

АРХИВИТЕ ГОВОРЯТ

ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ НА АРХИВИТЕ
ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СМЕТНА ПАЛАТА
НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СЪЗДАВАНЕ, УСТРОЙСТВО И ДЕЙНОСТ НА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА 1880–1948 г.

Сборник документи

ИЗДАТЕЛ НА ПОРЕДИЦАТА
“АРХИВИТЕ ГОВОРЯТ”:

ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ НА АРХИВИТЕ
ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Председател: **ПАНТО КОЛЕВ**

Издателски съвет:

ВАСИЛ ГЮЗЕЛЕВ, ГЕОРГИ МАРКОВ,
ДОЙНО ДОЙНОВ, ЛЪЧЕЗАР СТОЯНОВ, ПЛАМЕН ЦВЕТКОВ,
СТЕФАН АНДРЕЕВ

Отговорен редактор: **ГАЛИНА ПИНДИКОВА**

Съставители:

Илияна Паскова, Весела Нинова, Десислава Кръстева,
Светлана Стоянова

Редактор:

Илия Пасков, *началник-отдел “Канцелария”
на Сметната палата на Република България*

- © Главно управление на архивите при Министерския съвет на Република България, 2000
- © Сметна палата на Република България, 2000
- © Съставители: Илияна Паскова, Весела Нинова, Десислава Кръстева, Светлана Стоянова, 2000

ISBN 954-9800-13-X

ПРЕДГОВОР

Международната практика и принципите за прилагане на бюджетната система пораждат необходимостта от съществуването на редовна отчетност и контрол на използването на държавните средства. Това налага създаването на специален висш финансов контролен орган, стоящ между законодателната и изпълнителната власт. В Търновската конституция, приета на 16 април 1879 г., чл. 105, т. 6, под влияние на чл. 116 от Белгийската конституция от 7 февруари 1831 г., се предвижда създаването на Върховна сметна палата като конституционна институция с парламентарен мандат и предназначение да следи за изпълнението на държавния бюджет, като за всяка финансова година представя доклад за това изпълнение пред Народното събрание. Задачите, които се възлагат на Сметната палата, в своята същност, са опит да се приложи волята на Народното събрание, изразена в Закона за бюджета на държавата, като се упражнява контрол върху приходите и разходите по бюджета, относно правилността и законосъобразността на разходите чрез проверка на разходооправдателните документи и на отчетите на отделните отчетници.

Един от първите устройствени закони, които приема Народното събрание, е именно Законът за Върховната сметна палата от 14 декември 1880 г., утвърден с княжески указ на 17 декември 1880 г. Той е необходимо условие за нормалното функциониране на финансовата система в България.¹ Със създаването на новата институция, първоначално под името Контролно бюро, а след това преименувана във Върховна сметна палата, фактически се слага начало на действителния контрол върху публичните финанси.² Съгласно приетия закон Върховната сметна палата извършва контрол върху изпълнението на бюджета на всички държавни институции. С него законодателят дава твърде ограничени правомощия и функции на Палатата, която е компетентна да се занимава и да упражнява последващ бюджетен финансов контрол само върху държавната отчетност, а обществената отчетност остава извън нейния обсег. От друга страна, този контрол се отнася само до отчетите на държавните отчетници по паричната част.³ Върховната сметна палата има право да кореспондира направо с всички държавни учреждения в Княжеството и да изисква от тях необходимите й разяснения върху приходо-разходните документи.⁴

В чл. 11 от Закона за Върховната сметна палата от 1880 г. се предвижда Палатата, съвместно с Министерството на финансите, да изработи подробен устав (правилник) за реда на извършване на контрола и за делопроизводството в нея. В първия доклад на Върховната сметна палата до Народното събрание за “Привременната сметка по изпълнението бюджетът на финансовата 1879/80 г., София, 1882 г.” е записано: “Непълнотата на закона, както съзнаваше Народното събрание, предвидело е с чл. 11, че трябва да се допълни, след учреждението на Палатата, с един подробен устав за реда на контрола и делопроизводството, който да се изработи от Палатата и Министерство на финансите... Вследствие на това първото дело на Палатата, след официалното й откриване беше изработване на предвидения в закона устав. Палатата е направила всички нужни постъпки, за да се снабди с толкова нужния ней устав, който, обаче, и до днес не съществува”.⁵ Не влизането на устава в сила⁶ не дава възможност на Върховната сметна палата да издава решения против длъжниците на хазната, които да се апелират само в Касационния съд и да се апелират в Народното събрание.

Твърде общата формулировка на функциите на Върховната сметна палата налага едно следващо уточнение. Дискусиите върху принципите на контрола върху изпълнението на бюджета извеждат на преден план проучването на различни европейски модели. Във Франция, Англия и Германия всички разходи се разрешават от министъра на финансите на основание предвидените в бюджета суми, а сметните палати се произнасят само относно тяхната законосъобразност. В Белгия, Холандия, Италия и Швеция предварителният и окончателният контрол върху държавните разходи се възлагат изключително на Сметната палата.⁷

През 1883 г. Народното събрание приема Закон за устройството и общото управление на Сметната палата.⁸ Законопроектът е изработен от финансовия инспектор Емен Кейе по френски образец и внесен от министъра на финансите Григор Начович за обсъждане и приемане от Народното събрание. Той засяга независимостта на Палатата, като я поставя под ведомството на Министерството на финансите по отношение на личния й състав.

Вторият закон за Сметната палата разширява нейните правомощия и функции, като ѝ възлага проверката не само на “паричната отчетност”, но и на “веществената отчетност”. Палатата е задължена “да разглежда сметките по прихода и разхода на държавата; да разглежда всички веществени държавни сметки; да освидетелствува и обявява всяка година в едно изложение съгласието, което съществува между сметките в пари и вещи и общите сметки на финансовото и другите министерства; да освидетелствува и обявява всяка година, чрез особено изложение, окончателното състояние на закритото упражнение на бюджета между разните клонове на държавното съкровище”.⁹ Със закона от 1883 г. на Върховната сметна палата за пръв път се признават съдебни атрибуции, съгласно които тя издава юрисдикционни решения в името на държавния глава за издължения или неиздължения на отчетниците.¹⁰ Против тези решения, съгласно членове 49, 51 и 52 от закона, могат да се подават въззивни жалби пред Държавния съвет, както от отчетниците, така и от министрите за нарушаване на формата на решенията и на законите.¹¹

Със следващия закон от 1885 г. Върховната сметна палата получава по-големи права върху контрола на държавните приходи и разходи. На Палатата се възлага да преглежда не само сметките на лицата, които събират държавни и общински приходи и извършват разходи, но и да се произнася за правилното изразходване на бюджетите им.¹² Законът от 1885 г. възстановява независимостта на Върховната сметна палата.

С разширяването на компетенциите на Върховната сметна палата тя е обявена за “първа и последна инстанция по същество” не само по държавната отчетност, но и по обществената отчетност. За касационна инстанция против окончателните ѝ постановления за неиздължение на отчетниците, съгласно чл. 65 от закона, е обявен Върховният касационен съд, вместо закритият вече Държавен съвет. Със същия закон Палатата е въздигната във втора - апелативна инстанция по същество, когато се произнася по апелативни жалби на касиери на общински управления, на които отчетите, като първа инстанция по същество, са поверени за проверка от окръжните съвети. Против окончателните решения за неиздължение на общинските касиери и отчетници могат да се подават въззивни (апелативни) жалби пред Сметната палата като втора и окончателна инстанция.¹³

През 1887 г. на Върховната сметна палата се вменява задължението да извършва предварителна проверка и виза на платежните заповеди. Това се налага поради честите спорове и недоразумения между Министерството на финансите и другите министерства по правилността и законността на разходите. С този акт обаче, конфликтите се прехвърлят между Палатата и министрите, които, като разпоредители с бюджети, са отговорни единствено и само пред Народното събрание. Така, през 1888 г. се стига до приемане на допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 1885 г. Според него, всички спорове между Палатата и министерствата по редовността на разходите се решават от Министерския съвет под отговорността на министрите. В тези случаи Върховната сметна палата визира платежните заповеди с резерви, а, ако решението на Министерския съвет по законността и целесъобразността на разходите е неубедително, тя излага тази нередовност в доклада си до Народното събрание. През 1901 г. това допълнение се отменя поради допуснатата процедурна нередовност при приемането му.¹⁴

Нов устройствен правилник за Върховната сметна палата се приема през 1925 г. Създадените по този закон девет окръжни сметни палати го определят като закон за децентрализацията на Сметната палата. В мотивите към законопроекта министърът на финансите Петър Тодоров отбелязва, че: “С всички улеснения, които се даваха на Палатата в помещения и голям брой персонал, тя не успява да насмогне претрупаната работа и оплакванията на отчетниците, които не можеха подир ред години да узнаят резултата от проверката на отчетите им, продължава натрупването на едно място на грамадни отчети и разни други книжа и документи и не дава възможност да става лесна справка, с което се причинява бавене в проверката. Налага да се отмени централизацията на работата в проверката”.¹⁵ В същите мотиви се посочват преимуществата на децентрализацията на Върховната сметна палата, тъй като с тази реформа предварителният контрол, чрез визиране на платежните заповеди от окръжните сметни палати ще задоволи бързо и своевременно нуждите на различните учреждения и длъжностни лица. Новият и по-съкратен път на визиране на платежните заповеди, се посочва още, ще доведе до значително намаляване на персонала в учрежденията. С прехвърлянето на проверката на отчетите на държавните отчетници, на изборните и обществени учреждения в окръжните сметни палати, от една страна, ще се ускори самата проверка на тези отчети, а, от друга страна, ще създаде възможност на отчетниците по-лесно и по-бързо да дават своите обяснения по констатирани “нередовности и неправил-

ности” и, като цяло, проверката ще става по-резултатна и по-ефикасна. С проверката на самото място от окръжните сметни палати по предварителния контрол, по редовното събиране и внасяне на държавните приходи по принадлежност, или за проверяване на отчетите се отстраняват много от констатираните нарушения.¹⁶

По време на обсъжданията в Народното събрание на предложената реформа не се поставя въпросът дали тя е съобразена с конституцията, тъй като там, в чл. 105, § 6, се говори само за една Върховна сметна палата, без отделни самостоятелни поделения като окръжни, а след 22 ноември 1934 г. - областни сметни палати.

Законът за Върховната сметна палата от 1925 г. усвоява предвидената широка компетентност по закона от 1883 г. и я разпределя между Върховната сметна палата и учредените нови окръжни сметни палати, като специалната отчетност и тази по веществената част на държавата се запазват.

Със закона от 1925 г. се създава Специален съд при Върховната сметна палата в състав: председател на отделение или член на Върховния касационен съд и членове - съветници при Върховната сметна палата. Специалният съд се обявява за втора апелативна инстанция по решенията, издадени от окръжните сметни палати като първа инстанция по същество. На окръжните сметни палати се възлага издаването на постановления за издължения или неиздължения по ревизионни актове, което до този момент е в компетенцията на министъра на финансите. Правото на втора инстанция се изземва от гражданските апелативни съдилища и се възлага на Специалния съд при Върховната сметна палата. Така Палатата разширява своята дейност освен върху предварителния и последващ съдебен контрол, така също и върху материалния контрол по ревизията на самото място. Това е характерна особеност на българската Сметна палата, неприсъща на европейските сметни палати.¹⁷

Създаването на Специален съд при Върховната сметна палата се налага поради необходимостта от премахване на двойствеността и противоречията между учрежденията, които се произнасят върху дейността на отчетниците. Постановленията на министъра на финансите, вместо пред апелативните съдилища, се обжалват пред Специалния съд при Върховната сметна палата. С неговото създаване фактически не се учредява “изключителен съд”, нито “подчинена администрация” на министъра на финансите, а финансовият контрол в неговата цялост се съсредоточава само в едно учреждение - Върховната сметна палата, която е независима от изпълнителната власт. По тази причина Специалният съд не се предава към друг съд, нито се подчинява на министъра на правосъдието.¹⁸

Съгласно закона от 1925 г. към Върховната сметна палата действа Дисциплинарен съвет, състоящ се от трима съветници, избрани от Общото събрание на Палатата с тайно гласуване за срок от една година. Той разглежда дисциплинарните дела, възбудени срещу служители на Върховната сметна палата и на окръжните сметни палати. Паралелно с него действа и Висш дисциплинарен съвет в състав - председателят на Върховната сметна палата и трима съветници, избрани от Общото събрание на Палатата в началото на всяка година с тайно гласуване. В неговата компетенция са дисциплинарните дела, възбудени срещу председателите и съветниците при Върховната сметна палата и при окръжните сметни палати.

С известни корекции законът от 1925 г. определя структурата, организацията и задачите на Върховната сметна палата и на окръжните сметни палати до 1948 г., когато те преустановяват своето съществуване.

Едно от най-важните условия за упражняване на действен и правилен контрол върху изпълнителната власт и върху финансовата администрация по изпълнението на държавния бюджет е признаване правото на автономия на Върховната сметна палата при изпълнение на служебните ѝ правомощия и гарантиране на нейната независимост. Тази независимост до голяма степен се определя от несменяемостта на нейния личен състав и от начина на назначаване на председателя и съветниците ѝ. Съгласно чл. 3 от закона от 1880 г., председателят и членовете на Върховната сметна палата се назначават от княза, по предложение на Министерския съвет, за срок от три години. Съгласно членове 3 и 4 от закона от 1883 г. назначаването и уволняването на състава на Сметната палата става по предложение или искане на министъра на финансите, като за това той сезира само Министерския съвет, а не Народното събрание. Законите от 1885 г. и 1925 г. запазват независимостта на Върховната сметна палата от страна на правителството и по-специално от страна на министъра на финансите. Гаранция за независимостта на институцията

Сметна палата е и изключване на участието в активния политически живот на служителите в Палатата. Забранява се също така: те да бъдат членове на Народното събрание, да имат родство помежду си или с отделни министри и да извършват търговска и спекулативна дейност.

Функциите на Върховната сметна палата по контрола на държавните и общински сметки се регламентират не само от нейните устройствени закони, но и от другите закони по изпълнението и отчетността на бюджетните приходи и разходи. Съгласно българското отчетническо законодателство Върховната сметна палата има четири вида атрибуции: 1) Контролни - за упражняване на предварителен административен контрол по изпълнението на бюджета; 2) Административни - за упражняване на последващ (формален) административен контрол по събиране и внасяне на държавните приходи и по извършване на държавните разходи; 3) Съдебни - за упражняване на съдебна юрисдикция за отговорността на отчетниците по годишните им отчети и по извършената им финансова ревизия и 4) Конституционно-парламентарни - за представяне на годишен доклад пред Народното събрание по изпълнението на бюджета от страна на централната и местната администрация.¹⁹

Компетентността на окръжните сметни палати се определя от чл. 4 на закона от 1925 г. Съгласно него те имат право: да упражняват предварителен контрол в своя район върху държавните и общински разходи и фондове и последващ формален контрол върху държавните и общински приходи и разходи; да извършват проверка на годишните отчети на епархийските духовни съвети и мюфтийствата, на обществените благотворителни и други учреждения. Окръжните сметни палати имат право да упражняват периодичен материален контрол чрез своите органи на самото място. Те имат право да разрешават разногласия по изпълнението на общинските бюджети, възникнали между кметовете на градските и селските общини и техните контролори. Те обаче не се занимават със спорове между държавни отчетници и второстепенни разпоредители. Окръжните сметни палати са задължени да представят пред Върховната сметна палата годишен отчет за своята дейност. В него те посочват срещнатите трудности по прилагане на законите и наредбите при упражнявания от тях контрол и правят предложения за необходимите промени и подобрения, които следва да се въведат по отчетността на държавните, обществените и изборните учреждения. С чл. 5 от закона от 1925 г. на окръжните сметни палати се възлага завеждането и на "сметководни институти" по решения на Върховната сметна палата в съгласие с Министерството на финансите.²⁰

Постановленията, които издават сметните палати в кръга на тяхната компетентност, се наричат "решения". Тези решения са юрисдикционни и по естеството и характера си са равностойни на съдебни актове, защото с тях се създават права и задължения за лицата, които те засягат. С тях се разглежда отговорността на отчетниците за извършени от тях разходи и събрани приходи. Решенията, които сметните палати постановяват при проверката на отчетите, са "привременни" и "окончателни". "Привременни" са тези решения, които се издават при констатирани нарушения от страна на отчетника по произвеждане на разходи и по събиране на приходи, с което се ощетява държавното съкровище, касата на изборно или друго учреждение. Окончателни решения за издължения сметните палати издават, когато, след проверка на отчетите на отчетниците и на придружаващите ги документи, не се констатират нарушения. Такива се постановяват и в случаите, когато отчетниците са били обявени за неиздължени с привременни решения, но са дали обяснения по тях в двумесечен срок, представили са нужните документи за внесени суми, за които са били начетени. "Окончателни" решения за неиздължения сметните палати издават само когато отчетниците са били обявени за неиздължени с привременни решения, дали са обяснения по тях в двумесечен срок, но не са представили документи, че са внесли в държавното съкровище, в касата на изборното или друго учреждение сумите, с които са били начетени.²¹

Върховната сметна палата се закрива на 1 януари 1948 г. Преустановяването на дейността на областните сметни палати става съгласно закона за бюджета и отчетността по бюджета от 1948 г. С наредба на министъра на финансите от 1948 г. се обявява ликвидацията на областните сметни палати в шестмесечен срок. Софийската областна сметна палата се задължава да провери и отчете по "авансовите книги" на Върховната сметна палата всички останали открити аванси.

* * *

Публикуваните документи в сборника "Създаване, устройство и дейност на Върховната сметна палата 1880 - 1948 г." дават цялостна представа за изграждането, нормативното регламентиране, функциите и дейността на Върховната сметна палата през този период. Поместени са

парламентарните дебати по мотивите към законопроекта за създаване на Върховната сметна палата (док. 1), проекта за закон и Закона за Върховната сметна палата от 1880 г. (док. 3). Като се следва принципа за възходящ хронологичен ред на подреждане на документи, в сборника са събрани всички устройствени закони за Върховната сметна палата (док. 3, 14, 32, 114), нормативни и подзаконовни нормативни актове за назначаване и уволнение на личния състав на Палатата, решения на Върховната сметна палата и други актове, регламентиращи дейността ѝ като цяло и определящи отделни случаи от нейната практика. Особено място заемат нормативните документи по ликвидирането на Върховната сметна палата и на областните сметни палати през 1948 г.

При направения подбор на документите за включване в сборника, се прецени, че е необходимо да се помести и част от стенографските протоколи от обсъжданията на законопроекта и приемането на първия Закон за Върховната сметна палата от Народното събрание през 1880 г., което е и конкретният повод за настоящото честване.

По-подробно е представен и законът от 1925 г. и съпътстващите го документи, тъй като той се явява нов устройствен закон за Върховната сметна палата, а със създаването на окръжни сметни палати се внася елемент на децентрализация в нея.

Документите в настоящия сборник, така събрани, се публикуват за първи път без съкращения и промени. Те са подредени хронологично и се придружават от редакционни заглавия, място и дата на съставянето. Запазени са стиловите особености на речта, правописът е частично осъвременен. Срещаните съкращения, които не са получили гражданственост, са разкрити в прави скоби. Употребените съкращения са посочени в отделен “Списък на съкращенията” в края на сборника.

Основната част от публикуваните в сборника документи се съхранява в Централния държавен архив. Тъй като обособеният фонд на Върховната сметна палата е твърде беден и еднотипен, се наложи да бъде извършена една подробна и задълбочена издирвателна и изследователска работа по цялостния документален масив на Централния държавен архив, вследствие на което бяха открити тези ценни документи за създаването, устройството, функциите и дейността на Палатата. Интересни документи бяха издирени и в документалните масиви на държавните архиви в страната, които не са изцяло включени в настоящия сборник поради ограничения му обем.

Документите, които не бяха открити във фондовете на Централния държавен архив и на държавните архиви в страна, се публикуват по обнародвания им текст в “Държавен вестник”.

Томът е придружен с указател на личните имена, срещани в документите от сборника.

Издирването и подборът на документите, съставянето на редакционните заглавия, на предговора и на научно-справочния апарат е извършено от: Илияна Паскова, Весела Нинова и Десислава Кръстева. Компютърният набор и обработката на текста са извършени от Светлана Стоянова.

ОТ СЪСТАВИТЕЛИТЕ

¹ Вж. Док. № 3.

² Г. Пеев. Организиране на финансовата система на Българското Княжество до 1894 г. Изборът на модели. - Исторически преглед, 1994-1995, кн. 1, с. 112.

³ Х. Вълчанов. Върховна сметна палата. История и същност. - Годишник на Държавното висше училище за финансови и административни науки, год. XXIV, 1945, с. 17.

⁴ Пак там, с. 22.

⁵ Вж. Док. № 9; Х. Вълчанов. Цит. съч., с. 23-24.

⁶ Вж. Док. № 7.

⁷ Х. Вълчанов. Цит. съч., с. 8-14; Г. Пеев. Цит. съч., с. 113-114.

⁸ Вж. Док. № 14.

⁹ Н. Пиперов. Върховната сметна палата като сътрудница на законодателното тяло в контрола на бюджета. Списание на Българското икономическо дружество. 1911, кн. 5 и 6, с. 3.

¹⁰ Х. Вълчанов. Върховна сметна палата..., с. 25-26.

¹¹ Вж. Док. № 14; Х. Вълчанов. Цит. съч., с. 58.

¹² Вж. Док. № 32; Н. Пиперов, Цит. съч., с. 3.

¹³ Х. Вълчанов. Цит. съч., с. 60-61.

¹⁴ Н. Пиперов. **Върховната сметна палата като сътрудница...**, с. 4-5.

¹⁵ Вж. Док. № 114; Стенографски дневници на XXI ОНС, I РС, С., 1924 г., с. 973.

¹⁶ Пак там.

¹⁷ Х. Вълчанов. **Върховна сметна палата...**, с. 49-50.

¹⁸ Ив. Петков. **Върховната сметна палата - касационна инстанция. Специалният съд при същата - апелативна инстанция, т. 2. С., 1931, с. 93-95.**

¹⁹ Х. Вълчанов. Цит. съч., с. 50-51; Х. Вълчанов. Публична отчетност. Приложноадминистративно-чиновническо и финансово-банково право, част II. С., 1942, с. 15-16.

²⁰ Х. Вълчанов. **Публична отчетност...**, с. 7-15.

²¹ Ив. Петров. **Върховната сметна палата...**, т. 1. С., 1931, с. 57 и сл.; Борисов, Н. **Правна същност и характер на решенията на областните сметни палати, част I, За юрисдикционните решения. Варна, 1942, с. 9 и сл.**

Чл. 105. Народното събрание има:

...

§ 6. Да преглежда сметките на Върховната сметна палата, която е длъжна да му представя подробни изложения за изпълнението на бюджета.

*Конституция на Княжество България.
Търново, 1879 г.*

№ 1

Стенографски дневник на II Обикновено народно събрание, II редовна сесия, ХСVІ заседание, за обсъждане на законопроекта за Върховната сметна палата.

София, 9 декември 1880 г.

ДНЕВНИК

(стенографически)

на

II-то обикновено Народно Събрание.

(Втора Сесия)

ХСVІ ЗАСЕДАНИЕ, ВТОРНИК 9 ДЕКЕМВРИЙ 1880 ГОД.

(Под председателството на г-на Сукнарова¹. - Начало в 1 часът после пладне.)

Председател: (Звъни.) Ще се чете списъка на депутатите.

Секр. В. Радославов²: (Чете списъка.)...

Председател: От 172 деп[утати] отсъствуват касираните 55, 117 присъствуват, има повече от половината и заседанието се отваря. Ще се чете 92 протокол.

Секр. В. Радославов: (Чете 92 протокол.)

Председател: Има ли някой да забележи върху 92 протокол? (Няма.) Внесен е законопроект за Върховната сметна палата.

Секр. В. Радославов (Чете): Господину Председателю на II. Обикновено народно събрание.

По заповед на Негово Височество имам чест да внесе на разглеждане в Народното Събрание законопроект за Върховната сметна палата.

Министър на Финансите К а р а в е л о в³.

Главен Секретар К а р а н ф и л о в и ч⁴.

Началник на Отделения Б р а к а л о в⁵.

(Чете):

ЗАКОНОПРОЕКТ

за

Върховната сметна палата.

1. Върховната сметна палата контролира изпълнението на бюджета по всички отрасли на управлението (ср. § 105 Конст.).

2. Върховната сметна палата състои от председател, шест члена, делопроизводител и канцелария по штата.

3. Председателя, членовете и делопроизводителя по представление от Министерския Съвет се назначават от Князя за три години.

4. Служащите въ[в] Върховната сметна палата не могат да бъдат членове на Народното Събрание, нито пак да занимават каквато и да е друга служба.

5. Отчетните ведомости и книги на всички правителствени учреждения заедно с приходо-разходните документи след разглежданието им по установения ред от Министерството на Финансите, внасят се въ[в] Върховната сметна палата за проверяване.

6. При проверяването на сметките, Върховната сметна палата, ако намери някакво злоупотребиление, възбужда съдебно преследване против виновните чрез надлежното министерство.

7. Върховната сметна палата представлява на Народното Събрание подробен отчет за изпълнението на бюджета, ако той последния е вече ликвидиран.

8. Ако ли бюджета не е още ликвидиран, Върховната сметна палата представлява отчет само за изпълнените статии.

9. Върховната сметна палата заедно с Министерството на Финансите е длъжна да изработи подробен Устав за реда на контрола и делопроизводството.

Забележка. Тоя Устав, като се утвърди от Князя, влиза в сила, докато се внесе в Народното Събрание за окончателно разглеждане и одобрение.

Штата за служащите въ[в] Върховната сметна Палата.

	франк.	с.
1 Председател в годината	9000	-
6 Члена и делопроизводител - по 7000	49000	-
Канцелярски	15000	-
За помещение, отопл. и освещ	4000	-
	77000	-

М-р Каравелов: Аз мислех да представя подробен закон, но се боях, че не ще има време сега да се обмисли. За това сега предлагам само един кратък закон, който Нар[одното] Събрание да го даде на една комисия да го разгледа. Може да се даде даже на бюджетарната комисия.

Грънчаров⁶: Наистина законът е кратък, но е от голяма важност и понеже няма сега, както каза г. М-р да се приготви нещо друго, то аз мисля да се даде на една от съществуващите комисии, но да се избере нова комисия, членовете на която да могат по скоро да свършат и по добре работата. В този проект ще бъде нужно да се прибави някой член за избирането членовете в Контролната палата. Именно предлагам да се избере една комисия от 3 души и то такива, които разбират работата.

Дюкмеджиев⁷: Аз пък мисля, че комисията, която беше за общинския закон, е свършила работата си и вижда се, че тя състои от такива лица, които доста добре могат да вникнат в този закон; за това съм на мнение той да се възложи на същата комисия, защо да избираме друга.

Паничерски⁸: Аз нямам нищо против мнението на г. Дюкмеджиева, но треба да знаем, че тая комисия има това зло, гдето състои от десетина души. За този закон, като предлежи по големата сериозност, не ще бъде удобно, ако комисията бъде от толкова души, които едва ще могат да се събират. За това и аз мисля 3 души са достаточни.

Председател: Приема ли Нар[одното] Събрание да се избере комисия за закона за Върховната сметна палата от 3 души? (Приема се.) Който не приема да си дигне ръката? (Меншество) Вишегласието за, 47 са против; следователно предложението на г-на Грънчарова се приема. Как желае Нар[одното] Събрание по явно или по тайно гласуване да се избере? (По явно.)

Свящ. Радев⁹: Аз предлагам за член на тая комисия г. Недялковича (Приема се.)

Сава Илиев¹⁰: Аз предлагам г. Грънчарова. (Приема се.)

П. Станчов¹¹: Предлагам д-р Антонова. (Приема се.)

.....

Конец 6 часът.

Председател: **Н. Сукнаров.**

Подпредседатели:

С. Стамболов¹².

Т. Панов¹³.

Секретари:

Ив. Данев¹⁴.

Хр. Баларев¹⁵.

В. П. Золотов¹⁶.

Хр. Бръснаров¹⁷.

П. Станчов.

Хр. Грънчаров.

Райчо Попов¹⁸.

В. Радославов

Управител на стенографическото бюро **А. Безеншек**¹⁹.

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 8, а.е. 4, л. 67-69, 92. Печатно.

№ 2

Стенографски дневник на II Обикновено народно събрание, II редовна сесия, XI заседание, за окончателното обсъждане и гласуване на Закона за Върховната сметна палата.

София, 14 декември 1880 г.

ДНЕВНИК

(стенографический)

на

II-то обикновено Народно Събрание.

(Втора Сесия)

СИ ЗАСЕДАНИЕ, НЕДЕЛЯ 14 ДЕКЕМВРИЙ 1880 ГОД.

(Под председателството на г-на Н. Сукнарова. - Начало в 1 часъ.)

Председател: (Звъни.) Ще се чете списъка на депутатите.

.....

Докладчик Д-р Антонов²⁰: Този закон състои от 9 члена, тъй щото комисията не е направила капитални изменения, само е прибавила 2 члена и 2 алинеи на 4-й член. За това и не се печата доклада.

Председател: Как желае Нар[одното] Събрание: исцяло ли да се чете докладът или член по член? (Гласове: член по член.) Който не желае член по член да се чете да си дигне ръката. (Никой не дигна.)

Докладчик: (Чете:) “Закон за Върховната сметна палата”.

М-р Каравелов: “Върховна сметна палата” е казано и в Конституцията.

Председател: Приема ли Нар[одното] Събрание заглавието, така както се прочете? (Приема се.)

Докладчик: (Чете:)

1. Върховната сметна палата контролира изпълнението на бюджета по всичките отрасли на управлението (ср. § 105 Конст[итуцията])

Няма никакво изменение.

М-р Каравелов: Тука “105” е погрешка. Трябва да се прибави “пункт б”.

Председател: Който не приема 1-й член, както е в законопроекта да си дигне ръката. (Никой не дигна.)

Докладчик: (Чете:)

2. Върховната сметна палата състои от председател, пет члена, делопроизводител и канцелария по штата.

В този член има само това изменение, че вместо 6 члена турено е 5 члена.

Председател: Желает ли някой да говори?

М-р Каравелов: Аз бих молил за делопроизводителя, че може да се прибави, че е член. Тогава ще бъдат 7 члена. Трябва да турим “член делопроизводител” и той трябва да има глас. Ще бъдат 5 члена и член делопроизводител, който е като секретар техен, но трябва да има и той глас.

Наумов²¹: Желателно е да ни каже г-н докладчик, по коя причина са смалени членовете от 6 на 5?

Докладчик: По тая причина, защото когато ще се решава някой въпрос по вишегласие, трябва да бъдат 7 гласа, за да стане вишегласие на едната или другата страна. Освен това, така се скратяват още повече разноските. И тъй според последната редакция Върховната сметна палата състои от председател, 5 члена и делопроизводител.

Председател: Който не приема 2-й чл. според последната редакция да си дигне ръката. (Никой не дигна.)

Докладчик: (Чете:)

3. Председателя, членовете и делопроизводителя по представление от Министерския Съвет се назначават от Князя за три години.

Няма никакви изменения.

Лазар Дуков²²: Тук до колкото се види, твърде явно се разбира, че Мин[истерски] Съвет ще назначава тези лица. Според мене тези лица трябва да се избират от Нар[одното] Събрание.

М-р Каравелов: Аз зная че имаме Конституция, която говори, че всички длъжностни лица се назначават от князя по предложение на М[инистерст]вото. Сега за онова, че има в някои места, като напр. в Белгия, гдето се назначават членовете на контролната палата от Нар[одното]

Събрание, има да забележа, че там го предписва Конституцията. Там е казано за Върховния съд и за Сметната палата, се Събранието избира кандидати, които после се назначават; а у нас това го няма. Друго е за да бъдат независими; за това не може да ги сменява М[инистерст]вото, ако се веднаж назначат. Комисията е прибавила, че треба да се иска решение от Нар[одното] Събрание. Против това нямам нищо; защото ако се съгласи Нар[одното] Събрание, тогава ще ги изменяваме.

Докладчик: Следующий член обяснява първий и като го прочета, мисля, че препирните ще се прекратят. (Чете:) 4. “Целия състав на Върховната сметна палата или всеки един от членовете ѝ не могат да бъдат сменяеми в расстояние на три години от назначението им, освен по указано недоверие от страна на правителството или на Нар[одното] Събрание, но и в двата случая по решението на последното”.

Лазар Дуков: Тук аз не казах че ще покажем недоверие, като искам да се избират от Нар[одното] Събрание; но тука, когато правим всичките закони, не ще бъде нищо, което противоречи на Конституцията. Но все-таки Нар[одното] Събрание треба да знае, какви лица се назначават. За него нема ли право да знае?

М-р Каравелов: Има добавка с която съм съгласен. Аз казах, че има 163 чл. от Конституцията, който казва, (чете го:) Те са правителствени длъжности. Белгийската Конституция говори съвършено друго. А въ[в] Франция, Германия и Италия все се назначават от главата на държавата и са незаменяеми. Аз бих турил да бъдат незаменяеми, но понеже няма хора, които напълно да могат да оправдават доверието на Нар[одното] Събрание, турих го три години, за да бъдат гарантирани, щото ни един Министър да не може да ги сменява, или ако види, че са лоши съ[с] съгласието на Нар[одното] Събрание да ги сменява. Тъй също и Нар[одното] Събрание ако не му се представят сметките ще ги сменява; но ако Нар[одното] Събрание не искаже никакво недоверие към тях, то нема да ги сменяваме никога.

Св. Радев: Преди два или три деня, когато се раздаде тоз законопроект и когато видехме всинца, че тук се говори за назначаване кандидати за членове на Контролната палата, чух от някои депутати, че казаха: защо е това и в същото време се говореше, че е станала погрешка.

М-р Каравелов: Аз не съм говорил, че това е станало погрешка, защото за такъв важен въпрос не можем да представим законопроект, без да забележим такава бележка. Нар[одното] Събрание има пълна гаранция за това. Аз съм съгласен, че треба да бъдат гарантирани и да не можем да ги изменяваме, додето не се съгласи Нар[одното] Събрание.

Второ Нар[одното] Събрание има право да каже, че не са за тая работа и тогава ще се изменят. Но нашата Конституция говори, че всичките длъжностни лица се назначават от Князя. Въ[в] Франция нема това. Там ги назначава Грети, който не е княз, но президент. В Италия и Гърция тоже се назначават от главата на държавата, а ние в нашата Конституция сме казали, че Князя има право да назначава лица за всичките правителствени длъжности, и на това треба да се държим.

Лазар Дуков: Тогава не настоявам, но само ще кажа, че от тая сметна палата излиза, толкова полза, както и да я немахме през двете години. Не треба я и за напред.

М-р Каравелов: Не е истина. Аз много жалия, че депутати говорят това. Аз ви дадох цел куп сметки, а хората които разбират да четат, могат да ги прочетат. Кой казва, че не са дадени сметки? Аз ви дадох сметки. (Гласове: дадени са!) Сметки са дадени и не се бойте, че ще правим така, да скриваме сметките.

Симидов²³: Аз не виждам тука нищо нито против Конституцията, нито нещо, че ще загуби Камарата, ако се назначават от правителството. Защото 4-й чл. казва, че като дойдем тук - макар, че ги назначава М[инистерст]вото - можем да искажем недоверие; но самото М[инистерст]во не може да ги смени без нашето съгласие; а ние всекога можем да ги сменим.

М-р Каравелов: Аз бих се съгласил да говорите за кандидати, но това ще бъде може би против Конституцията. Хора за Контролната палата тъй лесно не се намират. Ако днес ме питате, аз по съвест ви казвам, че не мога да ги кажа.

Лазар Дуков: Аз не казах, че тези сметки не са дадени; те се дадоха; но аз колкото разбирам, те ще контролират състава на всеко едно министерство. (Гласове: охо! Смех.) Сега аз казвам: как те ще контролират министерството, когато то ги назначава.

М-р Каравелов: Никакво Министерство не могат да контролират, но Нар[одното] Събрание само го контролира. Те ще контролират сметките, а не министерствата. Те ще гледат, да ли

Докладчик: (Чете:)

5. Служащите въ[в] Върховната сметна палата не могат да бъдат членове на Народното Събрание, нито пак да занимават каквато и да е друга служба.

Комисията е прибавила на този член няколко алинеи, тъй щото според комисията този член става така:

(Чете:) 5 “Служащите въ[в] Върховната сметна палата, не могат да бъдат членове на Нар[одното] Събрание, нито пак да занимават, каквато и да е друга държавна или обществена служба.

Те не могат да вършат сами, или чрез съдружници, никаква търговска или спекулативна работа, било частно, било с правителството.

Те не могат да бъдат роднини по кръв и сватовщина до четвърта степен, нито помежду си, нито с някого от министрите, които са ги представили за назначение”.

М-р Каравелов: За последната алинея бих желал да се каже “с Министра на Финансите и с председателя на Мин[истерския] Съвет”, защото ако остане за всичките министри, то е страшно ограничение.

Докладчик: Тук е казано само при назначението им “нито с никого от министрите, които са ги представили за назначение”; но защото те не могат да бъдат сменяеми на 3 години, а М[инистерст]вото може да бъде сменяемо, значи, че ако и да стане друго М[инистерст]во, те могат да си останат.

М-р Каравелов: Аз бих желал да неограничаваме всичките родственици на другите министри, които нямат нищо общо с Контролната палата.

Докладчик: От всичките министерства има сметки да контролират.

М-р Каравелов: Аз виждам, че страшно недоверие господства у нас. Ако иска един да скрие и друг да скрие, то и дявола не може да вземе сметка. Треба да имаме малко доверие на честността на хората. Вие знаете, че по железните пътища, правителствата правят комисии за сметките, а не могат да се вземат никакви сметки. Но ако щете може да се приеме това. (Гласове: прието.)

Председател: Желает ли Нар[одното] Събрание да се говори още върху чл. 5-й. (Не желает.) Който не приема чл. 5-й както е редактиран от комисията да си дигне ръката. (Никой не дигна.)

Докладчик: (Чете чл. 6 според проекта 5-й.)

6. Отчетните ведомости и книги на всичките правителствени учреждения заедно с приходо-расходните документи след разглежданието им по установения ред от Министерството на Финансите, внасят се въ[в] Върховната сметна палата за проверяване.

Тука има само една прибавка при думите: “приходорасходните оправдателни документи”, думата “о п р а в д а т е л н и” е прибавена.

М-р Каравелов: Съгласен съм.

Председател: Който не приема този член както е допълнен от комисията да си дигне ръката. (Никой не дигна.)

Докладчик: При този член комисията е прибавила нов член, който става 7-й. Именно този. (Чете:)

Чл. 7. Върховната сметна палата има право да кореспондира непосредствено с всичките правителствени учреждения в Княжеството и да иска от тях разни разяснения върху приходо-расходните сметки.

М-р Каравелов: Аз бих само желал да обява на М-ра на Финансите, че това и това се иска от едни-кое учреждение.

Председател: Желает ли някой да говори? (Не). Който не приема 7-й чл. както е направен от комисията да си дигне ръката. (Никой не дигна.)

Докладчик: (Чете:)

Чл. 8. При проверяването на сметките, Върховната сметна палата ако намери некакво злоупотребиение, възбужда съдебно преследване против виновните чрез надлежното Министерство. (Приема се.)

(Чете:)

Чл. 9. Върховната сметна палата представлява на Народното Събрание подробен отчет за изпълнението на бюджета, ако тоя последния е вече ликвидиран. (Приема се.)

(Чете:)

Чл. 10. Ако ли бюджета не е още ликвидиран, Върховната сметна палата представлява подробен отчет само за изпълнените статии.

Комисията е прибавила само “представлява п о д р о б е н отчет”, вместо: “подробни отчети”.

М-р Каравелов: Съгласен съм да бъде всичко подробно, защото бюджетът се смета до 1-й Янууарий и до половината на Декемврий ще се приготви всичко, само половината месец ще остане, така шото почти всичко ще бъде свършено.

Председател: Който не приема 10-й чл. с добавката на комисията да си дигне ръката. (Никой не дигна.)

Докладчик: (Чете:)

Чл. 11. Върховната сметна палата заедно с Министерството на Финансите е длъжна да изработи подробен устав за реда на контрола и делопроизводството.

Забележка. Тоя устав, като се утвърди от Князя, влиза в сила, до като се внесе в Народно-то Събрание за окончателно разглеждане и одобрение.

Комисията нема никаква забележка.

М-р Каравелов: Контролната палата треба да има правилник, по който да контролира всеко учреждение отделно, но той ще се изработи по лека лека, защото да контролираш, как се правят пътища, как болници и пр. това ще са разни неща. Значи требат разни правилници.

Председател: Желает ли некой да говори? (Не). Който не приема 11-й чл. както си е в проекта да си дигне ръката. (Никой не дигна.) Прието.

Докладчик: (Чете): “Щата за служащите въ[в] Върховната сметна палата”.

М-р Каравелов: Да остане това до когато се вотира бюджета, защото треба да бъде некаква съразмерност. Ако искате да скратите на началниците отделения в М[инистерст]вото на Финансите, то те всички ще влезат в Контролната палата, нема да останат при Министерството.

Председател: Тогава да се прочете законът исцело.

Докладчик: (Чете):

ЗАКОН

ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА.

Чл. 1. Върховната сметна палата контролира изпълнението на бюджета по всички отрасли на управлението. (§ 105, Конст. П. 6)

Чл. 2. Върховната сметна палата състои от председател, пет члена, член делопроизводител и канцелария по щата.

Чл. 3. Председателят, членовете и делопроизводителят по представление от Министерския съвет се назначават от Князя за три години.

Чл. 4. Целия състав на Върховната сметна палата или всеки един от членовете ѝ отделно, не могат да бъдат сменяеми, в разстояние на трите години от назначението им, освен по изказано недоверие от страна на правителството или на Народното събрание, но и в двата случаи по решението на последното.

Чл. 5. Служащите въ[в] Върховната сметна палата не могат да бъдат членове на Народно-то събрание, нито пак да занимават каквато и да е друга държавна или обществена служба.

Те не могат да вършат, сами или чрез съдружници, некаква търговска и спекулативна работа, било частно, било с правителството.

Те не могат да бъдат роднина по кръв и по сватовщина до четвърта степен, нито помежду си, нито с някого от министрите, които са ги представили за назначение.

Чл. 6. Отчетните ведомости и книги на всичките правителствени учреждения заедно с приходо-разходните и оправдателни документи след разглежданието им по установения ред от Министерството на финансите, внасят се въ[в] Върховната сметна палата за проверяване.

Чл. 7. Върховната сметна палата има право да кореспондира непосредствено с всичките правителствени учреждения в Княжеството и да иска от тях разни разяснения върху приходо-разходните сметки.

Чл. 8. При проверяване на сметките Върховната сметна палата, ако намери някакво злоупотребиление, възбужда съдебно преследване против виновните чрез надлежното министерство.

Чл. 9. Върховната сметна палата представлява на Народното събрание подробен отчет за изпълнението на бюджета, ако тоя последния е вече ликвидиран.

Чл. 10. Ако ли бюджета не е още ликвидиран, Върховната сметна палата представлява подробен отчет само за изпълнените статии.

Чл. 11. Върховната сметна палата, заедно с Министерството на финансите, е длъжна да изработи подробен устав за реда на контрола и делопроизводството.

Забележка: Тоя Устав, като се утвърди от Княза, влиза в сила, докато се внесе в Народно събрание за окончателно разглеждане и одобрение.

Председател: Има ли некой да забележи нещо исцело?

Лазар Дуков: Аз мисля, че треба да се прибави един член или да се направи бележка така: “не може да бъде член онзи, който е бил Министр преди истичането му на едногодишен срок от отчислението му”. (Гласове: защо? Други гласове: мотивите!) Мотивите се виждат. Може да е най добър един министр, но все-таки след като стане член на Контролната палата, може да се покаже, че той е бил един не добър; тогава кой ще открие неговата вина? За това в растояние на една година - в което време ще му се прегледат сметките - да не може да стане член, а подир това може да пристъпи. Може и после пак да бъде Министр. За това не ще да вреди нищо.

Председател: Има ли 5 души да поддържат това предложение? (Има).

Райчо Попов: Немам аз да предлагам нища, само има да кажа, че като третий член гласи, че по предложението на Мин[истерски] Съвет ще се назначават от Н[егово] Височество.....

Председател: (Прекъсва го). Аз мисля, че когато се вотираше членът, вие бехте тука. Сега треба да говорите, или върху редакцията, или върху предложението на г-на Лазара Дукова.

Райчо Попов: Г-да (Гласове: на предмета!) Само ще помоля г-да Министрите, да представят по добри хора. (Веселост).

Председател: Желает ли некой да говори върху предложението на г-на Лазара Дукова? (Не желает). Давам на вотирание исцело законът: приема ли Нар[одното] Събрание прочетеният исцело Закон за Върховната сметна палата? (приема). Който не приема да си дигне ръката. (Никой не дигна). За сега заседанието се затваря. На дневний ред утре ще следва остатъкът от днешний дневен ред.

(Конец в 5 ч. и 45 мин.).

Председател: *Н. Сукнаров.*

Подпредседатели: *С. Стамболов.*
Т. Панов.

Секретари: *Ив. Данев.*
Хр. Баларев.
В. П. Золотов.
Хр. Бръснаров.
П. Станчов.
Хр. Грънчаров.
Райчо Попов.
В. Радославов

№ 3

Закон за Върховната сметна палата, приет от II Обикновено народно събрание, II редовна сесия през 1880 г.

София, 14 декември 1880 г.

ЗАКОН

за

ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА

Чл. 1. Върховната сметна палата контролира изпълнението на бюджета по всички отрасли на управлението. (§ 105, Конст. П. 6)

Чл. 2. Върховната сметна палата състои от председател, пет члена, член делопроизводител и канцелария по щата.

Чл. 3. Председателят, членовете и делопроизводителят по представление от Министерския съвет се назначават от Княза за три години.

Чл. 4. Целия състав на Върховната сметна палата или всеки един от членовете ѝ отделно, не могат да бъдат сменяеми, в разстояние на трите години от назначението им, освен по изказано недоверие от страна на правителството или на Народното събрание, но и в двата случая по решението на последното.

Чл. 5. Служащите въ[в] Върховната сметна палата не могат да бъдат членове на Народното събрание, нито пак да занимават каквато и да е друга държавна или обществена служба.

Те не могат да вършат, сами или чрез съдружници, некаква търговска и спекулативна работа, било частно, било с правителството.

Те не могат да бъдат роднина по кръв и по сватовщина до четвърта степен, нито помежду си, нито с някого от министрите, които са ги представили за назначение.

Чл. 6. Отчетните ведомости и книги на всичките правителствени учреждения заедно с приходо-разходните и оправдателни документи след разглежданието им по установения ред от Министерството на финансите, внасят се въ[в] Върховната сметна палата за проверка.

Чл. 7. Върховната сметна палата има право да кореспондира непосредствено с всичките правителствени учреждения в Княжеството и да иска от тях разни разяснения върху приходо-разходните сметки.

Чл. 8. При проверяване на сметките Върховната сметна палата, ако намери някакво злоупотребиление, възбужда съдебно преследване против виновните чрез надлежното министерство.

Чл. 9. Върховната сметна палата представлява на Народното събрание подробен отчет за изпълнението на бюджета, ако тоя последния е вече ликвидиран.

Чл. 10. Ако ли бюджета не е още ликвидиран, Върховната сметна палата представлява подробен отчет само за изпълнените статии.

Чл. 11. Върховната сметна палата, заедно с Министерството на финансите, е длъжна да изработи подробен устав за реда на контрола и делопроизводството.

Забележка: Тоя Устав, като се утвърди от Княза, влиза в сила, докато се внесе в Народното събрание за окончателно разглеждане и одобрение.

№ 4

Указ на княз Александър I Батенберг за утвърждаване на Закон за Върховната сметна палата.

София, 17 декември 1880 г.

У К А З

№ 746

НИЙ АЛЕКСАНДР I
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ
ПРОГЛАСЯВАМИ

Народното събрание прие, Ний утвърдихми и утвърдявами следующий Закон за Върховната сметна палата.

...*

II. Заповядвами, щото настоящий закон да се облече с Държавний печат и обнародва в Държавен вестник.

Издаден в Нашата столица София 17 декемврий 1880 год.

На първообразното съ[с] собствената ръка на Негово Височество написано:

Александр²⁴

Приподписал:

Министър на финансите **Каравелов**

ДВ, бр. 94, 20 декември 1880 г. Печатно.

№ 5

Протокол от заседание на Министерски съвет с постановление за назначаване на първите председател и членове на Върховната сметна палата.

София, 20 декември 1880 г.

ПРОТОКОЛ

на
заседанието на Министерски съвет
от 20 декемврий 1880 год.

№ 75

Присъствуваха: Господин П[етко] Каравелов, председател на Министерски съвет, министър на финансите и временно управляющий Министерството на правосъдието, господин Н.

Стойчев²⁵, министър на външните работи и изповеданията, господин П. Р. Славейков²⁶, министър на вътрешните работи и господин М[ихаил] Сарафов²⁷, министър на просвещението.

Слушаха:

...

IV. Предложението на господина министра-председателя да са назначат председател и някои от членовете на Контролната Сметна палата.

Постановиха:

а) Господин И[ван] Гюзелев²⁸, бивший министър на просвещението, да са назначи председател на тая палата; **б)** Господин Ив[ан] Н. Бракалов, началник на Счетното отделение в Министерството на финансите, член-делопроизводител; **в)** Г[осподин] Андон Цанков²⁹, управител на Свищовската митница, Господин В[ладислав] Золотов³⁰, помощник на контролера в Министерството на финансите и Георги Манов³¹, за членове в същата Сметна палата.

...

П. Каравелов
М. К. Сарафов
П. Славейков
Н. С. Стойчев

ЦДА, Ф. 284 К, оп.1, а.е. 1, л. 155-156. Оригинал. Ръкопис.

№ 6

Указ на княз Александър I Батенберг за назначаването на Д. Каранфилович, главен секретар при Министерството на финансите, за член на Върховната сметна палата.

София, 20 май 1881 г.

У К А З

№ ...*

НИЙ АЛЕКСАНДР I
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ

По предложението на Нашът Министър на Финансите представено Нам с докладът му от 19 Май под № 37, основано на решението на Министерския Съвет от Май

постановихми и постановявами:

Ст. I. Да назначим Г-на Д. Каранфиловича, Главен Секретар при Министерството на Финансите, за член въ[в] Върховната Сметна Палата на место вакантно.

Ст. II. Исполнението на настоящий указ възлагаме на Нашът Министър на Финансите.

Издаден в Нашия Дворец в София на 20 Май 1881 год.

Александр

Министър на Финансите: Георг. К. Желязкович³²

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 50, л. 25. Оригинал. Ръкопис.

№ 7

УСТАВ

За делопроизводството и редът
на контрола въ[в] Върховната сметна палата*

ГЛАВА I

За делопроизводството

Чл. 1. Съставът на Върховната сметна палата ся занимава ежедневно, (с исключение неделните дни и чрез Указът установени за чиновниците празници) било в общи заседания, било частно, с работата възложена нему от законът, издаден на 17 декемврий 1880 година.

Чл. 2. Заседанията на Върховната сметна палата ся считат законни ако присъствуват най-малко три члена и Председателя.

Чл. 3. Членовете на Палатата, освен участието, което зимат в общите заседания, занимават ся частно с работата, възложена тям от Палатата по преглежданието на сметките.

Чл. 4. Върховната сметна палата ся събира на редовни заседания два пъти в седмицата. Дните на редовните заседания ся определят от самата Палата.

Чл. 5. Председателят има право да назначава извънредни заседания когато нуждата го изисква.

Чл. 6. В случай, че някой от членовете не е съгласен с мнението на болшинството той има право да представи писмено и мотивирано особеното си мнение не по-късно от седем дена след подписванието на протокол или решението, което мнение ся прилага при самият протокол и при решението.

Чл. 7. Председателят бди за общият порядък в Палатата, той съобщава въ[в] време на заседанието всичките писма, прошения и други книжа, адресовани до Палатата или нему частно в качество на Председател на тази Палата.

Чл. 8. Председателят определява дневният ред, предлага въпросите на обсъждане и прекратява пренията, когато Палатата намери, че е достатъчно осветлена върху тях. Той обявява решенията според болшинството.

Чл. 9. Въ[в] време на заседанията всякой от членовете, който иска да говори, иска предварително думата от председателя.

Чл. 10. В случай, че гласовете се разделят на две равни части, онова мнение се счита за мнение на болшинството, към което е присъединен гласът на председателя.

Чл. 11. Всякой от членовете отделно има право да възбужда въпроси, но такива въпроси трябва да се дават писмено на председателя и то преди откриванието на заседанието, за да могат да ся вместят в дневния ред. Ако председателя намери, че възбудения въпрос не може да ся подложи на обсъждане, то Палатата ся произнася за обсъждението му или не.

Чл. 12. Всекий спешен (бърз) въпрос може да ся възбужда и в самото заседание, но преди да ся пристъпи към разглежданието му Палатата ся произнася за спешността му.

Чл. 13. В случай, че председателят отсъствува, той ся замества от най-стария по назначението член.

Чл. 14. Член деловодителя, освен длъжностите, които му ся налагат като член на Върховната сметна палата, върши и следующото:

1) Той взима бележки въ[в] време на заседанието върху въпросът, който ся обсъжда и съставява протоколите; 2) приподписва всичките изходящи писма на Върховната сметна палата и ся разпорежда за своевременното им изпращание; 3) грижи ся, щото архивите да ся държат в добър ред; 4) надзирава за добрия вървеж на работите в канцеларията, за поведението и точността на чиновниците и за забележаните неизправности долага на председателя; 5) член-деловодителя представлява на край на всекия месец на председателя списък за изостаналите за разглеждане дела.

Чл. 15. От архивите на Върховната сметна палата не могат да се изнасят никакви дела, но се дават заверени преписи и извлечения по исканието на интересующите се лица и учреждения. На съдебните учреждения, съгласно съществуващите закони, дават се и самите оригинали, които се повръщат на Палатата след свършването на делото.

Чл. 16. Когато стане нужда да се даде на някое учреждение оригинален документ или же се намерят документи на някое ковчежничество запечатани по начин, непозволяващ свободното им разглеждане, то по постановление на Палатата се разпечатват такива документи, прави им се опис, прошнуроват се и се запечатват отново с печатът на Палатата.

Чл. 17. Решенията на Върховната сметна палата се съставляват в името на Негово Височество, владеющия князът.

Чл. 18. Решенията на Палатата се пишат от члена-деловодителя.

ГЛАВА II

За контроля въобще

Чл. 19. Върховната сметна палата контролира изпълнението на бюджета по всичките отрасли на управлението. Тя следи за правилността в движението на всякоя сума, съобразно с бюджетът и на основание съществуващите закони и постановления, основани на бюджет или на закон. Тя сключва сметките на разните управления в държавата и за постигане на тази цел събира всякакви сведения и документи. Палатата има право да изисква всякакви сведения и обяснения, относящи се, както до приходът, така и до разходът на държавните суми.

Чл. 20. При разглеждането на някой технически въпрос Палатата има право да поканва специалисти за разяснение на тези въпроси.

Чл. 21. Тя постановява чрез окончателни решения дали лицата, които приемат и дават държавни пари са квити или остановът да зимат или да дават. В първите два случая тя произнася тяхното окончателно освобождение и представлява на надлежното място, за да им се върнат поръчителствата, както и да се вдигнат запрещенията, наложени на имуществата им, ако такива поръчителства и запрещения съществуват. В третий случай тя ги присъжда да платят дългът си на хазната в срок, определен от нея. Въ[в] всекий случай тя изпраща преписи от решенията си за изпълнение на Министерството на финансите.

Чл. 22. Палатата, без да гледа на едно свое решение, с което окончателно е прегледана една сметка, може в продължение на три години от датата на решението да повтори преглеждането ѝ, било по искането на интересующето се лице, подкрепено с уважителни доказателства, открити после издаденото решение, или сама от себе си, когато ся увери, че в прегледаната вече сметка ся вмъкнали грешки или опущения или двойно минуване на една и същата сума, открити при преглеждането на други сметки.

Чл. 23. В случай че документите, на основание на които Палатата е постановила окончателно решение за някоя сметка, ся припознат за фалшиви, Палатата има право даже и после го-реопределения срок да ревизира вторично такава сметка.

Чл. 24. Ако при разглеждането на сметките Палатата намери фалшификации (калпазанлък) или злоупотреблени (кражба правителствени пари), тя немедленно долага за това на Министерството на финансите и същевременно уведомява Министерството на правосъдието, които вземат мерки за преследванието на виновните пред съдилищата.

Чл. 25. Решенията на Палатата по преглеждането на сметките могат да се обжалват въ[в] Върховния касационен съд за нарушение формите или закона, но това обжалование не спира тяхното действие.

Чл. 26. В случай, че някое лице мисли, че има основание да обжалова едно решение на Палатата за несъблюдение от нея формите или за нарушение на законът, може да касира в три-месечен срок от денят, в който му ся е съобщило решението.

Чл. 27. Ако ся касира някое решение на Палатата от Върховния касационен съд делото ся непроважда на разглеждане на една комисия, избрана ad hoc измежду депутатите на Народното събрание.

Чл. 28. Дубликат от главната книга за държавния дълг трябва да ся депозира във Върховната сметна палата, която бди, щото трансферите, плащанията и новонаправените заеми да бъдат точно вписани в нея книга.

Чл. 29. Палатата така също държи препис от книгата за държавните пенсии.

Чл. 30. Освен щатния състав на Върховната сметна палата полага ся и потребното число докладчици (референдери), архивари, помощник на члена-деловодителя, регистратор и потребното число писци, разсилни и стражари.

Забележка: Докладчиците при Палатата ся делят на I-степенни, II-степенни и III-степенни.

Чл. 31. Докладчиците помагат на членовете на Палатата при разглежданието на сметките, дават нуждните разяснения на Палатата и на членовете частно и са длъжни да извършват и други служби в помощ на Палатата, според указанията на Председателя.

Чл. 32. Докладчиците, помощникът на члена-делопроизводителя, архиварите и регистратора ся назначават с княжески указ чрез министра на финансите по представлението на Върховната сметна палата, а писците, разсилните и стражарите ся назначават от самата Палата.

Чл. 33. Надзирателите, на които е поверено пазянието на държавен материал, представляват ежегодно на Върховната сметна палата, чрез надлежното си министерство, сметка. В тази сметка треба да е показано количеството и стойността на находящия ся в складът материал, приходът и разходът на материалът, забраваното, унищожението и предаденото количество. Тези разни движения и премествания на материалите ся констатираат чрез законни актове.

ГЛАВА III

Начин за контролиранието на сметките въобще

Чл. 34. Преглежданието на сметките състои:

- 1) В сравнение на всяка статия от прихода и разхода с оправдателните документи;
- 2) Сравнение статиите и §§ с бюджетът и другите закони и постановления относително събирането и разнасянието на държавните суми.

Чл. 35. Когато провери по този начин всичките статии членът става списък на тия, които, на основание бюджетът и другите закони и постановления, основани на бюджет и на закон, не могат да бъдат припознати за правилно изпълнени. Членът, в списъка срещу всяка статия, излага мотивите, по които не може да бъде призната за правилно изпълнена.

Чл. 36. Ако при преглежданието на сметките ся срещне потребност от допълнителни разяснения, то членът ся отнася към председателя, за да ся поискат тези разяснения от надлежното място. В случай же, че чрез преписка не може да ся уясни подлежащото на разглеждане дело, то Палатата ся отнася до онова министерство, под чието ведомство ся намира лицето, за да ся разпореди, чтото то да ся яви в Палатата и даде лично нуждните обяснения по разглежданието дело.

Чл. 37. От като ся приемат допълнителните разяснения и членът извърши възложената нему работа той прави един общ доклад за това и предлага делото на разглеждане в общото събрание.

Чл. 38. Докладът по преглежданието на сметките треба да съдържа в себе си всичкото съвокупност на движението на държавните суми, така щото да ся види: 1) Какви суми са следвали да постъпят и какви са постъпили; 2) Какви суми трябвало да се похарчат и какви са ся похарчили; 3) Всичките ли постъпивши и изхарчени суми са оправдани документално; 4) Всичките ли постъпивши и изхарчени суми ся оправдават от бюджетът, както и от другите закони и постановления, основани на бюджет и на закон за движението на държавните суми и 5) Списък на всичките статии, показани в чл. 35.

Чл. 39. При разглежданието на някое дело членовете на Палатата имат право да искат подробни обяснения от члена-докладчика, даже всеки член има право да прочете делото и преди неговото докладвание.

Чл. 40. Палатата съобщава в Министерството на финансите съображенията си за сгодността или несгодността на узаконените постановления и разпоредения относително способите на счетоводството и отчетността.

Чл. 41. Върховната сметна палата е длъжна да си изработи един Правилник за вътрешния ред.

№ 8

Писмо от Върховната сметна палата до Държавния съвет за изпратен Доклад по изпълнението на държавния бюджет за финансовата 1879-1880 г.

София, 15 октомври 1882 г.

ВЪРХОВНА
СМЕТНА ПАЛАТА

ДО ДЪРЖАВНИЙ СЪВЕТ

№ 1455

Декемврия 15 ден 1882 г.

Г. София

Съгласно § 19, буква Н от Уставът на Държавний съвет, Върховната сметна палата има чест да препрати в Съветът докладът си до Народното събрание, съдържащ привременната сметка по изпълнението бюджетът на финансовата 1879/80 година.

Тъй като с изработването на доклада ся закъсне по независещи от Палатата обстоятелства, то да ся не губи повече време, тя има чест да препрати докладът си в рукопис догдето той ся отпечати.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА
И. Н. Гюзелев

ЧЛЕН-ДЕЛОПРОИЗВОДИТЕЛ:
Ив. Н. Бракалов

На писмото има резолюция:”Въ[в] финансовата секция-спешно.

15 10/врий 1882 г.
Подпредсед[ател] Н. Михайловский³³”

Съгласно с чл. 28 от Правилника на Държ[авния] съвет членът на Съвета г. Тишев се назначава да участвува във финансовата секция за разглеждането на настоящето.

15 10/врий 1882 г.
Подпредсед[ател] Н. Михайловски

Резолюция II: ”Според втория член от Вътрешния правилник на Държавния съвет настоящето предложение на Сметната палата неправилно е внесено и подлежи да се повърне назад, за да се внесе придружено с Княжеский указ.

22 декемврий 1882.
Председателствувающий: Н. Даскалов³⁴”

№ 9

Доклад от Върховната сметна палата до Народното събрание за привременната сметка по изпълнението на държавния бюджет за финансовата 1879-1880 година.

София, декември 1882 г.

ДОКЛАД
от
ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА
до
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
(сесия от 1882 година)

Съдържащ привременната сметка по изпълнението бюджетът
на финансовата 1879/80 година

УЧРЕЖДЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ
НА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА

Предвидена в 105 член на Конституцията на Българското княжество, Върховната сметна палата ся учреди съ[с] закон, приет от Народното събрание и утвърден от Негово Височество Князът с указ от 17-й декемврий 1880 г., публикуван в Държавен вестник, брой 94 от 20 декемврий иста година; тоя органически закон за Палатата ся състои от 11 члена, в които ся предвижда: занятието на това учреждение, личния му състав и длъжностите на това учреждение към Народното събрание; непълнотата на гореупоменатий закон, като съзнаваше самото Събрание, предвидело е с член 11-й, че този закон непременно трябва да ся допълни след учреждението на Палатата, с един подробен устав за реда на контроля и делопроизводството в това учреждение, който трябваше да ся изработи от Палатата заедно с Министерството на финансите. Освен това при този член от закона има една забележка, в която е казано, че предвидения устав, като ся утвърди от Негово Височество, влиза в сила докато ся внесе в Народното събрание за окончателно разглеждане и одобрение, от което ся вижда, че Събранието напълно е съзнавало неотложната нужда на речений устав, за да ся организира и почне действията си Палатата. Вследствие на това първото дело на Палатата, след официалното ѝ откривание*, което последва на 1-й март 1881 год., при всичко, че състава ѝ състоеше само от председател, член-делопроизводител и 3 члена, беше изработванието на предвидения от закона ѝ проект за устав. От долуизложената преписка, разменена между Палатата и Министерството на финансите, Народното събрание ще види, че Палатата е направила всичките нужни постъпки, за да ся снабди с толкова нужния ней устав за реда на контроля и делопроизводството, който обаче и до днес още не съществува.

ОТНОШЕНИЕ НА ПАЛАТАТА,

отправено до Министерството на финансите от 11 март 1881 година под № 11

“Върховната сметна палата още от времето на откриванието си ся зае със съставянието проект на устава за реда на контроля и делопроизводството, който устав, съгласно § 11 от законът за Върховната сметна палата, тя трябва да изработи заедно с Министерството на финансите, но тъй като Палатата е приготвила вече такъв проект, то тя има чест покорно да Ви моли, Господине Министре, да ся разпоредите и командирате делегат от подведомственото Вам министерство, за да земе участие при разглежданието на гореупомянудия проект.”

ОТВЕТ от Министерството на финансите

под № 2979 от 16 март 1881 год. на горнето отношение

“В отговор на отношението Ви от 11 того под № 11, понеже от една страна служащите в Министерството на финансите понастоящем са извънредно претоварени със занятието по служба-та си, а от друга страна поменуванний в отношението Ви проект бил готов, то с настоящето си чест имам, Господине Председателю, да ви помоля, не би ли било възможно да ся разпоредите за да ся отпечатаат няколко екземпляра от приготвения от Палатата правилник, та по този начин да може да ся раздаде на служащите в подведомственото ми министерство за предварително изучавание.

За последующите по това разпореджания моля да ма не оставите без уведомление.”

Съгласно с горнето отношение на Финансовото министерство Палатата след два дни изпрати в реченото министерство няколко екземпляра от въпросния проект за устав, при отношението си от 18 март под № 16. Понеже ся изминаха почти два месеци и Палатата нямаше никакво

сведение от Министерството на финансите по разглеждането на устава ѝ тя отправи следующото отношение в него министерство № 65 от 9-й май 1881 г.

На основание чл. 11 от Законът за Върховната сметна палата и по устните предложения на бивший министър на финансите Палатата приготви сама проект на устава за реда на контроля и делопроизводството в Палатата, който проект и изпроводи в Министерството на финансите при отношението си от 18 март т.г. под № 16 на зависяще разпореждане. Тъй като Палатата усеща голяма нужда от предвидения по закона устав при изправлението на своите обязанности, то има чест покорно да моли министерството да ся разпорежи за по-скорото разглеждане на въпросния проект и в случай на одобрение - за неговото утвърждение от Негово Височество Княза.

На 1 априлий Палатата, като предвиждаше че изработения проект за устав ще закъснее да влезе в действие, в заседанието си от същия ден постанови, че личния ѝ състав трябва да се залови за работа и разпреди препратените от министерството документи на окръжните ковчежничества помежду членовете на Палатата, които и почнаха да ги проверяват.

При извършването възложената ней работа Палатата ся е ръководила от съществуващия закон от 17 декемврий 1880 год. и отчасти от проекта за устава, т.е. правяла е заседания, разглеждала е докладите на членовете и за всички нередовности или злоупотребления ся е отнасяла, съгласно 8-й член от закона, до надлежните министерства; за надзетите же и неоправдани суми, като не е била упълномощена да издава решения, предвидени от 9-й член на проекта, правяла е постановления, на основание на които е просила надлежните министерства за събирането надзетите суми. Горните постановления на Палатата не са били всякога изпълнявани от надлежните министерства, които много пъти са просили Министерский съвет да отменява постановленията на Палатата, както това ще види Народното събрание от по-нататъшното изложение на докладът, когато, ако имаше утвърден устав за реда на контроля и делопроизводството Палатата щеше да издава решения против длъжните на хазната лица, които решения щяха да ся апелират само в касацията и касират в Народното събрание. Освен това една от главните причини за неправилния и безуспешния ход по възложените ней обязанности, е била и тази, че личния състав на Палатата в първата година е бил твърде ограничен, т.е. състоял е само от 5 члена, един председател и 1 член-делопроизводител и то едва на 15-й май 1881 г. ся е допълнил окончателно този състав; на 10-й юний обаче членът Д.Каранфилович е бил назначен за член в пограничната сръбска комисия, както това ся вижда от следующото отношение под № 1820 от 10 юний от Министерството на външните работи и изповеданията.

“Министерството на външните дела, има чест да Ви извести, Господине Председателю, че членът на Контролната палата Г[осподин] Д. Каранфилович е назначен за български комисар в смесената комисия, която има да разгледа и реши някои висящи погранични въпроси. Г[осподин] Каранфилович трябва да тръгне на 12-й того за Неготин, гдето ще ся срещне съ[с] сръбските комисари.

Тъй като това назначение е въпреки 5 член от устава на Контролната палата ще последува особено решение от страна на Министерский съвет, което навреме ще Ви ся съобщи.”

Палатата поиска упоменатото, в гореозначеното отношение, постановление на Министерский съвет, но той не ѝ ся препрати. По-после членът Д.Каранфилович ся назначи, с указ от 7-й септемврий 1881 г. под № 787, като деловодител в помощ на г-на управляющий постройката на Двореца с оставление в първата му длъжност като член на Палатата и от горнята дата т.е. 10-й юний 1881 г. не е ся явявал в канцеларията на Палатата, а си е получавал напълно жалование като член в истата. С отношението си от 29 августа 1881 г. № 10357, с което известяваме за това назначение, Министерството на финансите молеше Палатата да разреши г-ну Каранфиловичу да встъпи в изпълнение на възложената нему нова длъжност. По повод на това назначение Палатата е заявила в надлежното министерство, че понеже това назначение противоречи на 5 член от законът ѝ, тя не може на своя отговорност да разреши г-ну Каранфиловичу да встъпи в гореказаната длъжност. С назначението на члена г-на Каранфиловича Палатата ся лиши от идон сътрудник и неговото отсъствие причини замедление в прегледванието сметките.

Вследствие горнето заявление последва съобщение от Министерский съвет, че г-н Каранфилович, по постановление на истий съвет, е назначен за деловодител при постройката на дворецът.

Палатата още при изработването проекта за устава, като разгледавше организацията на подобни учреждения в другите държави (именно Сърбия, Гърция и Румъния) дойде до заключение, че личния състав, предвиден в законът ѝ, е съвсем несъразмерен с количеството на възложената нему работа и заради това в него проект предвиждаше по един докладчик при всекиго от

членовете; но тъй като речений устав оставаше неразгледван и непотвърден, то Палатата, като ся убеди от направения шестмесечен опит за недостаточността на персонала си, с отношение от 18 септемврий 1881 г., вход[ящ] № 159, повтори просбата си до Министерството на финансите за по-скорото разглеждане на представения проект за устав, та да може, на основание на него да ся допълни съставът ѝ с предвидений спомагателен персонал (референдери). Вследствие на това последува назначението на трима докладчици в края на октомврий месец и на двама други в началото на декемврий месец 1881 г. От тия последните единия се яви в Палатата едва на 8-й февруарий 1882 г., понеже трябваше да сдаде делата в Търновското окръжно ковчежничество, гдето служеше като контролър. С горните назначения персоналет на Палатата едва след десет месеци от откриванието ѝ отчасти ся допълни; при това Палатата ся намираще в много случаи в затруднение, бидейки лишена от уставът, предвиден от 11 член от законът, който устав би помогнал за окончателното ѝ организиране.

Палатата като виждаше, че след изтичанieto на една година и три месеци от учреждението ѝ, Министерството на финансите все не разгледваше препратения проект за уставът ѝ, счете за нужно да ся обърне към новосъставения Държавен съвет с молба да покани той Министерството на финансите да даде надлежний ход на изработения от Палатата проект за устав и заради това отпрати до Съветът следующото писмо под № 720 от 25 май 1882 година:

“Съгласно член 11 от Законът за Върховната сметна палата, публикуван в Държавний вестник, брой 94 от 20 декемврий 1880 год. Палатата, заедно с Министерството на финансите трябваше да изработи подробен устав за редът на контроля и делопроизводството в това учреждение. Палатата, след като ѝ ся препроводиха от Министерството на финансите разните закони за контролните палати в някои от европейските държави, погрижи ся и състави проект на устав за реда на контроля и делопроизводството, който проект биде приготвен до 11 март 1881 г. Палатата, с отношението си под № 11 от 11 март 1881 г., съгласно член 11 от горе помянутия закон, помоли Министерството на финансите да изпрати свой делегат, за да вземе участие при разглежданието проекта; това обаче, с отношението си от 16-й март 1881 год., под № 2979, като ся извиняваше, че служащите в министерството са претоварени с работа и че не може да прати представител да вземе участие при разсмотрението проекта, помоли Палата да литографира няколко екземпляра от него и ги проводи в министерството, та да може то да ги раздаде на служащите за предварително изучаване. От приложените при настоящето три преписи от отношенията на Палатата под № № 16, 65 и 159 Държавний съвет ще види: 1-во, че проектите са препратени в Министерството на финансите на 18 март 1881 г.; 2-ро, че след променението на министерството на 27-й априлий 1881 г. Палатата, с отношението си № 60 от 9-й май 1881 г. ся отнесе до новия министър на финансите като го моляше за по-скорото разглеждане и утвърждение уставът ѝ и 3-то, че понеже до септемврий месец 1881 г. не получи никакъв ответ относително разглежданието проекта, то тя, с отношението си под № 159 от 18 септемврий 1881 г., отправено до Министерството на финансите, изложи ходът на делатата на Палатата до него време, като настояваше да ѝ се дадат необходимите референдери, а тоже да ся утвърди уставът. Министерството на финансите изпълни първата просба на Палатата, формулирана с отношението ѝ под № 159, като изходатайствува да ся увеличи състава ѝ с 5 референдери, от които трима постъпиха на длъжност на 1-й ноемврий 1881 г., четвъртият же от 16-й декемврий и[стата] г[одина] и петий от 8 февруарий 1882 г.; относително обаче за разглежданието устава министерството не благоволи да даде ответ на Палатата и до днес. Изминавя ся вече една година и три месеца почти от откриванието на Палатата и това учреждение ся ръководи при разглежданието сметките от един закон свършено недостаточен (самия закон признава това, понеже предвижда изработванието на подробен устав за реда на контроля и делопроизводството) и в който не достигат (липсват) най-важните указания, т.е. редът на контроля и делопроизводството, за да може учреждената Палата успешно да изпълни възложените ѝ обязанности. При всичките тия неопределености Палатата в това време, по своя инициатива и съображение, е контролирвала и следва да контролира сметките на правителствените учреждения, като е изискала чрез надлежните министерства, понеже съществуящия закон не я упълномощава да върши сама това, събиранieto на злоупотребените на неоправданите и на надзетите казъонни суми; такъв начин обаче на действие, особено за последните два рода суми, става обременителен чрез водението дълга и много пъти безплодна преписка както за министерствата, тъй и за Палатата.

Тъй като далнейшето ръководение на Палатата от горепомянутий недостаточен закон става от ден на ден по-трудно и понеже нейните ходатайства, касателно преглежданието проекта ѝ останаха до сега без последствие в министерството, то тя има чест да моли най-покорно Държавний съвет да обърне вниманието на министерството върху този въпрос, като ся разпореди за

по-скорото снабдяване Палатата с нужния устав. - Един екземпляр от устава ся прилага при това.”

От 69-то заседание на Държавний съвет, публикувано в брой 105 от Държавний вестник, ся вижда, че по повод на гореизложеното писмо на Палатата Съветът е решил: Да ся помоли Министерството на финансите да ся погрижи за по-скорото удовлетворение речената нужда на Върховната сметна палата, като яви при това в Държавний съвет за причините за бавянието си до сега с това удовлетворение.

За Палатата е неизвестно какво е направило Финансовото министерство за удовлетворението на нуждата ѝ, но и до днес тя не ся е снабдила с уставът, предвиден от законът.

НА ОСНОВАТА НА КОИ СЪОБРАЖЕНИЯ ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА Е ПОЧНАЛА ДА КОНТРОЛИРА ДЪРЖАВНИТЕ СМЕТКИ ЗА ВРЕМЕ ОТ 1-й МАРТА 1879/80 ГОДИНА

Съгласно 105-й член от конституцията Върховната сметна палата е длъжна да представлява на Народното събрание сметки за изпълнението на бюджетът, разумева ся на такъв, който е вотиран от самото Народно събрание. До 1 март 1879 г. не е съществувал никакъв бюджет; първий вотиран от Народното събрание бюджет е този за 1880/81 финансова година, до него съществувала е съставената от бившето окупационно управление, за време от 1 март 1879 г. до 1 март 1880 г. Смета за разходите и приходите на Княжеството. В ответната реч на словото, с което Императорский русский комиссар е открил Учредителното Народно събрание в Търново, ся среща следующето изражение относително всичките временни правила, изработени от Окупационното управление:” Ако тези временни правила, според думите на ваше сиятелство, могат да подлежат на изменения и допълнения, тази задача могат да изпълнят само бъдещите конституционни органи на Княжеството, според показанието на времето и опитът, а нине те, и според нашето убеждение, трябва да си останат сега неприкосновени, за да ся не разклати чтом токо установений с толкова усилия гражданский строй”. Палатата, като взе в съображение 1-о, че и горепоменатата смета влезва в числото на тия временни правила; 2-ро, че в продължение на осем месеца първото българско министерство ся е ръководило от нея при изработванието и разходванието държавните суми и 3-то, че този бюджет, с указ от 15 януарий 1880 г. № 27, обнародван в Държавний вестник, брой 23, е продължен (за неимение на друг такъв) още за три месеца на финансовата 1880/81 год., не можеше да остави без да упражни върху него финансов период нужния контрол. Вследствие на което и почна да разгледва приходоразходните сметки за фин[ансовата] 1879/80 год.

ПРИЧИНИ, ПО КОИТО НЕ МОЖЕ ДА СЯ ПРЕДСТАВИ СМЕТКА САМО ПО ЛИКВИДИРАНИТЕ СТАТИИ И НУЖДАТА ДА СЯ ПРЕДСТАВЛЯВАТ ОТНАЧАЛО ВРЕМЕННИ СМЕТКИ ДО ОКОНЧАТЕЛНОТО ЛИКВИДИРАНИЕ НА БЮДЖЕТА

Член 9-й от Закона за устройството на Върховната сметна палата задължава тази последната да представлява на Народното събрание подробен отчет за изпълнението на бюджета, ако той е вече ликвидиран. Бюджетът за финан[совата] 1879/80 год. не е още ликвидиран; по приходната част има недобори от прямите даждия и до настоящата финансова година, това потвърждава отношението на Финансовото министерство от 14 октомврий 1882 год. под № 24269, при което е изпратена следующата таблица, от която ся вижда, че до 1-й септемврий 1882 г. е имало недобори от прямите даждия на фин[ансовата] 1879/80 г. в следующий размер:

От десятък	258070 л.	24 1/2 с.
“ Емляк	258092 л.	05 1/2 с.
“ Теметуат	68440 л.	93 с.
“ Иджар	17122 л.	53 с.
“ Беглик	33769 л.	15 1/2 с.
“ Мурурие	2363 л.	72 1/2 с.
“ Винерич	35905 л.	78 с.

Всичко: 673764 л. 41 1/2 санима,

Догдето тази сума не постъпи или ся присъедини към следующата финансова година, бюджета за 1879/80 г. по приходната част не може да ся счита ликвидиран по всичките § § и ста-

тии; колкото ся касае до разходната му част то с Указ от 1-й юлий 1880 год. постановено е да ся ликвидира бюджета до 1-й август истата година, но в края на юлий месец и година Министерството на финансите е отпуснало на Военното министерство от остатките на горния бюджет 200.000 лева кредит, който едва е изчерпан в началото на следующата 1881 год. Тъй щото, за да ся представи окончателна сметка за разходната и приходната части на един бюджет то необходимо нужно е да ся прегледат освен документите за оная година, към която ся отнася бюджета и документите, относящи ся до тоя бюджет, които ще ся намерят в последующите няколко години. От всичко гореизложено става явно, че за сега, преди да ся прегледат документите на последующите две или три финансови години, през които са постъпили и разходвани суми за сметка на него бюджет, както това ще ся види от сметките, изложени по-нататък в настоящия доклад, не може да ся представи окончателна сметка за бюджетът на фин[ансовата] 1879/80 год.; да ся представи же сметка само за ликвидираниите статии, както го изисква член 9-й от законът за Палатата, то в такъв случай сметката ще бъде съвсем непълна, понеже ще представлява само едно сравнение помежду няколко параграфи и статии, предвидени от бюджета за прихода и разхода и действително постъпившите срещу тях или изхарчени суми, но такава сметка не ще представлява ясно и точно финансовото положение на речената година, нито пък ще е възможно да ся състави баланс годишен. Затова, 2 в избяжение на гореизложеното неудобство, ся намери за нужно да ся представи сметка не само за ликвидираниите на бюджетът статии, но и да ся покаже в какво положение ся намират и неликвидираниите статии, та по този начин да ся представи по възможност сметка такава, която да съдържа пълно изложение по движението на държавните суми през финансовата 1879/80 год. Такива сметки са привременни, понеже съдържан неизпълнение на бюджетът в цялост, но само една част от неговите суми както по прихода, тъй и по разхода; с разглежданието же на последующите години тази привременна сметка ще ся допълва, като постепенно ся показват ония суми, които са постъпили през последующите години за сметка на разглеждания бюджет; сгодността на гореказаните привременни сметки състои именно, че няколко такива (сметки), които показват постепенното изпълнение на един бюджет ще да можат да послужат за основа при съставлението на една окончателна сметка. Този систем за представление временни сметки по ликвидиранието на бюджета е твърде медлителен, но той е неизбежен резултат от това, че и до сега бюджета за 1879/80 год. не е още ликвидиран.

НАЛИЧНОСТТА НА 1 МАРТА 1879 г. В КОВЧЕЖНИЧЕСТВАТА, НЕДОБОРИТЕ ОТ 1877/78 ГОДИНИ И ОКЛАДИТЕ НА ДАЖДИЯТА ЗА 1879 ГОД.

Изложиха ся по-горе причините, на основание на които Палатата е почнала да проверява държавните сметки от 1 март 1879 г., но тъй като Палатата трябваше да се убеди, че показаната в книгите на ковчежничествата наличност на 1 март е точна и действителна и понеже по-голямата част от тия последните бидоха открити на 1 януарий 1879 г., от когато и почнаха своите действия, то Палатата, като виждаше, че сметките на двата предшествующи месеци са свързани с последующите, намери за нужно да провери операциите на ковчежничествата през тия два месеци, но не тъй коренно, както последующите, а само да ся удостовери, че всичките прибрани по обявленията суми са записани на приход и всичките разнесени по паричните искания суми са заминати в разходний журнал.

Освен наличността на 1 март 1879 г., която ся възкачува на 5,600,920 лева 93 1/3 стот[инки], Палатата, като следваше да проверява сметките, видя, че има постъпления от някои даждия в сметки на предидущата 1878 г., а именно от десятък, емляк, теметуат, иджар, беглик и серчим, на които даждия недоборите, находящи ся в сметните книги на ковчежничествата, възлизат на следующите цифри:

от Десятък	4109309 лв.	25 с[антима]
“ Емляк	2166091 “	84 “
“ Теметуат	245276 “	41 “
“ Иджар	41985 “	98 “
“ Серчим	74605 “	93 “
“ Беглик	391574 “	46 “
<hr/>		
ВСИЧКО:	7028843 лв.	87 с[антима]

Освен тия недобори има и други от косвените даждия, като напр[имер] от шараб-гюмрюк, мурурие и други, постъпленията от които фигурират в изложената по-долу ведомост. Като ся

пристъпи към разглежданието сметките на финансовата 1879/80 г. трябваше да се приведе предварително в известност какви са били окладите за даждията за този финансов период, толкова осветление разбираме ся, потърси ся в тъй наречените сметни книги ковчежничествата (книги, в които ся записва дългът на всяко село и град към хазната по разните даждия) и в ответните ведомости, представлявани ежемесечно от окръжните ковчежничества в Министерството на финансите, в които ведомости ся показват тоже окладите на разните даждия и които ся извличат из гореспоменатите книги, но като ся намери, че в някои окръжни ковчежничества окладите на даждията, които фигурират в отчетните ведомости, не са съгласни с ония, изложени в сметните книги, именно негде окладите на даждията в сметните книги излизат по-големи от ония във ведомостите и на оборот. Тъй като можеше да ся предполага, че в първия случай, т.е. когато окладите са по-големи у сметните книги отколкото в отчетните ведомости, могло е да стане някое намаление или увеличение по разпореждане от страна на централната власт, което по погрешка да е било забелязано само в сметните книги или само в отчетните ведомости, то Палатата поиска от Министерството на финансите точните оклади за речената финансова година, което направи съ[с] следующето си отношение № 34 от 4-й априлий 1881 г.:

“Понеже окладите на косвените и прямите даждия твърде често са изменявани в представените от окръжните ковчежничества ведомости, без никакви за намаленията им обяснения, то Върховната сметна палата, за да има нещо положително и точно, има чест покорно да моли Министерството на финансите да я снабди с окладите на прямите и косвените даждия за финансовата 1879/80 год.”

На това си отношение Палатата получи следующия отговор от Министерството на финансите под № 4470 от 20 априлий 1881 год.:

“Тъй като повечето от окладите на прямите и косвени даждия за 1879/80 г. не са били потвърдени от бившето гражданско управление на Императорский комисар и понеже те нееднократно са били изменяване от окръжните съвети, без предварителното за това знание на централното правителство, то с настоящето си Министерството на финансите има чест да извести Палатата, че тя трябва да приеме за верни ония оклади за фин[ансовата] 1879/80 год., които са означени в отчетните ведомости на ковчежничествата за месец февруарий 1880 год.”

Палатата, като знаеше, че между окладите за прямите даждия в сметните книги и ония, изложени в отчетните ведомости, съществува гореизложената в доклада й разлика, искаше да узнае на основание на какви данни Министерството на финансите препоръчва за по-верни оклади цифрите, показани в отчетните ведомости на ковчежничествата за февруарий 1880 год. отколкото ония, вписани в сметните книги, заради това ся отправи със следующето писмо към Министерството на финансите № 213 от 9-й октомврий 1881 г.:

“От отношението на Финансовото министерство от 20 априлий т.г. под № 4470 ся вижда, че оклади за прямите и косвените даждия за фин[ансовата] 1879/80 г. не е имало, понеже ония, които са ся намирали у тогавашните окръжни управителни съвети, може да ся считат, като неутвърдени от тогавашното централно управление, за недействителни; тъй като в истото отношение Министерството на финансите указва на Палатата да счита за верни ония оклади за 1879/80 г., които са означени в отчетните ведомости на казначействата за месец февруарий, то Палатата има чест да моли най-покорно Министерството да й даде нужните по този въпрос обяснения, които впоследствие ще й бъдат необходими, т.е. причините за които именно обозначените цифри в месец февруарий трябва да ся считат за верни.”

На това ся получи следующий отговор под № 12159 от 14 октомврий:

“В допълнение отношението си от 20 априлий т.г. под № 4470 и в отговор на отзивът на Върховната сметна палата от 9 того под № 213 Министерството на финансите има чест да даде следующите обяснения по въпроса за окладите на прямите и косвените даждия през 1879/80 фин[ансова] год[ина]. Мнението на министерството, според което следва да ся приемат за верни ония оклади, които са означени в отчетните ведомости на казначействата за месец февруарий 1880 г. ся основава върху това съображение, че въпросните окладни суми са съставени и вписани въ[в] ведомостта за горепоменатий месец след всичките изменения, които са ставали през цялата 1879/80 г. По тая именно причина и ся признават те за такива, които можат да представляват тогавашните истински оклади. При все това обаче, министерството счита за нужно да предупреди Палатата, че изложеното му по-горе мнение върху предмета, за който е реч, ще е вярно само в тоя случай, когато окладните цифри, показани в отчетните ведомости ся сравняват с ония, които фигурират в сметните книги на ковчежничествата. Но в случай, че излезе в това отношение разногласие и нееднаквост между сметните книги на ковчежничествата и отчетните им ведомости, тогава и министерството не е в състояние да отговори коя от двете окладни цифри

трябва да ся предпочете и да ся вземе като вярна; защото, както е известно, измененията на окладите през казаната година са съставени по мимо неговото разрешение. Ако прочее, ся оправдае предположения по-горе случай, то Сметната палата е единственото учреждение, което, на основание проверката на надлежните документи ще узнае кои окладни цифри да вземе за верни и непогрешими”.

Палатата, като взе под внимание, че освен гореозначените сметни книги и ведомости, други документи по окладите не съществуват, и че според самото признание на Финансовото министерство, са ставали от окръжните съвети разни променения в окладите по мимо неговото разрешение; и като видя, че единствения източник от който могат да ся изчерпят най-точни сведения относително окладите на прямите даждия са окръжните управителни съвети, отнесе ся до тях, за да й доставят точните окладни цифри на прямите даждия за финансовата 1879/80 г. след станалите в тях изменения. Такива сведения доставиха повечето от окръжните управителни съвети, някои обаче не са още доставили; а Търновский окръжен съвет казва, че не е в състояние да достави окладните цифри за 1879/80 год. по причина, че съветът не бил държал в точност по тази част книгата си и че нямало определение на първоначалните оклади. Палатата, като сравни представените от съветите сведения съ[с] сметните книги на ковчежничествата намери, че има разногласия помежду им и възбудила е вече преписка с[ъс] съветите за разяснението на тия несъгласия; но догдето ся обяснят горните нееднаквости между цифрите на двата източника т.е. сметните книги и списъците, представени от окръжните съвети, Палатата представлява за оклади на речената година сумите, които фигурират в сметните книги на окръжните ковчежничества и които могат да ся считат за най-верни, още повече, че ся направи проверка на истите оклади сметните книги за следующата година, гдето те фигурират като недобори.

ПРОВЕРЯВАНЕ ПРИХОДНИТЕ СТАТИИ НА БЮДЖЕТА ВЪОБЩЕ

За да можаше да ся произведе надлежния контрол по прихода на държавните суми трябваше да има известни основания, именно: за прямите даждия трябваше да ся има точни оклади (суми, определени и утвърдени от надлежните власти, което трябваше да плати населението като данък за една финансова година), които, като ся впишат в определените за това книги, да служат за контролиране по тях каква част е внесло населението от дълга си към хазната и колко остава още да внася; за косвените же даждия и за всякакви други постъпления и случайни доходи на Княжеството трябваше да има установени форми и книги, които да определят по какъв начин ся събират горните държавни приходи и по които да може да ся произведе известна ревизия.

От изложената по-преди преписка ся вижда, че за основа при контролирането прямите даждия имало е такива данни, за точността на които и самото компетентно министерство ся отказва да гарантира, следователно няма възможност да ся знае дали останалата част от окладите (недобрите) ще постъпи в хазната, тъй като данните, на основание на които ся контролира, бидейки неутвърдени от висшето финансово началство на страната, нямат никаква официалност и точност и, вероятно е, че в бъдеще ще възникнат недоразумения населението и правителството при изплащанието на тия недобори.

Касателно косвените и други даждия по разните министерства вижда ся, че при събирането на някои от тях са държани нужните книги и форми, по които е възможно да ся следи и контролира за правилното им събиране и внасяние в държавните каси. Има обаче и такива даждия, които са събирани съвсем неправилно и с голямо отстранение от предписаните от закона форми, като за пример може да ся укаже на тъй наречените шрафни суми, при налаганието на които окръжните началници са били длъжни да издават на глобените лица квитанции за получения шраф; но такива квитанции са издавани само от няколко окръжни началници, които са били снабдени от губернаторите с редовни квитанционни прошнуровани книги, повечето обаче от окръжните началници не са издавали квитанции, тъй като не са били снабдени с редовни книги и са вписвали събраните от шраф суми в прости тефтери. Има и такива случаи, гдето началниците са налагали шрафове неправилно; но тогава глобените лица са заявявали и взетия шраф е връщан от надлежните ковчежничества и то без никакво разходно разписание, а само по предписанието на губернаторите. Такъв случай има в гр. Силистра, гдето са върнати 200 лева. Според член 16 от випускът II от Сборникът на официалните разпореждания отчетността по горните суми трябвало да ся определи от тогавашните губернатори; и окръжните началници, съгласно имеющите ся сведения в Палатата, съобщени с отношение от Министерството на вътрешните дела под № 5435 от 3-й юлий 1882 г., длъжни са били да имат по една прошнурована от губернаторите квитанционна книга, от която да ся дават квитанции на глобените лица срещу внесения шраф.

За прихода на гербовия сбор, преди пристигането на поръчаните от Русия марки и турянето им в употреба, което е станало в началото на август месец 1879 г., са практикувани разни методи, които не дават възможност за строго контролиране. Тъй напр[имер] в едни окръзи са продавали окръжните управителни съвети книги бели, носящи печатът на съвета, който е служил за гербова марка; в други же окръзи началниците, като видели непрактичността на горния систем, измислили друг метод (отношение от Силистренски окръжен началник № 2169 от 20 май 1882 г.) именно: на четиреъгълни книжки са удряли печата на управлението с подпис на началника и така приготвените в известно количество марки са проваждани в окръжното ковчежничество за продажба. Разбира се, че от горните операции по тази статия Палатата е в състояние само да увери, че показаните на приход от гербов сбор суми в касовите книги на окръжните управителни съвети са внесени в ковчежничествата; а дали всичките продадени бели хартии с печата на Съвета са записани на приход по касовите книги, остава неизвестно.

До въвеждането в употреба на поръчаните в Русия бандероли, което е станало в ноември месец 1879 г., бандеролите са били приготвявани или в литографиите на тогавашните губернатори, гдето е имало такива, или же в печатниците на частни лица. За да може да се провери приходът и разходът на бандеролите по всичките ковчежничества за от 1 март 1879 г., трябвало да се знае положително колко бандероли и в какви количества са били предадени на ковчежничествата от тогавашните губернатори; понеже до 1-й март бандеролите не са продавали от ковчежничествата, но от акцизните надзиратели и митниците, а от 1-й март 1879 г. губернаторите трябвало да вземат мерки и приберат бандеролите от гореупоменатите лица и учреждения и ги предадат на ковчежничествата при ведомости. Такива ведомости има представени само от Видински, Варненски и Софийски губернатори и то самото Министерство на финансите не гарантира за тяхната верност и точност, а при нееднократните настоявания от страна на министерството другите двама губернатори не са могли да представят такива ведомости. При това трябва да се забележи, че когато са били предадени бандеролите на ковчежничествата някои от тях последните не са били снабдени с материални книги, за да ги запишат в тях, следователно и не са могли да водят редовна сметка по бандеролите. Като не са могли да пристигнат новопоръчаните в Русия бандероли каде 1 март, когато ги е очаквал финансовия отдел, то той е позволил отново на губернаторите да поръчват в частни литографии бандероли за табачните фабрики, а когато един сорт бандероли се е изчерпувал, финансовия отдел е позволил да се преобръщат, един сорт бандероли от по-високо качество в по-ниско, чрез просто едно щемпелуване, без никаква формална за хазната гаранция, като напр[имер] участието на ревизионна комисия при променението цената на бандеролите. След пристигането на новите бандероли от Русия, предписано е било от Централното управление да се изгорят останалите стари бандероли, като се състави акт от определена комисия за унищожението им. Като се поискаха съставените при гореупоменатата операция актове, за да се узнае дали действително са били изгорени толкова бандероли, колкото фигурират по материалните книги на ковчежничествата, в отговор на това искание Министерството на финансите съобщи, че тъй като делото за бандеролите се е изгубило в канцеларията на Министерски съвет, в което са се намирили горните актове, то не може да ги достави на Палатата. За да си ги набави Палатата се отнесе до окръжните ковчежничества, от които някои не представиха такива актове, по причина, че при изгарянето бандеролите комисията съставила само един акт, който бил изпратен на тогавашния губернатор и от него въ[в] финансовия отдел и се намирал в изгубеното дело при другите актове.

От всичко гореизложено вижда се, че не е било възможно да се упражни подобающия контрол по приходът и разходът на бандеролите и то по неимение достатъчно сведения и данни.

За изгубеното дело за бандеролите Палатата е настоявала да се потърси то по най-енергичен начин, и е молила Министерството на финансите да направи една анкета по този случай, което е и станало, и от съставения протокол от анкетната комисия се вижда, че това дело е било изпратено от Министерството на финансите в Министерството на външните дела, а това последното го е предало неофициално, т.е. без никаква бумага или же разписка в Министерски съвет, дето се е и изгубило.

Като допълнение на онова, което се изложи за невъзможността, в която се намира Палатата да провери постъпленията от някои приходи, като напр[имер] шрафните суми и гербовите сборове, събирани от Съветите и бившите окръжни началници, може да се приведе и следущият случай, касаещ се до понижението и възвишението курсът на някои монети. С указ от 11 юни 1879 г. под № 4, е постановено да се въведе нова монетна тарифа, по-съобразна с действителната стойност на циркулиращите в Княжеството златни и сребърни монети, по която цената на сребърната рубла е намалена с 30 стотинки, на сребърното меджидие с 10 стотинки и цената на турските лири е уголемена с 2 стотинки. Министерството на финансите с циркуляр от 17

юлий 1879 г., под № 3059/74 до тогавашните губернатори указало, че загубата от понижението на сребърните монети трябва да ся мине на разход, а печалбата от златните на приход, което ковчежничествата и извършили. За да ся убеди Палатата за правилността на вписаните загуби и печалби трябваше да знае количеството на всеки род от монетите, находящи ся в ковчежничествата в денят на понижението или повишението курсът им, такова сведение, понеже не са водени по него време монетари (книги, в които ся забелезват количеството на всеки вид монети), можеше да ся почерпи само от актове, съставени от комисии за внезапна ревизия, които да освидетелствуват за числото на рублите, меджидиетата и лирите, но тъй като такова нещо не е било предвидено от гореупомянутий циркуляр на министерството, то ковчежничествата не са съставили такива актове, а просто са записали загубата от сребърните монети на разход и печалбата от златните на приход; каква обаче е била числеността на едните и каква на другите остава неизвестно, тъй като в книгите на ковчежничествата златните монети и банковото сребро ся пишат в две само отделни колони без обозначението им по монетно. От гореизложеното ся вижда, че Палатата е била принудена да приеме вписаните цифри по книгите на ковчежничествата като загуба от понижението курсът на рублата и пр., без да може да ся убеди в действителността им; а такива загуби, както ся вижда от ведомостта, възлизат на 690, 045 л[ева] и 17 ст[отинки].

Някои от окръжните ковчежничества правят изключение по това дело, напр[имер] Софийското, Добричкото и Шуменското, гдето има актове официални, които освидетелствуват числото на разните монети, находящи ся в ковчежничествата, от които е могло да произтече загуба или печалба за хазната, това е направено по причина, че някои Г-да губернаторите допълнили циркуляра на Министерството на финансите, като прибавили един пункт, чрез който задължили тогавашните окръжни началници да съставят актове, при удостоверението наличността на ковчежничествата в различни видове монети.

РАЗХОДЪТ НА СУМИТЕ ПО КАКЪВ НАЧИН СА СЯ АССИГНУВАЛИ СУМИТЕ ПРЕЗ ФИНАНСОВАТА 1879/80 ГОД.

При самото откривание на окръжните ковчежничества, което е станало за повечето от тях на 1 януарий 1879 г., г-да тогавашните губернатори, на основание § 19 от Инструкциите за окръжните ковчежничества, са ассигнували разни кредити по тия ковчежничества. Същевременно финансовия отдел е тоже откривал кредити, както това ся вижда от разходните разписания. Бюджетът за финансовата 1879/80 г. не е пратен до г-да губернаторите в началото на финансовата година, а на 14 юний 1879 г., като им ся е съобщило, че трябва да направят зависящите от тях разпореждания, щото окръжните ковчежничества, в представляемите си ежемесечни ведомости да отнесат направените до тогава разходи или събраните приходи към съответствующите в бюджета статии и параграфи; а ония статии, които не могат да отнесат ни към едно подразделение на бюджета, да показват отделно, като обясняват за какво е изразходвана сумата или от какво е постъпила. Имало е обаче и преди въвежданieto в действие на бюджета открити такива кредити от губернаторите, които биле назначени за харчение за един определен предмет, а са изразходвани за разни други предмети, напр[имер] на бившите губернатори е било отпуснато по 6000 лева за дневни и пътни пари на лица, командировани по губернията; тази сума губернаторите разассигновали по разните ковчежничества на вверената им губерния и окръжните началници я употребили не само за покривание на разходите за гореозначената цел, но тоже за разноски по пренасяние държавни суми и за пренасяние военни вещи, за въоружение населението и пр. При разпределението по параграфи и статии на такъв род суми, които са биле неправилно разпределени от ковчежничествата Палатата е отнасяла по такъв начин похарчените пари към съответствующите на бюджета параграфи и статии, като ся е основала на разходните разписания; несъответствующите же е била принудена да записва под особени заглавия и тъй като сумите, могъщи да ся потведат под последната категория са доста значителни, то самото изложение за как ся е изпълнявал бюджета през речената финансова година не може да ся отличава с изискуемата точност по параграфите и статиите. Редът за ассигнуванието държавните суми и от самите губернатори и от министерството е траял до октомврий месец 1879 г. когато Министерството на финансите е счело за нужно да отнеме това право на губернаторите и да почне то само да ассигнува прямо в разните ковчежничества сумите, потребни за посрещанието на държавните разноски; това министерско разпореждане е потвърдено от указът на Негово Височество под № 226 от 10 октомврий 1879 год.

Вследствие горнето прекратявание правото на губернаторите да ассигнуват кредити, някои от тях възбудили въпрос дали могат да правят ассигновки от останалите недоразассигновани до 1 октомврий 1879 г. открити тем кредити от Финансовото министерство; това последното,

като взело под внимание замедлението в делата, могъще да произлезе от отнемането гореказаното право на губернаторите, съгласило се да се продължи разассигнованието от губернаторите до 15 декемврий и то само за ония суми, които са останали неразассигновани по разходните разписания на бившия Финансов отдел и ония на Финансовото министерство.

Палатата, като забележаваше, че в някои разходни разписания се срещат забележки, че парите, които се изтегляват трябва да се оправдават документално и понеже предполагаше, че ще има някакво разпореждане от централното управление относително способът на оправданието сумите, поиска от Министерство на финансите да ѝ достави сведения какви именно разпореждания са били направени по този въпрос било от тогавашният Финансов отдел, било от Министерството на финансите, това последното, с отношението си от 11 октомврий под № 24185, съобщава, че в делата му за 1879 г. не се вижда да е станало разпореждане за начина, по който трябва да се оправдават сумите, получавани от правителствените учреждения, както за съдържанието на служащите, тъй и за канцеларските и други разходи; но при това от същите дела се вижда, че сумите са се оправдавали за съдържанието с требователни ведомости, а за канцеларските и други разходи с оправдателни документи, като са се ръководили от начинът, по който са действували тогавашните руски окръжни началници.

Понеже не е имало указание по кой начин да се оправдават получените из ковчежничествата суми, то са произлезли много разнообразия и неправилности при самото оправдание на сумите, от които по-главни са следующите: 1-во, има много документи, написани на разни язици, напр. турски, гръцки и еврейски; 2-ро, документите не се намират приложени при съответствующите си парични искания и не са сдавани в ковчежничествата, а се намират разпръснати по разните канцеларии, началнически, губернаторски и министерски, тъй щото и до днес следва да се води преписка по изнамерванието на такива документи; 3-то, много от оправдателните документи са представени в препис и Палатата е била принудена да иска подлинните документи; 4-то, някои разпоредители на кредитите са представили само сметка за похарчените суми, като са предполагали, че тя е доста точна за оправданието разходът на сумите и когато им се поискаха същински документи, те отговориха, че нямат възможност да представят такива, понеже не са събирали и то по неимение никакво разпореждане от страна на началството по този въпрос; 5-то, има представени документи, валидността на които може да се оспорва, тъй като са представени от малко или много заинтересовани лица, напр[имер] свидетелства от чиновници на някоя канцелария в изразходванието на известни суми; 6-то, има и такива разпоредители на кредитите, които са държали у тях си оправдателните документи и сега, като им се поискаха, представиха ги, като прибавят (в отговор на въпрос от Палатата защо са ги държали у себе), че това правили по незнание где и кому да представят документите; и 7-мо, има и документи без подписи.

От казаното по-горе се вижда, че Палатата не е имала готови наредени документи, за да може да пристъпи веднага към разгледванието им и да се произнесе за правилността или не на направения разход, а е била принудена да иска разни сведения от всякой разпоредител на кредита, да дири разни документи и тогава да се произнася.

Освен гореизложените мъчнотии, по причина необяснението у нас какво нещо е оправдателен документ, произлязла е нееднаквост въ[в] възгледовете, както от страна на Палатата, тъй и от страна на някои министерства относително оправдание сумите, похарчени за депешни. Палатата, при разглежданието сметките намери, че някои от г-да разпоредителите на кредитите, оправдавали направени за депешни разходи само с представление на квитанции от телеграфните станции, когато други разпоредители, при всяка квитанция прибавяли и копие от отправената телеграма, което (копие) позволява да се види дали отправената депеша е частна или правителствена. Между тем Палатата намери преписи от депешни, които, ако и да са платени с правителствени пари, са от съвсем частен характер.

Вследствие на гореизложеното и за да се прекрати такова неправилно употребление на правителствените суми, Палатата се отправи към правителствените министерства със следующето отношение под № 272 от 31-й октомврий 1881 год.:

“От разглежданието документите на разните учреждения Палатата забележва, че при много квитанции от телеграми не се намират преписи от тия последните; от няколко же преписи на телеграми, които са приложени при депешните квитанции се вижда, че много от тях са разменени по частни работи и са платени от правителствени суми; за да се отстрани подобно неправилно упатребление на правителствените суми, Палатата има чест да моли министерството на да се разпореда, щото в бъдуще подведомствените нему учреждения и лица при всяка депешна квитанция да прилагат препис от проведената телеграма”.

По повод на това отношение на Палатата Министерството на вътрешните дела е публикувало в Държавний вестник окръжно под № 7875 от 24-й октомврий 1881 г. до окръжните управители и софийский полициймайстер, с което им предлага да прилагат копии от отправените телеграми при квитанциите. Види се да са ся разпоредили в същия смисъл и другите министерства, понеже имаше случай с Държавния съвет, на който документите на Софийското окръжно ковчезничество беше възвърнало, понеже не бяха приложени изискуемите преписи от телеграмите. Колкото до Министерството на външните дела и изповеданията, то от долуизложеното му отношение ся вижда, че не е направило никакво разпореждане касателно възбудения въпрос № 3586 от 10 декемврий 1881 год.

“В отговор на отношението Ви от 31-й октомврий т.г. под № 272, имам чест да Ви съобщя, Г[осподи]не Председателю, че повереното ми министерство не може да представи въ[в] Върховната сметна палата преписи от телеграмите, които то експедира, тъй като повечето от тях имат секретно съдържание и не бива да ся турят в известност с предаването им от една канцелария в друга. Това мнение ся споделя и от политическия кабинет на Негово Височество, както ще видите от приложения тук препис от отношението му под № 100 с дата 4-й того”.

В това време, когато Палатата предполагаше, че с изключение Министерството на външните дела и изповеданията, всичките други министерства са направили разпореждания относително представлението копии от телеграмите, съгласно духът на отношението й под № 272, получи следующето съобщение относително горния въпрос от Министерството на финансите:

№ 18588 от 10 август 1882 год.

“Министерството на финансите има чест да препрати при това във Върховната сметна палата заверен препис от отношението на Министерский съвет от 9-й того под № 258 за сведение”.

Ето препис от поменатото отношение, в което ся излага постановлението на Министерский съвет:

Господину Министру на финансите

“Имам чест да Ви съобщя, Господине Министре, следующето решение, постановено от Министерский съвет в заседанието му от 4-й текущий августа, протокол XLVIII, § III.

По повод предложението на управляващия Министерството на вътрешните работи относно настояванието на Сметната палата за доставяние в същата Палата копии от телеграмите, Министерский съвет постанови:

I. Понеже, на основание член 77 от Конституцията, телеграмата съставлява една тайна, то копии от телеграмите няма да се изпращат у Сметната палата, а ще ся пращат само у казначейството подлинните квитанции на телеграфните станции, които ще служат наместо оправдателни документи.

II. Натоварва ся министра на финансите да съобщи това решение на Сметната палата”.

Приведения в гореизложеното постановление 77 член от Конституцията, на основание на който е отменено представлението копии от телеграмите, ся отнася само до частните телеграми, но не и до ония на правителствените учреждения, на които съдържанието непременно трябва да бъде известно, за да може Палатата да ся удостовери уместно ли са похарчени правителствените пари или же са изразходвани за частни потреби, независимо от това член 7-й от Законът за Върховната сметна палата дава й право да иска всякакви сведения и разни разяснения върху приходо-разходните сметки при разглежданието им. Най-после Палатата не вижда каква тайна ся нарушава, ако ся следи дали персонала в разните правителствени учреждения не кореспондира по телеграфа за свои частни работи, а плаща такива кореспонденции, както това е ставало през 1879/80 фин[ансова] год[ина], от казенните канцелярски суми. Палатата признава, че може да има и такива правителствени секретни депеши, съдържанието на които трябва да ся държи тайно, но за такива депеши може да ся държи особена сметка и да ся долага на Народното събрание, че сумата, изразходвана за тях, не е проверена от Палатата.

При всичко че: 1-о, гореуказаното постановление на Министерский съвет не може да ся основава на 77 член от Конституцията, тъй като, както по-горе ся каза, че той ся отнася до частните депеши; 2-о, постановлението нарушава 7 член от законът за Палатата, като й указва какви и кои неща трябва да й служат за оправдателни документи и с това ся ограничава правото на Палатата да иска разни разяснения по приходо-разходните сметки и 3-о, че горепоменатото постановление ще ся отзове вредително за казенните интереси, понеже ся дава възможност на избежание от всякакъв контрол по тази част.

Но като ся яви горепоменатото постановление на Министерский съвет то на Палатата не оставаше друго, освен да доложи това на Народното събрание.

Подобно на гореизложеното разногласие ся случи между Палатата и Министерството на вътрешните дела по повод абонирането някои от учрежденията на частни вестници и плащанието им от канцеларските суми.

Палатата, като намираще, че такива суми не могат да ся отнасят на правителствена сметка, ходатайствува през разните министерства за повръщанието им и действително някои от министерствата ся разпоредиха за събирането на такива похарчени суми.

Министерството на вътрешните дела, към което Палата ся беше обърнала с просба да събере някои такива неправилно изхарчени пари, отговори със следующото отношение:

№ 7260 от 12 октомврий 1881 г.

“Без съмнение четението на вестниците не само е полезно, но и задължително за всякой честен чиновник, който совестно иска да изпълнява служебните си обязанности, той освен че черпи от там разни сведения и указания за насущните нужди на народа, за по-доброто полагание в действие на закона и други правителствени разпореджания и пр., но още има възможност да знае за лошите и беззаконни постъпки на подчинените му лица и следователно може да прекрати злото още от самото начало и да не остави виновните без заслуженото от него наказание.

Вследствие на това именно ся е практикувало правило, щото учрежденията да изписват поне местните по-сериозни вестници за канцелариите си на правителствени суми, понеже в този случай четението на вестниците не е частен интерес, но го изисква службата.

Министерството на вътрешните дела изписва всичките издаващи ся в Княжеството вестници за канцеларски суми, понеже вестниците, между другото, дават му възможност да следи над действията на своите чиновници и да зема своевременно мерки за разследванието на постъпките на правителствените чиновници, за които ся пръскат слухове и ся пише въ[в] вестниците и в случай на потвърдението им да зима мерки за прекратяванието на злото и наказание на виновните това до известна степен може да ся примени и към окръжните управители и други учреждения.

Вследствие на всичкото гореизложено положително не намирам за възможно да удовлетвори ходатайството на Сметната палата, изложено в отношенията ѝ под № 203, 206 и 207 мога да се съглася да направя това само в този случай, ако Сметната палата ще ся потруди да ми съобщи обстоятелствена мотивировка на какво именно основание местните вестници не могат да ся изписват от правителствени учреждения за канцелариите им за счет на хазната. При това връщам и разписките, които са били приложени при гореказаните отношения на Сметната палата”.

На това Палатата отговори съ[с] следующото отношение:

№ 226 октомврий 14-й 1881 г.

Върховната сметна палата има чест да извести Министерството на вътрешните дела, че тя напълно ся съгласява с доводите, изложени в отношението му под № 7260 от 12-й того относително ползата от четението на вестниците; но понеже при контролиранието на доходните и разходните статии на бюджета тя трябва строго да ся води и придържа от съществуващите и съществуващи закони при прибирането или разходванието на бюджетните суми и тъй като под названието канцеларски разноски ся разумяват само нужните за една канцелария вещи като пера, книги, мастило и пр. И нигде не ся вижда някое правителствено разпореджание, с което да ся упълномощават правителствените учреждения и лица да ся абонират на частни вестници на счет на казенните суми, то Палатата има чест да моли покорно министерството да даде ход на отношенията ѝ под №№ 203, 206 и 207, заради това му и препраща четиритех повърнати разписки”.

Министерството на вътрешните дела вместо да даде ход на отношенията на Палатата, внесло въпроса на разглеждане в Министерский съвет; постановлението на Съвета е съобщено на Палатата от Министерството на вътрешните дела със следующото становище:

№ 9007 от 24-й декемврий 1881 г.

“Министерский съвет, в заседанието си от 7-й того постанови следующото решение, одобрено от Негово Височество:

“Вследствие отношенията от Върховната сметна палата до Министерството на вътрешните дела под № 203, 206, 207 и 226, поднесени в Министерский съвет с надпис № 7494 относително до подигнатия от поменатата Палата въпрос, че правителствените учреждения нямат право да приемат вестници на казенен счет сир[еч], че те не могат да изплащат абонаменти от канцеларс-

ките суми, Министерский съвет постанови: Да се натовари г-н министъра на финансите да изработи и представи един правилник, който да определява какво именно се разбира под название канцеларски разноски, този правилник да влезе в сила от 1-й идущий януарий”.

Предрешава се само, че всяко министерство може да приема специални за него вестници и да ги изплаща от канцеларските разноски, от това постановление трябва да се заключи: че само от 1-й идущий януарий, когато ще бъде изработен един правилник какво трябва да се разбира под названието канцеларски разноски, може строго да се изисква от правителствените учреждения, щото строго да се придържат при тоя правилник, а до тогава, вследствие на отсъствия на какви-годе указания по тоя въпрос, никой не е в право да иска, щото тези учреждения сега да върнат парите за изписаните от тях още през 1879 г. за канцелариите им вестници, изплатени от канцеларските суми”.

Понеже в постановлението на Министерский съвет не се говори нищо относително неправилно похарчените в миналото време от разните учреждения суми за абонаменти на вестници, то заключението на г-на управляющий Министерството на вътрешните дела не може да изтича от постановлението на Министерский съвет, в което нищо не е казано за начинът, по който трябва да се постъпи със сумите, похарчени до 1-й януарий 1882 год. за абонаменти, затова Палатата си остава при първото мнение, т.е., че такива суми похарчени са неправилно и без никакво основание, това се потвърждава и от впоследствие изработения правилник за канцеларски разходи, който дава права и то само на по-висшите учреждения да получават вестници и книги по специалността си; при все това, като взе предвид категорическото заявление на Министерството на вътрешните дела, че никой няма право да иска обратно похарчените вече за вестници суми, тя намери за нужно да прекрати преписката и да доложи това на самото Народно събрание.

ЗАБЕЛЕЖКИ ПО ПРИХОДНИТЕ СТАТИИ НА БЮДЖЕТА ЗА 1879/80 ГОДИНА

§ 1, ст. 1. Поземлен налог вместо десятъка (ошура). Тази доходна статия е предвидена в бюджетната 1879/80 год. да донесе 7,000,000 лева. Палатата е питала Финансовото министерство относно начина определението на това даждие и е получила следующите сведения: Поземления налог за горекананата година, който заменил десетината от земните произведения (ошура) бил определен от Централното финансово управление на основание окладите на десятъка от 1878 год., който министерството намалило с 10 %, като взело под внимание, че храните за 1879 год. биле много по-слаби от ония на 1878 год. Освен това то се разпоредило, щото ония села, на които храните са съвсем пропаднали и които не са в състояние да платят даждията си изцяло или отчасти да стане подробен и верен испит и да се съобщи за това в министерството незабавно (Циркуляр на министерството до губернаторите от 31 август 1879 г. под № 3774); от гореизложеното се вижда, че окладите на това даждие са биле определени от самото министерство и всичките променения са ставали с неговото знание, понеже окръжните началници са биле длъжни да му съобщават всичките неправилни уменшения или увеличения. Според забележката на министерството в отношението му под № 27364 от 3-й ноемврий 1882 г. гореозначения начин на определението това даждие бил приложен в действие само в следующите тогавашни окръжия: Берковско, Габровско, Дубницко, Ески Джумайско, Еленско, Кюстендилско, Ловчанско, Ломско, Никополско, Орханйско, Осман-Пазарско, Радомирско, Разградско; “с някои изменения” в Раховското, Русенското, Самоковското, Севлиеветското, Софийското и Търновското, а колкото за другите окръжия, а именно: Белоградчикското, Варненското, Видинското, Врачанското, Плевенското, Провадийското, Свишовското, Силистренското, Хаджи-Оглу-Пазарджикското и Шуменското в тях поземления налог се е определил и утвърдил според станалото през нея година описание на произведенията. По сметните книги това даждие възлиза на 6,534,356 лв. 43 ст., а от изложената ведомост се вижда, че от поземления налог е постъпило през фин[ансовата] 1879/80 г. само 1,824,080 лв. 12 ст.

§ 2, ст. 1, 2 и 3. Предвидено да постъпят по първата 3,000,000 лева, по втората 425,000 лева и по третата 65,000 лева. От сметните книги на ковчежничествата у нас се вижда, че тия три даждия в окръзите Берковский, Разградский, Орханйский, Балчикский, Габровский, Кюстендилский, Ловчанский, Еленский, Провадийский, Самоковский, Радомирский, Видинский, Раховский, Белоградчикский, Плевенский и Добричский не са биле определени (разхвърлени), защото не съществуват никакви оклади в речените книги. В останалите же окръзи, гдето това даждие е определено, окладите възлизат 1,574,861 лв. 46 ст. За всичките статии наедно (емляк, теметуат и иджар). Тия три различни даждия в сметните книги на някои ковчежничества са показани наедно и в някои само ковчежничества отделно, по тази причина за сега се показват заедно. Постъп-

ленията от горните три статии през финансовата 1879/80 г. възкачва ся на 199,249 лв. 42 ст. По неопределението окладите на тия даждия в горните окръзи е писано в министерството и ся чака ответ.

§ 3, ст. 1. Налог на овците и козите (беглик). Това даждие е предвидено да донесе за финансовата 1879/80 г. 3,100,000 лева от окладите, находящи ся в сметните книги на ковчежничествата, беглика е определен на 3,387,375 лв. 73 ст. При проверяването постъплението от този доход, което възлиза на 2,582,149 лв. 02 ст. Палатата съгледа, че той неравномерно ся е събирал по разните окръзи на Княжеството, именно: в някои окръзи е взимано на овца по 90 стотинки, а в други по 1 лев. Министерството на финансите, по повод на тази неправилност, с отношение под № 7419 от 22 юний 1881 г. дава следующите обяснения:

“В отговор на запитванието от 18 текущий юний под № 97, Министерството на финансите има чест да уведоми Върховната сметна палата, че единствената причина, гдето беглика за 1879/80 год. ся е взимал различно и не в еднакъв размер по всичките окръжия е тая, че бивший финансов отдел не ся е разпоредил да даде на губернаторите наставления върху тоя предмет преди още да почне преброяванието на дребния добитък. Вследствие на това те (губнаторите) приготвиха и представиха в отдела окладните ведомости за беглика, като обложиха овците и козите кои с по 90 стотинки, кои с по 1 франк. При поеманието управлението министерството не можа да не забележи това опущение, но му беше невъзможно да изправи грешките, понеже в някои места по-голямата част от дължимата сума току-речи, че беше събрана. Освен това, ако бяха станали поправки в книгите на кметовете те щяха да докарат големи затруднения за последните, които и без това не са в състояние да държат редовно сметките. Това обстоятелство именно и принуди първото министерство да ся примири с тоя ненормален ред. Ето защо, когато бивший Видински губернатор с отношението от 18 ноемврий 1879 г. под № 4666 представи в министерството за разрешение възникналото разногласие между Ломский окръжен началник и тамошния окръжен съвет по повод на пресметванието беглика. Министерството, като призна тогава, че оклада е неправилно изчислен, предписа обаче да не стават никакви изменения в тоя смисъл, за да ся избегнат разните заплитания, които неправилно би ся породили и тъй недаванието на временни указания от висшата власт е предизвикало нееднообразното събиране беглика в различните окръжия на княжеството.

Между тем законната и справедливата норма, с която трябваше да ся обложи сека една овца и коза беше определена в 41/2 гроша (Материали для изучения Болгарии, выпуск I, стр. 94), които, преобърнати въ[в] франкове по тогавашната монетна тарифа, съответствуваха на 1 франк 2 сантима ($4 \frac{5}{10} \times 22.68 \text{ V} = 1.02$).

§ 4, ст. 1. Акциз от суров тютюн (мурурие). При преглежданието постъпленията от това даждие вижда ся, че в някои окръзи са внасяни суми от десятък на тютюня, когато в други окръжия, гдето именно да ся обработва в по-голям размер това растение, не е взето такъв налог; също ся срещнаха разнообразия при събирането на мурурието, което в някои окръзи е събирано по 68 стотинки, когато съгласно § 9 от временните правила за акциза на тютюня, освен поземлен налог, да плати по 75 стотинки акциз (мурурие).

По гореизложеното Министерството на финансите с отношението си от 20 юний 1882 г. под № 7353 съобщи следующото: относително поземелния налог от тютюните, определението и събирането му е принадлежало на окръжните съвети, а акцизните надзиратели, и отпосле финансови чиновници, са ся занимавали само с определението на акциза. Поземелния налог от тютюня трябва да ся е вземал насякъде, но само че в някои окръзи той е фигурирал отделно от другите налози, а в някои е бил присъединен в другите десятъци и е означаван само с общото име поземелен налог, както е ставало и с поземелния налог на лозята.

Колкото за неравномерното събиране мурурие министерството дава следующото обяснение: Временните правила за акциза на тютюня в Българското Княжество са влезли в сила от 1 март 1879 год., а до туй време ся е практикувал турския закон за тютютя; според турския закон акциз ся плаща по 3 гроша на оката или 68 стотинки, в който размер е обложен и тютюня, събран през 1877/78 год., а тютюня, събран през 1879 г. е обложен, съгласно 9-й член от Временний правилник за акциза на тютюня по 75 стотинки на оката.

Причината загдето ся среща, че и през 1879 г. е плащано по 68 стот[инки] за оката тютюн е тази, че от акциза на тютюня за 1878 год. са останали недобори в 1879/80 год., а като тютюня е бил произведение от 1878 г. той в която година и да се изплаща ся е облагал с 68 стотинки или три гроша на оката.

За да се узнае колко оки тютюн е имало в цялото Княжество се поискаха тефтерите, предвидени по § 10 от Временните правила за акциза на тютюня, в които тефтери се записва количеството на събрания тютюн и се изчислява акциза. Понеже поменатите книги не са получени още от всичките бивши акцизни надзиратели и финансови чиновници, то за сега не може да се узнае окладът на това даждие за 1879/80 год.

Този доход е предвиден в бюджета да донесе 350,000 лева, а е събрано от 139,133 лв. 67 стотинки.

§ 4, ст. 2. Предвижда доход от продажба на бандероли 2,000,000 лева, а постъпили 1,444,270 лв. 79 ст. При проверяването постъпленията от бандеролите, намери се, че тарифата на бандеролите е била разнообразна по цялото Княжество, затова се и поискаха обяснения за причината на тази нееднаквост и Министерството на финансите, с отношението си под № 12376 от 17 октомврий 1881 год. съобщава, че до 24 октомврий 1879 г. цената на бандеролите е била на всяко място различна, според тарифата, която е съществувала при турското правителство, а от горепоказаното число, понеже са изпроводени бандероли по новата тарифа, дало се е от Министерството на финансите както окръжна телеграма, тъй и окръжно предписание до г-да губернаторите, на които се е предписало да введат едновременно новата тарифа, приложена при тютюневия устав и министерството предполага, че тя е въведена не по-късно от 1 ноемврий 1879 г. навсякъде. Палатата помоли Министерството на финансите да й съобщи каква е била тарифата, която е съществувала при турското правителство, за да има възможност да следи дали бандеролите са продавани по нея тарифа. С отношение от 31 октомврий 1881 г. под № 12868 министерството препрати следующия

С П И С Ъ К
за тарифите на бандеролите в Българското Княжество
до 1 ноемврий 1879 год.

	I		II		III		IV		V		забележка
	качество		качество		качество		качество		качество		
	л.	л.	л.	с.	л.	с.	л.	с.	л.	с.	
1. Софийска	5	67	2	27	1	13 2/5	-	-	-	-	
2. Русенска	6	60	5	50	4	55	3	30	2	20	
3. Видинска	6	80	5	67	4	54	3	40	2	27	
4. Варненска	6	80	5	67	4	55	3	40	2	27	
5. Търновска	-	-	-	-	4	40	3	30	2	20	
6. Свищовски, Плевненски и Разградска	-	-	5	69	-	-	3	42	2	27	
7. Шуменска	-	-	-	-	-	-	3	42	-	-	
8. Ловчанска	-	-	-	-	-	-	-	-	1	10	

Върху гореизложената тарифа министерството дава следующите разяснения: 1-о, че тия тарифи са извлечени, доколкото е било възможно, из книгите, които се държат в министерството за контроля на табачните фабрики; 2-о, както от списъка, тъй и от имеющите се в делата на министерството сведения за тарифите на бандеролите в турско време, а и по-сетне и в Българското Княжество, ся вижда, че с изключение Софийската губерния, тогази цената на I-во качество бандероли е била 30 гроша оката, на 2-о - 25, на 3-то - 20, на 4-то - 15 и на 5-то - 10 и че при обръщанието грошовете на левове ся е явила разликата, която ся забележава в списъка на цените, както между губерниите, тъй също и между окръзите на една и съща губерния, както что са тези, показани в списъка под № 6,7 и 8; 3-то, че цената на бандеролите от 4-о и 5-о качество в Софийската, 1-о и 2-о в Търновската губерния, не са известни, защото тютюневи изделия от тези качества тамошните фабриканти не са изработвали.

От гореизложената таблица ся вижда, че разницата в цените на бандеролите не произлизала само от нееднообразния начин в преобръщанието грошовете в левове, но че е имало губер-

нии и окръзи гдето качествата и цените на бандеролите са били съвършено несъобразни, напр[имер] в София продавали III-о качество по 1 лев и 13 стот[инки] оката, а в Русе и пр. V-о качество по 2 лева и 27 стот[инки] и 2 лв. и 20 ст., когато в Ловеч са продавали същото V-о качество по 1 лев и 10 стот[инки].

§ 5, ст. 1. Акциз (шараб-гюмрюк) (винерич) от вино, спирт и бира. При проверката постъпленията от това даждие забележи се, че положения на виното и ракията акциз не е еднакъв. Според сведенията, които дава Министерството на финансите (отношение от 15 юлий 1881 г. под № 8391), акциза на местното вино и ракия, произведени в 1879 г., е определен в следующия размер: в Софийската губерния на виното 2 стот[инки] (на оката) и на ракията 7 стот[инки]; в Търновската, Видинската, Русенската по 1 1/2 стот[инки] на виното и 4 стот[инки] на ракията и в[ъв] Варненската 2 и 5 стот[инки]; в такъв размер са облагани питиетата после измерванието им, а тези, които са продавани преди измерванието им са облагани виното с 3, а ракията с 6 стот[инки] на оката по всичките губернии. От гореизложеното ся вижда, че по причина нееднакия размер на даждието, контролът по тази част излезва доста условен и то по следующите причини: за да ся узнае кой по колко трябва да плати акциз нужно е да бъде известно кога му е било обложено виното и ракията, преди измерванието или после; за да стане това явно нужно е или да има съставени актове за всеки отделен случай, или же приходът от акциза да ся внася от акцизния надзирател, който да излага в обявлението кога е било обложено виното и ракията, преди или после измерванието, но тъй като акцизът е внасян от разни лица, като кметове, частни лица и от акцизните надзиратели и понеже обявленията не съдържат много пъти никакви сведения относително количеството сантими, с които трябва да ся обложи виното, нито даже указват от коя година е то (виното), по тези причини невъзможно е да ся проследи дали е бил правилно внасян сборът или не.

§ 5, ст. 2. Патент за право продаване вино и ракия (русатие). По прибиранието на това даждие ся съгледа, че има давани патенти за четирте месеца, когато, съгласно временните правила за търгуванието с питиета на дребно и едро такива трябва да ся издават най-малко за по 6 месеца. Тази неправилност е произлязла от това, че Окръжните и Градските съвети преди още да ся въведе в сила петейния устав давали патенти за по 6 месеца, начиная от 1 януарий 1879 г., а когато, съгласно с бюджета, финансовата година почнала да ся смята от 1 март 1879 г. и срокът на патентите трябвало да ся счита от тази дата и тогава питиепродавците били принудени да вземат нови патенти (по него време квитанциите на ковчежничествата са служили за такива), за 6 месеца, наченайки от 1 март до 1 септемврий и да платят допълнително за два месеца.

§ 6, ст. 1, 2 и 3. За право търгувание в дюкени, магазини и други открити помещения. Интизап. Бач. Относително събиранието трите тия даждия е известно следующото (отношение на Финансовото министерство от 15 октомврий 1882 г. № 24287): Никакъв закон не съществувал през фин[ансовата] 1879/80 г. за тия приходи, те не са били повсеместни, доходът по ст. 1-а, т.е. право за търгувание въобще е събиран в Русенската губерния и Софийската и то в разни размери и некаде като в Русенската губерния, ся е задържало от този приход 1/2 за градската каса, а останалата част е била за полза на хазната. Доходите, показани в статиите 2 и 3 “бач” и “интизап”, са събирани навсякъде почти из градовете и те са постъпали в полза на градските каси. Сборът от тия доходи по окръзите е принадлежал на хазната, но при все това в по-многоото от тях е събиран пак за в полза на окръжния град, а само една малка част е внасяна в ковчежничествата до септемврий 1879 г., откогато е предписано на губернаторите да ся разпоредят за внасянието на тия даждия в ковчежничествата (окръжно на министерството от 8 септемврий 1879 г. под № 3950). Приходът от горните статии ся употребявал от градските и окръжни съвети, които са ги отдавали под наем и събирали доходите им под надзора на тогавашните губернатори и окръжни началници.

§ 7, ст. 1. Гербов сбор. Този сбор, както се каза по-преди, е бил събиран по твърде нееднообразен начин до пристиганието на поръчаните в Русия гербови марки, при всичко това е събирано през финан[совата] 1879/80 год. 165,000 лв. 82 ст., а е било предвидено да ся събере само 60,000 лв. По втората статия на този § ся предвижда да постъпят 10,000 лв. от векселна бумага, а са постъпили само 30 лв. 80 ст.

§ 10, ст. 1 до 9. По государствените имущества не може да ся каже нищо положително, понеже те не са още приведени в известност, което ся вижда от разменената между Палатата и Министерството на финансите преписка. Палатата, с отношението си от 4-й ноемврий 1881 год. № 290, поискала е от министерството да й предостави подробен опис на съществуващите в Княжеството правителствени имоти, а тоже преписи от контрактите, с които са били отдадени под

откуп тия имоти. Но това последното с отношението си от 13 февруарий 1882 год. под № 3404 съобщава, че понеже государствените имоти биле отдадени под наем през 1879/80 г. от Окръжните управителни съвети, то предписало им да му ги представят в препис и като ги получи незабавно ще ги препрати у Палатата. Касателно же до описа на тия имущества, в отношението министерско не ся казва нищо, но впоследствие Палата виде, че министерството направило разпореждане до окръжните управители с циркулярно от 3-й февруарий 1882 год. № 2436, за да доставят на Палатата такива описи. В изпълнение на това разпореждане са получени непълни описи за гореказаните имущества и то само от 4 окръжни управители. От изложената ведомост ся вижда, че от государствените имущества е постъпило в хазната 264,472 лева и 76 стот[инки], когато те са предвидени по бюджета за 282, 600 лева.

§ 12, ст. 1. По тази статия е предвидено в бюджета 50,000 лева да постъпят от суми, дадени за разход на длъжностни лица и не похарчени от тях, а повърнати в ковчежничествата обратно. По тази статия има внесени през 1879/80 година 362,587 лв. 63 ст. Причината на чрезмерното голямо количество постъпления по тази статия ся обяснява с това, че към нея са причислени внесените 103,903 лв. 88 ст. От бившето окупационно управление, без обозначение за какво ся внася горнята сума и от какви длъжностни лица е останала; тази сума вероятно е постъпила за сметка на Адрианополските суми и трябва да е причислена към тях, но тъй като делата на бившето окупационно управление са занесени в Россия, то няма възможност да ся следва точно дали тази сума е била причислена към Адрианополските суми или не. Към тая статия са причислени и внасяните суми от разни длъжностни лица на възстановление кредитът им. Ето по кои причини оборотът на тези суми е станал толкова голям.

§ 12, ст. 2. Позаймствовани на градските съвети, за да си покрият разноските до събирането техните доходи. За привождане в известност сумите, които градските съвети длъжнеят на правителството до 1 март 1879 год. Палатата ся обърна към Министерството на финансите, което й изпрати едно дело, съдържащо отчети само сумите, дадени на градските съвети и от което ся вижда, че много от дадените на съветите суми са харчени за такива предмети, които никак не ся отнасят към специалните нужди на града и не може справедливо да ся наложи на градските съвети да припознаят за свой дълг суми, харчени за болници, казарми и плащание на стражаре. Освен това сумата, която излиза, според препратеното дело, че дължат градските съвети на хазната, е много по-ниско от оная, начислена в бюджета за 1879/80 финан[сова] год[ина]. По уяснението на този въпрос ся продължава преписката с Министерството на финансите.

§ 12, ст. 3. е предвидено да постъпят от печатаря г-на Янка Ковачев³⁵ 20,600 лева в продължение на 10 месеца от денят на заемът и с 6 на сто лихва годишно; тази сума е била отпусната Ковачеву от тогавашното окупационно управление за да устрои в гр. София печатница, която да печата правителствените закони и разпореждания.

В продължение на 10-тия месеца Ковачев не е внесъл нищо срещу дългът си, но ся вижда от делото му, че той е печатал за сметка на правителството разни закони и правила и вместо пари представлявал е сметки за стойността на печатаните неща.

§ 12, ст. 4. По тази статия ся предвижда да постъпят 107,437 лева 37 ст., а постъпили 135,901 лв. 60 стотинки.

За пояснение въпросът по приходът от тази статия са искани сведения от Министерството на вътрешните дела, но до сега не са още получени.

ПРИХОДИ ПО ЦЕНТРАЛНОТО ТАМОЖНО УПРАВЛЕНИЕ

§ 1, ст. 1. От тази статия е предвидено по бюджета да постъпят 4,000,000 лева, а действително са постъпили през фин[ансовата] 1879/80 год. само 2,764,359 лева 64 стот[инки]. Следователно дефицитът по нея възлиза на 1,235,640 лева 36 стотинки.

Тъй като приходът от гореозначената статия е най-значителния по Отделът за митниците и съставлява повече от шестата част на бюджетът, а при това ся вижда такъв значителен дефицит по тази статия, то необходимо е да ся изложи устройството на тия учреждения, техния ход и организация през 1879 год. и тяхната деятелност през финансовата 1879/80 год., за да може да ся уяснят по-главните причини по тоя недостиг.

След завземанието на Българската страна са биле вдвоявани постепенно всичките учреждения, съществували при турското правителство, в това число и митниците и от делата на

бивший митарствен отдел ся вижда, че въ[в] всичките заети санджаци са били немедленно открити митници, които са имали в началото същия личен състав в същия размер, както в турско време и са ся ръководили в действията си от самото начало по правилата, съществували при турското правителство.

Тогавашната гражданска канцелария при Негово Императорско Височество Главноконандующия, като желаяла да узнае в какъв ред въобще ся намират митниците край Дунава и Черно море, поискала с предписание от 25 априлий 1878 год. под № 1031/35 от тогавашните губернатори да й съобщят следующите сведения относително митниците:

1. Числото и названието на съществуващите митници въ[в] вверената му губерния.
2. С какви правила ся те ръководствуват при вземанието мито.
3. Митарствените щатове и кое е послужило за основание при уреждането им и
4. Количеството и видът на вносните и износните стоки и сумата, събрана от всяка митница до 1-й май истата година.

След няколко дни от отправлението до губернаторите горния циркуляр новооткритата канцелария на Императорский Рос[сийский] Комисар счела за нужно и командировала надворния съветник г-на Теохарова³⁶ да направи ревизия в крайдунавските митници, комуто и отправила следующето писмо:

Копие

№ 11 от 4-й май 1878 год

Надворному Советнику Теохарову

“Для приведение в ясность таможенных сборов, производящихся в придунайских городах Болгарии предписываю Вашему Благородию теперь же отправиться в объезд названных городов и собрать на месте возможно полниия сведения о таможенных сборах, взимаемых на основании тарифа, установленного при турецком правительстве, а равно и от таких, которые в сказанном тарифе непоказанны.

В виду важности дела возлагаемое на Вас поручение необходимо окончить по возможности в двухнедельный срок и не позже как в конце сего мая доставить мне в Филиппополе отчет обовсем, что Вы признаете полезным для успеха таможенных сборов придунайских городах Болгарии.

(подписал): Князь Дондуков-Корсаков³⁷”

Канцелярията на Импер[аторския] Рос[сийский] Комисар, като не получила никакъв отговор от губернаторите на циркулярното предписание от 25-й априлий 1878 год., отправено от бившата гражданска канцелария, счела за необходимо да отправи нов циркуляр в същия смисъл и то на 31 юлий и[стата] г[одина].

Между тем командированный надворный съветник г-н Теохаров свършил своята ревизия и е съобщил на Импер[аторския] Рос[сийский] Комисар: 1-о, че открил значително злоупотребление в Русенската митница и отдал виновните под съд и 2-о, че митниците, при вземанието митарственните сборове са ся основавали на Търговските трактати, заключени между Турция и Иностранните държави и че процентното изчисление на митото ставало на основание съществувалия при турското правителство тариф и по пазарните цени.

(Отношение от канцелярията на Импер[аторския] Рос[сийский] Комисар до Русенский губернатор от 8-й август 1878 г. под № 1598).

В отговор на циркулярното предписание от 31 юлий Русенский губернатор съобщава следующето: Че в Русенската губерния митниците са били открити и наредени на същите приблизително основания, както е била водена разнообразно по разните митници и това е подбудило губернатора да въведе еднообразие по отчетността в митниците, което и достигнал, като подчинил всичките в губернията му митници под ведението на управителя на Русенската митница и чрез изработванието еднакви форми за всичките митници.

Освен това той съобщава, че при вземанието митото от вносните и износните стоки митниците въ[в] вверената му губерния са ся ръководили от тарифите, сключени между Турция и

Англия на 1861 год. 29-й априлий и по друга тарифа между Турция и Франция, сключена в същата година и за някои други стоки (види се за непредвидените в тарифите), оценението е ставало и по фактурите на търговците, но тия последните не са били обязательни за митарствените чиновници, които са имали право да отхвърлят фактурите, когато ги признаят за неоснователни (фалшиви). На ромънските произведения е взимано по 4 1/2 % мито по произволна оценка, на гръцките и сръбските по 7 гроша 8 пари, но стоките, оценени (ad valorem) по стойност; колкото за износните стоки, то отправлените за в Европа е взимано 1 % мито на основание турската тарифа, а отправените в Ромъния и Сърбия по 7 гроша и 8 пари по оценка произволна. В случай, че търговеца не се съгласи на направената от митниците оценка, то той може да даде митото в натура.

Канцелярията на Импер[аторский] Рос[сийский] Комисар, като ся уведомила от рапорта на надворний съветник Теохарова, по какви правила и на какво основание са ся ръководили митниците при изчислението на митарствените сборове и като е имала намерение да преустрои митниците, поискала от губернаторите: Видинский, Русенский и Тулчанский да съобщят и да й препратят следующите сведения: 1. Копие от Търговските трактати; 2. Копие от тарифата, която е съществувала при турското правителство и 3. Извод от митарствените книги за последната година с подробно наименование на всичките прикарани през митниците стоки, оценяването им, количеството на полученото от тях мито, както в процентно отношение, тъй и сумата.

По повод горните искания от канцеляр[ията] на Импер[аторский] Рос[сийский] Комисар, Видинский губернатор съобщава с писмо от 14 септемврий 1878 г. под № 93 следующите: 1-о, че Търговски трактати, сключени между Турция и иностранныте държави нито у него, нито в подведомствените му митници ся намират; 2-о, че тарифите, съществовавши при турското правителство, намират ся в митниците на Видинския санджак само на турски и гръцки язици, а французко и българско издание, по неговите сведения имало в Цариград у книгопродавеца Вайса³⁸, отгдето губернатора ги изписал за митниците на Видинский санджак и 3-о, че сведения за миналото време както за митото, тъй и за изкараните стоки не може да достави, понеже турците отнесли всичките книги.

При това си отношение губернатора прилага две ведомости с обозначение названието на стоките, за които в митниците на Видин[ския] санджак митото ся е взимало тогава съобразно с оценението им, показано в турската тарифа (тия две ведомости ся сравниха с турската тарифа и ся оказа, че са извлечени от нея).

Всичките други стоки, неозначени в тия ведомости по причина, че са оценени по тарифата по-долу от сегашната им пазарна цена, плащат мито по оценението, направено от самата митница, което в принцип ся допуца и от закона.

Само по себе ся разбира, добавя губернатора, че в представляемите ведомости не рядко стават изменения с вместиование или изключвание от тях едно или друго наименование на стоките, която операция зависяла от пазарното ниско или високо оценение на артикулът и неговата оценка в тарифите.

От последните две мисли, изказани в отношението на губернатора, са вижда, че са ся изхвърлили из ведомостта ония стоки, които на пазаря са имали по-висока цена от оценението им в тарифата и ся е оставяла свободна митницата да ги оценява по пазарните en gros цени, от което ся е ползувала хазната, напротив же въ[в] ведомостта са били включвани ония стоки, които бидейки ниско оценени в пиящата, трябвало да ся оценяват по тарифираните цени, за да не губи хазната.

От всичко до сега изложено по въпроса за организацията на митниците при влизанието на руските войски в България става явно:

1. Че тия учреждения са били открити на същите основания, на които са били учредени и турските митници.

2. Че всичко, което е било обязательно за турските митници и особено по оценението стоките и изчисление митото е било също така обязательно и за новоучредените български митници и

3. Че до учреждението на Централний митарствен отдел при управлението на Император[ския] Рос[сийский] Комисар, тия учреждения са зависели непосредствено от губернаторите, вследствие на което не е могло да има свършено еднообразие по делопроизводството.

Всичко гореизложено по устройството на митниците е почерпнато от дело № 6 на Централното таможно управление, което случайно ся намери в архивът на Министерството на финансите по търсението на Палатата и то на 23 ноемврий т.г., а до това време Палатата ся е ръко-

водила от сведенията, които Министерството на финансите и е дало по този въпрос, както това ся вижда от по-долу изложената преписка между министерството и Палатата.

В такова положение са били митниците когато ся е открил Централний митарствен отдел, което е станало в края на 1878 год.

Деятелността на новооткрития отдел по устройството на митниците ся е отразило в изработването на инструкции, които са имали за цел окончателното устройство на тия учреждения; изработени правила са следующите: 1-о, Временните наставления за управителите и чиновниците на митниците и митарствените пунктове, утвърдени от Импер[аторския] Рос[сийски] Комисар на 10 март 1879 г.; 2-о, Привременни наставления на митарствените стражаре, утвърдени от Импер[аторския] Рос[сийски] Комисар на 10 март 1879 г.; 3-о, Проект за Митарствений устав на Българското Княжество, утвърден от Импер[аторския] Рос[сийски] Комисар на 7 юний 1879 г. и 4-о, Привременни наставления за митарствените учреждения, утвърдени от Импер[аторския] Рос[сийски] Комисар на 5 февруарий 1879 г. Последните два закона идат да потвърдят отново, че тарифите, по които митниците са ся ръководили от самото си откривание не са били отменени никак от Отделът и следователно са били в пълно действие; именно § 18 от Привременните наставления (по делопроизводство) за митарските учреждения гласи: Прегледванието на стоките става: в митниците I и II клас от оценителя и магазинера; в III клас от управителя и оценителя; в IV клас от управителя, а в пунктовете от писарите; всичко, що са покаже в прегледванието един от прегледвачите прави своеръчно бележки в стълбовете 4, 5 и 6 на декларацията (образец № 7). Качеството на стоките ся записва с тарифни наименования, а количеството, колкото го покаже теглото, броят или мерата, съобразно с това на което ся плаща мито.

Относително до стоките, на които митото не е показано в тарифите, записват според както ся покаже в прегледванието стойността на стоката с определение в единица от тегло, мера или брой, като ся вземе въ[в] внимание обръщанието на тези стоки в търговията.

А § 2 от Митарствений устав гласи, че за всичките стоки, вносни и износни, на които влизанието или изнасянието не е запретиено в Княжеството, плаща ся мито, размера на което ся определява от Тарифата.

Грамадната работа, с която е бил претварен Митарствения отдел - изработванието на гореуказаните правилници, не му е позволило да обърне още в началото своето внимание върху ревизиранието на митниците; закъсняванието с устройството ревизионната част справедливо може да ся отдаде и на това, че Митарствений отдел е гледал на митниците крайдунавски и черноморски, като отчасти наредени, т.е. снабдени с най-важния закон по митарствената част - тарифите, от които са били обязани да ся ръководят при оценението и изчислението на митото; та едва през май месец 1879 год. е назначен постоянен ревизор по крайдунавските и черноморските митници, който е начал да упражнява своята деятелност от 1 юний 1879 г., която ся е ограничила, както ся вижда от рапортите му, съ[с] съображения върху улущението платите на служащите лица по митниците, пристягание развалените помещения на митниците и препоръчвания разни лица на служба; а до това време, 5 юний 1879 г., освен ревизията, произведена от надворний съветник г-на Теохарова, която е открила значителното злоупотребление в Русенската митница, не ся вижда да е ставала никаква друга ревизия по тия учреждения. Като ся види каква е била деятелността на новоназначения ревизор излиза, че митниците са останали фактически неревизирани до 1 март 1880 год.

Такова изоставяние контролната част в митниците е повлияло на служащите и някои от тях почнали да пренебрегват тарифите и да злоупотребляват хазната.

От прегледаните до сега митници ся виждат сериозни злоупотребления в Лом до 40,000 лева (делото е дадено в съд), проверката на операциите по другите митници не е още свършена, но от прегледаните до сега декларации ся показва загуба по причина несъблюдението на тарифите.

Освен, че не е била произведена ни една сериозна ревизия от времето на оная, която произвел надворний съветник г-н Теохаров през юний 1878 г. до назначението на ревизора по митниците, но и този последния, при всичко, че е бил снабден с много подробни и важни инструкции, дающи му големи права, не е направил нищо за подобрието или по-добре за вървежа на митниците по пътя, определен тем от бившите губернатори, а ги е посещавал само за форма (това ся вижда от неговите рапорти, отправени до Финансовото министерство и от книгите на митниците, върху които не съществува следа от правените му ревизии).

От друга страна ся вижда, че след закриванието на Митарствений отдел, неизвестно на какво основание, ся е съставило убеждение, че тарифите не са били обязателни за митниците и

че всякой е оценявал както е знаел до препращанието в митниците на преводът от турските тарифи, когато изложението, направено по-горе по организацията на митниците в Княжеството ся вижда, че тарифите са биле в действие и сила от самото първоначално откривание на митниците.

Между тем, като следваше да проверява операциите на митниците, Палатата ся отнесе до министерството с просба да й съобщи с какво са ся ръководили митниците при оценението на стоките през финансовата 1879/80 год., Министерството на финансите отговори съ[с] следующото си отношение:

№ 13172 от 7 ноемврий 1881 год.

В отговор отношението Ви от 5-й текущий ноемврий под № 292, относително с какво са ся ръководили митниците при оценението на стоките за време от 1 марта до 1 ноемврий 1879 година*, Министерството на финансите чест има да Ви уведоми, Господине Председателю, че от делата, които ся намират в министерството ся вижда да не е имало подобни тарифи, по които да ся ръководат митниците, но само оценителите при митниците са оценявали стоките кой както е знаел.

Даже и след изпращанието на тарифите с циркуляр под № 5179, в някои от по-малките митници не са знаели както да ся ръководят по тях, догдето не им са биле разяснени от митарствените ревизори и са ся запознали с тях (тарифите);

Това мнение на Финансовото министерство за несъществуването на тарифите ся изказва и в отношението му от 19 май 1882 г. под № 12208, отправено до Палатата в ответ на просбата й да ся даде под съд за злоупотребувание личния състав на Ломската митница през финансовата 1879/80 г.

Ето отношението:

“В допълнение отношението от 23 януарий под № 1263, Министерството на финансите има чест да препрати при това в препис отговора на бившия управител на Ломската митница Флореско, придружен от едно разяснение и един акт за дознание по повод на съвсем долнето оценение стоките в Ломската митница за по-нататъшно разпореждане.

При това Министерството на финансите е на мнение, че ако решенията на Сметната палата показваха, че от приетите суми управителят на митницата не е внесъл известна част в хазната, то тогава щеше да е възможно съдебним порядком да ся изискат парите, но че оцененията биле ниски и че от това била изгубила държавата, то от такива решения не може да ся достигне никакъв резултат, защото няма действителни фактове, с които да ся обвинят виновните.

Нужни са да ся имат и видят самите оценени стоки, да ся види техния вид и качество, че да може да ся обвини основателно оценителя или управителя на митницата, без такива материални доказателства нищо не може ся постигне, защото най-после виновните ще ся извинят, че са оценявали тъй по неспособност, по немание тарифа в 1879 год. От бюлетините, които издават Сметните палати в другите държави, може да ся види ясно, че за оценението на стоките не ся преследват да заплащат чиновниците на митниците, но те могат да ся отчисляват по предложението, че оценката е ставала неправилно или умишлено, за да губи хазната и печели други.”

От всичко гореизложено по митарствените учреждения ся вижда, че главните причини на дефицитът (недостигът) са следующите:

1. Отсъствието на ревизия по крайдунавските и черноморските митници в продължение на една почти година (от юний 1878 г. до назначението ревизора началото на юний 1879 г.)
2. Неупражнението на никаква сериозна ревизия от новоназначения ревизор и
3. Пренебрежението на въведените и действующие тарифи и съвсем ниското оценение стоките.

По § 1, ст. 2. Сбор от превозимата отвън сол. По тази статия е предвидено в бюджета да постъпят 500,000 лева, а са постъпили само 179,901 лв. 10 ст. Тази огромна разлика в приходът от солта произлиза от това, че митото върху солта е значително уменьшено още в края на 1878 год. именно от 37 1/2 гроша на % оки, станало 8 гроша истото количество оки. Предвидената да постъпи сума от 500,000 лева е била определена на това основание, че миналата 1878 г. от тази статия постъпили 818,068 лева и 06 стот[инки], когато митото било 37 1/2 гроша на % оки, следователно, като станало такова значително уменьшение на митото, трябвало и предполагаемата за постъпление сума да ся изчисли приблизително на 175,000, а не на 500,000 лв. Но тъй като с указ от 14 августа 1879 г. под № 94, митото на солта е било отново определено на 30-на % от

продажната цена на солта на цяло (en gros), то трябваше тази статия да донесе повече от 179,901 лв. 10 ст., като ся вземе обаче във внимание, че тази тарифа за митото на солта едва е влязла в сила около 1 септемврий месец, когато плуванието по Дунавът е наближило да престане, то в нея финансова година не е могло да постъпи значително количество по тази статия.

ДОХОДИ ПО МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ ДЕЛА

§ 1, ст. 1. Предвидено е да постъпи сбор от пощенската кореспонденция 300,000 лева, а е постъпило само 90142 лв. 1 стотинка.

§ 2, ст. 1. Предвиден сбор от депешни 400,000 лева, а постъпило само 278,726 лв. 66 ст.

Като ся вземе под внимание, че сборът от пощенските станции е почнал да постъпва в Окръжните ковчежничества не едновременно от всичките и в продължение през всичката фин[ансова] година, то ся обяснява недостигът от тази статия. Касателно депешния сбор той е почнал да постъпва в българските окръжни ковчежничества само от месец юний 1879 год., което достатъчно обяснява дефицитът по тая статия.

ДОХОДИ ПО ВЕДОМСТВОТА НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ И ДУХОВНИТЕ ДЕЛА

§ 1, ст. 1. Предвидено да постъпят 8000 лева от частни лица за съдържание на учебните заведения, а са постъпили 8,573 лв. 48 ст.; 5280 лв. от тази сума е събрана от процентите на заведенията от покойния В[асила] Априлова³⁹ сума в полза на Габровското училище, а остатъкът 3,293 лв. 48 ст. е събрана от Рилския манастир за в полза на Духовната в Самоков семинария.

По § 2, ст. 1. По ведомството на духовните дела ся предвижда да постъпи сума от 25,000 лева, която трябвало да ся събере от брачните свидетелства (вулите), но по тази статия не е постъпило нищо, освен 497 лв. 15 ст. И те от позволителни (иззиннамета) за женение, дадени от съдилищата в Осман Пазар на тамкашните турци; какъв е бил този непредвиден в бюджета данък, по чие разпореждане е събиран, Палатата е влезла в преписка за изследванието му.

Причините за непостъплението на тази предвидена в бюджета сума ся обясняват от Министерството на външните работи и изповеданията от следующето му отношение, отправено до Палатата:

№ 599 от 15 октомврий 1882 год.

“ В отговор на отношението от 11 текущий месец под № 1283, с което Върховната сметна палата иска да й се съобщи какви разпореждания е направило повереното ми министерство за събирането на сумите, предвидени в бюджета за финан[совата] [18]79/80 год. (§ 2, ст.1) да постъпят от брачни свидетелства, кой е събирал тия суми и чрез кого са внасяни в надлежните ковчежничества, имам чест да я уведомя, че във времето на г-на Дринова⁴⁰, който управляваше Отдела на Народното просвещение и духовните дела, е последвало съобщение от 26 май 1879 г. до Високопреосвещените митрополити, че тям се представя право да ся разпореждат с частта от вулите, която припада на Екзархията. Вярва ся, че това съобщение е последвало, като ся е имало предвид, че някои от Високопреосвещените архиереи, с представляванието сметка за събраната от тях сума за вули и владишина ся е оказало, че остават да земат. Тези сметки са прегледвани от две комисии, назначавани в разни времена от правителството, но до никакъв резултат като не е било достигнато, то и не станало разпореждане от страна на министерството по събирането на сумите от вулите. Сега обаче Държавний съвет разгледа тия сметки и като си даде заключението, ще стане разпореждане по това, което в свое време ще имам чест да съобщя във[в] Върховната сметна палата.

От горнето отношение става ясно, че Високопреосвещените митрополити не са внесли в хазната предвидения приход 25,000 лева не само през финансовата 1879/80 год., но и през последующите две финансови години.

ДОХОДИ ПО МИНИСТЕРСТВОТО НА ПРАВОСЪДИЕТО

§ 1, ст.1. Предвидено да постъпят по тази статия 40,000 лева от преминуванието недвижими имоти от едно лице на друго, а са постъпили 251,039 лева 2 стот[инки]; такова значително постъпление от тази статия ся обяснява с продажбата на многото турски имущества през финан[совата] 1879/80 г.

Въобще доходните статии по съдебното ведомство ся оправдават и по някои от тях е постъпило много повече от предвидените по бюджета суми, както това ся вижда от ведомостта; общия резултат показва, че са постъпили 274,179 лева 11 стот[инки] повече от очакваната за постъпление сума, т.е. 452,179 лв. 11 ст. са предвидени, а са постъпили 726,179 лв. 11 ст.

ЗАБЕЛЕЖКИ ПО РАЗХОДНИТЕ СТАТИИ НА БЮДЖЕТА ЗА ФИНАНСОВАТА 1879/80 ГОДИНА

Тъй като по разходната част на бюджета има много нередовности, за разяснението на които е възбудена преписка с разни лица и учреждения, която преписка не е още свършена, то не е възможно да ся каже нещо окончателно по тази част на бюджета и Палатата за сега не може освен да посочи в прилагаемата ведомост кои статии от разходния бюджет са превишени и недоизразходвани; кои обаче статии са оправдани и кои не, то ще ся изложи след като ся съберат всичките недостигающи документи и ся разяснят станалите нередовности. От разгледаните окончателно дела има събрано от разни лица неправилно получени суми едва 1713 лева 4 стотинки.

Общ разход през финансовата 1879/80 година по бюджетните статии ся възкачва 15,863,850 лева, тъй щото ся оказва един излишък от 5,631,130 лева, като ся прибавят при общите по бюджета разходи изразходваните извън бюджета суми, т.е. без § и статии, които възлизат на 1,236,445 лева 40 стот[инки], то всичкия разход през 1879/80 год. състои от 17,100,295 лева 41 стот[инки] и тогава остава недоизразходвана от бюджета сума 4,394,684 лева 64 стотинки.

От изложеното до сега по изпълнението на бюджета могат да ся констатират следующите резултати: Всичкия приход за сметка на бюджета за 1879/80 година възлиза на 12,569,749 лева 30 стот[инки], а разходът за сметка на същия бюджет възлиза 15,863,850 лева; следователно имало на 1-й марта 1880 год. един временен дефицит от 3,294,100 лева 70 стот[инки], като ся приложат случайно поступившите и непредвидени по бюджета суми, възлизающи на 1,285,148 лева 16 стот[инки] към прихода и като ся прибави при разхода похарчената извън бюджета, т.е. непредвидена за разход в никой параграф статия и възлизающа на 1,236,445 лева 41 стот[инки] сума, то тогава приходът за истата 1879/80 год. е 14,025,811 лева 73 стот[инки], а разходът е 17,100,295 лева 41 ст.; следователно временния дефицит е 3,074,483 лева 68 стотинки. Този временен дефицит ся е покрил от постъпленията, станали за сметка на 1877/78 години и от находящите ся налице на 1-й марта в ковчежничествата и банката правителствени суми.

Какъв ще бъде окончателния резултат от бюджета за 1879/80 година финансова т.е. ще ся ликвидира ли той с недостиг или с излишък, то ще ся узнае при конечната му ликвидация.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА: И. Н. Гюзелев
Член - Делопроизводител: Н. Бракалов

ЦДА, Ф. 708 К, оп. 1, а.е. 2, л. 3-37. Оригинал. Ръкопис.

№ 10

Указ на княз Александър I Батенберг за назначаване на Г. П. Станчев, Варненски окръжен управител, за член при Върховната сметна палата.

София, 24 декември 1882 г.

У К А З

НИЙ АЛЕКСАНДР I
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ

По предложението на Нашия Финансов Министър, основано на решението на Министерския Съвет, представено Нам с доклада му от 24 Декемврий 1882 год. под № 33007,

Постановихми и постановявами:

I. Да назначим от 1ий Ноемврий н.г. за член въ[в] Върховната Сметна Палата, бивший Варненский окръжен Управител Г. П. Станчев⁴¹, на място вакантно.

II. Исполнението на настоящий Указ да възложим на Наший Финансов Министър.

Издаден в Наший Дворец в София на 24. Декемврий 1882 год.

Александр

Министър на Финансите: Г. Д. Начович

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 55, л. 126. Оригинал. Ръкопис.

№ 11

Писмо от Варненски и Преславски митрополит Симеон, председател на III Обикновено народно събрание, до Григор Начович, министър на финансите, за изпратен приетия от Народното събрание Законопроект за отчетността по бюджета.

София, 17 януари 1883 г.

ТРЕТО ОБИКНОВЕНО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Сесия I
№ 91

Януар[ий] 17 ден 1883 г.

ГОСПОДИНУ МИНИСТРУ
НА ФИНАНСИТЕ

При настоящето си, имам чест, Господине Министре, да ви препратя “законопроекта за отчетността по бюджета”, приет от Народното събрание.

Председател: Варненский и Преславский Симеон⁴²

На писмото има резолюция: “Да се препише, да се провери преписа и да ми се представи, за да удобря напечатването му в Държ. Вестник. В същото време да се направи доклад и указ по приетата форма за утвърдението му от Н[егово] Височество.”

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 63, л. 19. Оригинал. Ръкопис.

№ 12

Закон за отчетността по бюджета, приет от III Обикновено народно събрание.

София, януари 1883 г.

ЗАКОН

ЗА ОТЧЕТНОСТТА ПО БЮДЖЕТА

ГЛАВА I

Общият държавен бюджет

Чл. 1. Бюджета е акта, чрез който ся предвиждат и разрешават годишните приходи и разходи на държавата и на учрежденията, които законите подчиняват на същите правила.

Чл. 2. Времето, през което действува един бюджет, се нарича годишно бюджетно упражнение (exercice).

Чл. 3. Упражнението носи името на годината, през която е действувал бюджета.

Финансовата година започва от 1 януарий и се свършва на 31 декемврий от същата година.

Чл. 4. Само ония извършени действия и придобити права се сматрат като принадлежащи на едно упражнение, които са станали през финансовата година, която дава името си на упражнението.

При това, указаните в чл. 8 на настоящия закон срокове се дават или за довършване на веществени работи или за досъбиране доходите, или за доизплащане на разходите.

Чл. 5. Приходите, които трябва да постъпят и разходите, които трябва да се направят за потребите през всяко упражнение се разрешават от Закона за годишния бюджет.

Чл. 6. Всяка година министрите приуготвяват бюджета на подведомствените си министерства.

Министра на финансите събира тия отделни бюджети най-малко два месеца преди времето за представяние на общият бюджет и, като прибави и бюджета на доходите, съставлява общият държавен бюджет.

Чл. 7. Бюджета се представлява тогава на Държавния глава, който го изпраща на прегледване в Държавния съвет, а на разискване и гласуване в Народното събрание.

Чл. 8. Срока, до който трябва да се извършат всички действия по прихода и разхода на едно упражнение, е следуюция:

а) до 1 февруарий на следующата година се довършват, в границите на открития кредит, веществените работи, които са били почнати и не са могли да се довършат преди 31 декемврий по непреодолими естествени (force majeure) причини или по общ интерес, които причини треба да са изложени от разпоредителя на кредита в паричното му искание.

б) до 30 юний, за приключване сметките и изплащане сумите, които се дължат.

в) до 31 юлий на следующата година, за доизпълнение мерките, които са се взели за прибиране на недоборите и изплащане разходите.

Чл. 9. Общият държавен бюджет се разделя на две части:

1. Приходен бюджет
2. Разходен бюджет

ГЛАВА II

За приходния бюджет

Чл. 10. Приходите се делят на:

- обикновени
- извънредни

Първите са тия, които се получават от постоянни доходи и източници.

Чл. 11. Обикновените и извънредни разходи се вписват в бюджета в две отделни части.

Всяка една от горенаведените части се дели на толкова отдела, колкото различни видове доходи има; всякой отдел се подразделя на толкова глави и членове (статии), колкото различни разделения и подразделения има въ[в] всеки доходен клон.

Чл. 12. В приходния бюджет се притуря една глава за непредвидени приходи, гдето се записват всички случайни постъпления, които не са предвидени в бюджета на прихода.

Чл. 13. Определението размера на приходите по всяка глава става на основание постъпленията, станали в по-предишните упражнения, като се вземат въ[в] внимание и причините, които биха могли да увеличат тия приходи.

Заради това проекта на бюджета трябва да бъде придружен:

а) от една таблица, в която да са показани член по член сумите на доходите от предишните изтекли упражнения и срещу тях в особена графа сумите, които се предполага да постъпят в следующата година и най-после, в една последна графа, разликата на повече или по-малко срещу всеки член.

б) от нуждните документи, които изясняват предложените увеличения или намаления.

в) от едно изложение за подкрепление на тия предложения.

Чл. 14. Събирането на държавните суми се събират само от отчетниците на Съкровището и то на законни основания.

Всяка събрана сума на каквато и да е основа треба цялата да се внася в Съкровището, без никакви спадания за разноси по събирането или за каквито и да било други разходи.

Чл. 15. Начина за събирането, вписването и преследването относително до всеки род доход ще се определи от особени закони и правилници.

ГЛАВА III

Разходния бюджет

Чл. 16. Разходите, както и приходите, се делят на обикновени и извънредни.

Първите са тия, които служат за обезпечение редовния ход на администрацията.

Вторите са тия, които имат за цел да удовлетворят нови и временни нужди.

В категорията на тия последните влизат разходите за нови постройки.

Чл. 17. Както е казано в чл. 6, всеки министър съставя своя разходен бюджет по своето министерство, като го раздели на две отделни части; едната за обикновените разходи, а другата за извънредните.

Всяка от тия две части се подразделя на две отделения.

Едното за разхода на личния състав.

Другото за веществените разходи.

Всяко отделение се подразделя на толкова глави, колкото различни служби и предмети има.

А всяка глава се подразделя на толкова членове (статии), колкото разни видове разходи има, които се отнасят до тая глава.

Чл. 18. В разходния бюджет на всяко министерство се отваря една особна глава, наречена за Непредвидени разходи, в която се вписват непредвидените случайни разходи, които не са могли да се предвидят в общото наименование на разходите.

Чл. 19. Определението размера на разходите по всяка глава се прави: на основание разходите, направени по същите предмети през изтеклите упражнения, като се вземат при това въ[в] внимание причините, които биха могли да го увеличат или да намалят разхода.

Заради това проекта на разходния бюджет трябва да е придружен от надлежния министър, всякой по своето министерство, съ[с] следующите подкрепления.

а) от една сравнителна таблица, разделена на графи и която да показва глава по глава и член по член кредитите, които се искат за следующото упражнение, получените кредити за предишните упражнения и разликата между тия упражнения.

б) от нуждните сведения, които да подкрепяват различните предложения за увеличение или намаление разхода.

в) от едно изложение за подкрепление на тия предложения.

Чл. 20. Министра на финансите, след като събере от своите събратия проектите на бюджета за разхода, прибавя към тях и проекта на разхода по своето министерство и съставя така проекта на разходите на общия държавен бюджет.

Чл. 21. В случай, че сумата на предвидените разходи надмине тая на ожидаемите приходи, министра на финансите е длъжен да представи на Негово Височество един особен доклад, в който да изложи подробно мнението си за начина и средствата, с които ще може да се уравни недостига, като се увеличат приходите или като се намалят разходите.

ГЛАВА IV

Представление и гласуване на бюджета

Чл. 22. Всичките формалности, упоменати в предишните членове, трябва да се изпълнят, тъй щото министра на финансите да може да представя на Негово Височество окончателния проект на бюджета по прихода и разхода най-късно въ[в] втората половина на месец септември.

Чл. 23. След като проекта на бюджета премине през Държавния съвет, той се представя на Народното събрание с подразделенията му на отделения, глави и членове. Народното събрание го гласува по глави само.

ГЛАВА V

Кредити

Чл. 24. Годишния закон за бюджета открива нужните кредити за предполагаемите през всяко упражнение разходи, които се посрещат с предвидените в доходния бюджет приходи.

Чл. 25. След като Народното събрание гласува бюджета по глави, всеки министър разпределя получените за всяка глава кредит на своя бюджет между разните членове от тая глава и поднася това разпределение на одобрението на Държавния глава в един подробен доклад. Това потвърждение става с княжески указ. Министрите обаче не могат нито да увеличават, нито да намаляват предвидените в бюджета заплати за чиновниците.

Чл. 26. Всякой министър е длъжен да не преминава границите на получените за всяка глава кредити и министра на финансите е отговорен за сумите, които той би позволил да се иждиват вън от допуснатите от Народното събрание кредити по всяка глава.

Чл. 27. Пренасянния на кредити могат да се допуснат с княжески указ, издадени по предложението на надлежния министър след споразумението му с финансовия министър.

Тия пренасянния се позволяват обаче само от един член на други на същата глава.

Чл. 28. Тъй също пренасяние суми от една глава в друга по бюджета на едно и също министерство, в изключителни случаи, може да се допусне, като се изслуша мнението на Държавния съвет и на финансовия министър, но с условие, че то ще се поднесе за утвърждение на Народното събрание в най-близката му сесия. Тоя род пренасянния се извършват тоже с княжески указ.

Чл. 29. В случай, че не е възможно да се набави един весма нужен допълнителен кредит чрез пренасяние от една глава на друга и че тоя допълнителен кредит ще има за последствие увеличението общата сума на бюджета, то той се отпуска на министра, който го иска с разрешението на Народното събрание, освен за случаите на неотлагаема нужда.

Княза, заедно с Държавния съвет, решава дали нуждата е неотлагаема и, ако отговора е утвърдителен, кредита, който не трябва да надминува 300,000 лева, се отпуска чрез мотивиран доклад и всичко се поднася на одобрението на Народното събрание в най-близката му сесия.

Чл. 30. Ако в течение на едно упражнение се поиска допълнителен кредит за предмети, невписани в бюджета, в тоя случай се постъпва съгласно с предидущия член.

Чл. 31. Всяко ходатайство за нови или допълнителни кредити, трябва да минава през финансовия министър, който е длъжен да познава състоянието на източниците на общия държавен бюджет, и който може да покаже средствата, чрез които би могло да се удовлетвори едно увеличение на разхода.

Чл. 32. Всичките държавни приходи като, се съсредоточават въ[в] Финансовото министерство, никой министър няма право да употреби какъвто и да е приход, събран по изключение от него, нито да увеличи по какъвто и да е особен източник сумата на кредитите, които са отпуснати в бюджета за неговото министерство.

Когато някой от движимите или недвижими предмети, които са турени на разположение на министерствата, не могат да се употребяват по-нататък и стане нужда да се продадат, про-

дажбата им трябва да се извърши съ[с] съдействието на финансовите агенти по определените правила и получената сума се записва в приходите на текущото упражнение.

Чл. 33. В случай, че някоя неправилно изразходвана сума се повърне в продължението на същата година, през която била тя изразходвана, такава сума може да се запише на приход за възстановление на кредита по същото министерство, като предварително се поиска това от финансовия министър и в съобщението като се приложи разписката на отчетника, който е получил сумата и още като се прибавят в същото съобщение следующите сведения:

1. Датата и номера на паричното искание, сумата, която следва да се повърне.
2. Името на отчетника, който е платил тая сума.
3. Причините, за които е необходимо да се възстанови кредита на министерството, което е издало заповед за изплащанието ѝ.

Чл. 34. Министрите плащат на Съкровището, от отпуснатите за това кредити, покупната цена на вещите, които би се турили на тяхно разположение от другите министерства, тъй както и наема на държавните здания, които те и подведомствените им учреждения би занимавали.

Чл. 35. В учрежденията, които се управляват направо от правителството, стойността на продуктите, които се употребяват в натура, се записва на приход по бюджета на държавата преди да встъпи в течение упражнението.

Но и в разходния бюджет се отваря в същия размер един кредит на надлежното министерство, тъй щото употребените в натура вещи ще се изплащат чрез парични искания и ще се записват в отчетните книги под рубрика на употребени в натура произведения.

Чл. 36. Всеки месец надлежните министри съобщават на министра на финансите сумите, които ще им са нуждни в границите на отворените кредити в следующия месец, за да може той последния да докладва това на Държавния глава.

Всичките министри са обязани да издадат разносните си заповеди в границите на горепомнатото месечно разпределение на сумите.

ГЛАВА VI

Поверяване на разходите

Чл. 37. Никой дълг не може да се изплати освен от надлежния министър или неговия пълномощник.

Чл. 38. Документите, които кредиторите на Съкровището представляват, за да получат сумата, която им се дължи, трябва да съдържат всички нуждни доказателства на дългът и да бъдат направени съгласно с нарочно изработените правила.

Чл. 39. Всички покупки за сметка на държавата трябва да стават с публичен търг.

Чл. 40. Покупки с прями споразумения могат да стават в следующите случаи:

а) за доставки, пренасяния и постройки, на които целия разход не надминава 3000 лева, или ако пазарлъка е няколко години, срока да не надминува три години и годишната цена да не превишава 1000 лева.

б) за доставки, пренасяния и постройки, които, като са нуждни в кратко време, не е възможно да се чакат, или когато обстоятелствата изискват щото тия правителствени нужди да не излизат наяве. В последния тоя случай пазарлъка без търг трябва изрично да се е дозволил Държавния глава на основание направения от надлежния министър със съгласието на Министерский съвет доклад.

в) за доставки, пренасяния и постройки, за които при търговете не са се направили никакви предложения, или за които са били предложени цени, които не е било възможно да се приемат. В тоя последен случай обаче, при прямото споразумение не трябва да се превишават предложените от правителството на търговете цени.

г) за вещи, които са в ръцете на един само притежател или извършванието на които не може да се повери освен на артисти.

д) за експлоатации, фабрикации и доставки, направени за опит.

е) за давание под аренда държавни имоти с условие, че цената на арендата няма да превишава 3000 лева и срока 3 години.

Чл. 41. В публичните търгове за доставки, за постройки, за фабрикации и експлоатации се допускат само лица, които докажат, че са в състояние да изпълнят задълженията, изложени в писмения договор.

При равни условия дава се предпочитание на българските поданици.

Чл. 42. Поемните договори определят гаранциите, които доставчиците, или предприемачите трябва да дадат, за да се допуснат на търговете, както и ония, че ще изпълнят задълженията си. Те определят още и правата на правителството върху тия гаранции в случай неизпълнение на задълженията.

Чл. 43. Никой пазарлък и никой контракт за постройки или доставки не може да определя даване аконтове, освен за извършени работи.

Аконтовете не треба никога да надминават пет шести от придобитите права редовно доказани.

Чл. 44. На доставчиците и предприемачите не се дават нито лихви, нито банкови комисионни за сумите, които те употребяват при изпълнение на задълженията си.

Чл. 45. Публичните търгове се правят по установените обичаи и изградените правила.

Чл. 46. Пазарлиците, последствие на прямо споразумение, сключени от министрите, или от техните пълномощни, се извършват:

- а) чрез подписване поемните договори;
- б) чрез представяние предложения от страна на предприемача или доставчика;
- в) или чрез писма по търговите обичаи.

Покупки, на които сумата не надминува 500 лева, могат да се направят срещу фактура; тоже и постройки от същата сума може да се извършат без особени формалности и само срещу писмена сметка.

Чл. 47. Пазарлиците по прямо съглашение, както и покупки и постройките в гореказаните граници и направени от лице, упълномощено от един министър се представят всякога на одобрението на министра, освен в случай на непреодолима сила, или когато лицето е получило други наставления.

Тия обстоятелства се упоменават в акта, с който упълномощеното лице утвърждава пазарлъка.

Чл. 48. Особени правилници, утвърдени от Държавния глава, след изслушването на Държавния съвет, определят постройките, които по свойството си не могат да се извършват освен хазайственим образом.

ГЛАВА VII

Разносни заповеди

Чл. 49. Никой разход, който се прави за сметка на държавата, не може да се произведе, ако не е разрешен предварително от един министър чрез една пряма заповед или от един негов повереник чрез парично искание.

Чл. 50. Заповедите на министра за изплащание разходи биват два вида:

- а) разносни заповеди и
- б) разносни пълномощия.

Разносни заповеди са тия, които се издават непосредствено от министра за едно или повече кредитори на държавата.

Разносни пълномощия са тия, чрез които министрите упълномощават второстепенните разпоредители да разполагат с една определена част от техния кредит, посредством парични искания, за произвеждане разход.

Чл. 51. Второстепенните разпоредители на кредит са длъжни да представляват ежемесечно на надлежния министър сметка за изразходваните от тях суми срещу откритите им кредити, като прибавяват оправдателните документи.

Чл. 52. Всякой министър или второстепенен разпоредител е длъжен да приложи при разносните заповеди или до паричните искания издадени от тях оправдателни документи за платежите, които те заповядват да се извършат от Съкровището. Тия документи се задържат от отчет-

ника, който е натоварен с изплащането на разхода и който е длъжен немедленно да ги провери и преди да изплати сумата, да иска от разпоредителя тяхното поправяние в случай, че ги намери нередовни.

Чл. 53. Както първоначалните, тъй също и второстепенните разпоредители на кредити са длъжни, под своя отговорност, да предават на кредиторите следуемите разносни заповеди или парични искания и в същото време, да съобщат това посредством Финансовото министерство на отчетника, който ще направи платежа чрез особено известие, което да съдържа нужните сведения.

Финансовото министерство изпраща известието на отчетника след като се убеди, че за тоя разнос съществуват отворени кредити и като запише в книгите си главата, члена и сумата на разноса.

В случай на опущение или неправилност в това отношение, Финансовото министерство връща известието на разпоредителя съ[с] съществуващите бележки.

Чл. 54. Вида на оправдателните документи, които трябва да се прилагат към разносните заповеди или към паричните искания, зависи от видът на разхода. Това се определява по съгласението на министъра на финансите с другите министри по следующите основания:

За личния състав:

За разходи по личния състав: плати, съдържания, обезщетения и помощи.

Действителния комплект или поименни списъци, в които да се указва:

1. Чинът или службата на лицето, което ще получи платата.
2. Присъствува ли или отсъствува това лице.
3. Извършената служба или работата.
4. Времето на службата.
5. Дължимата от Съкровището сума

За вещевени разходи:

За покупки и наеми на недвижими и вещи движими.

За покупки за ядение и вещи.

За работи пострройки за поддръжка и направки на здания, за укрепление на пътища, за мостове и др..

Направа, поддръжане и поправки на движими имущества.

1. Копии или извлечения от княжески укази или министерски решения, които разрешават покупките или работите.

2. Заверени копии, или извлечения от контракти за продан, за оферти, протоколи, станали при наддавания за аренда, за съглашение и покупки.

3. Сметки за предаване условните вещи и в които да е показано извършените работи или предприятия и дължимите суми за изплащане на цело или като аконт.

ГЛАВА VIII

Изплащане разходите

Чл. 55. Отчетника, комуто е възложено да изплати една разносна заповед или едно парично искание, адресирано до поверената му каса, не може да откаже изплащането, освен когато забележи опущения и нередовности в документите или в случай, че се наложи законен заповор върху сумата, която той трябва да изплати.

Чл. 56. Когато отчетника, по гореизложените причини е принуден да спре изплащането, той е длъжен да даде на носителя на разносната заповед, или на паричното искание писмено обяснение, в което да изложи причините, по които той не може да изплати разхода и в същото време той праща копия от това обяснение в Министерството на финансите.

Чл. 57. Ако разпоредителя на кредита, след като е получил обяснението, изложено в предишния член, под своя отговорност настоя писмено при отчетника, за да изплати въпросната сума, тогава тоя последния е обяван да стори това, в подобен случай обаче, при разносната заповед или при паричното искание се прилага копия от обяснението и писменото настоявание на разпоредителя и всичко това се изпраща веднага въ[в] Финансовото министерство.

Чл. 58. Но когато подобно настоятелно искание се отнася до разходи, за които няма разполагаеми кредити, или които не се оправдават съ[с] законни документи или най-после до разходи, на които заплащането е прекъснато по причина, че има подозрение за фалшивост в документите, тогава отчетника, преди да се подчини на това настояване, известява Финансовото министерство, които немедленно се споразумява съ[с] съответствующия министър, от когото зависи разхода и изпровожда нужните заповеди.

Чл. 59. В случай нетърпеши отлагания или в случай недостаточност на отворения кредит на второстепенни разпоредители по Военното ведомство, паричните искания, отнасящи се до заплати на военните, могат да се изплащат тоз час, ако разпоредителя поиска това настоятелно и писмено, на разписката и паричното искание, в такъв случай, се вардят от отчетника, като наличност в касата, догдето се открие нов кредит, срещу който ся и записват на разход.

Ковчежника обаче долага за това немедленно на Финансовото министерство, което взема мерки за поправяние на тая нередовност.

Чл. 60. В случай на война редът, по който се изплащат разните военни разходи по действующата армия, се определява с особен закон.

Чл. 61. Министрите или второстепенните разпоредители на кредити, за да улеснят правилния ход на учрежденията в разходване суми по економически начин могат да отпускат, с разносни заповеди или парични искания, на тия учреждения аванси в размер до 5000 лева, съ[с] задължение, щото учрежденияето да оправдава пред казначея всеки месец изразходваните суми съ[с] законни документи.

Втория аванс по същия предмет не може да се отпусне в размера на тия 5000 лева, ако оправдателните документи за първия аванс не са били представени.

ГЛАВА IX

Окончателното определение на бюджета

Чл. 62. В първата редовна сесия на Народното събрание, след приключението на бюджетното упражнение, се представлява един особен законопроект за окончателното определение на бюджета.

При тоя законопроект се прибавят и сметките на всяко министерство отделно.

Законопроекта съдържа бюджета на глави и статии.

Чл. 63. Таблицата на окончателния бюджет, който се прибавя на законопроекта за уреждането на всяко упражнение показва следующото:

По прихода:

- а) предвидените в бюджета доходи;
- б) утвърдените оклади на данъците и държавни приходи;
- в) получените доходи;
- г) недоборите;

По разхода:

- а) размера на откритите кредити;
- б) размера на следуемите за изплащание държавни дългове;
- в) размера на изплатените суми;
- г) размера на сумите, които остават неизплатени;

Чл. 64. Освен гореизложената таблица министра на финансите, в съгласие с другите си събрания, представлява една втора таблица, в която изброява всичките изменения, които особени закони са произвели върху първоначалния бюджет и която определя както за доходите, тъй и за разходите окончателните суми, които са станали основата на отчетността на бюджетното упражнение.

Чл. 65. Суми, събрани от източниците на сключеното упражнение, както и останалите, се вписват на приход по текущото упражнение.

Чл. 66. Когато някой кредиторин не си е поискал следуемата нему сума до 31 юлий на следующата година разносната заповед или паричното искание, които би били издадени за не-

го, се унищожават, без обаче кредиторина да губи правото си на получение това, което му се дължи до окончателното закриване на упражнението.

Чл. 67. Всички кредити или части от тях, които не са се употребили до 31 юлий се закриват по отчетностите на разните министерства.

Чл. 68. Разходите, които трябва да се извършат за сметка на едно сключено упражнение се изплащат от сумите на текущия бюджет в размера на кредитите, които са били открити за тия разходи в главите и членовете на сключеното упражнение. Та затова сумите на платежите, извършени в течение на всяка година за сметка на сключени упражнения, се вписват в една особена глава, отворена в бюджета на всяко министерство без опущения на кредити и която се урежда когато се определя окончателно упражнението.

Чл. 69. Всякой доказан дълг на едно сключено упражнение, който не е бил споменат между дълговете, показани от закона за окончателното определение на бюджета, не може да се изплати освен от допълнителни кредити, отворени чрез един указ или закон: чрез Указ, ако дълга е по-малък от унищожените кредити на главата, в която той се отнася и чрез Закон, ако тоя дълг надминава казаните унищожени кредити.

Чл. 70. Годишните сметки на министрите и общата сметка на финансовото управление съдържат една особена таблица, която показва за всяко сключено упражнение, и то по главите на разхода, унищожените кредити от Закона за окончателното определение на бюджета за дълговете, които имало да ся доизплащат; новите дългове, срещу които са се издали допълнителни кредити и извършените платежи до свършеното закриване на упражнението.

Чл. 71. Щом окончателната сметка на едно упражнение се сключи, надлежните министри съставят поименния списък на неизплащаните дългове до сключването на упражнението и прибавят към тоя списък постепенно всички нови дългове, които биха се явили съгласно член 69.

Чл. 72. Ония неизплатени дългове от сключени упражнения, които трябва да ся удовлетворят от текущия бюджет, се изплащат посредством поименни заповеди за изплащание. Такива заповеди имат сила само в течението на годината, в която са издадени. Унищожението на ония платежни заповеди, които не би били представени за изплащание през същата година се направя от самите агенти на Съкровището. Министрите не могат да дават повторителни заповеди за изплащание на същите дългове, освен вследствие нова просба от страна на кредиторите.

Чл. 73. Издадените разносни заповеди върху дългове на закрити упражнения се изплащат само след като министра на финансите се увери, че действително този дълг е вписан в упоменатия списък в 71 член и че разносните заповеди се основават на кредитите, които са останали на разположение на министрите.

Чл. 74. В края на годината агентите на Съкровището представляват в Министерството на финансите един поименен списък, по министерства, упражнения, глави и статии на разходите, които са извършени през течението на годината за сметка на приключените упражнения.

Чл. 75. Пет години след сключването на едно упражнение неизплатените дългове са просрочени и кредитите се обявяват за окончателно закрити.

Упражнението, като напълни гореозначеният петгодишен срок, престава да се числи в отчетностите по министерствата и се нарича просрочено упражнение.

Чл. 76. Петгодишното просрочване има сила срещу кредиторите на Съкровището само когато по причина на недостатъчно оправдание от тяхната страна дълга не е могъл да се заплати в течение на пет години от откриването на упражнението.

Петгодишното просрочване обаче губи силата си когато причината за неизплащание дълга е администрацията или когато делото е дадено под съд.

Чл. 77. На ония от кредиторите, които живеят във от Европа, срока на просрочването е 6 години.

Чл. 78. Просрочването в 5 и 6 години, упоменато по-горе, се прилага на дълговете въобще без обаче да се отнася за особените просрочвания, указани по-долу в чл. чл. 80, 81, 82 и тия , които ще бъдат определени от особени закони.

Чл. 79. За дълговете, които министрите би трябвало да изплащат след петгодишния срок, не могат да се издадат разходни заповеди освен след като се отпуснат извънредни кредити с особени закони. Тия разходи се вписват на текущото упражнение в една особена глава под название разходи по просрочени упражнения.

Ако такива дългове не се изплатят в продължение на упражнението, в което са били отворени особените кредити, тия кредити се унищожават и разносните заповеди не могат да се издадат освен ако се открият нови кредити по горенаведения начин.

За всичките дългове на просрочени упражнения се съставляват поименни списъци, както и за сключените упражнения и се изпращат в Министерството на финансите.

Чл. 80. Събраните лихви от вечните или пожизнените ренти се просрочват след пет години.

Същото става и с лихвите, следуеми на парични залози.

Ако в продължение на една година от денят на окончателното предаване на службата от чиновника, който е положил залог, или от приемането на доставките или постройките залога не е могъл да се повърне от Съкровището по достатъчно оправдание, правителството има право да предаде на Народната банка казания залог (капитал) заедно с лихвите. Това предаване освобождава окончателно Съкровището.

Чл. 81. Пенсии и едногодишни помощи се заличават от книгите на Съкровището ако в продължение на три години не се поискат без да имат право интересующите ся да получат тия пенсии или помощи в случай, че се възобнови за напред пенсията или едновремената помощ.

Също се постъпва и с наследниците на пенсии или имеюци право на пенсии, ако ги не поискат в продължение на три години от смъртта на тогова, комуто предлежи пенсията.

Чл. 82. Суми, предадени на пощенските станции за да се доставят на адреса им и които не е било възможно да се доставят, ако не се потърсят в продължение на 8 години от деня предаването им, се внасят в Държавното Съкровище и съставляват негово достояние.

Също стават достояние на Съкровището в гореказания срок и под същите условия сумите и ценностите, оставени или ненамерени в кутиите или в пощенските канцеларии, турени или не в писма или групове и които пощенското управление не е могло да достави на адресата нито пък притежателите им са се явили за да ги искат назад.

Чл. 83. Всякой запор върху суми, които Съкровището дължи, а равно и всички други действия, които имат за цел да възпрат изплащанието на държавен дълг, трябва да се явят на отчетниците, на касите към които са отправени заповедите за изплащанието.

Чл. 84. Всякакви запори на парични залози се правят чрез компетентните съдебни власти, находящи се в местото, дето притежателите на залозите изпълняват службата си; но в[ъв] всякой случай запора трябва да се съобщава и в Министерството на финансите, в което, впрочем, може да се наложи направо запрещението по законния ред.

Чл. 85. Ако суми, върху които лежи запрещение, не ся поискат в продължение на 5 години от денят на налагането запор или ако не се поднови запрещението преди изтичането на речения срок, запора губи сила и се заличава от книгите на Съкровището.

ГЛАВА X

Сметки на министрите

Чл. 86. Министрите представляват всяка година на Народното събрание печатан отчет за техните финансови дела през изтекшата година.

Чл. 87. Тия сметки биват за едно цяло упражнение и обемат целокупните действия, извършени от откриването до сключването на упражнението.

Чл. 88. Тия сметки придружават особения законопроект, който има за цел окончателното определение на изтекшия бюджет и са наредени тъй както е бил нареден и утвърдения бюджет, сиреч съ[с] същите подразделения.

Чл. 89. Сметките, които министрите трябва да обнародват всяка година, трябва да отговарят на нижеуказаните условия.

Чл. 90. Общия годишен отчет на Финансовото министерство обема всичките операции по събирането и иждивението на държавните суми; той представлява състоянието на всичките приходи в началото и в края на годината; към тоя отчет се прибавят нужните и пояснителни таблици, които обемат:

а) отчета на прихода по година, министерства, глави и статии.

б) отчета на разхода по година, министерства, глави и статии.

в) общия отчет на наличните суми в касите.

г) отчета на бюджета по изминалото упражнение и привременното състояние на текущото упражнение.

Чл. 91. Отчетите на другите министерства се съставяват по такъв начин, щото да може ясно да се вижда съгласието между техните сметки и тия на финансовата администрация по разходите.

На титулната страница има резолюция: "Утвърждавам. Александър." Законът е прошнурован с трибагрен шнур и подпечатан с два червени восъчни гербови печата.

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 63, л. 43 - 68. Оригинал. Ръкопис.

№ 13

Доклад на Финансовата комисия при Народното събрание по законопроекта за Сметната палата.

София, [януари 1883 г.]

Финанциална комисия.

ДОКЛАД

*до Народното Събрание по законопроекта за
Сметната Палата.*

Г-да Представители!

Законопроекта за Сметната Палата е тясно свързан съ[с] закона за годишните бюджетни упражнения, когото Народното Събрание вотира преди няколко дни и който вече, след утвърдението му от Н е г о в и с о ч е с т в о щ[е] влезе в действие.

Финанциалната комисия се ръководи от това начало, че административната и бюджетно-расходна контрола трябва да се постави въз начала и закон, щото ролята на Сметната Палата в това отношение или по-добре, нейната задача, да бъде точно определена - а това е целта или назначението на представения от г-на Министра на Финансите законопроект за Сметната Палата, която е единият контролен орган от първа инстанция, а народното представителство е вторият от висша и последна инстанция.

С приемането закона за годишните бюджетни упражнения се узакони пътят, или по-добре начинът, по който ще стават разходите на разните Министерства за посрещане нуждите на държавата, както и доходите, които са вторият елемент в държавния бюджет и които тоже трябва да имат за базис известен закон; прочее доходо-расходния бюджет и годишното упражнение са вече уредени, благодарение на приетия закон, за точното изпълнение на когото ще наблюдава административната контрола на всяко Министерство отделно, а Финансовото Министерство общо; по нататъшното наблюдение и контролиране, да ли всичко е станало по законен път, да ли всички приказания на разните Министерства за израсходването сумми са изпълнени буквално от изпълнителните органи и да ли всички тия сумми са се употребили или достигнали до назначението си, това е вече работа на Сметната Палата, тя вече ще да има да испита всичко това с най-голямото безпристрастие и независимо от всяки външни влияния и съображения, и този резултат, най-сетне, сиреч резултата от нейните издирвания и заключения ще да има да представи на Държав[ния] Глава и на народното представителство.

На заключение нека ми се позволи да съобща на Нар[одното] Събрание, че финансовата комисия, след малките изменения, които намери за нужно да направи съ[с] съгласието на г-

на М-ра на Финансите, намери представеный законопроект за Сметната Палата съвършено съответствующ за назначението си. Сега ще имам честта да ви прочета самия законопроект.

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 8, а.е. 6, стр. 291 - 292. Печатно.

№ 14

Закон за устройството и общото управление на Сметната палата, приет от III Обикновено народно събрание, I редовна сесия през 1883 г.

София, 19 януари 1883 г.

ЗАКОН

За устройството и общото управление на Сметната палата

ГЛАВА I

Устройство и права

Чл. 1. Сметната палата е обязана:

а) да разгледва сметките по прихода и разхода на Държавата, които ѝ се пращат всяка година от разните отчетници (Comptables) на финансовата администрация и други учреждения, които особени закони ѝ подчиняват.

б) да разгледва всички веществени държавни сметки.

в) да освидетелствува и обявява всяка година в едно положение, съгласието, което съществува между сметките в пари или вещи на отчетниците и общите сметки на финансовото и другите министерства.

г) да освидетелствува и обявява всяка година, чрез особено изложение, окончателното състояние на закритото упражнение (exercice) на бюджета.

д) да поднася всяка година на Негово Височество рапорт за главния резултат на работите на Палатата и да излага възгледовете си относително преобразуванията и улучшенията, които би трябвало да се въведат в различните части на счетоводството.

Чл. 2. Отчетниците са длъжни да изпровождат на Палатата в определените срокове сметките си; в случай, че забавят с изпращанieto на сметките, или, ако никак не ги изпращат, Палатата може да ги осъжда на глоба или на наказания, предвидени от законите и правилниците.

Чл. 3. Членовете на Сметната палата се назначават и уволняват с княжеский указ по предложение на министра на финансите и съ[с] съгласието на Министерския съвет.

Чл. 4. Уволнението и назначението на членовете на Сметната палата става съгласно съ[с] Закона за чиновниците.

Чл. 5. Членовете на Сметната палата не могат да бъдат представители в Народното събрание, нито да занимават някоя гражданска или административна служба, нито да имат частна търговия или индустрия, нито да вземат непосредствено участие в предприятия за правителствени или частни постройките.

Чл. 6. Членовете на Сметната палата не могат да бъдат роднини помежду си, нито с лицата, на които проверяват сметките, до степен вуйка и първи братовчеди включително.

Чл. 7. Сметната палата се състои от:

1 Председател

6 Съветници

6 Докладчици, разделени на два класа.

1 Прокурор

1 Деловодител

Чл. 8. Деловодителят има помощник, който му помага и го замества в случай на отсъствие.

Тоя помощник се назначава с приказ от министра на финансите по представление на председателя на Сметната палата.

Чл. 9. Платата на чиновниците на Сметната палата се предвижда в държавний бюджет.

Чл. 10. Писците и другите служещи при канцеларията на Сметната палата се назначават от нейния председател.

Чл. 11. Сметната палата има две отделения и въ[в] всяко едно от тях заседават по три съветници под председателството на най-стария по възраст.

Чл. 12. Всяка година един от съветниците на едното отделение се премества в другото.

Чл. 13. Двете отделения наедно, съставляват общото събрание на Съвета.

Чл. 14. Общото събрание на Съвета се събира на заседание един път в седмицата, за да прегледа разгледаните въ[в] всяко отделение дела и за да направи постановленията си.

Чл. 15. Председателят може да свика общото събрание на заседание всякой път когато го намери за нужно.

Чл. 16. Решенията на общото събрание стават по вишегласие; и в случай, че гласовете се разделят на две равни части, приема се онова решение, на което председателят е присъединил гласът си.

Чл. 17. Постановленията на Палатата стават в името на Негово Височество царствующия княз. Те се подписват от председателя и деловодителя.

Чл. 18. В случай отсъствие на председателя, той се замества с най-старшият на години член, или пък с най-стария по назначение.

Чл. 19. Докладчиците вземат участие въ[в] всичките работи на Палатата. Когато се наточат да направят доклад по някое дело, те могат да присъствуват в общото събрание, но без съвестелен глас.

Г Л А В А II

Длъжностите на главния прокурор

Чл. 20. Главният прокурор си доставя списъка на всичките отчетници, които са длъжни да представляват своите сметки на Палатата; той внимава щото всички да изпроваждат отчетите си в определения от закона и правилниците срок и подига преследвания против ония, които закъснеят, за да им се наложи наказанието.

Чл. 21. Той надзирава щото всяко отделение на Палатата да държи редовно заседанията си и докладчиците да изпълняват точно длъжностите си; в случай на небрежение той отправя обвинението си до председателя.

Чл. 22. Той изпраща на Финансовото министерство постановленията на Палатата и следи пред Сметната палата за изследванията и решенията на подадените заявления, за прегледване отново на сметките по причина на грешки, опущения двойни или несъществуващи длъжности, представени за сметка на държавното съкровище.

Чл. 23. Всички заявления за дигане запори, унищожение или пренасяние имуществени залози се отправят на главния прокурор.

Чл. 24. Когато в общото събрание на Палатата се подигне някое подозрение за подлог, фалшификация или злоупотреба с пари против някой отчетник, главният прокурор се повиква в заседанието и се послушва преди да се произнесе постановлението.

Чл. 25. Главният прокурор може да поиска да му се представят всичките сметки, които мисли, че е нужно да ги прегледа и Палатата може да му наложи едно таково прегледване.

Чл. 26. В случай на отсъствие на главния прокурор, привременно го замества един от съветниците на Палатата по назначение на министра на финансите.

Чл. 27. Главният прокурор е натоварен с воденото преписката с министрите, които могат да му искат сведения по изпълнение на постановленията, подиганието запори, по оничтожението и намалението на секвестри по турянието запори, даване залози (ипотеки) и пр.

Г Л А В А Ш

Обязаностите на деловодителя

Чл. 28. Деловодителят присъства на заседанията на Палатата, той държи разните регистри и особено регистра на заседанията на Палатата.

Чл. 29. Той е обязан да варди подлинните постановления, да изпраща копиите им по принадлежност и да варди всички документи, които му се поверяват.

Чл. 30. Сметките, които се изпращат в Палатата от отчетниците, се регистрират от деловодителя по реда на постъплението и се номеруват.

Чл. 31. Деловодителят е натоварен да варди архивите, да изважда и укрепява преписките и извлеченията от актовете, които би му се поискали от всяко интересующе се лице.

Той написва писмата до отчетниците.

Чл. 32. Строго е запретиено на деловодителя да изважда дела из архивите, освен в случай , когато подлинните документи се поискат от някое съдилище.

Чл. 33. В тоя последен случай главният прокурор съобщава това на Палатата, която прави постановление, ако трябва да се съобщят документите. Един списък от документите се съставлява в два екземпляра, от които един се остава в архивата, а другият се прилага на делото, което ще се връчи, редовно прошнуровано и подпечатано с печата на Палатата, като предварително се брошира (подвърже).

Г Л А В А ІV

Начин на проверяване сметките

Чл. 34. При прегледванието на сметките се извършват два вида операции:

- а) разгледва се всяка сметка дали се оправдава редовно доход и всеки разход и
- б) разгледва се сметката дали доходите и разходите са законни, като се вземат в съображение законите относително до естеството на доходите и отворените кредити относително до разходите.

Чл. 35. Председателят разпределя между съветниците сметките, щом се регистрират от деловодителя; той определя в същото време и докладчиците, които ще помагат на съветниците в занятията им.

Чл. 36. Един съветник и един докладчик не могат да бъдат натоварени да прегледват два пъти една и съща сметка.

Чл. 37. Съветниците и докладчиците могат да изискат от отчетниците нуждните обяснения за изучаване на сметките; тая преписка се води посредством деловодителя.

Чл. 38. В случай, че се окаже нужда да се яви пред Палатата някой отчетник или друго някое интересующе се лице, тогава се известява за това на главния прокурор, който изисква това лично явяване чрез министра, под чието ведомство се намерва лицето, което се вика.

Г Л А В А V

За начина на обсъждане сметките

Чл. 39. За всяка сметка, която се прегледа, съставлява се един рапорт, в който се излагат отделно за всякоя статия, в която се забележат нередовности, отметките на двоякото проверяване, указано в чл. 34.

Чл. 40. Тоя рапорт, като се разиска в отделението, в състава на което се намира съветника, който е проверявал отметката, се внася в общото събрание на Палатата, за да постанови определеното си.

Чл. 41. Ако общото събрание припознае сметката за точна и редовна и обяви отчетника за издължен пред хазната, това постановление е окончателно.

В такъв случай постановлението се съобщава на интересующето се лице от деловодителя.

Чл. 42. Ако постановлението укаже за нередовности в сметките, тогава то е временно.

Чл. 43. Такова постановление, като се съобщи на отчетника, тоя последния има право в двумесечен срок да възрази или да изпълни изискванията, изказани в постановлението; щом измине срока, Палатата прави окончателно постановление, от което произтича, че отчетника или е:

- а) издължен спрямо хазната, или
- б) има да взема, или
- в) има да дава.

В първите два случая постановлението произнася освобождението на отчетника и дигане запрещения над недвижимите му имущества, които би били заложени за обезпечение, или освобождението гаранцията му.

Ако лицето остане да дири нещо от хазната, казаното постановление му служи като документ, с който ще може да събере от Финансовото министерство дългът на правителството спрямо него.

В третия случай постановлението на Палатата служи на Финансовото министерство като документ, с[ъс] силата на който ще прибере по законен начин (път) и внесе в Съкровището дългът на отчетника спрямо съкровището.

Чл. 44. Във всякой от горенаведените случаи на Министерството на финансите се праща копия от постановлението, за да го тури в изпълнение.

Г Л А В А VI

Обжалване постановленията на Сметната палата

Чл. 45. Против постановленията на Сметната палата може:

- а) да се иска повторно прегледване от нея сама, или
- б) да се прати на касиране.

Чл. 46. Повторното прегледване може да стане по просба на отчетниците. Тая просба се придружава с оправдателни документи, изнамерени след произнасяние постановлението; или пак по исканието на главния прокурор, в случай на грешки, опущения двойни или недействующи длъжности (служби), които би се оказали след прегледването на други сметки.

Чл. 47. Срока, в който може да се поиска повторно прегледване е 5 години освен в случай, когато документите, на които се е основала Палатата, за да издаде постановлението си се признаят за лъжливи (фалшиви).

Чл. 48. При прегледване сметките, ако Палатата намери фалшивости или злоупотребления, това се съобщава на Финансовото министерство и на Министерството на правосъдието, които правят разпоредения за съдебно преследване на отчетника пред обикновените съдилища.

Но всякога в подобни случаи Палатата, преди да даде ход на подобни дела, трябва да повика главният прокурор и да му изслуша заключението по редът, указан в чл.чл. 24 и 25.

Чл. 49. Всеки отчетник може да направи въззив против едно решение на Сметната палата за нарушение на формата и на закона.

Подобно право има и всякой министър в границите на своето ведомство.

Чл. 50. За да се вземе обаче въ[в] внимание един въззив, трябва той да се направи в срок на три месеци от денят съобщението постановлението.

Чл. 51. Въззива се прави пред Държавния съвет.

Чл. 52. Ако Държавния съвет касира постановлението на Палатата, тогава той й го праща, за да го разглежда отново, и новото проверяване на сметките не може да се възложи на онова от двете отделения, което ги е прегледвало първия път.

Чл. 53. Ако един или повече съветници на Палатата, които са прегледвали първия път сметките, са преминали в отделението, на което се предлага повторното прегледване сметките, тогава тия съветници не взимат участие в прегледването, но се отстраняват и се заместват с други съветници по реда на възрастта им или на назначението им.

Г Л А В А VII

Веществена отчетност. Управление на складове

Чл. 54. Всякой отчетник, натоварен с вардението на вещи, принадлежащи на държавата, е длъжен да дава ежегодно, посредством надлежното министерство, сметки на Палатата за своите действия.

Чл. 55. Тия сметки представляват по количество и стойност:

а) вещите, останали в разпорежданието на отчетника в началото на годината, или в началото на поемването им (приемването);

б) съществените приемвания и издаване на вещи, които са станали през годината, или през времето на заведването;

в) недостигът, който се е оказал от повреждане или развала и изхвърлване, редовно потвърдени, и въобще всяко действие с вещите, което служи за задължение или издължение сметките на отчетника;

г) вещите, които остават на разположение на отчетника на края на годината, или на заведването.

Чл. 56. Всяко принасяние на вещи, всяко променяване, употребление или изнасяние, трябва да е доказано в сметките с оправдателни документи, които доказват задължението или издължението на отчетника.

Чл. 57. Формата и естеството на оправдателните документи се определят в особен правилник по всяко министерство отделно.

Чл. 58. В случай, че някой отчетник, вследствие на извънредни причини (*force majeure*) се намери в несъстояние да извърши тия формалности, той в такъв случай трябва да представи на Палатата едно оправдателно свидетелство от министерството, под чието ведомство се намерва.

Чл. 59. Проверяването на веществените сметки ще става по същия начин както и паричните.

Г Л А В А VIII

Контролиране на сметките на министрите и представляване окончателното положение на изминалият бюджет.

Чл. 60. Всяка година Сметната Палата, като сравни проверените от нея сметки на отчетниците и ония, представени от министрите, констатира съгласието, което трябва да съществува между разните клонове на държавното съкровище.

Чл. 61. Двете отделения на Сметната палата си разпределят заедно с докладчиците това сравняване на сметките.

Чл. 62. В случай, че сметките не се срещнат, главният прокурор поисква от министрите нужните осветления, за да се открие причината на тия разлики.

Чл. 63. Когато сметките излезат точни, Палатата в общо заседание произнася тая точност и направи едно особено определение, в което се излага окончателното положение на сметките на бюджета от изтеклото упражнение.

Чл. 64. Тези определения се поднасят на Народното събрание в оправдание на законопроекта за окончателното уреждане на бюджета.

Г Л А В А IX

Годишният доклад

Чл. 65. Всяка година Сметната палата, в един доклад до Негово Височество, дава подробен отчет за главните резултати на действията си, а също и възгледовете си за подобренията, които би били нуждни да се въведат в отчетността.

Чл. 66. Председателят на Палатата поръчва на едно или двоица от съветниците, заедно с главния прокурор, да приготвят вишеупоменатий доклад.

Чл. 67. След като се приготви поменатий в чл. 65 доклад, той се внася в общо заседание, за да се разисква и приеме, и след това последно прегледване се поднася на князя.

Чл. 68. Тоя доклад се напечатва и се раздава на Народното събрание въ[в] време на сесията му.

Г Л А В А Х

Вътрешен правилник на Сметната палата

Чл. 69. Палатата е обязана да изработи и да поднесе чрез финансовий министър на утвърждение на Негово Височество един Правилник за вътрешният ред на действията на Палатата, за правилното приложение на тоя закон.

Забележка: Гдето ся споменават “членове” треба да се чете “съветници”. Главен прокурор да се чете само “прокурор”, а “законопроект” само “закон”.

Вярно с препратения оригинал от Народното събрание.

Глав[ен] секретар: [Д. Попов⁴³]

На титулната страница има резолюция: “Утвърждавам. Александър”. Законът е прошнурован и подпечатан с червен восьчен печат.

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 63, л. 69-83. Оригинал. Ръкопис.
ДВ, бр. 17, 15 февруари 1883 г. Печатно.

№ 15

Доклад от Григор Д. Начович, министър на финансите, до княз Александър I Батенберг за утвърждаване с указ на Закон за устройството и общото управление на Сметната палата.

София, 8 февруари 1883 г.

ДОКЛАД ДО КНЯЗА

№ 2374

ГОСПОДАРЮ!

Имам чест да поднеса на ВАШЕ ВИСОЧЕСТВО за утвърждение приетий от Народното Събрание в настоящата му сесия, в заседанието от 19 януарий, Закон за устройството и общото управление на Сметната Палата.

Съм,

ГОСПОДАРЮ,

На ВАШЕ ВИСОЧЕСТВО,

Най покорен служител и верен поданик:

Министър на Финансите: Г. Начович⁴⁴

от София, 8ий февруарий 1883 година.

На доклада има резолюция: “Одобрено. Александр”

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 61, л. 22. Оригинал. Ръкопис.

№ 16

Указ на княз Александър I Батенберг за утвърждаване на Закон за устройството и общото управление на Сметната палата.

София, 8 февруари 1883 г.

У К А З

№ 86

НИЙ АЛЕКСАНДР I
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ

ПРОГЛАСЯВАМЕ:

I. Народното Събрание прие, НИЙ утвърдихме и утвърждаваме следующий

ЗАКОН

за

УСТРОЙСТВОТО И ОБЩОТО УПРАВЛЕНИЕ
НА СМЕТНАТА ПАЛАТА.

II. Заповядваме щото настоящий закон да се облече в Държавен печат и обнародва в “Държавен Вестник”.

Издаден в нашата столица
София, на 8 февруарий 1883 год.

Александр

Министър на финансите: Г. Начович

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 61, л. 23. Оригинал. Ръкопис.

№ 17

Доклад от Тодор Бурмов, управляващ Министерството на финансите, до княз Александър I Батенберг за утвърждаване с указ на назначенията, предвидени със Закона за устройството и общото управление на Сметната палата.

София, 31 март 1883 г.

ДОКЛАД ДО КНЯЗА

№ 7011

ГОСПОДАРИЮ,

Чест имам най-покорно да помоля Ваше Височество да благоволите и утвърдите чрез подписанието приложения при това указ, назначенията, предвидени в новий Закон за Сметната палата, утвърден с указът на Ваше Височество от 8 февруарий т.г. под № 86 и от които назначението на г. Коста Коева⁴⁵ за съветник става, съгласно с настоящий закон, по одобрение от Министерският съвет.

Съм, Господарию, на Ваше Височество най-покорен служител и верен поданик:

Управляющий Министерството на финансите: Бурмов⁴⁶

г. София, 31 март 1883 г.

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 61, л. 70. Оригинал. Ръкопис.

№ 18

Указ на княз Александър I Батенберг за назначаване на служители в Сметната палата.

София, 31 март 1883 г.

У К А З

№ 237

НИЙ АЛЕКСАНДР I

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ

По предложението на Нашът управляющий Министерството на финансите, представено Нам с доклада му от 31 март т.год. под № 7011

ПОСТАНОВИХМИ И ПОСТАНОВЯВАМИ:

Ст. I. Да назначим сегашний член-делопроизводител в Сметната палата г. Ив. Н. Бракалова за прокурор при същата Палата от 1 априлий настоящата година.

Ст. II. Да назначим от 1 априлий за съветник в Палатата вместо г. Ив. Н. Бракалова, бивший архивар в Народното събрание г. К[оста] Коева.

Ст. III. Да назначим тоже от 1 априлий за деловодител на същата Палата сегашний счетоводител при отделението на прямите даждия в[ъв] Финансовото министерство Г. Д. Димов⁴⁷.

Ст. IV. Да назначим тоже от 1 априлий за докладчик от първий клас в същата Палата на место вакантно сегашний секретар-бухгалтер при Русенската митница С. Дацов⁴⁸, а на место отстранений докладчик от първий клас Янка Икономова⁴⁹, до разгледвание на делото му, да назначим временно за И.Д. докладчик бивший бухгалтер при Главното телеграфо-пощенско управление Теодора Тишева⁵⁰.

Ст. V. Да назначим за докладчик от вторий клас, от 15 февруарий н.г. на длъжност вакантна, досегашнийт III-степенен докладчик Хр. Н. Дабовски⁵¹.

Ст. VI. Всичките горепоменати лица да почнат да получават предвидената в текущий бюджет заплата от деня на назначението им на длъжността.

Ст. VII. Изпълнението на настоящий указ възлагаме на Нашът управляющий Министерството на финансите.

Издаден в Нашата столица София на 31 март 1883 год.

Александр

Управляющий Министерството на финансите: Бурмов

На титулната страница има резолюция: "Указът да се обнародва"

ЦДА, Ф.159 К, оп.1, а.е. 61, л. 75-76. Оригинал.Ръкопис.

№ 19

Доклад от Тодор Бурмов, управляващ Министерството на финансите, до княз Александър I Батенберг за утвърждаване с указ преименуването на членовете на Сметната палата в съветници.

София, 31 март 1883 г.

ДОКЛАД ДО КНЯЗА

№ 7012

ГОСПОДАРИЮ,

Съгласно с утвърдений от Ваше Височество с указ от 8-й февруарий н.г. под № 86 “Закон за устройството и общото управление на Сметната палата” и решението на Министерский съвет чест имам най-покорно да Ви помоля, Господарю, да благоволите и утвърдите чрез подписването приложения при това Указ, преименуването на членовете на Сметната палата в съветници.

Съм, Господарю, на Ваше Височество най-покорен служител и верен поданик.

Управляющий Министерството на финансите:

Бурмов

г. София, 31 Март 1883 год.

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 61, л. 77. Оригинал. Ръкопис.

№ 20

Указ на княз Александър I Батенберг за назначаване на съветници при Сметната палата.

София, 31 март 1883 г.

У К А З

№ 238

НИЙ АЛЕКСАНДР I

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ

По предложението на Нашът управляющий Министерството на финансите, представено Нам с доклада му от 31 март 1883 г. под № 7012

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМИ:

Ст. I. Сегашните членове на Сметната палата г.г. А. Цанков, Александър Златарски⁵², Владислав Золотович, Георги Манов и Петър Станчов⁵³ се назначават за съветници на същата Палата от 15 февруарий настоящата година.

Ст. II. Изпълнението на настоящий указ възлагаме на Нашът управляющий Министерството на финансите.

Издаден в Нашата столица София на 31 март 1883 година.

Александр

Управляющий Министерството на финансите: Бурмов

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 61, л. 78. Оригинал. Ръкопис.

№ 21

Доклад от Григор Начович, министър на финансите, до княз Александър I Батенберг за утвърждаване с указ заплати на служителите при Сметната палата.

София, 25 февруари 1883 г.

ДОКЛАД ДО КНЯЗА

№ 3495

ГОСПОДАРИЮ!

Закритото вече Народно събрание, при разглеждане бюджета на повереното ми министерство за текущата финансова 1883 г., не е предвидило нуждната сума за съдържание до края на текущата год[ина] на един помощник-деловодителя, на един архивар, един регистратор, двама писци и двама разсилни при Сметната палата.

Понеже подобни служащи лица са необходимо нуждни в Палатата за добрий и редовний ход, то с настоящето чест имам да помоля ВАШЕ ВИСОЧЕСТВО да благоволите и разрешите, щото съгласно § 19, буква "н" от Устава на Държавний съвет и чл. 28 от Закона за отчетността по бюджета, да внесе за разглеждане в Държавний съвет следующото предложение: да се земат от запасния фонд на Министерството на финансите (отд. II, глава 2, статия 6) 13.000 лева, която сума да се пренесе в I отд., глава IV, § 1, статия 1 на същото министерство и употреби за съдържание до 1-ий януарий идущата 1884 година на споменатите служащи лица при Сметната палата, с[ъс] следующата годишна платка: за един помощник-деловодителя 3600 лева, един архивар 2700 лева, един регистратор 2160 лева, един I-во класен писец с 1700 лева, един II-ро класен с 1400 лева и на двама разсилни по 720 лева, сиреч на всичките тези да се определи такава годишна плата, каквато е предвидена от Народното събрание за подобни длъжности в другите висши учреждения в държавата (министерствата и пр.)

Ако ВАШЕ ВИСОЧЕСТВО одобрявате това мое предложение чест имам най-покорно да Ви помоля да благоволите да подпишете приложения при това указ.

Съм, ГОСПОДАРИЮ, на ВАШЕ ВИСОЧЕСТВО най-покорен служител и верен поданик.

Министър на финансите: (п) Г. Д. Начович

На доклада има резолюция: "Одобрено. Александър"

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 61, л. 35-36. Оригинал. Ръкопис.

№ 22

Правилник за вътрешния ред на Сметната палата.

София, [май] 1883 г.

ПРАВИЛНИК

ЗА ВЪТРЕШНИЙ РЕД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА

Чл. 1. Предвидените в чл. 14 от Закона за Палатата заседания стават всеки четвъртък; в случай, че този ден е неприсъствен, заседанието се отлага за следующий ден.

Чл. 2. Поменатите в предишният член заседания са законни когато присъствуват в тях повече от половината съветници и председателя.

Чл. 3. Председателят обявява дневний ред в заседанията, полага въпросите на обсъждане, бди за общий порядък и прекратява пренията когато Палатата намери, че е достатъчно осветлена върху положений за разискване въпрос.

Чл. 4. Всеки съветник е длъжен да пази приличие в заседанието и, когато пожелае да говори, иска предварително думата от председателя, който я и дава по ред.

Чл. 5. Когато някой от съветниците не е съгласен с изказаното от болшинството мнение в заседанието на общото събрание, той има право да остане при особено мнение, което се записва в протокола мотивирано.

БЕЛЕЖКА: Особеното мнение се дава написано най-късно три дни след подписването протокола. В противен случай останалият при особено мнение съветник се счита присъединен към общото мнение.

Чл. 6. Всеки съветник има право да възбужда въпроси, които един ден преди общото заседание писмено се съобщават на председателя, за да може да ги внесе в дневний ред.

Чл. 7. Спешни въпроси могат да се възбуждат и в самото заседание, но преди да се пристъпи към разглежданието им, Палатата се произнася за тяхната спешност.

Чл. 8. Деловодителят съобщава на Палатата последната редакция на протоколите следующий ден на заседанието, след което те се записват в протоколната книга.

Чл. 9. Всяко от двете отделения, поменати в чл. 11 на Закона, заседава един път в неделата: I-то в понеделник, II-то във вторник; но те могат да заседават и по-често според нуждата.

Чл. 10. Заседанията на отделенията са законни когато присъствуват и тримата съветници.

БЕЛЕЖКА-а: Ако във време на заседанието на някое отделение отсъствува някой от съветниците му, той се замества с едного от другото отделение по указание на председателя.

БЕЛЕЖКА-б: Председателят председателствува в заседанията на отделенията когато намери за нужно.

II

Чл. 11. Сметната палата се занимава ежедневно от 9 часа сутринта до 3 часа след пладне, освен в неделните и другите неприсъствени дни (постановени чрез Указ № 766 от 27 октомври 1882 година.)

Чл. 12. За разпределението на сметките между съветниците (чл. 35 от Закона за Палатата) съставлява се особен протокол.

Чл. 13. При разглеждане сметките всеки съветник и докладчик държи особна книга, в която бележи намерените нередовности по сметките: тая книга служи за водене кореспонденцията по изнамиране оправдателните документи и разясненията на разните погрешки.

Чл. 14. Всичките възникнали недоразумения между съветниците по преглежданието сметките разрешават се в общото заседание на Палатата.

Чл. 15. Палатата кореспондира непосредствено с всичките правителствени учреждения, длъжностни и частни лица и иска от тях всякакви разяснения върху прихода-разходните сметки.

Чл. 16. Палата се сношава с всичките учреждения с отношения. Изключават се учрежденията, подведомствени на Финансовото министерство, с които се сношава с предложения.

Чл. 17. Всичките изходящи книжа се подписват от председателя и приподписват от деловодителя, с изключение на предвидените в чл. 31 и 41 от Закона, които се подписват само от деловодителя.

III

Чл. 18. При водене преписката си прокурора се ползува с одного от писците на Палатата по разпореждане на председателя.

Чл. 19. За справки в архивата и канцеларията прокурора се отнася към деловодителя, който му дава нужното съдействие.

Чл. 20. В случай че прокурора е зел за предварително изучаване някое дело, върху което той трябва да даде своето заключение, длъжен е да го върне един ден преди общото заседание, определено за разследване на това дело.

IV

Чл. 21. При постъпването на някой чиновник у Палатата съставлява се акт, който се подписва от председателя и от постъпившето на служба лице: същото се извършва и когато се отчислява някой чиновник от Палатата.

Чл. 22. Всичките отчетници, на които Палатата проверява сметките, съгласно чл.1 и 54 от Закона за устройството на Палатата, са длъжни да представяват отчетите и документите си в сроковете, които Финансовото министерство ще определи.

Чл. 23. Всичките разпореждания, издавани от министерствата, които имат какво и да е отношение към финансовата част съобщават се своевременно и на Сметната палата за сведение при проверяване приходо-разходните сметки.

Чл. 24. Докладчиците се назначават от Финансовото министерство по представление на Палатата.

Чл. 25. Сметната палата има свой печат с държавний герб и надпис отгоре "Българско княжество"; отдоле "Сметна палата".

ЦДА, Ф.159 К, оп.1, а.е. 61, л. 100 -106. Оригинал. Ръкопис.

№ 23

Доклад от Д.[Попов], временно управляващ Министерството на финансите, до княз Александър I Батенберг за утвърждаване с указ на Правилник за вътрешния ред на Сметната палата.

София, 31 май 1883 г.

ДОКЛАД ДО КНЯЗА

№ 12496

ГОСПОДАРИЮ,

Съгласно чл. 69 от Закона за устройството и общото управление на Сметната палата, като прилагам при това изработения "Правилник за вътрешния ред на Сметната палата, чест имам най-покорно да помоля Ваше Височество да благоволите и го утвърдите чрез подписанието приложения при това Указ.

Съм, Господарию, на Ваше Височество най-покорен служител и верен поданик:

Привременно управляющий Министерството на финансите: Д. [Попов⁵⁴]

г. София, май 31 ден, 1883 год.

№ 24

Указ на княз Александър I Батенберг за утвърждаване на Правилник за вътрешния ред на Сметната палата.

София, юни 1883 г.

У К А З

№ 402

**НИЙ АЛЕКСАНДР I
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ**

По предложението на Нашият привременно управляющий Министерството на финансите, представено нам с доклада му от 31 май под № 12496

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Ст[атия] I. Да утвърдим изработений, съгласно чл. 69 от Закона за Сметната палата, Правилник за вътрешний ред на Сметната палата.

Ст[атия] II. Изпълнението на настоящий Указ възлагаме на Нашият привременно управляющий Министерството на финансите.

Издаден в Нашата столица София на юний 1883 г.

По Височайшата заповед на Негово Височество
за Наместничеството Председател:
Генерал-Майор: Каулбарс⁵⁵

Привременно управляющий Министерството на финансите:
Д. [Попов]

№ 25

Доклад от [Тодор Бурмов], управляващ Министерството на финансите, до княз Александър I Батенберг за необходимостта от увеличаване на състава на Сметната палата.

София, [юли 1883 г.]

ДОКЛАД ДО КНЯЗА

№ 17426

ГОСПОДАРИЮ,

Сметната палата, с отношението си от 9 того под № 501 ми заявява, че е писала вече няколко пъти в повереното ми министерство, как личния ѝ състав е недостатъчен да извършва възложените ѝ обязанности, но ходатайството ѝ за увеличение състава не се взело под внимание. За подкрепление на ходатайството си Палатата излага следующето:

От друга страна новоиздадения Закон за устройството и общото управление на Сметната палата усложни и още повече работата ѝ, като ѝ възложи разгледванието на нови сметки: на градските общински управления, окръжни управителни съвети и сметките, които се отнасят към веществената отчетност; и като обстави действията на Палатата с разни формалности, които отнемат повечето време на съветниците на Палатата в заседания и лишават ги от възможността да могат да употребят всичкото си време за разгледванието сметките, тъй чото единствените работници, които остават да се занимават непреривно с проверката на гореизложените многобройни сметки, както парични, тъй и веществени, са докладчиците, на които обаче числото остана все тъй ограничено, както си беше и по-преди. Като се вземат под внимание 1-о наложените на Палатата задължения от новия Закон, а именно от член първий, пунктове а, б, в; 2-о нередовността на представените сметки за 1879/80, 1880/81, и 1882 финансови год[ини]; 3-о несъществуването на известен ред по оправданието сумите и разпръсванието на документите по разните бивши губернаторски и други канцеларски на разните правителствени учреждения и; 4-о тъй като по-голямата част от разгледаните вече сметки за финансовата 1879/80 година не са още докладвани, и едва сега се приготвяват от съветниците за докладване в отделенията и после в общото събрание по причина на дългата преписка, която неизбежно трябва да се води за изнамирането документите на всеки разпоредител на кредитът и за изяснения на разните неправилности, съществуващи в документите; то лесно е да се разбере, че делото на Палатата е съпряжено с мъчности, каквито са сегашните, и че тя с настоящия си малочислен състав не ще може отговори на назначението си напълно и своевременно.

Предвид на всичко гореизложено и, за да може Палатата да тури в действие и точно приложение новия Закон, а тоже, за да разчисти окончателно сметките за упомянутите по-горе финансови години, необходимо нужно ще бъде да ѝ се увеличи състава на докладчиците най-малко с 12 души още.

За доказателство, че възложената работа на Палатата при сегашния ѝ състав превишава силите ѝ, тя счита за неизлишно да изложи какви са персоналите на тия учреждения в някои и други по-малки държави, гдето е известно, че има отчетници и известен ред и узаконения, както за събирането на сумите, тъй и за тяхното харчение, когато у нас се разследват сега сметките за първите години от освобождението ни, през които, първо не е имало почти никакви инструкции за оправданието на сумите и второ, неопитността е била голяма в повечето от правителствените учреждения.

Състава на Белгийската Сметна палата:

Председател	1
Членове.....	6
Член-Делопроизводител	1
Началници на отделите	3
Началници на отделения.....	6
Подначалници.....	5
Проверители първокласни.....	7
Проверители второкласни	7
Проверители третокласни.....	7
Разсилни вардачи	7

50

Личний състав на Гръцката сметна палата през 1833 год., когато Гърция е имала доста незначителен бюджет:

Председател	1
Прокурор.....	1
Подпредседател	1

Членове.....	4
Докладчици първокласни	6
Докладчици второкласни.....	6
Секретар	1
Подсекретар	2
Разсилен	2

На 1836 год., 23 октомврий състава на истата Палата се увеличил по следуюций начин:

Председател	1
Главен прокурор	1
Подпредседател	1
Членове.....	6
Помощници на членовете	2
Докладчици I-ви клас	8
Докладчици II-ри клас	12
Архивар	1
Секретар	1
Подсекретар	1
Писци.....	4
Разсилни	1

Личний състав на Сръбската сметна палата:

Председател	1
Член I класен.....	1
Член II класен	1
Член III класен	2
I Сметкопроверители	7
II Сметкопроверители	7
III Сметкопроверители.....	9
IV Сметкопроверители	12
V Сметкопроверители.....	14
Книгководител I	1
Книгководител II	1
Книгководител III.....	1
Секретар	1
Архивар и регистратор	1
Младши архивар и протоколист	1
Протоколист.....	1
Канцеларисти.....	2
Практиканти.....	9

72

Личний състав на Румънската Сметна палата:

Председател	1
Прокурор	1
Членове.....	6
Помощник прокурора	1

Докладчици I.....	12
Докладчици II	12
Секретар	1
Помощници.....	2
Архивар	1
Помощници архиваря	2
Регистратор.....	1
Писци.....	12
Разсилни.....	6
Интендант	1

59

Личний състав на Българската сметна палата:

Председател	1
Съветници	6
Докладчици.....	6
Прокурор.....	1
Деловодител.....	1
Помощник деловодителя.....	1
Архивар	1
Регистратор.....	1
3 писци и два разсилни	5

23

Като се имат предвид съставите на другите Сметни палати явно става, че Българската Сметна палата съ[с] сегашния състав и при най-големите си усилия не ще може да извършва своевременно възложената ней работа и трябва да ѝ се увеличи състава и се постави това учреждение в положение да може да отговаря на предназначенията си цел.

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 61, л. 126-129. Оригинал.Ръкопис.

№ 26

Указ на княз Александър I Батенберг за разрешаване внасянето в Държавния съвет на предложение за увеличаване броя на докладчиците при Върховната сметна палата.

София, 23 юли 1883 г.

У К А З

№ 553

НИЙ АЛЕКСАНДР I

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ

По предложението на Нашат управляющий Министерството на финансите, представено Нам с докладът му от 21 юлий текущата год[ина] под № 17426

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. Да се внесе за разглеждане от Държавния съвет въпроса за увеличаване числото на Докладчиците при Сметната палата с още дванадесет души, от които четири първокласни с по 3,600 и осем второстепенни с по 3,000 лева годишна заплата. Потребната сума за съдържанието им до края на текущата година ще се вземе от запазания фонд на Финансовото министерство.

II. Изпълнението по този Указ се възлага на Нашат управляющий Министерството на финансите.

Издаден в Нашата столица

В г. София. 23 юлий [1883 год.]

Александр

Управляющий Министерството на финансите: Бурмов

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 61, л. 130. Оригинал. Ръкопис.

№ 27

Доклад от Тодор Бурмов, управляващ Министерството на финансите, до княз Александър I Батенберг за разрешаване използването на суми от текущия бюджет на Министерството на финансите за работна заплата на новоназначените дванадесет докладчици при Сметната палата

София, 13 август 1883 г.

ДОКЛАД ДО КНЯЗА

№ 19946

ГОСПОДАРИЮ,

Понеже Държавният съвет, на основание указа на Ваше Височество от 23 юлий т.г. под № 553, в заседанието си от 28 същия месец разреши да се увеличи числото на докладчиците в Сметната палата още с дванадесет души, и на които съдържанието до края на текущата година да се вземе от запасния фонд на повереното ми министерство, с това чест имам да помоля най-смирено Ваше Височество да благоволите и разрешите да се вземат 12,800 лева от текущия бюджет на Финансовото министерство, отделение II, гл. II, ст. 6 и пренесат в първо отделение, гл. IV, § 1 на същия бюджет, за речената по-горе цел.

Ако Ваше Височество одобрявате това мое предложение, чест имам най-покорно да Ви помоля да благоволите и подпишете приложения при това указ.

Съм, Господарию, на Ваше Височество най-покорен служител и верен поданик.

Управляющий Министерството на финансите: Бурмов

На доклада има резолюция: "Одобрено. Александър"

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 61, л. 134. Оригинал. Ръкопис.

№ 28

Указ на княз Александър I Батенберг за разрешаване прехвърлянето на суми от текущия бюджет на Министерството на финансите за работни заплати на новоназначените дванадесет докладчици при Сметната палата.

София, 24 август 1883 г.

УКАЗ

№ 684

НИЙ АЛЕКСАНДР I

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ

По предложението на Нашът управляющий Министерството на финансите, представено Нам с доклада му от 13 август текущата година, под № 19946 и съгласно с мнението на Държавний съвет.

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Ст. I. Да се вземат от текущия бюджет на Финансовото министерство от отд[еление] II, гл. II, ст. 6 лева 12,800 и пренесат в отд[еление] I, гл. IV, § 1, ст. 1 на същия бюджет за съдържанието до края на текущата година на 4 първокласни и 8 второкласни допълнителни докладчици при Сметната палата.

Ст. II. Изпълнението на настоящия указ се възлага на Нашът управляющий Министерството на финансите.

Издаден в Нашата столица на 24 август 1883 година.

Александр

Управляющий Министерството на финансите: Бурмов

На указа има резолюция: “Да се обнародва указа”

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 61, л. 135. Оригинал. Ръкопис.

№ 29

Доклад от Григор Начович, министър на финансите, до княз Александър I Батенберг за утвърждаване с указ увеличаването на броя на докладчиците при Сметната палата.

София, 3 октомври 1883 г.

ДОКЛАД

ДО НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО КНЯЗЯ

№ 24347

ГОСПОДАРЮ!

На основание указите на ВАШЕ ВИСОЧЕСТВО от 23 юлий и 24 август т[ази] год[ина] под №№ 553 и 684, с това чест имам най-смирено да помоля ВАШЕ ВИСОЧЕСТВО да благоволите и утвърдите чрез подписването приложения тук указ, с който се назначават няколко допълнителни докладчици при Сметната Палата.

Съм,

ГОСПОДАРЮ,

на ВАШЕ ВИСОЧЕСТВО
най покорен служител и верен поданик

Министър на финансите: Г. Д. Начович

г. София, 3 октомврий 1882* г.

На доклада има резолюция: “Одобрено. Александр”

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 61, л. 166. Оригинал. Ръкопис.

№ 30

Указ на княз Александър I Батенберг за назначаване на първокласни и второкласни докладчици при Сметната палата.

София, 3 октомври 1883 г.

У К А З

№ 814

НИЙ АЛЕКСАНДР I
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ

По предложението на Нашът Министър на финансите, представено Нам с доклада му от 3 октомври т[ази] год[ина] под № 24347

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Ст. I. Да назначим за допълнителни I-кл[асни] докладчици при Сметната палата досегашните II-класни докладчици М. Мартинов⁵⁶, Д. Еленков⁵⁷, Хр. Н. Дабовски и досегашния контролер при Дубницкото ковчежничество Г. Наков⁵⁸.

Ст. II. Да назначим за II-кл[асни] допълнителни докладчици при същата Палата Ст. Иванов⁵⁹, бивший учител при Царибродското III-то кл[асно] училище; Георги Менкадосиев⁶⁰, контролер при Кюстендилското окр[ъжно] ковчежничество; Сп. Тричков⁶¹, контролер при Видинското окр[ъжно] ковчежничество; Петър Митков⁶², контролер при Врачанското ковчежничество; А. В. Даскалов⁶³, оценител при Видинската митница; А. Баргазов⁶⁴, бивший помощник ковчежника при Българската народна банка; Хр. Г. Екимов⁶⁵, регистратор при същата Палата; К. Гендов⁶⁶, бивший управител на Дъсчено-Кладенската митница и Н. Юрданович⁶⁷, контролер при Добричкото околийско ковчежничество.

Ст. III. Новоназначените на длъжност ще почнат да получават заплата от деня на постъпването им в Палатата, а находящите се на длъжност от деня на предаване делата на лицата, които ще ги заместят.

Ст. IV. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашът министър на финансите.

Издаден в Нашата столица София на 3 октомврий 1883 год.

Александр

Министър на финансите: Г. Д. Начович

На документа има резолюция: “Да се обнародва указа”

Доклад от Петко Каравелов, министър на финансите, до Народното събрание по законопроекта за Върховната сметна палата.

София, 29 ноември 1884 г.

ДОКЛАД ДО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Относително законопроекта за Върховната сметна палата

Господа Представители!

Въ[в] всички просветени държави съществува по едно учреждение, върху което е възложена грижата да проверява правилното постъпване и разходване на държавната и обществена пара и материали. Това учреждение, предвидено и в основния ни закон, Конституцията, носи у нас названието **Сметна Палата**. Учредена съ[с] закон от 17 декемврий 1880 г. Сметната палата съществува и до днес. Както по всичките клонове на управлението и в отношение на Сметната палата нашето законодателство е развивало своята деятелност и до сега съществуват вече два закона. Първия закон от 17 декемврия 1880 г., изработен на бърза ръка преди самото учредяване на Палатата, съдържаше най-важните принципи по атрибутите и компетентността на Палатата; а втория, от 8 февруария 1883 год., е в сила по настоящем. Последния закон, при всичките му по-големи подробности от първия, представлява такива празноти, излишности и неясности, щото правителството намери за необходимо да го преработи съвършено изново.

За пояснение на думите си ще приведа само няколко фактове, които ще бъдат достатъчни.

Чл. 3 от закона определя, че съветниците на Сметната палата се назначават и уволняват с Княжески указ по предложение на министра на финансите, съ[с] съгласието на Министерския съвет.

Чл. 8 и 10 говорят за назначаването на помощник-деловодителя, писарите и разсилните; но нигде другаде в закона не е казано, как и от кого се назначават председателя, прокурора, докладчиците и деловодителя.

Чл. 5 от закона постановява, че съветниците на Сметната палата не могат да бъдат представители в Народното събрание, нито да занимават някоя гражданска или административна служба, нито да имат частна търговия или индустрия и пр.; но в тоя член или в други не е определено, каква възраст трябва да имат съветниците, нито пак дали горното постановление се отнася до председателя, прокурора и докладчиците.

Чл. 6. Определя до каква степен трябва да не бъдат роднина помежду си съветниците; а за председателя ни дума не става; като че ли той не съществува в Палатата.

В закона не е предвидено ни най-малкия ценз за персонала на Палатата; а ценза е най-добрата гаранция за доброто уреждане на което и да било учреждение.

Чл. 4. От същия закон предвижда, че уволнението и назначението на съветниците в Сметната палата става съгласно съ[с] закона за чиновниците.

Чл. 3 от първия закон за Палатата постановяваше, че председателя, членовете и деловодителя се назначават за три години от Княза по предложението на Министерския съвет. Значи, че първия закон е давал известна гаранция за по-голяма сигурност на поменатите длъжности. Изменението на начина за назначаването им е дало повод на Палатата да напомни в Доклада си до Негово Височество, представен през настоящата сесия на Народното събрание, че относително назначението и уволнението състава на Палатата новия закон поставил това учреждение под отговорност не към Народното събрание, а към Правителството, на което сметките трябва да преглежда и че това е отнело една от съществените гаранции за независимостта на Палатата от страна на Правителството. Не знам доколко обвинението на Палатата са справедливи по тоя въпрос. Мене ми се срува, че не толкова в самостоятелността на назначаването се състои самостоятелността на едно учреждение, колкото в точното определение на правата и обязаностите му, както и в добросъвестното отнасяние на служащите към възложените им длъжности. Назначаването на персонала в Сметните палати става не по един начин в разните държави.

Напр[имер] въ[в] Франция председателя и съветниците се назначават до живот от председателя на републиката по представлението на Министерският съвет. Пожизнеността води началото си още от 1813 год. В Германия се назначават направо от Императора за до живот; в Австрия се назначават тоже от Императора, без да са пожизнени; в Италия се назначават от царя по представление на Министерският съвет, без да са пожизнени; в Румъния се назначават до живот по представление на Народното събрание; в Сърбия се назначават от краля по представление на Държавния съвет, без да са пожизнени и пр. Всеки ще съзнае, че пожизнеността на състава в което и да било учреждение е немислимо поне за няколко години у нас. Назначаването на състава в Палата от Народното събрание, както и в Белгия и Дания, тоже не може да се допусне, ако не желаем да направим от Палатата едно партизанско учреждение, което да се мени при всяко изменение състава на Народното Представителство. Единствения удовлетворителен начин за назначаването на председателя и съветниците е да става по представлението на Министерският съвет; а за да се даде по-голяма независимост на Палатата, уволнението им да не може да се извършва без предварителното съгласие на Народното Представителство. Тоя начин е предвиден в чл. 3 на представляемия сега законопроект.

Съгласно чл. 2 и 20 от съществуващия закон всички отчетници трябва да изпращат сметките си направо в Палатата. Тъй поне последната ги е разбрала, което се види от самия ѝ доклад, гдето на стр. 121 е казано, че: “Според практикуемия ред, основан на наставленията за окръжните ковчежничества, (§ 64), сметките на разни учреждения се внасят в Министерството на финансите и после се изпращат от него в Палатата. При такива условия ясно е, че чл. 2 от закона не може да се приспособява както той предписва”. Кривото тълкувание на поменатия член Палатата дава само защото той е изложен неясно и непълно от законодателя. Начина на съставлението и представянето отчетите и документите се определя навсякаде в особените правилници, както гласи и самия чл. 20. Представлението им във всички държави става чрез Финансовото министерство.

Чл. 6 на първия закон за нашата Палата много по-добре определяше това. Той гласи, че “отчетните ведомости и книги на всички правителствени учреждения заедно с приходно-разходните и оправдателни документи, следят разглеждането им по установения ред от Министерството на финансите, внасят се въ[в] Върховната Сметна Палата за проверяване.” Закона за Френската Палата има същия член както и нашия, а именно чл. 390, който гласи: “Прокурора си доставя списък за всички отчетници, които трябва да представят отчетите си в Палатата. Той следи да ли ги представят или не в определения от законите и правилниците срокове и възбужда въпрос, да се наложи глоба на ония, които окъсняват.”

От друга страна ето що казва правилника за счетоводство въ[в] Франция: “Ковчежниците са подсъдими на Сметната Палата. Те изпращат предварително отчетите си въ[в] Финансовото Министерство, за да се проверят от Счетоводството.”

“Отчетите трябва да са придружени от приходните и разходните документи, които са били изпращани постепенно въ[в] Финан[совото] Министерство.”

“Отчетите на ковчежниците трябва да се представят в Палатата: първата част най-късно до 30 Ноември втората година от упражнението ; втората част преди 1 Май на годината , която след оная за която е отчета.”

“Понеже отчетите трябва да се проверяват предварително от Финансовото Министерство, ковчежниците са длъжни, да ги представят в Счетоводството, първата част от 15 до 20 Октомври, втората част в последните дни на Февруария.”

“Когато счетоводството свърши проверката на отчетите, изпраща в Палатата една от двата екземпляра, след като удостоверява верността му с книгите на Счетоводството.”

Членовете 5, 6 и 8 от закона за Белгийската палата гласят:

“Тая Палата е натоварена с проверката и ликвидацията на сметките на главната администрация и на всички отчетници”

“Палатата кореспондира направо с разните администрации и с отчетниците, за което се касае до представлението на сметките им. Палатата произнася против закъснелите отчетници глоба.”

От друга страна ето що съдържа правилника за държавната отчетност в Белгия:

Чл. 31. “По изтичането на всеки месец, отчетниците на разните администрации съставяват ведомости за приходите и разходите си.”

Чл. 36. “Поменатите ведомости се изпращат в два екземпляра във Финансовото министерство, придружени от оправдателните документи по разхода.”

Чл. 45. “Годишните отчети се изпращат във Финансовото министерство преди 15 февруария всяка година.”

“Надлежния министър налага на закъснелите отчетници предвидената глоба в чл. 8 от закона за Палатата.”

Чл. 155. “Министерството изпраща оправдателните документи в Палатата постепенно, по месец, както ги получава. Последното изпращане става най-късно до 15 декември втората година от бюджетното упражнение.”

От гореизложеното, както и от практиката в другите държави, се вижда, че Палатата само следи, щото отчетите и документите да ѝ се представят навреме; в никак не направо. Затова именно, в проекта на министерството чл. 36 е изложен ясно, че: “Начина и срока на приготвянето и представянето на отчетите, документите, които трябва да ги придружават и наказанията, що се налагат върху неизправните отчетници са определени в специалните закони и правилници относително счетоводството на разните правителствени, обществени и благотворителни учреждения, които са поставени под контрола на Сметната палата”. Ако отчетниците изпращаха отчетите си направо в Палатата, Финансовото министерство не би било в състояние никакви сведения по приходите и разходите на Княжеството; а пак Закона за отчетността го задължава да представлява ежегодно в Народното събрание особен законопроект за ликвидацията на всеки бюджет и отчет за финансовото положение през всяка година.

Чл. 7 от съществуващия закон предвижда длъжност **прокурор** при Палатата, а членовете 20 и 27 определят неговите права и обязанности. Самата практика доказва, че тая длъжност е свършено излишна. Чл. 21 по закона отнема най-главното право на председателя; а означените в членове 20, 22, 23 и 27 обязанности може да се извършват от председателя съ[с] съдействието на секретаря. Повечето от обязаностите, които закона възлага на прокурора са толкоз маловажни, щото той през цялата почти година ще стои празен, без никакви почти занятия, когато той може да бъде като съветник една работна сила в действията на Палатата. Съществуването на прокурорска длъжност има резон в големите държави, гдето състава на Палатата е от стотина лица, които председателя няма възможност да надзирава, и занятията ѝ много компликирани; но у нас, както и във всички малки държавици, тая длъжност е само един лукс без никаква необходимост. Върху тия основания, вероятно, нито в Белгия не съществува прокурорска длъжност. Самата Палата признава, че прокурора е съвсем излишен. На основание гореизложеното в новия законопроект длъжността на прокурора не съществува; а предвидените нему обязанности са възложени на председателя и секретаря.

Членовете 54 до 59 на съществуващия закон за Палатата съдържат няколко неопределени и неточни правила относително веществената отчетност. Поменатите членове нямат никакъв резон да съществуват в закона, още повече, че в член 1-й, буква **б**), е предвидено, как Палатата е обязана да разследва всички държавни веществени сметки. Навсякаде, с изключение на Франция, съществуват особени закони относително веществената отчетност, затова в закона на Палатата не се предвиждат никакви подобни указания по тоя предмет. Финансовото министерство е вече представило на Народното събрание нужния за веществената отчетност законопроект и е изготвило необходимия правилник за приспособлението му, който съдържа 47 члена всички правила и форми по воденето на счетоводството и представяние сметките. По тия именно причини в новия законопроект няма никакви подробности относително веществената отчетност.

В членове 1, 2, 20 и пр. на съществуващия закон се говори за някакви отчетници, които не са определени никаде до сега. Членовете 39 и 44 пак определят по кой начин трябва да се издават постановленията на Палатата върху проверяваните от нея сметки и документи, като е обязана върху всяка сметка да издава особено постановление. Тия членове дават най-големите затруднения на Палатата в нейните действия. Понеже в ни един закон не били определени още лицата, които се смятат за отчетници, както и правилата, по които те трябва да се ръководят, Палатата е вземала за отчетник всяко лице, което е изтегляло от ковчежничеството и най-малката сума и за най-нищожните неправилности тя е била принуждавана, съгласно съ[с] закона, да издава постановления. Макар и неясно определени, съдържимите в членове 39 и 44 правила относително постановленията на Палатата може да се приспособят само след като се определят точни отчетниците, както и всички отчети и документи, които те трябва да ѝ представляват. До тогаз трябва законодателят да разреши на Палатата, без да издава привременни постановления, да изисква от надлежните лица, чрез обикновена преписка, било доставянето на обяснения и

недостающи документи; било повръщане на неправилно получени или изразходвани суми; било изправлението на разни опущения. Ето защо, в чл. 62 на новия законопроект е предвидена особена забележка; а всички отчетници и техните отговорности са определени в пригответните от Финансовото министерство закони и правилници по счетоводството, които ще се приспособят от началото на идущата година.

Членовете 51 и 52 от съществуващия закон предвиждат, че въззива против решенията на Сметната палата за нарушение формата и закона трябва да се прави пред Държавния съвет. Понеже в България не съществува вече Държавен съвет; но освен това, даже и да съществуваше, най-компетентното учреждение, което с успех може да изпълнява изискваните от поменатите членове постановления, е Касационния съд, то в новия законопроект в членове 65, 66 и 67 е определено, че постановленията на Палатата ще се обжаловат пред Касационния съд, както това става в повечето държави.

Членове 41 до 44 от съществуващия закон, макар и да не са особено ясни, определят, че постановленията на Палатата биват или привременни или окончателни. При всичко, че Палатата намира привременните постановления за излишни, както споменува в доклада си стр. 122, понеже подобни не съществували в някои държави и практиката ѝ доказала това, министерството не може да се съгласи с мнението на Палатата, затова и в новия законопроект то е оставило привременните постановления. Във всички Палати, учредени по образа на французката, привременните постановления съществуват и са необходими.

Обясненията, които съветниците и докладчиците могат да изискват от отчетниците, им служат само за осветление при изучаването на сметките, сир[еч] да им дадат възможност да изложат всички неправилности в рапортите, що са задължени да представляват на обсъждане в отделенията или в общото събрание на Палатата. Забележките на докладчика не може да имат сила на постановление. За да бъде постановлението колкото се може по-обмислено и основно, закона за Френската, Румънската, Сръбската и др. Палати, предвижда, щото щом се представи един рапорт от някой докладчик, председателят го възлага на един от съветниците да провери, дали докладчика е извършил сам проверката и дали означените в рапорта неправилности са основни. Само след това се внася рапорта за разглеждане в общо или частно заседание и се издава привременно или окончателно постановление. От това излиза, че проверката преминава през три стъпена контрол. Първия проверен от един или повече докладчици, според важността на делото; втория извършен от един съветник; а третия от самата Палата.

Палатата се е произнесла против привременните постановления, защото в Белгия подобни не съществуват. Но трябва да вземем предвид, че в Белгия отчетността е поставена на съвсем други основи, както ще видим по-после, нежели както е във Франция, Румъния и у нас. Там всички заповеди, преди да се изпратят за изплащане в ковчежничествата, минават през Палатата, за да ги визираща, и после се изпращат във Финансовото министерство, да ги завежда по регистрите на държавното счетоводство. Всички заповеди трябва да са придружени от оправдателни документи, понеже в Белгия се отпускат в аванс суми само в два или три случая и то в незначителен размер. Оправдателните документи се проверяват и задържат в Палатата, а платежните заповеди се препращат за изплащане в ковчежничествата (клоновете на Банката). От горната система излиза, че всички неправилности, грешки и пр. в документите, се изправят, преди разхода да е произведен, а следователно при повторното приглеждане на същите документи не може Палатата да срещне никакви почти неправилности, и само в отчетите на отчетниците може да изнамери някои незначителни нередовности. По тая именно причина привременните постановления в Белгийската и др. Палати, устроени по същия план, се намират за излишни.

Освен че не трябва да се издават никакви разпореждания от Палатата, докато забележките на докладчиците и съветниците не се проверят и разгледат от отделението; защото много често Палатата може да подпадне в критика, когато исканията ѝ се окажат неосновни; но още неоспоримо по-лесно ще бъде за самата Палата да изложи в едно постановление всички неправилности по сметките на един отчетник през цялата година, нежели да пише за всеки случай отделно, както тя прави сега. Министерството намира решението на Палатата, основано върху досегашната ѝ практика, преждевременно, защото тя не е имала възможност до сега да прегледа ни едно от по-провилните бюджетни упражнения, в които никакви документи и никакви правила не са съществували. Както споменах по-горе, в новия законопроект привременните постановления са спазени, като е прибавена забележката към чл. 62, въз основание на която Палатата може да се снася с надлежните лица без постановления, докато се приспособят изработените закони и правилници и отчетниците вземат да представляват сметките си редовно.

Без да се простирам повече върху недостатъците на съществуващия закон за Палатата, от изложеното до тук ще се убедят Г-да Представителите, доколко той е бил приспособим и е отговорен на положението, в което се е намирала до сега отчетността в Княжеството. В представляемия нов законопроект министерството се е старало да премахне всички недостатъци; да уясни всички тъмни страни; да изхвърли всички излишни правила и да предвиди всички необходими постановления за правилния ход на Палатата. Министерството на финансите е на мнение, че в новоустройваните държави, каквато е нашата, законите трябва да съдържат по възможности всички случаи и формалности, които може да се срещат. Много неща, които в уредените държави са узаконени от самата практика и се считат за излишни да фигурират в законите, у нас, при неопитността на служащите, трябва да се налагат в самите закони. Ето защо в представляемия законопроект министерството е предвидило много членове, които при пръв поглед може да се покажат като излишни, а всъщност съставляват най-главните условия за правилния вървеж на Палатата.

Господа Представители!

Изобщо върху Законопроекта за Сметната палата считам за необходимо да кажа, че под каквато форма да са уредени Палатите в разните държави, те имат горе-доле едно и същото предназначение, а именно: да се произнасят в последня инстанция върху операциите на всички лица, що боравят с държавни и обществени суми и материали; да се произнасят правилно ли е изпълняван всеки бюджет и да дава мнението си върху преобразованията и подобренията на държавното и обществено счетоводство. Навсякаде Сметната палата е поставена между законодателната и изпълнителната власти, като е натоварена да съобщава на първата, дали са верни сметките, които ѝ представя втората.

Относително изпълнението на възлагаемите на палатите обязанности се срещат два вида организации. Първия, начина по който са учредени Французката, Английската, Германската, Румънската и други палати; а втория, начина по който са организирани Белгийската, Италианската, Голандската, Шведската, и др. Палати. Разликата се заключава само в отношение на ассигнованието и проверяването на сумите.

Въ[в] Франция всички разходи се ассигноват от министрите на основание разрешените тем в бюджета кредити, но не може да се изплатят от ковчежничествата, докато не се визират предварително платежните заповеди от Финансовото министерство, което проверява дали разхода се произвежда законно и правилно. На Сметната палата е възложена грижата, да проверява отпосле по документите всички приходи и разходи по бюджета. По тоя начин контрола въ[в] Франция е разделен между Финансовото министерство и Сметната палата, като се поставя финансовия министър отговорен за всички разходи, които би допуснал да се произвеждат неправилно и незаконно.

В Белгия предварителния, както и окончателния контрол на разходите е възложен на Сметната палата. Ни една заповед не може да се изплати от ковчежничеството, докато тя не е визирана от Палатата. Преди да впише в регистрите си и да визира платежните заповеди, Палатата разглежда: дали те не противоречат на някой закон; дали се отнасят до надлежните параграфи от бюджета и дали разхода не превишава разрешените кредити. Ако Палатата откаже да визира някоя заповед, Министерският съвет разглежда мотивите на отказването, и в случай, че настои за изплащането на разхода, Палатата визира заповедта с резерва и долага това отпосле на Народното Представителство. Същата система се практикува, както казах по-горе, в Италия, Голандия и Швеция. В атрибутите на Италианската Палата има даже нещо повече, което не съществува в никоя друга, а именно: Всички укази, от което и министерство и да се издават, каквото и да съдържат, се представят на Палатата, за да ги визира и впише в регистрите си. Ако Палатата откаже да визира някой указ, Министерският съвет решава, както и за платежните заповеди, дали трябва да настои за визирането, в който случай Палатата го визира с резерва.

При всичко, че французките законодатели контестират ползата от предварителния контрол на Палатата, като подържат, че щом отговорността на финансовия министър и на отчетниците е добре определена, няма никаква опасност за допускане незаконности, неправилности и злоупотребления; още повече, че предварителния контрол в Палатата се извършва набързо, когато няма събрани още всички документи; а освен това защото самата Палата не може да спре изплащането на един разход, щом като Министерският съвет настои. При всичко това, аз не мога да не призная, че организацията на Палатите по системата на Белгийската принасят по-голяма полза за държавата.

Устройството на нашата Палата, както и на Финансовото министерство, е основано на първата система, върху която са изработени и всички нови закони и правилници по отчетността, гдето са предвидени всички предупазителни мерки за неправилно харчение на държавните и обществени суми и материали. Желателно би било щото да не може се реорганизира Палатата още от сега по системата на Белгийската. Но понеже коренните преобразования в подобни случаи влекат след себе си многобройни изменения въ[в] вървежа и устройството на значително число други учреждения; а освен това трябва да се изучат предварително всички тънкости на белгийската система, аз намирам за необходимо, да се подобри положението на Палатата и улеснят нейните действия чрез прилаганието на представения законопроект, докато министерството вземе нужните мерки за подробното изучаване устройството на Палатата по образа на Белгийската, след което да преобразува нашата окончателно.

Министър на финансите: **Каравелов**

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 1, а.е. 73, л. 36 - 38. Печатно.

№ 32

Закон за Върховната сметна палата, приет от IV Обикновено народно събрание, I редовна сесия през 1885 г.

София, 19 януари 1885 г.

ЗАКОН

За Върховната сметна палата

ГЛАВА I

За устройството на Върховната сметна палата

Чл. 1. Върховната сметна палата е учредена с цел:

а) да проверява отчетите относително държавните приходи и разноски, които ѝ се представяват ежегодно, заедно с всички приходо-разходни документи от разните отчетници по парична част;

б) да проверява отчетите по веществена част, които ѝ се представяват от заведующите на складовете с правителствени материали;

в) да проверява отчетите, които касиерите на градските общински управления са задължени да ѝ представяват направо съгласно с[ъс] Закона за общинските управления;

г) да се произнася върху апелативните жалби на касиерите в ония общински управления, които поради незначителността на приходите и разноските си представляват отчета си за проверка в окръжните съвети, съгласно с[ъс] Закона за общинските управления;

д) да проверява отчетите на касиерите при архиерейските духовни съвети, които са obligирани да ѝ представяват съгласно с Екзархийският устав;

е) да проверява отчетите на касиерите на всички обществени, благотворителни и други учреждения, които специалните закони или устави ги задължават да ѝ представяват;

ж) да излага в особен доклад до Народното събрание резултатите от сравнението на представените от отчетниците сметки с публикуваните изложения на Финансовото министерство по изпълнението на бюджета;

з) да се произнася правилно ли е изпълняван всеки бюджет, а също да изказва мнението си върху преобразуванията и подобренията на държавното и обществено счетоводство.

Чл. 2. Върховната сметна палата състои от един председател, шест съветника, шест първокласни докладчика, шест второкласни докладчика, шест третокласни докладчика, един секретар, един подсекретар, един регистратор, един архивар, един помощник архиваря и нуждното число писари и разсилни.

Чл. 3. Председателя и съветниците се назначават с указ от Негово Височество по доклада на председателя на Министерския съвет, а се отчисляват по изказано недоверие от страна на правителството или на Народното събрание; но и в двата случая по решението на последното т.е. на Народното събрание.

Чл. 4. Докладчиците, секретаря, подсекретаря, регистратора, архиваря и помощник-архиваря, се назначават с указ от Негово Височество по доклада на финансовия министър и по представлението от председателя на Палатата.

Чл. 5. Писарите и разсилните се назначават и уволняват с приказ от председателя на Палатата.

Чл. 6. Докладчиците, секретаря, помощник-секретаря, регистратора, архиваря, помощник-архиваря се уволняват от длъжност съгласно с общия Закон за чиновниците.

Чл. 7. Председателя и съветниците на Палатата трябва да имат най-малко тридесет, а секретаря най-малко двадесет пет годишна възраст.

Чл. 8. За председател на Палатата може да се назначават бивши министри и лица, които да са служили най-малко две години като съветници в Палатата, като главни секретари или началници отделения при министерствата.

Чл. 9. За съветници в Палатата се назначават лица, които имат поне средно образование и са служили най-малко две години като първокласни докладчици в Палатата, като главни счетоводители, главни контролери, ревизори и старши подначалници при министерствата или като контролери при I-во класни ковчежничества.

Чл. 10. За второ и третокласни докладчици в Палатата се назначават лица, които са свършили най-малко пет гимназиални класа и са прослужили поне една година като контролери при някое второкласно или третокласно ковчежничество, секретари и оценители при някоя второкласна или третокласна митница или като третокласни финансови чиновници.

За първокласни чиновници може да се назначават направо лица, които са прослужили най-малко две години като контролери при министерствата, като контролери при телеграфо-пощенското управление, като първокласни и второкласни финансови чиновници и като второкласни и третокласни ковчежници и контролери, като секретари и оценители при първокласните митници, като началници на първокласните и второкласните телеграфо-пощенски станции.

Чл. 11. Докладчиците може да се повишават постепенно от един клас в други когато се опразни някое място, като се взема въ[в] внимание способността, дейността и поведението на докладчика.

При еднакви способности, дейност и поведение, повишава се онзи от докладчиците, който е прослужил по дълго време.

Ни един докладчик обаче не може да премине от един клас в друг, ако не е прослужил в по-долния клас поне една година.

Чл. 12. Заплатата, която получава всеки от служащите в Палатата, се определя в специалния Закон за заплатите на чиновниците и потребната за това сума се предвижда ежегодно в разносния бюджет на Княжеството.

Чл. 13. Председателя, съветниците, докладчиците и секретаря на Палатата не могат да бъдат представители в Народното събрание, нито да занимават някоя друга служба. Те не могат да се занимават с търговия или каквато и да е индустрия, било сами лично, било чрез втори лица, нито да вземат прямо или косвено участие в предприятия за правителствена, обществена или частна нужда.

Чл. 14. Председателя и съветниците не могат да бъдат роднина помежду си до четвърти пояс, нито пък могат да разискват върху сметките на отчетници, които им са сродници, или в които сметки са сами заинтересовани.

Чл. 15. Председателя е най-стария от служащите в Палатата; той следи за добрия вървеш на Палатата и следи щото всички служащи да изпълняват точно възлагаемите тям обязанности.

Чл. 16. Председателя на Палатата има право, когато намира за необходимо, да приканва съветниците и другите служащи на занятие и извън работните часове, както и в неприсъствени дни.

ГЛАВА II

За обязаностите на секретаря

Чл. 17. Секретаря е началник на канцеларията в Палатата. Той води всичката преписка, надзирава за правилното държание на разните регистри, а особено регистра на заседанията на Палатата.

Чл. 18. Секретаря е обязан да съхранява подлинните постановления, да изпраща преписите от тях по принадлежност и да пази всичките документи, които му се поверяват.

Чл. 19. Сметките, които се изпращат в Палатата от отчетниците, се регистрират под надзора на секретаря по реда на постъпването им и се номероват.

Чл. 20. Секретаря надзирава съхраняването на архивите; заверява преписите и извлеченията от разните актове, които би му се поискали от всяко интересующо се лице или учреждение.

Чл. 21. Строго е запретиено на секретаря да изважда книга из архивите, освен в случай когато някои документи се поискат писмено от съдилище или от Финансовото министерство.

Чл. 22. В последния случай Палатата постановява, дали трябва да се предадат исканите документи. За изпращаните в съда или в министерството документи се съставява списък в два екзмпляра, от които едина се запазва в архивата, а другия се прешива към делото, което се препраща по принадлежност, пронизано, прелистено, заверено и подпечатано с печата на Палатата.

ГЛАВА III

За заседанията на Върховната сметна палата

Чл. 23. Върховната сметна палата има две отделения. Въ[в] всяко отделение заседават три съветника под председателството на председателя на Палатата. Когато последний отсъствува или председателствува в едно от отделенията, ако и двете заседават едновременно, замества го най-старий по назначение.

Чл. 24. Заседанията на отделенията се считат законни, когато присъствуват поне двама съветници и председателя или трима съветници, от които едина изпълнява председателска длъжност.

Чл. 25. Всяко едно от отделенията на Палатата има право да издава постановления върху сметките на отчетниците.

Чл. 26. Двете отделения заедно съставляват общо събрание на Палатата.

На общото събрание се възлага: 1-во да разгледва и одобрява годишните доклади, които Палатата поднася на Народното събрание; 2-ро да се произнася за отдаването под съд на някой отчетник, когато се възбуди от отделенията обвинение за подлог, фалшификация или злоупотреба с пари; 3-то да представлява за назначение или отчисление означените служещи в чл. 4 от настоящия закон, и 4-то да се произнася за дела и въпроси, касаещи се до нейната компетентност и вътрешно устройство.

Чл. 27. Заседанията на общото събрание се считат законни, когато присъствуват повечето от половината членове и председателя.

Чл. 28. Общото събрание на Палатата се свиква от председателя, когато той намира за необходимо, а отделенията заседават най-малко еднаж в неделата, в определените по общо съгласие дни и часове.

Извън определените дни председателя има право да свиква извънредни заседания, колкото и когато намери за необходимо.

Забележка: Сметната палата е длъжна да представя всяка сесия на Народното събрание: 1-во числото на заседанията на общото събрание; 2-ро числото на заседанията на отделните събрания; 3-то числото на протоколите, държани в горните заседания и 4-то числото на работните часове.

Чл. 29. Секретаря е деловодител в заседанията на Палатата и има само съвещателен глас.

Кога отсъствува секретаря замества го помощника му или един от докладчиците по указанието на председателя.

Чл. 30. В заседанията на Палатата въпросите се решават по вишегласие. Кога гласовете се разделят по равно число, приема се онова мнение, за което се произнесе председателя.

Чл. 31. Всеки съветник, при подаване гласа си, е длъжен да изкаже мотивите, на които основава мнението си.

Чл. 32. Председателя събира гласовете, като почне от най-младия член по служба.

Чл. 33. Решенията на Върховната сметна палата се записват в специален регистър. Като се прочете и одобри решението, подписва се от председателствующия заседанието и от присъстващите на заседанието съветници и се приподписва от секретаря.

Чл. 34. Всеки съветник, който не е съгласен с приетото с вишегласие решение, ако остане при особено мнение и не пожелае да подпише протокола, длъжен е да изложи писмено в петдневен срок особеното си мнение заедно с всички необходими за подкреплението му мотиви. Туй мнение се прилага към протокола на заседанието.

ГЛАВА IV

За начина на проверяването и обсъждането на отчетите и документите

Чл. 35. Всички отчетници, натоваряни с прибирането и разходването на държавните суми и материали, както и всички касиери на обществени, благотворителни и други учреждения, които специални закони поставят под контрола на Върховната сметна палата, са задължени да й представляват ежегодно отчет за операциите си.

Чл. 36. Начина и срока на приготвянето отчетите; документите, които трябва да ги придружават и наказанията, що се налагат върху неизправните отчетници, са определени в специалните закони и правилници, относително счетоводството на разните правителствени, обществени и благотворителни учреждения, които са поставени под контрола на Върховната сметна палата.

Чл. 37. Ако отчетника не е могъл да пригответи и представи до определения срок отчета си, трябва да иска с време от министерството, чрез което го представлява, да се продължи срока, което го продължава, ако намери уважителни мотивите за окъсняването.

Чл. 38. Председателя разпределя между съветниците и докладчиците отчетите и документите за проверяване.

Той има право за по-успешното и бързо действие на Палатата, да определя в известни случаи срока, в който някои сметки трябва да са прегледани.

Чл. 39. Един и същи съветник или докладчик не може да проверява наред отчетите на същия отчетник за две бюджетни упражнения.

Чл. 40. Съветника или докладчика, който захваща да проверява някой отчет, длъжен е да се увери:

- 1) останало ли е да дължи отчетника от изтеклата година, и ако е останало, задължен ли е напълно с остатъка;
- 2) всички приходи събрани ли са на основание законите и внесени ли са в съкровището напълно;
- 3) всички разходи направени ли са редовно и съгласно съ[с] съществуващите закони;
- 4) при харчението на разрешените за разход суми, съблюдавани ли са интересите на хазната;
- 5) всички приходи и разходи подкрепени ли са с надлежните оправдателни документи;
- 6) сборовете добре ли са събрани;
- 7) няма ли негде суми, които да не са постъпили в хазната, или да не са употребени за каквото са предназначени;
- 8) остава ли и колко длъжен отчетника за следующата година.

Чл. 41. Съветниците и докладчиците могат да изискват от отчетниците нужните обяснения за изучаване на проверяваните отчети и документи. Преписката за това се води посредством секретаря.

Чл. 42. В извънредни случаи Палатата има право да повиква, щото някои отчетници да се явяват лично, за да дават обяснения. В подобни случаи Палатата се обръща към министерството, под ведомството на което се намира отчетника. Ако лицето не е на длъжност, повиква се чрез окръжния управител, в окръга на който обитава.

Чл. 43. На всеки повикван за лични обяснения отчетник, хазната е обязана да плаща пътни и дневни пари в размер, какъвто му се е следвало във времето, когато е представил отчета си.

Чл. 44. Ако съветника или докладчика при разглеждане отчета намери нередовности и неясности, които не позволяват да се провери както трябва, той известява за това незабавно председателя. Последний, като се увери в казванието на съветника или докладчика, заповядва да се повърне чрез надлежното място на отчетника отчета заедно с документите, като му се определи срок, до който трябва да представи друг ясен и редовен отчет.

Чл. 45. Ако съветника или докладчика при проверяването отчета намери някои основни доказателства за злоупотребувание, или пък открие дефицит, който надминава гаранцията на отчетника, уведомява незабавно председателя, за да предложи въпроса за разглеждане в общо събрание на Палатата и ако последното признае съобщението на съветника или докладчика основно, съобщава на Финансовото министерство, за да вземе мерки:

1) да се осигури дължимата от отчетника сума чрез движимите му и недвижими имуществва и чрез гарантите;

2) да се отстрани от длъжност отчетника;

3) да се възбуди съдебно преследвание, ако има нужда;

Чл. 46. Ако отчетника не обезпечи доволно злоупотребената сума или оказавши се дефицит, Финансовото министерство има право да го тури под полицейски надзор.

Полицейската власт, от която се поиска това, трябва незабавно да го извърши.

Чл. 47. В случай, че отчетника е военно лице, Финансовото министерство се обръща за надзора до надлежната военна власт, която е длъжна да изпълни исканието.

Чл. 48. Отстраняването от длъжност на отчетника се извършва от финансовия министър в споразумение с министра, под ведомството на който се намира отчетника.

Чл. 49. Съдилищата, към които се отнесе за обезпечение хазната, в случай на злоупотребувание или дефицит, са длъжни незабавно да наложат запор върху всички недвижими имуществва на отчетника, както и на ония движими имуществва, които съгласно съ[с] закона може да се усвоят. Запора може да трае до като Палатата издаде постановлението си върху отчета на отчетника.

Чл. 50. Малките грешки и неправилности, които съветника или докладчика изнамери в отчета, се бележат едно по едно и след като прегледа целия отчет предава го на председателя в едно изложение заедно с известие, че предадения нему за разглеждане отчет и документи са проверени и разгледани всестранно.

Чл. 51. Всеки прегледан от докладчик отчет, както и забележките му, се предават от председателя на един от съветниците, за да се увери, дали докладчика го е проверил основно.

Чл. 52. Съветника, комуто се възложи проверката на докладчиковото дело е длъжен:

1) да се увери, дали докладчика е проверил сам лично възложените нему отчет и документи;

2) да сравни няколко точки от проверявания отчет с документите и други книжа, които са служили при проверката, за да се увери, дали докладчика е извършил редовно и точно проверката;

3) да разгледа, дали са основни забележките на докладчика по проверки отчет.

Чл. 53. Ако съветника намери някои нередовности, които дават повод за съмнение, че отчета и документите не са проверени внимателно от докладчика, известява за това на председателя, който възлага на други докладчик да провери отново отчета.

Чл. 54. За невнимателно и неизправно проверяване на отчетите и документите, докладчиците се наказват дисциплинарно, съгласно съ[с] Закона за чиновниците.

Чл. 55. Ако назначения съветник да провери работата на докладчика намери, че последния е извършил точно проверката и не се срещат никакви погрешки и нередовности, съобщава за това на председателя и внася в надлежното отделение делото за окончателно разрешение.

Чл. 56. Отделенията на Палатата разглеждат докладите на съветниците или докладчиците върху проверяваните от тях отчети и документи и издават формални постановления върху всеки.

Чл. 57. При разглежданието докладите на докладчиците последните имат право да присъстват в заседанието съ[с] съвещателен глас, за да дават необходимите по проверката обяснения.

Чл. 58. Постановленията на Палатата се издават в името на Негово Височество Царствующия Княз.

Оригиналите се подписват от председателя и съветниците, които са участвали в заседанието, а се приподписват от секретаря.

Преписите се подписват само от председателя и приподписват от секретаря.

Чл. 59. Ако съветника при проверяването работите на докладчика открие някое злоупотребиение или дефицит в отчета и документите на отчетника, той съобщава незабавно на председателя, за да се вземат указанията в чл. 45 мерки.

ГЛАВА V

За постановленията на Върховната сметна палата и обжалването им

Чл. 60. Първите постановления на Палатата биват окончателни или привременни. Окончателни постановления се издават, ако Палатата намери всички отчети и документи на отчетника правилни и редовни и го обявява за издължен пред хазната, или че има да взема от нея.

Привременни постановления са ония, които съдържат каквито и да било неправилности относително отчета и документите на отчетника.

Чл. 61. Окончателното постановление се изпраща на отчетника като документ за освобождаването му от всякаква по-нататъшна отговорност пред хазната, относително проверения му отчет, или да може да изиска чрез Финансовото министерство дължимата нему от хазната сума.

Чл. 62. Привременните постановления на Палатата се изпращат до окръжните управители, или околийските началници в околийските градове, най-късно в разстояние на един месец от като са издадени; а окръжния управител или околийски началник ги предава под разписка на отчетниците най-късно в продължение на седем дни. Разписките се препращат незабавно в Палатата.

Забележка: Докато се приспособят законите и правилниците, в които се определят отговорните пред Палатата отчетници, както и отчетите и документите, които трябва да й представяват, Палатата има право, без да издава привременни постановления да изисква от надлежните лица чрез обикновена преписка било доставянето на обяснения и недостающи документи, било повръщането на неправилно получени или изразходвани суми, било изправлението на разни опущения.

Чл. 63. Отговорните лица са длъжни да изпълняват изискваното от привременното постановление или с простата преписка на Палатата в продължение на два месеца, от като са ги получили, или да изпратят в Палатата писмени обяснения върху постановените от нея неправилности, дефицит, липса на документи и пр. Мине ли два-месечния срок, Палатата издава окончателно постановление срещу отчетника, което изпраща въ[в] Финансовото министерство, за да вземе надлежните за изпълнението му мерки.

Чл. 64. Окончателните постановления на Палатата се изпращат по същия начин, както се указа в чл. 62, от Финансовото министерство чрез съдебните или полицейските пристави до съответствующите отчетници. Окончателните постановления подлежат на предварително изпълнение.

Чл. 65. Окончателните постановления може да се обжалват пред Касационния съд, в течение на три месеца от получаването им, само ако отчетника намери, че Палатата е нарушила някоя формалност или закон при проверяването на отчета и документите му или при издаването на постановлението. При касационната жалба се прилага и самото постановление на Палатата.

Чл. 66. Касационният съд, след като разгледа жалбата на отчетника, ако я намери основателна, касира постановлението на Палатата и го повръща за разглеждане отново. Повторното разглеждане не може да се извършва от оня съветник или докладчик, който е направил първата проверка, нито пък от същото отделение, което е издало постановлението.

Чл. 67. Ако Палатата поддържа първото си постановление, съобщава мотивите си на Касационния съд, който в общо заседание се произнася окончателно върху касационната жалба на отчетника.

Чл. 68. Всеки отчетник има право да заяви писмено на Палатата, да разгледа отново отчета и документите му, ако след изпълнението на окончателното ѝ постановление, той е открил в сметките си някои погрешки, или пък е изнамерил документи, които му са липсвали. В такъв случай при писмената си просба отчетника е длъжен да приложи всичките документи или книжа, които му са послужили за повод, да иска повторно преглеждане.

Чл. 69. Повторно преглеждане на някои отчети или документи, върху които е издадено вече окончателно постановление, може да се извърши и по заявлението на всеки съветник или докладчик в Палатата, ако при проверяването на някои други отчети или документи се изнамерят, че в по-първия отчет или документи съществуват погрешки, опущения, преминаване два пъти една и съща сума или длъжност и др.

Чл. 70. Повторното прегледване на някой отчет или документ може да иска само в продължение на пет години, от като е издадено окончателно постановление на Палатата върху същите.

ГЛАВА VI

За рапорта и ведомостите на Върховната сметна палата

Чл. 71. Върховната сметна палата излага ежегодно резултата от проверката на представените ней отчети от разните отчетници, след като ги сравни с обнародваните от Финансовото министерство главен отчет за финансовото положение на Княжеството и законопроекта за окончателното сключване на съответствующите бюджети, които то е задължено да представлява на Народното събрание, съгласно Закона за отчетността по бюджета. При сравнението Палатата обръща особено внимание на следущето:

- 1) има ли превишен някой параграф от бюджета;
- 2) съблюдавани ли са постановленията на Закона за отчетността по бюджета. Резултата от сравнението се излага въ[в] ведомости, които съдържат в особени графи представените от Финансовото министерство сведения по разните параграфи на бюджета и намерените от Палатата резултати след проверката на разните отчети и документи.

Чл. 72. Ведомостите на Палатата излагат отделно резултатите от по прихода и разхода от всеки бюджет през първата и втората година на провереното бюджетно упражнение.

Чл. 73. Ведомостите на Палатата, относително съгласието на представените от Финансовото министерство изложения и намерените от Палатата резултати, се предшествуват от един доклад, в който се излагат всички неправилности, които Палатата е забележила по изпълнението на съответствующия бюджет, както и преобразуванията или подобренията, които намира за необходимо да се въведат в държавното или обществено счетоводство.

Чл. 74. Върховната сметна палата представлява доклада си относително провереното бюджетно упражнение направо в Народното събрание. Тя е длъжна обаче да предаде на финансовия министър препис от доклада и ведомостите си най-късно до 1 септември от годината, що иде след сключването бюджетното упражнение. Финансовия министър, след като събере обясненията, които разните министри намират необходимо да дадат по повод на изложените в доклада или ведомостите на Палатата неправилности или забележки, разпорежда се за отпечатването им и ги представя в най-близката сесия на Народното събрание, за да се произнесе върху законопроекта за сключването на съответствующия бюджет.

Чл. 75. Начина за проверка на представяваните въ[в] Върховната сметна палата отчети и документи ще се определи в особен правилник, който след одобрението от финансовия министър, ще се поднесе за утвърждение на Негово Височество.

Чл. 76. Закона за устройството и общото управление на Сметната палата от 8 февруарий 1883 година, както и Правилника за вътрешния ред на Сметната палата, утвърден с указ на Негово Височество от 1 юлий 1883 година, № 402, се отменяват с приложението в сила на настоящия закон.

Горния закон се вотира и прие в настоящата форма от IV Обикновено народно събрание в заседанието му на 18 януарий 1885 год.

II. Заповядваме, щото тоя закон да се облече с Държавний печат, обнародва в Държавен вестник и да се тури в действие.

III. Изпълнението на тоя указ възлагаме на нашът министър на финансите.

Издаден в Нашата Столица София на 30 януарий 1885 година.

На първообразното със собствената ръка на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО написано:

АЛЕКСАНДЪР

Приподписал:

Министър на финансите: *Каравелов*

На първообразното приложен Държавний печат, регистрирано на 4 февруарий 1885 година под № 64.

Подписал: Министър на правосъдието и Пазител на Държавний печат:

В. Радославов

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 89, л. 81-92. Оригинал. Ръкопис.

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 1, а.е. 73, л. 45-48. Печатно и ръкопис.

ДВ, бр. 15, 14 февруари 1885 г. Печатно.

№ 33

Указ на княз Александър I Батенберг за утвърждаване на Закон за Върховната сметна палата.

София, 14 февруари 1885 г.

У К А З

№ 23

НИЙ АЛЕКСАНДЪР I

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ

Прогласяваме:

I. Народното събрание прие, Ний утвърдихме и утвърдяваме следующий ЗАКОН за Върховната сметна палата.

...*

ДВ, бр. 15, 14 февруари 1885 г. Печатно.

№ 34

Указ на княз Александър I Батенберг за назначаване на Иван Бракалов за член на Върховната сметна палата.

София, 16 февруари 1885 г.

У К А З

№ 36

НИЙ АЛЕКСАНДЪР I
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ,

По предложението на Нашия Председател на Министерский Съвет представено Нам с доклада му от 13. Февруарий т.г. под № 4121

Постановихме и Постановяваме:

I. Да назначим за член въ[в] Върховната Сметна Палата от 1-ий текущий Февруарий бивший Прокурор при същата Ивана Бракалова с предвидената в бюджета заплата.

II. Изпълнението на настоящий Указ възлагаме на Нашия Председател на Министерский Съвет.

Издаден в Нашата Столица София на 16. Февруарий 1885 г.

Александър
Председател на Министерский Съвет: П. Каравелов

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 89, л. 140. Оригинал. Ръкопис.

№ 35

Указ на Стефан Стамболов, подполковник Сава Муткуров и Георги Живков, регенти на България, за отчисляване от длъжност на Тома Георгиев, съветник при Върховната сметна палата.

София, 21 ноември 1886 г.

У К А З

№ 22

НИЙ

РЕГЕНТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ

Като одобряваме предложението на Г-на Председателя на Министерский съвет, представено нам с докладът му от 21 ноемврий 1886 год. под № 254;

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. Отчислява се от длъжност Съветникът въ[в] Върховната сметна палата г-на Тома Георгиев⁶⁸.

II. Настоящият указ да се внесе, съгласно чл. 3 от Закона за Върховната сметна палата, в най-близката сесия на Народното събрание.

III. Изпълнението на настоящий указ възлагаме на г-на Председателя на Министерский съвет.

Издаден в Ст[олицата] София на 21 ноемврий 1886 г.

С[тефан] Стамболов
Подполковник Муткуров⁶⁹
Георги Живков⁷⁰

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЙ СЪВЕТ
МИНИСТЪР: В[асил] Радославов

Вярно с първообразното:

Секретар на Министерский съвет: Б. Горанов⁷¹

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 1, а.е. 168, л. 3. Оригинал. Ръкопис.

№ 36

Протокол от заседание на Министерски съвет с постановление за назначаване на Васил Дюстабанов за съветник при Върховната сметна палата.

София, 3 януари 1887 г.

ПРОТОКОЛ

№ 1

Днес на третий Януарий хилядо осемстотин осемдесет и седма година Министерский Съвет в състав Министра Председателя Министр на Вътрешните Дела и Управляющ Министерството на Финансите Г-н В. Радославов, Г[оспода] Министрите: Г. Д. Начович на Външните Дела и Изповеданията, Т. Иванчов⁷² на Народното Просвещение и Полковник Николаев⁷³ на Войната.

Постанови:

Да се назначи Главният Счетоводител при Министерството на Финансите Васил Хр. Дюстабанов⁷⁴ за Съветник въ[в] Върховната Сметна Палата, на място вакантно.

За това се състави настоящий протокол.

Д-р В. Радославов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 497, л. 1. Оригинал. Ръкопис.

№ 37

Доклад от д-р Васил Радославов, управляващ Министерството на финансите, Министър-председател и Министър на вътрешните дела, до Стефан Стамболов, подполковник Сава Муткуров и Георги Живков, регенти на България, за необходими промени в реда за упражняване на контрол от Върховната сметна палата.

София, 14 януари 1887 г.

Доклад до Регентите на България,

№ 889.

На г[осподин] администратора на Българската Народна Банка, М. Тенев⁷⁵, който, през 1885 год., в качеството си на началник на счетоводното отделение при Финансовото Министерство, беше командирован заедно с бившия управител на Българската Народна Банка, г-на Ив. Ев. Гешова⁷⁶, да разгледат устройството на Белгийската Народна Банка и други кредитни учреждения, същевременно беше му възложено да се запознае и с устройството на Белгийската Сметна Палата, ковчежничества, Финансовото Министерство и с други някои финансови администрации в речената държава. По изучаването Палатата в Белгия г. М. Тенев на 10 декемврий м. г. ми представи рапорт, в който, като очертава устройството на Белгийската Сметна Палата, указва същевременно на съществениите преобразования, колкото намира за нужно да се въведат в устройството на нашата Палата.

Преди да изложат преобразованията, които той предлага, считам за неизлишно да спомена, че под каквато форма и да са уредени Палатите, те имат почти едно и същото предназначение, а именно: да разглеждат правилно ли се изпълнява всеки държавен бюджет; да се произнасят в последня инстанция върху операциите на всички лица, що борават с държавни суми и материали и да дават мнението си за преобразованието и подобрието на държавното счетоводство. На всякаде Сметната Палата е поставена между законодателната и изпълнителната власт, като е натоварена да съобщава на първата за всичко извършено от втората по изпълнението на бюджета. Относително изпълнението възлагаемите на Палатите обязанности в отношение на ассигнованието и оправданието на сумите по расходния бюджет, срещат се два вида организации. Първия е системата, по която са уредени Французската, Английската, Германската, Ромънската и други Палати; а втория, системата, по която са уредени: Белгийската, Холандската, Италянската и Шведската Палати.

Въ[в] Франция всички расходи се ассигноват от Министрите, на основание разрешените тям в бюджета кредити; но не може да се исплащат от ковчежничествата до като не се визират предварително платежните заповеди от Финансовото Министерство, което проверява - да ли расхода се произвежда законно и правилно. На Сметната Палата е възложена грижата, да проверява отпосле, по документите, всичките приходи и расходи по бюджета; а главния надзор за своевременното представление на оправдателните документи е оставен на ковчежниците. По тоя начин контрола въ[в] Франция е разделен между Финансовото Министерство и Сметната Палата, като се поставя Финансовия Министър отговорен за всички расходи, които би допуснал да се произведат незаконно и неправилно.

В Белгия предварителния, както и окончателния контрол на расходите е възложен изключително на Сметната Палата, и ни една платежна заповед не може да се исплати от ковчежника, докато не е визирана предварително от Палатата. Но туй правило съществува поне по принцип в закона, защото за някои расходи не съществува предварителна виза от Палатата и предварителния контрол на оправдателните документи е свършено слаб, понеже едвам 2/3 от бюджетните расходи се оправдават след произвеждането им.

Устройството на нашата Сметна Палата и Финансовото Министерство е основано главно на първата система, върху което са изработени всички закони и правилници по отчетността. При устройството счетоводството въ[в] Финансовото Министерство у нас е обръщано особено внимание: а) върху визировката на платежните заповеди, която (визировка) се извършва по настоящем много по-правилно и основно от колкото в Белгийската Палата, понеже у нас, без никакво изключение, всички платежни заповеди и делегации подлежат на предварителна виза, като се задължават ковчежничествата, под строга отговорност, да събират при исплащането на сумите или отпосле оправдателните документи; б) върху контролните книги за авансовите суми, по които се следи, както в Министерството, тъй и в ковчежничествата, за своевременно оправдание на авансите, и в) върху контрола. В сметното отделение на Финансовото Министерство съществува подобен предварителен контрол, гдето се проверяват редовно всички приходни и расходни документи на ковчежничествата заедно с отчетните им ведомости, преди те да се поднесат на Палатата. Тоя предварителен контрол е пренесъл неоценима полза в отношение на бързото уреждане ковчежничествата при всяко ново введение и е служил да се исправят всички грешки и упущения на време, тъй като документите за всеки месец се проверяват през следующий. Но важното е, че при всичката строгост, тоя контрол не може да важи за Върховната Сметна Палата, която, според закона си, трябва да извършва чрез свои хора втора проверка на същите документи и то след няколко години от извършването им. Достатъчно е да споменем, че тя (Палатата) се занимава понастоящем с проверката едвам на операциите за 1881 и 1882 години, като не е расчистила още окончателно ни едно от по-предните бюджетни упражнения, което зависи главно от недоброто зачало на възложената ѝ задача. От това става ясно, че същите сметки и документи се проверяват два пъти.

Един вид предварителен контрол съществува и в митарственното отделение при Финансовото Министерство, гдето двама проверители разглеждат операциите на митниците по надлежните документи, които се пренасят отпосле в Палатата за нова проверка. Тоя контрол, обаче, не може да бъде успешен по причина на малкото персонал, който е натоварен с него. Такъв предварителен контрол съществува и в Главното управление на телеграфите и пощите.

За олучшението и осъвършенствованието на контролната система, а също и да се направи задачата на Палатата производителна, не са нуждни големи преобразования, защото в закона за Палатата, Закона за отчетността по бюджета и разните правилници за приспособавянието му, както и в начина, по който е уреден предварителния контрол и визировката на платежните заповеди, се съдържат всичките елементи за една срочна и ползотворна контрола. Въз това основа-

ние и като се сравнят горепоменатите системи съ[с] съществуващия у нас ред, целесъобразно и полезно би било да се въведат от началото на текущата година следующите преобразования по тая част:

1. Всичките контролери от счетоводното и митарственното отделения при Финансовото Министерство, както и тия при Главното телеграфо-пощенско управление и гдето има, да се причислят към състава на Палатата в качество на докладчици, като се оставят в счетоводното отделение на Министерството само двама, които да се занимават с проверката на проходящи текущи документи и съ[с] съставянието отчетите, що е задължен Финансовия Министър да представлява в Народното Събрание, съгласно закона за отчетността. Ако Главното телеграфо-пощенско управление има нужда от някои ведомости или сведения по международната кореспонденция или друго, Палатата да се задължи да му ги представя;

2. Всичките приходо-расходни документи, заедно с нужните отчети или ведомости на отчетниците, с изключение на ковчежниците, да се испращат ежемесечно или всеки три месеца (според както се определи в специалните правилници за отчетниците) в Сметната Палата направо или посредством Финансовото Министерство; а Палатата да пристъпя незабавно към проверката им, като определи за всеки вид отчетници нуждното число проверители;

3. Относително проверката на ковчежничествата, да се постъпи тъй: да се задължат ковчежничествата да представяват направо в Палатата приходо-расходните документи заедно с всичките описи и ведомости, както и отчетната си ведомост - тая последната в два екземпляра, от които една, след като се провери в Палатата приходните и расходните документи сравнят с описите и ведомостта, ще се повръща въ[в] Финансовото Министерство за вписване операциите по регистрите за прихода и расхода, които (регистри) ще се водят само въ[в] Финансовото Министерство без никаква втора проверка на отчетните ведомости.

След тия проверки известието № 52, с което се уведомява ковчежничеството за правилността или неправилността на отчетната ведомост и оправдателните документи, трябва да минава през Финансовото Министерство, което е длъжно да следи за реда в ковчежничествата и е единственното компетентно да полага в нужда дисциплинарни наказания;

Известията относително отчетниците на другите ведомства, да се препращат тоже през Финансовото Министерство, което издава всички распореждания по счетоводството и контрола.

По тоя начин от своевременните проверки ще произлезе, че всички оправдателни документи по прихода и расхода, ще бъдат почти разгледани при сключването на бюджета и на Палатата не ще остава друго, освен да изиска недоставените още документи по авансовите суми; да сравни проверените вече отчетни ведомости с главните отчети и да издаде постановление за всеки отчетник;

4. Контролният регистър, който се държи сега въ[в] Финансовото Министерство от контролорите за записване неопределените платежни заповеди, да се пренесе в Палатата и се води по същия начин;

5. Предварителната проверка на платежните заповеди, която се извършва сега въ[в] Финансовото Министерство, да се пренесе тоже в Палатата, която да поставя визата си върху тях, и след това да се препращат в Министерството на Финансите само за записване в регистрите и даване заповед до ковчежничествата за исплащане сумите, понеже без заповед на Финансовия Министър, никаква сума не може да се плати. Вследствие на това, една част от книговодителите при счетоводното отделение и, ако стане нужда, един или двама от главните счетоводители, трябва да се причислят към състава на Палатата. За облекчение работата на книговодителите при Министерството и Палатата - регистра обр. № 21 може да се изостави и платежните заповеди да се записват само в регистра обр. № 22, всяка в съответния §. При това може да се прекрати записването на платежните заповеди и в изходящия дневник на Финансовото Министерство и да се не въвежда тая практика в Палатата, като се води само особна разносна книга с последователен номер за всяко Министерство;

6. За облекчение на счетоводителите при Министерствата да се разреши, щото за всичките определени расходи, като заплати, пенсии, канцелярски и други такива расходи, да се издават делегации по за 3 или 6 месеца за всички определени расходи, в името на второстепенните распоредители, а в същото време да се вземат мерки, щото всяко изменение в състава на учрежденията, да се съобщава своевременно в Палатата за да го има пред вид при проверката требователните ведомости;

7. Да се предаде за водение и в Палатата по един екземпляр от главните книги за държавните дългове, пенсиите и гаранциите.

С въвеждането на тия преобразования се постига следующото:

а) предварителната проверка от Палатата на платежните заповеди и делегациите в отношение на бюджетните подразделения. Тая проверка, няма съмнение, ще бъде по-строга там нежели въ[в] Финансовото Министерство, което, макар и да е крайно предпазливо в съблюдение узаконените правила, може да се намери някога в необходимостта да пропуска расходи, за неправилността на което всичката отговорност пада на Финансовия Министър;

б) своевременните проверки от Палатата на приходо-расходните документи; а следователно най-бързото представление на докладите си относително сключваните бюджетни упражнения, тъй като Палатата ще има възможност да представява доклада си за всяко упражнение най-късно 4 - 6 месеци след сключването му, което при настоящата система е абсолютно невъзможно;

в) своевременното исправление на всички грешки и опущения от страна на отчетниците; а също и скорото откриване на злоупотребленията, ако подобни съществуват;

г) скорото освобождаване гаранциите на отчетниците, след подаването им оставка или уволнението им по каквито и да било причини;

д) съкращението на персонала, който се е занимавал до сега с предварителния контрол, което (съкращение) ще стане, след като Палатата провери всички истекли бюджетни упражнения, а това може да се постигне, като отдели една част от персонала си да проверява, заедно с предвидените в нея нови служаци, приходо-расходните документи, ведомости и отчети по текущите бюджети, а останалата част от служащите да продължи расчистванието на старите бюджетни упражнения, и

е) избягва се, и това е един от главните мотиви на предполагаемата реформа, лишния двоен контрол, който сега се извършва от Финансовото Министерство и от Сметната Палата, нещо съпрежено с безполезни по-големи разноски и губение време.

При това, като имам пред [вид], че въвеждането на гореизложените преобразования не представлява никакви затруднения, защото с тях не се нарушава нито “Закона за отчетността по бюджета”, нито “Закона за Върховната Сметна Палата”, освен някои членове от “Правилника за приспособлението закона за отчетността” и оня за “устройството на ковчезничествата”, утвърдени и двата с Княжески укази, които ще трябва да претърпят малки някои изменения, за което своевременно ще се направи нуждното, - внесох въпроса в Министерский Съвет, щото гореизложените преобразования да се въведат от началото на тек[ущата] година. Почитаемийт Министерский Съвет, в заседанието от 10 текущ[ий] Януарий, протокол № 2, постанови, щото гореречените преобразования да се турят в действие за опит и да се изработят съответствующите правилници.

Като излагам горните, чест имам да ви помоля, господа Регенти, щото ако одобрявате да станат тия преобразования по отчетността и проверката, да благоволите и подпишете приложеный тук указ.

София, 14 януарий 1887 год.

Съм ваш верен служител,

Управляющий Министерството на Финансите, Министър-Председател и Министър на Вътрешните Дела,

В. Радославов.

ДВ, бр. 7, 20 януари 1887 г. Печатно.

№ 38

Указ на Стефан Стамболов, подполковник Сава Муткуров и Георги Живков, регенти на България, за промени в реда за упражняване на контрол от Върховната сметна палата.

София, 14 януари 1887 г.

У К А З

№ 3.

НИЙ РЕГЕНТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ,

Съгласно постановлението на Министерския Съвет, в заседанието му от 10 януарий т. г., протокол № 2 и предложението на г-на Управляющий Финансовото Министерство, представено Нам с доклада му от 14 януарий 1887 година под № 889,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. Предварителната проверка и виза на платежните заповеди, която до сега се извършваше въ[в] Финансовото Министерство, да се пренесе въ[в] Върховната Сметна Палата, която и да поставя визата си върху тях, а Финансовото Министерство след това да ги записва само в регистрите си и дава заповед на ковчежничествата за исплащанието им.

II. Чиновниците, които се занимават с предварителния контрол при счетоводното и митарственото отделения на Финансовото Министерство, както и тия при Главното управление на телеграфите и пощите, да се причислят към състава на Палатата за да извършват там тоя контрол окончателно.

III. Предоставя се на Финансовия Министър да определи, кои, именно, чиновници има да преминават въ[в] Върховната Сметна Палата.

IV. Настоящия указ да се внесе за одобрение в Народното Събрание в най-близката му сесия.

Исполнението на тоя указ възлагаме на г-на Управляющия Финансовото Министерство.

Издаден в столица София на 14 януарий 1887 година.

На първообразното съ[с] собствените ръце на Регентите написано:

С. Стамболов.

Подполковник Муткуров.

Георги Живков.

Приподписал:

Управляющий Финансовото Министерство, Министър-Председател и Министър на Вътрешните Дела, **В. Радославов.**

ДВ, бр. 7, 20 януари 1887 г. Печатно.

№ 39

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за снемане отговорността от Върховната сметна палата за платежни заповеди за проверени разходи, които са одобрени с постановление на Министерски съвет.

София, 23 февруари 1887 г.

ПРОТОКОЛ

от

Заседанието

на

Министерския Съвет

от 23 Февруарий 1887 г.

Заседанието се откри часът на 5 1/2 след пладне.

Присъствуваха:

Господин Министър-Председател, Министър на Вътрешните Дела и Управлящ Министерството на Финансите В. Радославов, Г[оспода] Министрите: на Външните Дела и Исповед[анията] Г. Д. Начович, на Народното Просвещение Т. Иванчов и на Войната Полковник Николаев.

Слушаха:

...

XV. Докладът от същото Министерство [на Финансите] от 14/II.[18]87 год. № 3787;

Министерският Съвет, като взе пред вид:

че при изработването Законите за Върховната сметна палата и за отчетността по бюджета не се е предполагало, че в едно кратко време предварителният контрол по приходите и разходите на Държавата ще мине в атрибуциите на Върх[овната] сметна палата;

че, поради младостта си, учрежденията, които съставляват държавните администрации, не са могли да се развият до степен, щото да не биват сварвани неподготвени от случайности, които могат да попречат на правилното им функциониране или да побъркат на успешния им ход, ако не се вземат под внимание и не се промисли своевременно за посръщаньето им;

че до систематизираньето, след необходимий опит и узаконението по надлежний ред, производството на приходите и особено на разходите не ще може, без ущърб за държавний и обществен строй, да се остави неурегулиран начинът, по който ще се удовлетворяват случайните, извънредните и неизбежните нужди на разните администрации;

че такива нужди действително се явяват, както следва от многобройните протоколи на Съветът;

че и в други страни, гдето тоже Сметната Палата извършва предварителний контрол, при всичко, че тия страни датират по-от давно, се явяват подобни случайности и за посрещаньето им се е завела известна практика;

и съгласно с тая практика

Постановиха:

Когато за произвежданьето на някой разход има специално постановление на Министерският Съвет, Върховната Сметна Палата да визира съответствующата платежна заповед без да счита себе си за отговорна.

...

Заседанието се закри часът на 7 след пладне.

В. Радославов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 506, л. 1, 3, 4, 5. Оригинал. Ръкопис.

Указ на Стефан Стамболов, подполковник Сава Муткуров, Георги Живков, регенти на България, за отпускане на допълнителна сума за мебелировка на Върховната сметна палата

София, 13 март 1887 г.

У К А З
№ 60
НИЙ РЕГЕНТИТЕ
НА
БЪЛГАРИЯ

Като одобряваме предложението на Господина Управляющий Министерството на Финансите, представено Нам с доклада му под № 6059 и съгласно постановлението на Министерский Съвет (протокол № 11 от тек. година)

Постановихме и Постановяваме:

I. Да разрешим да се вземат от запазеня фонд (чл. XXI, § 140) по тазгодишния бюджет на Финансовото Министерство лева 2 000, за доисплащание недостигът за мебелировката на новонаетото здание за Върховната Сметна Палата.

II. Настоящий Указ заедно с доклада да се внесе за утвърждение, съгласно чл. 58 от “Закона за отчетността по бюджета”, в най-близката сесия на Народното Събрание.

III. Исполнението на настоящий Указ възлагаме на Господина Управляющий Министерството на Финансите.

Издаден в Ст. София на 13 Март 1887 година.

С. Стамболов
Подполковник Муткуров
Георги Живков

Управляющий Министерството
на Финансите, Министър-Председател
и Министър на Вътрешните Дела: В. Радославов

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 117, л. 157. Оригинал. Ръкопис.

№ 41

Указ на Стефан Стамболов, подполковник Сава Муткуров, Георги Живков, регенти на България, за разрешаване отпускането от запасния фонд по бюджета за 1887 г. на сума за доизплащане наема на новонаетото помещение на Върховната сметна палата

София, 13 март 1887 г.

У К А З
№ 61
НИЙ РЕГЕНТИТЕ НА
БЪЛГАРИЯ

Като одобряваме предложението на Господина Управляющий Министерството на Финансите, представено Нам с доклада му под № 6060 и съгласно постановлението на Министерский Съвет (протокол № 11 от т.г.)

Постановихме и постановяваме:

I. Да разрешим да се вземат от запазения фонд (чл. XXI, § 140) по тазгодишния бюджет на Финансовото Министерство лева 8 791 и 67 ст. за доисплащане наема за текущата година за новонаетото помещение за Върховната Сметна Палата.

II. Настоящият указ заедно с доклада да се внесе на одобрение, съгласно чл. 58 от “Закона за отчетността по бюджета” в най-близката сесия на Народното Събрание.

III. Исполнението на настоящия указ възлагаме на Господина Управляющий Министерството на Финансите.

Издаден в Ст. София на 13. Март 1887 година.

С. Стамболов
Подполковник Муткуров
Георги Живков

Управляющий Министерството
на Финансите, Министър-Председател
и Министър на Вътрешните Дела:
В. Радославов

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 1, а.е. 117, л. 162. Оригинал. Ръкопис.

№ 42

Доклад от Стефан Стамболов, министър-председател, до Димитър Тончев, председател на V Обикновено народно събрание, за отчисляване от длъжност на Тома Георгиев, съветник при Върховната сметна палата.

София, 5 ноември 1887 г.

МИНИСТЕРСКИЙ СЪВЕТ

№ 171

Ноемвр[ий] 5 ден 1887 г.

г. София

Господине Председателю,

Миналата година съветникът въ[в] Върховната сметна палата господин Т[ома] Георгиев е пренебрегвал работата си и се е занимавал с подкопаване интересите на държавата.

Няколкократните напомнювания, като не са успели да отвърнат г. Георгиева от зловредните му занятия, Правителството се е видяло принудено да го отчисли.

Предвид на чл. 3 от Законът за Върховната сметна палата, имам чест, при настоящето си, да Ви изпратя заверен препис от съответствующият указ, с молба да го внесете на утвърждение в председателствуемото от Вас Народно събрание.

Ползувам се от случаят, Господине Председателю, да Ви уверя за отличните ми към Вас уважения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЙ СЪВЕТ
МИНИСТЪР: С[тефан] Стамболов

ДО ГОСПОДИНА
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
V-то ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
В СОФИЯ

На документа има резолюции: “За съобщение на Народното събрание. Пр[едседател] Д. Тончев⁷⁷”; “Удобрено от Събранието. 9.XI. Пр[едседател] Д. Тончев”

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 1, а.е. 168, л. 2. Оригинал. Ръкопис.

№ 43

Мотиви към законопроекта за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 30 януари 1885 г.

София, 30 ноември 1887 г.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

ВЪРХУ

ЗАКОНОПРОЕКТЪТ ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ КЪМ ЗАКОНЪТ ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА ОТ 30 ЯНУАРИЙ 1885 Г.

С пренасянето предварителната проверка и виза на платежните заповеди от Финансовото Министерство, дето се извършваше тя, въ[в] Върховната Сметна Палата, по изложените причини в докладът до Г-да Регентите на България под № 889 от 14-й Януарий т.г., който заедно с указа под № 3 от същата дата, имах честта да представя преди няколко дни за одобрение от почитаемото Народно Събрание - явява се необходима нужда да се разшири кръга на дейността на речената Палата, а освен това и правата ѝ, без което нещо тя не може да функционира успешно и ползотворно.

В предлагаемото допълнение на Закона за Върховната Сметна Палата, на тая последната се налага да визираща и такива платежни заповеди, които тя би намерила, че са издадени не съгласно с бюджета и Закона за отчетността по бюджета. Като имам пред вид: младостта на учрежденията, които съставляват държавните администрации, поради която причина те не са могли да се развият до такава степен, щото да не биват сварвани непригответени от случайности, които могат да попречат правилното им функциониране или да побъркват на успешния им ход, ако не се вземат тия случайности под внимание и не се премисли своевременно за посрещането им, до системизирането, разбира се, след необходимий опит и узаконението по надлежний ред производството на расходите, не ще може, без ущърб за държавний и обществен строй, да се остави неурегулиран начинът, по който да се удовлетворяват случайните, извънредните и неизбежните нужди на речените администрации; второ, че многобройни такива нужди действително се появяват в течението на настоящата година, след пренасянето визата въ[в] Върховната Сметна Палата и, най-после, че и в други страни, дето тоже Сметната Палата извършва предварителната виза и проверка на платежните заповеди, при всичко, че такива страни съществуват по-от давно, се явяват подобни случайности и за посрещането им се е завела подобна на предлагаемата практика, - на мнение съм, че узаконяването на предлагаемите в чл.чл. 1, 2 и 3 в законопроекта мерки са необходими, поне за няколко време, и трябва да се усвоят и у нас.

От друга страна, по практикуемий сега ред, когато някое от Ковчежничествата откаже да приеме някои оправдателни документи по причина на някои нередовности в тях, надлежните Министри се отнасят до Финансовото Министерство да дава заповед на Ковчежничествата, да ги приемат за редовни. Това последното откак прегледа такива документи и ги намери за редовни предписва на Ковчежничествата да ги приемат за редовни и приложат при съответствующите платежни заповеди, или пък ги повръщат по принадлежност за надлежно исправяние. Но тъй като съществува до началото на тек[ущата] година въ[в] Финан[совото] Министерство тъй наречен предварителен контрол се пренесе въ[в] Върховната Сметна Палата, на която е възложено да проверява и следи за редовността на расходите и да се произнася за правилността на оправда-

телните документи, то от само себе си следва, че в такива случаи надлежните Министри ще трябва занапред да се отнасят направо до Върховната Сметна Палата.

По причина на същото ново положение на работите предизвикано от пренасянето предварителний контрол в Палатата, явява се нужда, щото при следенъето си за точното приспособление на законите, правилниците и наредби по отчетната част въобще, Палатата да има за обязаност, когато забележи, че някой от отчетниците ѝ не се съобразява с тях, или пък че гореспомнатите закони и пр. са неясни, двусмислени или непълни, да съобщава своевременно на надлежните Министри да вземат съответствующите мерки, било за точното им изпълнение и приспособление, било за попълнението и пояснението им.

Най-после за по-бързия и по-успешния контрол, който упражнява Палатата върху отчетите на разните отчетници, необходимо нужно е да се сношава тя направо с отчетниците, било за да им съобщава резултатите от проверката на ежемесечните или годишните им отчети, било да иска от тях обяснения. В случаите, обаче, когато ще трябва да стане някакво изменение в отчетите или книгите, Палатата да бъде задължена да съобщава на надлежните Министерства за да предпришат извършванието на тия поправки или изменения, тъй като за това са те компетентни, а трябва да бъдат в течението на всичките изменения за да може да имат точни своите отчети.

София, 30 Ноемврий 1887 год.

Министър на Финансите: Г. Д. Начович

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 650, л. 15. Печатно.
ЦДА, Ф. 173 К, оп. 8, а.е. 18, л. 45-46. Печатно.

№ 44

Писмо от Григор Начович, министър на финансите, до Димитър Тончев, председател на V Обикновено народно събрание, за внасяне за одобрение в Народното събрание на указа за предварителния контрол във Върховната сметна палата и визата на платежните заповеди.

София, 22 октомври 1888 г.

МИНИСТЕРСТВО
НА
ФИНАНСИТЕ

Отделение за държавната
и обществена отчетност
№ 32946

Октомврий 22 ден 1888 г.

Г. СОФИЯ

ДО ГОСПОДИНА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА V-ТО ОБИКНОВЕНО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

В допълнение на отношението си от 11-й Декемврий мин[алата] година под № 30932, с това имам чест да Ви помоля, Господине Председателю, да благоволите и направите зависещото от Вас разпореждане, за да се внесе на одобрение в настоящата сесия на Народното Събрание указа под № 3 от 14-й Януарий 1887 година, относително предварителния контрол въ[в] Върховната Сметна Палата и визата на платежните заповеди.

Министър: Г. Д. Начович

На писмото има резолюции: “За събранието. Пред[седател] Д. Тончев.”

“Събранието реши: да се препрати на финансовата ком[исия]. 28/X.88. Пред[седател] Д. Тончев”.

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 1, а.е. 213, л. 11. Оригинал. Ръкопис.

№ 45

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за внасяне в Народното събрание на законопроект за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 1885 г.

София, 27 октомври 1888 г.

ПРОТОКОЛ

за
Заседанието
на
Министерския Съвет
От 27-ий Октомврий [18]88 г.
№ 73

Заседанието се откри часът на 4 след пладне.

Присъстваха:

Г[осподин] С. Стамболов Председател на Министерския Съвет и Министър на Вътрешните Дела, Г[осподин] Д-р Г. Странски⁷⁸ Министър на Външните Дела и Изповеданията, Г[осподин] Г. Живков Министър на Народното Просвещение, Г[осподин] Г. Д. Начович Министър на Финансите и Г[осподин] К. Стоилов⁷⁹ Министър на Правосъдието.

Слушаха:

...
VII. Докладът от Министерството на Финансите от 12/10 88 г. № 31797;

Постановиха:

...
2-о Одобрява се приложеният към доклад № 31797 бюджетно-проект за разноските на Върховната Сметна Палата за 1889 год. С измененията, приложени в същият доклад от Финансовото Министерство (цялата сума възлиза на 233 937 лева).

VIII. Докладът от същото Министерство от 24/10 88 г. № 33100;

Постановиха:

Да се внесе, за разглеждане, в Народното Събрание, приложеният към настоящият протокол законопроект за допълнение към законът за Върховната Сметна Палата от 30/1 85 г.

...
Заседанието се закри в 6 1/2 ч. после пладне.

С. Стамболов
Д-р Г. Странски
Г. Д. Начович
К. Стоилов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 650, л. 1-3. Оригинал. Ръкопис.

№ 46

Писмо от Петко Вълнаров, председател на финансовата комисия на Народното събрание, до Димитър Тончев, председател на V Обикновено народно събрание, към преписката и доклада за предварителния контрол във Върховната сметна палата и визата на платежните заповеди.

София, 10 ноември 1888 г.

V Обикновено
Народно Събрание
Финансова Комисия
№ 2
Ноемврий 10ий ден 1888 г.
гр. София

До Господина
Председателя на
Народното Събрание

С настоящето си имам чест да Ви представя, Господине Председателю, за по-нататъшно от Вас разпореждане, преписката заедно с приетий от Народното Събрание доклад за предварителния контрол във [в] Върховната сметна палата и визата на платежните заповеди.

Председател на

Финанс[овата] Комисия: П. Вълнаров⁸⁰

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 1, а.е. 213, л. 9. Оригинал. Ръкопис.

№ 47

Писмо от Григор Начович, министър на финансите, до Димитър Тончев, председател на V Обикновено народно събрание, за законопроекта за допълнение на Закона за Върховната сметна палата от 30 януари 1885 г.

София, 11 ноември 1888 г.

МИНИСТЕРСТВО
НА
ФИНАНСИТЕ
Отделение за Държавната
и Обществена Отчетност
№ 35182
Ноемврий 11 ден 1888 г.
Г. СОФИЯ

До Господина Председателя
на V-то Обикновено Народно
Събрание

Съгласно чл. 109й от Конституцията и по заповед на НЕГОВО ЦАРСКО ВИСОЧЕСТВО Княза, при настоящето имам чест да Ви изпратя, Господине Председателю, по 300 екземпляра от “Законопроекта за допълнение към Законът за Върховната сметна палата от 30 януарий 1885 год.” заедно с изложение на мотивите върху него, с молба да го внесете на разглеждане от Господа Представителите в настоящата сесия на Народното събрание.

Министър
на финансите: Г. Д. Начович

На писмото има резолюция: “Приет по принцип на 11/XI. и решено да се препрати на фин[ансовата] ком[исия]. Пр[едседател] Д. Тончев. 15/XI.”

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 1, а.е. 213, л. 52. Оригинал. Ръкопис.

№ 48

Закон за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 30 януари 1885 г., приет от V Обикновено народно събрание, II редовна сесия през 1888 г.

София, 15 ноември 1888 г.

ЗАКОН

За допълнение към закона за В[ърховната] Сметна Палата
от 30 януарий 1885 год[ина]

Чл. 1. Споровете между В[ърховната] С[метна] Палата и Министерствата по визировката на некая платежна заповед се разрешават от Министерский Съвет, под отговорността на Министрите.

Чл. 2. В случай на такъв спор, надлежний Министър внася въпроса на разгледване в Министерский Съвет, заедно с писмени отказ на Палатата. Решението на Съвета е задължително както за Министерството, тъй и за В[ърховната] С[метна] Палата.

Чл. 3. Ако Върх[овната] Сметна Палата и след постановлението на Министерский Съвет, остане на мнение противно, тя визира платежната заповед, но държи сметка за всекой такъв случай и излага в годишния си доклад до Народното Събрание основанията, по които тя счита за неправилен разходът.

Чл. 4. Върховната Сметна Палата е длъжна вътре в три дни от получаванието на платежната заповед да положи или откаже визата си.

Чл. 5. Ако некое от ковчежничествата откаже приеманьето на оправдателни документи по каквито и да било причини и лицето, което представлява документите, нема възможността да удовлетвори исканието на ковчежничеството, надлежний Министър се отнася за това до В[ърховната] С[метна] Палата, която се произнася за приеманьето или неприеманьето им.

В случай, че трябва да се приема, Палатата подписва направо на ковчежничеството да извърши това. Тя постъпва по същия начин и въ[в] всичките случаи, когато се увери, че нема възможност да се поправят документите и е длъжна да излага това ежегодно в докладът си до Народното Събрание. Ако документите може да бъдат поправени, Палатата ги връща обратно на надлежното Министерство.

Чл. 6. Върховната Сметна Палата, в следеньето си за точното изпълнение законите, правилниците и другите въобще наредби по отчетността, които са влезли в законна сила, ако забележи, че отчетниците, по каквато и да е причина, не се съобразяват с тех напълно, или пък срещне неясни и двусмислени определения или празнини, е обязана да съобщава за всичко това на надлежний Министър, за да вземе съответствующите мерки.

Чл. 7. В[ърховната] С[метна] Палата съобщава направо на отчетниците резултатите от проверката на отчетите им и изисква обяснения по оказавшите се в тех нередности, които обяснения ще има предвид при съставянието на постановлението си по отчетът.

В случай, че се окаже нужно да се направят некои изменения в отчетите или книгите на отчетниците, В[ърховната] С[метна] Палата ще съобщава за по-нататъшно разпореждане в надлежното Министерство.

Чл. 8. Всичките положения, които противоречат на настоящийт закон, се отменят.

След печатния текст има ръкописна бележка: “Горния закон се вотира и прие в настоящата му форма от VI-та редовна сесия на V-то Об[икновено] Нар[одно] Събрание в XVII заседание от 15 Ноемврий т.г. Пред[седател] на НС. Нач[ал]ник”.

№ 49

Доклад от Григор Начович, министър на финансите, до княз Фердинанд I за утвърждаване с указ на Закон за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 30 януари 1888 г.

София, 1 декември 1888 г.

Доклад до Негово Царско Височество

№ 37522

Господарю,

На основание чл. 45 от Конституцията, имам чест най-покорно да помоля Ваше Царско Височество да благоволите, чрез подписване на приложения указ, да утвърдите приетия от V Обикновено народно събрание в XVII му заседание на 15 ноемврий “Закон за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 30 януарий 1885 година.”

Съм, Господарю, на Ваше Царско Височество най-покорен служител и верен поданик.

София, 1 декемврий 1888 г.

Министър на финансите: Г. Д. Начович

ДВ, бр. 142, 31 декември 1888 г. Печатно.

№ 50

Указ на княз Фердинанд I за утвърждаване на Закон за допълнение към Закона за Върховната сметна палата

София, 2 декември 1888 г.

У К А З

№ 259

НИЙ ФЕРДИДАНД I

С Божия милост и народната воля

Княз на България,

Обявяваме на всички Наши верноподаници:
Обикновеното Народно събрание в своята втора редовна сесия прие,
Ний утвърдихме и утвърдяваме следующий

ЗАКОН

зЗа допълнение към Закона за Върховната сметна палата
от 30 януарий 1885 година

Чл. 1. Споровете между Върховната сметна палата и министерствата по визировката на някоя платежна заповед се разрешават от Министерския съвет, под отговорността на министрите.

Чл. 2. В случай на такъв спор, надлежния министър внася въпроса на разглеждане в Министерския съвет, заедно с писмения отказ на Палатата. Решението на Съвета е задължително, както за министерството, тъй и за Върховната сметна палата.

Чл. 3. Ако Върховната сметна палата и след постановлението на Министерския съвет остане на мнение противно, тя визираща платежната заповед, но държи сметка за всякой такъв случай и излага в годишния си доклад до Народното събрание основанията, по които тя счита за неправилен разходът.

Чл. 4. Върховната сметна палата е длъжна най-много вътре в три дни от получаванieto на платежната заповед да положи или откаже визата си.

Чл. 5. Ако някое от ковчежничествата откаже приемането на оправдателни документи по каквито и да било причини, и лицето, което представлява документите, няма възможността да удовлетвори исканието на ковчежничеството, надлежния министър се отнася за това до В[ърховната] см[етна] палата, която се произнася за приемането или неприемането им.

В случай, че трябва да се приемат, Палатата предписва направо на ковчежничеството да извърши това. Тя постъпва по същия начин въ[в] всичките случаи, когато се увери, че няма възможност да се поправят документите и е длъжна да излага това ежегодно в доклада си до отваряние на Народното събрание. Ако документите може да бъдат поправени Палатата ги връща обратно на надлежното министерство.

Чл. 6. Върховната сметна палата, в следението си за точното изпълнение законите, правилниците и другите въобще наредби по отчетността, които са влезли в законна сила, ако забележи, че отчетниците по каквато и да е причина, не се съобразяват с тях напълно, или пък срещне неясни и двусмислени определения или празнини, е обязана да съобщи своевременно за всичко това на надлежния министър, за да вземе съответствующите мерки.

Чл. 7. Върховната сметна палата съобщава направо на отчетниците резултатите от проверката на отчетите им и изисква обяснения по оказавшиите се в тях нередовности, които обяснения ще има предвид при съставянието на постановлението по отчетът. В случай, че се окаже нужно да се направят някои изменения в отчетите или книгите на отчетниците, В[ърховната] см[етна] палата ще съобщава за по-нататъшно разпореждане на надлежното министерство.

Чл. 8. Всичките положения, които противоречат на настоящия закон, се отменят.

Заповядваме, щото настоящия закон да се облече с Държавния печат, да се обнародва в Държавен вестник и тури в действие.

Разпорежданията за въвеждане в действие на тоя закон възлагаме на Нашия министър на финансите.

Издаден в Нашия дворец в столица София на 2 декември 1888 година.

На първообразното със собствената на Негово Царско Височество ръка написано:

Фердинанд⁸¹

Приподписал:

Министър на финансите, Г. Д. Начович

*Първообразния закон е облечен с Държавния печат
и зарегистриран под № 174 на 19 декември 1888 година.*

*Пазител на Държавния печат,
Министър на правосъдието, Д. Тончев.*

Указ на княз Фердинанд I за утвърждаване на Правилник за вътрешния ред на Върховната сметна палата, приет от VII Обикновено народното събрание през 1893 г.

София, 3 декември 1893 г.

У К А З

№ 242

НИЙ ФЕРДИНАНД I
С Божия милост и народна воля
Княз на България

По предложението на Нашия Министър на Финансите, представено Нам с доклада му от 27 ноемврий т.год. под № 56557 и на основание чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ

I. Да утвърдим Правилника за вътрешний ред на Върховната сметна палата, който, след обнародването в "Държавен вестник" да влезе в действие.

П Р А В И Л Н И К

за вътрешний ред на Върховната сметна палата

I. ОБЩО ПОЛОЖЕНИЕ

Чл. 1. Върховната сметна палата се състои от председател, съветници, секретар, архивар, регистратор, помощници на секретаря, архиваря и регистратора, нужното число проверители (докладчици), книговодители, писари и разсилни.

Чл. 2. Председателят е най-старшият от всички служещи в Палатата; той разпределя работата между съветниците и проверителите; следи щото всички служещи да изпълняват точно длъжностите си и бди въобще за добрия вървеж на службата в Палатата.

В случай на отсъствие на председателя, неговите обязанности изпълнява най-старшият по назначение съветник в Палатата.

Чл. 3. Върховната сметна палата има две отделения и в[ъв] всяко едно от тях заседават по трима съветници под председателството на председателя. (чл. 23 от Закона за Върховната сметна палата).

Чл. 4. Заседанията на отделенията са законни когато присъствуват в тях поне двама съветници и председателят (чл. 24 от закона за Палатата).

Ако председателят не заседава в някое отделение, то в него заседават трима съветници, от които председателствува най-старшият по назначение в отделението.

Чл. 5. Ако в[ъв] време на заседанието на някое отделение двама от съветниците му отсъствуват, а в също време предлежи да се разглежда някой въпрос, решението на който не търпи никакво отлагане, то в такъв случай в туй отделение заседава, по указание на председателя, един съветник от другото отделение.

Чл. 6. Заседанията на общото събрание в Палатата са законни когато присъствуват в тях повечето от половината съветници и председателят или поне четирима съветници и председателствующий съветник.

Чл. 7. Всички дела и въпроси, които се отнасят до компетентността и вътрешното устройство на Палатата, се решават от общото ѝ събрание (чл. 26 от закона за Палатата).

Чл. 8. Общото събрание се свиква на заседание от председателя всеки път когато той намери за необходимо (член 28 от закона за Палатата); а заседанията на отделенията през седмицата биват толкова, колкото се окаже за нужно от пригответните за разглеждане и подлежащи за решение дела.

Чл. 9. Председателят бди за общий порядък в заседанията, прекратява пренията, когато разисквания въпрос бъде достатъчно разяснен и го полага на гласуване.

В заседанията на общото събрание дневний ред се обявява от председателя и той полага въпросите на обсъждане, а в отделенията за разните въпроси долагат съветниците.

Чл. 10. Всеки съветник, когато пожелае да говори, иска предварително думата от председателя, който я и дава по ред.

Чл. 11. Ако някой съветник има да възбужда въпроси за разрешаване в общо събрание, той за това дава на председателят писмен мотивиран доклад, за да може да го постави на дневен ред.

Чл. 12. Секретарят съобщава в последня редакция протоколите от заседанията преди да бъдат записани в специалния регистър. След прочитанието протокола, черновката се подписва от председателя и съветниците, които са заседавали, приподписва се от секретаря и после се прилага към съответствующето дело.

Секретарят съобщава писмено на председателя въпросите, които по решение на отделени-ята трябва да се внасят за разглеждане в общото събрание на Палатата.

Всичко, що се отнася по изпълнението на протоколите, трябва да бъде извършено в продължение на три седмици от деня на заседанието.

Чл. 13. Всички служаци са длъжни да се намират на занятие всеки присъствен ден от 9 до 12 часа преди пладне и от 2 до 5 подир пладне.

Чл. 14. При постъпването на някой чиновник в Палатата съставлява се акт, който се подписва от председателя, секретаря и от постъпившето на служба лице; същото се извършва и когато се уволнява някой чиновник от Палатата.

Освен това, в последния случай уволненото лице, което е държало под своя отговорност дела, книга или канцеларски принадлежности, покъщнина и пр., длъжно е да ги предаде на своя заместник или на друго служащо в Палатата лице, определено за тая цел от председателя. Предаването и приемането на поменатите дела и вещи става чрез особен акт, придружен с подробен опис; акта и описа се съставят в три еднакви екземпляра: по един за предавача и приемача и един за канцеларията на Палатата и се подписват от двете страни.

Отчетите и документите, които проверителите са приели за проверяване при уволнението им, предават ги в архивата изцяло, както са ги приели.

Когато някой от проверителите напуска длъжността си, по свое собствено желание, длъжен е предварително да даде изложение за извършената от него работа до последний ден, по дадените му книга за проверяване

Чл.15. Върховната сметна палата има свой печат с държавний герб и надпис: “Върховна сметна палата”.

II. ДЕЛОПРОИЗВОДСТВО И КАНЦЕЛЯРСКИ РЕД

Чл. 16. Личния състав на секретарията при Върховната сметна палата се състои от секретаря, регистратора, техните помощници, писарите и разсилните.

Чл. 17. Секретарят е началник на канцеларията. Той отваря всичките писма, изпратени до Палатата, води цялата преписка, надзирава за правилното държане на всички регистри и следи за навременното изпълнение и изпращане книгата и постановленията на Палатата; управлява архивата, наблюдава за доброто ѝ уреждане и се грижи и отговаря за съблюденето на всички имущества в Палатата.

Чл. 18. Секретарят си доставя списъка на всички отчетници, които са длъжни да представят своите отчети в Палатата и внимава, щото всичките да изпровождат отчетите си в определения от законите и правилниците срок; в случай на неизправност в изпращането отчетите и документите от страна на отчетниците секретарят прави за това писмен доклад на председателя, който го внася в общото събрание, за да реши да се съобщи на Министерството на финансите за налагане глоба на виновните.

Чл. 19. Когато секретарят отсъства за по-дълго от Палатата, председателят определя едного от помощниците му да го замества.

Чл.20. Служащите при канцеларията се намират под прямия надзор на секретаря и изпълняват неговите заповеди по служба.

Чл. 21. Сметките и документите, които се изпращат в Палатата от отчетниците, се регистрират от архиваря под надзора на секретаря.

Чл. 22. На архиваря и помощниците му се възлага непосредственото пазение на всички книжа, отчети и документи, които се препращат за проверка в Палатата; архиварят се грижи да доброто уреждане, чистото и редовно държане на архивата. За изгубването по вина на архиваря и помощниците му някои документи или каквото и да било друго нещо от архивата те отговарят лично.

Чл. 23. Регистраторът държи дневниците входящия и изходящия, в които записва своевременно и по ред всички входящи и изходящи писма и след това незабавно ги разпраща по принадлежност.

Чл. 24. В канцелярията на Палатата се назначава всякой ден от писарите по един дежурний, който е длъжен да стои в канцелярията непрерывно цял ден.

Чл. 25. Всички книжа, пакети и посылки, препратени за Палатата по пощата, се приемат от пощенската станция, съгласно наредбите на пощенското управление, чрез упълномощеното от председателя за тая цел служащо лице.

Това лице, като получи от пощата кореспонденцията, длъжен е незабавно да я предаде на дежурния чиновник, който приема също и всички писма, които пристигат не по пощата, както и всички телеграми, надписани до Палатата.

Чл. 26. Дежурният чиновник записва всички постъпили писма, пакети, посылки и телеграми в дежурния дневник и без да ги отваря, предава ги веднага на секретаря.

Писмата, които постъпят извън присъствените часове, пазят се от дежурния чиновник до следующия ден, в който се предават на секретаря щом той дойде в канцелярията.

Чл. 27. Секретарят, като получи кореспонденцията, разпределя писмата, според съдържанието им; след това той предава писмата на регистратора, за да ги номерира и запише в[ъв] входящия дневник.

При отварянето на писмата, ако се окажат приключени гербови и пощенски марки, секретарят отбелязва на самото писмо стойността им и ги залепва върху писмото.

Чл. 28. Регистраторът записва по ред всички постъпали книжа в[ъв] входящия дневник и ги предава по назначение под разписка в самия дневник.

Чл. 29. Пристигналите отговори от ответниците, вследствие решенията на отделенията при разглеждане отчета, се прилагат към съответствующите дела и тутакси се предават на надлежния съветник.

Чл. 30. Изходящите книжа се записват по пореден номер в изходящия дневник и изпращането им по назначение става с разносна книга.

Черновките в изходящите книжа се пришиват в делото.

Чл. 31. Писмата, на които е написано: "бързо" или "твърде бързо" трябва да се изпълняват веднага. Думата "бързо" или "твърде бързо" се пише и на плика.

Чл. 32. Всички изходящи писма се подписват от председателя и приподписват от секретаря с изключение на предвидените в чл. 20 от Закона за Върховната сметна палата, които се подписват само от секретаря.

Чл. 33. Заверяването преписи и извлеченията от разни актове, които би се поискали на основание горепоменатия член от закона от някое интересующе се лице или учреждение, секретарят извършва с[ъс] знанието на председателя.

Чл. 34. Регистраторът е длъжен незабавно да изпраща по принадлежност подписаните книжа чрез разсилния, който ги предава след разписване в разсилната книга.

Щом се върне разсилният предава разсилната книга на регистратора, който проверява дали всички книжа са предадени по принадлежността си.

Чл. 35. Конфиденциалните писма и документи се записват от секретаря в съответствующите дневници, но без да се излага съдържанието им; забелязва се само номера и датата на писмото, от кого е то или кому се изпраща.

Чл. 36. Конфиденциалните преписки не се предават в регистратурата или архивата, а се пазят от председателя или секретаря.

Чл. 37. Конфиденциалните книжа се сгрупирват по преписки и свързват в дела по ред, установен за други преписки.

Чл. 38. Книжата, отчетите и документите, които се изпращат в Палатата за проверка, след като се заведат от регистратора във входящия дневник, приемат се от архиваря, който, като провери с описа, приложен към тях, записва ги в надлежните архивни книги и подир това ги поставя на отредените за тях места в архивата.

Чл. 39. Ако при приемането на документи, гербови марки, пощенски марки и пр. се окаже от книгата, с които се препроваждат в Палатата, че документите или другите предмети липсват изцяло или част от тях, съставлява се за това нужния акт.

Същото правило се пази и в случаите, когато препроводените документи и пр. се окажат повредени, като напр[имер] шнура на документите ако бъде скъсан, печата развален или марки-те повредени.

Чл. 40. Когато един отчет се поиска от архивата за проверка, предава се според описа изцяло на самия проверител, който се разписва в архивните книги за приемането му.

Разписването става всякога с мастило.

Чл. 41. Проверения отчет се повръща от проверителя в архивата по реда, по който му е предаден. За обратното приемане на отчета архиварят се разписва в надлежната за това книга на архивата.

Чл. 42. Когато се възложи на архиваря или на помощниците му да направят каквато и да била справка в архивата, те са длъжни да я извършват колкото е възможно по-скоро.

Чл. 43. Всички книжа в канцеларията на Палатата, както входящи тъй и изходящи, се разпределят по вид според предмета, за който е заведена преписка и съставляват дела.

Чл. 44. Една или няколко преписки от еднороден характер образуват едно дело.

Книжата в една преписка се нареждат по хронологически ред, както са вървели и се съшиват в делото.

Чл. 45. Всяко дело има отделен номер по ред и в началото му опис, в който се записват всички книжа, които се намират в делото.

Чл. 46. Една преписка, щом се завърши, пришива се към съответствующето дело.

Чл. 47. В края на годината всички дела пронумеровани, прошнуровани и подпечатани се оставят на хранение.

Дневниците и други книги в канцеларията и в архивата на Палатата, тъй също се пронумероват, прошнуроват и подпечатат в края на всяка година и оставят на хранение.

От новата година се завеждат нови дела и дневници.

Чл. 48. Когато една преписка по някое дело не се довърши до края на годината, тя се оставя и за следующата година, догдето се довърши и тогава се пришива към делото от оная година, през която е свършена.

Чл. 49. В канцеларията на Върховната сметна палата се държи опис на всичките дела за всяка година отделно.

Чл. 50. Библиотеката на Върховната сметна палата се завежда от регистратора; той я урежда, пази и се грижи за чистотата ѝ и добро държане.

III. ВИЗИРОВКА

Чл. 51. Визировката на платежните заповеди и делегации Върховната сметна палата възлага всяка година на едно от отделенията си.

Чл. 52. Един от съветниците на отделението, натоварено с визировката, се занимава преимуществено с визирането платежните заповеди и делегации, а другите двама само тогава, когато първият отсъства или пък когато се натрупа много работа по визировката.

Чл. 53. В началото на всяка финансова година книговодителите при Върховната сметна палата, след получаването утвърдения за тая година бюджет, пристъпват веднага към вписването в "книгата за кредитите по параграфи" всички кредити един по един, както са предвидени в бюджета по глава и параграф.

В същата книга и по същия ред се записват и всички свръхсметни кредити след като се изпратят от министерството в Палатата преписи от указите, с които са утвърдени тези кредити.

Чл. 54. След вписването кредитите в “книгата за кредитите по параграфи” Палатата незабавно пристъпва към визирането на постъпалите в нея за тая цел платежни заповеди и делегации.

Чл. 55. Платежните заповеди и делегации, изпращани от разните министерства на Палатата за визиране, се приемат от дежурния чиновник и записват в дежурния дневник.

Чл. 56. Записаните в дежурния дневник платежни заповеди и делегации се предават изведнаж на съветника, комуто е възложена визировката.

Чл. 57. При визирането съветникът следи дали са издадени платежните заповеди и делегации съгласно съществуващите законоположения и дали се отнасят до разходи, за които има разрешени кредити.

Чл. 58. Ако съветникът види, че платежните заповеди и делегации са редовни и не се срещат никакви препятствия за отпускането искания кредит с тях, отбелязва ги и ги предава на книговодителите, за да ги запишат по книгите на Палатата.

Книговодителите записват всяка една заповед и делегация в книгите по съответствующия от бюджета параграф, по който са издадени.

Чл. 59. Записаните в книгите на Палатата платежни заповеди или делегации се подписват от съветника и след това се датират, подпечатват и изпращат от книговодителите в Министерството на финансите, на което се предават под разписка в разсилната книга.

Чл. 60. За всички платежни заповеди и делегации, в които би се създавала някаква неправилност по произвожданието на някой разход, съветникът съобщава на председателя с подробно мотивирано известие, което се внася в отделението за произнасяние.

Чл. 61. В случай че за подобни платежни заповеди и делегации отделението постанови да се възвърнат на надлежний министър не визирани, те се възвръщат с излагане причините за невизирането им.

Чл. 62. Надлежний министър, ако внесе отново в Палатата повърнатите платежни заповеди или делегации с обяснения, свои възгледи и настояване от своя страна да се визират, то те се внасят за разглеждане и обсъждане в общото събрание на Върховната сметна палата, което, ако намери обясненията на министъра неудовлетворителни, отказва визирането.

Чл. 63. Онези платежни заповеди и делегации, които се изпращат в Палатата придружени с постановление от Министерския съвет за визиране, ако би и да съдържат някои неправилности, Палатата ги визира и, съгласно чл. 3 от Закона за допълнение към Закона за Върховната сметна палата, бележи за това в годишния си доклад до Народното събрание.

Чл. 64. Когато повърнатите в Палатата изново за визиране платежни заповеди и делегации бъдат придружени с такива обяснения и поправки, които удовлетворяват напълно требованиямита на Палатата, визирват се направо от съветника, който е натоварен с визировката, без да се внасят предварително на разглеждане в общото събрание.

Чл. 65. Книговодителите записват в книгите само ония платежни заповеди и делегации, които са отбелязани от съветника за редовни и са в параграфа по бюджета, от който са издадени, има свободен кредит.

В случай че няма достатъчно свободен кредит по тоя параграф платежните заповеди или делегации се повръщат обратно в онова министерство, от което са издадени, с уведомление, че не могат да се визират по немание свободен кредит.

Чл. 66. При записването платежните заповеди, както и делегациите, книговодителите внимават да не би откритите по законодателен начин кредити да се превишат по някой параграф от бюджета, или пък да се запише някоя платежна заповед от едно бюджетно упражнение в друго.

Чл. 67. Когато някоя платежна заповед или делегация, визирана вече от Палатата, се поиска да се възвърне обратно в министерството, което я е издало, тя се възвръща след като се унищожи визата по приетата за това форма от Палатата.

Унищожението на визата се отбелязва от страна на Палатата на гърба на платежната заповед или делегация.

Чл. 68. Платежните заповеди на разните министерства, издадени “дубликат”, се визират от Палатата само тогава, когато са придружени с удостоверение от страна на Финансовото министерство, че първоначалната платежна заповед, срещу която е издаден дубликата, действително не е изплатена от надлежното ковчежничество.

Чл. 69. Ако след визирането на някоя платежна заповед или делегация стане нужда да поправи било сумата по нея, било параграфа, по който е издадена, било името на кредитора или наименованието на ковчежничеството, погрешката се поправя в книгите на Палатата, както и самите заповеди и делегации, след като се получи за това съобщение от Министерството на финансите.

Поправката относително сумата и параграфа става с разрешение на общото събрание на Палатата; другите поправки стават по разпорежданието на натоварения с визировката съветник.

Поправките на книгите на Палатата се извършват от книговодителите, а по документите от секретаря.

Чл. 70. Книговодителите бележат пренасянието на сумите из запазенния фонд към кредитите по разните параграфи от бюджета, на основание указите, издавани за това от министерствата.

Чл. 71. Закриването изцяло на една не употребена и не изплатена сума по някоя платежна заповед и делегация или пък част от кредита по някоя делегация, през течението на бюджетното упражнение, се извършва от страна на Палатата само след като се получи от Министерството на финансите самата платежна заповед и делегация в Палатата с уведомление, че тя трябва да се унищожи и сумата по нея да се закрие.

Сумите по такива платежни заповеди и делегации се записват в книгите на Палатата в графата за закритите суми, като се има предвид, че в случай на нужда, те могат отново да се разходват и в течението на бюджетното упражнение и после сключването това упражнение.

Понеже изразходването на тези суми през течението на бюджетното упражнение става без особено за това разрешение, а само след издаване отново платежни заповеди, то, ако последват такива, Палатата ги визираща по обикновения ред.

Чл. 72. Всички неизплатени платежни заповеди до края на бюджетното упражнение до 1 август се унищожават по книгите на Палатата, съгласно чл. 88 Закона за отчетността по бюджета.

Чл. 73. Подир сключването на бюджетното упражнение всички закрити суми се спадат в книгите на Палатата от общий брой на разходи по параграфа, към който се отнасят и се прибавят към останалия в тоя параграф свободен кредит, разходването на който се разрешава от бюджета за следующите години по параграфа за сключени упражнения съгласно чл. 92 и 95 от Закона за отчетността по бюджета.

Чл. 74. Платежните заповеди, издадени след сключването на бюджетното упражнение, и подлежащи на изплащане по сключени бюджетни упражнения, ако не се изплатят до 31 декемврий от годината, през която са издадени, унищожават се и сумите по тях се закриват в книгите на Палатата по начина, изложен в предидущия член.

Неизплатените до 31 декемврий кредити, изцяло или част от тях по делегациите, се закриват тъй също по указания по-горе начин, но след като се сравнят бележките, направени от ковчежничеството на гърба на делегацията с ведомостта на Министерството на финансите, която то изпраща в Палатата, заедно с[ъс] самите делегации.

Чл. 75. Палатата, като получи от всичките ковчежничества ежемесечните ведомости за възстановените кредити, извлича обозначените в тях по всяко министерство възстановени суми и ги записва в "книгата за внесените на възстановление кредита суми" по съответствующите глави и параграфи от бюджета за всяко министерство отделно. Оригиналните квитанции за тези суми, които Министерството на финансите изпраща по-късно в Палатата, се сравняват с ведомостите, приети вече в нея от ковчежничествата.

Възстановената по такъв начин сума се счита свободна за разход след получаването в Палатата оригиналната квитанция на ковчежничеството за тая сума.

Чл. 76. В края на всеки месец книговодителите приключват книгите си, държани за разхода по бюджета, след като са записали всички визиращи заповеди и делегации през тоя месец.

Чл. 77. Книговодителите, като получат от министерствата ведомостите за положението на кредитите, проверяват ги в книгите на Палатата и за резултата от тая проверка долагат писмено на надлежний съветник, който след това се разпорежда да се съобщи от страна на Палатата отделно на всяко министерство за резултата от проверката на ведомостите му с книгите на Палатата.

Резултата от проверката на ведомостите на министерствата се съобщава същевременно от Палатата и на Министерството на финансите.

Чл. 78. Книгководителите събират ежедневно сумите по записаните в продължение на деня платежни заповеди в книгите на Палатата срещу разните параграфи от бюджета и свръхсметните кредити.

Чл. 79. Върховната сметна палата визира платежните заповеди в продължение на три дни от получаванието им, изключая неприсъствените дни.

IV. ПРОВЕРКА

По ковчежничествата

Приход

Чл. 80. При захващане проверяването на някой ковчежнически отчет проверителят преглежда: каква наличност е останала в ковчежничеството по документите от изтеклата година и пренесена ли е в отчетната ведомост за годината, проверката на която захваща.

Чл. 81. При проверяване приходните документи, проверителят сравнява частните суми на всяко обявление записани ли са в съответствующите бюджетни параграфи в приходния опис и проверява правилно ли е пресметната и отделена окръжната връхнина от окладните прями данъци.

След това сумите се събират по параграфи и се сравнява записани ли са в отчетната ведомост срещу съответствующите параграфи на бюджета.

Общите сборове от ежемесечните отчетни ведомости на финансовата година се събират в [бв] ведомостта на последния месец от годината по глави и параграфи, съгласно бюджета .

Чл. 82. Ако проверителя намери, че някоя сума не е записана в приходния опис и отчетната ведомост, съгласно означението ѝ в обявлението, той съобщава за това на надлежния съветник, който направя поправка, съгласно с документите и се разпорежда да се съобщи от страна на Палатата във Финансовото министерство, за да стане поправка и в книгите на ковчежничеството.

Чл. 83. Проверителят при сравнението записани ли са приходите в приходния опис следи: събрани ли са на основание законите, внесени ли са напълно в съкровището и подкрепени ли са с надеждните приходни документи и др. оправдателни; ако такива би следвало да се прилагат.

Чл. 84. След събиране общите сборове в отчетната ведомост на последния месец от финансовата година, проверителят прави сравнение по окладната ведомост, изпратена от Министерството на финансите в Палатата, дали са постъпили всички окладни приходи за нея финансовата година в ковчежничеството.

Чл. 85. Частните обявления за питейните патенти се сравняват с [вс] списъците на питейно-производителите, които са получени в Палатата от окръжните управления.

Както за питейните, тъй също и за тютюневите патенти се следи правилно ли са внесени според обявленията приходите.

След получаванието кочаните за питейните и тютюневите патенти, проверителят сравнява дали събраните по тях суми са внесени напълно в ковчежничеството.

Чл. 86. Относително проверката на материалните книги, проверителят се удостоверява:

а) дали остатките от изтеклата година са пренесени в книгите за годината, проверката на която се извършва; б) записаните на приход ценни материали, подкрепени ли са с актовете на ревизионната комисия за получаванието им в ковчежничеството и с писмо за изпращанието им; в) изпратените в други ковчежничества ценни материали подкрепени ли са с актове за получаванието им от ковчежничествата, в които се изпращат и с предписание от Финансовото министерство за изпращанието им; г) за продадените ценни материали сумите постъпили ли са в ковчежничеството; д) дадените в кредит на държавните и обществени учреждения ценни материали, всички повърнати ли са и ако не са, то в кое учреждение колко остават; и е) подкрепени ли са с удостоверение от Главната дирекция на телеграфите и пощите разходваните пощенски марки на неизплатените писма от недоплатената пощенска кореспонденция.

Разход

Чл. 87. При проверката на разходните документи, проверителят сравнява сумата по всяка една платежна заповед: правилно ли е отнесена в разходния опис срещу главата и параграфа на

бюджета, по който е издадена. Проверителят тъй също сравнява подкрепени ли са с оправдателни документи всичките показани в разходния опис оборотни разходи.

Чл. 88. Платежните заповеди, при които няма приложени оправдателни документи, записват се в авансовата книга, ония оправдателни документи, които са приложени при платежните заповеди, проверяват се своевременно.

Чл. 89. Платежните заповеди в авансовата книга се записват отделно по министерството, с обозначение кому е асигнована сумата и по коя глава и параграф от бюджета.

Чл. 90. Проверителят следи за получаването на оправдателните документи по авансовите суми, които след получаването веднага проверява.

Чл. 91. Сумите в разходния опис се събират и сравняват с[ъс] записаните такива в отчетната ведомост.

Ако се окаже, че разхода по някоя платежна заповед не е отнесен в съответствующий параграф на разходния опис и отчетната ведомост, то поправката става по реда, изложен в чл. 82 на настоящия правилник.

Чл. 92. От ежемесечните отчетни ведомости на финансовата година общите сборове по разхода се събират във ведомостта от последния месец на годината по глави и параграфи съгласно бюджета.

Чл. 93. При проверяване документите, които оправдават разходите по платежните заповеди, проверителят следи: а) всяка платежна заповед визирана ли е от Върховната сметна палата и Финансовото министерство; б) документите, които се отнасят към оправданието разхода по някоя платежна заповед, отговарят ли на предвидените в бюджета кредити, съставени ли са съгласно правилника за способа на производяването държавните разходи и документите, които трябва да ги оправдават и допълнението му, и облепени ли са с нужните гербови марки, съгласно Закона за гербовия сбор; в) съблюдени ли са постановленията чл. чл. 4, 74, 75, 76 и 77 от Закона за отчетността по бюджета и г) при харчението на сумите, съблюдавани ли са интересите на хазната.

Чл. 94. Всякой проверител по ковчежничествата държи особена книга, в която отбелязва, колко следва да се удържи по всяка платежна заповед, отделно от съдържанието на военните и военнослужащите лица за пенсионен фонд и емеритална каса.

Чл. 95. При проверяване отчета на всяко едно ковчежничество проверителят сравнява дали с издадените платежни заповеди по делегациите не е превишен кредита по всяка делегация отделно.

По складовете:

Чл. 96. По веществената отчетност Палатата проверява отчетите на тия складове, в които движението на материалите се произвежда по заповед на надлежния министър или неговия пълномощник, според чл. 6 от Закона за веществената отчетност.

Чл. 97. При проверяването отчетите по веществената отчетност проверителят обръща внимание: а) правилно ли са записани получените материали в главната книга от квитанционната; б) за всяко вписане материали в склада има ли предписание от надлежния министър за приемането материалите и акт от комисията по приемането на тия материали; в) всички изнесени из склада материали правилно ли са записани в главната разходна книга и г) всяко изнасяние на материали из склада подкрепено ли е с предписание от надлежния министър и с разписка от лицето на което в предписанието е означено да се предадат материалите.

Чл. 98. Ако през годината един отчетник се е заменил с други, при проверката на отчета се следи, съставени ли са при приемането и здаването акта и инвентаря, предвидени в чл. 5 от Закона за веществената отчетност.

По материалната част:

Проверителят следи:

Чл. 99. По магазинната книга: а) изложените стоки в манифестите, извлеченията от манифестите и проверителните листове (revisions liste) и в товарителните листове (Releve'e) (обр. № 1 от Правилника за пренасяне стоки и багажи по железно-пътната линия Цариброд - Харманлий) верно ли са вписани в магазинната книга по количество, вид, марки № № и тегло бруто; б) за намерените разлики, ако се окажат такива, съставен ли е акт съгласно чл. 56 от Закона за митниците и липсалите колети: оправдани ли са в шестмесечен срок, предвиден в алинея трета на

чл. 46 от същия закон, а в случай на просрочване определения срок, наложени ли са глобите, предвидени в чл. 48 от същия закон; в) вписаните в магазинната книга колети, оправдани ли са всичките по установения ред и с[ъс] законни документи в срок, предвиден в чл. чл. 67 - 76 и 110 от Закона за митниците; г) останалите неоправдани колети преписани ли са в магазинната книга за следующата година и д) събран ли е следующия се магазинаж за стоките, които са останали повече от осем дни под надзора на митниците, съгласно чл. 64 от Закона за митниците, като се имат предвид изключенията, предвидени в чл. 65 от същия закон.

Чл. 100. По декларациите: а) съставени ли са съгласно чл. чл. 77 - 80 от Закона за митниците и изложени ли са в тях всичките подробности, изброени в алинея трета и четвърта към чл. 77 от същия закон; б) стоките оценени ли са съгласно тарифите, които са в сила или пък съгласно измененията и допълненията, издадени от страна на Финансовото министерство; тарите от стоките верно ли са спадани, съгласно същите тарифи и разпореждания на същото министерство; г) умножението и събирането на числата верно ли е направено; д) съгласно действующите закони ли са изчислени: митото, полупроцентния сбор, магазинажа, акциза за тютюня, тюмбекито и за спиртните пития, бандеролното право, беглика, серчима, стойността на пломбите; наложените глоби и прочее берии и верно ли са пресметнати; е) сбора на митарствените и други берии добре ли е събран, общата сума верно ли е написана на приход в касовата книга и издадена ли е за тия берии надлежната квитанция (член 32 от Правилника за делопроизводството на митарствените учреждения); ж) приложени ли са изискуемите от законите, правилниците и по разпорежданието Министерството на финансите свидетелства, а именно: за заплатен беглик и серчим (забележка втора на § 36 от същия правилник) за местопроизхождението на стоките, за които Министерството на финансите се е разпоредило да се изискат свидетелства; за преселяване на постоянно местожителство в Княжеството, ако предметите на преселяющия се освободят митарствени берии, съгласно чл. 4, буква б) от Закона за митниците и § 122 от правилника; за право продаване оръжие, барут, патрони и отровителни вещества, медицински свидетелства и пр.; з) за оказавщите се разлики по качеството и количеството на стоките, намерени преглежданието от митницата и показаните стоки от обявителя, оценителите направили ли са надлежните бележки, според както изисква § 24 от Правилника за делопроизводството на митарствените учреждения и, за намерените и отбелязани от оценителя разлики, станало ли е постановление на митницата по установения ред и и) за станалите повторни преглеждания по оценението на стоките, по изказаното от обявителя на стоките несъгласие, направено ли е от него писмено заявление върху самата декларация, съгласно чл. 91 от Закона за митниците.

Чл. 101. По взетите стоки в натура: а) събран ли е следующия полупроцентен сбор за тези стоки съгласно забележката към чл. 19 от Закона за митниците; б) записани ли са те според § 13 и останалите не продадени до края на годината пренесени ли са в книгата за следующата година и в) оправданите стоки по книгата обр. 13 продадени ли са, съгласно чл. 92 от Закона за митниците и за останалата продажба приложени ли са при отчета наддавателните листове и акта, съставен за продажбата.

Чл. 102. По пътнишките квитанции: а) издадени ли са пътнишките квитанции, съгласно чл. чл. 9, буква б, 78 и 189 от Закона за митниците и § 120 от правилника за митарствените учреждения; б) относително оценението на стоките, обявени с пътнишка квитанция, се следи също както е предвидено и за декларациите в чл. 100 от настоящия правилник, букви: б), в), г), д), е) и ж); верно ли са събирани числата по разните графи и напълно ли са пренасяни на следующата страница; г) събраните суми напълно ли са внасяни било в касата на митницата или в някое държавно ковчежничество и за оправданието им има ли приложени редовни квитанции и д) дали отрязъците на пътническите и касови квитанции, които се издават от името на митницата и пункта, се намират прилепени при относителните им кочани или при другите изпратени в Палатата книга.

Чл. 103. По изнесените наново стоки, съгласно чл. 110 от Закона за митниците: а) събрано ли е мито по 1% от стойността, съгласно същия член от закона и полупроцентния сбор, съгласно § 44 от правилника, и б) приложена ли е предвидената в § 45 от правилника разписка (recépisse).

Чл. 104. По внесените иностранны стоки или изнесените местни за чужбина с цел да се обработват или продават по панаирите и други места, за които обявителят си е запазил предварително правото за изнасянието или внасянието им наново, на основание чл. 6, буква з) от Закона за митниците. а) изпълнени ли са формалностите, предвидени в чл. 111 от Закона за митниците, а особено обезпечени ли са митарствените права чрез паричен залог; и б) обявителите на стоките изпълнили ли са задължението си в определения от шест месеца срок.

Чл. 105. *По празните съдове, с които са били изнесени местни произведения, ако при връщането им обратно са пуснати без мито, съгласно чл. 115 от Закона за митниците:* а) приложени ли са износните декларации или пътнички квитанции, в които товарачите са си запазили правото за връщането им обратно, и б) за внесените от чужбина съдове, за да се изнасят местни стоки, изпълнено ли е предписанието на чл. 116 от Закона за митниците и оправдани ли са тези съдове в предвидения срок.

Чл. 106. *За колата, конете или други животни, които служат на пътниците и превозителите, внесени или изнесени временно с условие да се възвърнат обратно:* а) обезпечени ли са надлежните митарствени права съгласно чл. 116 от Закона за митниците, и б) в определения срок една година възвърнати ли са обратно.

Чл. 107. *По антрепозитните стоки:* а) при приемането стоки в антрепозит, съблюдени ли са предписанията на чл. чл. 117 и 132 от Закона за митниците; б) внесени ли са напълно стоките в книгата обр. № 30, съгласно § 74 от Правилника за делопроизводството на митарствените учреждения; в) при изнасянето стоките из антрепозитите съблюдени ли са чл. 137 от Закона за митниците и г.) оправдани ли са стоките и заплатени ли са митарствените права за тях в срока, предвиден в чл. 128 от същия закон.

Чл. 108. *По транзитните и транспортните стоки:* а) изпълнени ли са предписанията на чл. чл. 142, 147, 149, 150, 151, 155, 156, 159, 161 и 164 от Закона за митниците и § § 63, 68 и 69 от Правилника за делопроизводството на митарствените учреждения, както и предписанията на част II и III от Правилника за пренасяние стоки и багажи по железно-пътната линия Цариград - Харманлий; б) оправдани ли са със законни документи дадените обязательства или депозити за стоките в определения срок.

Чл. 109. *По стоките, които се пренасят от едно пристанище в друго:* а) съблюдени ли са чл. чл. 171 и 172 от Закона за митниците и § § 54 и 57 от Правилника за делопроизводството на митарствените учреждения и б) obligationта за местните стоки, които имат стойност от 25 лева нагоре и безмитните от 100 лева нагоре оправдани ли са в определения срок, с удостоверително по обр. № 44.

Чл. 110. *По предметите и вещите, принадлежащи на дипломатическите агенти и консули.* Приложена ли е декларация по обр. № 35 и съставена ли е тя съгласно чл. 201 от Закона за митниците.

Чл. 111. *По пощенските пакети:* а) предадените от пощата пакети съ[с] списък по обр. № 31 назначени за градовете гдето има митница записани ли са в магазинната книга, според § 79 от Правилника за митарствените учреждения, и освободени ли са съгласно съществуващия ред, и б) пакетите предадени с препис от декларация по обр. № 32, назначени за вътрешни градове, гдето няма митница, вписани ли са в книгата по обр. № 33, според § 80 от поменатия правилник, и оправдани ли са с ковчежническа квитанция и опис обр. № 34, съгласно алинея втора на § 81 от същия правилник.

Чл. 112. *По добитъка, който се прекарва през границата на нашия:* а) подадени ли са декларации и съставени ли са те съобразно чл.чл. 232 и 236 от Закона за митниците; б) обезпечено ли е митото чрез паричен залог или чрез здраво поръчителство; в) събрани ли са следуемите се берии, полупроцентен сбор, беглик, серчим и прочее, за вносимия добитък; а за износимия полупроцентния сбор, беглика и серчима до преброяването добитъка, а след преброяването му приложени ли са свидетелства от надлежните общини в удостоверение, че беглика или серчима е заплатен; в случай че няма такива свидетелства, събран ли е беглика или серчима в троен размер; г) срокът за възвръщане на добитъка в чужбина дали е даден, съгласно чл. 237 от поменатия закон; добитъка възвърнат ли е обратно в определения от митницата срок и ако не е възвърнат събрано ли е митото за него; д) за приплода от животните през времето на стоението им в България, както и за добитите от тях произведения в това време като: вълна, сирене, масло и други такива събрани ли са митарствените права при изнасянето им из Княжеството и е) за намерените разлики при възвръщането обратно добитъка съобразила ли се е митницата с чл. 240 от Закона за митниците.

Чл. 113. *По конфискуваните стоки:* а) записани ли са тия стоки в магазинната книга; б) наложени ли са наказанията предвидени в чл. 243 от Закона за митниците; в) продадени ли са всичките конфискувани стоки и продажбата им станала ли е съгласно чл. 274 от същия закон; г) получената сума от продажбата на стоките както и от наложената глоба записана ли е на приход по установения ред и станалите разноски по продажбата на стоките оправдани ли са с редовни в оригинал расписки, и д) приложени ли са към отчета наддавателните листове в оригинал и акто-

вете, съставени по продажбата на стоките, както и преписи от постановленията на надлежната митница.

Чл. 114. *По паричните залози:* а) събраните суми срещу квитанции по обр. № 39 оправдани ли са всичките напълно; б) за повърнатите суми расписал ли се е получателят и приложен ли е отрязък от квитанцията; в) ако заложителят не е изпълнил задълженията си, то записани ли са задържаните суми на приход в касовата книга срещу квитанция и г) останалите депозитни суми дали са пренесени в депозитната книга за следующата година, ако срока им не се е свършил до края на годината през която са оставени в депозит.

Чл. 115. *По проходните билети.* Оправдани ли са всички издадени проходни билети, чрез залепянието им при кочана след възвръщанието на лицето, на което е бил даден билета.

Чл. 116. *По обгербованието документите.* Всичките документи, подлежащи на обгербоване, облепени ли са с изискуемите се гербови марки и унищожени ли са те съгласно Закона за гербовий сбор.

Чл. 117. *По портовата част:* а) ладии, записани в регистра за влезналите ладии, записани ли са и в регистра за излезналите т.е. оправдано ли е тяхното излизане от пристанището; б) събрани ли са за тях припадащите се берии, съгласно Тарифата по портовата част и распореданията на Финансовото Министерство; в) всичките ладии, за които е издадено квитанция и са показани в квитанционната книга, записани ли са в регистрите за влезналите и излезналите ладии, и г) събраните берии внесени ли са напълно и срещу редовни квитанции в касата на митницата или в някое държавно ковчежничество.

Чл. 118. От всички исчислени сборове в издадените през течението на годината декларации, вписани в книгата обр. № 12 сумите записани ли са на приход в касовата книга и издадени ли са срещу тях надлежните ковчежнически квитанции.

Чл. 119. Постъпилите през течението на годината суми в касата на митницата внесени ли са в държавното ковчежничество срещу редовни квитанции, а възвърнатите суми от митницата, съгласно чл. 107 от Закона за митниците, или исплатените депозитни листове, съгласно § 97 от Правилника за делопроизводството на митарствените учреждения, подкрепени ли са с надлежните оправдателни документи и расписки.

Чл. 120. Проверителят в общата равнoсметка, която дава с изложението си, е длъжен да покаже в приходната част всичките постъпили през течението на годината в касата на митницата или митарствения пункт суми за всякой месец отделно, а в расходната внесени в държавното ковчежничество, или повърнати на законно основание суми, като показва и номера на ковчежническите квитанции или другите документи, които оправдават расхода.

По телеграфо-пощенската част.

Проверителят следи:

Чл. 121. Таксите на издадените международни телеграфни и пощенски записи дали са прибирани на основание действующия международен договор за пощенските записи, показани ли са на приход в отчетните ведомости постъпилите срещу записите влогове по месечно и преобръщанието на местните монети в иностранни, съобразно таблицата за издаването на международни пощенски записи ли е ставало (книга телеграфо-пощенски образец А. № 1).

Чл. 122. Таксите за испратените вътрешни и международни колетни и парично посилочни пратки: взели, ценни и безценни посилки, ценни писма и кутии на основание действующите: Закон за телеграфите и пощите, Международен договор за ценните писма и кутии, Международната конвенция за пощенските колетни и тарифи за паричнопосилочни пратки, за всяка държава отделно, дали са прибирани и записвани на приход по месечно според отчетните ведомости, (книга № 1).

З а б е л е ж к а: Недовзетите такси за чуждите администрации за посилочни пратки, не подлизат на изискване, защото колкото е събрано, толкова се и кредитира на надлежната администрация.

Чл. 123. Таксите за получените от странство и препратените от една станция до друга, въ[в] вътрешността на Княжеството, парично-посилочни предмети (натоварени с нова такса за изискване от получателите им) прибирани ли са съобразно фактурите за първите и тарифата и таблицата за вторите и показани ли са на приход по месечно в отчетните ведомости, а така също останалите недоставени предмети от миналата година, за които е следвало да се доплаща такса

на горепоменатите основания, пренесени ли са в книгата за годината, която се проверява (кн. обр. № 6).

Чл. 124. Отправените обратно или препратени в друга станция по заминаване или ненахождение адреса парично-посилочни предмети и колети натоварени ли са с нови такси на основание Закона за телеграфите и пощите и дали тези такси са прибирани от лицата, на които пратките са били доставени (кн. №№ 6 и 7).

Чл. 125. Постъпилите суми от абонаменти за вътрешни и иностранны вестници и периодически списания съобразно ценорасписите и номенклатурите ли са прибирани и показани ли са на приход в отчетните ведомости по месечно (кн. обр. № 10).

Чл. 126. Сравнява прихода на пощенските марки и отворените писма с материалната книга на ковчежничеството, от което са получавани в кредит, или с нарочните книги на Главната Дирекция на Телеграфите и Почтите и след това стойността на продаденото ковчежничество фигурира ли на приход по месечно в отчетните ведомости (книга обр. № 12).

Чл. 127. Общата постъпила сума през цялата година от пощенски бонове заедно съ[с] следующата се с тях такса вярно ли е показана на приход в отчетните ведомости (кн. обр. А № 2). Независимо от това прави равносметка за движението на боновете, в която се показва: останалото количество от миналата година, полученото и израсходваното през течението на годината и след това останалото количество за следующата година.

З а б е л е ж к а към чл.чл. 126 и 127. Проверяването книгите за движението на пощенските марки и отворените писма и съставянето равносметка за движението на пощенските бонове до началото на 1889 г. ще се извършва от проверителите по отчетите на телеграфо-пощенската част, а от това време насетне проверяването както на марките тъй и на боновете ще се извършва от проверителите по отчетите на ковчежничествата според въведения от това време ред.

Чл. 128. Таксите за подадените за истращение вътрешни и международни телеграми съгласно съществуващия Закон за телеграфите и пощите и Международната телеграфна конвенция ли са прибирани (книги №№ 22 и 31).

Когато проверителят не знае в коя държава се намира означеното в книгата местоназначение на подадената депеша, длъжен е да си послужи с действующата международна телеграфна номенклатура.

Чл. 129. Сумите срещу издаваните вътрешни пощенски и телеграфни записи заедно с техните такси, до когато последните са вземани в брой, фигурират ли на приход по месечно в отчетните ведомости (кн. обр. № 24). При това проверява дали взетата в брой такса за всякой запис отделно е съгласно съществуващата за тях таблица.

Чл. 130. Сумите от случайни постъпления фигурират ли на приход отделно за всякой месец в отчетните ведомости (кн. обр. № 25).

Означените в тая книга суми до колко са верни, ще се заключава от приключените към самата книга в преписи: прикази, предписания, протоколите относително продажбата на някои материали и други документи, според случая, по постъпленieto на тия суми.

Чл. 131. Преди да почне да проверява известна книга, проверителят е длъжен да се увери дали тя съдържа точно толкова листа, колкото са означени в удостоверението на края на самата книга за прономеруването и пронизването им.

Чл. 132. Всичките постъпили суми според гореизложените книги и останалата в аванс сума от миналата година за изплащане пощенски бонове и други фигурират ли на приход и расхода оправдан ли е с редовни документи, като: ковчежнически квитанции, расписки за повърнати телеграфо-пощенски такси, пощенски бонове и международни пощенски и телеграфни записи (отч. вед. № 84); така също проверява дали няма просрочени някои от изплатените пощенски бонове, които служат за оправдателни документи, и следующите се в такъв случай нови такси, които трябва да се заплащат на основание Закона за пощенските бонове, дали са прибирани в залепени върху самите бонове пощенски марки.

Чл. 133. Формулите или ковчежническите квитанции, срещу които са довнесени недосъбрани телеграфо-пощенски такси от надлежните отчетници и които Главната Дирекция на Телеграфите и Почтите препраща допълнително в Палатата, ще се прилагат от архиваря към съответствующите отчети, ако последните не са проверявани, а от регистратора към съответствующите дела, ако отчетите са проверявани.

По съдилищата.

Чл. 134. Проверителят обръща внимание: а) дали са събрани правилно следуемите се бери по стойността и вида на документа, който е издаден съгласно съществуващите законоположения; б) вярно ли са записани събраните суми в съответствующите графи на квитанционната книга; в) вярно ли са събирани и пренасяни сборовете; г) всички събрани суми внесени ли са в ковчежничеството, и д) всички внесени в ковчежничеството суми оправдани ли са с оригинални ковчежнически квитанции.

Чл. 135. Отчетите на окръжните постоянни комисии, отчета на Софийското градско общинско управление, на канцеляристите при агентствата и др. се проверяват съгласно законите, правилниците, наредбите за тях.

Чл. 136. След окончателното свършване проверката на един отчет от проверителят, последния дава на председателя изложение, в което се обозначава: а) лицата, които са служили като отчетници, на които за освобождението на гаранцията трябва да се издава постановление от Палатата и времето през което са служили; б) намерените нередовности по отчета с точно определение документа, по който е направена грешката и служащото лице, което е направило грешката; в) всичките постъпили и расходвани суми напълно ли са оправдани; г) за неоправданието на всяка една сума се обозначава документа, срещу който не е оправдана сумата и лицето, което не я е оправдало, и д) в обща равностметка се излагат всички постъпвали и расходвани през течението на годината суми.

Освен гореизложеното в изложението за отчетите на ковчежничествата се представляват отделни равностметки, по категории, за прихода и расхода на ценните материали.

Чл. 137. Изложението на проверителя се предава от председателя на одного от съветниците, за да се увери, дали проверителя е извършил основно проверката на отчета.

Чл. 138. Ако съветника намери някои нередовности, които дават повод за съмнение, че отчета и документите не са проверени внимателно от проверителя, то той го изучава всестранно и съобщава на председателя за намерените нередовности, които след това долага в отделението при окончателното разглеждане на отчета.

Чл. 139. Отделението определя наказанието, което трябва да се наложи, съгласно Закона за чиновниците, на проверителя, който невнимателно и неисправно е проверил някой отчет.

Ако наказанието е от категорията на ония, предвидени в чл. 48, алинея трета и чл. 50 от Закона за чиновниците, то въпроса се поднася за решение в Общото събрание на Палатата.

Чл. 140. Ако съветникът, комуто е възложено да провери работата на проверителя, намери, че последния е извършил точно проверката и не се срещат никакви погрешки и нередовности, съобщава за това на председателя и внася в надлежното отделение делото за окончателното разрешение.

Чл. 141. Отделенията разглеждат докладите на съветниците върху проверените отчети и издават формални постановления срещу отчетниците.

Чл. 142. От отчетниците, които остават неиздължени спрямо хазната по отчетите, Палатата изисква дължимата от тях сума с привременно постановление или проста преписка.

Привременните постановления и простата преписка се испращат на отчетниците чрез надлежните власти по реда указан в чл. 62 от Закона за Върховната сметна палата.

Чл. 143. Отчетниците са длъжни да изпълнят изискваното в постановлението или преписката на Палатата, в продължение на два месеца от като са ги получили или да испратят в Палатата писмени обяснения върху постановените от нея неправилности, дефицит, липса на документи и пр.

Чл. 144. Ако отчетника не изпълни изискваното с привременното постановление или преписката, Палатата издава окончателно постановление, което испраща въ[в] Финансовото Министерство, за да вземе мерки за събиране на дължимата от отчетника сума спрямо хазната.

Чл. 145. В окончателните постановления на Палатата, както и в привременните се излагат грешките и упущенията по отчета пункт по пункт, както са показани в изложението на проверителя и известието на съветника.

Чл. 146. Недоволните отчетници, срещу които е издадено окончателно постановление за неиздължение, испращат в Палатата касационната си жалба (чл. 65 от Закона за [Върховната сметна] Палата). Палатата препровожда въ[в] Върховния Касационен Съд жалбата заедно с преписи от постановлението и протокола по отчета, оригиналната расписка на отчетника за получ-

вание постановлението и ковчежническата квитанция в удостоверение, че отчетникът е внесъл в хазната 40 лева залог за правоподаване касационна жалба.

Чл. 147. На касационните жалби не се дава ход, по решение на отделението, ако не са придружени с предадения на отчетника препис от постановлението на Палатата и с ковчежническа квитанция срещу внесения залог за правоподаване касационна жалба.

II. Исполнението на настоящий указ възлагаме на Нашият Министър на Финансите.

Издаден в София на 3 декемвр[и] 1893 г.

На първообразното съ[с] собствената на Негово Царско Величество ръка написано:

Фердинанд.

Приподписал:

Министър на Финансите, Ив. Салабашев⁸²

ДВ, бр. 285, 30 декември 1893 г. Печатно.

№ 52

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за даване право на министъра на финансите да извършва административни реорганизации във Върховната сметна палата.

София, 9 септември 1894 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието

на

Министерский Съвет

От 9-ий Септемврий 1894 год.

№ 60

Заседанието се откри в 5 часът подир пладне.

Присъствуваха:

Г-н Д-р К. Стоилов - Председател на Министерский Съвет и Министър на Вътрешните Работи, Г[осподин] Г. Д. Начович - Министър на Външните Работи и Изповеданията и Управляющий Министерството на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията, Г[осподин] Д-р В. Радославов - Министър на Правосъдието и Управляющий Министерството на Народното Просвещение, Г[осподин] Ив. Ев. Гешов - Министър на Финансите, Г[осподин] Д. Тончев - Министър на Търговията и Земеделието и Г[осподин] Полковник Р. Петров⁸³ - Министър на Войната.

Слушаха:

...

IV. Доклада на Същото Министерство [Министерство на Финансите] от 31)VIII. [18]94 год. под № 35112;

Постановиха:

Въз основание Законът за Върховната Сметна Палата Министерский Съвет признава правото на Министра на Финансите да ревизира Върховната Сметна Палата в административно отношение.

....

Заседанието се закри в 7 часът вечерта.

Министър-Председател: **Д-р К. Стоилов**

Министри: **Д. Тончев**
Д-р В. Радославов
Г. Д. Начович
Ив. Ев. Гешов
Полков. Р. Петров

Верно:

Главен Секретар: *

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 1122, л. 2. Оригинал. Ръкопис.

№ 53

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за упълномощаване на министъра на финансите да поиска от Народното събрание уволнението на председателя и съветниците при Върховната сметна палата.

София, 21 октомври 1894 г.

ПРОТОКОЛ

за
Заседанието
на
Министерский Съвет
От 21-ий Октомврий 1894 год.
№ 72

Заседанието се откри в 10 часът преди пладне.

Присъствуваха:

Г-н Д-р К. Стоилов Министър-Председател и Министър на Вътрешните Работи, г[осподин] Г. Д. Начович Министър на Външните Работи и Изповеданията, г[осподин] Д-р В. Радославов Министър на Народното Просвещение, г[осподин] Ив. Ев. Гешов Министър на Финансите, г[осподин] К. Величков⁸⁴ Министър на Обществения Сгради, Пътищата и Съобщенията, г[осподин] П. Пешев⁸⁵ Министър на Правосъдието и г[осподин] Полковник Р. Петров Министър на Войната.-

Слушаха:

...

II. Устния доклад на Г-на Министра на Финансите.

Постановиха:

Въз основание чл. 3 от Закона за Върховната Сметна Палата, упълномощава се г-н Министърът на Финансите да поиска от Народното Събрание разрешение за да се уволнят председателят и съветниците на Сметната Палата.

Заседанието се закри в 1 1/2 часът преди пладне.

Министър-Председател: Д-р К. Стоилов

Министри: Д-р В. Радославов

Ив. Ев. Гешов

П. Пешев

Полков. Р. Петров

Г. Д. Начович

К. Величков

Верно:

Главен Секретар: *

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 1134, л. 1. Оригинал. Ръкопис.

№ 54

Указ на княз Фердинанд I за оправдаване пред Сметната палата в края на годината на отпуснатите суми на българските дипломатически агентства в чужбина

Пловдив, 10 януари 1897 г.

У К А З

№ 10

НИЙ ФЕРДИНАНД I

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ,

Обявяваме на всички Наши верно поданници;

IX-то Обикновенно народно Събрание в I-та си редовна сесия в XII-то си заседание държано на 18-ий Декемврий 1896 година гласува и прие и

Ний Утвърдихме и Утвърдяваме

Следующата декларация:

1. "Отпуснатите в аванс суми за вещественни разходи на Княжеските Дипломатически Агентства в странство се оправдават в края на годината (ако и да се отпуснат на части) и оправдателните документи се изпращат направо в Сметната Палата"

...

Изпълнението на настоящия Указ възлагаме на Нашия Министър на Външните Работи и на Изповеданията.

Издаден в Нашия Дворец [в] Пловдив

На 10 Януарий 1897 година.

Фердинанд

Министър на Външните Работи и на Изповеданията

Д-р К. Стоилов

По Регистър за Държавния Печат

№ 10

Януарий 18-ий ден 1897 година

Пазител на Държавния Печат

Министър на Правосъдието: Т. Теодоров⁸⁶

ЦДА, Ф. 3 К, оп. 10, а.е. 157, л. 1. Оригинал. Ръкопис.

№ 55

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за уреждане на споровете за платежните заповеди между Върховната сметна палата и отделните министерства

София, 13 март 1898 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието

на

Министерский Съвет

От 13-ий Март 1898 г.

№ 12

Заседанието се отвори в 5 часът подир пладне.

Присъствуваха:

Г[осподин] К. Величков - Министър на Търговията и Земеделието, Г[осподин] М. Ив. Маджаров⁸⁷ - Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията, Г[осподин] Т. Теодоров - Министър на Финансите, Г[осподин] Н. Бенев⁸⁸ - Министър на Вътрешните Работи и Изповеданията и Г[осподин] Полковник Н. Иванов⁸⁹ - Министър на Войната.

Слушаха:

...

VI. Устния доклад на Господина Министра на Финансите по въпроса: може ли Върховната Сметна Палата да отказва визирането на платежните заповеди издадени от Министерствата след като Министерский Съвет се е веднъж произнесъл за визирането им въз основание на чл.чл. 1ий и 2ий от Закона за допълнение към закона за Върховната Сметна Палата, въпрос, кой-

то, се възбужда с отношението № 4763 от 10-ий Март т.г. на Министерството на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията до Министерството на Финансите.

Министерский Съвет като взе пред вид:

а). Че според чл.чл. 1-3 от речений закон за допълнение и пр. споровете, които би възникнали между министерствата и Върховната Сметна Палата по визировката на платежните заповеди, се решават окончателно от Министерский Съвет под отговорност на Министрите и че така постановените решения на Министерский Съвет според закона (чл. 2) се считат задължителни, както за Върховната Сметна Палата, тъй и за министерството, което е в спор с нея;

б). Че единственото право, което се предоставя на Върховната Сметна Палата, ако тя остане несъгласна и с решението на Министерский Съвет, е да доложи за всеки подобен случай в Народното Събрание своите основания, но при все това е длъжна да се подчини на решението на Министерский Съвет да визираща заповедта в три дни (чл.чл. 3 и 4);

в). Че в случая, за който говори отношението на Министерството на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията № 4763 от 10-ий Март т.г. е било вече издадено постановление на Министерский Съвет, което е разрешило спорът между министерството и Сметната Палата в смисъл, че издадените платежни заповеди трябва да се визират и изплатят;

г). Че при тези условия отказването на Палатата да визираща въпросните платежни заповеди се явява като едно отказване да изпълни дългът си, който ѝ се налага изрично и повелително от чл. 3-4 на горесцитирания закон, а пък Върховната Сметна Палата в обязаността си да бди за изпълнението на финансовите и други закони не може да се постави по-горе от самия закон и в явно противоречие с него;

д). Че постъпката на Върховната Сметна Палата в случая с отказването да визираща въпросните платежни заповеди съставлява акт на инсубординация - престъпление предвидено и наказуемо от чл. 443 на Наказателния закон и не може да се позволи ни на един служащ в държавата, освен под риск да изпадне в анархия;

По тези съображения и без да влиза отново в оценение на съображенията, по които първоначално Върховната Сметна Палата е отказала визиранието на въпросните платежни заповеди, Министерский Съвет

Постановява:

1о. Да се ограничи за сега с едно просто напомнювание длъжността ѝ на Върховната Сметна Палата и да се покани тя чрез господин Министра на финансите още един път да визираща въпросните платежни заповеди.

2о. В случай на повторно отказване Господин Министра на Финансите да внесе предложение в Министерский Съвет за мерките, които трябва да се вземат за да се обезпечи изпълнението на закона.-

Заседанието се затвори в 8 часът след пладне.

Председателствующий: К. Величков

Министри: Н. Бенев

Полковник Н. Иванов

Т. Теодоров

М. Ив. Маджаров

Верно:

Главен Секретар: [Петко] Хр. Тъпчилещов⁹⁰

Протокол от заседание на Министерския Съвет с постановление за отмяна на глобата, наложена на Георги Тишев, председател на Върховната сметна палата, и на Христо Бакалов, съветник при Палатата.

София, 27 септември 1899 г.

ПРОТОКОЛ

за
Заседанието
на
Министерския Съвет
От 27-ий Септемврий 1899 г.

№ 74

Заседанието се отвори в 10 часът преди пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] Д. Греков⁹¹ - Председател на Министерския Съвет и Министър на Външните Работи и Изповеданията, Т. Иванчов - Министър на Народното Просвещение, М. Тенев - Министър на Финансите, П. Пешев - Министър на Правосъдието, Гр. Д. Начович - Министър на Търговията и Земледелието и Д. Тончев - Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията.

Слушаха:

I. Докладът на Министерството на Финансите от 16-ий Август 1899 год. под № 7752;

Постановиха:

В допълнение на VIII Постановление на Министерския Съвет от 4.VIII т.г., протокол № 53, одобрява се да се отмени глобата наложена на председателя на Върховната Сметна Палата Г. Тишев⁹² и съветника при същата Палата Хр. Бакалов⁹³, понеже те не са били съгласни за невизирането на платежните заповеди, по повод на което е наложена глобата.

...

Заседанието се затвори в 11 часът преди пладне.

Министър-Председател:*

Министри:

Верно.

Подсекретар: К. Апостолов⁹⁴

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 1523, л. 1. Чернова. Ръкопис.

№ 57

Писмо от Михаил Тенев, министър на финансите, до Димитър Вачов, председател на X Обикновено народно събрание, за внасяне в Народното събрание за разглеждане и одобрение на доклад за уволнението на съветниците при Върховната сметна палата.

София, 12 ноември 1899 г.

МИНИСТЕРСТВО
на
ФИНАНСИТЕ
Отделение за държавната и

До Господина Председателя
на X-то Обикновено
Народно събрание

обществена отчетност
№ 11555
12 ноемврий 1899 г.

Господине председателю,

Като Ви изпращам при настоящето, в 250 екземпляра, доклада ми до X-то Обикновено Народно събрание за уволнение от длъжност съветниците при Върховната сметна палата, чест имам да Ви помоля да го внесете в Събранието за разглеждане и одобрение.

Министър на финансите: (п) М.Тенев

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 1, а.е. 1212, л. 1. Оригинал.Ръкопис.

№ 58

Доклад от Михаил Тенев, министър на финансите, до X Обикновено народно събрание за уволнение от длъжност на съветниците при Върховната сметна палата.

София, 10 октомври 1899 г.

До X-то Обикновено Народно Събрание

Д О К Л А Д

На Министра на Финансите за отчислението от длъжност съветниците
на Върховната сметна палата

Господа Представители!

Чл. 81 от “Закона за отчетността по бюджета” гласи, че правилата за издаването платежни заповеди и делегации, начинът на съставянето и изплащането им, както и способа за оправдането на разноските, ще се определят в “Правилник за приспособлението на закона за отчетността по бюджета”, в “Правилник за способа на произвеждането държавните разноски и за документите, които трябва да ги оправдават” и в “Правилник за редът, счетоводството и деловодството на окръжните и околийски ковчежничества”.

Такива правилници са изработени и узаконени своевременно. В първия от тях е предвидено, че разходите, по отношение на оправдането им, се подразделят на два вида: разходи, които се оправдават *при самото им изтегляне из ковчежничеството с документи, предвидени в [ъв] втория правилник* и авансови разходи, които се оправдават отпосле и чиито документи се изпращат при особен опис от надлежните учреждения и лица в ковчежничеството, от което са изтеглени сумите (чл.чл. 44, 45, 50 и 51), а в “Измененията на правилника за устройството, отчетността и деловодството на окръжните и околийски ковчежничества” е предвидено, че оправдателните документи се изпращат от ковчежничествата ежемесечно в [ъв] Върховната сметна палата, която ги проверява и съобщава за правилността им (чл.чл. 128, 135, 313 и 320).

От горното следва, че оправдателните документи на държавните разходи се предават от кредиторите направо на ковчежничествата при изтегляването на парите или по-после, ако сумите са в аванс, и се изпращат от ковчежничествата, ежемесечно, заедно с надлежните платежни заповеди, в [ъв] Върховната сметна палата, която ги проверява и съобщава на ковчежничествата за тяхната правилност или неправомерност.

При това, с [ъс] закон от 9 ноемврий 1888 г. предварителната проверка и виза на платежните заповеди, която до това време се извършваше и в [ъв] Финансовото министерство, биде възложена, за икономия, само на Върховната сметна палата. А със закон от 2 декемврий 1888 год. се определиха правата и обязаностите на Палатата относително визата. Членове 1, 2 и 3 от последния закон гласят *следующето*:

“Споровете между Върховната сметна палата и министерството по визировката на някоя платежна заповед се разрешават от Министерский съвет, под отговорността на министрите.

В случай на такъв спор, надлежния министър внася въпроса на разглеждане в Министерский съвет, заедно с писмени отказ на Палатата. Решението на Съвета е задължително както за министерството, тъй и за Върховната сметна палата.

Ако Върховната сметна палата и след заседанието на Министерский съвет остане на мнение противно, тя визираща платежната заповед, но държи сметка на всякой такъв случай и излага в годишния си доклад до Народното събрание основанията, по които тя счита за неправилен разхода.

Върховната сметна палата е длъжна най-много вътре в три дни от получаването на платежната заповед да положи или откаже визата си”.

До преди две години Върховната сметна палата, при проверката и визита на платежните заповеди, се придържаше напълно у законите и правилниците, като не изискваше никакви документи, а следеше само дали всяка платежна заповед съдържа финансовата година, главата и §-а от бюджета, към който се отнася разхода, името и фамилия и длъжността на кредитора, ковчежничеството, което трябва да плати сумата, предмета, за който се плаща и има ли свободен кредит от §-а, по който е тя издадена. От тогава насам, обаче, тя почна да иска да ѝ се изпращат при визита на платежните заповеди, някакви оправдателни документи, които тя мисли, че ѝ са необходими, за да се увери в правилността на издадените платежни заповеди и да отказва визата, ако не ѝ се представят исканите документи. Миналата година, по случай отказването ѝ да визираща някои платежни заповеди на Министерството на общ[ествените] сгради и след издаването на надлежното постановление от Министерский съвет за визирането им както гласи “Закона за допълнение към Закона за Върховната сметна палата”, Съвета, като взел предвид, от една страна, че според чл. чл. 1 - 3 на речения закон споровете, които би възникнали между министерствата и Върховната сметна палата по визировката на платежните заповеди се решават окончателно от Министерский съвет и са задължителни както за Палатата тъй и за министерството, което е в спор с нея, и, от друга, че отказването на Палатата да визираща въпросните платежни заповеди съставлява акт на инсубординация-престъпление, предвидено и наказуемо от чл. 443 на “Наказателния закон”, нещо, което не може да се позволи на нито един служащ в Държавата, освен под риск да се изпадне в анархия, издал постановлението си от 13 юлий 1898 год., под № 12, в което повторно поканил Палатата да визираща платежните заповеди и я предупредил, че в противен случай ще се вземат нужните спрямо нея мерки за зачитането на законите. Палатата се съобщила с това постановление.

Недоволна, обаче, от това и окуражена от обстоятелството, че някои министерства ѝ са давали сегис-тогис, по нейно искане, да прегледва някои документи при визирането на платежните заповеди и то с цел да избегват препирни с нея, Палатата стана, от началото на текущата година, толкова вискателна по отношение на искането на такива документи, щото почна, некак си косвено, да се меси дори в административните разпореждания на министерствата и да иска да проверява, при визата на платежните заповеди, основателността на решенията, земани от самото Народно събрание. Измежду многото такива случаи е и тоя с документите, обозначени в чл. 36 на Закона за стипендиите и временните помощи, на основание на които Министерството на народното просвещение отпуска стипендиите и помощите, и със сумата 260,562 лв. 77 ст., следума на Breslauer Disconto Bank в Берлин, за лихва, комисионна и други на направения от същата, през 1898 год., привременен заем от 3,689,700 лв, сума, която се удържа от 10 милионний аванс, отпуснат на съкровището през същата година от Banque Internationale de Paris, Banque des Pays Bas e Banque Imp. R. des Pays Autrichiens и изразходването на която се одобри от Народното събрание с решението му от 19-й декемврий 1898 год., в която е казано, че се одобрява контракта, сключен на 2/14 юлий 1898 год., между правителството и банковата група за отпускане на първото, срещу част от V-та опция на 6 % държавен заем от 1892 год. и срещу остатъка от II-та опция на 5 % земеделчески заем от 1896 год., един аванс от 10 милиона л[ева] зл[атни], както и направеното от производението на този аванс изплащане на 3,950,262 л[ева] и 77 ст. за главницата, лихва, комисионна и пр. По направения от Breslauer Disconto Bank привременен заем през същата година.

По повод на издадените платежни заповеди за някои пособия и помощи и за оформяването на разхода за главницата и лихвите на горний привременен заем от Breslauer Disconto Bank, Палатата заведе с министерствата дълги и нескончаеми преписки, които не доведоха до никакъв практически резултат, понеже платежните заповеди стоят и до сега неподписани и възпрепятствваха на редовния ход на службата.

От разменените така преписки се вижда, че Палатата е основала правото си да иска да ѝ се представят оправдателни документи, при визата на платежните заповеди, на следующото:

На чл. 10, п.п. 3, 4 и 5 от закона ѝ;

На чл. чл. 57 и 60 от правилника ѝ;

На чл. 61 от закона за отчетността;

На чл.чл. 9, 25 и 55 от правилника за приспособлението на същия закон и на това, че при визата на платежните заповеди не могла да се ръководи само от “Правилника за способа на произвеждане държавните разходи и документите, които трябва да ги оправдават”, понеже той бил издаден през 1884 год., а от тогава много нови закони са издадени и някои видоизменени, без да е бил допълнюван правилника, а от това се оказвала непълнота и празнота в него, по причина на което тя се принуждавала да прибегва към законите, от дето да търси оправдателните документи, с които да може да се увери дали разходите се разрешават на законно основание.

Преди всичко Палатата неоснователно се домогва до чл. 40, п.п. 3, 4 и 5 от закона ѝ, тъй като тоя член е в свързка с предшествуващия го в същия закон чл. 39, който се отнася до проверката на сметките (годишни или месечни) на отчетниците, каквито са ковчежничествата, митниците и пр. Макар и не на място приведен, чл. 40 иде косвено да потвърди, че Палатата проверява документите, когато се представят от ковчежничествата, като гледа всички приходи и разходи да са подкрепени с надлежните оправдателни документи.

Това се потвърдява още и от самия “Правилник за вътрешния ред на Върховната сметна палата.” В него има два специални отдела по въпросът, който ни занимава: отдел за визировката на платежните заповеди и отдел по проверката сметките на ковчежничествата. В първия отдел ни дума нема че, при визата на платежните заповеди, Палатата има право да иска някакви оправдателни документи, когато в[ъв] втория изрично е казано, че *“при проверяване документите, които оправдават разходите по платежните заповеди, проверителят следи: а) всяка платежна заповед визирана ли е от Върховната сметна палата и Финансовото министерство: б) документите, които се отнасят към оправданието разхода по някоя платежна заповед, отговарят ли на предвидените в бюджета кредити, съставени ли са съгласно “Правилника за способа на произвежданието държавни разходи и документите, които трябва да ги оправдават” и допълнението му, и облепени ли са с нужните гербови марки, съгласно “Закона за гербовия сбор”; в) съблюдени ли са постановленията на чл.чл. 4, 74, 75, 76 и 77 от “Закона за отчетността по бюджета” и г) при харчението на сумите, съблюдени ли са с интересите на хазната.”*

Както се вижда, в тоя отдел на правилника се говори, че проверителят на сметките на ковчежничествата гледа не само дали документите, които се отнасят към оправданието разхода по някоя платежна заповед, отговарят на предвидените в бюджета кредити и дали са те съставени съгласно “Правилника за способа на произвежданието държавните разходи”, но и това дали при произвежданието на разходите са спазени постановленията на чл.чл. 4, 74, 75, 76 и 77 на “Закона за отчетността по бюджета”, а именно: предвидените в разносния бюджет на една финансова година кредити употребени ли са само за удовлетворение разноски по извършени работи през течение на годината; всички търгове, произведени в името на Княжеството стават ли публично, съгласно “Закона за търговете”; спазени ли са случаите, в които може да се сключват условия по съглашение; и постройките и материалите, които по естеството си или по други някои обстоятелства е трябвало да се извършват или доставят по стопански начин, разрешени ли са с[ъс] закон. От горното излиза, че, както оправдателните документи, тъй и редовността на разходите се преглеждат в Палатата при проверката сметките на ковчежничествата.

При това, горния правилник е издаден в края на 1893 год., т.е. след издаването на законите: за отчетността по бюджета и за Върховната сметна палата, на правилниците за приспособлението на законите: за отчетността по бюджета, за ковчежничествата, с измененията и за способа на оправданието на разходите, а тъй също и на постановлението за извършването предварителната проверка и виза на платежните заповеди от Върховната сметна палата. Той е съставен от самата Палата и ако при съставянето му тя е считала, че горните закони и правилници ѝ дават право да изисква, при визиранието на платежните заповеди, някакви оправдателни документи, тя непременно би споменала нещо в него за тия документи и би оказала на случаите, в които те следва да се изискват, а не, както сама тя признава, че сега изисква само ония документи, които тя намери за нужно. Тя би трябвало да предвиди това в правилника си и да даде повече подробности, отколкото е предвидено в същия по проверката на сметките на ковчежничествата, за които се спомена по-горе, понеже предварителната контрола на разходите е много важна, а като не е предвидено за нея нищо, излиза, че и самата Палата не е мислила, че има право да изисква, при

визата на платежните заповеди, да ѝ се представляват оправдателни документи по нейно усмотрение.

И тъй, с чл.чл. 44, 45, 50, 51, 128, 135, 313 и 320 от правилниците: за приспособлението на Закона за отчетността по бюджета и за устройството, счетоводството и деловодството на ковчежничествата, за измененията на последния правилник, се установи изрично, че оправдателните документи по платежните заповеди се предават от кредиторите направо в ковчежничествата при отпускането на сумите и се изпращат заедно с месечните отчети, във Върховната сметна палата, гдето се проверяват, дали са съставени съгласно “Правилника за документите, които оправдават разходите”. Отделът по проверката ковчежническите сметки, изложен в “Правилника за вътрешния ред на Върховната сметна палата” дойде да утвърди това още по-осезателно, че първоначално оправдателните документи се предават и проверяват не другаде, а в ковчежничествата, на които чл. 5 на “Закона за допълнение към Закона за Върховната сметна палата” дава право да отказват да приемат нередовни документи, като същевременно постановява, че в случай, че *“лицето, което представлява документите, няма възможност да удовлетвори исканieto на ковчежничеството, надлежният министър се отнася за това до Върховната сметна палата, която се произнася за приемането или неприемането им”*.

Веднъж всичко това установено, не може вече да се мисли да се вади заключение от останалите членове, на които се ссилава Палатата, че тя има право да иска да ѝ се представят, при визата на платежните заповеди, някакви документи, толкоз повече, че в тях подобно нещо не се споменува, нито се подразбира.

Никои не отказва, че платежните заповеди трябва да са издадени съгласно съществуващите законоположения, както гласят указанията от Палатата членове 57 и 55, т.е. да са издадени по правилата за издаване платежни заповеди да се отнасят до кредитите, за които са те издадени, да има съответствующия за целта свободен кредит в бюджета, или да са разрешени кредитите от Народното събрание с[ъс] закон; но щом Палатата забележи някоя неправилност по произвеждането на някои разходи, както това се предвижда в указаний от Палатата чл. 60-й от правилника ѝ, тя е длъжна, по-нататък, да се съобрази с последующите членове 61, 62 и 63 от същия правилник, които тя забравя и които гласят, че в такъв случай Палатата постановява да се повърнат заповедите на надлежният министър с излагане причините на невизиранието, а онези платежни заповеди и делегации, които министрите повърнат в Палатата, придружени с постановление от Министерския съвет за визиране, *макар и да съдържат някои неправилности*, Палатата ги визира и бележи затова в годишния си доклад до Народното събрание, съгласно чл. 3-й на “Закона за допълнение към закона за Палатата”, закон, който, с прехвърлянето предварителната проверка и виза на платежните заповеди от Финансовото министерство в[ъв] Върховната сметна палата, имал е предвид чл. 61-й от “Закона за отчетността по бюджета”, понеже е предвидил, че когато по някоя платежна заповед се забележи нередовност е се породи спор между Палатата и надлежното министерство, спора ще се решава окончателно от Министерския съвет.

По указания от Палатата чл. 9-й от Правилника за приспособлението на Закона за отчетността по бюджета се говори за *“оправдателните документи, които се прилагат или трябва да се приложат отпосле.”* Под думите: *“оправдателните документи, които се прилагат”* се разбираат документите, които ще се приложат при изтеглянето на сумите из ковчежничествата, ако тия суми не се отпуснат в аванс, а под думите: *“или трябва да се приложат отпосле”*, се разбираат документите, които ще се приложат, или, по-право, предадат на ковчежничеството по-после, ако сумите се отпуснат в аванс; тъй като при изтегляването на авансите из ковчежничествата документи не могат да се доставят.

В чл. 25-й на същия правилник се говори, че Палатата може, по следствие на някои обстоятелства, да поиска обяснения по някоя платежна заповед, но обяснения, а не документи, защото обясненията не са документи и тия обяснения се отнасят просто до редът, по който се съставят платежните заповеди и до някои опущения или неясности на платежните заповеди.

Колкото за твърдението на Палатата, че при визата на платежните заповеди тя не могла да се ръководи само от “Правилника за способа на провеждането държавните разходи и документите, които ги оправдават”, понеже той бил издаден през 1884 год., а от тогава много нови закони са издадени и пр., това е повече от несъстоятелно, тъй като се доказва, че Палатата няма и не може да има никакво право да изисква, при визата на платежните заповеди, каквито и да било документи.

Министерския съвет, като изслуша гореизложеното и като взе предвид:

1) че Върховната сметна палата, вместо да проверява редовно сметките на отчетниците и да се повръщат гаранциите им по-скоро, за да няма оплаквания от страна на техните гаранți, а тъй също и да провери приходите и разходите по бюджетните упражнения за годините 1884, 1885 и 1886, за които още не е представила доклади до Народното събрание, тя почна да създава, по незаконен ред, един вид предварителна контрола и да се меси в административните разпореждания на министрите, с което тя употребява повече от времето си да води дълги и неоснователни спорове с министерствата;

2) че от нейните преписки изпъква на всяка минута умишлената й тенденция да протака, колкото е възможно повече, препирните, а с това да препятствува на правилния ход на работите;

3) че въпреки забележката на предшественика ми, да представлява по-рано на Министерството на финансите проверените сметки, от които се съставя ключването бюджета и да чака да се приготви то, та да сравни с него своя доклад до Събранието, както гласи закона за Палатата, тя и тая година, без да чака да се изпълни това предписание на закона, пак е отпечатала и внесла доклада си в Народното събрание;

4) че тя иска да се постави по-горе от законите, понеже миналата година не се е съобразила с едно постановление на Министерския съвет, издадено на основание на закона за допълнението към закона й, относително споровете между министерството и нея по визата на платежните заповеди, и Съвета е бил принуден да й припомни обявеностите й и да почита законите, инак ще вземе нужните спрямо нея мерки;

5) че тя отказва да се съобрази с постановленията на Министерския съвет от 13 май, протокол № 34 от 4 август т.г., протокол № 53, последвали: първото по отказването й и да визиращите издадените през априлий с. год., от Министерството на народното просвещение четири платежни заповеди под №№ 828, 903, 915 и 916 за помощи и пособия на студенти, и второто - по отказването й да изпълни първото постановление и да визиращите, както тия платежни заповеди, тъй и ония, издадени по-после от същото министерство и за същата цел, за което същевременно се наказва членовете й с лишение 1/2 от заплатата за месеците юлий, август и септемврий т.год. с предупреждение че, ако Палатата не визираща пак горните платежни заповеди, председателя и съветниците ще се отчислят от длъжност и ще се предадат на съд за незачитание законите;

6) че тя, и след наложеното на членовете й дисциплинарно наказание, пак отказва да се съобрази с постановлението на Министерския съвет от 8-й август т.г., последвало по отказването й да визираща платежната заповед на Финансовото министерство № 683, издадена за оформяването на разхода по привременния заем направен от Bresslauer Disconto Bank;

7) че, освен това с писмото си от 18-й изтеклий № 3913 до Министерството на народното просвещение, тя категорически отказва да визираща издадените напоследък по тазгодишния бюджет на същото министерство платежни заповеди под №№ 1534, 1535, 1536 и 1538 за помощи на бедни ученици, без прилагане на изискваните от нея свидетелства и същевременно заявява, че съветниците, които съставляват болшинството на общото й събрание, никога няма да склонят да се произнесат за визата без въпросните свидетелства; и

8) че с тия си умишлени, капризни и противозаконни действия, които може да се продължават и за напред, Съвета на Палатата не само че спира правилното и своевременно удовлетворение на държавните нужди, но подравя авторитета на самата Палата,

Р Е Ш И:

Да поиска от Народното събрание, въз основание на чл. 3 от Закона за Върховната сметна палата, разрешение, да се уволнят от занимаемите им длъжности съветниците на същата Палата: Александър Златарски, Георги П. Иванов⁹⁵, Стоян Н. Тъпчилещов⁹⁶, Стоян Веженов⁹⁷, Евстатий Цонаков⁹⁸ и Христо Бакалов.

Като изпълнявам това решение на Министерския съвет, имам чест да ви помоля, г-да народни представители, да дадете съгласието си за изпълнението му.

София, 10 октомврий 1899 година

Министър на финансите: **М. Тенев**

№ 59

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за внасяне за разглеждане и приемане от Народното събрание на законопроект за построяване в столицата, чрез концесия, сгради на седем министерства, на Върховната сметна палата и на Съдебната палата.

София, 24 ноември 1899 г.

ПРОТОКОЛ

за заседанието на Министерския съвет
от 24-ий ноември 1899 година

№ 90

Заседанието се отвори в 11 часът преди пладне.

ПРИСЪТСТВУВАХА:

Г-н Т. Иванчов - Председател на Министерския съвет и Министър на външните работи и изповеданията; г-н д-р В. Радославов - министър на вътрешните работи; г-н д-р Д. К. Вачов⁹⁹ - министър на народното просвещение; г-н М. Тенев - министър на финансите; г-н П. Пешев - министър на правосъдието; г-н полковник Ст. Паприков¹⁰⁰ - министър на войната; г-н Гр. Д. Начович - министър на търговията и земеделието и г-н Д. Тончев - министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията.

СЛУШАХА:

...

XV. Устния доклад на г-на Министра на обществените сгради, пътищата и съобщенията;

ПОСТАНОВИХА:

Одобрява се да се внесе за разглеждане и одобрение в настоящата сесия на X-то Обикновено Народно събрание представения с устния доклад на г-на Министра на общите сгради, пътищата и съобщенията Законопроект за построяване в столицата, чрез концесия, здания за помещаване на 7 министерства, на Върховната сметна палата и на Съдебната палата.

...

Заседанието се затвори в 1 часът подир пладне.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: Т. Иванчов

МИНИСТРИ: Д-р В. Радославов

Д. К. Вачов

П. Пешев

М. Тенев

Полковник Ст. Паприков

Д. Тончев

ВЕРНО:

ПОДСЕКРЕТАР: К. Апостолов

№ 60

Доклад от Димитър Тончев, министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията, до княз Фердинанд I за разрешаване внасянето в Народното събрание на Законопроект за построяване здания за седем министерства, Върховната сметна палата и Съдебната палата.

София, 27 ноември 1899 г.

Препис

ДОКЛАД

до

Негово Царско Височество Княза

№ 23793

Господарю!

На основание чл. 109 от конституцията и съгласно XV-то постановление на Министерският съвет, взето в заседанието му от 27-й того, протокол № 90, имам чест най-покорно да моля Ваше Царско Височество да благоволите и разрешите да се внесе на разглеждане и одобрение от заседащата I-ва редовна сесия на X-то Обикновено народно събрание, приложения тук законопроект заедно с изложение на мотивите за построяване в столицата, чрез концесия, здания за помещаване на 7 министерства, на Върховната сметна палата и на Съдебната палата.

Съм, Господарю, на Ваше Царско Височество най-покорен служител и верен поданик.

(подп.) Министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията:
Д.Тончев

Гр. София, 27 ноември 1899 година.

Верно: Деловодител: Ив. Радойчев¹⁰¹

На документа има резолюция: “На първообразния с[ъс] собствената на Негово Царско Височество ръка написано “Одобрено”. Фердинанд.”

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 1, а.е. 1258, л. 2. Заверен препис. Ръкопис.

№ 61

Писмо от Димитър Тончев, министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията, до председателя на X Обикновено народно събрание с предложение за разглеждане на законопроекта и мотиви към него за построяване на здания за седем министерства, Върховната сметна палата и Съдебната палата.

София, 4 декември 1899 г.

МИНИСТЕРСТВО
на
ОБЩЕСТВЕНИТЕ СГРАДИ,
ПЪТИЩАТА
и
СЪОБЩЕНИЯТА

София, 4 декември 1899 г.

Отделение "Архитектурно"

№ 24326

Господине Председателю,

На основание чл. 109 от Конституцията и съгласно Височайше одобрения доклад от 27-й изтекший ноемврий под № 23793, препис от който тук прилагам, заедно с настоящето, имам честта да Ви изпратя в 200 екземпляри приготвения от повереното ми министерство законопроект, с изложение на мотивите му, за построяване в столицата, чрез концесия, здания за помещаване на 7 министерства, на Върховната сметна палата и на Съдебната палата, с молба да благоволите и го предложите на разглеждане и одобрение от заседащата I-ва редовна сесия на X-то Обикновено Народно събрание.

Министър: Д. Тончев
Главен секретар: [П. Ив. Чап...]
Началник на отделението,
Архитект: [Т. Момчилов¹⁰²]

Господину Председателю
на X-то Обикновено Народно събрание

На писмото има надпис: "Вписан под № 73 от 4. XII.99 г."

ЦДА, Ф.173 К, оп.1, а.е.1258, л. 1. Оригинал. Ръкопис.

№ 62

Мотиви към законопроекта за построяване на сгради за седем министерства, Върховната сметна палата и Съдебната палата.

София, ноември 1899 г.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

към законопроекта за построяване, с концесия, в Столицата здания за помещаване на 7 министерства, на Върховната сметна палата и на Съдебната палата

Учрежденията, за които се проектира да се построят здания, освен в част от Министерството на вътрешните работи, се помещават в частни здания и за това държавата плаща годишно изобщо наем 198.600 лева. Към тази сума, ако се прибави като наем за помещение на последното министерство 15.000 лева, общия годишен наем ще достигне 213.600 лева.

Наеманите сега здания са неудобни, строени са за жилища, значи при условия съвсем различни от тези, каквито се полагат за едно учреждение. Преди всичко те не са достатъчно просторни, за да се помещават в тях както треба министерствата и Палатите. При повечето от тия учреждения даже службите биват разпръснати в няколко здания и все пак притеснявани. Липсват сега необходимите за някои учреждения просторни зали с потребното осветление. Никъде няма просторни зали за архиви. Последните, като особено важни, би трябвало да се съхраняват в места безопасни в[ъв] всяко едно отношение. При сегашното положение, обаче, архивите биват разпръснати в шкафове или често и без такива по коридорите, стълбите, че и по таваните.

Наеманите сега здания, с незначителни изключения, са нехигиенични, не се проветриват и осветляват достатъчно, отоплението е примитивно, а вследствие на това и скъпо.

Не ще съмнение, че всички изброени недостатъци на наеманите здания, пречат на правилния ход на службите и причиняват щети на държавата. Затова правителството се виде принуде-

но и усвои мисълта да се построят здания, които да отговарят на всички условия за помещаване в тях упоменатите 7 министерства, за Съдебната палата и за Върховната сметна палата.

За построяване такива обширни здания ще трябва да се ангажират значителни суми, с каквито не е желателно да се обременява държавния бюджет. В такъв случай намери се за уместно да се извърши построяването по особен концесионен начин, определен в чл. 2 от предлагания закон. Определя се да се плаща на концесионера ежегодно по 320.000 лева през толкова години, колкото ще се установи при конкуренцията и след изтичането на които години зданията ще останат собственост на държавата.

Този срок, според направените приблизителни изучавания се указва, че ще бъде между 25 и 30 години. Сумата 320.000 лева превишава сега плащания наем, но да се има предвид, че последният е за здания неудобни и недостатъчни. Същия наем би бил по-висок ако се наемат здания, каквито всъщност са потребни сега и щеше да превишава сумата 320.000 лева, ако се наемеха здания с размери, каквито ще трябва след 10-15 години, каквито здания именно се проектира да се построят. Най-важното условие обаче е това, че след изтичане срокът на концесията, държавата ще има свои здания.

София, ноемврий 1899 година.

Министър на обществените сгради,
пътищата и съобщенията: **Д.Тончев**

ЦДА, Ф. 173 К, оп.1, а.е. 1258, л. 3. Печатно.

№ 63

Закон за построяване сгради за седем министерства, Върховната сметна палата и Съдебната палата.

София, ноември 1899 г.

Проект

ЗАКОН

за построяване в столицата, чрез концесия, здания за помещения на 7 министерства, на Върховната сметна палата и на Съдебната палата.

Чл. 1. Възлага се на Министерството на обществените сгради, пътищата и съобщенията да отдаде на търг построяването с концесия, върху държавни места, здания за помещения на министерствата: 1) на Външните работи и изповеданията; 2) на Вътрешните работи; 3) на Народното просвещение; 4) на Финансите; 5) на Правосъдието; 6) на Търговията и земеделието; 7) на Обществените сгради, пътищата и съобщенията; 8) на Върховната сметна палата; и 9) на Съдебната палата.

Чл. 2. Търга за отдаване на предприемач построяване изброените в чл. 1 здания ще се извърши от Министерството на обществените сгради, пътищата и съобщенията и ще състои в определяване чрез малонадаване времето, през което предприемача-концесионер, като построи зданията с[ъс] свои средства, ще получава от държавата годишно по 320.000 лева златни и след изтичане на което време зданията ще останат собственост на държавата.

Чл. 3. Упълномощава се Министерския съвет да утвърди търгът, който ще се произведе на основание проектите и условията, изработени от Министерството на обществените сгради, пътищата и съобщенията.

ЦДА, Ф. 173 К, оп.1, а.е.1258, л.4. Печатно.

№ 64

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на д-р Георги Странски за председател на Върховната сметна палата и на съветници при Върховната сметна палата.

София, 28 декември 1899 г.

ПРОТОКОЛ

за
Заседанието
на
Министерский Съвет
От 28-ий Декемврий 1899 година

№ 100.

Заседанието се отвори в 4 часът подир пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] Т. Иванчов - Председател на Министерский Съвет и Министър на Външните Работи и Изповеданията, Д-р В. Радославов - Министър на Вътрешните Работи, Д. К. Вачов - Министър на Народното Просвещение, М. Тенев - Министър на Финансите, П. Пешев - Министър на Правосъдието, Полковник Ст. Паприков - Министър на Войната, Гр. Д. Начович - Министър на Търговията и Земледелието и Д. Тончев - Министър на Обществените Стради, Пътищата и Съобщенията.

Слушаха:

...

Ш. Устния доклад на Господина Председателя на Министерский Съвет и Министър на Външните Работи и Изповеданията.

Постановиха:

Въз основание на чл. 3й от Закона за Върховната Сметна Палата одобрява се да се назначат на места вакантни за Председател на Върховната сметна палата Д-р Г. Странски и за Съветници при същата Палата: Ив. Атанасов¹⁰³, Спас Тричков¹⁰⁴, Никола Пиперов¹⁰⁵ и В. Золотов.

Заседанието се затвори в 8 часът подир пладне.

Министър-Председател: Т. Иванчов
Министри: Д-р В. Радославов
Д. К. Вачов
М. Тенев

Вярно:

Подсекретар: К. Апостолов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 1552, л. 1. Оригинал. Ръкопис.

Указ на княз Фердинанд I за уволнение на председателя на Върховната сметна палата и съветници при същата.

София, 31 декември 1899 г.

УКАЗ

№ 14

НИЕ ФЕРДИНАНД I.

С Божия милост и народната воля

Княз на България.

По предложението на Нашия Министър-Председател, представено Нам с доклада му от 29 того под № 1031, и съгласно с решението на X Обикновено Народно Събрание, взето в първата му редовна сесия на 1 декември 1899 год.,

Постановихме и постановяваме:

I. Да уволним от длъжност председателя на Върховната Сметна Палата, Георги Тишев, и съветниците при същата палата: Александър Златарски, Стоян Н. Тъпчилещов, Христо Бакалов, Георги П. Иванов, Евстатий Цонаков и Стоян Вежанов. Уволнението на споменатите лица да се счита от 31 декември 1899 год.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Министър-Председател.

Издаден в Нашата столица София на 31 декември 1899 год.

На първообразното съ[с] собствената на Негово Царско Височество ръка написано:

Фердинанд.

Приподписал:

Министър-Председател: Т. Иванчов

ДВ, бр. 1, 3 януари 1900 г. Печатно.

№ 66

Указ на княз Фердинанд I за назначаване на д-р Георги Странски за председател на Върховната сметна палата и на съветници при Палатата.

София, 31 декември 1899 г.

УКАЗ

№ 15

НИЕ ФЕРДИНАНД I.

С Божия милост и народната воля

Княз на България.

По предложението на Нашия Министър-Председател, представено Нам с доклада му от 31 декемврий 1899 год., и съгласно с решението на Министерския Съвет, взето в заседанието му от 28 декемврий 1899 год.,

Постановихме и постановяваме:

I. Да назначим за председател на Върховната Сметна Палата д-р Г. Странски и за съветници при същата палата: Ив. Атанасов, Спас Тричков, Никола Пиперов и В. Золотов.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Министър-Председател.

Издаден в Нашата столица София на 31 декемврий 1899 год.

На първообразното съ[с] собствената на Негово Царско Височество ръка написано:

Фердинанд

Приподписал:

Министър-Председател: Т. Иванчов

ДВ, бр. 1, 3 януари 1900 г. Печатно.

№ 67

Писмо от д-р Георги Странски, председател на Върховната сметна палата, до Христо Бончев, министър на финансите, с мнение извършваните разходи през текущата година, до приемането на бюджета, да стават с 1/12 част от предвидения по бюджета постоянен кредит.

[София], 23 януари 1901 г.

бързо

Върховна Сметна Палата
№ 271
23 януарий 1901 г.

До Господина Министра
на финансите

Първото отделение на В[ърховната] См[етна] Палата, в заседанието си на 22 того, разгледа въпроса за прилагане в действие и за през 1901 г. бюджета на Княжеството за 1900 г., разрешен с В[исочайши] Указ от 30/ХІІ.1900 г., под № 372, и като взе пред вид:

1) че с В[исочайши] указ № 372/1900 е разрешено, щото бюджета за 1900 г. да се приложи в действие и за 1901 г. до гласуването от първата сесия на ХІ Обикнов[ено] Нар[одно] Събрание бюджет на Княжеството за същата 1901 год.

2) че с окръжно от 3.І.1901 г. под № 16, Министерството на финансите пояснява начина за прилагането на въпросния бюджет и през текущата година, в смисъл щото да не се разрешават суми повече от 1/12 част на месец, с цел щото гласуването бюджета за текущата година да не се превишат кредити по някои параграфи на бюджета, по които може би ще последва изменение.

3) че с горепоменатото окръжно Министерството наистина е установило един ред за правилното преминаване от бюджета за 1900 към бюджета за текущата година, който има да се гласува, но при все това, с окръжното си от 16 того, под № 349, отменява окръжното от 3/І т.г., под № 16, с прилагането на което щяха да се отстранят някои възможни нередовности.

4) че като не е възможно да се определи точно кога ще бъде гласуван бюджета за текущата година и от кога ще влезе в сила, то извършването безусловно разходи през 1901 г. въз осно-

вание на миналогодишния бюджет, ще има за следствие нередовности, главно в превишение на кредити, които могат да произлезат от намалението кредитите по някои параграфи, или от съвършенното им закриване по бюджета;

5) че, за да се отстранят подобни нередовности, най-целесъобразно ще бъде да се извършват разходите постепенно, само по 1/12 част, според както е определено в окръжното № 16, освен извънредните и временни разходи, предвидени в чл. 18 от закона за отчетността по бюджета, за които съществуват специални закони и контракти.

На основание горните съображения

Постанови:

Върховната сметна палата е на мнение, че извършването разходи през текущата година до вотирането на бюджета, да става по месечно и не повече от 1/12 част от общия предвиден по бюджета постоянен кредит, а повече от 1/12 част да се разрешават само за такива временни и извънредни разходи, на които разходването е установено съ[с] специални закони или контракти.

Като ви съобщавам гореизложеното, имам чест да ви помоля, Господине Министре, да имате добрината да земете въ[в] внимание мнението на Палатата и да разпоредите да се приложи в действие.

Председател: Д-р Странски
Секретар: Г. Вирчев¹⁰⁶

На лицевата страна с молив е написано: “Не може да последва изменение, защото чл. 122 е задължителен за събранието, стига да даде той право да се харчи не по 1/12, а според нуждите. Че ако се отпускат по 1/12, не може ли да последва изменение?”

На гърба с мастило е написано: “Това мнение на Палатата е било внесено в Министерски съвет, който решил да се остави без последствие това мнение на Палатата (VIII-то постановление на Министерски съвет, в заседанието му от 26 януарий 1901 г., протокол № 3).”

ЦДА, Ф. 765 К, оп. 1, а.е. 114, л. 1. Препис. Ръкопис.

№ 68

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за неприемане на доклада на Върховната сметна палата за прилагане в действие на бюджета за 1900 г., до приемането на бюджета за текущата 1901 г.

София, 26 януари 1901 г.

ПРОТОКОЛ

за
Заседанието
на
Министерския Съвет
От 26-ий Януарий 1901 година

№ 3

Заседанието се отвори в 4 часът подир пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] Р. Петров - Председател на Министерския Съвет, министър на Вътрешните Работи, Управляющий Министерството на Външните Работи и Изповеданията, Ив. Пеев¹⁰⁷ - министър на Народното Просвещение, Д-р Данчов¹⁰⁸ - министър на Правосъдието, Управляющий

Министерството на Търговията и Земледелието, Генерал-Майор Ст. Паприков - министър на Войната и Управляющий Министерството на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията и Хр. М. Бончев - Управляющий Министерството на Финансите.

Слушаха:

...

VIII. Докладът на същото Министерство [на Финансите] от 21-ий Януарий 1901 год. под № 798;

Постановиха:

Мнението на Върховната Сметна Палата, относително начина за прилагание в действие миналогодишния бюджет през текущата година до вотирането на бюджета за текущата година, изложено в писмото ѝ до Министерството на Финансите от 23-ий т.м. под № 271 - се оставя без последствие.

...

Заседанието се затвори в 8 часът подир пладне.

Министър-Председател: Р. Петров
Министър на Народното Просвещение: Ив. Пеев
Министър на Правосъдието: Д-р Данчов
Министър на Войната: Генерал-Майор Ст. Паприков
Управляющий Финансовото Министерство: Хр. М. Бончев¹⁰⁹

Верно:

Секретар: К. Апостолов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 1665, л. 1 - 4. Оригинал. Ръкопис.

№ 69

Законопроект, внесен от Ст. Арсениев, народен представител, за отмяна на Закона за допълнение към Закона за Върховната сметна палата.

София, 14 юни 1901 г.

До Почитаемото XI-то Извънредно Народно събрание

ЗАКОНОПРОЕКТ

внесен от Ломския народен представител Ст. Арсениев¹¹⁰

Единствен член. Законът за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 30 януари 1885 година, приет по принцип от V-то Обикновено Народно събрание и утвърден с указ № 259 от 2 декемврий 1888 год. се отменява.

На документа има надпис: “Подържан от долупоименованите г.г. народни представители:” (следват подписи на народни представители)

ЦДА, Ф. 173 К, оп.2, а.е. 10, л. 1. Оригинал. Ръкопис.

№ 70

Решение на XI Обикновено народно събрание за обявяване за недействителен Закона за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 1888 г.

София, 22 юни 1901 г.

РЕШЕНИЕ

На основание 49-й член от Конституцията, Народното събрание решава:

Тъй като при издаването на “Закона за допълнение към закона за Върховната сметна палата” от 1888 година, не са спазени условията, изисквани от Конституцията, той е недействителен.

Докладчик: С. Арсениев

Горното Решение се вотира и прие от XI-то Обикновено народно събрание, първа извънредна сесия, в LXXVIII-то му заседание, държано на 20-й юний 1901 год.

Ст[олица] София, 22-й юний 1901 год.

Председател: Ив. Ев. Гешов
Началник на канцеларията: Г. Богоев¹¹¹

ЦДА, Ф. 173 К, оп.2, а.е. 10, л. 4. Оригинал. Машинопис.

№ 71

Доклад от Петко Каравелов, министър-председател, министър на финансите и министър на народното просвещение, до княз Фердинанд I за утвърждаване с указ обявяването на Закон за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 1888 г. за недействителен.

София, 30 юни 1901 г.

ДОКЛАД

до

НЕГОВО ЦАРСКО ВИСОЧЕСТВО КНЯЗА

№ 7143

ГОСПОДАРЮ!

На основание чл. 45 от Конституцията, имам чест най-покорно да моля Ваше Царско височество, да благоволите, чрез подписване тук приложеный указ, да утвърдите гласуваното от XI Обикновено Народно събрание, 1-а извънредна сесия, в LXXVIII му заседание, държано на 20 юний т.г., решение, с което се обявява за недействителен Закона за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 1888 год., понеже при издаването му не са били спазени условията, изисквани от Конституцията.

Съм, Господарю, на Ваше Царско Височество,
Най-покорен служител и верноподаник.

Гр. София, 30 юний 1901 г.

За Министра на финансите:
Главен секретар: Хр. М. Бончев

На титулната страница има оригинален ръкописен надпис и подпис: “Одобрено. Фердинанд”.

ЦДА, Ф. 3 К, оп. 10, а.е. 23, л. 2. Оригинал. Ръкопис.

№ 72

Указ на княз Фердинанд I за утвърждаване отмяната на Закона за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 1888 г.

Бургас, 1 юли 1901 г.

У К А З

№ 160

НИЙ ФЕРДИНАНД I

С Божия милост и народна воля
КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ

Обявяваме на всички Наши верноподаници.

XI Обикновено Народно събрание, I-а извънредна сесия, в LXXVIII си заседание, държано на 20 юний т.г., гласува и прие

НИЙ

Утвърдихме и утвърждаваме следующето

РЕШЕНИЕ

На основание 49 член от Конституцията, Народното събрание решава:

Тъй като при издаването на “Закона за допълнение към Закона за Върховната сметна палата” от 1888 година не са спазени условията, изисквани от Конституцията, той е недействителен

ЗАПОВЯДВАМЕ:

Настоящото решение да се облече с държавния печат, да се обнародва в “Държавен вестник” и да се тури в действие.

Разпореденията за туряне в действие на това решение възлагаме на Нашия министър на финансите.

Издаден в Бургас на 1 юлий.

ФЕРДИНАНД I

За Министър на финансите:
Главен секретар: Хр. М. Бончев

По регистра за Държавния печат
№ 369.

Г. София, 10-й юлий 1901 год.

Пазител на Държавния печат,
Министър на Правосъдието: А. Радев¹¹²

№ 73

Доклад от Министерство на финансите до княз Фердинанд I за утвърждаване с указ връщането на незаконосъобразно задържани суми от заплатите на съветници във Върховната сметна палата.

София, 30 юни 1901 г.

ДОКЛАД

до

НЕГОВО ЦАРСКО ВИСОЧЕСТВО КНЯЗЯ

№ 7144

ГОСПОДАРИЮ!

На основание чл. 45 от Конституцията, имам чест най-покорно да моля Ваше Царско Височество, да благоволите, чрез подписване тук приложения указ, да утвърдите гласуваното от XI Обикновено Народно събрание, I-ва извънредна сесия, в LXXVIII му заседание, държано на 20 юний т.г. решение, за да се повърнат на бившите съветници при Върховната сметна палата: А. Златарски, С. Д. Веженов, Г. П. Иванов, Е. Цонаков и Ст. Тъпчилещов, незаконно задържаните половини от заплатите им за месеците юлий, август и септемврий 1899 година, по 697 лв. 50 ст. на лице.

Съм

Господарю, на Ваше Царско Височество най-покорен служител и верен поданик.

Гр. София

30 юний 1901 г.

За Министър на финансите:

Главен секретар: Хр. М. Бончев

На титулната страница има оригинален надпис: "Одобрено. Фердинанд"

№ 74

Указ на княз Фердинанд I за разрешаване изплащането на незаконосъобразно задържани суми от заплатите на съветници при Върховната сметна палата.

Бургас, 1 юли 1901 г.

УКАЗ

№ 159

НИЙ ФЕРДИНАНД I

С Божия милост и народна воля

КНЯЗ НА БЪЛГАРИЯ,

Обявяваме на всички Наши верноподаници:

XI Обикновено Народно събрание, I-ва извънредна сесия, в LXXVIII си заседание, държано на 20 юлий т.г., гласува и прие,

Н И Й

Утвърдихме и утвърдяваме следующото

РЕШЕНИЕ:

Да се повърнат на бившите съветници при Върховната сметна палата: А. Златарски, С. Д. Веженов, Г. П. Иванов, Е. Цонаков и Ст. Тъпчилещов, незаконно задържаните половини от заплатата им за месеците юлий, август и септемврий 1899 г. по 698 1/2 лева на лице

ЗАПОВЯДВАМЕ:

Настоящото решение да се облече с държавния печат, да се обнародва в "Държавен вестник" и да се тури в действие.

Разпорежданията за турянето в действие на това решение възлагаме на Нашия Министър на финансите.

Издаден в Бургас на 1 юлий 1901 г.

Държавен печат

ФЕРДИНАНД I

За Министър на финансите:

Главен секретар: Хр. Бончев

По регистра на Държавния печат,
Министър на правосъдието: А. Радев

ЦДА, Ф. 3 К, оп. 10, а.е. 72, л. 96. Оригинал. Ръкопис.

№ 75

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на Хр. Бончев за съветник във Върховната сметна палата.

София, 22 август 1901 г.

ПРОТОКОЛ

за
Заседанието
на
Министерский Съвет
От 22-ий Август 1901 год.

№ 36

Заседанието се отвори в 11 часът преди пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] П. Каравелов - Председател на Министерский Съвет, Министър на Финансите и Управляющий Министерството на Народното Просвещение, Д-р Ст. Данев¹¹³ - Министър на Външните Работи и Изповеданията, М. К. Сарафов - Министър на Вътрешните Работи, Д-р А. Радев - Министър на Правосъдието и Ив. Белинов¹¹⁴ - Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията.

Слушаха:

I. Устния доклад на Председателя на Министерский Съвет, Министър на Финансите и Управляющий Министерството на Народното Просвещение;

Постановиха:

Въз основание чл. 3-ий от Закона за Върховната Сметна Палата одобрява се да се назначи за Съветник при Върховната Сметна Палата, на място вакантно, Главния Секретар при Министерството на Финансите Хр. М. Бончев.

Заседанието се затвори в 1 часът подир пладне.

Министър-Председател: П. Каравелов
Министър на Външните Работи и Изповеданията: С. Данев
Министър на Вътрешните Работи: М. К. Сарафов
Министър на Правосъдието: А. Радев
Министър на Обществените Сгради,
Пътищата и Съобщенията: Ив. Белинов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 1698, л. 1. Оригинал. Ръкопис.

№ 76

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на Александър Златарски за съветник при Върховната сметна палата.

София, 30 април 1902 г.

ПРОТОКОЛ

за
Заседанието
на
Министерский Съвет
От 30-ий Априлий 1902 година

№ 19

Заседанието се отвори в 9 1/2 часът преди пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] Д-р Ст. Данев - Председател на Министерский Съвет и Министър на Външните Работи и Изповеданията, Ал. Людсканов¹¹⁵ - Министър на Вътрешните Работи, Хр. Тодоров¹¹⁶ - Министър на Народното Просвещение, М. К. Сарафов - Министър на Финансите, Д-р Ал. Радев - Министър на Правосъдието, П. Абрашев¹¹⁷ - Министър на Търговията и Земледелието и Н. Константинов¹¹⁸ - Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията.

Слушаха:

...

II. Докладът на Министерството на Финансите от 30-ий Априлий 1902 год. под № 4947;

Постановиха:

Въз основание чл. 3 от Закона за Върховната Сметна Палата одобрява се да се назначи за Съветник при Върховната Сметна Палата, на място вакантно, Ал. Златарски.

...

Заседанието се затвори в 12 часът - пладне.-

Министър-Председател: С. Данев
Министър на Вътрешните Работи: Ал. Людсканов
Министър на Народното Просвещение: Хр. Тодоров
Министър на Финансите: М. К. Сарафов
Министър на Правосъдието: Д-р Ал. Радев
Министър на Търговията и Земледелието: П. Абрашев
Министър на Обществените Сгради, Пътищата и
Съобщенията: Н. Константинов

Вярно,

Секретар: К. Атанасов¹¹⁹

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 1743, л. 1. Оригинал. Ръкопис.

№ 77

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за даване на разрешение на председателя на Върховната сметна палата да сключи договор с г-жа Е. Д-р Брадел за наем на сграда на ул. "6-ти септември" в гр. София за нуждите на Върховната сметна палата за срок от три години.

София, 28 ноември 1902 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието

на

Министерский Съвет

От 28-ий Ноемврий 1902 година

№ 66

Заседанието се отвори в 11 часът преди пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] Д-р Ст. Данев - Председател на Министерский Съвет и Министър на Външните Работи и на Изповеданията, А. Людсканов - Министър на Вътрешните Работи, Д-р А. Радев - Министър на Народното Просвещение, М. К. Сарафов - Министър на Финансите, Генерал-Майор Ст. Паприков - Министър на Войната и Д. К. Попов¹²⁰ - Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията.

Слушаха:

...

VI. Надписът на Върховната сметна палата от 11-ий Ноемврий 1902 год. под № 3176;

Постановиха:

На основание чл. 73 от Закона за отчетността по бюджета разрешава се на Председателя на Върховната сметна палата да сключи контракт съ[с] Софийската жителка Г-жа Е. Д-р Брадел¹²¹ за наемане зданието находящо се на улица "6-й Септемврий", останало в наследство ней и на малолетните деца на покойния Д-р Юр. Брадел¹²², за помещение на Върховната сметна палата, съ[с] срок за три години, начиная от 10-ий Януарий 1903 год., и с годишен наем 6 000 лева.

Заседанието се затвори в 1 часът подир пладне.

Министър-Председател: С. Данев
Министър на Вътрешните Работи: А. Людсканов
Министър на Народното Просвещение: А. Радев
Министър на Финансите: М. К. Сарафов
Министър на Войната: Генерал-Майор Паприков
Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията: Д. К. Попов

Верно,

Секретар: К. Апостолов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а. е. 1792, л. 1-2. Оригинал. Ръкопис.

№ 78

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за внасяне в Народно-то събрание на законопроект за унищожаване на стари документи, проверени от Върховната сметна палата.

София, 29 януари 1903 г.

ПРОКОТОЛ

за

Заседанието

на

Министерския Съвет

От 29-ий Януарий 1903 година

№ 5

Заседанието се отвори в 9 1/2 часът преди пладне.

Присътствуваха:

Г[осподата] Д-р Ст. Данев - Председател на Министерския Съвет и Министър на Външните Работи и Изповеданията, Д-р А. Радев - Министър на Народното Просвещение, М. К. Сарафов - Министър на Финансите, Хр. Тодоров - Министър на Правосъдието, Генерал-Майор Ст. Паприков - Министър на Войната и Д. К. Попов - Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията.

Слушаха:

I. Докладът на Министерството на Финансите от 28-ий Ноемврий 1902 год. под № 14898:
Постановиха:

Приема се по начало представения с доклада на Министерството на Финансите от 28-ий Ноемврий 1902 год. под № 14898 законопроект за унищожението на стари документи, проверени от Върховната Сметна Палата и одобрява да се внесе за разглеждане и приемане в настоящата сесия на Обикновеното Народно Събрание.

.....

Заседанието се затвори в 12 часът - пладне.

Министър-Председател: С. Данев
Министър на Народното Просвещение: А. П. Радев
Министър на Финансите: М. К. Сарафов
Министър на Правосъдието: Хр. Тодоров
Министър на Войната: Генерал-Майор Паприков
Министър на Обществените Сгради, Пътищата и
Съобщенията: Д. К. Попов

Верно,

Секретар: К. Апостолов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 1801, л. 1-2. Оригинал. Ръкопис.

№ 79

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на Спас Константинович за съветник при Върховната сметна палата.

София, 22 април 1903 г.

ПРОКОТОЛ

за

Заседанието

на

Министерския Съвет

От 22-ий Априлий 1903 година

№ 23

Заседанието се отвори в 10 часът преди пладне.

Присъствуваха:

[Господата] Д-р Ст. Данев - Председател на Министерския Съвет и Министър на Външните Работи и на Изповеданията, А. Людсканов - Министър на Вътрешните Работи, Д-р А. Радев - Министър на Народното Просвещение, М. К. Сарафов - Министър на Финансите, Полковник М. Савов - Министър на Войната и Д. К. Попов - Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията.

Слушаха:

I. Устния доклад на Председателя на Министерския Съвет и Министър на Външните Работи и на Изповеданията;

Постановиха:

Одобрява се да се назначи Спас Константинович¹²³ за Съветник при Върховната Сметна Палата, на място вакантно.

Заседанието се затвори в 12 часът - пладне.-

Министър-Председател: С. Данев
Министър на Вътрешните Работи: А. Людсканов
Министър на Народното Просвещение: А. Радев
Министър на Финансите: М. К. Сарафов
Министър на Войната: *
Министър на Обществените Сгради, Пътищата и
Съобщенията: Д. К. Попов

Вярно,

Секретар: К. Атанасов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 1821, л. 1. Оригинал. Ръкопис.

№ 80

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за извършване на държавни разnosки на погребението на д-р Георги Странски, председател на Върховната сметна палата.

София, 5 януари 1904 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието на Министерския Съвет
От 5 Януарий 1904 год.

№ 2

Заседанието се отвори в 10 1/2 часът подир пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] Р. Петров - Председател на Министерския Съвет, Министър на Външните Работи и на Изповеданията, Дим. Петков¹²⁴ - Министър на Вътрешните Работи, Д-р Ив. Шишманов¹²⁵ - Министър на Народното Просвещение, Л. Паяков¹²⁶ - Министър на Финансите, Д-р Н. Геннадиев¹²⁷ - Министър на Правосъдието и Управляващ Министерството на Търговията и Земледелието, Генерал-Майор М. Савов¹²⁸ - Министър на Войната.

Слушаха:

...

VI. Устния доклад на Господина Председателя на Министерския Съвет и Министър на Външните Работи и на Изповеданията;

Постановиха:

Одобрява се щото погребението на покойния Председател на Върховната Сметна Палата и бивш Министър Д-р Георги Странски, да се извърши на държавни разnosки.

Заседанието се затвори в 1 подир пладне.

Министър-Председател: *
Министър на Вътрешните Работи:
Министър на Народното Просвещение:
Министър на Финансите:
Министър на Правосъдието и Управляющ Министерството
на Търговията и Земледелието:
Министър на Войната:

Вярно,

Секретар:

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 1923, л. 1-2. Чернова. Ръкопис.

№ 81

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за одобрение на договорите за пренаемане сградите на Димитър Яблански и Е. Д-р Брадел в София за нуждите на Върховната сметна палата.

София, 1 февруари 1906 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието на Министерския Съвет
От 1 Февруарий 1906 год.

№ 8.

Заседанието се отвори в 10 часът преди пладне.

Присъстваха:

Г[осподата] Р. Петров - Председател на Министерския Съвет и Министър на Външните Работи и на Изповеданията, Д. Петков - Министър на Вътрешните Работи, Д-р Ив. Шишманов - Министър на Народното Просвещение, Л. Паяков - Министър на Финансите, К. Панайодов - Министър на Правосъдието и Генерал-Майор М. Савов - Министър на Войната.

Слушаха:

...

X. Писмото на Върховната сметна палата от 3 Декемврий 1905 год. под № 7450;

Постановиха:

На основание чл. 83 от Закона за отчетността по бюджета одобрява се да се сключи представения с писмо на Върховната сметна палата от 3 Декемврий миналата година под № 7450 контракт съ[с] софийския жител Д. Яблански¹²⁹ за пренаемане зданието му в което се помещава Върховната сметна палата, съ[с] срок за три години, считано от 1 Януарий т. год., и с годишен наем 9 000 лева сребърни, платими през м. Януарий на всяка наемна година.

XI. Писмото на Същата от 3 Декемврий 1905 год. под № 7451;

Постановиха:

На основание чл. 83 от Закона за отчетността по бюджета одобрява се да се сключи представения с писмото на Върховната сметна палата от 3 Декемврий 1905 г. под № 7451 контракт с Г-жа Е. Д-р Брадел за пренаемане зданието ѝ за помещение на Върховната сметна палата, съ[с] срок от три години, считано от 10 Януарий 1906 год., и с годишен наем 6 500 лева, платими през м. Януарий на всяка наемна година.

...

Заседанието се затвори в 12 часът - пладне.

Министър-Председател:*
Министър на Вътрешните Работи:
Министър на Народното Просвещение:
Министър на Финансите:
Министър на Правосъдието:
Министър на Войната:

Верно,

Секретар:

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 2079, л. 1-4. Чернова. Машинопис.

№ 82

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на комисия за провеждане на търг за построяване на жп линията Левски - Свищов начело с председателя на Върховната сметна палата.

София, 7 юни 1906 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието на Министерския Съвет
От 7 Юний 1906 година

№ 47

Заседанието се отвори в 3 1/2 часът подир пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] Р. Петров - Председател на Министерския Съвет и Министър на Външните Работи и на Изповеданията, Д. Петков - Министър на Вътрешните Работи и Управляющ Министерството на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията, Д-р Ив. Шишманов - Министър на Народното Просвещение, Л. Паяков - Министър на Финансите, К. Панайодов¹³⁰ - Министър на Правосъдието, Генерал-Майор М. Савов - Министър на Войната и Д-р Н. Генадиев - Министър на Търговията и Земеделието.

Слушаха:

...

XXIV. Докладът на Същото Министерство [Министерство на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията] (Дирекция за Постройките на Железниците и Пристанищата) от 6 Юний 1906 год. под № 908;

Постановиха:

Одобрява се да се назначи комисия, която да произведе на 3/16 Юлий текущата година търгът за отдаване на предприемач построяването на железно-пътната линия Левски - Свищов, в следуюция състав: Председателя на Върховната сметна палата за Председател и за членове: Главните Секретари на Министерствата на Вътрешните Работи, на Правосъдието и на Търговията и Земеделието, Директора на Политическия Отдел при Министерството на Външните Работи и на Изповеданията, Директора на Постройките, на Железниците и Пристанищата, Главния Директор на Железниците и Пристанищата, Началника на Административния Отдел при Военното Министерство, Главния Прокурор на Върховния Касационен Съд, Юрисконсулта при Министерството на Финансите и Юрисконсулта при Дирекцията на Постройките на Железниците и Пристанищата.

...

Заседанието се затвори в 6 1/2 часът подир пладне.

Министър-Председател: *
Министър на Вътрешните Работи:
Министър на Народното Просвещение:
Министър на Финансите:
Министър на Правосъдието:
Министър на Войната:

Верно, Секретар:

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 2111, л. 1-5. Чернова. Машинопис.

№ 83

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за разрешаване наемането на горния етаж на сградата на Е. Д-р Брадел на ул. "Вълкович" № 16 в гр. София за допълнително помещение на Върховната сметна палата.

София, 31 октомври 1907 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието на Министерския Съвет
От 31 Октомврий 1907 година

№ 105

Заседанието се отвори в 10 1/2 часът преди пладне в стаята на Г-да Министрите при Народното Събрание.

Присъствуваха:

Г[осподата] П. Гудев¹³¹ - Председател на Министерския Съвет и Министър на Вътрешните Работи, Д-р Д. Станчов¹³² - Министър на Външните Работи и на Изповеданията, Н. Апостолов¹³³ - Министър на Народното Просвещение, Л. Паяков - Министър на Финансите, К. Панайов - Министър на Правосъдието, Генерал-Лейтенант Николаев - Министър на Войната и Ив. Халачев¹³⁴ - Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията.

Слушаха:

...

VII. Писмото на Върховната Сметна Палата от 30 Октомврий 1907 г. под № 5975;

Постановиха:

На основание чл. 83 от Закона за отчетността по бюджета разрешава се да се наеме горния етаж от зданието на Г-жа Е. Д-р Брадел на улица "Вълкович" № 16, за допълнително помещение на Върховната Сметна Палата, съ[с] срок за три години, начиная от 1 Ноемврий текущата година, и с годишен наем 2 200 лева.

...

Заседанието се затвори в 12 часът - пладне.

Председател на Министерския Съвет и
Министър на Вътрешните Работи:*
Министър на Външните Работи и на Изповеданията:
Министър на Народното Просвещение:
Министър на Финансите:
Министър на Правосъдието:
Министър на Войната:
Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Съобщенията:

Верно,

Секретар на Министерския Съвет: К. Апостолов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 2262, л. 1-2. Чернова. Машинопис.

№ 84

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за одобряване на състава на Главната реквизиционна комисия, чийто член е и председателят на Върховната сметна палата.

София, 22 март 1912 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието на Министерския Съвет от 22 март 1912 година

№ 29

Заседанието се отвори в 3 1/2 часът подир пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] Ив. Ев. Гешов - Председател на Министерския Съвет, Министър на Външните Работи и на Изповеданията, Ал. Людсканов - Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве, С. С. Бобчев¹³⁵ - Министър на Народното Просвещение, Т. Теодоров - Министър на Финансите, П. Абрашев - Министър на Правосъдието, Генерал-Майор Н. Никифоров¹³⁶ - Министър на Войната, Хр. Тодоров - Министър на Търговията, Промислеността и Труда, Дим. Христов¹³⁷ - Министър на Земеделието и Държавните Имоти, Д. М. Яблански - Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Благоустройството и А. Франгя¹³⁸ - Министър на Железниците, Пощите и Телеграфите.

Слушаха:

...

XII. Докладът на Министерството на Войната (Главно Интендантство) от 21 март 1912 година под № 2865;

Постановиха:

В допълнение на IX-то постановление на Министерския Съвет, взето в заседанието му от 11 март текущата година, протокол № 25, одобрява се, щото в състава на Главната реквизиционна комисия да влиза като член и председателя на Върховната сметна палата.

...

Заседанието се затвори в 8 часът вечерта.

Председател на Министерския Съвет,
Министър на Външните Работи и на
Изповеданията: Ив. Ев. Гешов
Министър на Вътрешните Работи и
Народното Здраве: Ал. Людсканов
Министър на Народното Просвещение: С. С. Бобчев
Министър на Финансите: Т. Теодоров
Министър на Правосъдието: П. Абрашев
Министър на Войната: Генерал-Майор Н. Никифоров
Министър на Търговията, Промислеността и
Труда: Хр. Тодоров
Министър на Земеделието и Държавните имоти: Д. Христов
Министър на Обществените Сгради, Пътищата и
Благоустройството: Д. М. Яблански
Министър на Железниците, Пощите и
Телеграфите: А. Франгя

Верно,

Секретар на Министерския Съвет: К. Апостолов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 2666, л. 1 - 4. Оригинал. Машинопис.

№ 85

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за наемане на долния етаж и част от свободните помещения в сградата на Коста Стефанов на улиците "Раковски" и "Славянска" в гр. София за нуждите на Върховната сметна палата.

София, 27 април 1912 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието на Министерския Съвет
От 27 Април 1912 година

№ 42

Заседанието се отвори в 3 1/2 част подир пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] Ив. Ев. Гешов, Председател на Министерския Съвет, Министър на Външните Работи и на Изповеданията; Ал. Людсканов, Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве; С. С. Бобчев, Министър на Народното Просвещение; Т. Теодоров, Министър на Финансите; П. Абрашев, Министър на Правосъдието; Генерал-Майор Н. Никифоров, Министър на Войната; Хр. Тодоров, Министър на Търговията, Промислеността и Труда и Д. Христов, Министър на Земеделието и Държавните Имоти.

Слушаха:

...

VII. Докладът на Върховната сметна палата от 20 април 1912 година под № 2793;

Постановиха:

На основание чл. 83 от Закона за отчетността по бюджета разрешава се да се наеме за допълнително помещение на Върховната сметна палата долния етаж и част от свободните отделения на зимника и двора от зданието на Видинския жител Коста Стефанов¹³⁹, находяща се в гр. София, на улиците "Раковски" и "Славянска", съ[с] срок за две години и шест месеца, от 1 юлий текущата година до 31 декемврий включително 1914 година, и с годишен наем 4 500 лева, платими на сроковете означени в приложения към доклада на Върховната сметна палата от 20 април текущата година под № 2793 проекто-контракт.

Заседанието се затвори в 8 часът вечерта.

Председател на Министерския Съвет,
Министър на Външните Работи и на
Изповеданията: Ив. Ев. Гешов
Министър на Вътрешните Работи и
Народното Здраве: Ал. Людсканов
Министър на Народното Просвещение: С. С. Бобчев
Министър на Финансите: Т. Теодоров
Министър на Правосъдието: П. Абрашев
Министър на Войната: Генерал-Майор Никифоров
Министър на Търговията, Промислеността и
Труда: Хр. Тодоров
Министър на Земеделието и
Държавните Имоти: Д. Христов

Верно,

Секретар на Министерския Съвет: К. Апостолов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 2679, л. 1-2. Оригинал. Машинопис.

№ 86

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на д-р Ст. Цонев за съветник при Върховната сметна палата.

София, 10 август 1913 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието на Министерския съвет

От 10 август 1913 г.

№ 200

Заседанието се отвори в 5 часът подир пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] Д-р В. Радославов, Председател на Министерския Съвет, Министър на вътрешните работи и народното здраве, Д-р Н. Геннадиев, Министър на външните работи и на изповеданията и управляющ Министерството на земледелието и държавните имоти, Дим. Тончев, Министър на финансите, П. Пешев, Министър на правосъдието и управляющ Министерството на народното просвещение, Генерал-лейтенант Г. Вазов¹⁴⁰, Министър на войната, Ж. Бакалов¹⁴¹, Министър на търговията, промишлеността и труда и Б. Морфов¹⁴², Министър на железниците, пощите и телеграфите.

Слушаха:

...

VII. Устния доклад на г-на Министър-Председателя;

Постановиха:

Одобрява се да се назначи Д-р Ст. Цонев¹⁴³, бивш началник на отделение при Министерството на финансите, за съветник при Върховната сметна палата, на място вакантно.

Заседанието се затвори в 9 часът вечерта.

Председател на Министерския съвет,
Министър на вътрешните работи и
народното здраве: Д-р В. Радославов
Министър на външните работи и на
изповеданията и управ[ляващ] Министерството на
земледелието и държавните имоти: Д-р Н. Геннадиев
Министър на финансите: Д. Тончев
Министър на правосъдието и управ[ляващ]

Министерството на народното просвещение: П. Пешев
Министър на войната, Генерал-лейтенант: Г. Вазов
Министър на търговията, промишлеността и труда: Ж. Бакалов
Министър на железниците, пощите и телеграфите: Б. Морфов

Вярно,

За Секретар на Министерския съвет: ... *

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 3046, л. 1-2. Оригинал. Машинопис.

№ 87

Предложение от Начо Д. Начев, народен представител, с решение на XVII Обикновено народно събрание за изказване на недоверие и освобождаване от длъжност на председателя и съветниците при Върховната сметна палата.

София, 13 март 1915 г.

До XVII-то обикновено Народно събрание

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От Начо Д. Начев, народен представител от
Гюмюрджинската избирателна колегия.

Г[оспода] народни представители,

На основание чл. 109 от Конституцията и чл. 3 от закона за Върховната сметна палата правя предложение да се изкаже недоверие на председателя и съветниците на Върховната сметна палата и да се вземе следното

РЕШЕНИЕ:

Отчисляват се председателя и съветниците на Върховната сметна палата.

София, 13 март 1915 г.

Вносител: **Н. Д. Начев**¹⁴⁴

Поддържа предложението: Н. Марчев¹⁴⁵, Г. Занков¹⁴⁶, Ю. Рашев¹⁴⁷, Н. Ц. Калчев¹⁴⁸, Хр. П. Димитров¹⁴⁹, Ст. Божков¹⁵⁰, Хр. Гендович¹⁵¹, А. Станчов¹⁵², Е. Петков¹⁵³, Ив. М. Костов¹⁵⁴, д-р Д. Димитров¹⁵⁵, д-р Ив. Момчилов¹⁵⁶, М. Патев¹⁵⁷, А. П. Киров¹⁵⁸, Хр. Марковски¹⁵⁹, Г. П. Анастасов¹⁶⁰, Хр. Янков¹⁶¹, И. Веселинов¹⁶², А. Крушков¹⁶³, К. Апостолов¹⁶⁴, Ив. Т. Попов¹⁶⁵, М. К. Аврамов¹⁶⁶, Ат. Чернев¹⁶⁷, М. Облаков¹⁶⁸, Б. Каракашев¹⁶⁹, Мехмед Джелал¹⁷⁰, П. Лисев¹⁷¹, Ив. Велчев¹⁷², Н. Ненчов¹⁷³, П. Вангелов¹⁷⁴, М. Златков¹⁷⁵, Н. Шишков¹⁷⁶, Ив. Ангелов¹⁷⁷, Л. Лазаров¹⁷⁸, Т. Проданов¹⁷⁹, Т. Пенков¹⁸⁰, С. Чешмеджиев¹⁸¹, Сабри Бей¹⁸², Т. Токалиев¹⁸³, Мехмед Паша Хаджи Сафет Шукриев¹⁸⁴, А. Свиначев¹⁸⁵, С. Календеров¹⁸⁶, М. Каралев¹⁸⁷, Хюсеин Юсеинов¹⁸⁸, Юр. Дечев¹⁸⁹, Исмаил Хакъ бей¹⁹⁰, Ст. Немски¹⁹¹, П. Чорбаджиев¹⁹², д-р Ф. Симеонов¹⁹³, К. Николов¹⁹⁴, Н. Храмов¹⁹⁵, Хр. Бояджиев¹⁹⁶, Хр. Чернопеев¹⁹⁷, П. Табаков¹⁹⁸, Йор. Йонов¹⁹⁹, Д. Кьорчев²⁰⁰, Етхем Рухи²⁰¹, Ст. Петков²⁰², Ив. Г. Попов²⁰³, д-р К. Провадалиев²⁰⁴, Я. Матакиев²⁰⁵.

На документа има надпис: “Прие се предложението на народния представител Н. Начев за уволнение на председателя и съветниците на Върховната сметна палата.

Началник на Стенографското бюро: Т. Гълъбов²⁰⁶”

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 3, а.е. 480, л. 1 - 5. Оригинал. Ръкопис. Машинопис. Печатно.

№ 88

Писмо от Д. К. Вачев, председател на Народното събрание, до Димитър Тончев, министър на финансите, за решението на Народното събрание за освобождаване от длъжност на председателя и съветниците при Върховната сметна палата.

София, 19 март 1915 г.

ХVII ОБИКНОВЕНО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ
..... СЕСИЯ.

*До Господина Министра
на Финансите*

№ 733
19/III.1915 год.

СОФИЯ

Имам чест да Ви съобщя, Господине Министре, за надлежно от Ваша страна разпореждане, че Народното Събрание, през изтеклата си първа редов[на] сесия в ХVII-то си заседание, държано на 15-ий март т.г., разгледа Предложението под вх. № 1357)[1]915 г. от Гюмюрджинския народен представител Г[осподин] Начо Д. Начов с което на основание чл. 109 от Конституцията и чл. 3 от Закона за Върховната сметна палата предложи да се изкаже недоверие на председателя и съветниците на Върховната Сметна Палата и се вземе решение да се отчислят и

РЕШИ:

“Приема се предложението на Народния представител Н. Д. Начов за уволнението на председателя и съветниците на Върховната Сметна Палата.”

Прилага се един екземпляр от предложението.

Председател: (п) Д. К. Вачев

Секретар: Георгиев²⁰⁷

Началник на Канцеларията: (п) Михайлов²⁰⁸

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 3, а.е. 480, л. 6. Оригинал. Печатно. Ръкопис.

№ 89

Доклад от д-р Васил Радославов, министър-председател, до цар Фердинанд I за утвърждаване с указ уволнението на председателя и съветниците при Върховната сметна палата.

София, 27 март 1915 г.

На първообзния съ[с] собствената на Негово Величество ръка написано:

“Одобрено. ФЕРДИНАНД.”

Доклад до Негово Величество Царя

№ 466

Господарю,

На основание чл. 45 от Конституцията, имам чест най-покорно да моля Ваше Величество да благоволите, чрез подписване на тук приложеня указ, да утвърдите взетото от XVII Обикновено Народно Събрание, първа редовна сесия, в ХСП му заседание, държано на 15 март 1915 г., решение: приема се предложението на народния представител Начо Д. Начов за уволнение на председателя и съветниците на Върховната Сметна Палата.

Гр. София, 27 март 1915 год.

Съм, Господарю, на Ваше Величество най-покорен служител и верен поданик,

Председател на Министерския Съвет, Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве и Управляющ Министерството на Външните Работи и на Изповеданията:

Д-р В. Радославов.

ДВ, бр. 87, 20 април 1915 г. Печатно.

№ 90

Указ на цар Фердинанд I за уволнение на председателя и съветниците при Върховната сметна палата.

София, 9 април 1915 г.

УКАЗ

№ 2

НИЕ ФЕРДИНАНД I.

С Божия милост и народната воля

Цар на Българите.

Обявяваме на всички Наши верноподаници: XVII Обикновено Народно Събрание, първа редовна сесия, в ХСП си заседание, държано на 15 март 1915 г., гласува и прие,
Ние утвърдихме и утвърждаваме следното

Р е ш е н и е

Приема се предложението на народния представител Начо Д. Начов за уволнение на председателя и съветниците на Върховната Сметна Палата.

Заповядваме, горното решение да се облече с Държавния Печат, и да се обнародва в “Държавен Вестник”.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския Съвет, Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве и Управляющ Министерството на Външните Работи и на Изповеданията.

Издаден в София на 9 април 1915 год.

На първообразния съ[с] собствената на Негово Величество ръка написано:

ФЕРДИНАНД.

Приподписал:

Председател на Министерския Съвет, Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве и Управляющ Министерството на Външните Работи и на Изповеданията:

Д-р В. Радославов.

Първообразното решение е облечено с Държавния Печат и регистрирано под № 2466 на 16 април 1915 год.

*Пазител на Държавния Печат,
Министър на Правосъдието: Хр. Ив. Попов²⁰⁹.*

ДВ, бр. 87, 20 април 1915 г. Печатно.

№ 91

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на Йов Титоров за председател и на съветници при Върховната сметна палата.

София, 21 април 1915 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието на Министерския Съвет от 21, април 1915 година.

№ 47

Заседанието се отвори в 10 часа преди пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] Д-р В. Радославов - Председател на Министерския Съвет, Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве и Управляющ Министерството на Външните Работи и на Изповеданията; П. Пешев - Министър на Народното Просвещение; Дим. Тончев - Министър на Финансите; Хр. Ив. Попов - Министър на Правосъдието; Генерал-Лейтенант Фичев²¹⁰ - Министър на Войната; Ж. Бакалов - Министър на Търговията, Промишлеността и Труда; Д-р П. Динчев²¹¹ - Министър на Земеделието и Държавните Имоти; Д. Петков - Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Благоустройството и Н. Апостолов²¹² - Министър на Железниците, Пощите и Телеграфите.

Слушаха:

...

III. Устния доклад на Г-на Министър-Председателя;

Постановиха:

Въз основание чл. 3 от Закона за Върховната Сметна Палата, одобрява се да се назначат на места вакантни за председател на Върховната Сметна Палата Йов Титоров²¹³ и за Съветници при същата Палата: Спас Тричков, бивши Съветник; Д-р Ст. Цонев, бивши Съветник, Георги Харалампиев²¹⁴, Началник на счетоводното отделение при министерството на Обществениите Сгради, Пътищата и Благоустройството; Хр. Михайлов²¹⁵, Началник на Канцеларията на Народното Събрание; Бърни Бончев²¹⁶, юрист, Прокурор при Видинския Окръжен Съд; Ив. Д. Горанов²¹⁷, бивши Началник-Счетоводител при Министерството на Финансите; и Д-р Стефан Аврамов²¹⁸.

Заседанието се затвори в 1 часа подир пладне.

Председател на Министерския Съвет,
Министър на Вътрешните Работи и
Народното Здраве и Управляющ Министерството на
Външните Работи и на Изповеданията: Д-р В. Радославов
Министър на Народното Просвещение: П. Пешев
Министър на Финансите: Дим. Тончев
Министър на Правосъдието: Хр. Ив. Попов
Министър на Войната: Генерал-Лейтенант Фичев
Министър на Търговията, Промишлеността и Труда: Ж. Бакалов
Министър на Земеделието и Държавните Имоти: Д-р П. Динчев
Министър на Обществениите Сгради, Пътищата и
Благоустройството: Д. Петков
Министър на Железниците, Пощите и
Телеграфите: Н. Апостолов

Вярно,

Секретар на Министерския Съвет: ... *

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 3300, л. 1. Оригинал. Машинопис.

№ 92

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на комисия за провеждане на търг за отдаване на концесия на жп линията Радомир - Дупница - Горна Джумая с председател председателят на Върховната сметна палата.

София, 18 август 1915 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието на Министерския Съвет от 18 август 1915 година

№ 104

Заседанието се отвори в 6 часа подир пладне в помещението на Министерството на Външните Работи и на Изповеданията.

Присъствуваха:

Г[осподата] Д-р В. Радославов - Председател на Министерския Съвет, Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве и Управляющ Министерството на Външните Работи и на Изповеданията; П. Пешев - Министър на Народното Просвещение; Дим. Тончев - Министър на Финансите; Хр. Ив. Попов - Министър на Правосъдието; Генерал-Майор Н. Жеков²¹⁹ - Министър на Войната; Ж. Бакалов - Министър на Търговията, Промислеността и Труда; Д-р П. Динчев - Министър на Земеделието и Държавните Имоти; Д. Петков - Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Благоустройството и Н. Апостолов - Министър на Железниците, Пощите и Телеграфите.

Слушаха:

...

VIII. Доклада на Министерството на Железниците, Пощите и Телеграфите (Главна Дирекция на постройките на железниците и пристанищата) от 18 август 1915 година под № 6704;

Постановиха:

Одобрява се да бъдат назначени в комисията по произвеждането на търга за отдаване на предприемач чрез общо предприятие а forfait постройката на ж.п. линията Радомир - Дупница - Г[орна] Джумая и ж.п. клонове: Дупница - Бобов дол, Плевен - Ловеч и Габрово - Севлиево следните лица: Председателя на Върховната Сметна Палата за председател и за членове: Главните Секретари на министерствата на Вътрешните Работи и Народното Здраве, на Външните Работи и на Изповеданията и на Търговията, Промислеността и Труда, Главния Директор за постройките на железниците и пристанищата, Началника на Канцеларията при Министерството на Войната, Главния Прокурор на Върховния Касационен Съд, Началника на Гражданското отделение при Министерството на Правосъдието и Юрисконсулта при Министерството на Финансите.

Заседанието се затвори в 9 часа вечерта.

Председател на Министерския съвет,
Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве
и Управляющ Министерството на Външните Работи и на
Изповеданията: Д-р В. Радославов
Министър на Народното Просвещение: П. Пешев
Министър на Финансите: Д. Тончев
Министър на Правосъдието: Хр. Попов
Министър на Войната: ген.-майор Н. Жеков
Министър на Търговията, Промислеността и Труда: Ж. Бакалов
Министър на Земеделието и Държавните Имоти: Д-р П. Динчев
Министър на Обществените Сгради, Пътищата и
Благоустройството: Д. Петков
Министър на Железниците, Пощите и Телеграфите: Н. Апостолов

Верно,

Секретар на Министерския Съвет: ... *

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 3355, л. 1 - 2. Оригинал. Машинопис.

№ 93

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за приемане на списък на длъжностните лица, подлежащи на освобождаване при мобилизация, между които и членове на Върховната сметна палата.

София, 9 септември 1915 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието на Министерския съвет

от 9 септемврий 1915 година

№ 125

Заседанието се отвори в 6 часа подир пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] Д-р В. Радославов - Председател на Министерския Съвет, Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве и Управляющ Министерството на Външните Работи и на Изповеданията; П. Пешев - Министър на Народното Просвещение; Дим. Тончев - Министър на Финансите; Хр. Ив. Попов - Министър на Правосъдието; Генерал-Майор Жеков - Министър на Войната; Ж. Бакалов - Министър на Търговията, Промислеността и Труда; Д-р П. Динчев - Министър на Земеделието и Държаваните Имоти; Д. Петков - Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Благоустройството и Н. Апостолов - Министър на Железниците, Пощите и Телеграфите.

Слушаха:

I. Доклада на Министерството на Войната (Щаб на Армията) от 9 септемврий 1915 година под № 3792; (О к р ъ ж н о).

Постановиха:

В случай на мобилизация да бъдат освободени от явяване в частите на войската от всички категории на въоръжените сили запасните офицери и войници, които заемат следните държавни и общински длъжности:

...

9) По Министерството на Финансите:

...

и) Върховната Сметна Палата: Председателя, съветниците, секретаря и един помощник (най-стария), докладчиците (само тия, що са по касовата служба на държавата), регистратор-счетоводителя и архиваря, 3 негови помощници (най-старите) и 4 книговодители (най-старите).

...

Заседанието се затвори в 9 часа вечерта.

Председател на Министерския Съвет,
Министър на Вътрешните Работи и
Народното Здраве и Управляющ Министерството на
Външните Работи и на Изповеданията: Д-р В. Радославов
Министър на Народното Просвещение: П. Пешев
Министър на Финансите: Дим. Тончев
Министър на Правосъдието: Хр. Ив. Попов
Министър на Войната: Генерал-Майор Н. Жеков
Министър на Търговията, Промислеността и Труда: Ж. Бакалов
Министър на Земеделието и Държаваните Имоти: Д-р П. Динчев
Министър на Обществените Сгради, Пътищата и
Благоустройството: Д. Петков
Министър на Железниците,
Пощите и Телеграфите: Н. Апостолов

Вярно,

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 3376, л. 1, 2, 6. Оригинал. Машинопис.

№ 94

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за участие на служители при Върховната сметна палата в контрола върху дейността на Комитетите за обществена предвидливост и на Реквизиционните комисии при Министерството на финансите.

София, 1 октомври 1915 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието на Министерския Съвет от 1 октомври 1915 година

№ 149

Заседанието се отвори в 6 часа подир пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] Д-р В. Радославов - Председател на Министерския Съвет, Министър на Външните Работи и на Изповеданията; Хр. Г. Попов²²⁰ - Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве; П. Пешев - Министър на Народното Просвещение; Дим. Тончев - Министър на Финансите; Хр. Ив. Попов - Министър на Правосъдието; Генерал-Майор К. Найденов²²¹ - Министър на Войната; Ж. Бакалов - Министър на Търговията, Промислеността и Труда; Д-р П. Динчев - Министър на Земеделието и Държавните Имоти; Д. Петков - Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Благоустройството и Н. Апостолов - Министър на Железниците, Пощите и Телеграфите.

Слушаха:

...

III. Доклада на Министерството на Финансите (Отделение за Инспекцията) от 29 септември 1915 година под № 2488;

Постановиха:

Одобрява се следното:

1. Да се възложи контрола върху действията на Комитетите за Обществена Предвидливост и реквизиционните комисии на Министерството на Финансите (Отделение Инспекция).

2. Тоя контрол да се упражнява от постоянните финансови инспектори и временни такива, назначени според нуждата, от Министерството на Финансите измежду свободните инспектори и чиновници при Българската Народна, Българската Земледелческа и Българската Централна Кооперативна Банки и Върховната Сметна Палата, както и бившите финансови инспектори, счетоводители или подначалници при Министерствата.

...

Заседанието се затвори в 9 часа вечерта.

Председател на Министерския Съвет,
Министър на Външните Работи и на
Изповеданията: Д-р В. Радославов
Министър на Вътрешните Работи и
Народното Здраве: Хр. Г. Попов
Министър на Народното Просвещение: П. Пешев

Министър на Финансите: Д. Тончев
Министър на Правосъдието: Хр. Попов
Министър на Войната: Генерал-Майор К. Найденов
Министър на Търговията, Промислеността и
Труда: Ж. Бакалов
Министър на Земеделието и
Държавните Имоти: Д-р П. Динчев
Министър на Обществените Сгради, Пътищата и
Благоустройството: Д. Петков
Министър на Железниците, Пощите и
Телеграфите: Н. Апостолов

Верно,

Секретар на Министерския Съвет: ... *

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 3400, л. 1 - 3. Оригинал. Машинопис.

№ 95

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за подновяване на договора за наем на сградите на Димитър Яблански на улиците "6-ти септември" и "Вълкович" в гр. София за нуждите на Върховната сметна палата.

София, 26 декември 1916 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието на Министерския Съвет

От 26 декемврий 1916 година

№ 177

Заседанието се отвори в 11 1/2 часа преди пладне.

Присъствуваха:

Г[осподата] Д-р В. Радославов - Председател на Министерския Съвет и Министър на Външните Работи и на Изповеданията и Управляющ Министерството на Вътрешните Работи и Народното Здраве; П. Пешев - Министър на Народното Просвещение; Хр. Ив. Попов - Министър на Правосъдието; Генерал-Майор К. Найденов - Министър на Войната; Ж. Бакалов - Министър на Търговията, Промислеността и Труда; Д-р П. Динчев - Министър на Земеделието и Държавните Имоти; Д. Петков - Министър на Обществените Сгради, Пътищата и Благоустройството и Н. Апостолов - Министър на Железниците, Пощите и Телеграфите.

Слушаха:

...

XXIX. Писмото от Върховната Сметна Палата от 19 декемврий 1916 година под № 6588;

Постановиха:

На основание чл. 83 от Закона за отчетността по бюджета, одобрява се да се сключи представения в писмото на Върховната Сметна Палата от 19 декемврий 1916 година под № 6588 до-

говор за наемане старото и новото здание на Софийския жител Димитър М. Яблански, старото от два етажа, а новото от пет етажа, находящи се в гр. София, на ъгъла на улиците: “6 септемврий” и “Вълкович”, под № 20, и друго едно старо здание от два етажа и една барака, находящи се в същия двор, заедно с целия двор, за помещение на част от персонала и архивата на Върховната Сметна Палата, съ[с] срок от 1 ноемврий до 31 декемврий 1916 година и с наем за това време от 3 000 лева за новата постройка и от 1 януарий 1917 година до 4 май 1918 година и с годишен наем 34 000 лева за всички здания, и по другите условия, изложени в договора.

Заседанието се затвори в 1 часа след пладне.

Председател на Министерския Съвет,
Министър на Външните Работи и на Изповеданията
и Управляющ Министерството на Вътрешните Работи и
Народното Здраве: Д-р В. Радославов
Министър на Народното Просвещение: П. Пешев
Министър на Правосъдието: Хр. Попов
Министър на Войната: Генерал-Майор Найденов
Министър на Търговията, Промислеността и
Труда: Ж. Бакалов
Министър на Земеделието и Държавните
Имоти: Д-р П. Динчев
Министър на Обществените Сгради, Пътищата и
Благоустройството: Д. Петков
Министър на Железниците, Пощите и
Телеграфите: Н. Апостолов

Верно,

Подсекретар на Министерския Съвет: ... *

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 3650, л. 1 - 7. Оригинал. Машинопис.

№ 96

Указ на цар Фердинанд I за утвърждаване на допълнение към Правилника за вътрешния ред на Върховната сметна палата.

София, 20 януари 1917 г.

У К А З

№ 4

НИЕ ФЕРДИНАНД I

С Божия милост и народна воля

Цар на Българите

По предложението на нашия Министър на финансите, представено Нам с доклада му № 155 от 18 т.м.

Постановихме и постановяваме:

I. Утвърждаваме следующото

**допълнение на Правилника за вътрешния ред
на Върховната сметна палата**

Чл. 1. Всеки чиновник и служащ при Върховната сметна палата има право на един месец отпуск през годината.

Отпуск до два месеца се дава само ако чиновникът или служащият не се е ползвал с отпуск в продължение на три години (чл. 29 от Закона за чиновниците по гражданското ведомство).

Чл. 2. Отпуск на служащите при Палатата се разрешава от председателя на същата (чл. 30 от същия закон)

Чл. 3. Отпуск на чиновниците при Палатата до 10 дена се разрешава от председателя, а за повече от 10 дена - от общото събрание на Палатата (чл. 30 от същия закон и чл. 26, п. 3 от Закона за Върховната сметна палата).

Чл. 4. Задграничен отпуск на чиновниците при Палатата се разрешава по постановление от общото събрание на Палатата и със заповед от господина министра на финансите.

Чл. 5. Вътрешния и задграничния отпуск на председателя и на съветниците при Палатата се разрешава направо от господин Министър-Председателя (чл. 30 от Закона за чиновниците по гражданското ведомство и чл. 3 от Закона за Върховната сметна палата).

Чл. 6. В случай на доказана болест, всеки чиновник и служащ при Палатата може да получи отпуск до три месеца. Ако не оздравее в това време, той се уволнява и с него се постъпва съгласно с чл. 32 от Закона за чиновниците.

Чл. 7. В просбата за отпуск молителят трябва да означава причината и времетраенето на отпуска, деня, в който ще се ползува с него и мястото, гдето ще го прекара.

Чл. 8. След завръщането си от отпуск всеки чиновник при Палатата е длъжен да яви за това на председателя, а служащите - на секретаря на Палатата.

Чл. 9. Чиновник и служащ при Върховната сметна палата, който отсъства от служба без отпуск, се подлага на предвидените в закона дисциплинарни наказания (чл. чл. 31, 41, 42 и 44 от Закона за чиновниците).

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Министър на Финансите.

Съгласно съобщението на Негово Величество Царя от 24 ноемврий 1916 год. по решение на Министерския съвет, в качеството му на Царски наместник,

Председател на Министерския съвет:
Д-р В[асил] Радославов

Приподписал,
Управляващ Министерството,
Министър на търговията, промишлеността
и труда: Ж. Бакалов

ДВ, бр. 21, 29 януари 1917 г. Печатно.

№ 97

Доклад от Марко Турлаков, министър на финансите, до цар Борис III за одобрение и внасяне за разглеждане в Народното събрание на Законопроект за унищожаване на повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.

София, 23 октомври 1920 г.

ДО НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

ДОКЛАД

№ 5853

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО,

На основание чл. 109 от Конституцията, имам чест да ви помоля да благоволите и одобрите да се внесе за разглеждане и приемане в сегашната сесия на Народното събрание “Закона за унищожаване повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване на отчетниците по тях за издължени”.

София, 23 октомврий [1]920 година

Министър на финансите: (п) М.Турлаков²²²

Верно,

За Началник на отделението: [Н. С. Русев²²³]

На доклада има надпис: “На първообразния със собствената НА НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ръка написано “ОДОБРЕНО. Борис III”

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 3, а.е. 2384, л. 2. Заверено копие. Машинопис.

№ 98

Мотиви към законопроекта за унищожаване на повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.

София, октомври 1920 г.

МОТИВИ

към законопроекта за унищожаване повредените отчетни книжа в[ъв]
Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.

Г. Г. Народни представители,

Архивните книжа на Върховната сметна палата се състоят от отчети на държавни, окръжни, общински, обществени и други учреждения, както и от приходоразходни оправдателни документи, постъпили от освобождението на България и до днес. Понеже у нас още не е създадена специална Държавна архива, Палатата е принудена да съхранява в своята архива не само непроверените отчети, но и тия, които отдавна са проверени, но се пазят, защото имат историческо значение или са нужни за справки. Проверените отчети обикновено се съхраняват в хранилището на Палатата, а непроверените в архивата ѝ, като текущи дела. Количеството на тия книжа обаче, е нараснало неимоверно. Поради това и защото Палатата няма специално пригодно за службите ѝ здание, а се помества в насти такива, била е принудена да складира и книгата на някои непроверени още отчети в зимниците си. Но, както е известно, на 13 юний и 1 септемврий т.г. в София паднаха проливни дъждове, водата от които, след като е наводнила околните на зда-

нието, в което се помества Палатата, улици, проникнала е през прозорците и през каналните отвори и в зимниците и заляла - где повече, где по-малко, находящите се там книжа. Понеже височината на водата в зимниците е достигнала от 30 см. до 1 метър и повече, то долните пластове на архивните книжа са се измокрили съвършено и при всичко, че водата е била изчерпана и книжата извадени за изсушаване, известна част от тях са се повредили, поради което някои от непроверените отчети не ще могат да се проверят. Повредените книжа, за които е дума, са отчети на лесничейства и една малка част на ж[елезо]пътни магазини и т[елеграфо]-п[ощенски] станции.

При това положение налага се да се създаде специален закон за отчитането на лицата по повредените и признати за непроверени отчети и за освобождаване на гаранциите им.

Приложеният законопроект има за цел да уреди този въпрос, затова Ви моля да го разгледате и приемете.

София, октомврий 1920 година

Министър на финансите: **М. Турлаков**

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 3, а.е. 2384, л. 9. Печатно.

№ 99

Закон за унищожаване повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.

София, 21 декември 1920 г.

ЗАКОН

за унищожаване повредените отчетни книжа в[ъв] Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.

Чл. 1. Отчетите, с приложените към тях книжа и документи, представени в[ъв] Върховната сметна палата от отчетниците на държавни учреждения, непроверени и повредени от поройните дъждове, паднали на 13 юний и 1 септемврий настоящата 1920 г. в София, да се считат унищожени и отчетниците по тях окончателно издължени.

Чл. 2. За всички тези повредени отчети пазителят-уредник на хранилището при Палатата съставя списък в два екземпляра, в който отбелязва: наименованието на учреждението, което е представило отчета и годината за която се отнася. Този списък се разглежда от общото събрание на Палатата, което, след като се убеди, че отчетите са повредени и проверката им е невъзможна, удостоверява този факт върху самия списък. Един екземпляр от списъка се изпраща в Министерството на финансите за утвърждение и само след това отчетите, описани в списъка, се считат за унищожени.

Чл. 3. Отчетниците по така унищожените отчети се считат за издължени и гаранциите им се освобождават от списъка, предвиден в чл. 2, без постановление от Палатата.

Чл. 4. Унищожените отчети, заедно с всичките им книжа и документи се предават по тегло на Държавната печатница за претопяването и преработването им в хартия.

Докладчик: [Р. Манчев²²⁴]

Ст[олица] София, 21-й декемврий 1920 г.

Председател: К. Томов²²⁵

Секретар: [Хелени...]

Началник на канцеларията: [Ст. Анит...]

На документа има надпис: "Настоящият закон е приет от 19-то Обикновено Народно събрание през първата му редовна сесия в 27-то заседание, държано на 20-й декемврий 1920 год."

№ 100

Доклад от Марко Турлаков, министър на финансите, до цар Борис III за одобряване и внасяне за разглеждане и приемане от Народното събрание на Законопроект за допълнение на закона за унищожаване на повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.

София, 21 ноември 1921 г.

ДО НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

ДОКЛАД

№ 10527

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО,

На основание чл. 109 от Конституцията, моля Ви да одобрите да се внесе за разглеждане и приемане в сегашната сесия на Народното събрание : Закон за допълнение на закона за унищожаване на повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.

София, 21 ноември 1921 година.

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: (п) М.Турлаков

На доклада има надпис: “На първообразния с[ъс] собствената на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ръка написано: “ОДОБРЕНО. БОРИС III”²²⁶”

№ 101

Мотиви към законопроекта за допълнение на Закона за повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване на отчетниците по тях за издължени.

София, ноември 1921 г.

МОТИВИ

към Законопроекта за допълнение на закона за повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.

Господа Народни Представители,

Закона, за който е дума по-горе (Държавен вестник, брой 237 от 24 януарий 1921 год.) се отнася само за отчетите, представени от държавни учреждения. Обаче, при проверката и описването на книгата, които трябва да бъдат унищожени, оказаха се и много такива - непроверени отчети и повредени от поройните дъждове, паднали на 13 юний и 1 септември 1920 год. - предс-

тавени в Палатата от отчетници при изборни и обществени учреждения. Понеже тия отчети са почти изцяло повредени, не ще могат да се проверят.

При това положение, налага се отчетниците по тия повредени и признати за непоправими отчети да се признаят за издължени, за да могат да се освободят гаранциите им, което може да стане чрез допълнение на горния закон в този смисъл.

Приложения законопроект цели именно това, затова Ви моля, да го разгледате и приемете.

Гр. София, ноемврий 1921 год.

Министър на финансите: М. Турлаков

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 3, а.е. 2786, л. 3. Печатно.

№ 102

Писмо от Марко Турлаков, министър на финансите, до Недялко Атанасов, председател на XIX Обикновено народно събрание, за внасяне за разглеждане и приемане от Народното събрание на законопроект за допълнение на Закона за унищожаване на повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.

София, 30 ноември 1921 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Отделение
за бюджета и отчетността
№ 10652
30.IX.1921 год.

До Господина
Председателя на
XIX Обикновено Народно събрание

Господине Председателю,

Моля Ви, да наредите да се внесе за разглеждане и приемане от XIX-то Обикновено Народно събрание, в сегашната му сесия - **законопроекта за допълнение на закона за унищожаване на повредените книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.**

Нужното количество екземпляри от законопроекта, за раздаване на г.г. народните представители, ще се изпратят направо от държавната печатница.

Прилага се препис от Височайше одобрения доклад за внасяне на тоя законопроект.

Министър: М. Турлаков

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 3, а.е. 2786, л. 1. Оригинал. Машинопис.

№ 103

Закон за допълнение на Закона за унищожаване на повредените книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.

София, 19 декември 1921 г.

ЗАКОН

за допълнение на закона за унищожаване повредените отчетни книжа
във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени,

Член единствен. В чл. 1 на Закона за унищожаване повредените документи във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени, обнародван в Държавен вестник, брой 237 от 24 януарий 1921 г., след думата “държавни” се добавят думите “изборни и обществени”.

Настоящия закон е приет от 19-то Обикновено Народно събрание, през втората му редовна сесия, в 29-то заседание, държано на 17 декемврий 1921 г.

Ст. София, 19-й декември 1921 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [Калю Малев²²⁷]
СЕКРЕТАР: [Х. Станчов²²⁸]
НАЧАЛНИК НА КАНЦЕЛАРИЯТА: [...*]

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 3, а.е. 2786, л. 5. Оригинал. Машинопис и печатно.

№ 104

Мотиви към законопроекта за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

София, 20 февруари 1924 г.

МОТИВИ

към законопроекта за Върховната сметна палата
и за окръжните сметни палати

Г.г. народни представители,

През 1880 г. по силата на чл. 105 от Конституцията, е бил изработен първия закон за Върховната сметна палата, който, състоящ се от единадесет члена само, е отговарял за тогавашните ограничени нужди на страната. Не след много време, обаче, още през 1883 г., този закон е бил отменен от друг закон за устройството и общото управление на Сметната палата, с който са разширени функциите ѝ, а две години по-късно, през 1885 г. - с трети закон са разширени още повече функциите на същата палата. Последният закон за Върховната сметна палата, утвърден с указ № 23 от 30 януарий 1885 г., е останал в сила и до днес, като с измененията, направени с някои общи и специални закони, функциите на Сметната палата са се все повече разширили и на същата се е възложило, освен проверката на различните видове отчети по паричната и веществената части, още и предварителната проверка на всички разходи, които се извършват по бюджета на държавата, както и тия по бюджетите на фондовете, управлявани от министерствата и дирекциите - една огромна и твърде претрупана работа.

Началото, по силата на което се предвижда проверката на всички отчети и документи да става на едно място, прокарано и в трите закона, с развитието на страната се налага да бъде изменено.

В миналото, когато числото на отчетниците е било ограничено и операциите по-малко, отчетите от всичките краища на страната се събираха тук, в София, и са били проверявани на едно място, в [ъв] Върховната сметна палата. С развитието на службите, обаче, това положение се е пак търпяло и, понеже тая централизация на работата не е давала възможност за една бърза проверка, за неспособването на натрупаната работа се е прибягнало до увеличението броя на контролорите-докладчици при същата палата, които, от 15 - 20 души някога, са достигнали сега до 200 души и, макар за издръжката на такъв брой чиновници държавата да е иждивявало ежегодно грамадни суми, резултатите са били не винаги задоволителни.

При това, от година на година, във Върховната сметна палата са постъпвали все по-голям брой отчети, отколкото е могло да бъдат проверени, като, по такъв начин, са изостанали непроверени отчети за от десетина и повече години. Независимо от това, за помещението на Палатата, което в началото се е състояло от десетина стаи, днес са необходими грамадни здания, които също не могат да поберат всички книжа и документи.

И така, с всички улеснения, които се даваха на Палатата в помещения и голям брой персонал, последната не успяваше да насмогне на претрупаната работа и оплакванията на отчетниците, които не можеха, подир ред години, да узнаят резултати от проверените им отчети, продължаваха. Натрупването на едно място на грамада отчети и разни други книжа и документи не дава, също, възможност да стават лесно справки, с което се причинява бавеж и в проверката. Налага се, следователно, да се отмени тая централизация и да се потърси изход от това положение чрез децентрализиране на работата по проверката.

Законопроектът, който Ви представлявам, Господа Народни Представители, има за цел, преди всичко, да опростотвори работата и да създаде една по-голяма бързина, както при визирането на платежните заповеди, така и при извършването на проверката на отчетите, чрез децентрализиране и разпределяне работата между Окръжни сметни палати, десет на брой, каквито се предвижда да бъдат учредени в центровете на окръзите. На тия Окръжни сметни палати се възлага да извършват и проверка на сметките на всички обществени и благотворителни дружества в окръга - работа, която до сега не се извършваше и обществото не с подобающе доверие гледаше на тия учреждения.

Изпълнението на тия функции от Окръжните сметни палати се предвижда да се извършва под надзора и ръководството на Върховната сметна палата, като висш контролен институт, на който се възлага да обсъжда и да решава като последна инстанция всички въпроси, засягащи материалните интереси на държавата, изборните или обществени учреждения, както и да извършва първоначалната и окончателна проверка само на някои от по-голямо значение отчети, като тия на митниците, на столичната община и др., а също така и на разходите по държавните доставки.

Преимуществата на прокараната в настоящия законопроект система на децентрализиране и разпределяне между десет отделни окръжни сметни палати на работата, както по предварителния контрол, който упражняват бюджетно-контролните отделения и счетоводства и Върховната сметна палата, при визиране на платежните заповеди, така и на работата при проверката на отчетите, които се изпращат ежегодно на Върховната сметна палата, в сравнение с[ъс] сегашния ред на проверка, са твърде големи и предлаганата система за проверка е за предпочитане, по следните съображения:

1) с новия ред на предварителен контрол, чрез визиране на платежните заповеди от окръжните сметни палати, нуждите на разните учреждения и лица в района на съответната Окръжна сметна палата ще могат да се задоволят бързо и своевременно, тъй като сегашното минаване на всяка една платежна заповед през канцелариите на редица учреждения, се избягва, като се създава една по-къса процедура за визиране и изплащане на платежните заповеди;

2) с установяването на тоя нов и по-къс ред на визиране платежните заповеди, персоналът на редица учреждения ще се намали в значителна степен. Така напр., по-голямата част от персонала на бюджетно-контролните учреждения при министерствата и дирекциите ще стане излишен, тъй като платежните заповеди, които се издават и визират сега от тоя персонал и цялата работа в свръзка с тях ще се извършва от надлежните органи на министерствата, в районите на окръжните сметни палати. Също така, по-голямата част от контролния и помощен персонал при Върховната сметна палата ще се намали, тъй като и по-голямата част от сегашната му работа ще се извършва от окръжните сметни палати. Държавното сметководство при Министерството на финансите, което се присъединява към Върховната сметна палата, също ще остане с много намален персонал, тъй като неговата работа по съсредоточаване и държане сметките по прихода и разхода на държавата се предвижда да се извършва от окръжните сметни палати, по извлеченията от чиито сметки и други данни, съсредоточени и сумирани в[ъв] Върховната сметна палата, последната ще може да даде винаги положението на приходите и разходите на държавата, изцяло и по окръзи.

При това положение и административния контрол на приходите, предвиден в Правилника [за прилагане на] З.Б.О.П., за който Министерството на финансите положи толкова усилия, за да го направи по възможност по-ефикасен и по-навременен, ще може да се реализира с една по-голяма сигурност и да даде по-добри резултати, тъй като в окръжните сметни палати ще се съхраняват и вносите листове за държавните приходи и по тях, по-лесно, ще могат да извършват проверката и сравненията данните по представените им ведомости за приходите от отделните

ведомства в окръга, както и в самите отчети, в сравнение със сегашното положение, при което в Държавното сметководство се натрупват вносните листове от всички банкови клонове и агентури, и, естествено е, че и справка по тях ставаше по-мъчна и по-бавна.

Освен това, като се има предвид, че и органите на самите окръжни сметни палати се задължават с периодическия контрол, на самото място, по събирането и внасянето на държавните приходи от съответните длъжностни лица - работа, която до сега не се вършеше, ще може да се осигури за държавата едно по-своевременно и по-редовно събиране на държавните приходи, както и редовното им внасяне в съкровището.

Голяма част от персонала на Окръжните постоянни комисии, зает с проверка на отчетите на селските общински управления, съгласно със закона за селските общини - работа, която не е от тяхната компетенция, също така ще стане излишен, тъй като проверката на тия отчети се възлага на окръжните сметни палати, като, по такъв начин, ще се даде възможност на окръжните постоянни комисии да употребяват своето време за друга по-полезна стопанска и културна работа.

Една малка сметка на тоя персонал ще може да ни даде ясна представа за приблизителната поне сума, с която ще бъде облекчен бюджета на държавата, във от преимуществата и ползата, които ще се създадат с тия нови контролни учреждения, както за самите окръзи, така и за отчетността на държавата, изборните и др. учреждения. Така напр[имер], ако с влизането в сила на настоящия закон, персоналят при бюджетно-контролните отделения, Върховната сметна палата и Държавното сметководство се намали само с 2/3, а някъде ще може и повече, държавния бюджет ще се облекчи с около 8 - 10 милиона лева;

3) с прехвърляне проверката на отчетите на държавните отчетници, както и на тия при изборните и обществени учреждения, в окръжните сметни палати, не само, че самата проверка на тия отчети ще се извършва своевременно и по-бързо, но ще се даде възможност на отчетниците по-лесно и по-бързо да дават своите обяснения по известни нередовности и неправилности, констатирани от окръжните сметни палати, както, от друга страна пък, проверката на тия отчети от окръжните сметни палати ще бъде по-ефикасна и по-резултатна, тъй като, в случай на съмнение за злоупотреба или за зла умисъл, окръжните сметни палати ще могат да извършват по-лесно обстоятелствена проверка и на самото място;

4) с проверката на самото място, която се предвижда да се извършва от окръжните сметни палати, било по предварителния контрол, било по редовното събиране и внасяне на държавните приходи по принадлежност, или пък при проверяване на отчетите по веществената и паричната части, много от нередовностите ще се отстранят, тъй като тая проверка ще бъде винаги много по-навременна, по-резултатна и по-непосредствена от тая, която сега се върши.

Освен това, с учредяването на окръжните сметни палати, ще се повдигнат до известна степен и самите окръжни центрове, тъй като, чрез тия палати, ще се създадат още по-големи връзки между окръжните градове и населените места в районите им.

За да могат, обаче, окръжните сметни палати да отговарят на предназначението си и да изпълняват успешно задачата си, като контролни институти в страната ни, и като делегати на Народното събрание, които, заедно с Върховната сметна палата, стоят между законодателната и изпълнителната власти, и, като такива, докладват, чрез Върховната сметна палата, на законодателната власт е съблюдавала законите, отнасящи се до дела и въпроси от компетенцията на сметните палати, то, необходимо е, на управителните тела, които ще стоят начело на тия окръжни сметни палати, за да бъдат гарантирани от всякакви влияния и давления, да се осигури оная автономност и независимост, каквито са предвидени и за Върховната сметна палата в сегашния закон, като управителните тела, както на окръжните сметни палати, така и на Върховната сметна палата се приеме да бъдат уволнявани от длъжност от Народното събрание по мотивиран доклад на министър-председателя.

Материалната издръжка на окръжните сметни палати се предвижда да става от бюджетите на окръжните постоянни комисии, като по известен процент от приходите на всеки общински бюджет ще се отделят и внасят в окръжната каса. Тоя незначителен товар на общините ще бъде нищожен пред улеснението, което ще се даде на всяка община, да знае наскоро след приключване на бюджетното упражнение, как е бил изпълнен бюджета на нейните избраници. Ползата за самите отчетници, с бързото произнасяне на сметките им, е също очевидна.

За тая цел Ви представявам, Г.Г. Народни Представители, приложения законопроект, с молба да го разгледаде и гласувате.

София, 20 февруари 1924 г.

Министър на финансите: **П. Тодоров**²²⁹

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 3, а.е. 3890, л. 12-13. Печатно.

№ 105

Законопроект за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

София, февруари 1924 г.

Проект

ЗАКОН

за Върховната сметна палата и за
окръжните сметни палати

Глава I

Общи положения

Чл. 1. Контролни учреждения са:

- а) окръжните сметни палати, и
- б) Върховната сметна палата.

Те са колегиални учреждения.

Чл. 2. Окръжни сметни палати в царството има десет: в Бургас, Варна, Видин, Кюстендил, Пловдив, Плевен, София, Стара Загора, Търново и Хасково, действащи в района на административните окръзи, като в окръга на Окръжната сметна палата в гр. Варна влиза и Шуменския административен окръг, в гр. Видин и Врачанския административен окръг, в гр. Кюстендил и Петричкия административен окръг, в гр. Пловдив и Пашмаклийския административен окръг и в гр. Хасково и Мастанлийския административен окръг.

Чл. 3. За цялото царство има една Върховна сметна палата съ[с] седалище в София.

Глава II

Окръжни сметни палати

Чл. 4. Назначението на окръжните сметни палати е следното:

а) да упражняват предварителен контрол върху държавните разходи в окръга, както и върху разходите в същия окръг, произвеждани от фондовете, управлявани от надлежните министерства, с изключение на разходите, предвидени в чл. 14, буква а;

б) да съсредоточават и проверяват сметките по прихода и по разхода на държавата в окръга;

в) да представляват подробни месечни и годишни сметки на Върховната сметна палата, както и други сведения, от които би имала нужда последната, върху прихода и разхода на държавата;

г) да проверяват отчетите на държавните приходи и разходи, представлявани ежегодно, заедно с всички приходо-разходни документи, от отчетниците по паричната част на окръга;

д) да проверяват отчетите по веществената част, представлявани от заведващите складове за държавни материали в окръга;

е) да проверяват отчетите по паричната и веществена части на окръжните постоянни комисиони в окръга;

ж) да проверяват отчетите по паричната и веществена части на градските и селски общински управления в окръга;

з) да проверяват отчетите по паричната и веществена части на градските и селски училищни настоятелства в окръга;

и) да проверяват отчетите на архиерейските духовни съвети и на мюфтийствата в окръга;

к) да проверяват отчетите на всички обществени, благотворителни и други учреждения, които специалните закони ги задължават да й представляват или на които уставите се утвърждават от Министерството на вътрешните работи;

л) да разрешават разногласията между кметовете на градските общини и контрольорите (бирниците) им, възникнали по изпълнението на бюджета, както и разногласията между председателите на окръжните постоянни комисии, кметовете на селските общини, председателите на училищните настоятелства и секретар-бирниците или касиерите на същите;

м) да упражняват административен контрол върху държавните приходи чрез представителите им ведомости от надлежните учреждения по ведомства за внесените от тях приходи;

н) да упражняват контрол периодически, чрез свои органи, на самото място, по събирането и внасянето на държавните приходи от съответните длъжностни лица, и

о) да представляват ежегодно на Върховната сметна палата отчет за дейността си, в който указват трудностите и пречките, които са срещали по прилагане на законите и наредбите при упражнявания от тях контрол, както и преобразованията или подобренията, които намират за необходимо да се въведат по отчетността на държавните, обществени и изборни учреждения.

Забележка. Държавният народен театър, драматически и оперен, се отчита пред Софийската окръжна сметна палата, въз основа доклада на контролната комисия, предвидена в Закона за народното просвещение.

Чл. 5. Окръжната сметна палата се състои от един председател, трима съветници, един секретар, необходимия брой контрольори-докладчици и помощен персонал. Председателят и съветниците са приравнени по длъжност и по заплата на председател и членове на апелативните съдилища. Числото на контрольорите-докладчици и на помощния персонал се определя ежегодно в бюджета, съобразно с особения щат-приложение към настоящия закон.

Чл. 6. Председателят и съветниците се назначават с указ, по решение на Министерския съвет и по представление от министър-председателя, а се уволняват от длъжност от Народното събрание, по мотивиран доклад на министър-председателя.

Чл. 7. Контрольорите-докладчици и секретарят се назначават с указ, по доклад на министъра на финансите и по представление от палатата.

Чл. 8. Останалият персонал се назначава и уволнява с [ъс] заповед на председателя на палатата.

Чл. 9. Контрольорите-докладчици, секретарят и помощният персонал се уволняват от длъжност съгласно с [ъс] закона за държавните служители.

Чл. 10. Председателят и съветниците на окръжните сметни палати трябва да имат най-малко тридесет и пет, а секретарят най-малко тридесет годишна възраст.

Чл. 11. За председател на окръжна сметна палата може да се назначават лица, които са служили като съветници във Върховната сметна палата, или които имат поне четири години служба като съветници в окръжна сметна палата, или поне пет години като началници на отделения при Министерството на финансите, или началници на бюджетно-контролни отделения.

Чл. 12. За съветници в окръжна сметна палата се назначават лица, които отговарят на общите условия по закона за държавните служители, имат завършено висше (юридическо, финансово, математическо, търговско) образование и са служили като началници на отделни служби при Върховната сметна палата, или имат поне дванадесет години служба вкупом, като: контрольори по отчетността, контрольори-докладчици при Окръжната или Върховната сметна палата, подначалници по отчетността и финансови инспектори.

Чл. 13. За контрольори-докладчици и за секретар в Окръжна Сметна палата се назначават лица, които отговарят на общите условия по Закона за държавните служители, имат завършено поне средно образование и са изслужили поне три години на сродна длъжност в държавно или изборно учреждение, а кандидатите с висше (юридическо, финансово, математическо, търговско) образование се назначават за такива, след като прослужат шест месеци като изпълняващи длъжността, с [ъс] заплата, след което се утвърждават само по атестация на началството.

Глава III

Върховна сметна палата

Чл. 14. Назначението на Върховната сметна палата е следното:

а) да упражнява предварителен и окончателен контрол при извършване на ония разходи по държавния бюджет, както и по бюджетите на фондовете, управлявани от министерствата, които не се проверяват от окръжните сметни палати, като разходи по предприятията, и други, които, поради своя характер и значение, по-късно, би намерила и решила, че следва да се проверяват от нея;

б) да разрешава окончателно всички спорове между окръжните сметни палати и съответните държавни учреждения, възникнали при упражняване на предварителния контрол от първите;

в) да съсредоточава сметките по прихода и по разхода на държавата, въз основа на подробните сметки, които ѝ се представляват от окръжните сметни палати;

г) да надзирава всички окръжни сметни палати в царството;

д) да се произнася като първа и последна инстанция при проверката на отчетите: на митниците, на столичната община и други, за които, поради важността им, би решила да се проверяват от нея;

е) да се произнася по изложенията за резултата от извършената проверка, съгласно с член 78 от З.Б.О.П., на отчетите по железниците, пристанищата, пощите, телеграфите и телефоните, както и за други такива отчети, след като се увери в редовността на извършената проверка;

ж) да се произнася и да издава окончателни решения за неиздължение на длъжностни лица по ведомството на държавните банки, съгласно с член 79 от З.Б.О.П.;

з) да се произнася като касационна инстанция по решенията на окръжните сметни палати, взети по повод разногласията между кметовете на градските общини, председателите на окръжните постоянни комисии, кметовете на селските общини и председателите на училищните настоятелства и контролборите (бирниците), секретар-бирниците или касиерите на същите, когато тези решения бъдат обтържени пред нея (чл. 4, буква л);

и) да се произнася правилно ли е изпълняван всеки бюджет; а също да изказва мнението си върху преобразованията и подобренията на държавното обществено счетоводство, и

к) да излага в доклад до Народното събрание резултата от операциите по изпълнението на бюджета.

Чл. 15. Върховната сметна палата се състои от един председател, шест съветници, един секретар, началници на отделни служби, необходимия брой контролбори-докладчици и помощен персонал. Председателят и съветниците са приравнени по длъжност и по заплата на председател и членове на Върховния касационен съд. Числото на началниците на отделни служби, на контролборите-докладчици и помощния персонал се определя ежегодно в бюджета, съобразно с особен щат-приложение към настоящия закон.

Чл. 16. Председателят и съветниците на Върховната сметна палата се назначават с указ, по решение на Министерския съвет и по представление на министър-председателя, а се уволняват от длъжност от Народното събрание, по мотивиран доклад от министър-председателя.

Останалите длъжностни лица се назначават и уволняват от длъжност по реда, предвиден в чл. чл. 7, 8 и 9.

Чл. 17. Председателят и съветниците на Върховната сметна палата трябва да имат най-малко четиридесет, а секретарят най-малко тридесет годишна възраст.

Чл. 18. За председател на Върховната сметна палата се назначава лице измежду съветниците при същата палата, които са служили като такива най-малко пет години, измежду председателите на окръжните сметни палати, които са служили като такива поне пет години, измежду началниците на отделения при Министерството на финансите, които са служили като такива поне десет години.

Чл. 19. За съветници в[ъв] Върховната сметна палата се назначават лица, които отговарят на общите условия по Закона за държавните служители, имат завършено висше (юридическо, финансово, математическо, търговско) образование и са били председатели на окръжни сметни палати, или са изслужили най-малко две години като съветници в окръжни сметни палати, или поне три години като началници на отделения при Министерството на финансите, главни конт-

рольори в отдела за бюджета и отчетността, началници на бюджетно-контролни отделения и началници на отделни служби при Върховната сметна палата.

Чл. 20. За началници на отделни служби и за секретар в[ъв] Върховната сметна палата се назначават лица, които отговарят на общите условия по Закона за държавните служители, имат завършено висше (юридическо, финансово, математическо, търговско) образование и са изслужили поне три години като контрольори-докладчици при същата палата.

Чл. 21. За контрольори-докладчици във Върховната сметна палата се назначават лица, които отговарят на общите условия по Закона за държавните служители, имат завършено висше (юридическо, финансово, математическо, търговско) образование и са изслужили поне три години като контрольори по отчетността или като контрольори-докладчици при окръжна сметна палата.

Глава IV

За длъжностите на председателя

Чл. 22. Председателят ръководи заседанията на Палатата, следи за добрия ред в нея, както и всички служители да изпълняват точно служебните си задължения.

Чл. 23. Председателят на Палатата има право, когато намери за необходимо, да приканва съветниците и другите служители на занятие и извън работните часове, както и в неприсъствени дни.

Глава V

За длъжностите на секретаря

Чл. 24. Секретарят е началник на канцеларията на Палатата. Той води всичката преписка, грижи се за правилния вървеж на работата и за реда в канцеларията, надзирава за правилното държане на всички регистри, а особено за протоколната книга за заседанията на Палатата.

Чл. 25. Секретарят е длъжен да съхранява оригиналните решения, да изпраща преписите от тях по принадлежност и да пази всички документи, които му се поверяват.

Чл. 26. Секретарят надзирава пазенето на архивите, заверява преписите и извлеченията по разни актове, които биха се поискали от някое лице или учреждение.

Чл. 27. Секретарят дава книжа от архивите само когато някой документ се поиска писмено от съдилище или от друго държавно или изборно учреждение.

В такъв случай, Сметната палата решава, може ли да се предадат исканите документи. За документите се съставя списък в два екземпляра, от които единият се остава в архивата, а другият се пришива към документите, които се изпращат по принадлежност, пронизани, прелистени, заверени и подпечатани с печата на Палатата.

Глава VI

За заседанията на Върховната сметна палата и на окръжните сметни палати

Чл. 28. Окръжната сметна палата заседава под ръководството на председателя, а в негово отсъствие - под ръководството на най-стария съветник по служба.

Чл. 29. Върховната сметна палата има две отделения. Във всяко отделение заседават трима съветници под председателството на председателя. Когато последният отсъства или председателствува едно от отделенията, ако и двете заседават едновременно, замества го най-стария съветник по служба.

Чл. 30. Заседанията се считат законни, когато присъствуват поне двама съветници и председателят или трима съветници, от които единият изпълнява председателската длъжност.

Чл. 31. Сметните палати издават решения върху сметките на отчетниците.

Чл. 32. Двете отделения на Върховната сметна палата заедно съставляват общото събрание на същата Палата.

Всеки две години, в началото на месец април, общото събрание на Върховната сметна палата разпределя съветниците по отделения, така че един и същи съветник да не заседава последователно повече от две години в едно и също отделение на Върховната сметна палата.

Чл. 33. Заседанията на общото събрание на Върховната сметна палата се считат законни, когато присъствуват повече от половината членове и председателя.

Чл. 34. На окръжната сметна палата се възлага:

- 1) да приготвява и изпраща на Върховната сметна палата годишните отчети за дейността си;
- 2) да се произнася за даването под съд на някой отчетник, когато се открие подлог или злоупотреба с пари;
- 3) да представява за назначение или уволнение означените в чл. 7 от настоящия закон длъжностни лица;
- 4) да се произнася за дела и въпроси, отнасящи се до нейната компетентност и вътрешното ѝ устройство, и
- 5) да разпределя ежегодно работата между съветниците.

Чл. 35. На общото събрание на Върховната сметна палата се възлага:

- 1) да разглежда и одобрява годишните доклади за изпълнението на бюджета, които представя на Народното събрание, съгласно с чл. 105, точка 6 от Конституцията;
- 2) да се произнася за даването под съд на някой отчетник, когато се открие подлог или злоупотреба с пари;
- 3) да представява за назначение или уволнение означените в чл. чл. 20 и 21 от настоящия закон длъжностни лица;
- 4) да се произнася за дела и въпроси, отнасящи се до нейната компетентност и вътрешното ѝ устройство;
- 5) да разглежда и одобрява годишните отчети, които получава от окръжните сметни палати за дейността им, и
- 6) да разпределя ежегодно работата по отделения между съветниците.

Чл. 36. Председателят свиква общото събрание на Върховната сметна палата когато той намери за необходимо; същият свиква извънредни общи заседания, колкото и когато намери за необходимо.

Чл. 37. Секретарят е деловодител в заседанията на Палатата и има само съвещателен глас.

Ако секретарят отсъства, замества го един от контролорите-докладчици, по указанието на председателя.

Чл. 38. Председателят и съветниците не може да разискват и да се произнасят върху сметките и книгата на отчетници, които им са сродници, или в които сметки и книга са сами заинтересувани.

Чл. 39. Въпросите в заседанията на Палатата се решават по вишегласие. Когато гласовете се разделят по равно число, приема се онова мнение, към което се присъедини председателя.

Чл. 40. Всеки съветник, при подаване гласа си, е длъжен да изкаже мотивите, на които основава мнението си.

Чл. 41. Председателят събира гласовете, като почне от най-младия съветник по служба.

Чл. 42. Решенията на Палатата се събират в специална протоколна книга. След като се прочете и одобри решението, подписва се от председателстващия заседанието и от присъстващите на заседанието съветници, а също така и от секретаря.

Чл. 43. Съветник, който не е съгласен с приетото по вишегласие решение, ако остане при особно мнение, длъжен е, да изложи писмено в петдневен срок особното си мнение, заедно с всички за подкрепата му мотиви. Това мнение се прилага към протокола на заседанието.

Чл. 44. Върховната сметна палата, в общото си събрание, по предложение на министъра на финансите, се произнася и по въпроси, които на практика подигат съмнение и се решават не еднакво от окръжните сметни палати.

Върховната сметна палата се произнася и по въпроси, отнасящи се до нейната компетентност, когато са подигнати и отнесени до нея и от други министри.

Тълкуванията, които Върховната сметна палата дава по тези случаи на законите, се обнародват, по разпореждане на министъра на финансите, за ръководство на окръжните сметни палати.

Глава VII

Предварителен контрол при изплащане и оправдаване на разходите

Чл. 45. Както за изплащане заплатите на държавните служители в учрежденията, попадащи в района на окръжната сметна палата, така и за посрещане нуждите за веществените разходи на същите учреждения, министрите или упълномощените от тях лица, могат да оставят на разположение на най-висшите представители на ведомствата си, в района на окръжната сметна палата, като на второстепенни разпоредители, необходимите кредити за своевременното посрещане на тях нужди.

Второстепенните разпоредители разрешават да се отпускат суми за разходване, само чрез платежни заповеди, и то в кръга на оставените им в разположение кредити.

Чл. 46. Издадените от второстепенните разпоредители платежни заповеди се изпращат направо в окръжната сметна палата за визиране. Те се придружават от нужните оправдателни документи, освен ако сумите се отпускат в аванс.

Окръжната сметна палата позволява изплащането сумите само по ония платежни заповеди, които се отнасят до бюджетни или извънбюджетни кредити, разрешени съгласно с предписанията на З.Б.О.П., и които се придружават, освен ако сумите се отпускат в аванс, с достатъчни и редовни оправдателни документи.

Чл. 47. Окръжните сметни палати имат право да изискват, при визиране платежните заповеди, да им се представят и всички документи, които те считат, че ще ги осветлят върху правилността на разхода. В съмнителни случаи, те имат право да произведат обстоятелствена проверка на документите на мястото, било чрез своите органи, било чрез други финансови органи. Подобна проверка на оправдателните документи Палатата има право да произвежда и отпосле, при проверяване отчетите на отчетниците.

Чл. 48. За намерените нередовности при проверката на разходо-оправдателните документи, контролорът-докладчик дава на надлежния съветник писмено изложение, което следва реда, предвиден в чл. 64 и следващите.

Чл. 49. Когато Окръжната сметна палата откаже да визираща някоя платежна заповед, понеже намира произвеждането на разхода за незаконосъобразно, второстепенният разпоредител може да отнесе въпроса в [ъв] Върховната сметна палата, решението на която е окончателно.

Чл. 50. Окръжната сметна палата, след като провери и намери за редовни оправдателните документи, визираща платежните заповеди, записва ги в книгите си (партидна и контролна книга за авансите) и ги изпраща на кредиторите, а на клоновете и агентурите на Българска народна банка, срещу които са платими, изпраща бордера за издадените платежни заповеди.

Разходо-оправдателните документи по визираните от Окръжната сметна палата платежни заповеди се задържат и съхраняват в последната.

Банката изплаща всички държавни разходи само срещу изпратените ѝ от Сметната палата бордера, след като ѝ се представят съответните им платежни заповеди.

По същия начин става изплащането на сумите и по платежни заповеди, визиращи от Върховната сметна палата.

Чл. 51. Платежни заповеди за отпускане суми в аванс се издават от второстепенните разпоредители само на длъжностни лица за изплащане на разходи, извършени направо от учрежденията, като и за тия аванси остават в сила постановленията на чл. 60 от З.Б.О.П.

Чл. 52. За неоправданите в определения срок аванси се постъпва съгласно със З.Б.О.П., с тая разлика, че решенията за неиздължение се издават от надлежната окръжна сметна палата; последната издава решения за неиздължение и за случаите, когато намери неправилности или нередовности при проверката на оправдателните документи, представени ѝ за оправдаване на разходи, изплатени чрез платежни заповеди в аванс.

Чл. 53. За суми, платени на лица, които нямат право на тях, са отговорни солидарно длъжностните лица-отчетници, които са изготвили документите, въз основа на които е издадена платежната заповед, и лицата, които са получили сумата.

Сумите, платени неправилно или по погрешка, се връщат в съкровището или от получателите, или от длъжностните лица-отчетници, които са изготвили документите. Длъжностните лица-отчетници имат право да съберат внесените от тях в съкровището неправилно изплатени су-

ми от лицата, на които са изплатени. Това събиране става по силата на издадените от Сметната палата решения и по реда, установен за привеждане в изпълнение тия решения.

Чл. 54. Предварителният контрол, който упражнява Върховната сметна палата, се извършва по реда, предвиден в З.Б.О.П.

Глава VIII

За проверката и обсъждането на отчетите и документите

Чл. 55. Отчетниците, натоварени с[ъс] събирането и разходването на държавни суми и материали, отчетниците в изборните учреждения, както и касиерите на обществени, благотворителни и други учреждения, са длъжни да представляват ежегодно отчет за операциите си на съответните окръжни сметни палати.

Забележка. Отчетите на същите отчетници за минало време които не са могли да бъдат изпратени във Върховната сметна палата, както и ония отчети, които Върховната сметна палата не е могла да провери до влизането в сила на настоящия закон, се изпращат за проверка на надлежните окръжни сметни палати.

Чл. 56. Начинът и срокът за приготвянето и представянето отчетите, документите, които трябва да ги придружават и наказанията, които се налагат върху неизправните отчетници, се определят в специалните закони и правилници за отчетността на тия учреждения.

Чл. 57. Ако отчетникът не е могъл да приготви и представи до определения срок отчета си, трябва да поиска от съответната окръжна сметна палата продължение на срока, като изложи и причините за това. Палатата може, ако намери изложените причини за уважителни, да му даде нов срок, в който отчетникът е длъжен да представи отчета си.

Чл. 58. Един и същи контрольор-докладчик не може да проверява наред отчетите на един и същи отчетник за две бюджетни упражнения.

Чл. 59. Контрольорът-докладчик, който проверява даден отчет, е длъжен да се увери:

1) останало ли е да дължи отчетникът за годината, предшестваща оная, за която се отнася отчетът, и ако е останало, пренесен ли е остатъкът в наличност и материали напълно в отчета, който се проверява;

2) приходите събрани ли са напълно на основание законите и внесени ли са в съкровището или в касите на изборните и други учреждения, според случая;

3) всички материали, получени в магазина или в склада, записани ли са редовно на приход по книгите му;

4) направени ли са разходите на суми и материали редовно и съгласно с[ъс] съществуващите закони и наредби;

5) при извършването на разходите съблюдавани ли са интересите на съкровището и тия на изборните и други учреждения, според случая;

6) приходите и разходите на суми и материали подкрепени ли са с надлежните оправдателни документи;

7) сборовете правилно ли са събрани;

8) няма ли нейде суми, които не са постъпили в съкровището или в касите на изборните или другите учреждения, според случая, и да не са употребени за каквото са предназначени;

9) остава ли и колко длъжен отчетникът за следващата година в пари и в материали, и

10) въобще, дали по представения отчет приходите и разходите са събрани и извършени съгласно със законите и законовите наредби, по които е трябвало да действа отчетникът.

Чл. 60. Палатата, при нужда, иска от отчетниците обяснения за по-пълно изучаване на проверяваните отчети и документи.

Чл. 61. Когато контрольорът-докладчик намери нередовности или неясности, които не позволяват да се провери отчета, той съобщава това на председателя. Последният разпорежда да се върне отчета, заедно с документите, на отчетника, като му се определи срок, в който трябва да го представи пълен и редовен.

Чл. 62. Когато контрольорът-докладчик, при проверяване на отчета, констатира, че е извършено злоупотреби, или пък открие дефицит, който надминава гаранцията на отчетника, докладва за случая на съветника, за да внесе въпроса за разглеждане в съвета на Палатата и ако

последният намери съобщението на контролора-докладчик за основателно, донася на Министерството на финансите, за да вземе мерки:

1) да се осигури дължимата от отчетника сума чрез движимите му и недвижими имуществва и чрез гаранцията;

2) да се отстрани от длъжност отчетника, и

3) да се възбуди съдебно преследване, ако има престъпно деяние.

Чл. 63. Когато контролорът-докладчик, при разглеждане на отчета, намери нередовности или неправилности, дава за тях изложение на надлежния съветник, който пък го докладва в съвета на Палатата, с направените от него бележки.

Чл. 64. Съветникът, след като получи изложението на контролора-докладчик, е длъжен:

1) да сравни няколко точки от проверения отчет с[ъс] съответните документи по отчета, за да се увери, дали контролорът-докладчик е извършил редовно и точно проверката, и

2) да разгледа дали са основателни бележките на контролора-докладчик по проверяване на отчета.

Чл. 65. Ако съветникът намери, че отчетът и документите не са проверени внимателно от контролора-докладчик, възлага на друг контролор-докладчик да провери отчета.

Чл. 66. За невнимателно и неправилно проверяване на отчетите и документите, контролорите-докладчици подлежат на дисциплинарно наказание.

Чл. 67. Съветът на Палатата изслушва докладите на съветниците по изложенията на контролорите-докладчици за проверените от тях отчети и документи и издава съответни решения.

Чл. 68. При разглеждане изложенията на контролорите-докладчици, когато се намери за необходимо, последните се поканват в заседанието на съвета със съвещателен глас, за да дават необходимите по проверката обяснения.

Чл. 69. Контролорът-докладчик, който се изпраща съгласно с чл. 4, буква **н**, да извършва на самото място периодическа проверка по събирането и внасянето на държавните приходи, за резултата от тая проверка дава на надлежния съветник писмено изложение, което следва реда, предвиден в чл. 64 и следващите.

Чл. 70. Решенията на Палатата се издават в името на Негово Величество Царя.

Оригиналите се подписват от председателя и съветниците, които са участвали в заседанието на съвета, а се приподписват от секретаря.

Преписите се подписват само от председателя и приподписват от секретаря.

Глава IX

За решенията на сметните палати и за реда на обтържането им

Чл. 71. Решенията, които се издават от сметните палати са привременни и окончателни.

Привременни решения се издават когато Сметната палата намери, че отчетниците са допуснали нередовности по произвеждането на разходите или при събирането на приходите, с което са ошетили държавното съкровище, касата на изборно или друго учреждение. С тези решения Сметната палата обявява отчетниците, като посочва допуснатите нередовности, кои закони и правилници са нарушени и сумите, които неправилно са изразходвани, или пък сумите, които недостатъчно са събрани.

Окончателните решения се издават, когато Сметната палата намери, че отчетите и придружаващите ги документи са редовни. С тях Палатата обявява отчетниците за издължени пред държавното съкровище, касата на изборните или други учреждения, или че имат да вземат от последните.

Окончателните решения за издължение се изпращат на отчетниците за освобождаването им от отговорност пред държавното съкровище, изборното или друго учреждение, според случая, както и да могат с тях да изискват сумите, които са надвнесени в държавното съкровище или в касата на изборното или друго учреждение.

Чл. 72. Привременните решения на Сметната палата се изпращат най-късно в разстояние на един месец откато са издадени, до околийските или градски началници, за да ги връчат на от-

четниците, най-късно в продължение на седем дни, под разписки, които се изпращат незабавно в Палатата.

Когато някой отчетник, за който има издадено привременно решение, изпратено за връчване, не се намери в местожителството, което е имал [ъв] време на служенето си и не може да му се връчи лично това решение, то се предава на ближните му, съгласно с чл. 221 от Закона за гражданското съдопроизводство. В такъв случай разписката, която се взема, се изпраща в Палатата и се счита, че решението е връчено.

Когато, обаче, в местожителството на отсъстващия отчетник не се намерят никакви близки негови лица и, след събраните сведения, не може да се открие сегашното му местожителство, решението и събраните сведения се връщат в Сметната палата, която, след като се увери, че сегашното местожителство на отчетника не може да се узнае, разпорежда да се направи съобщение на отчетника чрез "Държавен вестник". В съобщението си, Палатата известява на отчетника, че е издала срещу него привременно решение, като посочва номера и датата му, както и сумата, която се иска, и го приканва да се яви в двумесечен срок в Палатата, за да го получи и да даде обясненията си.

По същия начин се постъпва и тогава, когато има сведения, че някой отчетник е заминал в странство, а в царството няма свои близки.

Споменатите по-горе съобщения се публикуват само веднаж, срокът им тече от деня, в който е излязъл "Държавен вестник", и, след изтичането на този срок, се счита, че привременното решение е връчено на отчетника.

Разноските за обнародването на такива решения се прибавят към сумата, с която е начетен отчетникът, и се събират от същия заедно с начетената сума.

Чл. 73. Отговорните лица са длъжни да изпълняват изискванията на привременното решение или с простата преписка на Сметната палата, в продължение на два месеца откато са ги получили, да изпратят в Сметната палата писмени обяснения върху констатираните от нея неправилности, дефицит, липса на документи и пр.

Обясненията на отчетниците, след като измине двумесечния срок, се разглеждат и обсъждат от Палатата, която издава окончателни решения: а) за издължение на отчетниците, когато те са внесли в държавното съкровище или в касата на изборното или друго учреждение сумите, с които оправдават действията си и тези им обяснения се намерят основателни или, най-после, когато изпратят документи, непредставени по-рано, с които оправдават начетите, и б) за неиздължение на отчетниците, когато не са внесли в държавното съкровище, в касата на изборното или друго учреждение сумите, с които са били начетени и когато обясненията, които са дали, не са основателни.

Също така, Палатата издава окончателни решения за неиздължение на онези отчетници, които са приели привременни решения, но в двумесечен срок не са дали никакви писмени обяснения.

Чл. 74. Окончателните решения на Сметната палата подлежат на изпълнение.

Те се изпращат за изпълнение на съответните финансови управления, които, след изпълнението им, са длъжни да върнат преписките по тях на надлежните сметни палати, за да могат последните да следят за правилното им изпълнение.

Чл. 75. Окончателните решения на Окръжната сметна палата може да се обтържат, по касационен ред, пред Върховната сметна палата в течение на три месеци от получаването им, ако отчетникът намери, че Окръжната сметна палата е нарушила някоя формалност или закон при проверяването на отчета и документите му или при издаването на решението. При касационната тълба, която подлежи на гербов налог, се прилага и самото решение на окръжната сметна палата и се представя залог съгласно с чл. 714 от Закона за гражданското съдопроизводство.

Изпълнението на окончателното решение на Окръжната сметна палата, срещу която отчетникът е подал, в предвидения в закона срок, касационна тълба, се спира само в такъв случай, когато отчетникът, срещу който се привежда решението в изпълнение, представи надлежно обезпечение.

За това обезпечение се представя в надлежната окръжна сметна палата съответен документ. Обезпечението може да се даде в налични пари или ценни държавни или гарантирани от държавата книжа, или недвижими имоти, които служат за изключително удовлетворение на вземането.

Чл. 76. Върховната сметна палата, след като разгледа тъжбата, ако я намери основателна, касира решението на Окръжната сметна палата и го изпраща за повторно разглеждане от друга окръжна сметна палата, на която се изпращат и необходимите книжа.

Чл. 77. Когато и другата окръжна сметна палата поддържа първото решение, съобщава мотивите си на Върховната сметна палата, която, в общо събрание на отделенията си, се произнася окончателно върху касационната тъжба на отчетника.

Чл. 78. Отчетникът има право да заяви писмено на сметната палата да разгледа отново отчета и документите му, ако след издаването на окончателното решение, той е открил в сметките си някои грешки, или пък е намерил документи, които са му липсвали. В такъв случай, при писмената си тъжба, отчетникът е длъжен да приложи всичките документи или книжа, които са му послужили за повод да иска повторно преглеждане.

И в тоя случай изпълнението на окончателното решение на Сметната палата може да бъде спряно от отчетника, ако представи документ за надлежно обезпечение, съгласно с чл. 75.

Чл. 79. Повторно разглеждане на отчети и документи, по които е издадено вече окончателно решение, може да се извърши и от сметната палата, ако при проверяването на други някои отчети и документи се изнамери, че в по-първия отчет или документ съществуват грешки, опущения, преминаване два пъти една и съща сума или длъжност и пр.

Чл. 80. Повторно преглеждане на отчети или документи се допуска само в продължение на пет години, откато е връчено окончателното решение на Палатата.

Глава X

Отпуск на длъжностните лица при Върховната сметна палата и при окръжните сметни палати

Чл. 81. Отпуски, за срок не повече от десет дни през годината, се разрешават: на председателя и съветниците на Върховната сметна палата от общото събрание, а на тези от окръжните сметни палати - от съвета на последните.

Чл. 82. На изброените в предидущия член длъжностни лица, отпуски за по-дълъг срок от десет дни, се разрешават със заповед на министър-председателя, по ходатайство на председателя на Палатата.

Чл. 83. Отпуск на останалите длъжностни лица разрешава съветът на Палатата, като се спазват правилата, предвидени в Закона за държавните служители.

Чл. 84. Когато се разрешава отпуск, трябва да се пази, щото Сметната палата да не остава без потребното число длъжностни лица за правилното и своевременно отправление на службата и делата ѝ.

Глава XI

Ред за сношенията на сметните палата

Чл. 85. Сметните палати се отнасят, както помежду си, тъй и с местата и лицата от другите ведомства, непосредствено.

Чл. 86. Върховната сметна палата се отнася до окръжните сметни палати с предписания, а от тях получава представления, а с другите неподведомствени ней места и лица - чрез отношения.

Глава XII

Несъвместимост и родствени отношения между длъжностни лица по ведомството на палатата

Чл. 87. Длъжностното лице по ведомството на Сметната палата не може едновременно:

- а) да бъде народен представител;
- б) да бъде практикуващ адвокат;
- в) да заема друга държавна (гражданска, военна или духовна) или общинска длъжност или служба;
- г) да бъде професор или учител;

д) да упражнява търговия или такова занятие, което е несъвместимо с[ъс] служебното му положение или което му пречатства да изпълнява служебните си задължения;

е) да бъде притежател, издател, редактор или сътрудник на политически вестници и списания;

ж) да бъде член на политическо дружество или събрание и да участва в техните заседания;

з) да бъде притежател на някоя концесия, на предприятие или пък председател или управител на някое акционерно, кооперативно, взаимно-спомагателно, търговско или промишлено дружество, или член на управителния съвет или на контролния или проверителния комитет на подобни дружества, или пък какъвто и да било, макар и привременно и безплатно, действащ орган.

Чл. 88. При една и съща сметна палата не могат да служат длъжностни лица, които са:

- 1) роднина във възходяща или низходяща линия;
- 2) съребрени роднини, включително до четвърта степен;
- 3) осиновители и осиновени;
- 4) сватове до трета степен включително.

Чл. 89. Когато в течение на службата между длъжностните лица възникне описаното в чл. 88, точки 3 и 4, родство, пазят се следните правила:

а) ако родството, което съставлява пречатствието, се открие или възникне през течение на съвместното служене на председател или съветник, то, ако никой от сродниците не иска преместване, трябва да се премести съветникът;

б) ако изключаящото съвместно служене родство възникне от една страна между председател или съветник, а от друга страна между контролбор-докладчик или секретар, то последните трябва да се преместят.

Чл. 90. Когато между назначените при една и съща сметна палата длъжностни лица съществува обозначеното в чл. 88 родство, или такова се породи отпосле, те са длъжни най-късно до десет дни от назначението или пораждането на родството да заявят за това обстоятелство на председателя на Сметната палата, при която служат, а последният, след разпитването на страните, е длъжен незабавно да донесе за това на министър-председателя или на министъра на финансите, според случая, за да бъде преместен единият от сродниците.

Измежду роднините и сватовете онзи ще бъде преместен в друга сметна палата, който по-късно е назначен на занимаемата длъжност или чрез оженването на когото е станало сватовството между длъжностните лица.

Преместеният не може да се назначи на по-долна длъжност.

Глава XIII

За клетвата

Чл. 91. Всеки председател или съветник, при постъпването си на служба, полага следната клетва:

“Обещавам се и се заклевам в името на всемогущаго Бога да бъда верен на Негово Величество Царя на Българите, да изпълнявам свято и ненарушимо законите на царството, да съдя с чиста съвест, без всяко пристрастие и лицемерие, да пазя свято тайната на съвещанията и да постъпвам във всичко като честен, добър и справедлив съдия, като помня, че за всичко ще давам отчет пред закона и пред Бога. Амин”.

Чл. 90. Началниците на служби, секретарите и контролборите-докладчици при сметните палати, при встъпването си на служба, полагат следната клетва:

“Кълна се в името на Бога всемогущаго да бъда верен на Негово Величество Царя на Българите, да пазя свято и ненарушимо законите на Царството, да изпълнявам честно и добросъвестно задълженията си по службата, която ми се поверява и всичките правила, разпореждания и поръчения, които се отнасят до тия мои задължения, да не превишавам властта, която ми е дадена и да не причинявам умишлено никому вреди и загуби, да пазя тайни по делата, които ми се поверяват и поръчват за извършване в кръга на моите задължения, като помня, че за всичко аз съм длъжен да давам отчет пред закона и пред Бога. Амин”.

Чл. 93. Ако назначеното длъжностно лице откаже да положи установената по-горе клетва, счита се, че не е приело длъжността.

Глава IV

За длъжностите на лицата от сметните палати

Чл. 94. Длъжностните лица от сметните палати трябва да пазят тайната на разискванията; те са длъжни да изпълняват всичките си задължения по службата, които се налагат от законите или правилниците.

Чл. 95. На длъжностните лица от сметните палати се запрещава да дават мнения и съвети на частни лица или учреждения по финансови и юридически въпроси, които засягат материалните интереси на държавата, изборните и други учреждения, когато това не се изисква от служебните им задължения.

Чл. 96. На длъжностните лица от сметните палати се запрещава да сключват заеми под несъществуваща форма, поради непредвидливост, лекомислие, или по друг някой осъдителен мотив, или във вид на постоянен навик, или от лица, заинтересовани в такива дела и въпроси, които влизат или могат да влизат в кръга на компетентността на даденото длъжностно лице.

Чл. 97. Председателят и съветниците при сметните палати са длъжни, под страх на дисциплинарна отговорност, да следят най-зорко за всяко допуснато, от което и да е длъжностно лице при сметните палати, опущение или бавност, или за всяко небрежно или неумело изпълнение на възложените му от законите и правилниците служебни задължения.

За всяко забелязано от тях опущение, бавност, немарливост или неумело и небрежно изпълнение на длъжността, те са длъжни незабавно да уведомят писмено непосредственото си начальство, като посочат и съществуващите поводи за дисциплинарно преследване на виновните лица, което ги е допуснало.

Глава XV

За надзора на сметните палати

Чл. 98. Върховната сметна палата надзирава всички окръжни сметни палати в царството.

Чл. 99. Ако Върховната сметна палата, при разглеждане на делата и въпросите, отнесени до нея от окръжните сметни палати, забележи неправилности при разрешаването на същите, тя прави, с особено определение, за пръв път, напоминание, а в случай на повторение или на по-голяма неправилност тя, като констатира повод за дисциплинарно преследване, внася въпроса в [ъв] Висшия дисциплинарен съвет, за което уведомява министър-председателя.

Чл. 100. Министърът на финансите, когато намери, че трябва да се извърши ревизия на някоя окръжна сметна палата, извършва ревизията чрез органите на Върховната сметна палата.

Длъжностното лице, което Върховната сметна палата натовари да ревизира известна окръжна сметна палата, е длъжно: да проследи деятелността на длъжностните лица при окръжната сметна палата и начина, по който прилагат законите и изпълняват служебните си задължения; да отбележи мъчнотиите, които спъват точното прилагане на законите или деятелността на длъжностните лица и хода на работата; да предлага мерки за подобряване, които то намира за необходими, както и да отбележи всички констатирани от него неправилности и нарушения на служебните задължения на длъжностните лица при сметната палата.

Длъжностното лице, натоварено да извърши ревизията, след извършването ѝ, дава писмен доклад до Върховната сметна палата, в който изтъква всички констатирани от него отклонения при прилагането на законите и други разпоредби от окръжната сметна палата, както и всички други неправилности и нарушения на служебните задължения от длъжностните лица. Върховната сметна палата се произнася по тях, съгласно с чл. 44, както и за дисциплинарната отговорност, ако има такава, като решението си съобщава на министъра на финансите.

Чл. 101. Канцелариите на сметните палати се намират под непосредствения надзор на председателя, а за делопроизводството в канцеларията най-близкия надзор принадлежи на секретаря.

Глава XVI.

За дисциплинарната отговорност на длъжностните лица при сметните палати

а) за дисциплинарната отговорност.

Чл. 102. Длъжностните лица при сметните палати попадат под дисциплинарна отговорност:

- 1) за опущения, които са произлезли от невнимание или от незнание на задълженията си по службата;
- 2) за бавност в изпълнение на задълженията си по службата;
- 3) когато показват постоянна небрежност или очевидна неспособност при изпълнение на служебните си задължения;
- 4) когато отсъствуват в[ъв] време на служба без отпуск;
- 5) когато не пазят надлежното приличие в служебните си отношения, било помежду си, било към частни лица, било по отношение на началството;
- 6) когато не пазят тайна по службата си;
- 7) когато нарушават едно от предписанията на чл. чл. 94-97 от настоящия закон.

Чл. 103. Дисциплинарните наказания са:

- 1) бележка;
- 2) мъмрене;
- 3) глоба в размер най-малко 1/2 от месечната заплата;
- 4) отлагане повишението в клас до една година;
- 5) преместване на равна длъжност в друго местослужение, и
- 6) уволнение от служба за време от една до три години или за винаги.

Чл. 104. Бележката е обръщане внимание върху допуснатите неправилности с предупреждение да не се повтарят. Тя се прилага в случаите на незначителни нарушения.

Чл. 105. Мъмренето е укоряване с изрично приканване виновния да се поправи.

Чл. 106. Ако в продължение на три години длъжностното лице не бъде наново наказано, наложените наказания по точки 1, 2 и 3 на чл. 103 се смятат заличени.

Чл. 107. Предвидените в чл. 103 дисциплинарни наказания могат да се налагат или постепенно, или всяко едно за пръв път, според важността на случая.

Длъжностни лица от сметните палати, които са два пъти отстранявани от длъжност, се уволняват по дисциплинарен ред.

Чл. 108. Експедиторите, писарите и прислужниците подлежат на дисциплинарно наказание: бележка, мъмрене, глоба до 100 лева и уволнение от служба по усмотрението на председателя, при който служат.

б) за реда на дисциплинарното производство.

Чл. 109. При всяка окръжна сметна палата и при Върховната сметна палата се учредява по един дисциплинарен съвет, на който са подсъдни дисциплинарни дела, възбудени срещу началниците на отделни служби, секретарите, контрольорите-докладчици, домакинските-архивари и регистраторите.

Чл. 110. Поменатият в горния член Дисциплинарен съвет се състои от двама съветници председателя в окръжните сметни палати и от трима съветници - в[ъв] Върховната сметна палата. Съветниците за Дисциплинарния съвет при Върховната сметна палата се избират за една година, с тайно гласоподаване, а тия за Дисциплинарния съвет при Окръжната сметна палата се посочват от председателя на последната.

Чл. 111. При Върховната сметна палата заседава Висш дисциплинарен съвет, който се състои от председателя на същата палата и трима съветници, избрани в началото на всяка година от Общото събрание на Палатата, с тайно гласуване.

Съветът не може да заседава в състав по-малък от трима души, включително и председателя.

Чл. 112. Висшият дисциплинарен съвет разглежда дисциплинарните дела, заведени срещу председателите и съветниците на окръжните сметни палати и онези на Върховната сметна палата.

Чл. 113. Ако дисциплинарното дело се отнася до две или повече длъжностни лица при сметните палати, от които лица едни са подсъдни на по-горен дисциплинарен съвет, а други на по-долен, то всички тези лица се съдят в по-горния дисциплинарен съвет.

Чл. 114. Дисциплинарното производство се възбужда срещу председателите и съветниците по определение на Палатата, по реда на надзора, а върху другите длъжностни лица от сметните палати - от председателя.

Чл. 115. Председателите на сметните палати са длъжни да внасят всеки път в разпоредително заседание своите съобщения или тия на съветниците за констатираните от тях опущения, нередовности и бавност в производството на делата и преписките за обсъждане въпроса: има ли достатъчно основания и повод за възбуждане на дисциплинарно преследване на виновните длъжностни лица. Каквото и да е решението на Палатата по този въпрос, то се препраща с цялата преписка в надлежния дисциплинарен съвет.

Чл. 116. След получаване съобщението за повод за дисциплинарно преследване, дисциплинарното дело, заедно с всички сведения и книжа, които се отнасят до тоя предмет, се внася от председателя или председателстващия дисциплинарния съвет в заседанието за разрешение на въпроса: има ли нужда от предварително дирене, произвеждането на което се възлага на одного от членовете му.

Чл. 117. При предварителното обсъждане на едно дисциплинарно дело, Дисциплинарният съвет е длъжен да събере всички справки по делото и да поиска обяснения, които обвиняемото длъжностно лице, има право да представи писмено.

Чл. 118. След пълното обяснение на делото, то се внася на разглеждане и решаване в заседанието на Дисциплинарния съвет.

Предложението на министър-председателя или на министра на финансите се внася направо за разглеждане в заседанието.

Чл. 119. Когато ще се разглежда делото от Дисциплинарния съвет, призовава се обвиняемият, който има право да се яви сам в заседанието на лично обяснение. Повереници не се приемат. Призоваването на обвиняемото длъжностно лице, ако се намира в седалището на Палатата, става със съобщение, в затворен плик, а, ако длъжностното лице се намира вън от седалището на Палатата, призоваването става по пощата, с препоръчително писмо и обратна разписка. Неявяването на правилно призоваемия обвиняем не спира разглеждането на делото.

Чл. 120. След възбуждането на дисциплинарното производство, дисциплинарният съвет е длъжен да разгледа делото, в разстояние на един месечен срок.

Чл. 121. При разглеждане на дисциплинарни дела, съветът не се подчинява на никакви други форми, освен ония, които са показани по-горе, и редът за обяснение на делото зависи изключително от благоусмотрението на съвета, но преди да вземе решението, съветът е длъжен да изслуша и обяснението на подсъдимия.

Чл. 122. Членовете на дисциплинарния съвет са съвършено свободни при оценката на доказателствата, които уличават или оправдават лицето, против което е възбудено дисциплинарно преследване, както и при определяне степента на вината му. При постановяване на решението, те са длъжни да се ръководят свободни от вътрешното си убеждение, основано на представените в делото доказателства и на задължението им строго да запазват достойнството и престижа на учреждениято.

Чл. 123. При разглеждане на делото, ако се открие друго нарушение или опущение, извършено от обвиняемия, то съветът според обстоятелството, може да разгледа изедно и двете дела, или да даде на другото нов ход, според реда, показан по-горе.

Чл. 124. След разглеждането на делото, съветът постановява резолюция, а решението трябва да е готово в окончателна форма вътре в седем дни и незабавно да се съобщи на обвиняемия.

Чл. 125. Против решенията на дисциплинарни съвети при сметните палати, осъдените имат право да подават апелативни тѣжби, в седмодневен срок, считан от връчване препис от решението на осъждания.

Апелативните тѣжби против решенията на дисциплинарни съвети при сметните палати се подават в[ъв] висшия дисциплинарен съвет.

Решенията на висшия дисциплинарен съвет са окончателни и не подлежат на никакво понататъшно обѣжване.

Чл. 126. Тъжбите с всичките книжа и документи, които се отнасят до делото, се подават до председателя на онзи дисциплинарен съвет, който е решил делото; той препраща всичко в[ъв] висшия дисциплинарен съвет, който в заседанието си, по реда, указан по-горе, решава делото в срок не по-дълъг от един месец.

Чл. 127. В случай, че длъжностното лице е осъждано на уволняване от служба и е съветник или председател в сметната палата, уволнението му може да стане само по реда, предвиден в чл. чл. 6 и 16.

Чл. 128. При разглеждане на едно дело по дисциплинарен ред, ако се покажат обстоятелства, според които виновният подлежи на углавен съд, то дисциплинарното производство се спира, а последният се предава на углавното съдопроизводство.

Чл. 129. Дисциплинарното производство не може да бъде наченато, ако са изтекли три години от извършване на действията, опущението или бавността, които подлежат на дисциплинарно преследване.

Глава XVII

За доклада на Върховната сметна палата

Чл. 130. Върховната сметна палата излага ежегодно резултата от операциите по изпълнението на бюджета на държавата, както и резултата от проверката на представените на сметните палати отчети от разните отчетници, заедно с подробни ведомости, както за прихода, така и за разхода по бюджета на държавата. В доклада си Върховната сметна палата обръща особено внимание върху следното:

- 1) има ли превишен някой параграф от бюджета, и
- 2) съблюдавани ли са постановленията на Закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Ведомостите на Върховната сметна палата излагат отделно резултатите по прихода и по разхода на бюджета, за който е докладът. В доклада се излагат всички неправилности, които окръжните сметни палати и Върховната сметна палата са забелязали по изпълнението на съответния бюджет, както и преобразуванията или подобренията, които намира последната за необходимо да се въведат в държавното или общественото счетоводство.

Забележка. Върховната сметна палата е длъжна да представя в доклада си до Народното събрание и: 1) числото на заседанията на общото събрание; 2) числото на заседанията на отделенията си и на тия на окръжните сметни палати; 3) числото на протоколите за заседанията, и 4) числото на работните часове.

Окръжните сметни палати тоже представляват в отчета за дейността си до Върховната сметна палата сведенията по точки 2, 3 и 4.

Чл. 131. Върховната сметна палата представлява доклада си относително провереното бюджетно упражнение, направо в Народното събрание. Тя е длъжна, обаче, да предаде на министра на финансите препис от доклада и ведомостите си най-късно до 1 декемврий от годината, що иде след сключване бюджетното упражнение. Министърът на финансите, след като събере обясненията, които разните министри намират необходими да дадат по повод на изложените в доклада или ведомостите на Върховната сметна палата неправилности или забележки, разпорежда се за отпечатването им и ги представя в най-близката сесия на Народното събрание, заедно с[ъс] законопроекта за сключването на съответния бюджет.

Глава XVIII

Бюджет и издръжка на окръжните сметни палати и на Върховната сметна палата

Чл. 132. Окръжните сметни палати имат свои отделни бюджети. За тяхната издръжка се предвиждат потребните суми в бюджетите на окръжните съвети, които се покриват с отделяне известен процент от редовните приходи на окръжните и общински бюджети в окръга.

Чл. 133. Общинските съвети са длъжни да вписват в бюджетите си определените от Окръжната постоянна комисия проценти за издръжка на Окръжната сметна палата. Ако това те не направят, Постоянната комисия, при преглеждане на бюджетите на общините, вписва задължи-

телно тия суми. Тия проценти се внасят от общинските отчетници в окръжната каса в срок от шест месеци от започване на финансовата година.

Чл. 134. Всяка окръжна сметна палата, ежегодно, преди съставяне бюджетопроекта на окръга, изпраща на съответната Окръжна постоянна комисия бюджет за разходите си за личен състав и за веществени разноски за следващата финансова година, за да бъде вписана потребната сума в бюджета на окръга.

Забележка. Ако в района на една Окръжна сметна палата се включват два административни окръга, издръжката на Палатата се разпределя между двата окръга, като съответната сума за издръжката ѝ от другия административен окръг се внася от Окръжната постоянна комисия на последния в касата на оная, която има едно и също седалище с това на Окръжната сметна палата.

Чл. 135. Всички длъжностни лица при окръжните сметни палати, макар и да получават заплатите си от средствата на изборните учреждения, се считат за държавни служители и имат всички права и задължения на тия последните.

Чл. 136. За разходите си за личен състав и за веществени разноски, Върховната сметна палата съставлява ежегодно отделен бюджет, който се включва в бюджета на държавата.

Глава XIX

За унищожаване старите документи и книжа, проверени от сметните палати

Чл. 137. Разходо-оправдателните документи по визираните от сметните палати и изплатени платежни заповеди, както и приходо-разходните документи и други книжа, които се представяват в сметните палати от отчетниците за проверяване отчетите им, се унищожават след изтичането на пет години, считано от края на бюджетното упражнение, през което са били изплатени платежните заповеди, или от датата на окончателните и станали неотбъжими решения, с които сметните палати са се произнесли по отчетите и документите.

Чл. 138. Окръжните сметни палати определят периодически документите и другите книжа, които подлежат на унищожение. Същите палати изпращат препис от определението, заедно с подробен опис на документите и книгата, в[ъв] Върховната сметна палата, която, в общо събрание на отделенията си, се произнася, следва ли да бъдат унищожени, след което цялата преписка изпраща в Министерството на финансите.

Върховната сметна палата, в общо събрание на отделенията си, определя и кои от документите и другите книжа, съхраняващи се в архивата ѝ, подлежат на унищожение. Определението, заедно с подробен опис на документите и книгата, изпраща в Министерството на финансите.

Чл. 139. След получаване определението и описа, министърът на финансите назначава комисия за унищожаване на тия документи и книжа, като определя, по доклад на комисията, и начина за унищожението им.

Чл. 140. Министърът на финансите може да отлага, по важни съображения, унищожението на някои документи и книжа, определени от Палатата за унищожение. Той може също, да извади от документите ценните знакове, с които са облепени и въобще да използва всичката стойност на предназначения за унищожение документи и книжа, като запази тайната и достойнството на държавата.

Забележка. Документи с историческо значение не се унищожават.

Чл. 141. За унищожените документи и книжа, комисията съставя акт в два екземпляра, от които единият се съхранява в Министерството на финансите, а другият се съхранява във Върховната или надлежната окръжна сметна палата, според случая.

Глава XX

Общи разпореждания

Чл. 142. Законът за Върховната сметна палата от 30 януарий 1885 г., както и всички закони и наредби, които противоречат на настоящия закон, се отменят с влизането му в сила.

Щ А Т

**за заплатите на длъжностните лица при окръжните сметни палати
(по чл. 5 от Закона за Върховната сметна палата и за**

окръжните сметни палати)

№ по ред	Наименование на длъжностите	Годишна заплата
1	Председател	-
2	Съветници	-
3	Секретар	-
4	Контрольор-докладчици	-
5	Домакин-касиер	-
6	Книговодители	-
7	Архивар	-
8	Помощници-архивари	-
9	Регистратори	-
10	Експедитор	-
11	Писари	-
12	Прислужници	-

Забележка. Секретарят, контрольорите-докладчици, както и целият останал персонал получават заплата по таблиците за заплатите на държавните служители, съобразно с бюджета за всяка година.

Числото на тия длъжностни лица в[ъв] всяка окръжна сметна палата се определя ежегодно в бюджета и то в зависимост от работата и нуждата.

Щ А Т

**за заплатите на длъжностните лица при Върховната сметна палата
(чл. 15 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати)**

№ по ред	Наименование на длъжностите	Годишна заплата
1	Председател	-
2	Съветници	-
3	Началници на отд.служби	-
4	Секретар	-
5	Контрольор-докладчици	-
6	Касиер-домакин	-
7	Книговодители	-
8	Библиотекар	-
9	Архивар	-
10	Помощници-архивари	-
11	Регистратори	-
12	Експедитор	-
13	Писари	-
14	Прислужници	-

Забележка. Началниците на отделни служби, секретарят, контрольорите-докладчици, както и целият персонал получават заплата по таблиците за заплатите на държавните служители, съобразно с бюджета за всяка година.

Числото на тия длъжностни лица се определя ежегодно в бюджета и то в зависимост от работата и нуждата.

№ 106

Доклад от Петър Тодоров, министър на финансите, до цар Борис III за одобрение и внасяне за разглеждане и приемане от Народното събрание на законопроект за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

София, 1 март 1924 г.

ДО НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

ДОКЛАД

№ 1121

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО,

На основание чл. 109 от Конституцията, моля, чрез подписването на настоящия доклад, да одобрите да се внесе за разглеждане и приемане от Народното събрание одобрения от Министерския съвет Законопроект за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

София, 1 март [1] 924 год.

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: П. Тодоров

На доклада има надпис: “На първообразния с[ъс] собствената ръка на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ръка написано “ОДОБРЕНО БОРИС III”

ЦДА, Ф. 173 К, оп.3, а.е. 3890, л. 22. Оригинал. Машинопис. Ръкопис.

№ 107

Писмо от Бургаската околийска организация на служителите при изборните учреждения до председателя на Народното събрание, министъра на финансите, министъра на вътрешните работи и народното здраве и народните представители с бележки по внесения в Народното събрание Законопроект за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

Бургас, 5 март 1924 г.

БУРГАСКА
ОКОЛИЙСКА ОРГАНИЗАЦИЯ
на
СЛУЖИТЕЛИТЕ ПРИ
ИЗБОР[НИТЕ] УЧРЕЖД[ЕНИЯ]
№ 7

5 март 1924 година
БУРГАС

До г. г. Председателя
на Народното събрание,
Министра на финансите,

Министра на вътрешните работи и
народното здраве и
Народните Представители.

ГОСПОДИНЕ ПРЕДСЕДАТЕЛЮ, ГОСПОДА МИНИСТРИ
И НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Организацията на служителите при изборните учреждения в Бургаска околия разгледа и намира, че с внесения от господина министра на финансите *законопроект за Върховната и окръжните сметни палати* се дава много голяма спешност на едно навременно мероприятие, което е в[ъв] връзки с[ъс] съществуващите законоположения по законите за окръжните съвети, градските и селски общини и финансовата инспекция. А като така горния законопроект трябва да бъде в непрекъсната връзка с надлежното изменение на поменатите горе съществуващи закони.

Със законопроекта напълно се отменят разпоредбите на глава V от Закона за окръжните съвети, а именно: контролата върху общинската отчетност, като по съществуващия чл. 67 от същия закон въпроса за ревизиите на общинското счетоводство на самото място и даване упътвания на секретар-бирниците, от окръжните проверители, е съвсем неразрешен. А тъкмо и този въпрос е крещящ за разрешение изчерпателно.

Ограничението на контролата, респективно окръжната сметна палата, само да разглежда отчетите на общините (чл.4, буква ж, от законопроекта) не е достатъчна гаранция за предотвратяване на евентуалните злоупотребления от общинските отчетници, кметове и съветници, като се има предвид сегашния и за дълги още години секретар-бирнически кадър и моралния мантилитет на селски кмет и съветник. Факт - неоспорим за всеки общественик и вследствие на който не малък дял имат в нашите катастрофи въпросните общински органи и то защото контролата в лицето на окръжните проверители при окръжните постоянни комисии не съществуваше, понеже проверителите на брой 60 - 70 души, колкото са и сега в страната, бяха в редовете на армията.

След завръщането на проверителите от фронта, Министерството на вътрешните работи и народното здраве, вследствие общия повик в страната срещу злоупотребленията и разхищенията на общинските средства и материали, нареди шото окръжните проверители да предприемат повсеместни ревизии на общините в страната - по общинското счетоводство, по реквизицията, комитета на С[топански] г[рижи] и о[бществена] п[редвидливост], войнишките помощи и пр. И резултатите от тая ревизия бяха потресаващи.

За пример ще посочим Бургаския окръг за един период от 1919 година до 1923 година.

1919	243/280	162/210	814772 л.	592819 л.	38	8
1920	254/294	193/255	999366 л.	575562 л.	35	10
1921	248/308	196/259	1006920 л.	386685 л.	24	12
1922	253/312	256/300	1360137 л.	364525 л.	16	12
1923	260/318	207/270	887/187	333635 л.	20	12
Всичко	1014/1294	5068382	л. 2253226 л.	133	54	

От горния дефицит половината е разни държавни суми, а другата половина общински и училищни суми. От горните данни се вижда, че през 1919 година, когато над общините през войната не е имало никакъв контрол, е констатиран един грамаден дефицит от 814,772 лв. злоупотребени суми, от които не са били повърнати в общинската каса през време на ревизиите 592,819 лева и са били дадени под съд 38 отчетници, а през 1923 година е почти намален, а внисанието в касите през време на ревизиите е увеличен двойно повече и числото на дадените под съд отчетници е намаляло на 20.

И горния бавен, но ефикасен резултат се е достигнал благодарение на мълчаливия, без много жестове и реклами къртичен труд на 10-12 души окръжни проверители при поменатата комисия, които зад гърба си имат по 5 - 8 - 10 - 18 годишна само проверителска служба и са пренесли жертва цвета на своите младини в безукоризнена служба на държавата, окръга, общината.

Малочисления финансов инспекторски персонал, абсолютно не може да се справи с ревизирането на държавните учреждения, като често е имало случаи, когато правата на финансовия инспектор са били делегирани на окръжни проверители - да ревизират градските общини в окръга.

Следователно от наведения пример за дейността на проверителския институт тук само в един окръг, идва се до заключение, че този институт, по отношение на ревизирането на селските общини, освен гдето е неизлишен, но е крайно необходим за още дълги години. Затова меродавните кръгове да не се отнасят с едно непростено пренебрежение към тоя институт и с това да оставят контролата на самото място на финансовата, па даже на стопанската и културна дейност на 4,000 общини, 7,000 училища и толкова скотовъдни комисии в страната, на произвол судби.

Във внесеня в камарата законопроект за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати организацията намира, че трябва да се направят следните изменения:

1. В чл. 12 думите 12 годишна служба да се изхвърлят и се заменят с думите: контролор-докладчик VI клас.

Изменението се иска, понеже контролор-докладчиците в VI клас са школували и достатъчно усвоили службата, за да могат да бъдат назначавани за съветници.

2. В чл. 13 да се прибавят думите: заварения проверителски персонал при окръжните постоянни комисии запазва местата си, като бъдат назначени за контролори-докладчици.

Понеже проверителите при постоянните окръжни комисии са достатъчно усвоили службата по проверяване годишните отчети на общините и училищата.

3. Член 110 да се измени в смисъл: поменатия в горния член дисциплинарен съвет се състои: от един член на окръжния съд за председател и двама членове, от които един съветник на окр[ъжната] сметна палата и един избран представител от чиновниците при палатата.

4. Да се разшири компетенцията на окръжните сметни палати в смисъл да имат право да произвеждат редовни и извънредни ревизии на градските и селски общини, училищни настоятелства, скотовъдни комисии - функция, която до сега се изпълняваше от окръжните проверители - така също и на всички държавни учреждения в окръга.

С тия бележки, които организацията прави по законопроекта, тя мисли, че се запълва една чувствителна празнота, която не е взета под внимание при изработването на законопроекта, моли и се надява, че при гласуването на тоя законопроект нашите бележки ще се вземат под внимание, понеже те са резултат на едно основно познаване работите на *изборните* учреждения, на които ние сме били дългогодишни чиновници.

Приемете уверения за отличните ни към Вас уважения и почитания.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ИВ. ШИВАРОВ²³⁰

СЕКРЕТАР: Б. РАЙНОВ²³¹

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 3, а.е. 3890, л. 23. Печатно.

№ 108

Наредба за реда за контрола на Върховната сметна палата в бюджетно-контролните отделения и счетоводствата.

София, [април] 1924 г.

Върховна сметна палата

Одобрявам,
Министър: **П. Годоров**

НАРЕДБА

за контролата, която Върховната сметна палата извършва, съгласно съ[с]
Закона за бюджета, отчетността и предприятията и правилника за прилагането му,
в бюджетно-контролните отделения и счетоводства или на самото място по
разходо-оправдателните документи.

§ 1. Контрольорите по отчетността при бюджетно-контролните отделения и счетоводства проверяват разходо-оправдателните документи на общо основание или по ония платежни заповеди, документите по които се съхраняват, съгласно с чл. 459 от Правилника за прилагане закона за бюджета, отчетността и предприятията, в надлежните бюджетно-контролни отделения и счетоводства като спазват и по отношение на тех всички разпореждания на З.Б.О.П. и на правилника за прилагането му.

§ 2. Върховната сметна палата, съгласно с чл.чл. 53 и 66 от З.Б.О.П. извършва периодическа обстоятелствена проверка по разходо-оправдателните документи на ония платежни заповеди, на които документите се съхраняват в надлежните бюджетно-контролни отделения и счетоводства (чл. 459 от Правилника за прилагане на З.Б.О.П.), и то чрез своите органи - контрольорите-докладчици.

§ 3. Върховната сметна палата, за да разполага с необходимите данни за извършване на тая обстоятелствена проверка, вписва в своите партидни книги и името и презимето на контрольора по отчетността, който е проверил документите, когато последните не се изпращат на Палатата. Същата за платежните заповеди за заплати и добавъчно възнаграждение на държавните служители води специални партидни книги по министерства и дирекции, в които записва по отделно за всяко учреждение платежните заповеди за заплати и добавъчно възнаграждение, както и името на контрольора по отчетността, който е проверил документите по тях. По тия книги, които се водят от контрольорите-докладчици, същите следят дали се отпускат правилно авансите за заплатата и добавъчно възнаграждение на всяко учреждение в началото на финансовата година в размер за два месеца, а така също и за правилното отпусчане на заплатите и добавъчното възнаграждение по месечно през течение на годината.

За авансовите платежни заповеди пък се водят две отделни контролни книги, в едната от тях се записват авансовите платежни заповеди, разходо-оправдателните документи, по които ще се съхраняват в надлежните бюджетно-контролни отделения и счетоводства, съгласно с чл. 459 от Правилника за прилагане на З.Б.О.П., а в другата - авансовите платежни заповеди, документите, по които ще се изпращат отпосле в Палатата за проверка и оправдаване на авансите. За първите авансови платежни заповеди надлежните бюджетно-контролни отделения и счетоводства изпращат на Палатата, в края на всеки месец, ведомост за оправданите аванси, като отбелязват в нея срещу номера на всяка платежна заповед и името на контрольора по отчетността, който е проверил и визуирал документите и признал аванса за оправдан.

Забележка: Не се изпращат за проверка на Върховната сметна палата, съгласно с чл. 459 от Правилника за прилагане на З.Б.О.П., и оправдателните документи за работи и доставки, стойността на разхода по които надминава десет хиляди лева за цялата финансова година, ако тия документи са издадени от държавно заведение за държавно учреждение за извършена работа или доставка от същото заведение по установени по надлежния ред цени, като напр.: за доставката на каменни въглища от държавните мини, за печатанията на държавните печатници, за произведенията от държавните стопанства и др. подобни, тъй като извършването на тия видове работи и доставки, поради самото им естество, не става нито чрез търг, нито по доброволно съгласие.

§ 4. Обстоятелствена проверка по разходо-оправдателните документи в бюджетно-контролните отделения и счетоводства се извършва по разпореждане на председателя на Върховната сметна палата и то било по искане на бюджетно-контролни отделения и счетоводства, било по инициатива на самата Палата. Същата следи щото тая проверка да се извършва по възможност поне един път в шестмесечието за всички контрольори по отчетността, които проверяват документи по чл. 459 от Правилника за прилагане на З.Б.О.П.

§ 5. Чрез обстоятелствената проверка Палатата има за цел да провери всички служебни действия на контролорите по отчетността, които са проверявали документи, съхраняващи се в бюджетно-контролните отделения и счетоводства, за да се види дали са спазвани от същите контролори законите, правилниците и всички други наредби и разпореждания, съгласно с които е трябвало да извършат предварителната проверка по тия документи.

§ 6. Контролорите-докладчици извършват обстоятелствената проверка по следния ред:

Преди да започне проверката си върху дейността на известен контролор по отчетността при бюджетно-контролното отделение или счетоводство, контролорът-докладчик извлича от партидните книги при Върховната сметна палата, както и от другите спомагателни книги, които се водят от същата, по бюджета на надлежното министерство или дирекция, номерата на всички платежни заповеди с необходимите данни по тях, документите по които са проверени от контролора по отчетността, за когото се отнася обстоятелствената проверка, и задържани в бюджетно-контролното отделение или счетоводство. Въз основа на тия данни, след като се яви в бюджетно-контролното отделение или счетоводство и предяви на началника на същото предписание, по силата на което ще извършва обстоятелствената проверка по разходо-оправдателните документи в това учреждение, контролорът-докладчик изисква да му се представят документите, по които ще прави проверката.

Когато контролорът-докладчик извършва проверка в някое от провинциалните счетоводства, след като предяви на началника на същото учреждение предписанието си за възложената му проверка:

а) уведомява писмено или телеграфически Върховната сметна палата за пристигането си и за започване на възложената му работа, както и адреса си, и

б) уведомява началника на учреждението, че контролорът по отчетността, чиято служебна дейност ще проверява, не може да се ползва от отпуск докато трае проверката, освен в изключителни случаи, като: тежка болест и пр.

§ 7. Контролорът-докладчик започва проверката си или от началото на полугодията на финансовата година, за което прави проверката, до деня на започването ѝ, или от датата, когато контролорът по отчетността, за когото се отнася проверката, е встъпил в длъжност, или пък от датата до когато е свършена миналата проверка, според случая.

В някои случаи, обаче, когато нуждата и естеството на работата изискват това и когато в предписанието на Палатата се споменава изрично, проверката може да обема и минали години.

§ 8. При проверяване на разходо-оправдателните документи, контролорът-докладчик, в присъствието на контролора по отчетността, чиито документи проверява, си взема подробни бележки за всички грешки, опущения и нередовности, които е открил, като за същите съобщава и на контролора по отчетността с цел да му даде възможност, за времето до приключването на предприетата от него обстоятелствена проверка, да отстрани, ако е възможно това, установените грешки, опущения и нередовности или пък да представи допълнителни документи, ако има нужда от такива.

§ 9. При подробния преглед на разходо-оправдателните документи, контролорът-докладчик е длъжен да следи:

а) разходите по документите, извършени ли са при спазване на всички законни изисквания;

б) документите обгербовани ли са съобразно съ[с] Закона;

в) по документите за заплати - дали правилно са направени и приспадатни удържките;

г) запазен ли е интереса на държавата при произвеждане на разходите и не са ли извършени злоупотребления при тия разходи;

д) инвентарните предмети, купени през периода, за който се отнася обстоятелствената проверка, записани ли са в инвентаря и направена ли и нужната бележка за това върху оправдателния документ, подлежащ на преглеждане;

е) отпуснатите по платежни заповеди и разписки аванси, оправдани ли са в срок (чл.чл. 60 и 62 от З.Б.О.П.), и

ж) сумите по платежните заповеди отговарят ли на сумите по разходо-оправдателните документи.

§ 10. Учрежденията и лицата, които контролорът-докладчик проверява, както и ония, към които се отнася за справки, сведения или доказателства, или по архивите, делата и регист-

рите им, са длъжни да изпълняват исканията му. Ония лица, които се противят да изпълняват тия искания от контролора-докладчик или се опитат да му препятствуват при извършване на обстоятелствената проверка или събирането на необходимите доказателства, данни и сведения, се държат отговорни за това.

§ 11. Контролорите-докладчици произвеждат обстоятелствената проверка и в неприсъствени дни и часове, когато намерят това за нужно. Длъжностните лица, потребни на контролора-докладчик за служебната му работа, са длъжни да присъствуват на определеното време и място, както в присъствени, така и в неприсъствени дни и часове. Те имат право да искат от началника на отделението или счетоводството, в което се извършва проверката, да остава на тяхно разположение част от персонала и във от работното време.

§ 12. След извършване на проверката, контролорът-докладчик съставя за установените от него и неотстранени от контролора по отчетността грешки, опущения, нередовности, липса на документи и др. подобни, необходимото изложение. Ако проверката се отнася до дейността на няколко контролора по отчетността, за всеки един от тях се съставя отделно изложение.

За констатираните нарушения на Закона за гербовия налог, контролорът-докладчик съставява отделен акт за това, с който постъпва съгласно с чл.чл. 69 и 70 от същия закон.

§ 13. Изложението се състои от две колони. В първата колона контролорът-докладчик излага подробно и последователно какви грешки, опущения, нередовности и нарушения е констатирал и какви отклонения от законите и наредбите е направило длъжностното лице, като изброява документите и книжата, по които са извършени неправилни или незаконни разходи, с указание размера на вредите и загубите, с които длъжностното лице е допуснало да се ошети съкровището.

В същото изложение контролорът-докладчик излага и нарушенията по Закона за гербовия налог, констатирани при преглеждане на разходо-оправдателните документи, като споменава и размера им, за сведение.

§ 14. Изложението се съставя в два еднообразни екземпляра, и след като бъде приготвено в окончателна форма, контролорът-докладчик поканва длъжностното лице, за което се отнася обстоятелствената проверка, да подпише и подпечата изложението. Същото изложение се подписва и от началника на бюджетно-контролното отделение или счетоводство, или пък от техния заместник.

След подписването, подпечатването и завеждането на изложението въ[в] входящия дневник на бюджетно-контролното отделение или счетоводство, изложението се предава на контролора по отчетността, за чиято дейност се отнася, срещу разписка, за да даде обяснения по него в продължение на 24 часа, но в извънредни случаи, когато за обясненията са нужни по-много и по-обширни справки, срокът може да се продължи.

Обясненията се дават и написват въ[в] втората колона на изложението и то в канцеларията на учреждението, а не извън нея.

В случай, че длъжностното лице откаже да подпише изложението или пък е починало или напуснало, контролорът-докладчик прави нужната бележка, която заверява с подписа си.

Когато контролорът по отчетността е починал или напуснал, нужните пояснения и сведения по съставеното от контролора-докладчик изложение, които биха могли да осветлят Палатата, се дават от началника на бюджетно-контролното отделение или счетоводство въ[в] втората колона на изложението и се скрепяват с подписа му.

Единият екземпляр от така съставеното изложение се оставя в самото учреждение, за сведение.

§ 15. Изложението, придружено с всички приложения, образувани през време на обстоятелствената проверка, се представлява на Върховната сметна палата, едно от отделенията на която го преглежда и издава формално постановление.

§ 16. Постановлението се изготвя въз основа констатираните в изложението сведения и данни, събрани при обстоятелствената проверка от контролора-докладчик, и следва процедурата, предвидена в Закона за Върховната сметна палата.

§ 17. Когато Върховната сметна палата намери непълнота и неясност в изложението или пък недостатъчно разяснен материал, изложен в същото, последното се връща на контролора-докладчик, който е правил обстоятелствената проверка, или на друг контролор-докладчик, за да бъде допълнено според указанията, дадени му в предписанието на Палатата.

§ 18. Върховната сметна палата за всички по-типични случаи на грешки, опущения и нередовности, допуснати от контролърите по отчетността при извършване на предварителната проверка от тях по разходо-оправдателните документи, които се съхраняват в бюджетно-контролните отделения или счетоводства и констатирани от контролърите-докладчици на Върховната сметна палата при обстоятелствената проверка, извършена от последните по същите документи, съобщава на Министерството на финансите, което издава напомнителни окръжни с цел да не се повтарят изнесените грешки, опущения и нередовности.

По такъв начин Върховната сметна палата, по реда, предвиден в настоящата наредба, извършва надзора и упътването, за които е реч в последната алинея на чл. 66 от З.б.о.п.

§ 19. Върховната сметна палата съставя за всеки контролър по отчетността отделно дело, в което се държат всички изложения по проверяване дейността му, съгласно с чл. 459 от Правилника за прилагане З.Б.О.П., и преписките, свързани с тях. Въз основа данните, черпени от тия дела, става и отчитането на контролърите по отчетността пред Върховната сметна палата.

§ 20. Длъжностните лица, които изпраща Върховната сметна палата, съгласно с чл. 459 от Правилника за прилагане з.б.о.п., да извършват обстоятелствена проверка по разходо-оправдателните документи, които се съхраняват в счетоводствата, находящи се във от София, получават пътни и дневни пари съгласно съ[с] Закона за държавните служители.

ДВ, бр. 12, 15 април 1924 г. Печатно.

№ 109

Извлечение от протокол на Врачанската окръжна постоянна комисия за предимствата на гр. Враца като седалище на Окръжна сметна палата.

Враца, 22 май 1924 г.

Извлечение от Протокол

№ 28

гр. Враца, 22-й май 1924 година

Тричленната комисия при Врачанската окръжна постоянна комисия, в състав: председател: Борис Т. Ванов²³² и членове: Цено Ив. Велковски²³³ и Иван Димитров²³⁴, в отсъствието на г-на Врачан[ски] окръжен управител, или негов делегат, след като прочете протокола от миналото си заседание, когото прие без изменение, пристъпи към разглеждане на поставените на дневен ред въпроси, определени с покана от днес:

СТАТИЯ V

Тричленната комисия при Постоян[ната] комисия, като сложи за разглеждане законопроекта за ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА и за ОКРЪЖНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ, остана доста изненадана от редакцията на чл. 2 на същия законопроект, с който ВРАЧАНСКИЯ ОКРЪГ е поставен в района на ВИДИНСКАТА ОКРЪЖНА СМЕТНА ПАЛАТА, което според нас е доста несправедливо по следните съображения:

А. ПО ОКОЛИИ

ВИДИНСКИЯ ОКРЪГ се състои от 4, а ВРАЧАНСКИЯ от 5 околии.

Б. ПО ОБЩИНИ

ВИДИНСКИЯ ОКРЪГ ИМА:

а) БЕЛОГРАДЧИКСКА ОКОЛИЯ има 53 населени места26 общини

б) КУЛСКА ОКОЛИЯ има 30 населени места	16 общини
в) ВИДИНСКА ОКОЛИЯ има 57 населени места	29 общини
г) ЛОМСКА ОКОЛИЯ има 59 населени места.....	29 общини
<hr/>	
А ВСИЧКО има 199 населени места	100 общини

ВРАЧАНСКИЯ ОКРЪГ ИМА:

а) БЕРКОВСКА ОКОЛИЯ има 37 населени места	24 общини
б) БЕЛОСЛАТИНСКА ОКОЛИЯ - има 32 населени места	31 общини
в) ВРАЧАНСКАТА ОКОЛИЯ има 76 населени места	58 общини
г) ОРЯХОВСКАТА ОКОЛИЯ има 41 населени места	38 общини
д) ФЕРДИНАНДСКА ОКОЛИЯ има 47 населени места.....	35 общини
<hr/>	
А ВСИЧКО ИМА 253 населени места	186 общини

В. НАСЕЛЕНИЕ

ВИДИНСКИЯ ОКРЪГ има	248670 жители
ВРАЧАНСКИЯ ОКРЪГ има	340266 жители

Г. ФИНАНСОВО ПОЛОЖЕНИЕ

ОКРЪЖНИТЕ БЮДЖЕТИ ЗА 1923/24 ГОДИНА СА:

ВИДИНСКИЯ ОКРЪГ ИМА РЕДОВЕН ПРИХОД	9317000 лева
ВРАЧАНСКИЯ ОКРЪГ ИМА РЕДОВЕН ПРИХОД	13631000 лева

А общинските редовни приходи за ВРАЧАНСКИЯ ОКРЪГ са два пъти повече от тия на ВИДИНСКИЯ ОКРЪГ.

Д. РАЗСТОЯНИЕ

Очевидно е от географическото положение на двата окръга, че ВРАЦА е по-център отколкото ВИДИН, за седалище на ОКРЪЖНАТА СМЕТНА ПАЛАТА и е по-удобен от ВИДИН, защото ВИДИН е крайграничен град.

ОТ ГОРНИТЕ ДАННИ Е ЯСНО:

I. Че по околии ВРАЧАНСКИЯ ОКРЪГ е по-голям, следователно, има и повече администрация, финансови и други учреждения, отколкото ВИДИНСКИЯ ОКРЪГ.

II. Че от ВИДИНСКИЯ ОКРЪГ ще има ежегодно да се представляват за проверка 190 училищни и 100 общински, а всичко 290 отчети, а ВРАЧАНСКИЯ ОКРЪГ ще представлява 233 училищни и 186 общински, а всичко 429 отчети.

III. Че несправедливо е: 429 отчетника да отиват и описват отчетите си във ВИДИН при 290 отчетника и на разстояние три пъти по-голямо отколкото до ВРАЦА, и два пъти колкото до София и отчетните книжа да се намират на ЮГОСЛАВЯНСКАТА ГРАНИЦА, а още повече, че се пренебрегват интересите на 340 хилядно население в полза на 248 хилядно.

IV. Че съгласно чл. 132 от законопроекта ОКРЪЖНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ ще се издържат от потребните суми от средствата на окръжните и общинските бюджети, с определен процент върху редовните им приходи, в какъвто случай ако например: бюджета на ОКРЪЖНАТА СМЕТНА ПАЛАТА ще бъде три милиона лева, то ВИДИНСКИЯ ОКРЪГ ще бъде задължен с един милион лева, а ВРАЧАНСКИЯ ОКРЪГ с два милиона лева.

Водими само от гореизброените необорими с нищо данни, намираме, свършено несправедливо и неуместно е ВРАЧАНСКИЯ ОКРЪГ да бъде лишен от ОКРЪЖНА СМЕТНА ПАЛАТА за сметка на ВИДИНСКИЯ ОКРЪГ, когато това трябва да бъде точно обратно. Или правдиво е ВИДИНСКИЯ ОКРЪГ да бъде във ВРАЦА, на когото пътя за София е през ВРАЦА, а не ВРАЦА да отива през ВИДИН за СОФИЯ.

Ето защо Врачанската Окръжна тричленна пост[оянна] комисия, за запазване материалните средства на всичките учреждения и отчетници в окръга, в името на справедливостта

РЕШИ:

I. Ходатайствува пред господина министра на финансите да поправи сторената неволна грешка, щото вместо във ВИДИН, Окръжната сметна палата да остане в гр. ВРАЦА , с ВИДИНСКИЯ ОКРЪГ. Ако ли това е неудобно, то ний настояваме ВРАЧАНСКИЯ ОКРЪГ да има ОКРЪЖНА СМЕТНА ПАЛАТА самостоятелно, като се има предвид, че във ВРАЧАНСКИЯ ОКРЪГ административните, съдебните, военните, духовните, училищните и общинските учреждения са двойно повече от тия на ВИДИНСКИЯ ОКРЪГ.

II. Ходатайствува пред г-на министра-председателя, ако това е възможно, да внесе настоящото ни решение в Министерския съвет, или както е най-удобно да стане потребното изменение в чл. 2 от Законопроекта за Върховната сметна палата и за Окръжните сметни палати.

III. Молиме г-на председателя на Народното събрание да внесе настоящето ни решение в почитаемото Народно събрание за разглеждане преди гласуването на въпросния законопроект.

IV. Молиме г. г. народните представители от ВРАЧАНСКИЯ ОКРЪГ да вземат най-голяма грижа и направят постъпка гдето трябва, за удовлетворение на справедливото ни искане и направят всичко възможно за поправка на сторената грешка при изготвянето на законопроекта, докато не е станал закон.

Препис от настоящето да се изпрати на: г. г. министър-председателя, министра на финансите, председателя на Народното събрание, народните представители от ВРАЧАНСКИЯ ОКРЪГ, с молба, за ходатайство по съдържанието му и на г-на Врачанския окръжен управител, на разпореждане.

(Подписали) Присъстващите.

Вярно:

Секретар-бирник: Цветанов²³⁵

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 3, а.е. 3890, л. 38. Оригинал. Машинопис.

№ 110

Доклад от Петър Тодоров, министър на финансите, до XXI Обикновено народно събрание за даване на мандат на министъра на финансите да направи промени в състава на Върховната сметна палата.

София, май 1924 г.

До XXI-то Обикновено Народно събрание, I-ва редовна сесия

ДОКЛАД

Господа народни представители,

Върховната сметна палата, като върховен държавен контрол за всички извършени разходи и всички получени приходи на държавата, от основаването си до сега е играла важна роля за прилагането на всички ония законоположения, гарантиращи интересите на съкровището. Беше време, когато държавния бюджет възлизаше само на няколко десетки милиона лева и когато за проверката по правилното им разходване не се изискваше нито много персонал, нито много време. Постепенно, обаче, с увеличението на държавните нужди и с поскъпването на живота се налагаше и увеличението на разходите, които днес надминават пет милиарда лева годишно.

Естествено, при такъв прираст на държавните разходи ще трябва да се наложи и един по-жив, по-ефикасен и по-бърз контрол от досегашния, който е нагоден според сегашната вътрешна организация на службите на Палатата.

За тая цел внесох в Народното събрание Законопроекта за Върховната сметна палата. Между другото с него се урежда службата за контролата за държавните приходи и разходи за постигане на по-добри резултати.

Председателя и съветниците на Върховната сметна палата от своя страна са дали всичко онова, що са могли за преуспяването делото на Палатата. Наложително е да стане известна промяна в персонала, която ще позволи да се ликвидира със старите методи на контролата и да се начертаят нови пътища за упражняване висшата финансово-съдебна контрола в Палатата със сравнително по-малки средства, но с несравнено по-положителни и навременни резултати. Като Ви излагам горното, моля Ви, господа народни представители, на основание на Закона за Върховната сметна палата да разрешите да се направи промяна във висшия персонал - председателя и съветниците на Върховната сметна палата.

София, май 1924 година.

Министър на финансите: **П. Тодоров**

ЦДА, Ф. 173 К, оп.3, а.е. 3558, л. 2. Печатно.

№ 111

Доклад от Парламентарната комисия при Министерството на финансите до XXI Обикновено народно събрание за направени изменения в законопроекта за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

София, 5 юли 1924 г.

ДО XXI-то обикновено Народно събрание, I-ва редовна сесия.

ДОКЛАД

от парламентарната комисия при Министерството на финансите

Г. г. народни представители,

Вашата финансова комисия разгледа законопроекта за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати и направи промените, които Ви представя тук. Съществена промяна е прокарана в глава II на законопроекта при определяне компетентността на окръжните сметни палати. Тази компетентност ще следва в последствие да се разширява с необходимата последователност.

Молим да се приеме законопроекта с тия изменения.

гр. София, 5 юли 1924 год.

От Комисията

Проект

ИЗМЕНЕНИЯ

по законопроекта за Върховната сметна палата
и за окръжните сметни палати

Заглавието е неизменено

Глава I

Чл. 1. Неизменен.

Чл. 2. Се изменя така: Окръжни сметни палати в царството има десет: в Бургас, Вратца, Кюстендил, Пловдив, Плевен, София, Стара Загора, Търново, Хасково и Шумен, действащи в района на административните окръзи, като в окръга на окръжната сметна палата в гр. Вратца влиза и Видинския административен окръг, в гр. Кюстендил и Петричкия административен окръг, в гр. Пловдив и Пашмаклийския административен окръг, в гр. Търново и Русенския административен окръг и в гр. Шумен и Варненския административен окръг.

Чл. 3. Неизменен.

Глава II

В чл. 4, буква **а)**, думите “с изключение на разходите, предвидени в чл. 4, буква **а)**”, се заменят с думите “по изплащане заплатите и други лични парични възнаграждения на личния състав, за канцеларски разходи и за наем на помещения”.

Букви **б)** и **в)** се унищожават, като букви **г)** и **д)** стават **б)** и **в)**.

След новата буква **в)** се прибавя нова буква **г)** - да упражняват предварителен контрол върху всички разходи на градските общини и на окръжните постоянни комисии в окръга.

Букви **е)**, **ж)**, **з)**, **и)**, **к)**, и **л)** стават **д)**, **е)**, **ж)**, **з)**, и **к)**.

Буква **м)** се унищожават.

В буква **н)**, която става буква **л)**, след думата “държавните” се прибавят думите “окръжните, общинските и обществени”, като буква **о)** става буква **м)**.

След чл. 4 се прибавя следния нов

Чл. 5. На окръжните сметни палати, във от работата, която им е възложена по чл. 4 от настоящия закон, може да се възлага да извършват и друга такава, в кръга на тяхната компетентност, като контролни институти и то по решение на Върховната сметна палата и в съгласие с надлежното министерство и Министерството на финансите.

Чл. чл. 5 и 6 стават чл. чл. 6 и 7.

В чл. 7, който става чл. 8, след думата “назначават” се прибавят думите “и уволняват”.

Чл. 8 става чл. 9, а чл. чл. 9 и 10 се унищожават.

Чл. 11 става чл. 10.

В чл. чл. 12 и 13, които стават чл. чл. 11 и 12, оскобените думи “юридическо, финансово, математическо, търговско” се заличават.

Глава III

В чл. 14, който става чл. 13, накрая на буква **а)**, думите, “като разходи по предприятията и други, които поради своя характер и значение, по-късно, би намерила и решила, че следва да се проверяват от нея” се заличават.

В буква **в)** на същия член думите “въз основа на подробните сметки, които й се представляват от окръжните сметни палати” се заличават.

Буква **д)** се изменя така: да се произнася като първа и последна инстанция при проверка отчетите на митниците.

В буква **е)** думите “както и други такива отчети, след като се увери в редовността на извършената проверка” се заличават.

В буква **з)** думите “чл. 4, буква **л)** “ се заменят с думите “чл. 4, буква **к)**”.

Чл. 15 става чл. 14.

В чл. 16, който става чл. 15, накрая, думите “чл. чл. 8 и 9” се заменят с думите “чл. чл. 7 и 8”.

Чл. 17 се унищожават.

Чл. 18 става чл. 16.

В чл. 19, който става чл. 17, оскобените думи “юридическо, финансово, математическо, търговско” се заличават, а думата “две” се заменя с думата “три”.

В чл. чл. 20 и 21, които стават чл. чл. 18 и 19, оскобените думи “юридическо, финансово, математическо, търговско” се заличават.

Глава IV

Заглавието се изменя така:

За длъжностите на председателите на сметните палати.

Чл. чл. 22 и 23 стават чл. чл. 20 и 21.

Глава V се унищожава.

Глава VI става глава V.

Чл.чл. 28 до 33 включително стават чл. 22 - 27.

В чл. 34, който става чл. 28, в точка 3) думите “чл. 7” се заменят с думите “чл. 8”.

В чл. 35, който става чл. 29, в точка 3) думите “чл. чл. 20 и 21” се заменят с думите “чл. чл. 18 и 19”

Чл. 36 и 37 стават чл. чл. 30 и 31.

В чл. 38, който става чл. 32, накрая, се прибавят думите “като бивши отчетници”.

Чл. чл. 39 - 43 включително стават чл. чл. 33 - 37.

В чл. 44, който става чл. 38, думите “подигат съмнение” се заменят с думите “създават различни схващания”.

Глава VII става Глава VI

В чл. 45, който става чл. 39, в първата му алинея, след думите “държавните служители”, се прибавят думите “и другите лични парични възнаграждения на личния състав”, думите “веществени разходи” се заменят с думите “канцеларски разходи и за наем на помещенията”, а след думите “от ведомствата си” се прибавят думите “или на други длъжностни лица”.

Чл. чл. 46 и 47 стават чл. чл. 40 и 41.

В чл. 48, който става чл. 42, думите “чл. 64” се заменят с думите “чл. 59”.

Чл. 49 става чл. 43.

В чл. 50, който става чл. 44, думата “бордера” се заменя с думата “чекове”.

След чл. 44 се прибавя следния нов

Чл. 45. Платежните заповеди, издадени по бюджетите на градските общини и на окръжните постоянни комисии, след като се проверят по реда, предвиден в настоящия закон, и намерят за редовни, и се визират от окръжната сметна палата, връщат се обратно на същите учреждения за изплащане, като разходооправдателните документи се задържат и съхраняват в окръжната сметна палата.

Изплатените платежни заповеди, общинските управления и окръжните постоянни комисии, представляват в окръжната сметна палата, след изтичане на бюджетното упражнение, по което са издадени, заедно с отчета си.

В чл. 51, който става чл. 46, след думите “в аванс”, се прибавят думите “за пътни и дневни пари и за канцеларски разходи”.

Чл. 52 става чл. 47.

В чл. 53, който става чл. 48, в първата му алинея, след думите “платежна заповед” се прибавят думите “контрольорите по отчетността, които са ги проверили”.

Във втората алинея на същия член, след думата “документите”, се прибавят думите “или от контрольорите по отчетността”, а след думите “лица-отчетници”, се прибавят думите “или контрольорите по отчетността”.

Чл. 54 става чл. 49.

Глава VIII става Глава VII

В забележката на чл. 55, който става чл. 50, думите “както и ония отчети, които Върховната сметна палата не е могла да провери” се заличават, като се прибавя към същата забележка следната нова алинея:

Могат да се изпращат за проверка на надлежните окръжни сметни палати и ония отчети, които Върховната сметна палата е получила и не е могла да провери до влизането в сила на настоящия закон.

Чл. 56 до 61 включително стават чл. чл. 51 - 56.

В чл. 62, който става чл. 57, в точка 3), думата “съдебно” се заменя с думата “углавно”.

Чл. чл. 63 до 67 включително стават чл. чл. 58 - 62.

В чл. 68, който става чл. 63, думите “с[ъс] съвещателен глас” се заличават, а думата “обяснения” се заменя с думите “устни разяснения”.

В чл. 69, който става чл. 64, думите “буква н)” се заменят с думите “буква л)”, а думите “чл. 64” се заменят с думите “чл. 59”.

Чл. 70 става чл. 65.

Глава IX става Гл[ава] VIII

Чл. 71 става чл. 66.

В чл. 72, който става чл. 67, в първата му алинея, думата “изпращат” се заменя с думата “повръщат”.

Към чл. 73, който става чл. 68, се прибавя следната нова, последна алинея:

Отчетникът може да изиска от Палатата продължаване на двумесечния му срок, за да представи допълнителни документи, с които би отменил привременното решение на Палатата, и последната може да му продължи срока, ако намери изтъкнатите причини за уважителни.

Чл. 74 става чл. 69.

В чл. 75, който става чл. 70, думите в първата му алинея “се прилага и самото решение на окръжната сметна палата” се заличават.

Чл. чл. 76 и 77 стават чл. чл. 71 и 72.

В началото на чл. 78, който става чл. 73, се прибавят думите “Освен обтъжването по касационен ред...”

В[ъв] втората алинея на същия член, думите “чл. 75” се заменят с думите “чл. 70”.

Чл. чл. 79 и 80 стават чл. чл. 74 и 75.

Глава X става Глава IX

Чл. чл. 81 до 84 включително стават чл. чл. 76 - 79.

Глава XI става Глава X

Чл. 85 и 86 стават чл. чл. 80 и 81.

Глава XII става Глава XI

Чл. 87 се унищожават.

Чл. 88 става чл. 82.

В чл. чл. 89 и 90, които стават чл. чл. 83 и 84, в първата им алинея думите “чл. 88” се заменят с думите “чл. 82”.

Глава XIII става Гл[ава] XII

Чл. чл. 91 до 93 включително стават чл. чл. 85-87.

Глава XIV става Гл[ава] XIII

Чл. чл. 94 и 95 стават чл. чл. 88 и 89.

Чл. 96 се унищожава.

Чл. 97 става чл. 90.

Глава XV става Гл[ава] XIV

Чл. чл. 98 и 99 стават чл. чл. 91 и 92.

В чл. 100, който става чл. 93, в последната му алинея, думите “чл. 44” се заменят с думите “чл. 38”.

Чл. 101 се унищожава.

Глава XVI става Гл[ава] XV

В чл. 102, който става чл. 94, точка седма, думите “чл. чл. 94-97” се заменят с думите “чл. чл. 88-90”.

Чл. чл. 103 до 105 включително стават чл. чл. 95-97.

В чл. чл. 106 и 107, които стават чл. чл. 98 и 99, думите “чл. 103” се заменят с думите “чл. 95”.

Чл. 108 става чл. 100.

Чл. чл. 109 до 118 включително стават чл. чл. 101-110.

В чл. 119, който става чл. 111, в началото на втората му алинея, след думата “ако” се прибавя думата “то”.

Чл. 120 става чл. 112.

В чл. 121, който става чл. 113, накрая, думата “подсъдимия” се заменя с думата “провинения”.

Чл. 122 става чл. 114.

В чл. 123, който става чл. 115, думата “обвиняемия” се заменя с думата “провинения”.

В чл. 124, който става чл. 116, думата “вътре” се заличава.

Чл. чл. 125 и 126 стават чл. чл. 117 и 118.

В чл. 127, който става чл. 119, думите “чл. чл. 6 и 16” се заменят с думите “чл. чл. 7 и 15”.

Чл. чл. 128 и 129 стават чл.чл. 120 и 121.

Глава XVII става Гл[ава] XVI

Чл. чл. 130 и 131 стават чл. чл. 122 и 123.

Глава XVIII става Гл[ава] XVII

Чл. 132, който става чл. 124, се изменя така: За разходите за личен състав и за веществени разноси за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати се съставлява ежегодно отделен бюджет, който се включва в бюджета на държавата. За издръжката на окръжните сметни палати се предвиждат потребните суми в бюджетите на окръжните съвети, които се покриват с отделяне на известен процент от редовните приходи на окръжните и общински бюджети в окръга.

В чл. 133, който става чл. 125, на края, се прибавят думите “а последната ги внася на приход в държавното съкровище по съответния приходен параграф”.

В чл. 134, който става чл. 126, думата “бюджет” се заменя с думите “препис от бюджета”.

Чл. 135 и 136 се унищожават.

Глава XIX става Гл[ава] XVIII

Чл. чл. 137 до 141 включително се унищожават, като вместо тях се предвижда нов

Чл. 127. Постановленията на Закона за унищожаване старите документи и книжа, проверени от Върховната сметна палата, имат сила и значение и за окръжните сметни палати и се прилагат и по отношение старите документи и книжа, проверени и от окръжните сметни палати.

Глава XX става Гл[ава] XIX

Чл. 142 става чл. 128.

В заглавието на щата за заплатите на длъжностните лица при окръжните сметни палати, думите “чл. 5” се заменят с думите “чл. 6”.

В заглавието на щата за заплатите на длъжностните лица при Върховната сметна палата, думите “чл. 15” се заменят с думите “чл. 14”.

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 3, а.е. 3890, л. 41 - 43. Печатно.

№ 112

Решение на XXI Обикновено народно събрание за даване мандат на министъра на финансите да направи промени в състава на Върховната сметна палата.

София, 16 юли 1924 г.

РЕШЕНИЕ

за даване мандат на Министра на финансите
да направи промяна в сегашния състав на Върховната сметна палата

Разрешава се на Министра на финансите да извърши промяна в сегашния състав на Върховната сметна палата.

Настоящото решение е прието от 21-то Обикновено Народно събрание, през първата му редовна сесия, в 131-то заседание, държано на 16 юлий 1924 г.

Ст. София, 16 юлий 1924 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Д-р Б. Вазов²³⁶

СЕКРЕТАР: [Д. Цв. Миков²³⁷]

НАЧАЛНИК НА КАНЦЕЛАРИЯТА: Кръстев²³⁸

ЦДА, Ф. 173 К, оп.3, а.е. 3558, л. 16. Оригинал. Машинопис. Печатно.

№ 113

Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за извършване на държавни разноски на погребението на Йов Титоров, дългогодишен председател на Върховната сметна палата.

София, 2 януари 1925 г.

ПРОТОКОЛ

за

Заседанието на Министерския Съвет от 2 Януарий 1925 година

№ 1

Заседанието се отвори в 10 часа.

Присъствуваха:

Г[осподата] Ал. Цанков²³⁹, Председател на Министерския Съвет, Министър на Народното Просвещение; Хр. Калфов²⁴⁰, Министър на Външните Работи и Изповеданията; Ив. Русев²⁴¹, Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве; П. Тодоров, Министър на Финансите; Цв. Бобошевски²⁴², Министър на Правосъдието; Генерал-Майор Ив. Вълков²⁴³, Министър на Войната; Д. Христов, Министър на Търговията, Промислеността и Труда; Я. Моллов²⁴⁴, Министър на Земледелието и Държавните Имоти; и Р. Маджаров²⁴⁵, Министър на Железниците, Пощите и Телеграфите.

Слушаха:

...

IV. Устния доклад на г-н Министър-Председателя (по писмото на Върховната Сметна Палата от 2.I.1925 г. под № XI-1-1);

Постановиха:

Одобрява се да се извърши на държавни разноски погребението на покойния Йов Титоров, бивш дългогодишен Председател на Върховната Сметна Палата и бивш Министър на Търговията, Промислеността и Труда.

...

Заседанието се затвори в 13 часа.

Председател на Министерския Съвет,
Министър на Народното Просвещение: Ал. Цанков
Министър на Външните Работи и Изповеданията:
Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве: Ив. Русев
Министър на Финансите: П. Тодоров
Министър на Правосъдието: Цв. Бобошевски
Министър на Войната: Генерал-Майор Ив. Вълков
Министър на Търговията, Промислеността и Труда: Д. Христов
Министър на Земледелието и Държавните Имоти: Я. Моллов
Министър на Железниците, Пощите и Телеграфите:*

Верно,

Секретар на Министерския Съвет: ...**

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 1, а.е. 4984, л. 1-3. Оригинал. Машинопис.

№ 114

Телеграма от Ангелов, видински окръжен управител, до председателя на Народното събрание и с копие до депутати, с протест срещу предложението за преместването на седището на окръжната сметна палата от Видин във Враца.

Видин, 6 февруари 1925 г.

ТЕЛЕГРАМА

Г. Председателя на Камарата

Копие: Депутатите Падарев²⁴⁶, Ванко Георгиев²⁴⁷ и Панто Драганов²⁴⁸

Научихме, че окръжната палата вместо Видин, комисията решила Вратца. Това е най-голяма несправедливост, извършена спрямо нашия край и жестока подигравка. Не стига ли облагодетелствването до сега на другите градове от бившите режими! Не искате ли доброто и на нашия край! Не сме ли и ние равни с другите българи! До кога тази неправда!

В името на жизнените интереси на окръга и Родината, моля окръжната палата да остане както е проекта във Видин, традиционната крепост срещу нашите врагове. 802.

Окр[ъжен] управител: Ангелов²⁴⁹

ЦДА, Ф. 173 К, ап.3, а.е.3890, л. 90. Оригинал-бланка. Ръкопис.

№ 115

Закон за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати, приет от XXI Обикновено народно събрание, II редовна сесия през 1925 г.

София, 11 февруари 1925 г.

ЗАКОН

за Върховната сметна палата и за
окръжните сметни палати

Глава I

Общи положения

Чл. 1. Контролни учреждения са:

- а) окръжните сметни палати, и
- б) Върховната сметна палата.

Те са колегиални учреждения.

Чл. 2. Окръжни сметни палати в царството има девет: в Бургас, Враца, Пловдив, Плевен, София, Стара Загора, Търново и Хасково и Шумен, действащи в района на административните окръзи, като в окръга на Окръжната сметна палата в гр. Враца влиза и Видинският административен окръг, в гр. София и Кюстендилският и Петричкият административни окръзи, в гр. Пловдив и Пашмаклийският административен окръг, в гр. Търново и Русенският административен окръг, и в гр. Шумен и Варненският административен окръг.

Чл. 3. За цялото царство има една Върховна сметна палата съ[с] седалище в София.

Глава II

Окръжни сметни палати

Чл. 4. Назначението на окръжните сметни палати е следното:

а) да упражняват предварителен контрол върху държавните разходи в окръга, както и върху разходите в същия окръг, произвеждани от фондовете, управлявани от надлежните министерства, по изплащане заплатите и други лични парични възнаграждения на личния състав, пътни и дневни пари, помощи, квартирни, лекционни и други, за канцеларски и други веществени разходи, извършени направо от учрежденията, когато не се произвежда търг и не се сключват споразумения по доброволно съгласие;

б) да проверяват отчетите за държавните приходи и разходи, представлявани ежегодно, заедно с всички приходо-разходни документи, от отчетниците по паричната част в окръга;

в) да проверяват отчетите по веществената част, представлявани от завеждащите складовете за държавни материали в окръга;

г) да проверяват отчетите по паричната и веществената части на окръжните постоянни комисии в окръга;

д) да проверяват отчетите по паричната и веществената части на градските и селски общински управления в окръга;

е) да проверяват отчетите по паричната и веществената части на градските и селски училищни настоятелства в окръга;

ж) да проверяват отчетите на архиерейските духовни съвети и на мюфтийствата в окръга;

з) да проверяват отчетите на всички обществени, благотворителни и други учреждения, които специалните закони ги задължават да й представляват, или на които уставите се утвърждават от Министерството на вътрешните работи;

и) да разрешават разногласията между кметовете на градските общини и контролорите (бирниците) им, възникнали по изпълнението на бюджета, както и разногласията между председателите на окръжните постоянни комисии, кметовете на селските общини, председателите на училищните настоятелства и секретар-бирниците или касиерите на същите;

к) да упражняват контрол периодически, чрез свои органи, на самото място, по събирането и внасянето на държавните, окръжните, общинските и обществени приходи и извършените разходи от съответните длъжностни лица и

л) да представляват ежегодно на Върховната сметна палата отчет за дейността си, в който указват трудностите и пречките, които са срещали по прилагане на законите и наредбите при упражнявания от тях контрол, както и преобразованията или подобренията, които намират за необходимо да се въведат по отчетността на държавните, обществени и изборни учреждения.

Забележка. Държавният народен театър, драматически и оперен, се отчита пред Софийската окръжна сметна палата, въз основа доклада на контролната комисия, предвидена в Закона за народното просвещение.

Чл. 5. На окръжните сметни палати, във от работата, която им е възложена по чл. 4 от настоящия закон, може да се възлага да извършват и други такива, като контролни и сметководни институти и то по решение на Върховната сметна палата в съгласие с Министерството на финансите.

Чл. 6. Окръжната сметна палата се състои от един председател, трима съветници, един секретар, необходимия брой контролори-докладчици и помощен персонал. Председателят и съветниците са приравнени по длъжност и по заплата на председател и членове на апелативните съдилища. Числото на контролорите-докладчици и на помощния персонал се определя ежегодно в бюджета, съобразно с особения щат-приложение към настоящия договор.

Чл. 7. Председателят и съветниците се назначават с указ, по решение на Министерския съвет и по представление от министър-председателя, а се уволняват от длъжност от Народното събрание, по мотивиран доклад на министър-председателя.

Чл. 8. Контролорите-докладчици и секретарят се назначават с указ, по доклад на министъра на финансите и по представление от Палатата.

Чл. 9. Останалият персонал се назначава и уволнява с [ъс] заповед на председателя на палатата.

Чл. 10. За председател на окръжна сметна палата може да се назначават лица, които са служили като съветници във Върховната сметна палата, или които имат поне четири години служба като съветници в окръжна сметна палата, или поне пет години като началници на отделения при Министерството на финансите, или началници на бюджетно-контролни отделения.

Чл. 11. За съветници в окръжна сметна палата се назначават лица, които отговарят на общите условия по Закона за държавните служители, имат завършено висше образование, и са служили като началници на отделни служби при Върховната сметна палата, или имат поне шест години служба вкупом като: съдии, финансови инспектори, контролори-докладчици при Върховната, или окръжните сметни палати, подначалници и контролори по отчетността.

Чл. 12. За контролори-докладчици и за секретар в Окръжна Сметна палата се назначават лица, които отговарят на общите условия по Закона за държавните служители, имат завършено поне средно образование и са изслужили поне три години на сродна длъжност в държавно или изборно учреждение, а кандидатите с висше образование без служебен ценз се назначават за та-

кива, след като прослужат шест месеци като изпълняващи длъжността, с[ъс] заплата, след което се утвърждават само по атестация на началството.

Глава III Върховна сметна палата

Чл. 13. Назначението на Върховната сметна палата е следното:

а) да упражнява предварителен и окончателен контрол при извършване на ония разходи по държавния бюджет, както и по бюджетите на фондовете, управлявани от министерствата, които не се проверяват от окръжните сметни палати;

б) да разрешава окончателно всички спорове между окръжните сметни палати и съответните държавни учреждения, възникнали при упражняване на предварителния контрол от първите;

в) да съсредоточава сметките по прихода и по разхода на държавата;

г) да надзирава всички окръжни сметни палати в царството;

д) да се произнася като първа и последна инстанция при проверката на отчетите: на митниците;

е) да се произнася по изложенията за резултата от извършената проверка, съгласно с член 78 от З.Б.О.П., на отчетите по железниците, пристанищата, пощите, телеграфите и телефоните;

ж) да се произнася и да издава окончателни решения за неиздължение на длъжностни лица по ведомството на държавните банки, съгласно с член 79 от З.Б.О.П.;

з) да се произнася като касационна инстанция по решенията на окръжните сметни палати, взети по повод разногласията между кметовете на градските общини, председателите на окръжните постоянни комисии, кметовете на селските общини и председателите на училищните настоятелства и контролборите (бирниците), секретар-бирниците или касиерите на същите, когато тези решения бъдат обтържени пред нея (чл. 4, буква и);

и) да се произнася правилно ли е изпълняван всеки бюджет; а също да изказва мнението си върху преобразованията и подобренията на държавното обществено счетоводство, и

к) да излага в доклад до Народното събрание резултата от операциите по изпълнението на бюджета.

Чл. 14. Върховната сметна палата се състои от един председател, шест съветници, един секретар, началници на отделни служби, необходимия брой контрольори-докладчици и помощен персонал. Председателят и съветниците са приравнени по длъжност и по заплата на председател и членове на Върховния касационен съд. Числото на началниците на отделни служби, на контролборите-докладчици и помощния персонал се определя ежегодно в бюджета, съобразно с особен щат-приложение към настоящия закон.

Чл. 15. Председателят и съветниците на Върховната сметна палата се назначават с указ, по решение на Министерския съвет и по представление на министър-председателя, а се уволняват от длъжност от Народното събрание, по мотивиран доклад от министър-председателя.

Останалите длъжностни лица се назначават и уволняват от длъжност по реда, предвиден в чл. чл. 8 и 9.

Чл. 16. За председател на Върховната сметна палата се назначава лице измежду съветниците при същата Палата, които са служили като такива най-малко пет години, или измежду председателите на окръжните сметни палати, които са служили като такива поне пет години, или измежду началниците на отделения при Министерството на финансите, които са служили като такива поне десет години.

Чл. 17. За съветници в[ъв] Върховната сметна палата се назначават лица, които отговарят на общите условия по Закона за държавните служители, имат завършено висше образование и са били председатели на окръжни сметни палати, или са изслужили най-малко две години като съветници в окръжни сметни палати, или поне три години като началници на отделения при Министерството на финансите, главни контрольори в отдела за бюджета и отчетността, началници на бюджетно-контролни отделения.

Чл. 18. За началници на отделни служби и за секретар в[ъв] Върховната сметна палата се назначават лица, които отговарят на общите условия по Закона за държавните служители, имат

завършено висше образование и са изслужили поне три години като контролори-докладчици при същата Палата.

Чл. 19. За контролори-докладчици във Върховната сметна палата се назначават лица, които отговарят на общите условия по Закона за държавните служители, имат завършено висше образование и са изслужили поне три години като контролори по отчетността или като контролори-докладчици при окръжна сметна палата.

Глава IV

За длъжностите на председателите на Сметните палати

Чл. 20. Председателят ръководи заседанията на Палатата, следи за добрия ред в нея, както и всички служители да изпълняват точно служебните си задължения.

Чл. 21. Председателят на Палатата има право, когато намери за необходимо, да приканва съветниците и другите служители на занятие и извън работните часове, както и в неприсъствени дни.

Глава V

За заседанията на Върховната сметна палата и на окръжните сметни палати

Чл. 22. Окръжната сметна палата заседава под ръководството на председателя, а в негово отсъствие - под ръководството на най-старшият съветник по служба.

Чл. 23. Върховната сметна палата има две отделения. Във всяко отделение заседават трима съветници под председателството на председателя. Когато последният отсъства или председателства едно от отделенията, ако и двете заседават едновременно, замества го най-старшият съветник по служба.

Чл. 24. Заседанията се считат законни, когато присъствуват поне двама съветници и председателят или трима съветници, от които единият изпълнява председателската длъжност.

Чл. 25. Сметните палати издават решения върху сметките на отчетниците.

Чл. 26. Двете отделения на Върховната сметна палата заедно съставляват Общото събрание на същата Палата.

Всеки две години, в началото на месец април, Общото събрание на Върховната сметна палата разпределя съветниците по отделения, така че един и същи съветник да не заседава последователно повече от две години в едно и също отделение на Върховната сметна палата.

Чл. 27. Заседанията на Общото събрание на Върховната сметна палата се считат законни, когато присъствуват повече от половината членове и председателя.

Чл. 28. На окръжната сметна палата се възлага:

1) да приготвява и изпраща на Върховната сметна палата годишните отчети за дейността си;

2) да се произнася за даването под съд на някой отчетник, когато се открие подлог или злоупотреба с пари и материали;

3) да представлява за назначение или уволнение означените в чл. 8 от настоящия закон длъжностни лица;

4) да се произнася за дела и въпроси, отнасящи се до нейната компетентност и вътрешното ѝ устройство, и

5) да разпределя ежегодно работата между съветниците.

Чл. 29. На Общото събрание на Върховната сметна палата се възлага:

1) да разглежда и одобрява годишните доклади по изпълнението на бюджета, които представява на Народното събрание, съгласно с чл. 105, точка 6 от Конституцията;

2) да се произнася за даването под съд на някой отчетник, когато се открие подлог или злоупотреба с пари и материали;

3) да представлява за назначение или уволнение означените в чл. чл. 18 и 19 от настоящия закон длъжностни лица;

4) да се произнася за дела и въпроси, отнасящи се до нейната компетентност и вътрешното ѝ устройство;

5) да разглежда и одобрява годишните отчети, които получава от окръжните сметни палати за дейността им и

6) да разпределя ежегодно работата по отделения, между съветниците.

Чл. 30. Председателят свиква общото събрание на Върховната сметна палата, когато той намери за необходимо; същият свиква извънредни общи заседания, колкото и когато намери за необходимо.

Чл. 31. Секретарят е деловодител в заседанията на Палатата и има само съвещателен глас.

Ако секретарят отсъства, замества го един от контролорите-докладчици, по указанието на председателя.

Чл. 32. Председателят и съветниците не може да разискват и да се произнасят върху сметките и книгата на отчетници, които им са сродници, в смисъл на гражданското съдопроизводство досежно отвода на съдиите, или в които сметки и книга са сами заинтересувани, като бивши отчетници.

Чл. 33. Въпросите в заседанията на Палатата се решават по вишегласие. Когато гласовете се разделят по равно число, приема се онова мнение, към което се присъедини председателя.

Чл. 34. Всеки съветник, при подаване гласа си, е длъжен да изкаже мотивите, на които основава мнението си.

Чл. 35. Председателят събира гласовете, като почне от най-младия съветник по служба.

Чл. 36. Решенията на Палатата се събират в специална протоколна книга. След като се прочете и одобри решението, подписва се от председателстващото заседание и от присъстващите на заседанието съветници, а също така и от секретаря.

Чл. 37. Съветник, който не е съгласен с приетото по вишегласие решение, ако остане при особно мнение, длъжен е, да изложи писмено в петдневен срок особното си мнение, заедно с всички за подкрепата му мотиви. Това мнение се прилага към протокола на заседанието.

Чл. 38. Върховната сметна палата, в общото си събрание, по предложение на министъра на финансите, се произнася и по въпроси, които на практика създават различни схващания и се решават не еднакво от окръжните сметни палати.

Върховната сметна палата се произнася и по въпроси, отнасящи се до нейната компетентност, когато са подигнати и отнесени до нея и от други министри.

Тълкуванията, които Върховната сметна палата дава по тези случаи на законите, се обнародват, по разпореждане на министъра на финансите, за ръководство на окръжните сметни палати.

Глава VI

Предварителен контрол при изплащане и оправдаване на разходите

Чл. 39. Както за изплащане заплатите на държавните служители и другите лични парични възнаграждения на личния състав, пътни и дневни пари, помощи, квартирни, лекционни и други в учрежденията, попадащи в района на окръжната сметна палата, така и за посрещане нуждите за канцеларски и други разходи, извършено направо от учрежденията, министрите или упълномощените от тях лица, могат да оставят на разположение на най-висшите представители на ведомствата си, или на други длъжностни лица в района на окръжната сметна палата, като на второстепенни разпоредители, необходимите кредити за съвременното посрещане на тия нужди.

Второстепенните разпоредители разрешават да се отпускат суми за разходване, само с чекове по реда и правилата, предвидени в Закона за бюджета, отчетността и предприятията и то в кръга на оставените им в разположение кредити.

Чл. 40. Издадените чекове се изпращат направо в надлежната сметна палата според вида на разхода (чл. чл. 4 и 13), която позволява изплащането им, ако са спазени условията и изискванията, предвидени в Закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Чл. 41. Чекове, издадени в района на една окръжна сметна палата и визираны от същата Палата, могат да бъдат изплатени само от банковите клонове и агентури, включващи се в ней-

ния район и след изплащането им се изпращат на същата Палата. Чекове пък, визирани от Върховната сметна палата, съгласно с чл. 13, буква а) от настоящия закон се изплащат от всички банкови клонове и агентури и се изпращат от последните направо на Върховната сметна палата, като за тях се водят и отделни сметки.

Чл. 42. За намерените нередовности при проверката на разходо-оправдателните документи, контролорът-докладчик дава на надлежния съветник писмено изложение, което следва реда, предвиден в чл. 57 и следващите.

Чл. 43. Когато Окръжната сметна палата откаже да визира някой чек понеже намира произвеждането на разхода за незаконосъобразно, второстепенният разпоредител може да отнесе въпроса чрез окръжната сметна палата в[ъв] Върховната сметна палата, решението на която е окончателно.

За чекове, които се изпращат направо в[ъв] Върховната сметна палата, се постъпва съгласно с чл. 54 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Чл. 44. Когато надлежната сметна палата, след проверка, намери оправдателните документи за редовни, дава по-нататъшен ход на чека, съгласно с предписанията на Закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Чл. 45. Чекове, за отпускане суми в аванс, се издават само в случаите, предвидени в Закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Чл. 46. За неоправданите в определения срок аванси се постъпва съгласно със З[акона] за б[юджета], о[тчетността] и п[редприятията]. Решенията за неиздължение се издават от надлежната сметна палата, според вида на разхода (чл. чл. 4 и 13); последната издава решения за неиздължение и за случаите, когато намери неправилности или нередовности при проверката на оправдателните документи, представени ѝ за оправдаване на разходи, изплатени чрез чекове в аванс.

Чл. 47. За суми, платени и за стойността на вещи, предадени на лица, които нямат право на тях, са отговорни солидарно длъжностните лица-отчетници, които са изготвили документите, въз основа на които е издаден чекът или предадени вещите, контролорите по отчетността, които са ги проверили и лицата, които са получили сумата или вещите.

Сумите, платени неправилно или по погрешка, се връщат в съкровището или от получателите, или от длъжностните лица-отчетници, които са изготвили документите, или от контролорите по отчетността. Длъжностните лица-отчетници, или контролорите по отчетността, имат право да съберат внесените от тях в съкровището неправилно изплатени суми от лицата, на които са изплатени. Това събиране става по силата на издадените от Сметната палата решения и по реда, установен за привеждане в изпълнение тия решения.

Глава VII

За проверката и обсъждането на отчетите и документите

Чл. 48. Отчетниците, натоварени с[ъс] събирането и разходването на държавни суми и материали, с изключение на митниците (чл. 13, буква д), отчетниците в изборните учреждения, както и касиерите на обществени, благотворителни и други учреждения, са длъжни да представяват ежегодно отчет за операциите си на съответните окръжни сметни палати (чл. 4, буква з) на настоящия закон.

Забележка. Отчетите на същите отчетници за минало време, които не са могли да бъдат изпратени във Върховната сметна палата, както и ония отчети, които Върховната сметна палата не е могла да провери до влизането в сила на настоящия закон, се изпращат за проверка на надлежни окръжни сметни палати.

Чл. 49. Начинът и срокът за приготвянето и представянето отчетите, документите, които трябва да ги придружават и наказанията, които се налагат върху неизправните отчетници, се определят в специалните закони и правилници за отчетността на тия учреждения, съгласно с[ъс] Закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Чл. 50. Ако отчетникът не е могъл да пригответи и представи до определения срок отчета си, трябва да поиска от съответната сметна палата продължение на срока, като изложи и причините за това. Палатата може, ако намери изложените причини за уважителни, да му даде нов срок, в който отчетникът е длъжен да представи отчета си.

Чл. 51. Един и същи контролор-докладчик не може да проверява наред отчетите на един и същи отчетник за две бюджетни упражнения.

Чл. 52. Контролорът-докладчик, който проверява даден отчет, е длъжен да се увери:

1) останало ли е да дължи отчетникът за годината,предшествуваща оная, за която се отнася отчетът, и ако е останало, пренесен ли е остатъкът в наличност и материали напълно в отчета, който се проверява;

2) приходите събрани ли са напълно на основание законите и внесени ли са в съкровището или в касите на изборните и други учреждения, според случая;

3) всички материали, получени в магазина или в склада, записани ли са редовно на приход по книгите му;

4) направени ли са разходите на суми и материали редовно и съгласно с[ъс] съществуващите закони и наредби;

5) при извършването на разходите съблюдавани ли са интересите на съкровището и тия на изборните и други учреждения, според случая;

6) приходите и разходите на суми и материали подкрепени ли са с надлежните оправдателни документи;

7) сборовете правилно ли са събрани;

8) няма ли нейде суми, които не са постъпили в съкровището или в касите на изборните или другите учреждения, според случая, и да не са употребени за каквото са предназначени;

9) остава ли и колко длъжен отчетникът за следващата година в пари и в материали, и

10) въобще, дали по представения отчет приходите и разходите са събрани и извършени съгласно със законите и законовите наредби, по които е трябвало да действа отчетникът.

Чл. 53. Палатата, при нужда, иска от отчетниците обяснения за по-пълно изучаване на проверяваните отчети и документи.

Чл. 54. Когато контролорът-докладчик намери нередовности или неясности, които не позволяват да се провери отчета, той съобщава за това на председателя. Последният разпорежда да се върне отчета, заедно с документите, на отчетника, като му се определи срок, в който трябва да го представи пълен и редовен.

Чл. 55. Когато контролорът-докладчик, при проверяване на отчета, констатира, че е извършено злоупотреби, или пък открие дефицит, който надминава гаранцията на отчетника, докладва за случая на съветника, за да внесе въпроса за разглеждане в съвета на Палатата и ако последният намери съобщението на контролора-докладчик за основателно, донася на Министерството на финансите, за да вземе мерки:

1) да се осигури дължимата от отчетника сума чрез движимите му и недвижими имуществва и чрез гаранцията;

2) да се отстрани от длъжност отчетника, и

3) да се възбуди съдебно преследване, ако има престъпно деяние.

Чл. 56. Когато контролорът-докладчик, при разглеждане на отчета, намери нередовности или неправилности, дава за тях изложение на надлежния съветник, който пък го докладва в съвета на Палатата, с направените от него бележки.

Чл. 57. Съветникът, след като получи изложението на контролора-докладчик, е длъжен:

1) да сравни няколко точки от проверения отчет с[ъс] съответните документи по отчета, за да се увери, дали контролорът-докладчик е извършил редовно и точно проверката, и

2) да разгледа дали са основателни бележките на контролора-докладчик по проверяване на отчета.

Чл. 58. Ако съветникът намери, че отчетът и документите не са проверени внимателно от контролора-докладчик, възлага на друг контролор-докладчик да провери отчета.

Чл. 59. За невнимателно и неправилно проверяване на отчетите и документите, контролорите-докладчици подлежат на дисциплинарно наказание, независимо от материалната отговорност.

Чл. 60. Съветът на Палатата изслушва докладите на съветниците по изложенията на контролорите-докладчици за проверените от тях отчети и документи и издава съответни решения.

Чл. 61. При разглеждане изложенията на контролорите-докладчици, когато се намери за необходимо, последните се поканват в заседанието на съвета, за да дават необходимите по проверката устни разяснения..

Чл. 62. Контролорът-докладчик, който се изпраща съгласно с чл. 4, буква **к**, да извършва на самото място периодическа проверка на приходите и разходите, за резултата от тая проверка дава на надлежния съветник писмено изложение, което следва реда, предвиден в чл. 57 и следващите.

Чл. 63. Решенията на Палатата се издават в името на Негово Величество Царя.

Оригиналите се подписват от председателя и съветниците, които са участвали в заседанието на съвета, а се приподписват от секретаря.

Преписите се подписват само от председателя и приподписват от секретаря.

Глава VIII

За решенията на сметните палати и за реда на обтържането им

Чл. 64. Решенията, които се издават от сметните палати са привременни и окончателни.

Привременни решения се издават когато Сметната палата намери, че отчетниците са допуснали нередовности при произвеждането на разходите или при събирането на приходите, с което са ощетили държавното съкровище, касата на изборно или друго учреждение. С тези решения Сметната палата обявява отчетниците неиздължени, като посочва допуснатите нередовности, кои закони и правилници са нарушени и сумите, които неправилно са изразходвани, или пък сумите, които недостатъчно са събрани.

Окончателни решения се издават, когато Сметната палата намери, че отчетите и придружаващите ги документи са редовни. С тях Палатата обявява отчетниците за издължени пред държавното съкровище, касата на изборните или други учреждения, или че имат да вземат от последните.

Окончателните решения за издължение се изпращат на отчетниците за освобождаването им от отговорност пред държавното съкровище, изборното или друго учреждение, според случая, както и да могат с тях да изискват сумите, които са надвнесени в държавното съкровище или в касата на изборното или друго учреждение.

Чл. 65. Привременните решения на Сметната палата се изпращат най-късно в разстояние на един месец от като са издадени, до околийските или градски началници, за да ги връчат на отчетниците, най-късно в продължение на седем дни, под разписки, които се повръщат незабавно в Палатата.

Когато някой отчетник, за който има издадено привременно решение, изпратено за връчване, не се намери в местожителството, което е имал в[ъв] време на служенето си и не може да му се връчи лично това решение, то се предава на ближните му, съгласно с чл. 221 от Закона за гражданското съдопроизводство. В такъв случай разписката, която се взема, се изпраща в Палатата и се счита, че решението е връчено.

Когато, обаче, в местожителството на отсъстващия отчетник не се намерят никакви близки негови лица и, след събраните сведения, не може да се узнае сегашното му местожителство, решението и събраните сведения се връщат в Сметната палата, която, след като се увери, че сегашното местожителство на отчетника не може да се узнае, разпорежда да се направи съобщение на отчетника чрез "Държавен вестник". В съобщението си, Палатата известява на отчетника, че е издала срещу него привременно решение, като посочва номера и датата му, както и сумата, която се иска, и го поканва да се яви в двумесечен срок в Палатата, за да го получи и да даде обясненията си.

По същия начин се постъпва и тогава, когато има сведения, че някой отчетник е заминал в странство, а в царството няма свои близки.

Споменатите по-горе съобщения се публикуват само веднаж, срокът им тече от деня, в който е излязъл "Държавен вестник", и, след изтичането на този срок, се счита, че привременното решение е връчено на отчетника.

Разноските за обнародването на такива съобщения се прибавят към сумата, с която е начетен отчетникът, и се събират от същия заедно с начетената сума.

Чл. 66. Отговорните лица са длъжни да изпълняват изискванията на привременното решение или с обикновената преписка на Сметната палата, в продължение на два месеца, от като са ги получили, или да изпратят в Сметната палата писмени обяснения върху констатираните от нея неправилности, дефицит, липса на документи и пр.

Обясненията на отчетниците, след като измине двумесечния срок, се разглеждат и обсъждат от Палатата, която издава окончателни решения: а) за издължение на отчетниците, когато те са внесли в държавното съкровище или в касата на изборното или друго учреждение сумите, с които са били начетени; когато са дали обяснения, с които оправдават действията си и тези обяснения се намерят основателни или, най-после, когато изпратят документи, непредставени по-рано, с които оправдават начетите, и б) за неиздължение на отчетниците, когато не са внесли в държавното съкровище, в касата на изборното или друго учреждение сумите, с които са били начетени и когато обясненията, които са дали, не са основателни.

Също така, Палатата издава окончателни решения за неиздължение на онези отчетници, които са приели привременни решения, но в двумесечен срок не са дали никакви писмени обяснения.

Отчетникът може да изиска от Палатата продължаване на двумесечния му срок, за да представи допълнителни документи, с които би отменил привременното решение на Палатата, и последната може да му продължи срока, ако намери изтъкнатите причини за уважителни.

Чл. 67. Окончателните решения на Сметната палата подлежат на изпълнение.

Те се изпращат за изпълнение на съответните финансови управления, които, след изпълнението им, са длъжни да върнат преписките по тях на надлежните сметни палати, за да могат последните да следят за правилното им изпълнение.

Чл. 68. Окончателните решения на Окръжната сметна палата може да се обтържат, по касационен ред, чрез окръжната сметна палата, пред Върховната сметна палата в течение на три месеци от получаването им, ако отчетникът намери, че Окръжната сметна палата е нарушила някоя формалност или закон, при проверяването на отчета и документите му, или при издаването на решението. При касационната тълба, която подлежи на гербов налог, се представя залог, съгласно с чл. 714 от Закона за гражданското съдопроизводство.

Изпълнението на окончателното решение на Окръжната сметна палата, срещу която отчетникът е подал, в предвидения в закона срок, касационна тълба, се спира само в такъв случай, когато отчетникът, срещу който се привежда решението в изпълнение, представи надлежно обезпечение.

За това обезпечение се представя в надлежната окръжна сметна палата съответен документ. Обезпечението може да се даде в налични пари или ценни държавни или гарантирани от държавата книжа, или недвижими имоти, които служат за изключително удовлетворение на вземането.

Чл. 69. Върховната сметна палата, след като разгледа тълбата, ако я намери основателна, касира решението на Окръжната сметна палата и го изпраща за повторно разглеждане от друга окръжна сметна палата, на която се изпращат и необходимите книжа.

Чл. 70. Когато и другата окръжна сметна палата поддържа първото решение, съобщава мотивите си на Върховната сметна палата, която, в общо събрание на отделенията си, се произнася окончателно върху касационната тълба на отчетника.

Чл. 71. Освен обтържането по касационен ред, отчетникът има право да заяви писмено на Сметната палата да разгледа отново отчета и документите му, а ако след издаването на окончателното решение той е открил в сметките си някои грешки, или пък е намерил документи, които са му липсвали. В такъв случай, при писмената си тълба, отчетникът е длъжен да приложи всичките документи или книжа, които са му послужили за повод, да поиска повторно преглеждане.

И в тоя случай, изпълнението на окончателното решение на Сметната палата може да бъде спряно от отчетника, ако представи документ за надлежно обезпечение съгласно с чл. 68.

Чл. 72. Повторно преглеждане на отчети и документи, по чекове, или по друг някой повод, по които е издадено вече окончателно решение, може да се извърши и от сметната палата, ако при проверяването на други някои отчети или документи се изнамери, че в по-първия отчет или документ съществуват грешки, опущения, преминаване два пъти една и съща сума или длъжност и пр.

Чл. 73. Повторно преглаждане на отчети или документи се допуска само в продължение на пет години, от като е връчено окончателното решение на Палатата.

Глава IX

Ред на разглеждане тѣжбите против постановленията на министѣра на финансите, издадени по закона за финансовата инспекция и Закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Чл. 74. Постановленията на министѣра на финансите, издадени на основание чл. 24 от Закона за финансовата инспекция по неиздължения, констатирани от финансови инспектори и лица, облечени с права на финансови инспектори (чл. чл. 1 и 34 от Закона за финансовата инспекция), както и от други еднолични или колективни органи (чл. 82 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията), ако заедно с лихвите до деня на констатиране неиздълженията, не надминават сумата 2000 лева са окончателни, не подлежат на обжалване и се привеждат в изпълнение. Тия за по-голяма сума се връчват в препис на лицето, което е обявено за неиздължено и на поръчителите му, ако такива има. Обжалването на тия последните постановления може да стане в 15-дневен срок пред специален съд при Върховната сметна палата, който се произнася по същество и окончателно.

Чл. 75. Специалният съд при Върховната сметна палата има състав: един член от Върховния касационен съд - за председател и двама съветници от Върховната сметна палата - за членове, определени от общото събрание на Палатата, което също определя един запасен член при нужда. Членът от Върховния касационен съд се сменява ежегодно по определение на общото събрание на същия съд. В бюджета на Министерство на правосъдието за Върховния касационен съд се предвижда един съдия в повече за участие в специалния съд.

Чл. 76. Специалният съд при Върховната сметна палата се ръководи при насрочванията и разглежданията на делата от правилата, предвидени в Закона за гражданското съдопроизводство, с това изключение, че се допуска разпит на свидетели само по неиздължения, които са основани на свидетелски показания. Ако начетът е направен въз основа на документи и на свидетелски показания, допуска се разпит на свидетели само върху ония неиздължения, които са основани също на свидетелски показания.

Чл. 77. Секретарската длъжност в специалния съд се изпълнява от един контролѣор при Върховната сметна палата, определен от председателя на същата. Същият определя и един друг контролѣор, който при нужда замества първия.

Чл. 78. Ония постановления на Закона за финансовата инспекция, които не противоречат на предписанията на настоящия Закон за специалния съд при Върховната сметна палата - си остават в сила. Навсякъде, където в първия закон се говори за Апелативен съд, да се смята, че се говори за Специалния съд при Върховната сметна палата, върху който се прехвърля подсъдността на тия дела.

Чл. 79. Всички висящи дела, заведени пред апелативните съдилища, въз основа на Закона за финансовата инспекция и на Закона за бюджета, отчетността и предприятията, се прехвърлят административно в Специалния съд при Върховната сметна палата по подсъдност.

Глава X

Отпуск на длъжностните лица при Върховната сметна палата и при окръжните сметни палати

Чл. 80. Отпуски, за срок не повече от десет дни през годината, се разрешават: на председателя и съветниците на Върховната сметна палата от общото ѝ събрание, а на тези от окръжните сметни палати - от съвета на последните.

Чл. 81. На изброените в предидущия член длъжностни лица, отпуски за по-дълъг срок от десет дни, се разрешават със заповед от министѣр-председателя, по ходатайство на председателя на Палатата.

Чл. 82. Отпуск на останалите длъжностни лица разрешава съветът на Палатата, като се спазват правилата, предвидени в Закона за държавните служители.

Чл. 83. Когато се разрешава отпуск, трябва да се пази, щото Сметната палата да не остава без потребното число длъжностни лица за правилното и своевременно отправление на службата и делата ѝ.

Глава XI

Ред за сношенията на сметните палати

Чл. 84. Сметните палати се отнасят, както помежду си, тъй и с местата и лицата от другите ведомства, непосредствено.

Чл. 85. Върховната сметна палата се отнася до окръжните сметни палати с предписания, а от тях получава представления, а с другите неподведомствени ней места и лица - чрез отношения.

Глава XII

Несъвместимост и родствени отношения между длъжностни лица по ведомството на палатата

Чл. 86. При една и съща сметна палата не могат да служат длъжностни лица, които са:

- 1) Роднина във възходяща или низходяща линия;
- 2) Сърбени роднини, включително до четвърта степен;
- 3) Осиновители и осиновени;
- 4) Сватове до трета степен включително;

Чл. 87. Когато в течение на службата между длъжностните лица възникне описаното в чл. 86, точки 3 и 4, родство, пазят се следните правила:

а) ако родството, което съставлява препятствието, се открие или възникне през течение на съвместното служене на председател или съветник, то, ако никой от сродниците не иска преместване, трябва да се премести съветникът;

б) ако изключаящото съвместно служене родство възникне от една страна между председател или съветник, а от друга страна между контролор-докладчик или секретар, то последните трябва да се преместят.

Чл. 88. Когато между назначените при една и съща сметна палата длъжностни лица съществува обозначеното в чл. 86 родство, или такова се породи отпосле, те са длъжни най-късно до десет дни от назначението или пораждането на родството да заявят за това обстоятелство на председателя на Сметната палата, при която служат, а последният, след разпитването на страните, е длъжен незабавно да донесе за това на министър-председателя или на министра на финансите, според случая, за да бъде преместен единият от сродниците.

Измежду роднините и сватове онзи ще бъде преместен в друга сметна палата, който по-късно е назначен на заеманата длъжност или чрез оженването на когото е станало сватовството между длъжностните лица.

Преместеният не може да се назначи на по-долна длъжност.

Глава XIII

За клетвата

Чл. 89. Всеки председател или съветник, при постъпването си на служба, полага следната клетва:

“Обещавам се и се заклевам в името на всемогущаго Бога да бъда верен на Негово Величество Царя на Българите, да изпълнявам свято и ненарушимо законите на царството, да съдя с чиста съвест, без всяко пристрастие и лицепритие, да пазя свято тайната на съвещанията и да постъпвам в[ъв] всичко като честен, добър и справедлив съдия, като помня, че за всичко ще давам отчет пред закона и пред Бога. Амин”.

Чл. 90. Началниците на служби, секретарите и контролорите-докладчици при сметните палати, при встъпването си на служба, полагат следната клетва:

“Кълна се в името на Бога всемогущаго да бъда верен на Негово Величество Царя на България, да пазя свято и ненарушимо законите на Царството, да изпълнявам честно и добросъвестно задълженията си по службата, която ми се поверява и всичките правила, разпореждания и поръчения, които се отнасят до тия мои задължения, да не превишавам властта, която ми е дадена и да не причинявам умишлено никому вреди и загуби, да пазя тайни по делата, които ми се поверяват и поръчват за извършване в кръга на моите задължения, като помня, че за всичко аз съм длъжен да давам отчет пред закона и пред Бога. Амин”.

Чл. 91. Ако назначеното длъжностно лице откаже да положи установената по-горе клетва, счита се, че не е приел длъжността.

Глава XIV

За длъжностите на лицата от сметните палати

Чл. 92. Длъжностните лица от сметните палати трябва да пазят тайната на разискванията; те са длъжни да изпълняват всичките си задължения по службата, които се налагат от законите или правилниците.

Чл. 93. На длъжностните лица от сметните палати се запрещава да дават мнения и съвети на частни лица или учреждения по финансови и юридически въпроси, които засягат материалните интереси на държавата, изборните и други учреждения, когато това не се изисква от служебните им задължения.

Чл. 94. Председателят и съветниците при сметните палати са длъжни, под страх на дисциплинарна отговорност, да следят най-зорко за всяко допуснато, от което и да е длъжностно лице при сметните палати, опущение или бавност, или за всяко небрежно или неумело изпълнение на възложените му от законите и правилниците служебни задължения.

За всяко забелязано от тях опущение, бавност, немарливост или неумело и небрежно изпълнение на длъжността, те са длъжни незабавно да уведомят писмено непосредственото си началство, като посочат и съществуващите поводи за дисциплинарно преследване на виновното длъжностно лице, което ги е допуснало.

Глава XV

За надзора на сметните палати

Чл. 95. Върховната сметна палата надзирава всички окръжни сметни палати в царството.

Чл. 96. Ако Върховната сметна палата, при разглеждане на делата и въпросите, отнесени до нея от окръжните сметни палати, забележи неправилности при разрешаването на същите, тя прави, с особено определение, за пръв път, напомнювание, а в случай на повторение или на поголяма неправилност тя, като констатира повод за дисциплинарно преследване, внася въпроса в [ъв] Висшия дисциплинарен съвет, за което уведомява министър-председателя.

Чл. 97. Министърът на финансите, когато намери, че трябва да се извърши ревизия на някоя окръжна сметна палата, извършва ревизията чрез органите на Върховната сметна палата.

Длъжностното лице, което Върховната сметна палата натовари да ревизира известна окръжна сметна палата, е длъжно: да проследи дейността на длъжностните лица при окръжната сметна палата и начина, по който прилагат законите и изпълняват служебните си задължения; да отбележи мъчнотиите и пречките, които спъват точното прилагане на законите или дейността на длъжностните лица и хода на работата; да предлага мерки за подобрене, които то намира за необходими, както и да отбележи всички констатирани от него неправилности и нарушения на служебните задължения на длъжностните лица при Сметната палата.

Длъжностното лице, натоварено да извърши ревизията, след извършването ѝ, дава писмен доклад до Върховната сметна палата, в който изтъква всички констатирани от него отклонения при прилагането на законите и други разпоредби от окръжната сметна палата, както и всички други неправилности и нарушения на служебните задължения от длъжностните лица. Върховна-

та сметна палата се произнася по тях, съгласно с чл. 38, както и за дисциплинарната отговорност, ако има такава, като решението си съобщава на министъра на финансите.

Глава XVI

За дисциплинарната отговорност на длъжностните лица при сметните палати

а) за дисциплинарната отговорност.

Чл. 98. Длъжностните лица при сметните палати подпадат под дисциплинарна отговорност:

- 1) за опущения, които са произлезли от невнимание или от незнание на задълженията си по службата;
- 2) за бавност в изпълнение на задълженията си по службата;
- 3) когато показват постоянна небрежност или очевидна неспособност при изпълнение на служебните си задължения;
- 4) когато отсъствуват в[ъв] време на служба без отпуск;
- 5) когато не пазят надлежното приличие в служебните си отношения, било помежду си, било към частни лица, било по отношение на началството;
- 6) когато не пазят тайна по службата си;
- 7) когато нарушават едно от предписанията на чл. чл. 92 - 94 от настоящия закон.

Чл. 99. Дисциплинарните наказания са:

- 1) бележка;
- 2) мъмрене;
- 3) глоба в размер най-малко 1/4 от месечната заплата;
- 4) отлагане повишението в клас до една година;
- 5) преместване на равна длъжност в друго местослужение,
- 6) отстранение от служба за време от една до три години, и .
- 7) уволнение завинаги;

Чл. 100. Бележката е обръщане внимание върху допуснатите неправилности с предупреждение да не се повтарят. Тя се прилага в случаите на незначителни нарушения.

Чл. 101. Мъмренето е укоряване с изрично приканване виновния да се поправи.

Чл. 102. Ако в продължение на три години длъжностното лице не бъде наново наказано, наложените наказания по точки 1, 2 и 3 на чл. 99 се смятат заличени.

Чл. 103. Предвидените в чл. 99 дисциплинарни наказания могат да се налагат или постепенно, или всяко едно за пръв път, според важността на случая.

Длъжностни лица от сметните палати, които са два пъти отстранявани от длъжност, се уволняват по дисциплинарен ред.

Чл. 104. Експедиторите, писарите и прислужниците подлежат на дисциплинарно наказание: бележка, мъмрене, глоба до 100 лева и уволнение от служба по усмотрението на председателя, при който служат.

б) за реда на дисциплинарното производство.

Чл. 105. При всяка окръжна сметна палата и при Върховната сметна палата се учредява по един дисциплинарен съвет, на който са подсъдни дисциплинарни дела, възбудени срещу началниците на отделни служби, секретарите, контролорите-докладчици, домакините-касиери, книговодителите, архиварите, помощниците-архивари, регистраторите и библиотекарят.

Чл. 106. Поменатият в горния член Дисциплинарен съвет се състои от двама съветници и председателя в окръжните сметни палати и от трима съветници - в[ъв] Върховната сметна палата. Съветниците за Дисциплинарния съвет при Върховната сметна палата се избират от Общото

събрание за една година, с тайно гласоподаване, а тия за Дисциплинарния съвет при Окръжната сметна палата се посочват от председателя на последната.

Чл. 107. При Върховната сметна палата заседава Висш дисциплинарен съвет, който се състои от председателя на същата палата и трима съветници, избрани в началото на всяка година от Общото събрание на Палатата, с тайно гласуване.

Съветът не може да заседава в състав по-малък от трима души, включително и председателя.

Чл. 108. Висшият дисциплинарен съвет разглежда дисциплинарните дела, заведени срещу председателите и съветниците на окръжните сметни палати и онези на Върховната сметна палата.

Чл. 109. Ако дисциплинарното дело се отнася до две или повече длъжностни лица при сметните палати, от които лица едни са подсъдни на по-горен дисциплинарен съвет, а други на по-долен, то всички тези лица се съдят в по-горния дисциплинарен съвет.

Чл. 110. Дисциплинарното производство се възбужда срещу председателите и съветниците по определение на Палатата, по реда на надзора, или по предложение на министър-председателя или на министъра на финансите, а върху другите длъжностни лица от сметните палати - от председателя.

Чл. 111. Председателите на сметните палати са длъжни да внасят всеки път в разпоредително заседание своите съобщения или тия на съветниците за констатираните от тях опущения, нередовности и бавност в производството на делата и преписките за обсъждане въпроса: има ли достатъчно основания и повод за възбуждане на дисциплинарно преследване на виновните длъжностни лица. Каквото и да е решението на Палатата по този въпрос, то се препраща с цялата преписка в надлежния дисциплинарен съвет.

Чл. 112. След получаване съобщението за повод за дисциплинарно преследване, дисциплинарното дело, заедно с всички сведения и книжа, които се отнасят до тоя предмет, се внася от председателя или председателстващия дисциплинарния съвет в заседанието за разрешение на въпроса: има ли нужда от предварително дирене, произвеждането на което се възлага на едного от членовете му.

Чл. 113. При предварителното обсъждане на едно дисциплинарно дело, Дисциплинарният съвет е длъжен да събере всички справки по делото и да поиска обяснения, които обвиняемото длъжностно лице, има право да представи писмено.

Чл. 114. След пълното обяснение на делото, то се внася на разглеждане и решаване в заседанието на Дисциплинарния съвет.

Предложението на министър-председателя или на министъра на финансите се внася направо за разглеждане в заседанието.

Чл. 115. Когато ще се разглежда делото от Дисциплинарния съвет, призовава се провиненият, който има право да се яви сам в заседанието на лично обяснение. Повереници не се приемат. Призоваването на провиненото длъжностно лице, ако то се намира в седалището на Палатата, става със съобщение, в затворен плик, а, ако длъжностното лице се намира вън от седалището на Палатата, призоваването става по пощата, с препоръчано писмо и обратна разписка. Неявяването на правилно призоваемия провинен не спира разглеждането на делото.

Чл. 116. След възбуждането на дисциплинарното производство, дисциплинарният съвет е длъжен да разгледа делото, в разстояние на един месечен срок.

Чл. 117. При разглеждане на дисциплинарни дела, съветът не се подчинява на никакви други форми, освен ония, които са показани по-горе, и редът за обяснение на делото зависи изключително от благоусмотрението на съвета, но преди да вземе решението, съветът е длъжен да изслуша и обяснението на провинения.

Чл. 118. Членовете на дисциплинарния съвет са свършено свободни при оценката на доказателствата, които уличават или оправдават лицето, против което е възбудено дисциплинарно преследване, както и при определяне степента на вината му. При постановяване на решението, те са длъжни да се ръководят свободно от вътрешното си убеждение, основано на представените в делото доказателства и на задължението им строго да запазват достойнството и престижа на учреждението.

Чл. 119. При разглеждане на делото, ако се открие друго нарушение или опущение, извършено от провинения, то съветът, според обстоятелството, може да разгледа изедно и двете дела, или да даде на другото нов ход, според реда, показан по-горе.

Чл. 120. След разглеждането на делото, съветът постановява резолюция, а решението трябва да е готово в окончателна форма в седем дни и незабавно да се съобщи на провинения.

Чл. 121. Против решенията на дисциплинарните съвети при сметните палати, осъдените имат право да подават апелативни тѣжби, в седмодневен срок, считан от връчване препис от решението на осъдения.

Апелативните тѣжби против решенията на дисциплинарните съвети при сметните палати се подават в[ъв] Висшия дисциплинарен съвет.

Решенията на Висшия дисциплинарен съвет са окончателни и не подлежат на никакво понататъшно обтѣжване.

Чл. 122. Тѣжбите с всичките книжа и документи, които се отнасят до делото, се подават до председателя на онзи дисциплинарен съвет, който е решил делото; той препраща всичко в[ъв] Висшия дисциплинарен съвет, който в заседанието си, по реда, указан по-горе, решава делото в срок не по-дълъг от един месец.

Чл. 123. В случай, че длъжностното лице е осъдено на уволняване от служба и е съветник или председател в Сметна палата, уволнението му може да стане само по реда, предвиден в чл. 7 и 15.

Чл. 124. При разглеждане на едно дело по дисциплинарен ред, ако се покажат обстоятелства, според които виновният подлежи на углавен съд, то дисциплинарното производство се спира, а последният се предава на углавен съд, според правилата на углавното съдопроизводство.

Чл. 125. Дисциплинарното производство не може да бъде наченато, ако са изтекли три години от извършване на действията, опущението или бавността, които подлежат на дисциплинарно преследване.

Глава XVII

За доклада на Върховната сметна палата

Чл. 126. Върховната сметна палата излага ежегодно резултата от операциите по изпълнението бюджета на държавата, както и резултата от проверката на представените на Сметните палати отчети от разните отчетници, заедно с подробни ведомости, както за прихода, така и за разхода по бюджета на държавата. В доклада си Върховната сметна палата обръща особено внимание върху следното:

- 1) има ли превишен някой параграф от бюджета, и
- 2) съблюдавани ли са постановленията на Закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Ведомостите на Върховната сметна палата излагат отделно резултатите по прихода и по разхода на бюджета, за който е докладът. В доклада се излагат всички неправилности, които окръжните сметни палати и Върховната сметна палата са забелязали по изпълнението на съответния бюджет, както и преобразуванията или подобренията, които намира последната за необходимо да се въведат в държавното или общественото счетоводство.

Забележка. Върховната сметна палата е длъжна да представя в доклада си до Народното събрание и: 1) числото на заседанията на общото събрание; 2) числото на заседанията на отделенията си и на тия на окръжните сметни палати; 3) числото на протоколите за заседанията, и 4) числото на работните часове.

Окръжните сметни палати тоже представляват в отчета за деятелността си до Върховната сметна палата сведенията по точки 2, 3 и 4.

Чл. 127. Върховната сметна палата представлява доклада си относително провереното бюджетно упражнение, направо в Народното събрание. Тя е длъжна, обаче, да предаде на министра на финансите препис от доклада и ведомостите си най-късно до 1 декемврий от годината, що иде след сключване бюджетното упражнение. Министърът на финансите, след като събере обясненията, които разните министри намират необходими да дадат по повод на изложените в доклада или ведомостите на Върховната сметна палата неправилности или забележки, разпо-

режда се за отпечатването им и ги представя в най-близката сесия на Народното събрание, заедно с[ъс] законопроекта за сключването на съответния бюджет.

Глава XVIII

Бюджет и издръжка на окръжните сметни палати и на Върховната сметна палата

Чл. 128. За разходите на Върховната сметна палата и на окръжните сметни палати, се съставлява ежегодно отделен бюджет, който се включва в общия бюджет на държавата.

Глава XIX

За унищожаване старите документи и книжа, проверени от сметните палати

Чл. 129. Постановленията на Закона за унищожаване старите документи и книжа, проверени от Върховната сметна палата, имат сила и значение и за окръжните сметни палати и се прилагат и по отношение старите документи и книжа, проверени и от окръжните сметни палати.

Глава XX

Общи разпореждания

Чл. 130. Законът за Върховната сметна палата от 30 януарий 1885 г., както и всички закони и наредби, които противоречат на настоящия закон, се отменяват с влизането му в сила.

Глава XXI

Преходни разпореждания

Чл. 131. На първо време, до края на 1925 г., при организиране службите по настоящия закон, ако няма достатъчно подходящи лица, отговарящи на ценза по този закон, могат, като изключение, да се назначават и такива с по-малък ценз.

Настоящият закон влиза в сила от 1 април 1925 г.

Щ А Т

за заплатите на длъжностните лица при окръжните сметни палати (по чл. 5 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати)

№ по ред	Наименование на длъжностите	Годишна заплата
1	Председател	-
2	Съветници	-
3	Секретар	-
4	Контрольор-докладчици	-
5	Домакин-касиер	-
6	Книгководители	-
7	Архивар	-
8	Помощници-архивари	-
9	Регистратори	-
10	Експедитор	-
11	Писари	-

12

Прислужници

-

Забележка. Секретарят, контролорите-докладчици, както и целият останал персонал получават заплата по таблиците за заплатите на държавните служители, съобразно с бюджета за всяка година.

Числото на тия длъжностни лица в[ъв] всяка окръжна сметна палата се определя ежегодно в бюджета и то в зависимост от работата и нуждата.

Щ А Т

**за заплатите на длъжностните лица при Върховната сметна палата
(чл. 15 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати)**

№ по ред	Наименование на длъжностите	Годишна заплата
1	Председател	-
2	Съветници	-
3	Началници на отд.служби	-
4	Секретар	-
5	Контролор-докладчици	-
6	Касиер-домакин	-
7	Книгководители	-
8	Библиотекар	-
9	Архивар	-
10	Помощници-архивари	-
11	Регистратори	-
12	Експедитор	-
13	Писари	-
14	Прислужници	-

Забележка. Началниците на отделни служби, секретарят, контролорите-докладчици, както и целият персонал получават заплата по таблиците за заплатите на държавните служители, съобразно с бюджета за всяка година.

Числото на тия длъжностни лица се определя ежегодно в бюджета и то в зависимост от работата и нуждата.

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 3, а.е. 3890, л. 91 - 98. Оригинал. Печатно. Машинопис.
ДВ, бр. 272, 9 март 1925 г. Печатно.

№ 116

Окръжно на Министерство на финансите до финансовите учреждения за реда на представяне на отчетите по изпълнение на бюджета във Върховната сметна палата.

София, 21 март 1925 г.

М[ИНИСТЕРСТВО НА] Ф[ИНАНСИТЕ]

О к р ъ ж н о .

БЮДЖЕТО-КОНТРОЛНО
ОТДЕЛЕНИЕ

До всички финансови
учреждения

№ 1309

21.ІІІ.1925 г.

С о ф и я

Съгласно действующия още закон за Върховната Сметна Палата, всички отчетници в Царството, подсъдни на Върховната Сметна Палата, досега пращаха отчетите си на последната. А съгласно чл. 48 на приетия от Народното Събрание Закон за В[ърховната] С[метна] Палата и Окр[ъжните] С[метни] Палати, обнародван в ДВ, бр. 272 от 9.ІІІ.1925 г., отчетниците, натоварени съ[с] събирането и разходването на държавни суми и материали (с изключение на митниците), отчетниците в изборните учреждения, както и касиерите на обществените, благотворителни и други учреждения, са длъжни да представляват ежегодно отчети за операциите си на съответните окр[ъжни] сметни палати. За да не става натрупване на каква отчети в сегашната Сметна Палата и отпосле при учредяването на окръжните сметни палати да им се препращат, с което ще се губи време и ще се правят излишни разноски, съобщава се на всички отчетници да не изпращат въ[в] Върховната Сметна Палата отчетите си за миналите години, а да ги задържат и след учредяването на Окръжните Сметни Палати да ги представляват на последните.

НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛЕНИЕТО: ... *

На документа има резолюция: “Настоящото в препис при надпис изпращат на Г[оспо]да фин[ансовите] агенти и държ[авния] Бирник при управлението ми за знание и изпълнение. Гр. Дьовлен, 31.ІІІ.1925.”

ДА - Смолян, Ф. 170 К, оп. 1, а.е. 12, л. 21. Копие. Машинопис. Ръкопис.

№ 117

Доклад от Петър Тодоров, министър на финансите, до цар Борис ІІІ за одобрение за внасяне в Народното събрание за разглеждане и приемане на законопроекта за отлагане влизането в сила на Закона за Върховната сметна палата и окръжните сметни палати от 1925 г.

София, 26 март 1925 г.

ДО НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

ДОКЛАД

№ 1329

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО,

На основание чл. 109 от Конституцията, моля чрез подписването на настоящия доклад да одобрите да се внесе в Народното Събрание за разглеждане и приемане ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ОТЛАГАНЕ ТУРЯНЕТО В ДЕЙСТВИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА И ЗА ОКРЪЖНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ.-

София, 26 март [1]925 год.

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: П. Тодоров

На първообразния съ[с] собствената на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ръка написано: “ОДОБРЕНО. БОРИС ІІІ”

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 4, а.е. 56, л. 4. Копие. Машинопис.

№ 118

Мотиви към законопроекта за отлагане влизането в действие на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

София, март 1925 г.

МОТИВИ

Към Законопроекта за отлагане турянето в действие на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

Господа народни представители,

Закона за върховната сметна палата и за окръжните сметни палати, който бе приет от Народното събрание и трябваше да се тури в действие от 1 април т. год., не можа да се приложи поради липса на кредит, следствие закъсняване гласуването на бюджета.

Като Ви представлявам настоящия законопроект, моля Ви да го разгледате и приемете в най-близко време.

София, март 1925 год.

Министър на финансите: П. Тодоров.

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 4, а.е. 56, л. 2. Печатно.

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 4, а.е. 56, л. 3. Печатно.

№ 119

Закон за отлагане влизането в действие на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

София, март 1925 г.

ЗАКОН

за отлагане турянето в действие на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати

Чл. 1. Турянето в действие на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати се отлага след обнародването на Закона за бюджета на държавата за 1925/1926 финансова година.

Чл. 2. Бюджето-контролните отделения и счетоводствата, както и Върховната сметна палата, предвидени в бюджета на държавата за 1924/1925 финансова година, продължават да функционират до туряне в действие на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати, съгласно с чл. 1, като на персонала при ония от тях, които по бюджета за 1925/1926 финансова година се реорганизируют и закриват, се изплатят паричните възнаграждения от кредитите по съответните параграфи на бюджетите за 1925/1926 финансова година.

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 4, а.е. 56, л. 2. Печатно.

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 4, а.е. 56, л. 3. Печатно.

ДВ, бр. 22, 30 април 1925 г. Печатно.

№ 120

Доклад от Петър Тодоров, министър на финансите, до цар Борис III за одобряване Временната наредба по прилагане на членове 39 и 40, във връзка с член 4, буква "а" и член 13, букви "а" и "в" от Закона за Върховната сметна палата и окръжните сметни палати.

София, 27 май 1925 г.

На първообразния съ[с] собствената на Негово Величество Царя ръка написано:

"Одобрено БОРИС III"

Доклад до Негово Величество Царя

№ 2247

Ваше Величество,

Имам чест да Ви помоля, да благоволите, с подписването на приложения тук указ да подобрите "Временната наредба по прилагане на чл.чл. 39 и 40, въ[в] връзка с чл. 4, буква "а" и чл. 13, букви "а" и "в" от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати", публикуван в "Държавен вестник" брой 272 от 9 март 1925 година.

София, 27 май 1925 година.

Министър на финансите: П. Тодоров

ДВ, бр. 49, 3 юни 1925 г. Печатно.

№ 121

Указ на цар Борис III за утвърждаване на Временната наредба по прилагане на членове 39 и 40, във връзка с член 4 буква "а" и чл. 13, букви "а" и "в" от Закона за Върховната сметна палата и окръжните сметни палати.

София, 27 май 1925 г.

У К А З

№ 26

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Министър на финансите, представено Нам с доклада му № 2247 от 27 май т.г.,

Постановихме и постановяваме:

I. Одобряваме следната:

ВРЕМЕННА НАРЕДБА

По прилагане на чл.чл. 39 и 40, в свързка с чл. 4
буква "а" и чл. 13 букви "а" и "в" от Закона за Върховната
сметна палата и за окръжните сметни палати,
публикуван в "Държав[ен] вестник" бр. 272 от 9 март 1925 г.

§ 1. Министрите ежегодно определят свои представители в окръзите, на които като на второстепенни разпоредители, остават на разположение необходимите кредити за посрещане разходите, предвидени в чл. 39 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

На един второстепенен разпоредител може да бъдат оставени кредити и за пред повече от една окръжна сметна палата, като отчитването на тия кредити ще става пред окръжната сметна палата, в чийто район е седалището му.

§ 2. В началото на всяка финансова година, Министерствата и Дирекциите издават кредитни писма в два еднообразни екземпляри, по приложения тук образец, чрез които откриват на второстепенните разпоредители необходимите кредити. Тия кредитни писма се изпращат въ[в] Върховната сметна палата за записване по съответните книги и визиране. Единият екземпляр от така визираните кредитни писма, Върховната сметна палата изпраща на съответната окръжна сметна палата, а другия - на съответния второстепенен разпоредител.

§ 3. Окръжните сметни палати записват получените кредитни писма в партидните книги на съответното Министерство или Дирекция по глава, параграф и бюджет и следят, за да не се превишават откритите кредити общо по параграфи.

§ 4. Второстепенните разпоредители така също записват откритите кредити в специални партидни книги по бюджет и параграфи на всяко учреждение или длъжностно лице, за да следят като кредитите, определени по съответните параграфи и на съответните учреждения или длъжностни лица, да не се превишават.

§ 5. Документите, необходими за оправдаване на разходите, означени в чл. 39 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати, се изготвяват направо от учрежденията или длъжностните лица, за които се отнася разхода.

Длъжностните лица, които са натоварени от надлежните Министри да изготвяват документите, заверяват ги по установения ред и се подписват, написват и самата платежна заповед за сумата, която следва да бъде изплатена, подписват на определеното място и платежната заповед, след което документите с платежна заповед се изпращат на второстепенния разпоредител. В платежната заповед не се допускат никакви поправки или надбелявания на цифри и букви, стъргания и пр. (чл. 34 от Правилника за прилагане Закона за бюджета, отчетността и предприятията).

Горните длъжностни лица и учреждения могат да издават и авансови платежни заповеди, по реда и начина, предвиден в Закона за бюджета, отчетността и предприятията

Забележка: Длъжностните лица, които съставляват и заверяват документите за случая, са отчетници, отговорни пред финансовия министър и подсъдими на сметните палати (чл. 47 ал. втора от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати).

§ 6. Второстепенните разпоредители като получават платежните заповеди с документите, записват ги в дневника, номерират ги, а след това ги записват и в съответната партида на учреждениято, за да се следи да не се превиши открития кредит и след като ги предпришат, изпращат ги заедно с документите, на надлежната окръжна сметна палата за проверка.

Номерацията за всички издадени от второстепенните разпоредители платежни заповеди, следва непрекъснато от началото на всяка финансова година до края на бюджетното упражнение.

Ако в района на една окръжна сметна палата, едно и също ведомство има няколко второстепенни разпоредители, номерацията на платежните заповеди, издавани от тях, следва непрекъснато, като на всеки второстепенен разпоредител се дава отделна серия номера.

§ 7. Окръжните сметни палати проверяват получените платежни заповеди с документи, по установения в съществуващите закони и наредби ред и ако ги намерят за редовни, записват ги в партидните книги, като се подписват документите от контролора-докладчик, а пл[атежните] заповеди от книговодителя, контролора и от съответния съветник.

Чековете се подписват само от съветника. Номерацията на чековете започва от началото на всяка финансова година, и следва непрекъснато до края на бюджетното упражнение, общо за всички Министерства.

Платежните заповеди и документи, които се намерят за нередовни, се връщат за изправление на надлежните учреждения или длъжностни лица чрез второстепенния разпоредител.

§ 8. Визираните платежни заповеди, независимо от записването им по дневника и партидните книги, записват се и в отделна книга по банкови клонове и агентури, в която книга се записват и чековете и се изпращат платежни заповеди на кредиторите, а чековете, на надлежните банкови клонове и агентури.

Оправдателните документи по визираните платежни заповеди се задържат в окръжните сметни палати.

§ 9. Банковите клонове и агентури изпращат ежедневно при опис изплатените платежни заповеди в окръжните сметни палати, които са ги визирили. Окръжните сметни палати отбелязват в партидните си книги получените изплатени пл[атежни] заповеди, които пък на следующия ден от получаването им, препращат въ[в] Върховната сметна палата.

§ 10. Банковите клонове и агентури изпращат ежедневно платежните заповеди, визириани от Върховната сметна палата, направо в същата палата.

§ 11. Банковите клонове и агентури изпращат ежедневно вносните листове за постъпилите в тях суми за сметка на държавното съкровище при опис, въ[в] Върховната сметна палата.

§ 12. Само вносните листове, с които са внесени суми на възстановление кредита, ако сумите са внесени по платежни заповеди, визириани от окр[ъжните] сметни палати, банковите клонове и агентури ги изпращат при отделен опис на същите, а ако са по пл[атежни] заповеди, визириани от Върховната сметна палата, се изпращат заедно с другите вносни листове въ[в] Върховната сметна палата.

В описите на вносните листове, гдето има внесени на възстановление кредита суми и вносните листове са изпратени на съответните окръжни сметни палати, задължително се отбелязва върху описите, че такива вносни листове са изпратени в окръжните сметни палати.

§ 13. Окръжните сметни палати, като получат вносните листове за внесените на възстановление кредита суми, отправят ги с данните, изложени в партидните книги по съответните платежни заповеди, съгласно постановленията, отпечатани в самите партидни книги, удостоверяват с подпис върху вносните листове, че вписаните в тях данни отговарят напълно на тия изложени в партидните книги. Ако ли пък данните по вносните листове не отговарят на тия по партидните книги, върху такива вносни листове се отбелязват констатирани несъответствия. Вносните листове още на следующия ден след получаването им от банковите клонове и агентури се изпращат на Върховната сметна палата.

§ 14. Окръжните сметни палати, както и второстепенните разпоредители, възстановяват по своите книги внесените на възстановление кредита суми, след като получат от Върховната сметна палата, месечна ведомост, в която са вписани всички внесени през месеца суми.

§ 15. До гласуването на Закона за изменение и допълнение на Закона за бюджета, отчетността и предприятията, вместо чекове, за които се говори в Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати, ще се издават платежни заповеди.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Министър на финансите.

Издаден в София на 27 май 1925 година.

На първообразния съ[с] собствената на Негово Величество ръка написано:

“БОРИС III”

Приподписал,

Министър на финансите: **П. Тодоров**

Първообразният указ е облечен с държавния печат

*и регистрирован под № 1441
на 29 май 1925 г.*

Пазител на държавния печат,
Управляющ Министерство на правосъдието:
Министър на търговията, промишлеността и труда:
Д. Христов

ДВ, бр. 49, 3 юни 1925 г. Печатно.

№ 122

Указ на цар Борис III за назначаване на Михаил Генадиев за председател на Върховната сметна палата и на съветници при същата Палата.

София, 5 юни 1925 г.

У К А З

№ 6

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на НАШИЯ Председател на Министерския Съвет и Министър на Народното Просвещение, представено НАМ с доклада му от 3 Юний тек[ущата] година под № 958, на основание чл. 15 от Закона за Върховната Сметна Палата и за Окръжните Сметни Палати и съгласно решението на Министерския Съвет от 1 Юний тек[ущата] година;

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. Да назначим за Председател и Съветници при Върховната Сметна Палата:

1. Председател Михаил Генадиев²⁵⁰.
2. Съветник Димитър Матеев²⁵¹.
3. “ Иван Петков²⁵².

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на НАШИЯ Председател на Министерския Съвет и Министър на Народното Просвещение.

Издаден в София на 5 Юний 1925 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ И
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Ал. Цанков

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 124. Оригинал. Машинопис.

Указ на цар Борис III за назначаване на председатели и съветници при Окръжните сметни палати.

София, 5 юни 1925 г.

У К А З

№ 7

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на НАШИЯ Председател на Министерския Съвет и Министър на Народното Просвещение, представено НАМ с доклада му от 3 Юний тек[ущата] година под № 959, на основание чл. 7 от Закона за Върховната Сметна Палата и за Окръжните Сметни Палати и съгласно решението на Министерския Съвет от 1 Юний тек[ущата] година;

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. Да назначим:

А. При Софийската Окръжна Сметна Палата:

1. Председател Йордан Золотов²⁵³.
2. Съветник Тодор Даракиев²⁵⁴.
3. “ Михаил Цонев²⁵⁵.
4. “ Отон Барбар²⁵⁶.

Б. При Бургазската Окръжна Сметна Палата:

1. Председател Н. Ганчев²⁵⁷.
2. Съветник Павел Кораков²⁵⁸.
3. “ Димитър Петев²⁵⁹.
4. “ Стефан Меракчийски²⁶⁰.

В. При Плевенската Окръжна Сметна Палата:

1. Председател Владимир Цветков²⁶¹.
2. Съветник Георги Петков²⁶².
3. “ Н. Бочаров²⁶³.

Г. При Вратчанската Окръжна Сметна Палата:

1. Председател Ив. Железов²⁶⁴.
2. Съветник Хр. Стефанов²⁶⁵.
3. “ Моско Рогев²⁶⁶.

Д. При Пловдивската Окръжна Сметна Палата:

1. Председател Методи Гелев²⁶⁷.
2. Съветник Димо Годоров²⁶⁸.
3. “ Анани Симеонов²⁶⁹.

Е. При Старо-Загорската Окръжна Сметна Палата:

1. Председател Димитър Пеев²⁷⁰.
2. Съветник Иван Хр. Армянов²⁷¹.
3. “ Иван Дечев²⁷².

Ж. При Търновската Окръжна Сметна Палата:

1. Председател Ганчо Пеев²⁷³.
2. Съветник Никола Станев²⁷⁴.
3. “ Станко Лесийски²⁷⁵.

З. При Хасковската Окръжна Сметна Палата:

1. Председател Александър Дипчиков²⁷⁶.
2. Съветник Борис Шивачев²⁷⁷.
3. “ Никола Симеонов²⁷⁸.

И. При Шуменската Окръжна Сметна Палата:

1. Съветник Енчо Цанев²⁷⁹.
2. “ Иван Митев²⁸⁰.
3. “ Атанас Савов²⁸¹.

Назначението на лицата които днес са на държавна служба и минават в Сметните Палати да се счита от 1 того и с право на пътни и дневни пари, а назначението на останалите да се счита от деня на встъпването им в длъжност.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на НАШИЯ Председател на Министерския Съвет и Министър на Народното Просвещение.

Издаден в София на 5 Юний 1925 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ И
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Ал. Цанков

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 126, 127. Оригинал. Машинопис.

№ 124

Заповед на Петър Тодоров, министър на финансите, за назначаване на второстепенни разпоредители по Министерство на финансите, сред които председателят на Върховната сметна палата и председателите на окръжните сметни палати.

София, 27 юни 1925 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ОТДЕЛ ЗА БЮДЖЕТА И ОТЧЕТНОСТТА

ЗАПОВЕД

№ 835

На основание чл. 39 от Закона за Върховната Сметна Палата и Окръжните Сметни Палати, НАЗНАЧАВАМ за второстепенни разпоредители по Министерството на Финансите следните длъжностни лица:

1. Бургаския окръжен данъчен началник за Бургаското окръжно данъчно управление; Анхиалското, Айтоското, Карнобатското, Сливенското, Ямболското, Котленското, Казълагашкото, Малко-Търновското, Васииковското околийски данъчни управления; Бургаската, Кайбиларската, Анхиалската, Васииковската, Малко-Търновската, Созополската митници и Бургаската държавна адвокатура.

2. Видинския окръжен данъчен началник за Видинското окръжно данъчно управление, Кулското околийско данъчно управление, Видинската и Новоселската митници, Видинската държавна адвокатура.

3. Вратчанския окръжен данъчен началник за Вратчанското окръжно данъчно управление; Белоградчишкото, Ломското, Белослатинското, Оряховското, Берковското и Фендинандското околийски данъчни управления; Ломската и Оряховската митници и Вратчанската държавна адвокатура.

4. Пашмаклийския окръжен данъчен началник за Пашмаклийското окръжно данъчно управление; Дъовленското и Даръдеренското околийски данъчни управления; Биюкпаласката, Арденската и Даръдеренската митници.

5. Пловдивския окръжен данъчен началник за Пловдивското окръжно данъчно управление; Карловското, Станимашкото, Татар Пазарджишкото, Пещерското и Панагюрското околийски данъчни управления; Пловдивската митница, Пловдивската и Мастанлийската държавни адвокатури.

6. Плевенския окръжен данъчен началник за Плевенското окръжно данъчно управление; Луковитското, Ловчанското, Никополското, Ябланското и Троянското околийски данъчни управления; Сомовитската и Никополската митници; Плевенската държавна адвокатура.

7. Горно-Джумайския окръжен данъчен началник за Горно-Джумайското окръжно данъчно управление; Петричкото, Мехомийското, Мелнишкото и Неврокопското околийски данъчни управления; Лешнишката, Златаревската, Калечифлишката, Либяховската и Брезнишката митници; Горно-Джумайската държавна адвокатура.

8. Софийския окръжен данъчен началник за Софийското окръжно данъчно управление; Софийското градско централно данъчно управление с IV районно управление I, II, III, V и VI софийски районни данъчни управления, Кюстендилското окръжно данъчно управление, Радомирското, Дупнишкото, Орханйското, Пирдопското, Трънското и Годечкото околийски данъчни управления; Софийската I кл. митница, Софийската градска пощенска митница, Драгоманската и Гюшевската митници; Софийската, Кюстендилската и Пашмаклийската държавни адвокатури.

9. Старо-Загорския окръжен данъчен началник за Старо-Загорското окръжно данъчно управление; Чирпанското, Казанлъшкото и Новозагорското околийски данъчни управления; Старо-Загорската държавна адвокатура.

10. Русенския окръжен данъчен началник за Русенското окръжно данъчно управление; Разградското околийско данъчно управление, Русенската, Брешленската и Кадирската митници и Русенската държавна адвокатура.

11. Търновския окръжен данъчен началник за Търновското окръжно данъчно управление; Горно-Оряховското, Еленското, Дряновското, Габровското, Севлиевоото, Свищовското и Белевското околийски данъчни управления; Свищовската митница и Търновската държавна адвокатура.

12. Мастанлийския окръжен данъчен началник за Мастанлийското окръжно данъчно управление; Кърджалийското, Кошу-Кавашкото, Орта-къойското и Егри-деренското околийски данъчни управления; Маказката и Орта-къойската митници.

13. Хасковския окръжен данъчен началник за Хасковското окръжно данъчно управление; Борисовградското, Харманлийското и Свиленградското околийски данъчни управления; Свиленградската и Хаджиевската митници и Хасковската държавна адвокатура.

14. Варненския окръжен данъчен началник за Варненското окръжно данъчно управление; Варненската, Оборищенската и Беленската митници, Варненския държавен адвокат.

15. Шуменския окръжен данъчен началник за Шуменското окръжно данъчно управление; Провадийското, Ески-Джумайското, Поповското, Преславското и Осман-Пазарското околийски данъчни управления, Чобан-Насуфската митница, Шуменската държавна адвокатура.

16. Счетоводителя при Министерството на Финансите за централното управление, Ликвидационния отдел при Министерството и Българското комисарство по Репарациите по изпълнение Договора за Мир, Министерския Съвет и Върховния административен съд.

17. Началника на канцеларията на Народното Събрание за Народното Събрание.

18. Интенданта на двореца на Н.В.ЦАРЯ - за царския двор.

19. Председателя на Върховната Сметна Палата - за Върховната Сметна Палата и Софийската окръжна сметна палата.

20. Председателите на окръжните сметни палати - за съответните окръжни сметни палати.

София, 27 юний 1925 година.

МИНИСТЪР: (п) П. Тодоров

Верно,

ЗА НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛА: ... *

ДА - Смолян, Ф. 170 К, оп. 1, а.е. 16, л. 2-3. Препис. Машинопис.

№ 125

Окръжно на министъра на финансите до председателите на окръжните сметни палати за прилагане на чл. 4 от Закона за бюджета на държавата за 1920/1921 финансова година и на чл. 21 от същия закон за 1921/1922 финансова година.

София, 16 юли 1925 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Отдел за бюджета и отчетността

О К Р Ъ Ж Н О

№ 3066

До г[оспода] председателите на окръжните сметни палати

Съгласно с чл. 38 ал. III на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати, съобщава Ви се, за ръководство, следното решение на Върховната сметна палата, взето на общо събрание на отделенията ѝ от 7 юлий т.г., а именно:

1) Таксите, които събира Върховната сметна палата по силата на чл. 4 от Закона за бюджета на държавата за 1920/1921 финансова година, ще се събират и от окръжните сметни палати, тъй като една част от работата, която извършваше Върховната сметна палата, с новия Закон за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати, се прехвърля на окръжните сметни палати.

2) Чл. 21 от Закона за бюджета на държавата за 1921/1922 финансова година няма да се прилага от окръжните сметни палати, тъй като същите ще събират специални такси, предвидени в Закона за бюджета на държавата за 1920/1921 година.

София, 16 юлий 1925 година.

Министър: **П. Тодоров**
Началник на отдела: **Б. Иванов**²⁸²

ДВ, бр. 91, 23 юли 1925 г. Печатно.

№ 126

Заявление от Йордан В. Золотов, председател на Софийската окръжна сметна палата, до председателя на Върховната сметна палата, с молба за отпуск за лечение след раняването му при атентата в църквата "Св. Неделя".

София, 24 юли 1925 г.

До Господина
Министър Председателя

Т У К.

З А Я В Л Е Н И Е

От Йордан В. Золотов, председател
на Соф[ийската] Окр[ъжна]
Сметна Палата

ГОСПОДИН МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛЮ,

Въ[в] време на атентата в църквата "Св. Неделя"²⁸³ бях ранен на много места в главата и силно контузен в цялата лява и задна част на гръдния кош с пукване на едно ребро и кръвоизливане в белия дроб, вследствие на което прекарах една травматична пневмония на легло цели два месеца, както това се вижда от приложения тук протокол на медицинската комисия от 10.VI. т.г.

За възстановяване на здравето ми, е необходимо да продължа лекуването при специален режим с правене бани в с. Банки - Софийско, според изказаното мнение от г-да лекарите в горния протокол.

Ето защо и на основание чл. 44 от Закона за държавните служители и чл. 81 от Зак[она] за Върх[овната] См[етна] Палата и Окр[ъжните] См[етни] Палати, Моля Ви, Господин Министър Председателю, да ми разрешите дву-месечен отпуск по болест, считано от дена на ползването, който ще използвам в половин и цели дни пред вид на това, че и г-н съветника Барбар е в отпуск до 15.VIII. т.г. по същите причини, и пред вид правилното и редовно отправление службата в поверената ми палата.-

ПРИЛОЖЕНИЕ: Протокол от 10.VI. т.г.

Гр. София, 24.VII.1925 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОКР[ЪЖНА] СМЕТНА ПАЛАТА: Й. В. Золотов

На документа има резолюция: "Разрешавам. 3/VIII.[19]25. (п)"

№ 127

Указ на цар Борис III за назначаване на съветници в Плевенската, Врачанската и Търновската окръжни сметни палати.

София, 3 януари 1926 г.

У К А З

№ 4

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на НАШИЯ Председател на Министерския Съвет и Министър на Народното Просвещение, представено НАМ с доклада му от 29 декемврий 1925 под № 2299, на основание чл. 7 от Закона за Върховната Сметна Палата и за Окръжните Сметни Палати и съгласно решението на Министерския Съвет от 23 декемврий 1925 г.,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. Да назначим:

- 1) Никола Икономов²⁸⁴ за съветник в Плевенската Окръжна Сметна Палата;
- 2) Димитър Христов²⁸⁵ за съветник въ[в] Врачанската Окръжна Сметна Палата и
- 3) Панайот Кондев²⁸⁶ за съветник в Търновската Окръжна Сметна Палата.

Назначението на всички да се смята от деня на заемане длъжността.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на НАШИЯ Председател на Министерския Съвет и Министър на Народното Просвещение.

Издаден в София на 3.І.1926.

БОРИС III.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
И МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Ал. Цанков**

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 137. Оригинал. Машинопис.

№ 128

Доклад от Владимир Моллов, министър на финансите, до Андрей Ляпчев, министър-председател и министър на вътрешните работи и народното здраве, за преназначаване на същите длъжности на четирима съветници при Върховната сметна палата.

София, 12 февруари 1926 г.

До Господина Председателя на
Министерския Съвет,
Министър на Вътрешните Работи
и Народното Здраве.

ДОКЛАД

№ 542

Господине Председателю,

Народното Събрание, в заседанието си от 16 юли 1924 г., с решение утвърдено от Негово Величество ЦАРЯ с Указ № 50 по Министерството на Финансите, от 30 август с.г., обнародван в брой 126 на Държавния Вестник, от 5 септември 1924 г., ми е разрешило да извърша промяна на тогавашния състав на Върховната Сметна Палата.

След влизане в сила на поменатото решение и до влизане в сила на сега действующия Закон за Върховната Сметна Палата и за Окръжните Сметни Палати настана промяна в стария състав на Върховната Сметна Палата, от който в настоящия ѝ състав останаха само четирима съветници, именно Спас Тричков²⁸⁷, Иван Д. Горанов, Георги Харалампиев и Янко Юрданов²⁸⁸.

При наличността на тия четирима съветници от стария състав на Върховната Сметна Палата в новия ѝ състав считам изпълнен дадения ми от Народното Събрание мандат с поменатото му решение, вследствие на което и съгласно с чл. 15 от Закона за Върховната Сметна Палата и за Окръжните Сметни Палати Ви моля най-почтително, Господине Председателю, да представите на почитаемия Министерски Съвет за преназначаване на заеманите от тях длъжности горепоименованите четирима съветници при Върховната Сметна Палата и да представите на Негово Величество Царя доклад за одобрение на постановлението на Министерския Съвет и Указ за преназначаването на същите съветници.

София, 12.ІІ.[1]1926 г.

Министър на Финансите:
Вл. Моллов²⁸⁹

На документа има резолюция: “Одобрявам. 16/ІІ. А. Ляпчев²⁹⁰”.

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 128. Оригинал. Ръкопис.

№ 129

Постановление на Министерския съвет за преназначаване на същите длъжности на съветници при Върховната сметна палата.

София, февруари 1926 г.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № *

НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,

ПРОТОКОЛ №**,

от февруарий 1926 година.

По представление на Министра-Председателя, Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве, основано на доклад №*** от февруарий 1926 г. на Министра на Финансите, с който последният счита изпълнено решението на Народното Събрание, утвърдено от Негово Величество Царя с Указ № 50 по Министерството на Финансите, от 30 август 1924 г., обнародван в брой 126 на Държавния Вестник, от 5 септември с.г.,

Да се преназначат за съветници при Върховната Сметна Палата следните съветници от стария ѝ състав, заемачи и сега същите длъжности, именно Спас Тричков, Иван Д. Горанов, Георги Харалампиев и Янко Юрданов.

№ 130

Указ на цар Борис III за преназначаване на същите длъжности на съветници при Върховната сметна палата.

София, февруари 1926 г.

У К А З

№*

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

На основание доклада на Нашия Председател на Министерския Съвет, Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве, от февруарий 1926 година, и постановление на Министерския Съвет, протокол №** от февруарий с.г., издадено по представление на Нашия Председател на Министерския Съвет и по силата на чл. 15 от Закона за Върховната Сметна Палата и за Окръжните Сметни Палата,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Преназначаваме за съветници при Върховната Сметна Палата следните съветници от стария ѝ състав, заемащи и сега същите длъжности, именно Спас Тричков, Иван Д. Горанов, Георги Харалампиев и Янко Юрданов, без прекъсване на заплатите им.

Изпълнението на настоящия Указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския Съвет, Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве.

Издаден в Нашия Дворец в Столица София,

Февруарий 1926 г.

Председател на Министерския Съвет,
Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве,***

№ 131

Окръжно на БНБ за възлагане на окръжните сметни палати проверката на приходните и разходните документи по първите две подсметки на държавното съкровище, като Върховната сметна палата следва да бъде само централизатор на тези сметки.

София, 20 март 1926 г.

ОКРЪЖНО

№ 9846/85 от 20.ІІІ.1926 г.

Правят се някои изменения в реда на отчитане
на държавните приходи и разходи.

От 1.IV. т.г. [1926 г.] проверката на приходните и разходните документи по първите две подсметки на държавното съкровище се възлага на окръжните сметни палати. Върховната сметна палата в София ще бъде само централизатор на тия сметки.

За да се осъществи това разпределение на част от контролната служба на Върховната сметна палата, нареждаме следното:

1. Приходните и разходните документи по първите две подсметки на съкровището, заедно с описите, *ще се пращат всекидневно на окръжната сметна палата, в чийто район се числи банковият клон или агентура*, вместо на Върховната сметна палата в София.

2. Описите ще се приготвяват с индиго в два екземпляра, от които вторите екземпляри (без документите) ще се пращат веднага, както досега, на Върховната сметна палата, счетоводство, София.

Писмата, с които се съобщава, че на някоя дата не е имало операция за сметка на съкровището, ще се приготвяват също в два екземпляра.

3. Съобщенията, които сега се изпращат всекидневно на Софийския клон, бюро за провинциални отчитания, ще се приготвяват в два екземпляра с индиго, от които вторите ще се пращат на банковия клон, *гдето е седалището на окръжната сметна палата*. Тия съобщения трябва да бъдат добре проверявани и да се съгласуват съ[с] сумите в описите. Всяка разлика между описите и тия съобщения ще се изправя телеграфно за сметка на виновния служител.

Клоновете и агентурите, които се намират в района на Софийската окръжна сметна палата, ще пращат тия съобщения на Софийския клон, бюро за провинциални отчитания, само в един екземпляр.

4. Банковите клонове нанасят в описи сумите по тия сведения поотделно и по дати за прихода и разхода и вида на сметката.

След получаване сведения от всички клонове и агентури в района на окръжната сметна палата, банковият клон, гдето е седалището на окръжната сметна палата, проверява сумите по описите и общите им сборове съ[с] сведенията на окръжната сметна палата, която за целта ще праща свой чиновник в банковия клон.

След изтичане на месеца, общите суми по тия описи ще се нанасят по дати в описи, чиито сборове ще се сравняват съ[с] също така приготвените от местната окръжна сметна палата описи. Препис от последните описи ще се пращат веднага на Софийския клон, бюро провинциални отчитания. Това клоновете - централизатори ще извършват само деловодно, без да правят счетоводни записвания.

5. Окръжната сметна палата ще проверява редовността на изпратените документи.

Ако някои измежду тях се намерят за нередовни, те ще се връщат веднага на съответния клон или агентура за надлежно изправление. Такива изправления ще стават по реда, показан в окръжно № 317/1925 г., точка 13 по нареждането или съ[с] съгласието на съответната окръжна сметна палата.

Ако в три дни след връщането на документа, грешката не се изправи, на четвъртия ден тая грешка по отношение на съкровището, трябва да се изправи, чрез заверение или задължение сметката на Софийския клон, като насреща сумата се отнесе временно в една текуща безлихвена сметка под наименование: "Изправление грешки по сметката "Държавно съкровище".

На Софийския клон, провинциални отчитания, освен сумата, ще се съобщава: кога е допусната грешката, в какво се състои тя и по чие нареждане (номер и дата на писмото) се изправя.

За всяка такава грешка ще се завежда отделна преписка, която ще се класира след уреждането ѝ.

Висящи (неуредени) суми по тая сметка трябва да се уреждат бърже. Освен това, поканват се контролорите да проверяват добре документите и описите, за да се избегнат такива грешки. Управлението ще държи сметка за грешки от подобно естество.

6. Софийският клон (провинциални отчитания) ще отнася заверо-задълженията, произходящи от тия изправления, в общата преходна сметка на съкровището (точка 10 от споменатото окръжно) за съответния месец, през който е била допусната грешката, като запазва и вальора на операцията, която се сторнира.

7. Преди да се дадат месечни отчитания на съкровището, Софийският клон ще проверява, дали сведенията за приход и разход, заедно съ[с] заверо-задълженията, произходящи от изправление допуснатите грешки за съответния месец, се съгласуват съ[с] сведенията за допълнителните приходи и разходи за същия месец, които Върховната сметна палата, счетоводство, е получила от окръжните сметни палати.

Ако се намери, че някой клон или агентура са закъснели с изправлението на някоя грешка, обяснения за това ще се изискват телеграфно.

8. В началото на м[есец] април т.г. Софийският клон ще закрие сметките на ония общини, които до 31.III. не са издължили отпуснатите им в аванс суми срещу общинските връхнини, като с остатъците по тия сметки ще задължи обикновената сметка на държавното съкровище с вальор I.IV. Олихвяването на същите сметки ще стане в края на текущото шестмесечие.

На Върховната сметна палата ще се пратят извлечения от тия сметки и опис на остатъците им, гдето ще се покаже: кога са открити тия сметки и по чие нареждане (номер и дата на писмото).

След 31.III. т.г. провинциалните клонове и агентури ще приемат вноските срещу задълженията по горните сметки като обикновен държавен приход. Точка 14 от окръжното № 317/1925 г. се отменява.

9. Ако при някои клонове и агентури са останали неуредени авансови разписки от заплати на държавни служители, с чиито суми са задължени било безлихвените сметки на съответните учреждения, било подсметката № 5 “Аванси” по сметката “Държавно съкровище”, с остатъците по тия сметки ще се задължи на I.IV. сметката на Софийския клон, като на главното счетоводство се прати копие от задължителното писмо. Установените ленти за движението по тия сметки до 31 т.м. да се пратят на същия клон, за да олихви сумите до датата на прехвърлянето им. След I.IV. подсметката № 5 “Аванси” се закрива и не трябва да показва остатък.

Авансовите разписки ще се пратят заедно съ[с] задължителното писмо на Софийския клон (провинциални отчитания), който от своя страна ще ги изпрати с опис на Върховната сметна палата, чрез задължение сметката на съкровището с вальор I април.

След 31 т.м. вноските за издължение на тия аванси ще се приемат с вносни листове като обикновен държавен приход.

Това окръжно влиза в сила от I.IV., ако до тогава не последва друго нареждане.

Администратор:
Ив. Русев²⁹¹
Подуправител:
Д. Божилв²⁹²

ДА - Добрич, Ф. 175 К, оп. 1, а.е. 8, л. 15. Печатно.

№ 132

Указ на цар Борис III за назначаване на съветник при Старозагорската окръжна сметна палата и на съветник при Бургаската окръжна сметна палата.

София, 29 юни 1926 г.

У К А З

№ 8

НИЕ БОРИС III
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

Като имаме пред вид доклада от 28 юний т.г. на Нашия Министър-Председател, Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве и управляющ Министерството на Финансите, съгласно с постановлението на Министерския Съвет № IV, от 28 юний т.г., вписано в протокол № 48 и на основание чл.чл. 7, 86 п. 4 и 88 ал. 2 от Закона за Върховната Сметна Палата и за Окръжните Сметни Палати,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. Да преместим съветника при Врачанската Окръжна Сметна Палата ДИМИТЪР ХРИСТОВ за съветник при Старо-Загорската Окръжна Сметна Палата.

II. За член на Врачанската Окръжна Сметна Палата, на мястото на ДИМИТЪР ХРИСТОВ, да преместим, по собствено желание, съветника при Бургаската Окръжна Сметна Палата, СТ. МЕРАКЧИЙСКИ.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Министър Председател, Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве и управляющ Министерството на Финансите.

Издаден в Нашия Дворец в столица София, на 29 юний 1926 г.

БОРИС III.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И
НАРОДНОТО ЗДРАВЕ,
УПРАВЛЯЮЩ МИНИСТЕРСТВОТО
НА ФИНАНСИТЕ: А. Ляпчев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 143. Оригинал. Машинопис.
ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 141. Препис. Машинопис.

№ 133

Указ на цар Борис III за утвърждаване на Наредба за контрола, упражняван от окръжните сметни палати върху разходите по предприятия на стойност до 500.000 лева едното.

София, 20 декември 1926 г.

У К А З

№ 36.

НИЕ БОРИС III
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Министър на финансите, представено Нам с доклада му № 5837, от 20 декември 1926 година, съгласно с решението на Върховната сметна палата от общото ѝ събрание от 3 декември 1926 г., вписано в протокол № 149, точка втора, и на основание на чл. 5 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати,

Постановихме и постановяваме:

Утвърждаваме приложената към настоящия Ни указ “Наредба за контрола, упражняван от окръжните сметни палати върху разходите по предприятия на стойност до 500.000 лева едното”.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Министър на финансите.

Издаден в София, на 20 декемврий 1926 година.

На първообразния съ[с] собствената на Негово Величество ръка написано:

“БОРИС III”

Приподписал,

Министър на финансите: Вл. Моллов

НАРЕДБА

за контрола, упражняван от окръжните сметни палати
върху разходите по предприятия на стойност
до 500.000 лева едното

(Утвърдена с указ № 36 по Министерството на финансите,
от 20 декемврий 1926 г.)

Чл. 1. Независимо от предварителната проверка на разходите за прехрана, фураж, отопление, осветление и за канцеларски нужди, възложена на окръжните сметни палати с наредба, обнародвана в “Държавен вестник” от 1 септемврий 1926 година, брой 122, на същите сметни палати се възлага, още, и предварителната проверка на всички видове разходи, за предприятия чрез търг, или по доброволно съгласие, ако стойността на всяко едно предприятие не надминава 500.000 лева.

Чл. 2. Извършване проверката на тия разходи, визирането на поемните условия и приложенията им, както и на тържните книжа, визирането на приемателните протоколи, както и откриването на кредити за посрещане на същите разходи, ще става по начина, предвиден в наредбата от 1 септемврий 1926 година, помената в чл. 1.

Настоящата наредба влиза в сила от 1 януарий 1927 г.

ДВ, бр. 219, 25 декември 1926 г. Печатно.

№ 134

Указ на цар Борис III за преместване на съветник от Старозагорската в Пловдивската окръжна сметна палата и за назначаване на съветник в Старозагорската окръжна сметна палата.

София, 2 септември 1927 г.

УКАЗ

№ 6.

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на НАШИЯ Председател на Министерския Съвет и Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве, представено НАМ с доклада му от 1.IX.1927, № 912; съгласно X-то постановление на Министерския Съвет, протокол № 52/1927, и на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Да преместим, по негово желание, г. Иван Дечев, съветник при Старо-Загорската окръжна сметна палата, за съветник при Пловдивската окръжна сметна палата.

Да назначим г. Коста Григоров²⁹³, от Вратца, бивш член на окръжна постоянна комисия, за съветник при Старо-Загорската окръжна сметна палата.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на НАШИЯ Председател на Министерския Съвет и Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве.

Издаден в София на 2 септември 1927 г.

Съгласно съобщението на Негово Величество Царя от 25 юлий 1927, и по решение на Министерския Съвет в качеството му на

ЦАРСКИ НАМЕСТНИК,

Председател на Министерския Съвет:
А. Ляпчев

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ И
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И
НАРОДНОТО ЗДРАВЕ: А. Ляпчев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 149. Оригинал. Машинопис.

№ 135

Доклад от Андрей Ляпчев, министър-председател и министър на вътрешните работи и народното здраве, до цар Борис III за назначаване на Никола Коцев за председател на Шуменската окръжна сметна палата.

София, 31 януари 1928 г.

До Негово Величество Царя

ДОКЛАД

№ 136

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО,

На основание чл. 7 от Закона за Върховната Сметна Палата и за Окръжните Сметни Палати и съгласно решението на Министерския съвет, взето в заседанието му от 31 януарий 1928, протокол № 7, чест имам най-покорно да моля ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО да благоволите да назначите г. Никола Коцев²⁹⁴, от Кюстендил, бивш Окръжен управител, за Председател на Шуменската Окръжна Сметна Палата.

Ако ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО одобрявате това мое предложение, най-покорно моля да благоволите да подпишете приложения тук указ.-

София, 31 януарий 1928 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И НАРОДНОТО ЗДРАВЕ:
А. Ляпчев

На документа има резолюция: “Одобрено. БОРИС III.”

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 158. Оригинал. Машинопис.

№ 136

Указ на цар Борис III за назначаване на Никола Коцев за председател на Шуменската окръжна сметна палата.

Кричим, 1 февруари 1928 г.

У К А З

№ 1

НИЕ БОРИС III
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на НАШИЯ Председател на Министерския съвет, Министър на вътрешните работи и народното здраве, представено НАМ с доклада му от 31 януарий 1928 под № 136, на основание чл. 7 от Закона за Върховната Сметна Палата и Окръжните Сметни Палати и съгласно решението на Министерския съвет от 31 януари 1928;

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. Да назначим, на длъжност вакантна, Никола Коцев, от Кюстендил, за Председател на Шуменската Окръжна Сметна Палата.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на НАШИЯ Председател на Министерския съвет, Министър на вътрешните работи и народното здраве.

Издаден в Кричим 1. II. 1928 г.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И НАРОДНОТО ЗДРАВЕ:
А. Ляпчев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 157. Оригинал. Машинопис.

Доклад от съветник и главния счетоводител при Върховната сметна палата до Михаил Генадиев, председател на Върховната сметна палата, за бюджетопоекта за разходите на Върховната сметна палата и окръжните сметни палати за финансовата 1928/1929 г., съгласно закона от 1925 г., според който се предвиждат една Върховна сметна палата и девет окръжни сметни палати.

София, 10 май 1928 г.

До Господина
Председателя на Върховната
Сметна Палата

Господине Председателю,

Както Ви е известно, Върховната Сметна Палата представи своя бюджетопоект за разходите на Върховната Сметна Палата и на окръжните сметни палати за фин[ансовата] 1928/1929 година в Министерството на Финансите, съгласно с нейния устройствен закон от 1925 година, според който се предвиждат една Върховна Сметна Палата и девет окръжни сметни палати, с изрично определени в закона местоседалища, а именно: София, Пловдив, Стара-Загора, Хасково, Бургас, Вратца, Плевен, Търново и Шумен (чл. 2 от закона).

Имайки пред вид, обаче, искането на Министерството на Финансите да се направят известни съкращения, било в персонала, било в броя на окръжните сметни палати, с цел да се постигнат икономии по бюджета, така наложителни и толкова необходими, особено днес, при извънредно тежкото и стеснено финансово положение на страната ни, считаме се за задължени, да Ви изложим последиците, които би имало едно такова съкращение за контрола по бюджета, които последици, смятаме, че добре би било, да бъдат своевременно доведени до знанието на ония отговорни и компетентни места и лица, които ще има да разрешават тоя въпрос като им се дадат и необходимите осветления по въпроса за съкращаване броя на окръжните сметни палати.

X X X

Въпросът за намаляване броя на окръжните сметни палати е тясно свързан, преди всичко, с въпроса за причините и условията, които ги наложиха и при които се създадоха окръжните сметни палати. А тоя въпрос е твърде сложен и има своята история, която е необходимо да се знае.

Върховната Сметна Палата, при режима на закона за същата от 1885 год., който беше в сила до преди новия закон за Палатите от 1925 година, упражняваше предварителен контрол върху държавните разходи и разходите по разните фондове, управлявани от надлежните министри, за всички доставки, както и по изплащане заплатите и другите лични парични възнаграждения на личния състав, пътни и дневни пари, помощи, квартирни и други. Същата проверяваше отчетите на митницата, както и всички други отчети за държавните приходи и разходи, представлявани й ежегодно, заедно с всички приходоразходни документи от отчетниците; отчетите по веществената част, представлявани от заведващите складове за държавни материали; отчетите по паричната и веществената части на окръжните постоянни комисии, градските общини и училищни настоятелства, епархиялните духовни съвети и на мюфтийствата; отчетите на всички обществени, благотворителни и други учреждения, които специалните закони ги задължават да представят тези отчети. Разрешаваше разногласията между кметовете на градските общини и контрольорите или бирниците им, възникнали по изпълнение на бюджета, както и разногласията между председателите на окръжните постоянни комисии, кметовете на селските общини, председателите на училищните настоятелства и секретари-бирниците или касиерите на същите. Произнасяше се тоже по проверка отчетите на държавните банки, както и по отчетите по железниците, пристанищата, пощите, телеграфите и телефоните; по споровете между бюджетно-контролните органи и министрите по повод утвърждаването на търговете. Произнасяше се правилно ли е изпълнен всеки бюджет и излагаше в доклад до Народното събрание резултата от операци-

ите по изпълнението на бюджета. Като апелативна инстанция по жалбите на секретар-бирниците на селските общини, подавани против постановленията на окръжните постоянни комисии по повод проверката отчетите по паричната и веществена части на селските общини и училищните настоятелства в селата.

От горното се вижда, че функциите на Върховната Сметна Палата са били твърде обширни, разнообразни и много важни. За извършването на цялата тая грамадна и претрупана работа Палатата е имала един председател и шест съветници и персонал: началници на служби, контролори-докладчици, книговодители и др., всичко 433 човека. Но поради обширната и грамадна работа, въпреки големия персонал, с който е разполагала Върховната Сметна Палата, службите ѝ са били претрупани, вследствие на което тя е била поставена в невъзможност да изпълнява една от главните си длъжности, а именно да се произнася своевременно дали правилно се изпълнява бюджета и да излага в доклада си до Народното Събрание резултата от операциите по изпълнението на същия. Независимо от това, при извършване контрола на разходите, и приходите, се следваше една сложна процедура, която изискваше голям персонал не само въ[в] Върховната Сметна Палата, но и в Бюджетно-контролните отделения и счетоводства. Вследствие на всичко това и контрола е бил твърде бавен. Така, например, изплащането на заплатите ставаше по следния начин: съответното учреждение изготвяше ведомостта и я изпращаше в бюджетно-контролното отделение на надлежното министерство, където след проверка се издаваше платежна заповед. Тая последната, придружена с ведомостта, се изпращаше въ[в] Върховната Сметна Палата за нова проверка и за визиране. Върховната Сметна Палата, след като направеше проверката си, визираще платежната заповед, която се изпращаше на Държавното Сметководство при М[инистер]ството на Финансите, където след надлежни записвания по книжата, платежната заповед се изпращаше на учреждениято за осребряване. По същия ред и процедура ставаше изплащането и на другите видове разходи: пътни и дневни пари, наеми, канцеларски потреби, отопление и осветление, храна на хората и пр.

По ведомствата, пък, по които имаше и счетоводства, като Министерството на Народното Просвещение, Министерството на Войната, Главната Дирекция на Трудовата Повинност, Главната Дирекция на Железниците, Министерството на Обществените Сгради и пр., тия документи минаваха още една инстанция и контрола в повече.

При всички тия случаи, ако се откриеше някоя грешка, книжата и платежните заповеди се повръщаха за поправка по обратен ред. Явно е от изложеното, каква сложна процедура и колко много посредни учреждения трябваше да се минат, за да може едно лице, което има да взема от държавата, да получи своето вземане. И понеже всичко беше съсредоточено в счетоводствата, бюджетно-контролните отделения и Върховната Сметна Палата, то бавността при проверката на документите беше нещо естествено, обикновено и като че ли в реда на нещата. Причината за това беше, че една и съща работа се вършеше от няколко различни учреждения, а именно от счетоводствата, бюджетно-контролните отделения и от Върховната Сметна Палата. Като се има пред вид, обаче, че само проверката на Върховната Сметна Палата е окончателна, то проверката, която се вършеше от счетоводствата и бюджетно-контролните отделения беше излишна.

По разните отчети, пък, които ѝ се представляваха, Върховната Сметна Палата се произнасяше с привременни постановления, когато признаваше за неиздължен отчетник, а след неговите обяснения, се произнасяше с окончателно постановление, което подлежеше на обжалване пред Върховния Касационен Съд. Тия отчети по паричната и веществената части са твърде много на брой и големи по количеството на придружаващите ги книжа, вследствие на което Върховната Сметна Палата беше претоварена с работа, за да смогне и отговори на своята най-главна и прека задача, а именно своевременно да се произнася, правилно ли е изпълнен бюджета на държавата, както се каза това и по-горе.

От изложеното до тук се вижда, с колко много второстепенна работа е била натоварена Върховната Сметна Палата и каква сложна процедура се е следвала при извършването на контрола. Тази сложност не е дала за резултат ефикасност и бързина в контролата, а бавност и извършване една и съща работа от няколко учреждения. За това е било нужно да се издържа и един голям брой от персонал при тия учреждения. Ето защо, началото, по силата на което се предвиждаше проверката на всички отчети и документи да става на едно място, с развитието на страната се налагаше да бъде изменено, поради това, че в миналото, когато числото на отчетите е било ограничено и операциите по-малко, отчетите от всички краища на страната се събираха тук, в София, и се проверяваха на едно място, въ[в] Върховната Сметна Палата. С развитието на службите, обаче, това положение, макар и да е продължавало да съществува, и да се е търпяло, не е дало възможност за една бърза и своевременна проверка.

Вън от това, от година на година, независимо от постоянно увеличавания персонал, въ[в] Върховната Сметна Палата са постъпвали все по-голям брой отчети и документи, отколкото са могли да бъдат проверени, като, по такъв начин, бяха изостанали непроверени отчети за десетина и повече години. Поради това, и за помещението на Палатата, която в началото е заемала десетина стаи, бяха необходими грамадни здания, които също не можеха да поберат всички книжа и документи.

Въпреки всички тия улеснения, които се даваха на Палатата в помещения и голям брой персонал, последната не успяваше да насмогне на претрупаната работа и оплакванията от отчетниците, които не можеха подир ред години, да добият резултатите от проверените им отчети, продължаваха. Натрупването на едно място на един толкова голям брой отчети и разни други книжа и документи не даваше, също така, възможност на Върховната Сметна Палата да прави лесно и бързо нуждните справки, с което се спъваше работата и се причиняваше бавеж и в проверката. Налагаше се, следователно, да се премахне тая централизация на контролата и да се потърси изход от това положение, чрез децентрализиране и опростотворяване на работата по проверката.

Законът за Върховната сметна палата и за Окръжните сметни палати от 21.II.1925 година, влязъл в сила и турен в действие от 1.VI.1925 год., имаше за цел именно, преди всичко да опростотвори работата по проверката и да създаде една по-голяма бързина, както при визирането на платежните заповеди, така и при извършване проверката на отчетите, чрез децентрализиране и разпределяне работата между окръжни сметни палати. На тия окръжни сметни палати, които по закона са девет на брой, се възложи да проверяват и сметките на всички обществени и благотворителни дружества в района им - работа, която до тогава не се извършваше.

Според горепоменатия закон, на окръжните сметни палати се възложи да упражняват предварителен контрол върху държавните разходи в района, както и върху разходите в същия район, произвеждани от фондовете, упражнявани от надлежните министерства, по изплащане заплатите и други лични парични вознаграждения на личния състав, пътни и дневни пари, помощи, квартирни, лекционни и други, за канцеларски и други веществени разходи, извършени направо от учрежденията, когато не се произвежда търг и не се сключват споразумения по доброволно съгласие. Същите палати, според този закон, проверяват отчетите за държавните приходи и разходи, представлявани ежегодно, заедно с всички приходо-разходни документи от отчетниците по паричната част в окръга. Проверяват отчетите по веществената част, представяни от завеждащи складовете за държавни материали в района. Проверяват отчетите по паричната и веществената части на окръжните постоянни комисии, градските и селските общински управления, градските и селски училищни настоятелства, епархийските духовни съвети, и мюфтийства и отчетите на всички обществени, благотворителни и други учреждения, които специалните закони ги задължават да представляват такива, или на които уставите се утвърждават от Министерството на Вътрешните Работи.

Разрешават разногласията между кметовете на градските общини и контрольорите (бирниците) им, възникнали по изпълнението на бюджета, както и разногласията между председателите на окръжните постоянни комисии, кметовете на селските общини, председателите на училищните настоятелства и секретари-бирниците или касиерите на същите. Упражняват контрол периодически, чрез свои органи, на самото място по събирането и внасянето на държавните, окръжните, общинските и обществени приходи и извършените разходи от съответните длъжностни лица.

За своята дейност са задължени от Закона да представляват ежегодно отчети на Върховната Сметна Палата.

Независимо от тази работа, окръжните сметни палати се предвижда да извършват и всички онези работи, които Върховната сметна палата им възлага съ[с] съгласието на Министра на Финансите. Върховната сметна палата, имайки пред вид резултатите от проявената дейност от окръжните сметни палати през първата година на тяхното функциониране и, за да създаде едни по-преки и непосредствени отношения между окръжните сметни палати и гражданството, което имаше известни вземания от държавата, и да го улесни, както и за да се създадат някои по-големи и належащи подобрения в държавна и обществена отчетност и сметководство, възложи на окръжните сметни палати, въз основа на чл. 5 от Закона за Върховната Сметна Палата и за Окръжните Сметни Палати, понеже ги намери достатъчно подготвени, и някои нови функции от контролен и сметководен характер, с което разшири тяхната компетенция, увеличи работата им и създаде и по-тесни връзки между тях и кредиторите на държавата, а така също създаде и едно опростотворение в сметководната си служба. Така, на окръжните сметни палати, през течение

на бюджетното упражнение за финансовата 1926/1927 година се възложи и следната нова работа:

1. Сметководството на държавните приходи и разходи, което беше централизирано на едно място - във [в] Върховната сметна палата, от 1 април 1926 година, по силата на изработената за целта от Палатата наредба за водене сметката на държавните приходи и разходи, утвърдена с указ № 11 от 31 март 1926 година и обнародвана в Държавен вестник брой 8 от 10 април с [ъщата] година се възложи на окръжните сметни палати. Последните, въз основа на изпратените от клоновете и агентурите на Българската народна банка в района им изплатени платежни заповеди и вносни листове за извършените разходи и внесени държавни приходи, започнаха да изработват и да изпращат за всеки петнадесет дни от месеца на Върховната сметна палата, подробни ведомости за прихода и разхода по бюджета на държавата по параграфи и по министерства и дирекции. Въз основа на тия данни, надлежно сверени съ [с] сметката при Софийския клон на Българската народна банка, като централизатор на сметките на държавното съкровище, Върховната сметна палата започна да изработва таблица за положението на държавните приходи и разходи за всеки 15 дни от месеца и да го представя на Министра на Финансите, като го прави достояние и на всички лица и учреждения, интересуващи се от него. Благодарение на тоя нов ред на отчитане и водене сметката на държавните приходи и разходи чрез Окръжните сметни палати, на Върховната сметна палата се даде възможност да може своевременно да приключва сметките си и във [в] всеки един момент да може да даде потребните данни за прихода и разхода на държавата, а също така да организира и административния контрол върху приходите;

2. С изменение и допълнение на Правилника за прилагане закона за бюджета, отчетността и предприятията, утвърдено с указ № 11 от 31 март 1926 година и обнародвано в Държавен вестник, брой 8 от 10 април с [ъщата] година, за по-голямо улеснение и бързина в проверката, начина от 1 април 1926 година, вещественото отчитане по прехраната на хората и фуража на добитъка се отдели от паричното, като се възложи на окръжните сметни палати да извършват проверката на отчетите по прехраната и фуража по веществената част, а паричното отчитане, т.е. проверката на плащанията по извършените разходи за прехраната и фуража оставаше да се извършва от Върховната сметна палата. За тая цел с наредба по прилагане на глави XII и XIII от Правилника за прилагане Закона за бюджета, отчетността и предприятията, утвърдена с указ № 11 от 31 март 1926 година и обнародвана в Държавен вестник, брой 8 от 10 април с.г., се дадоха на Окръжните сметни палати необходимите упътвания, досежно реда, по който ще извършват проверката на месечните вещи отчети по прехраната и фуража, както и досежно реда и начина за водене на потребните книги за тая цел;

3. С наредба за контрола по разходите за прехрана, фураж, отопление, осветление и за канцеларски нужди, упражняван от Окръжните сметни палати, утвърдена с указ № 29 от 28 август 1926 година, обнародвана в Държавен вестник брой 122 от 1 септември с.г., на окръжните сметни палати се възложи, начиная от 1.IX.1926 год., да извършват и предварителната проверка на разходите, извършвани чрез търг, по доброволно съгласие или направо от пазаря за продоволствие (прехрана) на болните, затворниците, трудоваците, войниците и учениците, както и на работниците в държавните заводи и стопанства, на които се полага храна от държавата и фураж за добитъка. Така също, възложи се на окръжните сметни палати, по силата на тая наредба, предварителната проверка и на разходите за отопление, осветление, за канцеларски нужди, доставени по същите начини. С тая наредба, която прехвърля на окръжните сметни палати и паричното отчитане по прехраната и фуража, се създаде още едно улеснение, за учрежденията и гражданите, като се даде възможност на предприемачите-доставчици да уреждат и получават вземанията си чрез надлежната окръжна сметна палата, без да става нужда да губят време и да харчат средства за това чак в София, както това беше при стария ред, когато тия плащания подлежах на проверка и виза от Върховната сметна палата;

4. С наредба за оформяването на сумите, теглени под разписки от Държавното съкровище от длъжностни лица, през разни години и по разни ведомства, и, които до 1 април 1926 год., са останали неоформени, по разни причини, обнародвана в Държавен вестник брой 143 от 25 септември 1926 година, се възложи на окръжните сметни палати да изискват от съответните бюджетно-контролни отделения и счетоводства и да приведат в известност разходо-оправдателните документи по тия суми, да се произнесат по тях, както и на какви суми възлизат документите, които са намерени за редовни, та при разполагаем бюджетен кредит, да може да се оформят съответните разписки, и

5. С наредба за контрола, упражняван от окръжните сметни палати върху разходите по предприятията на стойност до 500.000 лв. едното, утвърдена с указ № 36 от 20 декември 1926 година и обнародвана в Държавен вестник, брой 219 от 25 декември с.г., на окръжните сметни

палати се възложи, начиная от 1 януарий 1927 година, още и предварителната проверка на всички видове разходи, за предприятия чрез търг, или по доброволно съгласие, ако стойността на всяко едно предприятие не надминава 500.000 лева.

Въпреки тая голяма, разнообразна и трудна работа, която биде възложена на окръжните сметни палати през течение на финансовата 1926/1927 година, благодарение на положените усилия и системно ръководство от страна на управителните и ръководни тела при окръжните сметни палати, както и благодарение на непрекъснатия и постоянен надзор, който упражняваше Върховната Сметна Палата над тях, окръжните сметни палати можаха с успех да се справят и с тия нови функции и нова работа и да покажат, че те, като контролни и сметководни институти, оправдават своето съществуване и целта, в името на която бидоха създадени, а именно - бърза, навременна, ефикасна и резултатна контрола.

X X X

От всичко това е явно, че оправдателните документи по всички тия видове разходи, с новия закон се предвижда да не минават вече чрез посредните учреждения, - счетоводствата и бюджетно-контролните отделения. Пътят на тия документи сега е много по-къс и процедурата по-кратка, отколкото при стария ред, в резултат на което се яви и експедитивността при извършване на контролата, тъй като, при тоя начин на контрол, избягва се да се извършва една и съща работа от две или повече учреждения, поради което яви се и излишек в персонала при бюджетно-контролните отделения и счетоводства. И заради това, още с туряне в действие на Закона за Върховната сметна палата и за Окръжните сметни палати, голяма част от персонала в счетоводствата и бюджетно-контролните отделения беше намален, като някои от тях бидоха изцяло закрити. Така, докато през 1924/1925 фин.год., персонала при бюджетно-контролните и счетоводни служби е бил 515 човека и при Върховната Сметна Палата, заедно с отделението за Държавното сметководство - 433 човека, или всичко 948 човека, през 1925/1926 фин[ансова] год[ина], т.е. след влизане в сила на новия закон за Палатите, персонала при бюджетно-контролните и счетоводни служби е бил намален на 272 човека, а тоя при Върховната сметна палата на 132 човека, като за окръжните сметни палати са били предвидени 424 човека, или всичко 828 човека. Обаче, през следующите години, персонала при Върховната сметна палата и при Окръжните сметни палати и претърпял нови съкращения, а именно: през 1926/1927 ф[инансова] г[одина] Върховната Сметна Палата е имала 115 човека, а през 1927/1928 ф[инансова] г[одина] се намалява на 108 човека; а персонала на окръжните сметни палати за същите години е намален на 373 човека. Или, общо взето, е постигнато намаление от 195 човека в сравнение с 1924/1925 финансова година.

Една важна и съществена функция на окръжните сметни плати е и контрола, който им се възложи да упражняват чрез своите органи на самото място по събирането и внасянето на държавните приходи, което дава възможност, Върховната сметна палата да съсредоточи в себе си сметките по прихода и разхода на държавата. Според тоя нов ред в Държавното сметководство Окръжните сметни палати изпращат на всеки 15 дни ведомости за прихода и разхода на държавата в района им на Върховната сметна палата, както се каза по-горе, където се сравняват съ[с] сведенията, дадени от Б.Н.Банка. Този начин, който се въведе от 1.IV1926 год., даде възможност, щото контролата върху прихода и разхода на държавата да бъде ефикасен, положението на държавното съкровище да е известно всеки момент, което пък дава възможност на Финансовия Министър да съобразява своята дейност, с постъпленията на съкровището. Този начин на контрол върху приходите и разходите на Държавното съкровище, направи излишно цяло едно отделение от Финансовото Министерство, а именно държавното сметководство, което имаше персонал 107 души.

По силата на новия Закон за Върховната сметна палата и за Окръжните сметни палати от 21.II.[1]925 г., на Върховната сметна палата се възложи да извършва предварителен контрол по всички разходи по предприятия, както и на други някои разходи от по-особен и важен характер, като тия по изпълнението договора за мир, по реквизицията и други такива, които не се проверяват от Окръжните сметни палати. Същата се произнася, надлежно сезирана, по жалби против решенията на окръжните сметни палати по отказ на виза за разходи, които те проверяват. Като касационна инстанция против решенията на окръжните сметни палати, издадени по проверка на отчетите на разните отчетници - длъжностни лица. Същата се произнася като първа и последна инстанция при проверка отчетите на митниците, както и по изпращаните й изложения за резултата от извършената проверка на отчетите по железниците, пристанищата, пощите и телеграфи-

те; издава окончателни решения за издължение и неиздължение на длъжностни лица - отчетници при държавните банки; същата се произнася, правилно ли е изпълнен всеки бюджет, и изказва мнение върху преобразованията и подобренията на държавното и общественно счетоводство; представя доклад до Народното Събрание, в който излага резултата от операциите по изпълнението на бюджета, като обръща особено внимание върху това, дали има превишен някой параграф от бюджета от страна на разпоредителите с кредита, както и съблюдавани ли са постановленията от Закона за Б.О.П., като излага и всички неправилности, които Окръжните сметни палати и Върховната сметна палата са забелязали по изпълнението на съответния бюджет.

Вън от това, учредения по силата на същия закон Специален съд при Върховната сметна палата се произнася по жалби, подавани против постановленията на Министра на Финансите, издавани въз основа на чл. 24 от Закона за финансовата инспекция и чл. 82 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията, по решенията на Окръжните сметни палати, издадени по силата на чл. 73 от Закона за окръжните съвети, както и по решенията на Окръжните сметни палати, по ревизионните актове на контролорите при окръжните сметни палати по чл. 4 буква "к" от Закона за В.С.П. и О.С.П., а също и по постановленията, издавани по силата на Закона за съкращаване формалностите за разходите, извършени през време на войните.

Резултатите, които са постигнали окръжните сметни палати през двегодишната дейност от създаването им се изразяват в изпълнение на функциите, възложени им по силата на чл. 4 в свързка с чл. 5 от Закона за Върховната сметна палата и за Окръжните сметни палати и са подробно изложени в докладите на Върховната сметна палата до Народното Събрание по изпълнение на същите бюджети, стр. 40 - 68 включително от доклада за 1925/1926 г. и стр. 29 - 63 включително от доклада за 1926/1927 година, за да ги не изброяваме, тъй като мястото не позволява това.

Това, което прави впечатление от тия резултати, реализирани благодарение на новата организация на контрола (предварителен и окончателен), упражняван от окръжните сметни палати, и което следва да бъде подчертано, е:

1. Че предварителния контрол върху разходите, упражняван от окръжните сметни палати и от Върховната сметна палата, създаде редица преимущества и удобства и за държавната и обществена отчетност и за гражданството, тъй като чрез тая реформа се постигна едно опростотворяване на работата, създаде се една своєвременна и бърза проверка, а освен това, постигна се и едно значително съкращаване на персонала в редица учреждения;

2. Съ[с] създаването на окръжните сметни палати се засили извънредно много проверката на годишните отчети, представлявани както от държавните отчетници, така и от тия при изборните учреждения, нещо, което в миналото, преди създаването им, въпреки големия персонал, с който разполагаше Върховната Сметна Палата, и която следваше да извършва тия проверки и то не в цялост (отчетите на селските общини се разглеждаха от нея само по апел, а проверката им се извършваше от окръжните постоянни комисии), не можеше да се постигне. Достатъчно е да се отбележи само, че в окръжните сметни палати в продължение само на две години са постъпили всичко 46.161 разни годишни отчети (една значителна част от които са за минали, стари години), от които същите палати са проверили 24.459 отчети и са останали непроверени 21.703 отчети; че по проверените 24.458 годишни отчети са били издадени от окръжните сметни палати всичко 39.058 решения, от които 13.361 привременни решения за неиздължение на разни неизправни отчетници, на обща сума 173.799.868 лева, 20.917 окончателни решения за издължение на редовни отчетници, с които се освобождават от отговорност по проверените им редовни отчети и 4.780 окончателни решения за неиздължение на нередовни отчетници, на обща сума 20.008.361 лева, за да се види каква грамадна и ценна работа са извършили тия окръжни сметни палати, ефекта от която се чувства по един доста осезателен начин от всички отчетници. А това е един факт, който не бива да се пренебрегва, и в свързка с който следва да се направи и съответното заключение за ползата и необходимостта от тия контролни институти;

3. Благодарение, именно, на предварителния контрол на разходите, упражняван от окръжните сметни палати, можа да се премахне пакостната за съкровището практика, да се теглят суми под разписка, особено за заплати и др. лични парични възнаграждения, нещо, което е правено систематично в миналото, и което е в нарушение на Закона, тъй като не се е давало възможност на Палатата да се произнесе своєременно по редовността и правилността на разходите по тия разписки, а освен това, тия разходи, веднаж платени, не винаги са били своєременно оформявани с платежни заповеди;

4. Вън от всичката друга контролна работа, която тоже с успех извършват окръжните сметни палати, под прекия надзор и ръководството на Върховната Сметна Палата и за която ра-

бота се дават най-подробни данни в докладите на Върховната сметна палата за изтеклите две бюджетни години, 1925/1926 и 1926/1927, една от най-ценните придобивки, която се явява като пряк резултат от създаването на окръжните сметни палати и реорганизиране на държавното сметководство чрез децентрализирането и прехвърлянето на работата по него в окръжните сметни палати, е тая, че с установяване на новия ред, от Закона за Върховната сметна палата и за Окръжните сметни палати, се даде възможност на Върховната Сметна Палата в едно непродължително време, да изработи сключените сметки за редица минали бюджети и да представи на Народното Събрание докладите си по тях.

Така, за един период от време от около 2 години, Върховната сметна палата успя да изработи и представи на Народното Събрание докладите си по изпълнение на бюджетите за 1920/1921 до 1926/1927 финансови години включително, или за 7 сключени бюджети. С това Върховната Сметна Палата е напълно ажур, както се казва, в сметките си. А това дава възможност на Народното Събрание да се произнася своевременно по изпълнение на бюджета.

За това положение, оценявайки го твърде правилно, Министра на Финансите, в своята реч, по повод на внесения от него законопроект за извънбюджетен (свръхсметен) кредит към бюджета за 1927/1928 финансова година, се изразява по следния начин:

“Преди всичко аз съм длъжен да кажа, че Народното Събрание сега се намира в крайно благоприятно положение, в каквото то не се е намирало от дълги години - да има отчетите на Върховната Сметна Палата до 1925/1926 бюджетна година. След кратко време ще получи отчета на Върховната Сметна Палата за 1926/1927 бюджетна година. Следователно, ние ще бъдем ажур, както се казва, и народното представителство ще може по този отчет да проверява не само действия, които са станали безинтересни, поради туй, че те са вече един вид покрити с давност на минали години, 9 - 10 години, но ще може да проверява действията, упражнението на бюджетите от Министра, който внася бюджета, който е пред Вас, и който, следователно, може да ви даде и сметка и който е длъжен да даде тая сметка и когото вие можете също така да поставите в положение да ви даде тая сметка. Досега българското Народно събрание не се е намирало в това положение. Аз давам всичката възможност то да бъде осветлено по всичките сметки, по всичките разходи, по всичките неправилности на бюджетното упражнение и то, както ви казах, почти до днешен ден, дотогава, докогато стигат сметките, до сегашния момент” (стр. 1149 от Стенографските дневници на XXII О[бикновено] н[ародно] с[ъбрание], I Р[едовна] С[есия], 643., 28.III.1928 г.).

X X X

След всичко изложено до тука, Господине Председателю, намираме, че много лесно могат да се предугадят и видят всички пакостни последици, които би предизвикало едно намаление броя на окръжните сметни палати, каквото се проектира да се направи в бюджетно-поректа на същите за предстоящата финансова 1928/1929 година, без от друга страна фактически да се постигне каквато и да било икономия, защото:

1. Съ[с] съкращаването на една или повече палати, се уязвява по косвен начин самия принцип на децентрализиране предварителния контрол върху разходите, както и на окончателния контрол на годишните отчети, прокаран в Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати, като заедно с това се нанася и един твърде чувствителен удар върху една от главните цели, които преследва споменатия закон, а именно - чрез окръжните сметни палати, да се даде една бърза, ефикасна и резултатна контрола, като се значително опростотвори цялата процедура по издаването, контролата и визирането на платежните заповеди, както и проверката на годишните отчети. Това постижение се доказва твърде красноречиво от двегодишната дейност на окръжните сметни палати, подробно изложена в докладите за тия години на Върховната сметна палата до Народното Събрание;

2. Съкратяването на една или повече палати, не би могло да даде в резултат значителни икономии, тъй като работата, вършена от тия палати, ще трябва да се прехвърли автоматически върху ония от останалите, в чиито райони ще се включат закритите окръжни сметни палати. А това ще има за последствие разноски, преди всичко, по превоз и пренасяне на всичките книжа от тия Палати, наемане нови помещения, увеличаване на канцеларските разноски, разходи по отопление и осветление и всички други веществени разходи. От друга страна, по-голямото натрупване на книжа на едно място ще усложни в значителна степен справките по тия книжа, щото ще ги

направи по-трудни и изискващи по-продължително време, нещо, което не може да не се отрази и върху общия ход на работата;

3. Едно евентуално закриване на една или повече окръжни сметни палати ще предизвика след себе си застой в работата за известно време и в другите окръжни сметни палати, поради прехвърляне на работата към тях, като персонала ще бъде ангажиран всецяло и изключително с предварителния контрол на разходите, без да може да се проверяват каквито и да било отчети. А това неминуемо ще доведе до едно нежелателно и пакостно за контролата, задръстване на работата;

4. Съкращаването на някои от окръжните сметни палати, не може да има за резултат съществени икономии и в персонала, тъй като прехвърлената работа от закритите окръжни сметни палати в останалите, за да не изостава и се натрупва, ще трябва да се върши почти от същия контролен и помощен персонал, както и сега. Между впрочем, следва да се отбележи, че за добрия ред и експедитивност в работата, наличния персонал по настоящем в окръжните сметни палати е и без това едвам достатъчен за да върши с успех своята тежка и отговорна контролна работа, и следователно най-малкото измежду него може да се търсят и правят съкращения;

5. Разходите за издръжката на Върховната Сметна Палата и Окръжните Сметни Палати, на тия върховни финансови съдебно-контролни учреждения в страната ни, които се предвиждат кръгло на 24.000.000 лева в бюджета-проекта за 1928/1929 фин[ансова] год[ина], представляват в сравнение с редица други ресори от бюджета на държавата, такава незначителна сума, че Върховната Сметна Палата не намира никакво разумно основание за предприемането на каквито и да било по-чувствителни съкращения по този бюджет, които, ако биха се направили, биха били само в ущърб на една добра и ефикасна контрола. А тая контрола, в продължение на две години само, както се каза вече, във от моралния ефект, който е упражнила върху отчетниците, е задължила нередовните от тях с окончателни решения, на обща сума 20.008.361 лева, които подлежат на събиране;

6. Съкращаване броя на окръжните сметни палати ще повлече след себе си и едно задръстване на работата в сметководството у тях, а заедно с това ще постави и Върховната Сметна Палата в невъзможност да изнася своевременно и периодично положението на държавните приходи и разходи, така необходимо да се знае във всеки момент, особено сега. А както е известно и както се каза вече, сметководството успя, благодарение на новия ред и на окръжните сметни палати, и то след дълга и упорита работа, да доде напълно ажур в сметките и работата си;

7. Съкращение броя на окръжните сметни палати ще бъде в пълен разрез с желанието, изявено от страна на изборните учреждения, което от ден на ден става все по-настойчиво, да се въведе предварителен контрол, упражняван от окръжните сметни палати, и по отношение на разходите при тия учреждения, на първо време, поне за по-крупните разходи по техните бюджети, каквито са тия за предприятия по постройки, големи доставки и пр., тъй като твърде добре съзнават голямата полза от такъв един контрол и за бюджетите на изборните учреждения, нещо, което не би могло да се направи, ако палатите биха се намалили или съкратили.

8. Благодарение на окръжните сметни палати от не малко селски общини се изискаха отчетите им за време от преди 25 - 30 години, и се провериха едвам сега от тия палати. Разбира се, такава една проверка е без значение, защото някои от отчетниците са починали и техните наследници не са в състояние да дадат никакви обяснения за допустнатите нередовности, като често пъти и начетените суми по тях поради тия и др. причини са останали несъбираеми. Едно евентуално намаление броя на окръжните сметни палати, следователно, ще бъде едно връщане назад, към това минало на задръстена работа и непроверени от години отчети;

9. Окръжните сметни палати, мимо всичката друга своя работа, през двегодишната си дейност, макар и в твърде ограничен размер, поради ангажирания в работа персонал, можах да произведат чрез свои органи редица ревизии на самото място, в надлежните учреждения, за да установят и проверят доколко събирането и внасянето на държавните, окръжни, общински и обществени приходи и извършени разходи се събират или извършват от съответните длъжностни лица - отчетници своевременно, редовно и законосъобразно. Резултатът от тях беше твърде ефектен. Много отчетници бидоха начетени за констатираните липси в касите им, като за някои от тях се възбуди и съдебно преследване за злоупотреби и пр. При един намален брой на окръжните сметни палати, съ[с] задръстена и претрупана работа, този контрол, който е твърде наложителен и желан, особено сега, съвсем не би можал да се упражнява.

10. Най-сетне, едно съкращение в броя на окръжните сметни палати, чиито местоседалища и райони на действие са точно определени по закон (чл. 2) би могло да стане, пак, само с отделен, специален закон за изменение устройствения закон за палатите, но не и с бюджети, като

се укаже подробно административните окръзи от евентуално закритите палати, в кои райони на останалите окръжни сметни палати се включват.

11. Изтъква се, че при сегашния ред на контрол от страна на Върховната Сметна Палата и на окръжните сметни палати се отнимало възможността на бюджетно-контролните отделения да знаят винаги положението на ангажиментите. Това нещо не отговаря на действителното положение на работата. Главното предназначение на бюджетно-контролните отделения е предварително да знаят и да се произнасят по целесъобразността и необходимостта от разхода, а не като се разреши сумата и се произведе разхода от представените документи да вадят заключение да ли тоя разход е бил необходим или не. Бюджетно-контролните отделения като административни органи, трябва да знаят предварително, още при съставяне на бюджета кои разходи са необходими и какви кредити трябва да бъдат разрешени.

Веднъж тия кредити разрешени с бюджета, според сегашния ред, бюджетно-контролните отделения се отнасят до Министерството на Финансите (специалната комисия по разрешаване на разходите), с искане за кои учреждения за какви нужди и какви разходи им са необходими да произведат. Министерството на Финансите, респ[ективно] специалната комисия, като изучава въпроса и указва кои разходи в какъв размер само може да се произведат, на бюджетно-контролните отделения предстои тогава срещу исканията на разните учреждения да делегират кредити само за ония разходи и в такива размери, за каквито се е произнесло Министерството на Финансите. Следователно, те знаят какви ангажименти предстои да бъдат поети и в какъв размер и могат да водят сметка за тях.

А веднъж делегирани такива кредити, предполага се, че въпроса е добре проучен и бюджетно-контролните отделения разумно и след надлежна преценка са разрешили тия кредити и няма нужда повторно да се занимават с целесъобразността на разхода и да искат отново да се произнасят по него и не би било възможно това, понеже разхода е извършен вече.

XXX

Имайки всичко това пред вид, ние смятаме, че по въпроса за съществуването на окръжните сметни палати се представят следните две възможности: или да се върнем отново назад към старото положение, на упражняване контрол, по стария закон за Върховната Сметна Палата от 1885 година, което положение се съзнава и от народното представителство, че не даде добри резултати и трябваше да се отмени, което се и направи с новия закон за Палатите от 1925 година, или пък да се запази и даже разшири дейността на окръжните сметни палати в духа на принципа за пълна децентрализация на контрола, като вместо да става дума за съкращаване на окръжните сметни палати, се развие още повече тоя контрол и се открият, по възможност, такива палати за всеки административен окръг.

София, 10 май 1928 г.

При Върховната Сметна Палата,

СЪВЕТНИК:...*

ГЛАВЕН СЧЕТОВОДИТЕЛ:...

Прието от общото събрание на Върховната Сметна Палата от 15 май 1928 г. като приложение към решението й № 438.

15 май 1928 г.

Председател: М. Генадиев
Секретар:...

№ 139

Указ на цар Борис III за уволняване на съветници при окръжни сметни палати поради закриване на длъжности и свързаните с това размествания.

София, 24 юни 1928 г.

У К А З

№ 6.

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

Като имаме пред вид доклада № 763, от 31 май 1928 година на Председателя на Министерския съвет, Нашия Министър на вътрешните работи и народното здраве и съгласно с XXI-то и II-то постановления на Министерския съвет, протоколи №№ 38 и 40/1928, по повод на закриване на осем длъжности на съветници при окръжните сметни палати, от които двете са вакантни,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Уволняваме, поради закриване на длъжности, начиная от деня на предаване длъжността, следните шест съветници при окръжни сметни палати:

Димитър Тодоров, съветник при Пловдивската окръжна сметна палата; Тодор Даракиев, съветник при Софийската окръжна сметна палата; Димитър Христов и Коста Григоров, съветници при Старо-Загорската окръжна сметна палата; Моско Рогев, съветник при Вратчанската окръжна сметна палата, и Никола Симеонов, съветник при Хасковската окръжна сметна палата.

В свързка с поменатите уволнения стават следните размествания:

Съветника при В[елико]търновската окръжна сметна палата Никола Станев се премества за съветник при Софийската окръжна сметна палата; съветника при Шуменската окръжна сметна палата Иван Н. Митев се премества за съветник при Старо-Загорската окръжна сметна палата; съветника при В[елико]търновската окръжна сметна палата Станко В. Лесийски се премества за съветник при Хасковската окръжна сметна палата, и съветника при Плевенската окръжна сметна палата Никола Бочаров се премества за съветник при В[елико]търновската окръжна сметна палата.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Председателя на Министерския съвет, Нашия Министър на вътрешните работи и народното здраве.

Издаден в София на 24.VI.1928 г.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И
НАРОДНОТО ЗДРАВЕ: А. Ляпчев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 164. Оригинал. Машинопис.

№ 140

Указ на цар Борис III за приемане оставката на съветника при Върховната сметна палата Иван Д. Горанов и назначаването на негово място на Никола Коцев.

Кричим, 23 септември 1928 г.

У К А З

№ 12.

НИЕ БОРИС III
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

Като имаме пред вид доклада № 1269 от 18 септември 1928 година на Председателя на Министерския съвет, Нашия Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве, съгласно с XXIX-то постановление на Министерския Съвет, от 18 септември 1928 година, вписано в протокол № 59 и на основание чл. 7 от Закона за Върховната Сметна Палата и за Окръжните Сметни Палати,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Приемаме оставката на Съветника при Върховната Сметна Палата ИВАН Д. ГОРАНОВ. На негово място, за Съветник при Върховната Сметна Палата, назначаваме НИКОЛА КОЦЕВ, Председател на Шуменската окръжна сметна палата.

Изпълнението на настоящия Указ възлагаме на Председателя на Министерския Съвет, Нашия Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве.

Издаден в Дв[ореца] Кричим на 23.IX.1928 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И
НАРОДНОТО ЗДРАВЕ: А. Ляпчев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 181. Оригинал. Машинопис.

№ 141

Указ на цар Борис III за назначаване на Георги Петков за председател на Шуменската окръжна сметна палата.

Евксиноград, 20 октомври 1928 г.

У К А З

№ 13

НИЕ БОРИС III
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

Като имам пред вид доклада № 1422, от 18 октомври 1928 година на Председателя на Министерския съвет, Нашия Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве, съгласно с LI - о постановление на Министерския съвет, вписано в протокол № 65, от 17 октомври 1928 година и на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за Окръжните сметни палати,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

За председател на Шуменската окръжна сметна палата назначаваме съветника при Плевенската окръжна сметна палата Георги Петков;

За съветник при Плевенската окръжна сметна палата, на мястото на Георги Петков, назначаваме бившия съветник при Хасковската окръжна сметна палата Никола Симеонов.

Изпълнението на настоящия Указ възлагаме на Председателя на Министерския Съвет, Нашия Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве.

Издаден в Нашия Дворец в Евксиноград на 20 октомврий 1928 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И
НАРОДНОТО ЗДРАВЕ, А. Ляпчев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 188. Оригинал. Машинопис.

№ 142

Указ на цар Борис III за приемане оставката на Спас Д. Тричков, съветник при Върховната сметна палата и назначаването на негово място на д-р Христо Абаджиев.

София, 7 ноември 1928 г.

У К А З

№ 16.

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

Като имаме пред вид доклада № 1573 от 6 ноемврий 1928 година на Председателя на Министерския съвет, Нашия Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве, съгласно с XXX-то постановление на Министерския Съвет, от 5 ноемврий 1928 година, вписано в протокол № 70 и на основание чл. 7 от Закона за Върховната Сметна Палата и за Окръжните Сметни Палати,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Приимаме оставката на Съветника при Върховната Сметна Палата Спас Д. Тричков, а на негово място, за Съветник при Върховната Сметна Палата, назначаваме Д-р Хр. Абаджиев²⁹⁵, бивши Началник на Отделението за Митниците при Министерството на Финансите.

Изпълнението на настоящия Указ възлагаме на Председателя на Министерския Съвет, Нашия Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве.

Издаден в София на 7 ноемврий 1928 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И
НАРОДНОТО ЗДРАВЕ: А. Ляпчев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 198. Оригинал. Машинопис.

№ 143

Указ на цар Борис III за приемане оставката на Александър Дипчиков, председател на Хасковската окръжна сметна палата и назначаване на негово място на Стефан Шиваров.

София, 15 март 1929 г.

У К А З

№ 3.

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

Като имаме пред вид доклада № 341 на Председателя на Министерския съвет, Нашия Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве, от 15 март 1929 година, основан на решение № 195 на Общото Събрание на Върховната Сметна Палата, и на основание чл. 7 от Закона за Върховната Сметна Палата и за Окръжните Сметни Палати,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Приемаме оставката на Председателя на Хасковската Окръжна Сметна Палата Александър Дипчиков, а на негово място, съгласно с V постановление на Министерския Съвет, от 14 март 1929 година, вписано в протокол № 28, назначаваме Стефан Шиваров²⁹⁶, от Хасково, бивши подпредседател на Софийския Окръжен Съд и бивши Търновски Окръжен Управител.

Изпълнението на настоящия Указ възлагаме на Председателя на Министерския Съвет, Нашия Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве.

Издаден в София, на 15 март 1929 година.

Съгласно съ[с]общението на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ от 10 март 1929 година и по решение на Министерския Съвет в качеството му на

ЦАРСКИ НАМЕСТНИК,

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
А. Ляпчев

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И
НАРОДНОТО ЗДРАВЕ, А. Ляпчев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 201. Оригинал. Машинопис.

№ 144

Указ на цар Борис III за приемане оставката на Борис Шивачев, съветник при Хасковската окръжна сметна палата, назначаването му за началник на служба при Върховната сметна палата и за назначаване на Асен Киров за съветник при Хасковската окръжна сметна палата.

София, 9 май 1929 г.

У К А З

№ 5.

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на вътрешните работи и народното здраве, представено Нам с доклада му от 9 май 1929 под № 590, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и окръжните сметни палати и съгласно XVI-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 8 май 1929, протокол № 43;

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Да приемем оставката на г. Борис Шивачев, съветник при Хасковската окръжна сметна палата.

За съветник при Хасковската окръжна сметна палата да назначим г. Асен Киров²⁹⁷, с юридическо образование, началник на служба при Върховната сметна палата.

За началник на служба при Върховната сметна палата да назначим, по собствено свое желание, г. Борис Шивачев, досегашен съветник при Хасковската окръжна сметна палата, подал оставка от тая последна длъжност.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на вътрешните работи и народното здраве.

Издаден в София на 9 май 1929 година.

Съгласно съобщението от 10 март 1929 на Негово Величество Царя и по решение на Министерския съвет в качеството му на Царски Наместник,

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: А. Ляпчев

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И
НАРОДНОТО ЗДРАВЕ: А. Ляпчев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 208. Оригинал. Машинопис.

№ 145

Указ на цар Борис III за премествания на съветници при Плевенската, Шуменската и Хасковската окръжни сметни палати.

София, 12 септември 1930 г.

У К А З

№ 6.

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

Съобразно с доклада № 948 на Нашия Министър Председател и Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве от 10 септемврий 1930 год., основан на решение № XXVIII на Министерския Съвет, от 10 септемврий 1930 год, вписано в протокол № 53, съгласно с решение № 601 на общото събрание на Върховната Сметна Палата от 5 септемврий 1930 година и на основание чл. 7 от закона за Върховната Сметна Палата и за окръжните сметни палати,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Да преместим съветника при Плевенската окръжна сметна палата Никола А. Симеонов, в качеството му на бивши съветник при Хасковската окръжна сметна палата, за съветник при Шуменската окръжна сметна палата.

Да преместим съветника при Шуменската окръжна сметна палата Енчо Цанев за съветник при Хасковската окръжна сметна палата. Преместването на Симеонова и Цанева е без право на пътни и дневни пари.

Да преместим съветника при Хасковската окръжна сметна палата Асен Киров, по негово желание, за съветник при Плевенската окръжна сметна палата, без право на пътни и дневни пари.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Председателя на Нашия Министерски Съвет, Министър на Вътрешните Работи и Народното Здраве.

Издаден в София на 12 септемврий 1930 година.

Съгласно съ[с] съобщението от 27 август 1930 година на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ и по решение на Министерския съвет в качеството му на ЦАРСКИ НАМЕСТНИК,

Председател на Министерския Съвет
А. Ляпчев

Председател на Министерския Съвет,
Министър на Вътрешните Работи и
Народното Здраве, А. Ляпчев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 212. Оригинал. Машинопис.

№ 146

Указ на цар Борис III за уволняване, поради болест, на председателя на Плевенската окръжна сметна палата и за назначаване на председател и съветник при същата палата.

София, 3 февруари 1931 г.

У К А З

№ 3.

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

Съгласно с I-то постановление на Министерския съвет, от 2 февруари 1931 год., вписано в протокол № 7 и решение № 29 на Общото събрание на Върховната Сметна Палата, от 29 януа-

рий 1931 год. и на основание чл. 7 от Закона за Върховната Сметна Палата и за окръжните сметни палати,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Уволняваме, по причина на болест, председателя на Плевенската окръжна сметна палата Владимир Цветков.

Назначаваме председател на Плевенската окръжна сметна палата съветника при същата палата Никола Ст. Икономов.

Назначаваме съветник при Плевенската окръжна сметна палата Георги Стайков²⁹⁸, адвокат, бивши окръжен управител.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Господина Председателя на Министерския съвет, Нашия Министър на вътрешните работи и народното здраве.

Издаден в Нашия Дворец в столица София, на 3.ІІ.1931 година.

БОРИС ІІІ.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И
НАРОДНОТО ЗДРАВЕ, А. Ляпчев**

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 215. Оригинал. Машинопис.

№ 147

Указ на цар Борис ІІІ за уволняване по болест на Иван Н. Митев, съветник при Старозагорската окръжна сметна палата.

София, 11 ноември 1931 г.

У К А З

№ 5.

НИЕ БОРИС ІІІ

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

Съобразно с доклада № 1163 на НАШИЯ Министър Председател и Министър на Външните Работи и на Изповеданията от 11 ноемврий 1931 година, основан на решение № ІІ на Министерския Съвет, от 11 ноемврий 1931 година, вписано в протокол № 84, съгласно с решение № 495 на Общото събрание на Върховната Сметна Палата от 26 август 1931 година и на основание чл. 7 от Закона за Върховната Сметна Палата и за окръжните сметни палати,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Уволняваме по болест, на основание чл. 156 от закона за държавните служители, съветника при Старо-Загорската окръжна сметна палата Иван Н. Митев, начиная от 16 септемврий 1931 година, с право да получи помощ равна на заплатата му за един месец и половина, съгласно с чл. 70 от Закона за държавните служители.

Изпълнението на настоящия Указ възлагаме на Председателя на НАШИЯ Министерски Съвет, Министър на Външните Работи и на Изповеданията.

Издаден в София, на 11 ноемврий 1931 година.

Съгласно съобщението на Негово Величество Царя от 18 октомврий 1931 година и по решение на Министерския Съвет, в качеството му на Царски Наместник,

Председател на Минист[ерския] Съвет: **Н. Мушанов**²⁹⁹

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
НА ИЗПОВЕДАНИЯТА, Н. Мушанов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 217. Оригинал. Машинопис. Ръкопис.

№ 148

Указ на цар Борис III за уволняване, назначаване и преместване поради съкращение на длъжност на председатели и съветници при окръжни сметни палати.

София, 3 юли 1932 г.

У К А З

№ 4.

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

Съобразно с доклада на НАШИЯ Министър-председател и Министър на Външните Работи и на Изповеданията № 553 от 1 юлий 1932 година, основан на постановлението на Министерския съвет, вписано в протокол № 55 от 1 юлий 1932 година и на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Уволняваме по съкращение на длъжност:

Председателя на Велико-Търновската окръжна сметна палата Ганчо Пеев,

Председателя на Бургаската окръжна сметна палата Никола Ганчев,

Председателя на Хасковската окръжна сметна палата Стефан Шиваров,

Председателя на Шуменската окръжна сметна палата Георги Петков,

Председателя на Вратчанската окръжна сметна палата Иван Железов,

Председателя на Плевенската окръжна сметна палата Никола Икономов,

Съветниците при Шуменската окръжна сметна палата Никола Симеонов и Атанас Савов,

Съветниците при Велико-Търновската окръжна сметна палата Панайот Кондев и Никола Бочаров,

Съветника при Плевенската окръжна сметна палата Георги Стайков,

Съветника при Старо-Загорската окръжна сметна палата Иван Армянов,

Съветниците при Вратчанската окръжна сметна палата Стефан Меракчийски и Христо п. Стефанов,

Съветника при Софийската окръжна сметна палата Никола Станев,

Съветника при Пловдивската окръжна сметна палата Анани Симеонов,

Съветника при Хасковската окръжна сметна палата Енчо Цанев.

Назначаваме на вакантна длъжност за съветник при Върховната сметна палата Добри Изворов³⁰⁰, от гр. Русе, адвокат, бивш финансов инспектор.

Назначаваме за председател на Велико-Търновската окръжна сметна палата - председателя на Старо-Загорската окръжна сметна палата Иван Дечев.

Преместваме:

За съветник при Софийската окръжна сметна палата съветника при Пловдивската окръжна сметна палата Стоян Стойчев³⁰¹,

За съветници при Велико-Търновската окръжна сметна палата - съветника при Плевенската окръжна сметна палата Асен Киров и съветника при Софийската окръжна сметна палата Михаил Цонев.

За съветници при Пловдивската окръжна сметна палата съветника при Хасковската окръжна сметна палата Стойко Лесийски и съветниците при Бургаската окръжна сметна палата Павел Кораков и Димитър Петев.

Назначаваме за съветник при Велико-Търновската окръжна сметна палата Александър Казаски³⁰², от гр. Вратца, адвокат, бивш председател на Велико-Търновския окръжен съд и за съветник при Софийската окръжна сметна палата Анатолий Беров³⁰³, от гр. Плевен, адвокат.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на председателя на НАШИЯ Министерски съвет, Министър на Външните Работи и на Изповеданията.

Издаден в София, на 3.VII.1932 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ И
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА: Н. Мушанов

На документа има ръкописна бележка: “Днес, 2 юлий 1932 г., събота - Предс[едател на] Върх[овната] См[етна] Палата. М. Геннадиев”.

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 219, 222. Оригинал. Машинопис.

№ 149

Окръжно на Министерство на финансите до учрежденията и длъжностните лица, подведомствени на Министерството на финансите, за разрешаване на разногласията между разпоредителите и отчетниците по изпълнение на бюджетите на изборните учреждения от окръжните сметни палати, като Върховната сметна палата следва да отговаря на запитвания по въпроси от бюджетен характер.

София, 30 юли 1932 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Отдел за бюджета и отчетността

О К Р Ъ Ж Н О

№ 4024

До всички учреждения и длъжностни лица, подведомствени
на Министерството на финансите

Съобщава ви се, за знание и ръководство, решението на Върховната сметна палата № 320, което има следното съдържание:

Върховната сметна палата, в общо събрание на 22 юлий 1932 година, като се занима с въпросите, предмет на решенията ѝ от 17 юлий 1925 година, протокол № 81, т. 5, 19 юний 1926 година, протокол № 71, т. 8 и № 173 от 25 февруарий 1927 година,

Р Е Ш И:

Разногласията, възникнали между разпоредителите и отчетниците, по изпълнение бюджетите на изборните учреждения и за напред да се разрешават от окръжните сметни палати - чл. 4 буква "и" от Закона за Върховната сметна палата и окръжните сметни палати. Постановените от окръжните сметни палати решения, в тия случаи, трябва да бъдат добре мотивирани, съгласно с наредбите на съответните закони, правилници, окръжни предписания и пр. и да се изпращат своевременно на Върховната сметна палата за сведение.

Решенията подлежат на обжалване, чрез окръжните сметни палати, пред Върховната сметна палата и то само от разпоредителя с бюджета или отчетника - чл. 13 буква "з" от Закона за Върховната сметна палата и окръжните сметни палати.

Въпросите повдигнати под формата на запитвания, ще се разрешават само от Върховната сметна палата.

Върховната сметна палата ще отговаря само на запитвания, повдигнати по въпроси от бюджетен характер и приподписани едновременно от разпоредителя с бюджета и отчетника и то само ако се отнасят до приложението на дадена законна наредба, която търпи тълкуване.

На въпроси, които могат да се повдигнат под формата на разногласие, т.е., отнасящи се до извършване на разход, за плащането на който подлежи да се издаде платежна заповед, Върховната сметна палата няма да отговаря, освен по реда на точка първа.

За да бъде улеснена Палатата при разрешаването на въпросите, повдигнати под формата на запитвания и за да може да постанови изчерпателно решение, въпросите трябва да бъдат поставени правилно, кратко и ясно и преписката да бъде придружена с всички необходими книжа.

Въпросите от бюджетен характер, повдигнати от шефове на държавни учреждения да се изпращат чрез съответното бюджетно-контролно отделение.

На въпроси от принципиален характер, Палатата ще отговаря само, ако бъдат повдигнати от съответните министри - чл. 38 от Закона за Върховната сметна палата и окръжните сметни палати.

Отменява решенията си от 17 август 1925 година, протокол № 81, точка 5, 19 юний 1926 година, протокол № 71 т. 8 и № 173 от 25 февруарий 1927 година.

Настоящото решение да се съобщи на всички министри, за да му дадат гласност, и на окръжните сметни палати, за сведение и изпълнение.

Гр. София, 30 юлий 1932 година.

За министър,

Главен секретар: **Н. Б. Неделев**³⁰⁴.

Началник на отдела: **Б. Арнаудов**³⁰⁵.

№ 150

Указ на цар Борис III за уволняване и назначаване на съветници при Върховната сметна палата.

София, 8 септември 1932 г.

У К А З

№ 8.

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

Съобразно с доклада на НАШИЯ Министър-председател и Министър на Външните Работи и на Изповеданията № 791 от 8 септември 1932 година, основан на постановлението на Министерския съвет, вписано в протокол № 70 от 30 август 1932 година и на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Уволняваме по незаемане на длъжност съветника от Върховната сметна палата Добри Изворов,

Назначаваме на вакантна длъжност за съветник при Върховната сметна палата Хараламби Вълчанов³⁰⁶, от град София, адвокат, бивш началник на отделение при Министерството на финансите.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на председателя на НАШИЯ Министерски съвет, Министър на Външните Работи и на Изповеданията.

Издаден в София, на 8. IX. 1932 год.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ И
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
НА ИЗПОВЕДАНИЯТА: Н. Мушанов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 223. Оригинал. Машинопис.

№ 151

Доклад от Кимон Георгиев, министър-председател и министър на правосъдието, до цар Борис III за утвърждаване с указ на Наредбата-закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

София, 22 ноември 1934 г.

ДО НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

ДОКЛАД

№ 1651

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО!

На основание чл. 47 от Конституцията, моля да утвърдите чрез подписване на приложения тук указ, II постановление на Министерския Съвет, взето в заседанието му от 16 ноемврий 1934 г., протокол № 149, с което се одобрява “НАРЕДБАТА-ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА И ЗА ОКРЪЖНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ”.

Гр. София, 22 ноемврий 1934 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ И
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО:
Кимон Георгиев³⁰⁷

На копието има надпис: “На първообразния съ[с] собствената на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ръка написано: “Одобрено”. БОРИС III”.

ЦДА, Ф. 3 К, оп. 1, а.е. 1275, л. 218. Оригинал. Машинопис.

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 6. Копие. Машинопис.

№ 152

Указ на цар Борис III за утвърждаване на Наредба-закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

София, 22 ноември 1934 г.

УКАЗ

№ 199.

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския съвет и Министър на Правосъдието, представено Нам с доклада му под № 1651, от 22 ноемврий 1934 година,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. Да одобрим II постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 16 ноемврий 1934 година, протокол № 149, с което се одобрява на основание чл. 47 от Конституцията, следната

НАРЕДБА - ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА
ПАЛАТА И ЗА ОКРЪЖНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ.

§ 1. Член 1 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати се изменя така: контролни учреждения са:

- а) Върховната сметна палата;
- б) Областните сметни палати, и

в) Финансовата инспекция.

Контролът възложен на бюджетно-контролните отдели и отделения при министерствата и дирекциите, съ[с] Закона за бюджета, отчетността и предприятията и други закони, се извършва от Върховната сметна палата и областните сметни палати. Бюджетно-контролните служби престават да действуват и се преустройват от Министра на Финансите в сметководни и счетоводни служби, в зависимост от нуждите на отделните министерства по щат, утвърден от Министър-Председателя.

§ 2. Член 2 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати става:

Въ[в] всяка административна област има сметна палата съ[с] седалища: в София, Търново, Варна, Пловдив, Хасково, Бургас и Видин. Те действуват в границите на административните области.

При областните сметни палати се създава инспекторат, назначаван и подчинен на Министра на Финансите. Инспектората действува под ръководството и надзора на председателя на палатата.

§ 3. В член 4, буква “а” от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати думите “извършени направо от учрежденията, когато не се произвежда търг и не се сключват споразумения по доброволно съгласие”, се заменят с думите: “когато стойността на тия последните не надминава 500.000 лева с изключение на разходите по прехраната на хората и добитъка”.

§ 4. Буква “к” на член 4 се изменя и допълня така: да упражнява контрол, чрез свои органи и финансовите инспектори, на самото място, съгласно съ[с] Закона за финансовата инспекция.

Областните сметни палати разглеждат ревизионните актове, съставени от органите, посочени в чл. 87 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията и издават решения по тях, които се изпълняват и обжалват съгласно с чл. 74 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

§ 5. Член 8 и алинея II на чл. 15 се изменят както следва:

Главният счетоводител, началниците на служби и секретарят при Върховната сметна палата, контролър-докладчиците и секретарите при областните сметни палати се назначават, преместват и уволняват от Министър-Председателя, по представление от Министра на Финансите.

§ 6. Думите в Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати “Окръжна сметна палата” и “Окръжните сметни палати” да се четат “Областна сметна палата” и “Областни сметни палати”.

§ 7. Към чл. 16 се прибавя следната:

“*Забележка.* Председателят на Върховната сметна палата може да бъде и един от съдиите при Върховния Касационен съд или Върховния административен съд, командирован да изпълнява тая длъжност по решение на Министерския съвет, взето по доклад на Министър-Председателя.

Командированият върховен съдия докато изпълнява длъжността Председател на Върховната сметна палата, получава предвидената за председател заплата по съответния параграф от бюджета на същата”.

§ 8. За провиненията по чл. 98 п.п. 2, 4 и 5 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати на контролърите се налагат дисциплинарни наказания по чл. 99 п.п. 1, 2 и 3 от същия закон от Председателя на палатата, а в чл. 104 пред думата “Експедитори” се добавя: “Книговодителите, архиварите, пом[ощник]- архиварите, регистраторите”.

§ 9. Постановленията на Закона за бюджета, отчетността и предприятията, на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати, на Закона за Финансовата инспекция и на други закони, които противоречат на настоящата Наредба-Закон, се отменяват.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Министър на Финансите.

Издаден в София на 22 ноемврий 1934 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТРСКИЯ СЪВЕТ И
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО: К[имон] Георгиев

*По регистра за Държавния Печат
№ 3779
гр. София, 23 ноември 1934 год.
Пазител на Държавния Печат
Министър на Правосъдието,
Председател на Министерския съвет:
К[имон] Георгиев*

ЦДА, Ф. 3 К, оп. 1, а.е. 1275, л. 219-220. Оригинал. Машинопис.
ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 4 - 5. Копие. Машинопис.

На титулната страница на копието е сгрешен номерът на Указа - написан е № 198 вместо № 199, както е на оригинала. На последната страница има бележка: "На първообразния съ[с] собствената на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ръка написано "БОРИС III".

№ 153

Указ на цар Борис III за назначаване и уолняване на съветници при Върховната сметна палата.

София, 23 ноември 1934 г.

У К А З

№ 196

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския Съвет и Министър на Правосъдието, представено Нам с доклада му под № 1656 от 22 ноемврий 1934 година, на основание чл. 15 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати, съгласно с решението на Министерския Съвет от 22 ноемврий т.г., III постановление протокол № 155, и на основание чл. 47 от Конституцията,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

А. Назначаване

За съветници при Върховната сметна палата:

1. Д-р Христо Иванов³⁰⁸, секретар на кодификацион[ната] комисия,
2. Димитър Григоров³⁰⁹, адвокат, бивш началник на отделен[ие] и
3. Никола Бойчев³¹⁰, инспектор в Бълг[арска] Земледел[ческа] и Кооп[еративна] Банка.

Б. Уволняваме

Досегашните съветници при Върховната сметна палата:

1. Георги Харалампиев,
2. Янко Йорданов,
3. Иван Петков,
4. Никола Коцев и
5. Хараламби Вълчанов.

Уволнението на Иван Петков и Хараламби Вълчанов да се смята по съкращаване на длъжност.

Назначението на лицата, заемащи сега служба, да се смята от 28 ноемврий 1934 год., а на новоназначените - от деня на встъпването им в длъжност.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския Съвет и Министър на Правосъдието.

Издаден в София на 23 ноемврий 1934 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ И
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО: К. Георгиев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 17. Оригинал. Машинопис.

№ 154

Указ на цар Борис III за назначаване и уволняване на съветници при Видинската, Варненската, Бургаската, Хасковската, Пловдивската, Великотърновската и Софийската областни сметни палати..

София, 23 ноември 1934 г.

У К А З

№ 197

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския Съвет и Министър на Правосъдието, представено Нам с доклада му под № 1657 от 22 ноемврий т.г., на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати, съгласно с решението на Министерския Съвет от 22 ноемврий т.г., IV постановление протокол № 155, и на основание чл. 47 от Конституцията,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

А. Назначаваме:

I. При Видинската областна сметна палата

Председател:

Стефан Меракчийски, бивш съветник при окр[ъжна] сметна палата

Съветници:

Борис Шивачев, бивш съветник при окр[ъжна] сметна палата

Никола Нелчинов³¹¹, началник на бюдж[ето] контр[олно] отделение

Иван Христов³¹², финансов инспектор.

II. При Варненската областна сметна палата

Председател:

Христо Джуров³¹³, подпредседател на Софийс[кия] Апелативен съд

Съветници:

Михаил Даскалов³¹⁴, контролор при обл[астна] сметна палата

Димитър Николов³¹⁵, началник на бюдж[ето] контр[олна] служба

Методи Кайдъмов³¹⁶, юрисконсулт при М[инистерст]вото на Вътреш[ните] Работи

III. При Бургаската областна сметна палата

Председател:

Стоян Стойчев, съветник при обл[астна] сметна палата

Съветници:

Владимир Несторов³¹⁷, контролор при обл[астна] сметна палата

Иван Цанев³¹⁸, контролор при Върх[овната] сметна палата

Димитър Лучански³¹⁹, адвокат.

IV. При Хасковската областна сметна палата

Председател:

Павел Кораков, съветник при обл[астна] сметна палата

Съветници:

Никола Бочаров, бивш съветник при окр[ъжна] сметна палата

Константин Ангелов³²⁰, прокурор

Ангел Захариев³²¹, финансов инспектор.

V. При Пловдивската областна сметна палата

Председател:

Ангел Христов³²², държавен юрисконсулт

Съветници:

Павел Коларов³²³, началник на служба при Върх[овната] сметна палата

Иван Андреев³²⁴, финансов инспектор

Атанас Христосков³²⁵, контролор при Соф[ийската] обл[астна] сметна палата

VI. При В[елико]търновската областна сметна палата

Председател:

Александър Дипчиков, бивш председател на окр[ъжна] сметна палата

Съветници:

Атанас Анастасов³²⁶, началник на служба при Върх[овната] сметна палата

Владимир Стойнов³²⁷, началник на бюдж[ето] контр[олно] отделение
Димитър Стойчев³²⁸, финансов инспектор

VII. При Софийската областна сметна палата

Съветници:

Никола Станев, бивш съветник при окр[ъжна] сметна палата

Б. Уволняваме:

I. От Софийската областна сметна палата

Съветника:

Стоян Стойчев

II. От Пловдивската областна сметна палата

Председателя:

Методи Гелев и

Съветниците:

Димитър Петев

Станко Лесийски и Павел Кораков

III. От В[елико]търновската областна сметна палата

Председателя:

Иван Дечев и

Съветниците:

Михаил Цонев

Асен Киров и

Александър Казаски.

Назначението на лицата, заемащи сега служба, да се смята от 28 ноемврий 1934 год. и с право на пътни и дневни пари, на новоназначените - от деня на встъпването им в длъжност.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския Съвет и Министър на Правосъдието.

Издаден в София на 23 ноемврий 1934 г.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ И
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО: К. Георгиев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 21 - 22. Оригинал. Машинопис.

№ 155

Доклад от Иван Красновски до Кимон Георгиев, министър-председател, че е встъпил в изпълнение на длъжността председател на Върховната сметна палата.

София, 3 декември 1934 г.

ВЪРХОВНА
СМЕТНА ПАЛАТА
№ 18021
3.XII.1934 год.
С О Ф И Я

До Господина
Министър-Председателя.

Донасям Ви, Господине Министре-Председателю, че съгласно с I постановление на Министерския съвет, от 24 ноемврий 1934 година, протокол № 157, на 28.XI.1934 година встъпих в изпълнение длъжността председател на Върховната сметна палата.

На същата дата встъпиха в длъжност и назначените при Върховната сметна палата, с указ № 196, по Министерски съвет, от 23 ноемврий 1934 година, съветници Д-р Христо Иванов и Никола Бойчев.

Освободените съ[с] същия указ съветници при Върховната сметна палата: Георги Харалампиев, Янко Йорданов, Иван Петков, Никола Коцев и Хараламби Вълчанов напуснаха длъжността на 30.XI.1934 година.

Председателите на Видинската и Хасковската областни сметни палати донасят: първия че на 29 ноемврий т.г. съвета при Видинската сметна палата се е конституирал и палатата е открита, а втория - палатата е открита на 1 декемврий.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: И. Красновски³²⁹

СЕКРЕТАР: ... *

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 65. Оригинал. Машинопис.

№ 156

Писмо от Иван Красновски, председател на Върховната сметна палата, до Кимон Георгиев, министър-председател, с молба да му се разреши да командирова по служба персонала на областните сметни палати на работа във Върховната сметна палата.

София, 7 декември 1934 г.

Тв[ърде] Бързо.

ВЪРХОВНА
СМЕТНА ПАЛАТА
№ 18354
7-XII.1934 год.
С О Ф И Я

До Господина
Министър-Председателя.

В миналото, съ[с] заповеди №№ 128 от 2.II.1926 г. и 509 от 7.V.1926 година, по Министерски съвет, Министър-Председателя е възложил на Председателя на Върховната сметна палата да разрешава отпуск, съгласно съ[с] Закона на държавните служители, на съветниците и председателите на окръжните сметни палати. Понеже тия заповеди не са отменени, аз ще продължа да ги изпълнявам.

Като се има пред вид, че работата на Върховната сметна палата е претрупана и изостанала и че в новите областни сметни палати на първо време не ще се чувствува нужда от определения брой контролори-докладчици, а при това фактическо положение ще бъде разумно и целесъобразно част от тези държавни служители вместо да се разтакат почти без работа в новото си местослужене да бъдат привлечени временно на работа във[в] Върховната сметна палата, за която цел същите следва да бъдат командирани на работа тук. Между тях има и такива които са до-

машно обзаведени в София и биха се съгласили да дойдат временно да работят въ[в] Върховната сметна палата без да претендират за пътни и дневни. За да не Ви се отнема ценното време с разрешаване на подобни дребни въпроси, които няма да бъдат свързани с разходи на държавното съкровище чест ми е да Ви помоля, Господине Министре-Председателю, да благоволите и ме овластите аз да командировам по служба персонала на областните сметни палати на работа в поверената ми Върховна сметна палата.-

ПРЕДСЕДАТЕЛ: И. Красновски

СЕКРЕТАР: ... *

На документа има резолюция: “Одобрявам. К. Георгиев. 7.XII.34”.

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 3. Оригинал. Машинопис.

№ 157

Окръжно на Министерство на финансите до всички министерства, дирекции и подведомствените им учреждения за уведомяването им за решението на Общото събрание на Върховната сметна палата всички запитвания по изпълнението на бюджетите от държавни или изборни учреждения да се отправят към съответното по-горно учреждение за изясняване.

София, 23 януари 1935 г.

Министерство на финансите

Отдел за държавния бюджет и отчетност

О К Р Ъ Ж Н О

№ 424

До всички министерства и дирекции и подведомствените им учреждения

Съобщава Ви се, за знание и ръководство, решението на общото събрание на Върховната сметна палата № 5 от 11 януарий т.г., което гласи:

“Върховната сметна палата в общо събрание на 11 януарий 1935 г., по повод на многобройните запитвания, отправени до нея на основание решението ѝ № 320 от 22 юлий 1932 г., обнародвано в “Държавен вестник”, брой 101 от 6 август 1932 г., се занима отново с въпроса, предмет на същото решение, и като взе предвид:

че разногласията по изпълнение бюджетите на изборните учреждения, възникнали между разпоредителите по бюджетите и отчетниците, се решават, съгласно чл. 4, буква “и” и чл. 13, буква “з” от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати, от областните сметни палати и по касационен ред от Върховната сметна палата;

че споровете между областните сметни палати и държавните учреждения, възникнали при упражняване на предварителния контрол от първите, се разрешават окончателно, съгласно чл. 13, буква “б”, от същия закон, от Върховната сметна палата;

че тълкуванията на принципалните въпроси от контролен характер, повдигнати от титулярите на министерствата, се дават съгласно чл. 38 от поменатия закон, от Върховната сметна палата;

че за да се проведе единство в контрола на публичната отчетност, необходимо е, въпросите, повдигнати въ[в] връзка с изпълнението на бюджетите направо от държавните или изборните учреждения под формата на запитвания, т.е. по реда, посочен в поменатите членове от Закона за

Върховната сметна палата и областните сметни палати, да се отправят по пътя на иерархическата подчиненост до съответното по-горе учреждение,

Р Е Ш И:

Въпросите въ[в] връзка с изпълнението на бюджетите, повдигнати направо от държавните или изборните учреждения не под формата на разногласие (чл. 4, буква “и” и чл. 13, букви “б” и “з”, от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати), а под формата на запитвания, да се отнасят до съответното по-горно учреждение - за уяснение. Същите въпроси, при нужда, се разрешават от Върховната сметна палата, ако се отнесат до нея по реда на чл. 38 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

Отменява решението си № 320, от 22 юлий 1932 г., както и предходните такива по същия предмет”.

Гр. София, 23 януарий 1935 година.

За министра,

Главен секретар: **Ст. Царвулков**³³⁰
Началник на отдела: **Б. Арнаудов**

ДВ, бр. 21, 29 януари 1935 г. Печатно.

№ 158

Окръжно на Министерство на финансите до счетоводствата и сметководствата при министерствата и дирекциите за уведомяването им за решението на Общото събрание на Върховната сметна палата за визиране и за напред от Върховната сметна палата на платежните заповеди, издадени по извънбюджетните кредити и извънредни бюджети, предвидени и разрешени за повече от една година или до изчерпването им.

София, 28 януари 1935 г.

Министерство на финансите

Отдел за държавния бюджет и отчетност

О К Р Ъ Ж Н О

№ 506

До счетоводствата и сметководствата при министерствата
и дирекциите.

Съобщава Ви се, за знание и изпълнение, решението на Върховната сметна палата № 10, взето в общо събрание на отделенията ѝ на 11 януарий 1935 год., което гласи:

“Върховната сметна палата, в общо събрание на 11 януарий 1935 година, взе пред вид:

1. Че съгласно чл. 4, буква “а” от Закона за Върховната сметна палата и окръжните сметни палати и § 3 от Наредбата-закон за изменение и допълнение на същия закон, на областните сметни палати се възлага предварителния контрол върху всички държавни и фондови разходи, с изключение на веществените разходи на стойност над 500.000 лева.

2. Че, за целта съгласно чл. 39 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати, чл. 57 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията и временната наредба, публикувана [в] “Държавен вестник”, брой 49 от 5 май 1925 год., министрите и упълномощени-

те от тях лица определят второстепенни разпоредители, на които се делегират необходимите кредити с кредитни писма в два еднообразни екземпляри, единия за съответната областна сметна палата, а другия за второстепенния разпоредител.

3. Че за разни нужди на министерствата, дирекциите и фондовете, които по естество, характер и размер не могат да бъдат предмет на редовния бюджет, с отделни закони са разрешавани и се разрешават извънбюджетни (свръхсметни) кредити и извънредни бюджети за повече от една година или до изчерпване на кредита (чл.чл. 22, 25 и 27 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията от 1921 година и чл.чл. 26 и 28 от новия закон за бюджета, отчетността и предприятията).

4. Че разходите по тези кредити се покриват и съ[с] специални приходи-източници, когато са предвидени такива в съответните закони за извънбюджетните (свръхсметни) кредити или извънредните бюджети, следователно разходи по тия кредити следва да се извършват само в размер на действително постъпилата сума (чл. 27 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията).

5. Че съгласно чл. 32 от Правилника за прилагане Закона за бюджета, отчетността и предприятията, платежните заповеди по извънбюджетните (свръхсметни) кредити и по извънредните бюджети, изразходването на които се предвижда да стане за няколко години или до изчерпване се издават по финансова година, и най-късно до 26 март на следващата календарна година, а сега би следвало до 26 декемврий, понеже бюджетната година съвпада с календарната.

6. Че ако се допусне по тия извънбюджетни (свръхсметни) кредити и извънредните бюджети да се делегират на второстепенните разпоредители кредити пред областните сметни палати, по начина, изложен в п. 2, Върховната сметна палата ще бъде в невъзможност да установи в края на бюджетната година точния размер на свободния кредит, с който ще може да разполага през следващата година, тъй като част от делегираните кредити остават неизползвани, независимо от обстоятелството, че издадените платежни заповеди ще се изплащат до края на бюджетното упражнение, след което само ще може да се знае действително изразходваната сума, а заедно с това и свободния кредит.

7. Че, ако се визират от областните сметни палати по извънбюджетни (свръхсметни) кредити и извънредни бюджети, разходите по които се покриват от специални приходни източници, предвидени в законите за тези кредити, ще бъде трудно да се следи дали разхода по тези платежни заповеди се покрива от предвидените за целта приходи, тъй като по един и същ кредит ще се визират платежни заповеди едновременно на няколко места.

8. Че от изтъкнатите по-горе съображения следва да се приеме, какво чл. 4, буква "а" от Закона за Върховната сметна палата и окръжните сметни палати и § 3 от Наредбата-закон за изменение и допълнение на същия закон, имат пред вид само редовните бюджетни разходи, а не и тия по извънбюджетните (свръхсметни) кредити и извънредни бюджети, и че разходите по тях, съгласно чл. 13, буква "а" от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати, подлежат на проверка от Върховната сметна палата, тъй като това е правено от учредяването на областните сметни палати, и до сега.

Водима от горните съображения, Върховната сметна палата

Р Е Ш И:

Платежните заповеди, издавани по извънбюджетните (свръхсметни) кредити и извънредни бюджети, предвидени и разрешени за повече от една година или до изчерпване, да се визират и занапред от Върховната сметна палата, тъй като това е правено до сега".

Гр. София, 28 януарий 1935 година.

За Министра,

Главен секретар: **Ст. Царвулков**
Началник на отдела: **Б. Арнаудов**

№ 159

Доклад от генерал-лейтенант Пенчо Златев, министър-председател и министър на войната, до цар Борис III за утвърждаване с указ на Наредба-закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

София, 15 февруари 1935 г.

Доклад до Негово Величество Царя

№ 254

Ваше Величество,

На основание чл. 47 от Конституцията, имам чест, най-почтително, да помоля, Ваше Величество, да благоволите, да утвърдите, чрез подписване на тук приложения указ, I-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 12 февруарий 1935 година, протокол № 22, с което е одобрена Наредба-закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

Гр. София, 15 февруарий 1935 година.

Председател на Министерския съвет и Министър на войната:
Генерал-лейтенант П. Златев³³¹

На първообразния съ[с] собствената на Негово Величество Царя ръка написано: “Одобрено. БОРИС III”.

ДВ, бр. 42, 23 февруари 1935 г. Печатно.

№ 160

Указ на цар Борис III за утвърждаване на Наредба-закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

София, 15 февруари 1935 г.

У К А З

№ 43

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския съвет и Министър на войната, представено Нам с доклада му от 15 февруарий 1935 г., под № 254,

Постановихме и постановяваме:

I. Да одобриме I-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 12 февруарий 1935 г., протокол № 22, с което се одобрява, на основание чл. 47 от Конституцията, следната

НАРЕДБА - ЗАКОН

за изменение и допълнение на чл. 75 от закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

Чл. 75 се изменява така:

Специалният съд при Върховната сметна палата има състав: председател и двама членове. За председател се назначава на постоянна служба един от съдиите, или бившите такива, които отговарят на условията предвидени в чл. 98 от Закона за устройството на съдилищата. Членовете са съветници на Върховната сметна палата и се избират от общото събрание на палатата, което също определя и един запасен член при нужда.

В бюджета на Министерството на правосъдието се предвижда службата на председателя и тя се смята за длъжност по съдебното ведомство.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Министър на правосъдието.

Издаден в София на 15 февруарий 1935 год.

На първообразния съ[с] собствената на Негово Величество ръка написано:

“БОРИС III”

Приподписал,

Председател на Министерския съвет и
Министър на войната:
Генерал-лейтенант П. Златев

*Първоначалният указ е облечен с държавния печат и
зарегистриран под № 3875
на 18 февруарий 1935 г.
Пазител на държавния печат,
Министър на правосъдието: Д-р Л. Диков³³²*

ДВ, бр. 42, 23 февруари 1935 г. Печатно.

№ 161

Указ на цар Борис III за уволняване и назначаване на съветници при Върховната сметна палата.

София, 3 март 1935 г.

У К А З

№ 64/35

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския съвет и Министър на Войната, представено Нам с доклада му под № 321а от 28 февруарий 1935 г., на основание чл.чл. 7 и

15 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с решението на Министерския съвет от 28 февруарий т.г. XI постановление, протокол № 31 и на основание чл. 47 от Конституцията,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

А. УВОЛНЯВАМЕ

Съветника при Варненската областна сметна палата МЕТОДИ КАЙДЪМОВ, по незаемане на длъжността.

Б. ПРЕМЕСТВАМЕ,

На вакантно място, НИКОЛА БОЧАРОВ, съветник при Хасковската областна сметна палата, за съветник въ[в] Варненската областна сметна палата, а на негово място за съветник НАЗНАЧАВАМЕ ИВАН ДЕЧЕВ, бивш председател на областна сметна палата.

В. УВОЛНЯВАМЕ:

Съветника при Върховната сметна палата ДИМИТЪР ГРИГОРОВ, по незаемане на длъжността.

Г. НАЗНАЧАВАМЕ:

На вакантно място, за съветник при Върховната сметна палата ГЕОРГИ ПЕТКОВ, бивш съветник и председател на окръжна сметна палата.

Преместването на съветника НИКОЛА БОЧАРОВ да се смята в интерес на службата и с право на пътни и дневни пари.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на Войната.

Издаден в София на 3 март 1935 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
И МИНИСТЪР НА ВОЙНАТА -
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ: Златев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 33. Оригинал. Машинопис.

№ 162

Писмо от Иван Красновски, председател на Върховната сметна палата, до Отдела за държавния бюджет и отчетност при Министерство на финансите за включването на д-р Христо Абаджиев, съветник при Палатата, в комисията по проверка на бюджетните разходи на БНБ за 1934 г.

София, 11 май 1935 г.

ВЪРХОВНА
СМЕТНА ПАЛАТА
№ 7707
11-V -1935 г.
СОФИЯ

До Министерството
на Финансите
Отдел за държавния бюджет
и отчетност
Т у к

На № 2807/[1]1935 г.

В отговор на писмото Ви под насрещния номер, Ви съобщаваме, че Върховната сметна палата е определила съветника Д-р Абаджиев, да участва в комисията по проверка бюджетните разходи на БНБ за 1934 год., съгласно чл. 50 от закона за същата банка.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ... *
,СЕКРЕТАР: ...

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 961, л. 12. Копие. Машинопис.

№ 163

Доклад от Андрей Тошев, министър-председател, до цар Борис III за утвърждаване с указ на Наредба-закон за изменение и допълнение на Наредба-закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.

София, 23 май 1935 г.

ДО НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

ДОКЛАД

№ 947

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО!

На основание чл. 47 от Конституцията, моля да утвърдите, чрез подписване на приложениия тук указ, I-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 22 май 1935 г., протокол № 93, с което се одобрява НАРЕДБАТА-ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА-ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА И ЗА ОКРЪЖНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ.

София, 23 май 1935 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: (п) Ан. Тошев³³³

На документа има надпис: “На първообразния съ[с] собствената на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ръка написано “ОДОБРЕНО. БОРИС III”.

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 16. Копие. Машинопис.

№ 164

Указ на цар Борис III за утвърждаване на Наредба-закон за изменение и допълнение на Наредба-закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати с приложена таблица.

София, 23 май 1935 г.

У К А З

№ 167/35 г.

НИЕ БОРИС III

С Божия милост и народната воля
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския съвет, представено Нам с доклада му под № 947 от 23 май 1935 г.,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. ОДОБРЯВАМЕ I-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 22 май 1935 г., протокол № 93, с което се утвърждава, на основание чл. 47 от Конституцията, следната

НАРЕДБА-ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА-ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И
ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА И ЗА
ОКРЪЖНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ.

ЧЛЕН 1. В Наредбата-Закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати (Дър[жавен] Вестн[ик] Брой 193 от 24.XI.1934 г.) се правят следните поправки:

а) В § 1, ал. I, след буквата “б” се прибавя нова буква “в” съ[с] съдържание: “в) бюджетно-контролните отделения, счетоводства и служби”, а сегашната буква “в” става “г”.

б) Алинея II на § 1 и пълният § 3 се отменят.

Предварителният контрол, упражняван от органите на министъра на финансите - бюджетно-контролни отделения, счетоводства и служби, предвиден в Закона за бюджета, отчетността и предприятията, се възстановява и упражнява по реда, установен съ[с] същия закон и измененията му, направени с Наредбите-законали обнародвани в Държ[авен] Вестник броеве 109 и 83 от 14.VIII.1934 г. и 12.IV.1935 г.

ЧЛЕН 2. Съкращават се по бюджета на Върховната и областните сметни палати за 1935 б[юджетна] година 16 контролор-докладчици и 12 книговодители, съгласно приложената към настоящия закон таблица I.

Съ[с] същия брой пом[ощник] счетоводители и книговодители Министърът на Финансите съ[с] заповед засилва личния състав при бюджетно-контролните отделения, счетоводства и служби, разпределени съгласно с приложената към настоящия закон таблица II.

Необходимите суми за целта да се вземат от кредита за повишение по бюджетите на съответните министерства и дирекции, като разходът за тях ще се покрие от добитата икономия от съкратените служби при областните сметни палати.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Министър на Финансите.

Издаден в София на 23 май 1935 година.

На първообразния съ[с] собствената на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ръка написано “БОРИС III”.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: (п) Ан. Тошев

Приложение към чл. 2.

ТАБЛИЦА I.

За броя на контролор-докладчиците и книговодителите при областните сметни палати, които се съкращават.

ОБЛАСТНИ СМЕТНИ ПАЛАТИ	Контролор- Докладчици	Книговодители
СОФИЙСКА	4	2
ПЛОВДИВСКА	2	2
ТЪРНОВСКА	2	2
ВАРНЕНСКА	2	2
ВИДИНСКА	2	2
БУРГАСКА	2	1
ХАСКОВСКА	2	1
ВСИЧКО	16	12

ТАБЛИЦА II.

За броя на пом[ощник] счетоводителите и книговодителите, с които се усилва личния състав при б[юджето] к[онтролните] отделения, счетоводства и служби при министерствата и дирекциите.

_____МИНИСТЕРСТВО ИЛИ ДИРЕКЦИЯ	Пом. счетоводители	Книговодители
М[ИНИСТЕРСТ]ВО НА ВЪНШН[ИТЕ] РАБОТИ И НА ИЗПОВЕДАНИЯТА	-	1
М[ИНИСТЕРСТ]ВО НА ВЪТР[ЕШНИТЕ] РАБОТИ И НАРОДН[ОТО] ЗДРАВЕ	2	1
М[ИНИСТЕРСТ]ВО НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ		2
М[ИНИСТЕРСТ]ВО НА ФИНАНСИТЕ	1	1
ГЛ[АВНА] ДИР[ЕКЦИЯ] НА ДЪРЖАВНИТЕ ДЪЛГОВЕ		1
М[ИНИСТЕРСТ]ВО НА ПРАВОСЪДИЕТО	1	-
“ “ ВОЙНАТА	1	1
“ “ НАРОДНОТО СТОПАНСТВО	3	2
ГЛ[АВНА] ДИР[ЕКЦИЯ] НА О[БЩЕСТВЕНИТЕ] С[ГРАДИ], П[ЪТИЩАТА] И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО .	3	2
ГЛ[АВНА] ДИР[ЕКЦИЯ] НА ПОЩ[ИТЕ], ТЕЛЕГРАФ[ИТЕ] И ТЕЛЕФОНИТЕ	2	1
ДИР[ЕКЦИЯ] НА ВЪЗДУХОПЛАВАНЕТО	-	1
ВСИЧКО	16	12

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 14-15. Копие. Машинопис.

№ 165

Доклад от Иван Красновски, председател на Върховната сметна палата, до Андрей Ляпчев, министър-председател, с молба да се уреди по-лесното визиране на платежните заповеди чрез по-цялостно включване на областните сметни палати в този процес.

София, 24 юни 1935 г.

ВЪРХОВНА
СМЕТНА ПАЛАТА
№ 10027
24.VI.1935 г.
С о ф и я

До Господина
Министра Председателя.
С О Ф И Я.
КОПИЕ: До Господина Министра на
Финансите.

От устните доклади, които имах честта да направя както Вам, така и на Господина Министра на Финансите, Ви поставих в течение на въпросът за положението на работите във Върховната сметна палата. В тези свои устни доклади аз подчертах че в това учреждение в момента когато аз постъпих в изпълнение на поверената ми длъжност, заварих едно грамадно количество стара изостанала работа от десетки години. Благодарение на усилията, които се положиха в това направление, една голяма част от тази изостанала работа биде свършена, а друга не по-малка част стои още не свършена, за извършването на която, край текущата във Върховната сметна палата работа продължават да се полагат усилия.

С последното изменение на закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, както и с чл. 9 от Закона за бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата се възстанови касателно компетенцията и работата на Върховната сметна палата, положението което съществуваше от 1.VII. 1933 година до 24.XI.1934 година. С други думи казано на Върховната сметна палата се възложи проверката на всички разходи, лични и веществени по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата и всички веществени разходи и разходи по лични парични възнагрждения по бюджета на държавата за 1935 година, и по този на разните фондове на държавата през същата година, изключая разходите за заплати и други лични парични възнагрждения, които са предвидени по параграфа за заплати. Тази работа, възложена напоследък на Върховната сметна палата, изразена в цифри дава следната картина.

По бюджета на държавата за 1935 година възлизащ общо на 5.695.120.000 лева, Върховната сметна палата следва да провери разходите за 3.468.543.505 лева.

По бюджета на разните фондове на държавата за 1935 бюджетна година, възлизащ общо на 2.110.644.550 лева, Върховната сметна палата трябва да провери разходите, възлизащи на 1.992.051.140 лева. Същата сметна палата следва да провери и разходите на целия бюджет на Главна дирекция на железниците и пристанищата, възлизащ на 1.454.031.412 лева.

Това ще рече, че по цитираните бюджети с които общо е разрешено произвеждането на разходи в размер - 9.259.795.962 лева, Върховната сметна палата следва да провери разходи в размер на 6.914.626.057 лева.

Независимо от това през същата Палата минават за проверка всички разходи, отпуснати по гласувани свръхсметни кредити, утвърдени с 27 отделни укази, а именно:

Свръхсметни кредити, по които се извършват разходи.

Ук[ази] №№ 82 и 101/1912 г. и др.

За изплащане разходите на Балканската война.

Ук[аз] № 63/1912 г.

Изплащане реквизицията през Балканската война.

Ук[ази] №№ 59/1915, 58/1916 и др.

За изплащане разходите по Европейската война.

Ук[аз] № 76-а/1924 г.

За изплащане на френските и белгийските кредитори вземанията им от държавата.

Ук[аз] № 76-б/1924 г.

За изплащане 90 % от стойността на имотите на преселващите се българи, съгласно гръцко-българската спогодба.

Ук[ази] №№ 8,22/1929 г. и 12/1933

Разходи извършени по кредитите за стабилизационния заем.

Ук[аз] № 17/1930 г.

За разходи по извънредния бюджет на Гл[авна] дирекция на обществените сгради, пътищата и благоустройството и Гл[авна] дирекция на трудовата повиност.

Ук[аз] № 17/1930 г.

За извънредни разходи по Министерството на война.

Ук[аз] № 17/1930 г.

Разходи по насичане на сребърни монети - Министерството на Финансите.

Ук[аз] № 18/1930 г.

За оформяване на изплатени, но неоформени разходи от минали години.

Ук[аз] № 27/1931 г.

За разни разходи по Министерството на финансите.

Ук[аз] № 39/1933 г.

За изплащане в брой 40 % от останалите неизплатени разходи по бюджета за 1932/1933 ф[инансова] г[одина].

Ук[аз] № 39/1933 г.

За изплащане 60 % съкровищни свидетелства, неизплатени разходи по бюджета за 1932/1933 фин[ансова] година.

Ук[аз] № 70/1934 г.

Изплащане останалите неизплатени през 1933/1934 ф[инансова] г[одина] платежни заповеди.

Ук[аз] № 2/1934 г.

За изплащане в брой на отчуждените имоти за държавни нужди по редовния бюджет.

Ук[аз] № 2/1934 г.

За изплащане в съкровищни свидетелства отчуждените имоти за държавни нужди.

Ук[аз] № 88/1934 г.

Извънреден бюджет на Главна дирекция на пощите, телеграфите и телефоните, за направа на радиостанция, набавяне автоматични телефонни централи и други.

Ук[аз] № 8/1934 г.

За изплащане заплатите и веществените разходи, останали неизплатени от окръжните постоянни комисии.

Ук[аз] № 32/1930 г.

За подобрене на низината около град Видин.

По самостоятелния бюджет на Б.Д.Ж. и пристанища:

Ук[аз] № 27/1932 г.

За възстановяване вълнолома на Варненското пристанище.

Ук[аз] № 39/1933 г.

За изплащане неизплатените разходи по самостоятелния бюджет на Б.Д.Ж. за 1932/1933 фин[ансова] година.

Ук[аз] № 2/1934 г.

За изплащане частта в брой на отчуждените имоти за нуждите на Б.Д.Ж.

Ук[аз] № 214/1934 г.

За довършване строежа на ж.п. линия Михайлово - Раковски.

Произвеждането на тези разходи, както е известно, става чрез издване на платежни заповеди, които трябва да минат за виза през Върховната сметна палата. Количеството на тези платежни заповеди, в грамдното си болшинство за дребни и незначителни суми, ще трябва да бъдат визирани от Върховната сметна палата. За да се добие, що годе една представа за количеството на платежните заповеди, които предстои да минат през Върховната сметна палата, нека ми бъде позволено да си послужи с една малка статистика, резултат от миналогодишното бюджетно упражнение, което, както е известно, не бе за пълна година, а само за девет месеци.

През бюджетното упражнение за 1934 година въ[в] Върховната сметна палата са постъпили за визиране 120.289 платежни заповеди, визирани са - 119.106, и са останали невизирани - 1.183 платежни заповеди. През течение на същото бюджетно упражнение са върнати, за изправление на допуснати нередовности - 6.830 платежни заповеди. Тези статистически данни дават представа за огромното количество на платежни заповеди, които предстои да минат през течение на текущото бюджетно упражнение през Върховната сметна палата. Като се вземе пред вид, че казаната цифра от 120.289 платежни заповеди са издадени за една бюджетна година, която е

обемала само 9 месеца, а за текущата 1935 година, която е цяла от 12 месеци, с основание може да се предполага, че числото на платежните заповеди, които предстоят да минат през Върховната сметна палата ще бъде около 160.000 до 180.000.

Това ще рече, че се очаква да минат през Върховната сметна палата от 13.500 до 15.000 платежни заповеди месечно. Обаче, не трябва да се изпуска из пред вид обстоятелството, че поради късното гласуване на бюджета за текущата година, учрежденията бяха спънати в извършване на разходи. Поради това обстоятелство, ако учрежденията са поели ангажименти за извършване на разходи, то издаването на платежните заповеди за тяхното плащане ще стане едва след като бе гласуван бюджета за 1935 година и след като този бюджет, заедно с придружаващите го обяснителни таблици, бе отпечатан. А това отпечатване, както е известно, стана към края на м[есец] май т.г. Поради всичко това следва, да се очаква, че всички платежни заповеди за веществени разходи ще бъдат издадени след VI.1935 година. Това обстоятелство ми дава право, повод и основание, да предполагам и очаквам, че цялото количество платежни заповеди ще бъдат издадени и ще трябва да минат през Върховната сметна палата през периода време от 1 юний 1935 година до края на бюджетното упражнение, което ще рече че месечното число на платежните заповеди, които трябва да бъдат визираны от Върховната сметна палата ще бъде почти удвоено.

Че това мое предположение е много близко до истината се потвърждава и от факта, че до като от I.VI. - 10.VI.1935 година вкл. въ[в] Върховната сметна палата са постъпили за виза 3.477 платежни заповеди, което дава средно по 496 - 497 платежни заповеди за работен ден, от 11.VI.1935 г. до 20.VI. т.г. вкл. в същата са постъпили за виза 3.772 платежни заповеди, което дава средно по 628 - 629 платежни заповеди на работен ден. Тенденцията за увеличение е явна и тя иде в подкрепа на горните мои твърдения.

Като се вземе пред вид, че състава на Върховната сметна палата, въпреки постановлението на нейния устройствен закон е намален с една четвърт (1/4) и в нея по настоящем са на служба само един председател и четири души съветници, че двама от съветниците са членове на специалния съд при Върховната сметна палата, която специална работа ги ангажира повече от половината седмица, излиза че огромната работа по визировка на платежните заповеди, следва да се извърши само от двама съветници подпомагани от другите двама през втората половина от седмицата. С други думи казано, съветниците при Върховната сметна палата ежедневно трябва да се занимават с визи на платежни заповеди, като слагат средно от 800 до 1.000 подписа дневно, нещо което ще отнеме почти всичкото им работно време и с такова те не биха разполагали за останалите по-важни и много по-съществени и от много по-голямо значение функции на Върховната сметна палата.

При тази задръстеност, с подобна чисто техническа работа, не може да става и дума, че в бъдеще може да се отдели време, за да се справи Върховната сметна палата с изработване на огромното количество изостанала стара работа. Поставена в такова положение, проблематично се явява, дали Върховната сметна палата би успяла своевременно да се справи с текущата си работа.

Както е известно, съгласно чл. 14 от нейния устройствен закон, съветниците на Върховната сметна палата по длъжност и заплата са приравнени с членове на Върховния касационен съд. При създаденото фактическо положение, човек недоумява и не може да си обясни, какво разумно основание е наложило, щото тези висши чиновници на държавата, на които по закон е присвоено да вършат творческа работа, чрез струпване на такова огромно количество чисто техническа работа, да се обръщат на автомати, които ежедневно трябва да слагат стотици подписи за визи на платежни заповеди за дребни разходи в повечето случаи, и по този начин да им се отнема възможността, достойно и чрез качествено добра работа, да отговаря както трябва на важните и съществени задачи, възложени по закон на това върховно учреждение.

Независимо от горното, човек не може да разбере кому е нужно и за какво трябва една платежна заповед за 90 - 100 лева, издадена за пътни и дневни пари, следващи се за едnodневна командировка на един чиновник, да бъде издавана непременно тук в София и да бъде визирана от Върховната сметна палата, като се оставят и пренебрегват седемте областни сметни палати, съществуващи в страната, създадени именно с цел за бързина в упражняването на контролата и за улеснение на гражданите. Човек, колкото и да напрега умът си, не може да разбере защо платежната заповед за заплати на чиновниците от гара Бургас или от гара Варна, да не може да бъде визирана от съществуващите в тези два града областни сметни палати, както ще се визират всички подобни платежни заповеди за заплати на другите ведомства, а трябва да мине и да бъде визирана непременно от Върховната сметна палата. Също така човек мъчно може да разбере, ко-

му е нужно да се разтакат железопътните чиновници да пътуват по Б.Д.Ж., за да носят в София документи за издаване на платежните заповеди за заплати, да висят с часове по коридорите на Върховната сметна палата, да смущават постоянно и чиновниците в същата с молби за пререждане по мотиви, че чиновника е дошел в София само заради тези платежни заповеди и че ако не се удовлетвори молбата му за пререждане и по такъв начин не му се услужи, той ще пропусне влака и няма да може да се върне навреме на работа в провинциалното учреждение, както му е заповядано от шефът на това последното.

Подобни молби и ходатайства стават много често въ[в] Върховната сметна палата от железопътни служаци и разни стражари, които пътуват безплатно по Б.Д.Железници.

Човек мъчно може да разбере какви разумни основания налагат едно голямо количество български граждани, които са влезли в договорни отношения с държавата, за разни доставки или за извършване на разни постройките, да бъдат заставяни да идват в София, след като документите, оправдаващи разхода бъдат изпратени тук за издаване платежна заповед, да хлопат по вратите на разни канцеларии, да молят по-скоро да се издаде платежна заповед за дължимата сума, когато всичко това не би било така, ако платежната можеше да се издаде в провинцията и се визира от областната сметна палата. А всичките тези разходи и това губене на време предприемачите го вземат пред вид, калкулират го и го включват в своите оферти и по този начин се оскъпяват държавните доставки в едно време, когато финансовите възможности на държавата са така оскъдни и недостатъчни. Човек не може да разбере какъв смисъл има една платежна заповед, за 60 - 70 лева, издадена за изплащане пътните и дневни пари на дребен чиновник от провинцията или една платежна заповед, издадена за изплащане 100 - 200 лева - стойността на заболял от заразителна болест дребен добитък и убит по разпореждане на ветеринарните власти, да дохожда за виза от Върховната сметна палата и за да бъде тя издадена да минава през толкова много ръце на държавни чиновници.

За да не бъде голословен - приложени към настоящия доклад представям четири сведения, изработени по моя поръка от Софийската областна сметна палата, едното под № 1, отнасящо се за това през колко ръце ще мине една платежна заповед за едnodневна командировка на някой държавен служител, находящ се на служба в някой отдалечен край на Царството, а други под №№ 2, 3 и 4, в които графически е изобразен излишния път, който минава една платежна заповед за съща такава командировка, щом като тя - вместо в областната сметна палата, трябва да дойде за виза въ[в] Върховната сметна палата. Същия път ще измине и всяка платежна заповед за веществени разходи - макар разхода да е за 20 лева.

Тези резултати, които на практика дава създаденото положение с изменение на Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати от 27 май 1935 година, са просто поразяващи, за да не се нужда повече от какви и да било коментарии. Те говорят достатъчно ясно в това направление, че така създаденото положение се нуждае от една бърза и целесъобразна поправка, поправка която да се направи след едно зрело и всестранно обмисляне.

Съ[с] създаването на областните сметни палати се е целило чрез децентрализация на техническата работа по извършване на финансовия контрол да се постигне бързина, и да се даде възможно най-голямото улеснение както на държавните учреждения, така и на частните лица, имащи да получават суми от държавното съкровище. С новосъздаденото положение на тази бързина и на тези улеснения е турено край.

Изхождайки само от добре разбраните интереси на службата, от добре разбраните държавни и обществени интереси, аз си позволявам смелостта, Господине Министре-Председателю, да повдигна този болен въпрос да го поставя на Вашето просветено внимание и най-настоятелно да апелирам за Вашите по-нататъшни разпореждания за неговото бързо, разумно и целесъобразно уреждане по надлежния ред.

ПРИЛОЖЕНИЕ: 4 сведения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: И. Красновски

СЕКРЕТАР:... *

Доклад от Иван Красновски, председател на Върховната сметна палата, до Андрей Гошев, министър-председател, за необходимостта областните сметни палати да разглеждат и утвърждават бюджетите на градските и селските общини.

София, 29 юни 1935 г.

Царство България
ВЪРХОВНА
СМЕТНА ПАЛАТА
№ 10415 29.VI.1935 г.

С о ф и я.

До Господина
Министъра-Председателя.
КОПИЯ: До Господина Министъра
на Финансите.
До Господина Министъра
на вътрешните работи и
народното здраве.
С О Ф И Я.

ДОКЛАД

До 1.IV.1925 година всички селски общини се отчитаха пред окръжните постоянни комисии, а решенията на последните по преглеждане на тези отчети подлежах на обжалване пред Върховната сметна палата.

Понеже постоянната комисия беше инстанция, пред която се отчитаха селските общини за онези времена на принципи и национален възход, бе много естествено ней да се повери упражняването на цялостния контрол върху тази отчетност. Ето защо и Закона за окръжните съвети от 1907 година в своя чл. 64 постановяваше:

“Окръжната постоянна комисия упражнява контрол върху отчетността на селските общински управления чрез упътване и ревизиране на общинските секретар-бирници, чрез преглеждане на бюджета-проектите, и чрез проверяване на годишните им отчети”. Това положение се запази до 1 Април 1925 година, когато съ[с] Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати - чл. 4, букви “д” и “е” от същия закон проверката на отчетите по паричната и веществената части на градските и селски общински управления и на градските и селски училищни настоятелства се отне от Окръжните постоянни комисии и се даде на създадените съ[с] същия закон окръжни сметни палати. Разумно беше, в такъв случай, на онзи, пред когото ще се отчитат градските и селски общински управления и градските и селски училищни настоятелства, нему да се повери и упътването и ревизирането в бюджетно отношение на тези изборни учреждения. В такъв случай можеше да се очаква, че ще имаме едно цялостно и рационално ръководство на бюджетната служба на общините, изпълнявано от един самостоятелен и независим контролен орган и с основание можеше да се очакват добри резултати. Това обаче, не е било в интерес на онези, които искаха да хазайничат в тези изборни учреждения, да разпиляват техните средства за охранване на партизани и да вършат всевъзможни гешефти за лично обогатяване за сметка на общините.

По този начин може да се обясни обстоятелството, дето законодателя в [1]925 година, напуска стройната и целесъобразна система на единност в контрола, която е съществувала до тогава, според която система упътването и ревизирането на общините, и предварителното преглеждане на техните бюджета-проекти е било дадено на онзи орган, пред когото същите се отчитат, по реда на проверка на годишните им отчети, и съ[с] Закона за Окръжните съвети от 26.XII.1925 година, създаде едно двойствено положение като запази предварителната проверка на общинските бюджета-проекти, контролата и ревизията на селските общински отчетници за постоянните комисии, които упражняваха тези функции за напътствие и контрол върху бюджетната служба на тези изборни учреждения, чрез специални свои органи, така наречените “Окръжни проверители”. Така създаденото двойствено положение поставяше общинските отчетници в едно много незавидно положение - един - окръжната постоянна комисия - ги напътва и ръководи в тяхната дейност по бюджетната служба, а друг - областната сметна палата - ще ги отчита. Така създадената двойственост даде своите пораженски резултати - състоянието на общинските финанси от ден на ден ставаше все по-плачевно и по-плачевно. Упътващите и ревизиращите общинските отчетници органи бяха играчка в ръцете на разни партизани, предварителната проверка на об-

щинските бюджети беше пак в ръцете на хора партизани, които не можеха да не държат сметка за интересите на своите партизани. Утвърждаваха се бюджети, които бяха само цифрено уравновесени, а фактически свършваха с грамадни дефицити. Реалните приходи се разшичаваха за охранване на партизани и по този начин общините се доведоха да просешка тояга.

Съ[с] закриването на окръжните постоянни комисии, станало съ[с] закона от 4 юлий 1933 година, това контролиращо, напътващо и ревизиращо общинската отчетност изборно учреждение биде унищожено. Законодателя, обаче, счете, че не е дошло още време да се създаде единство въ[в] финансовото контролиране на изборните учреждения и затова запази под друга форма съществуващата до тогава двойственост в тази област, като с чл.чл. 13 - 21 от същия закон се създадоха при съществуващите тогава окръзи така наречените бюра за финансов контрол. Според постановленията на този закон при всяко окръжно управление се създаде по едно бюро за финансов контрол на изборните учреждения с по един началник и нужното число финансови проверители. Числото на последните се определяше според броя на общините в окръга, смятано най-малко по 30 общини на един финансов проверител. На тези бюра за финансов контрол се възложиха следните функции: ревизията на общините, напътствието на отчетниците, предварителния контрол на общинските бюджетно-проекти, класиране на служителите при изборните учреждения, контрола върху воденето на финансовата статистика и да донасят за нередовностите и опущенията констатиранни при извършване на ревизиите и при утвърждаване на бюджетите.

По този начин и през 1933 година се запази съществуващата в тази област от 1925 година двойственост - запази се значи порядъка, че онзи пред когото изборните учреждения ще се отчетат, да не може нито да ги контролира, нито да напътва отчетниците, та напътвайки ги да даде възможност на отчетниците да вървят в пътя на закона, така както този контролен орган го разбира и тълкува. Дали това е разумно и целесъобразно е лесно да се разбере. За мене поне на този въпрос следва да се отговори отрицателно, защото, там гдето няма единство, а има раздвоеност, има двойственост, там не може да има една цялостна и резултатна дейност.

Съзирайки всичко това и водим от желанието да се реализират икономии по бюджета, законодателя в ревизирания бюджет на държавата за 1934 година, зачерта кредитите за заплати и безотчетни пари на тези бюра за финансов контрол, кредити възлизащи общо на 5.835.600 лева и по такъв начин поради липса на бюджетни кредити фактически от 1.VII.1934 година, тези учреждения бидоха закрити. На 24.XI.1934 година се издаде Наредбата-закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати в § 1 от този закон, законодателя определи кои са контролните учреждения в страната, като ги изброи изчерпателно. С този закон се постанови, че контролни учреждения в страната са: "Върховната сметна палата, областните сметни палати и Финансовата инспекция". По този начин съществуването на бюрата за финансов контрол бе премахнато не само поради липса на бюджетни кредити, а и по силата на изричен текст в закона, защото те не фигурираха вече в числото на контролните учреждения, които законодателя изчерпателно изброява, като контролни такива. С § 4 от Наредбата-закон за изменение и допълнение Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, на областните сметни палати се даде и правото да упражняват контрол чрез свои органи и финансови инспектори на самото място, съгласно съ[с] Закона за финансовата инспекция. С това законоположение ревизията на селските общини се даде на областните сметни палати, пред които същите общини се отчитаха. По такъв начин се възстанови единството в контрола, съществуващо до 26.XI.1925 година. С тази само разлика, че сега този контрол биде даден на областните сметни палати. Без да е казано изрично в закона от само себе си се разбира, че онзи, който контролира и ревизира дадено учреждение, има правото да напътва и ръководи контролираните и ревизираните.

Поради прибързаността, с която биде издадена цитираната по-горе Наредба-закон, с която и по закон се премахнаха бюрата за финансов контрол при окръзите, останаха неуредени по законодателен ред известни въпроси, които бяха функции на тези именно бюра. Така въпроса кой ще преглежда общинските бюджетно-проекти, преди утвърждаването им от областния директор и кой ще даде съвещателно мнение на областния директор, дали даден бюджетно-проект следва да се утвърди или не следва, какви изменения и на кое законно основание следва да се направят, този въпрос остана неуреден по законодателен ред.

И когато на практика се съзре тази непълнота и някои от областните директори, на които Наредбите-законови за градските и селски общини, възложиха преглеждането, изменяването и утвърждаването на общинските бюджети, се обърнаха устно по телефона към мене за помощ - аз командироввах за целта към всяка областна дирекция по двама контрольор-докладчици, които да прегледат предварително бюджетно-проектите на общините и да дадат мнение на областния директор, дали следва даден бюджет да бъде утвърден или не, дали следва да бъде изменен и ако

следва да се измени, в кое отношение и на какво законно основание. Това обаче е временно и административно разрешаване на въпроса. Понеже вече изтича първата половина на 1935 година, а съгласно чл. 59 от Наредбата-закон за градските общини и чл. 55 от Наредбата-закон за селските общини, общинските бюджети за 1936 година трябва да бъдат изготвени най-късно до 1 октомврий 1935 година и областните директори в скоро време ще трябва да се занимават пак с преглеждане, изменяване и утвърждаване на общински бюджети, и в отправление на тази им служба те имат нужда да бъдат подпомогнати от съветите на хора сведущи и компетентни, смятам, че е наложително този въпрос да се уреди по надлежния ред.

Ето защо подигайки този въпрос, Господине Министре-Председателю, аз се осмелявам да помоля Вашето бързо нареждане за неговото по скорошно уреждане по законодателен ред.

На края нека ми бъде позволено да изкажа и едно мнение. Сега, когато е възстановено единството на финансовия контрол върху изборните учреждения, който контрол е предоставен на областните сметни палати, ще бъде добре, разумно и целесъобразно тези независими контролни учреждения, които поради естеството на своята работа познават добре общините и техните нужди, които познават добре и самите общински отчетници и които са безспорно много сведущи - органи по въпроси за общинската отчетност, и най компетентно биха се проявили при предварителното преглеждане на общинските бюджети, тям именно да се възложи съ[с] закон да изпълняват тази съвещателна роля при областните директори. А това ще стане като се задължат общините да представляват своите бюджети за утвърждение не направо, а чрез съответните областни сметни палати. Последните, пак съ[с] закон, да се задължат, след като прегледат представения им бюджет-проект, да го изпратят на компетентния за неговото утвърждаване орган респективно на Министъра на вътрешните работи и съответния областен директор - придружен с мнението на областната сметна палата. Смятам, че по този начин в помощ и услуга на организите, утвърждаващи общинските бюджети, ще се дадат възможно най-компетентните по тези въпроси лица, а това ще бъде само в интереса на службата. Смятам, че сега, когато вестниците съобщават, че се готви Наредба-закон за администрацията, в която Наредба-закон ще се определят функциите на областния директор, подигнатия с насрещния доклад въпрос би могъл разумно и целесъобразно да бъде разрешен.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: И. Красновски

СЕКРЕТАР:... *

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 20, л. 5, 6, 8. Копие. Машинопис.

№ 167

Указ на цар Борис III за освобождаване на Ангел Христов от поста председател на Пловдивската областна сметна палата.

Евксиноград, 14 август 1935 г.

У К А З

№ 286

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, представено Нам с доклада му под № 1637 от 13 август 1935 година, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с решението на Министерския съвет от 9 август т.г., XXXI постановление, протокол № 137, и на основание чл. 47 от Конституцията

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

УВОЛНЯВАМЕ, в интереса на службата, Председателя на Пловдивската областна сметна палата АНГЕЛ ХРИСТОВ.

Уволнението му да се смята от деня на напускане длъжността.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет.

Издаден в Евксиноград на 14 август 1935 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: А. Тошев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 36. Оригинал. Машинопис.

№ 168

Указ на цар Борис III за уволняване, преместване и повишаване на съветници при Видинската и Великотърновската областни сметни палати.

Евксиноград, 14 август 1935 г.

У К А З

№ 287

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския съвет, представено Нам с доклада му под № 1638 от 13 август 1935 г. на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с решението на Министерския съвет от 9 август т.г. XXXII постановление, протокол № 137, и на основание чл. 47 от Конституцията,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. УВОЛНЯВАМЕ

1. От Видинската областна сметна палата съветника НИКОЛА НЕЛЧИНОВ, поради преминаване на друга длъжност.

2. От В[елико]търновската областна сметна палата съветниците: ВЛАДИМИР СТОЙНОВ и АТАНАС АНАСТАСОВ, поради преминаване на друга длъжност.

Уволнението им да се смята от деня на напускане на длъжността.

3. ЗАЛИЧАВАМЕ от списъците на държавните служители починалия на 15 юлий 1935 г. съветник при В[елико]търновската областна сметна палата ВЛАДИМИР СТОЙЧЕВ³³⁴.

II. ПРЕМЕСТВАМЕ

Съветника при Видинската областна сметна палата ИВАН ХРИСТОВ, за съветник при В[елико]търновската областна сметна палата.

III. НАЗНАЧАВАМЕ за съветници:

а) при В[елико]търновската областна сметна палата:

1. АЛЕКСАНДЪР КАЗАСКИ, бивш съветник.

б) при Видинската областна сметна палата

1. ТОДОР ИВ. КЛИСУРОВ³³⁵, бивш началник на бюро за финансов контрол.

IV. ПОВИШАВАМЕ за съветници:

а) при В[елико]търновската областна сметна палата

1. ДИМИТЪР МИНКОВ³³⁶, контролор-докладчик при В[елико]търновската областна сметна палата

б) при Видинската областна сметна палата

1. БОРИС ГЕОРГИЕВ³³⁷, контролор-докладчик при В[елико]търновската областна сметна палата.

Назначението и повишението на Ал. Казаски, Тодор Ив. Клисуров, Дим. Минков и Борис Георгиев да се смята от деня на заемане длъжността.

V. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет.

Издаден в Евксиноград на 14 август 1935 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: А. Тошев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 40. Оригинал. Машинопис.

№ 169

Указ на цар Борис III за преместване на съветници във Варненската и Пловдивската областни сметни палати.

София, 1 септември 1935 г.

У К А З

№ 327

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия председател на Министерския съвет, представено Нам с доклада му под № 1896 от 31 Август 1935 година, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с решението на Министерския съвет от 30 Август т[ази] година, XVII постановление, протокол № 147 и на основание чл. 47 от Конституцията,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. ПРЕМЕСТВАМЕ в интерес на службата, съветниците:

1. НИКОЛА БОЧАРОВ при Варненската областна сметна палата, за такъв при Пловдивската областна сметна палата,

2. ПАВЕЛ КОЛАРОВ - при Пловдивската областна сметна палата, за такъв при Варненската областна сметна палата.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия председател на Министерския съвет.

Издаден в София на 1.IX.1935 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: А. Тошев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 46. Оригинал. Машинопис.

№ 170

Указ на цар Борис III за назначаване на Методи Гелев за Председател на Пловдивската областна сметна палата.

Евксиноград, 19 октомври 1935 г.

У К А З

№ 419

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, представено Нам с доклада му под № 2258 от 18 октомврий 1935 година, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с решението на Министерския съвет от 17 октомврий т.г., V постановление, протокол № 173,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. НАЗНАЧАВАМЕ за председател на Пловдивската областна сметна палата МЕТОДИ ГЕЛЕВ.

Назначението му да се смята от деня на заемане длъжността.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет.

Издаден в Евксиноград на 19 октомврий 1935 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: А. Тошев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 50. Оригинал. Машинопис.

№ 171

Писмо от Иван Красновски, председател на Върховната сметна палата, до Отдела за държавния бюджет и отчетност при Министерство на финансите за включването на д-р Христо Абаджиев, съветник при Палатата, в комисията по проверка на бюджетните разходи на БНБ за 1935 г.

София, 17 март 1936 г.

ВЪРХОВНА
СМЕТНА ПАЛАТА
№ 3950
17-III-1936 г.
СОФИЯ

До Министерството
на Финансите
ОТД[ЕЛ] За държавния бюджет
и отчетност
Т у к

На № 1688 т.г.

Съобщава Ви се, че за член в комисията, предвидена - чл. 50 от Закона за Б. Н. банка, на която ще бъде възложено да провери бюджетните разходи на Банката за 1935 год., посочвам съветника при палатата Д-р Христо Абаджиев.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: И. Красновски

СЕКРЕТАР: ... *

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 961, л. 6. Оригинал. Машинопис.

№ 172

Указ на цар Борис III за назначаване на Ангел Христов, бивш председател на Пловдивската областна сметна палата, за съветник при Върховната сметна палата.

София, 8 юли 1936 г.

У К А З

№ 286

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския съвет, представено Нам с доклада му под № 1706 от 7 юлий 1936 г., на основание чл. 15 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с решението на Министерския съвет от 7 юлий т.г., II постановление, протокол № 107,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. НАЗНАЧАВАМЕ, на място свободно, за съветник при Върховната сметна палата АНГЕЛ ХРИСТОВ, бивш председател на Пловдивската областна сметна палата.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет и Министър на външните работи и на изповеданията.

Издаден в София на 8 юлий 1936 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА: Г. Къосеиванов³³⁸

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 59. Оригинал. Машинопис.

№ 173

Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата за унищожаване на стари архивни книжа и документи.

София, 20 септември 1936 г.

Препис.

ВЪРХОВНА СМЕТНА ПАЛАТА

Унищожаване стари архивни книжа и документи.

РЕШЕНИЕ

№ 245/о.с.

Гр. София, 20 септември 1936 година.

СЪСТАВ:

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ СЪВЕТНИК: Д-р Христо Абаджиев

Никола Т. Бойчев

СЪВЕТНИЦИ: Георги Петков

Ангел Христов

СЕКРЕТАР: Стоян Илиев³³⁹

Докладва съветникът Д-р Христо Абаджиев.

Съ[с] заповед № 76 от 24.VI.1936 година на Председателя на Върховната сметна палата е възложено на комисия да провери и състави списък на книжата и документите от 1.V.1925 година до финансовата 1929/1930 година, които съгласно Закона за унищожаване старите документи и книжа, проверени от Върховната сметна палата, подлежат на унищожение.

С докладна записка вх. № 20295 от 21.VIII.1936 година, тази комисия е представила списък на тия книжа и документи.

Съгласно чл. 2 от поменатия закон, Върховната сметна палата определя кои документи и разни други книжа подлежат на унищожение, поради което тя:

РЕШИ:

Определя за унищожение документите и книгата, които назначената съ[с] заповед № 76/1936 година по Върховната сметна палата комисия е посочила в предвидения от нея списък.

Препис от настоящето решение, заедно съ[с] списъка, да се изпратят на Господина Министъра на Финансите, съгласно чл. 2 до 5 от цитирания по-горе закон.

НА ПЪРВООБРАЗНОТО ПОДПИСАЛИ:

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ СЪВЕТНИК: Д-р Христо Абаджиев

Никола Т. Бойчев

СЪВЕТНИЦИ: Георги Петков

Ангел Христов

СЕКРЕТАР: Стоян Илиев

ВЕРНО, ПРИ ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА:

СЕКРЕТАР: ...*

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 961, л. 53. Оригинал. Машинопис.

№ 174

Препис-извлечение от протокол на Министерския съвет с постановление за приемане на Наредба-закон за тълкуване на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.

София, 7 ноември 1936 г.

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

№ 2730

7 ноемврий 1936 г.

До Министерството на

Ф и н а н с и т е

I постановление на Министерския съвет,
взето в заседанието му от 6 ноемврий
1936, протокол № 186.

На основание чл. 47 от Конституцията, приема се тук приложената "НАРЕДБА-ЗАКОН ЗА ТЪЛКУВАНЕ НА ЧЛ. 75 ОТ ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА И ОБЛАСТНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ", представена с писмо № 14024/1936 на Председателствуващия Върховната сметна палата до г. Председателя на Министерския Съвет.

СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: ...**

Указ съгласно окръжно № 521/30 май 1934.

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 167, л. 126. Оригинал. Машинопис.

№ 175

Доклад от Георги Къосеванов, министър-председател и министър на външните работи и изповеданията, до цар Борис III за утвърждаване с указ на Наредба-закон за тълкуване на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.

София, 12 ноември 1936 г.

ДО

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

ДОКЛАД

№ 2765

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО!

Най-почтително моля, ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО, да благоволите, чрез подписване на тук приложеня указ, да утвърдите I постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 6 ноемврий 1936, протокол № 186, с което, на основание чл. 47 от Конституцията, се приема НАРЕДБАТА-ЗАКОН ЗА ТЪЛКУВАНЕ НА ЧЛ. 75 ОТ ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА И ОБЛАСТНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ.

София, 12.XI.1936 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОНИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА:
(п) Г. Къосеиванов

На първообразния съ[с] собствената на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ръка написано:
“ОДОБРЕНО. БОРИС III”.

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 167, л. 128. Копие. Машинопис.

№ 176

Указ на цар Борис III за утвърждаване Наредба-закон за тълкуване на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.

Евксиноград, 16 ноември 1936 г.

УКАЗ

№ 474

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ.

По предложението на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на Външните работи и на изповеданията, представено Нам с доклада му под № 2765 от 12.XI.1936 г.

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. ДА УТВЪРДИМ I постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 6 ноемврий 1936, протокол № 186, с което, на основание чл. 47 от Конституцията, се приема следната

НАРЕДБА-ЗАКОН

ЗА ТЪЛКУВАНЕ НА ЧЛ. 75 ОТ ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА
И ОБЛАСТНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ.

ПАРАГРАФ ЕДИНСТВЕН. - Постановените от Специалния съд при Върховната сметна палата до 15 февруарий 1935 година решения без участието на съдия от Върховния касационен

съд имат сила на редовно издадени съдебни актове и подлежат на изпълнение на общо основание.

Издадените от общите съдилища определения, с които е отказано изпълнение на тия решения, се ревизират служебно от надлежната съдебна инстанция, като действията по образуваните по същите решения изпълнителни производства продължават.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Министър на Финансите.

Издаден в Евксиноград на 16.XI.1936 година.

На първообразния съ[с] собствената на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ръка написано: “БОРИС III”

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА:
(п) Г. Кьосеиванов

*Първообразния указ е облечен
с Държавния Печат и зарегистрирован
под № 4988 на 23.XI.1936 г.
(подп.) Пазител на Държавния Печат
Министър на Правосъдието: Анг. Карагьозов³⁴⁰
Вярно,
Началник на Отделението: ... **

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 4, л. 17. Оригинал. Машинопис.
ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 167, л. 129. Копие. Машинопис.

№ 177

Указ на цар Борис III за смяна на председателя на Варненската областна сметна палата и за назначаване, повишаване и преместване на съветници и контрольори при Хасковската, Софийската и Бургаската областни сметни палати

София, 20 февруари 1937 г.

УКАЗ

№ 41

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на външните работи и на изповеданията, представено Нам с доклада му под № 235 от 19 февруарий 1937 г., на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с решението на Министерския съвет от 18 февруарий 1937 год. X постановление, протокол № 26, и на основание чл. 47 от Конституцията,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. УВОЛНЯВАМЕ

1. Председателя на Варненската областна сметна палата ХРИСТО ДЖУРОВ, съгласно чл. 15а от Закона за държавните служители, поради навършени повече от 33 години служба и

2. Съветника при Хасковската областна сметна палата ИВАН ДЕЧЕВ, поради преминаване на друга длъжност.

II. ПОВИШАВАМЕ, на места свободни,

1. Съветника при Софийската областна сметна палата АНАТОЛИ БЕРОВ, за председател на Варненската областна сметна палата и

2. Контрольора по отчетността при В[елико]търновската областна сметна палата ТОДОР АТ. СТАМБОЛОВ³⁴¹, за съветник при Хасковската областна сметна палата.

III. ПРЕМЕСТВАМЕ, на място свободно

Съветника при Бургаската областна сметна палата ИВАН ЦАНЕВ, за съветник при Софийската областна сметна палата.

IV. НАЗНАЧАВАМЕ, на място свободно,

За съветник при Бургаската областна сметна палата ХАРАЛАМБИ ВЪЛЧАНОВ, бивш съветник при Върховната сметна палата.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет и Министър на външните работи и на изповеданията.

Издаден в София на 20.II.1937 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА: Г. Къосеиванов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 63. Оригинал. Машинопис.

№ 178

Указ на цар Борис III за назначаване на Тодор Петков за съветник при Върховната сметна палата.

София, 25 февруари 1937 г.

У К А З

№ 44

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския Съвет, Министър на Външните Работи и на Изповеданията, представено Нам с доклада му от 22 февруарий 1937 година под № 278, на основание чл. 15 от Закона за Върховната Сметна Палата и за Областните Сметни Палати и съгласно с III постановление на Министерския Съвет, взето в заседанието му от 22 февруарий 1937 година, протокол № 30,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I НАЗНАЧАВАМЕ на място свободно, за Съветник при Върховната Сметна Палата г. ТОДОР ПЕТКОВ³⁴², с висше юридическо образование, смятано от деня на заемане длъжността.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския Съвет, Министър на Външните Работи и на Изповеданията.

Издаден в София на 25.II.1937 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ
И НА ИЗПОВЕДАНИЯТА:
Г. Къосеиванов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 65. Оригинал. Машинопис.

№ 179

Указ на цар Борис III за уволнение и назначаване на съветници при Пловдивската областна сметна палата.

София, 17 юли 1937 г.

У К А З

№ 200

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на външните работи и на изповеданията, представено Нам с доклада му под № 1373 от 16 юлий 1937 година и на основание на чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с решението на Министерския съвет от 15 юлий 1937 година IV постановление, протокол № 114,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. ЗАЛИЧАВАМЕ, по списъка на държавните служители, смятано от 2 юлий 1937 година, АТАНАС ХРИСТОСКОВ, съветник при Пловдивската областна сметна палата, починал на 1 юлий т.г.

II. НАЗНАЧАВАМЕ, на място свободно, за съветник при Пловдивската сметна палата, СТОЯН ЯНЕВ³⁴³, понастоящем началник на служба при Върховната сметна палата.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет и Министър на външните работи и на изповеданията.

Издаден в София на 17.VII.1937 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА: Г. Къосеиванов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 67. Оригинал. Машинопис.

№ 180

Заповед на Георги Къосеиванов, министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията, за повишение на Кънчо Кънев на длъжност началник на служба при Върховната сметна палата.

София, 12 септември 1937 г.

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ЗАПОВЕД

№ 1861

Въз основа на § 5 от Наредбата-закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и на устния доклад на Министра на финансите,

ПОВИШАВАМ, на място свободно, за началник на служба при Върховната сметна палата, контрольор-докладчика при същата палата КЪНЧО КЪНЕВ³⁴⁴.

София, 12 септември 1937 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА: Г. Къосеиванов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 40, л. 176. Оригинал. Машинопис.

№ 181

Указ на цар Борис III за освобождаване на Александър Дипчиков от поста председател на Великотърновската областна сметна палата.

София, 7 октомври 1937 г.

УКАЗ

№ 252

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на Външните работи и на изповеданията, представено Нам с доклада му от 5 октомври 1937 година под № 1818, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с I-во постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 5 октомври 1937 година, протокол № 153,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. ОСВОБОЖДАВАМЕ от длъжност, на основание чл. 15, буква "в" от Закона за държавните служители, председателя на В[елико]търновската областна сметна палата Александър Дипчиков.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на Външните работи и на изповеданията.

Издаден в София на 7.X.1937 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА: Г. Къосеиванов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 69. Оригинал. Машинопис.

№ 182

Указ на цар Борис III за повишаване и преместване на съветници при Великотърновската, Пловдивската и Бургаската областни сметни палати.

София, 4 ноември 1937 г.

У К А З

№ 271

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на Външните работи и на изповеданията, представено Нам с доклада му от 4 ноемврий 1937 година, под № 1981, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с I постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 4 ноемврий 1937 година, протокол № 172,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. **ПОВИШАВАМЕ**, на място свободно, съветника при Пловдивската областна сметна палата **НИКОЛА БОЧАРОВ**, за председател на В[елико]търновската областна сметна палата.

II. **ПРЕМЕСТВАМЕ**, на място свободно, съветника при Бургаската областна сметна палата **ВЛАДИМИР НЕСТОРОВ**, за съветник при Пловдивската областна сметна палата, без право на пътни и дневни пари.

III. **ПОВИШАВАМЕ**, на място свободно, контролър-докладчика при Пловдивската областна сметна палата **СТАНКО В. ЛЕСИЙСКИ**, за съветник при Бургаската областна сметна палата.

IV. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на Външните работи и на изповеданията.

Издаден в София на 4 ноемврий 1937 година.

Съгласно съобщението на Негово Величество Царя от 25 октомврий 1937 година, и по решение на Министерския съвет, в качеството му на Царски Наместник,

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: Г. Къосеиванов

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА: Г. Къосеиванов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 71. Оригинал. Машинопис.

№ 183

Указ на цар Борис III за уволняване, преместване и повишаване на съветници при Хасковската и Видинската областни сметни палати.

София, 21 март 1938 г.

У К А З

№ 80

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на Външните работи и на изповеданията, представено Нам с доклада му от 19 март 1938 година, под № 487, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно I-во постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 19 март 1938 г., протокол № 43,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. УВОЛНЯВАМЕ, поради преминаване на друга длъжност, съветника при Хасковската областна сметна палата АНГЕЛ ЗАХАРИЕВ, смятано от 11 февруарий 1938 година.

II. ПРЕМЕСТВАМЕ, по собствено желание, без право на пътни и дневни пари, съветника при Видинската областна сметна палата ТОДОР ИВ. КЛИСУРОВ, за съветник при Хасковската областна сметна палата.

III. ПОВИШАВАМЕ, на място свободно, за съветник при Видинската областна сметна палата, контрольор-докладчика при Върховната сметна палата АЛЕКСАНДЪР ПЪРВАНОВ³⁴⁵, с висше образование по стопански и политически науки.

IV. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на Външните работи и на изповеданията.

Издаден в София на 21.ІІІ.1938 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА: Г. Къосеиванов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 75. Оригинал. Машинопис.

№ 184

Указ на цар Борис III за преместване на съветници при Видинската и Великотърновската областни сметни палати.

София, 29 март 1939 г.

У К А З

№ 173

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на външните работи и на изповеданията, представено Нам с доклада му от 27 март 1939 година под № 503, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с I постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 27 март 1939 година, протокол № 38,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. ПРЕМЕСТВАМЕ, един вместо друг, съветниците:

1. при Видинската областна сметна палата БОРИС ГЕОРГИЕВ, по собствено желание, без право на пътни и дневни пари, за такъв при В[елико]търновската областна сметна палата, и

2. при В[елико]търновската областна сметна палата ДИМИТЪР МИНКОВ, с право на пътни и дневни пари, за такъв при Видинската областна сметна палата.

II. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на външните работи и на изповеданията.

Издаден в София на 29.III.1939 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ
И НА ИЗПОВЕДАНИЯТА: Г. Къосеиванов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 77. Оригинал. Машинопис.

№ 185

Указ на цар Борис III за уволняване и назначаване на съветници при Великотърновската и Видинската областни сметни палати.

Кричим, 2 май 1939 г.

У К А З

№ 175

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на външните работи и на изповеданията, представено Нам с доклада му от 1 май 1939 г. под № 807, на ос-

нование чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с I постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 1 май 1939 г., протокол № 56,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. УВОЛНЯВАМЕ, поради преминаване на друга длъжност съветника при В[елико]търновската областна сметна палата ИВАН ХРИСТОВ.

II. ОТМЕНЯВАМЕ указ № 173 от 29.III.1939 год. досежно преместването на съветника при В[елико]търновската областна сметна палата ДИМИТЪР МИНКОВ, за такъв при Видинската областна сметна палата

III. НАЗНАЧАВАМЕ, на място свободно, за съветник при Видинската областна сметна палата III ст. финансов инспектор КОСТА ИЛИЕВ³⁴⁶.

IV. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на външните работи и на изповеданията.

Издаден в Дв. Кричим на 2.V.1939 год.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА: Г. Къосеиванов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 75. Оригинал. Машинопис.

№ 186

Указ на цар Борис III за уволняване, преместване, назначаване и повишаване на съветници при Софийската, Хасковската и Пловдивската областни сметни палати.

София, 22 ноември 1939 г.

У К А З

№ 181

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на външните работи и на изповеданията, представено Нам с доклада му от 21 ноември 1939 година, под № 2467, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с IV постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 20 ноември 1939 година, протокол № 203,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. ОСВОБОЖДАВАМЕ от длъжност, на основание чл. 15а от Закона за държавните служители, съветникът при Соф[ийската] областна сметна палата ОТОН ИГНАТОВИЧ БАРБАР.

II. ПРЕНАЗНАЧАВАМЕ, на място свободно, за съветник при Софийската областна сметна палата, Главния счетоводител при Върховната сметна палата ГЕОРГИ ДРАНДАРОВ СА-ВОВ³⁴⁷.

III. ПРЕМЕСТВАМЕ, на място свободно, съветникът при Пловдивската областна сметна палата **СТОЯН ЯНЕВ ПЛАШЕНКОВ**³⁴⁸, за Главен счетоводител при Върховната сметна палата, без право на пътни и дневни пари.

IV. ПРЕМЕСТВАМЕ, на място свободно, съветникът при Хасковската областна сметна палата **ТОДОР ИВ. КЛИСУРОВ** на същата длъжност в Пловдивската областна сметна палата, с право на пътни и дневни пари.

V. ПОВИШАВАМЕ, на място свободно, за съветник при Хасковската областна сметна палата, секретар-касиера на същата палата **ДИМИТЪР МИХ. ПЕТЕВ**.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на външните работи и на изповеданията.

Издаден в София на 22.XI.1939 г.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА: Г. Къосеванов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 81. Оригинал. Машинопис.

№ 187

Указ на цар Борис III за уволняване и назначаване на съветници при Бургаската областна сметна палата.

София, 23 декември 1939 г.

У К А З

№ 184

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на външните работи и на изповеданията, представено Нам с доклада му от 22 декември 1939 година, под № 2709, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с XX постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 21 декември 1939 година, протокол № 224,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. ОСВОБОЖДАВАМЕ от длъжност, на основание чл. 15, буква "б" от Закона за държавните служители, съветникът при Бургаската областна сметна палата **ХАРАЛАМБИ ПЕТЕВ ВЪЛЧАНОВ**, по болест.

II. ПОВИШАВАМЕ, на място свободно, за съветник при Бургаската областна сметна палата, началника на отделна служба при Върховната сметна палата **КЪНЧО ГЕОРГИЕВ КЪНЕВ**.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на външните работи и на изповеданията.

Издаден в София на 23 декември 1939 г.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА: Г. Къосеиванов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 83. Оригинал. Машинопис.

№ 188

Заповед на Георги Къосеиванов, министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията, за повишение на Илия Мечков на длъжност началник на служба при Върховната сметна палата.

София, 7 февруари 1940 г.

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ЗАПОВЕД

№ 205

На основание § 5 от Наредбата-закон за изменение и допълнение Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати и на устния доклад на Министра на финансите:

ПОВИШАВАМ, на свободно място, за началник на отделна служба при Върховната сметна палата контролър-докладчика от I-ва степен при същата Палата ИЛИЯ НАЧЕВ МЕЧКОВ³⁴⁹.

Гр. София, 7 февруарий 1940 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА: Г. Къосеиванов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 40, л. 82. Оригинал. Машинопис.

№ 189

Доклад от Добри Божилков, министър на финансите, до цар Борис III за одобрение внасянето в Народното събрание на Законопроект за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.

София, 23 април 1940 г.

ДО

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

ДОКЛАД

№ 3193

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО!

Съгласно с чл. 109 от Конституцията, имам чест, да помоля, Ваше Величество, да благоволите и одобрите да се внесе за разглеждане и приемане от Народното събрание тук приложения ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЧЛ. 75 ОТ ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА И ОБЛАСТНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ.

София, 23 април 1940 година.

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: Д. Божилков

На доклада има резолюция: "Одобрено. БОРИС III".

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 335, л. 4. Оригинал. Машинопис.

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 6, а.е. 799, л. 2. Оригинал. Машинопис.

№ 190

Мотиви към Законопроекта за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.

[София, април 1940 г.]

МОТИВИ

към

ЗАКОНО-ПРОЕКТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЧЛ. 75 ОТ ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА И ОБЛАСТНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ.

Предлаганото изменение на чл. 75 от Закона за Върховната Сметна Палата и Областните сметни палати има за цел да попълни една празнота, а също и да внесе по-голяма яснота в този член. Касае се да се определи как ще става заместването на Председателя на съда при Върховната сметна палата, когато той е възпрепятствуван, от една страна, и от друга - да се уреди по един по-правилен начин командироването на съдиите, които по силата на същия текст председателствуват тоя съд.

По тия съображения, моля Ви, Господа Народни Представители, да гласувате тук приложения Законопроект.

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ:
(п) Д. Божилков

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 335, л. 5. Оригинал. Машинопис.

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 6, а.е. 799, л. 3. Печатно.

№ 191

Закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.

София, 7 май 1940 г.

ЗАКОН

за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна
Палата и областните сметни палати

Член 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати се изменява така:

Специалният съд при Върховната сметна палата се състои от председател и двама членове. За председател се командирова един от председателите на отделение на Върховния касационен съд съ[с] заповед на Министра на правосъдието за една година, а за членове се избират от общото събрание на Върховната сметна палата двама от съветниците при същата палата. Заедно с избирането на двамата членове общото събрание на Върховната сметна палата избира и един запасен член. В случай че председателят е въ[в] ваканция или отсъства, той се замества от един от председателите на отделение на Върховния касационен съд по назначение на Министра на правосъдието, след като се вземе мнението на първия председател на Върховния касационен съд, а в случай че отсъства някой от членовете на съда, той се замества от запасния член.

Настоящият закон е приет от XXV-то обикновено Народно събрание, през първата му редовна сесия, в 41-то заседание, държано на 7 май 1940 г.

София, 7 май 1940 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ... *
СЕКРЕТАР: ...
НАЧАЛНИК НА КАНЦЕЛАРИЯТА:...

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 335, л. 18. Оригинал. Машинопис и печатно.
ЦДА, Ф. 173 К, оп. 6, а.е. 799, л. 5. Печатно.

№ 192

Доклад от Добри Божилов, министър на финансите, до цар Борис III за утвърждаване с указ на Закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.

София, 9 май 1940 г.

ДО
НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

ДОКЛАД

№ 3454

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО!

На основание чл. 45 от Конституцията, имам чест да помоля ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО, да утвърдите, чрез подписване на приложения указ, приетия от XXV-то Обикновено Народно събрание през първата му редовна сесия, в 41-то заседание, държано на 7 май 1940 година, ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЧЛ. 75 ОТ ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА И ОБЛАСТНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ.

София, 9 май 1940 година.

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: (п) Д. Божилов

На първообразния съ[с] собствената на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ръка написано: “Одобрено. БОРИС III”

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 335, л. 23. Копие. Машинопис.

№ 193

Указ на цар Борис III за утвърждаване на Закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.

София, 9 май 1940 г.

У К А З

№ 12

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

Обявяваме на всички Наши поданици, че XXV-то обикновено Народно събрание, през първата му редовна сесия, в 41-то заседание, държано на 7 май 1940 г., гласува и прие,

НИЕ УТВЪРДИХМЕ И УТВЪРЖДАВАМЕ, следния

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЧЛ. 75 ОТ ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА И ОБЛАСТНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ.

Член 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати се изменява така:

Специалният съд при Върховната сметна палата се състои от председател и двама членове. За председател се командирова един от председателите на отделение на Върховния касационен съд съ[с] заповед на Министра на правосъдието за една година, а за членове се избират от общото събрание на Върховната сметна палата двама от съветниците при същата палата. Заедно с избирането на двамата членове общото събрание на Върховната сметна палата избира и един запасен член. В случай, че председателят е въ[в] ваканция или отсъствува той се замества от един от председателите на отделение на Върховния касационен съд по назначение от Министра на правосъдието, след като се вземе мнението на първия председател на Върховния касационен съд, а в случай че отсъствува някой от членовете на съда, той се замества от запасния член.

Настоящият закон да се облече с държавния печат, да се обнародва в Държавен вестник и да се тури в действие.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Министър на финансите.

Издаден в София на 9 май 1940 година.

На първообразния съ[с] собствената на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ръка написано "БОРИС III".

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: Д. Божилов

*Първообразния указ е облечен
С Държавния печат и регистриран
Под № 6000 на 10 май 1940 г.
(подп.) Пазител на Държавния Печат
Министър на Правосъдието: В. Митак³⁵⁰
За Началник на отдел: Н. Пешев*

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 335, л. 24. Копие. Машинопис.

№ 194

Указ на цар Борис III за преместване и повишаване на съветници при Великотърновската и Хасковската областни сметни палати.

Кричим, 21 юли 1940 г.

У К А З

№ 20

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение, направено Нам с доклада му от 19 юлий 1940 г., под № 2135 на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с II постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 19 юлий 1940 г., протокол № 119,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. ПРЕМЕСТВАМЕ, на място свободно, съветника при Хасковската областна сметна палата ТОДОР АТАНАСОВ СТАМБОЛОВ, на същата длъжност въ[в] В[елико]търновската областна сметна палата, без право на пътни и дневни пари.

II. ПОВИШАВАМЕ, на място свободно, за съветник при Хасковската областна сметна палата, секретар-касиера на същата палата ЙОСИФ СТЕФАНОВ ПЕТКОВ³⁵¹.

III. Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение.

Издаден в Дв. Кричим на 21 юлий 1940 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов³⁵²

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 88. Оригинал. Машинопис.

№ 195

Доклад от Добри Божилков, министър на финансите, до цар Борис III за одобрение внасянето за разглеждане и приемане от Народното събрание на законопроект за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

София, 15 ноември 1940 г.

ДО

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

ДОКЛАД

№ 8519

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО!

Съгласно с чл. 109 от Конституцията, имам чест да помоля, ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО, да благоволите и одобрите да се внесе за разглеждане и приемане от Народното събрание тук приложения "Законопроект за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палата."

София, 15 ноември 1940 година

Министър на финансите: Д. Божилов

На първообразния с[ъс] собствената на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ръка написано "Одобрено. Борис III".

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 6, а.е. 1158, л. 2. Копие. Машинопис.

№ 196

Мотиви към Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за Областните сметни палати.

София, 15 ноември 1940 г.

МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за Областните сметни палати

Господа народни представители,

Според чл. 2 от сега действащия закон за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, във всяка административна област има по една Областна сметна палата със седалища: София, Гърново, Варна, Пловдив, Хасково, Бургас и Видин. Те действуват в границите на административната област.

От съществуващите до сега административни области Шуменската област е най-голяма по число на населението. С присъединяването на Южна Добруджа³⁵³, придадена за сега към Шуменската област, тази последната става още по-голяма. Упражняването на финансовия контрол върху всички разходи общински и държавни от една само областна палата, чието седалище е гр. Варна, като се увеличи състава на Варненската областна сметна палата с нужното число персонал ще съставлява голямо неудобство за населението от тази просторна област. Ето защо, за да се улесни населението, налага се, вместо увеличаването на персонала в[ъв] Варненската областна сметна палата да се открие още една Областна сметна палата с[ъс] седалище Русе.

Седалището на Областната сметна палата трябва да бъде в гр. Русе, защото една голяма част от Южна Добруджа, Силистра, Тутракан и Курт бунар в миналото - преди 1912 г., са имали икономическите си връзки с Русе, а така ще бъде и в бъдеще поради удобството на водния път - по Дунава и по-малкото разстояние до Русе отколкото до Варна. А независимо от това и околните от стария Русенски окръг и някои околии от стария Шуменски окръг и сега имат своите икономически връзки с града Русе.

Определянето на седалището на новата сметна палата в гр. Русе, при съществуването на областната сметна палата в гр. Варна, дава възможност да се разпредели удобно и равномерно територията на Шуменската административна област, увеличена с територията на Южна Добруджа между двете областни сметни палати, независимо от обстоятелството, че града Русе - най-големия град на българския Дунавски бряг, който в миналото - в турско време, е бил седалище на вилает и след освобождението на България е бил седалище на окръжно управление, по този начин ще получи едно морално удовлетворение.

Независимо от горните практически съображения, които налагат изменението на чл. 2 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, това изменение трябва да се направи, за да се изпълнят и постановленията на чл. 9 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията, според които разходите за нови учреждения се вписват в бюджета само предварително е разрешено откриването им с[ъс] закон.

По § 2 на законопроекта

Според чл. 77 от сега действащия Закон за Върховната сметна палата и за областните сметни палати секретарската длъжност на Специалния съд при Върховната сметна палата се изпълнява от един контролор-докладчик, определен от председателя на същата палата. Същият определя и един контролор, който при нужда замества първия. Разрасналата работа в Специалния съд при Върховната сметна палата ангажира постоянния труд на двама контролор-докладчици в написване протоколите за заседанията на този съд и за отправление на чисто административно канцеларската работа на същия.

Работата на секретаря и на протоколита (подсекретаря) при Специалния съд с нищо не се различава от работата на секретарите и подсекретарите при общите съдилища. Тяхната работа обаче, е съвсем различна от обикновената контролна работа на контролор-докладчиците. При избора на контролор-докладчици за секретар и за заместник секретар на Специалния съд при Върховната сметна палата, често се срещат почти непреодолими спънки, защото за такива трябва да се търсят контролор-докладчици, основно запознати с вътрешния ред и деловодството на съдилищата. А много често такива лица между контролор-докладчиците няма. Тогаз, по необходимост, с тази работа се наговарват контролор-докладчици незапознати с работата, която има да вършат като секретари. В такива случаи, те неумело и лошо отправят службата, не знаят как да напишат протоколите на съдебните заседания и т.н. По този начин за увеличената чисто контролна работа на сметна палата, персонала ѝ се намалява с двама подготвени работници, които се отклоняват от прякото си назначение и застават да вършат работа, която те не познават, а естествено е, че тази им работа не ще бъде доброкачествена.

Предлаганото изменение на чл. 77 от закона дава възможност да се освободят двама квалифицирани работници, за чисто контролната работа на Върховната сметна палата, а за написване на протоколите от съдебните заседания, определенията от разпоредителните заседания и пр., както и за отправление на канцеларско-административната работа на съда да се ангажират лица специално за тази работа подготвени, които ще дадат качествено по-добра работа.

Ето защо, моля, г-да народни представители, да разгледате и приемете изготвения за целта законопроект.

София, 15 ноемврий 1940 г.

Министър на финансите: Д. Божилов

ЦДА, Ф. 173 К, оп.6, а.е. 1158, л. 3. Печатно.

№ 197

Указ на цар Борис III за преместване на главен счетоводител при Върховната сметна палата и на съветник при Пловдивската областна сметна палата.

София, 18 ноември 1940 г.

У К А З

№ 24

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение, представено Нам с доклада му под № 3698 от 16 ноемврий 1940 година, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с решението на Министерския съвет от 16 ноемврий 1940 година, X постановление, протокол № 204,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Преместваме, по собствено желание без право на пътни и дневни пари, Главния счетоводител при Върховната сметна палата Стоян Янев Плашенков, за съветник при Пловдивската областна сметна палата, на негово място за Главен счетоводител при Върховната сметна палата, съветника при Пловдивската областна сметна палата Иван П. Андреев.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение.

Издаден в София на 18. XI. 1940 г.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 89. Оригинал. Машинопис.

№ 198

Закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, приет от XXV Обикновено народно събрание.

София, 28 ноември 1940 г.

ЗАКОН

за изменение и допълнение на
Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати

§ 1. Член 2 се изменява така:

В Царството има 8 областни сметни палати със седалища както следва: София, Видин, Търново, Русе, Варна, Бургас, Хасково и Пловдив. Те действуват предимно в границите на административните области.

Районите на областните сметни палати със седалища в Русе и Варна се определят с решение на общото събрание на Върховната сметна палата, одобрено от министър-председателя.

Останалите областни сметни палати имат за райони съответните административни области.

§ 2. Член 77 се изменява така:

Секретарят и подсекретарят на Специалния съд при Върховната сметна палата се назначават от министър-председателя по представление на общото събрание на Върховната сметна палата, измежду лицата, които отговарят на ценза, изискван от алинея II на чл. 116 от Наредбата-закон за устройството на съдилищата.

.....
Настоящият закон е приет от XXV-то Обикновено Народно събрание, през втората му редовна сесия, в 18-то заседание, държано на 28 ноемврий 1940 г.

София, 28 ноемврий 1940 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Н. Логофетов³⁵⁴

СЕКРЕТАР: А. Цв[етков]³⁵⁵

НАЧАЛНИК НА КАНЦЕЛАРИЯТА: ...*

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 6, а.е. 1158, л. 6. Оригинал. Печатно. Машинопис.

№ 199

Указ на цар Борис III за утвърждаване на Закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

София, 29 ноември 1940 г.

У К А З

№ 48

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

Обявяваме на всички Наши поданици, че XXV-то обикновено Народно събрание, през втората му редовна сесия, в 18-то заседание, държано на 28 ноемврий 1940 г., гласува и прие,

Ние утвърдихме и утвърждаваме следния

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за Върховната
Сметна палата и за областните сметни палати.

...**

Настоящият закон да се облече с държавния печат, да се обнародва в “Държавен вестник” и да се тури в действие.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия министър на финансите.

Издаден в София на 29 ноемврий 1940 година.

На първообразния съ[с] собствената на Негово Величество ръка написано:

“БОРИС III”

Приподписал:

Министър на финансите: Д. Божилков

*Първообразният указ е облечен с държавния печат и
зарегистриран под № 6228
на 30 ноемврий 1940 г.*

*Пазител на държавния печат
Министър на правосъдието: В. Митакков*

№ 200

Заповед на Богдан Филов, министър-председател и министър на народното просвещение, за третиране на контролор-докладчиците и книговодителите като мобилизационно назначени във войсковите сметни палати.

София, 12 декември 1940 г.

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Поверителна

ЗАПОВЕД

№ 4003.

На основание чл.чл. 24 и 27 от Закона за произвеждане, оправдаване и контрол на войсковите разходи въ[в] военно време, ЗАПОВЯДВАМ да се считат като органи на Върховната сметна палата, лицата служили и неслужили въ[в] войската, които при мобилизация, или бъдат повикани на обучение, имат мобилизационна назначение въ[в] войсковите сметни палати, като контролор-докладчици и книговодители, обаче, в денят на заемането на тия длъжности не са на служба на такива длъжности въ[в] Върховната и Областните сметни палати.

Препис от настоящата заповед, да се изпрати на г. Председателя на Върховната сметна палата, за препращането ѝ в Бюджето-Контролния отдел при Министерството на войната, за сведение и изпълнение от съответните дивизионни счетоводства, от които се формират войсковите сметни палати.

София 12 декемврий 1940 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 40, л. 71. Оригинал. Машинопис.

№ 201

Доклад от Богдан Филов, министър-председател и министър на народното просвещение, до цар Борис III за утвърждаване с указ назначението на Иван Красновски за председател на Върховната сметна палата.

София, 8 февруари 1941 г.

До Негово Величество Царя

ДОКЛАД

№ 383

Ваше Величество

На основание чл. 16 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно решението на Министерския съвет от 8 февруарий 1941 година, най-почтително моля, ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО, да благоволите и чрез подписването на тук приложения указ да

НАЗНАЧИТЕ, за Председател на Върховната сметна палата, г. Иван П. Красновски, член на Върховния касационен съд.-

София, 8 февруарий 1941 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов

На доклада има резолюция: “Одобрено. Борис III.”

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 92. Оригинал. Машинопис.

№ 202

Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата с предложение за назначаване на Тодорка Тилева на длъжност секретар на Специалния съд при Върховната сметна палата и на Анна Кожухарова като подсекретар на същия съд.

София, 8 февруари 1941 г.

Препис.

ВЪРХОВНА СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ

№ 25/о.с.

гр. София, 8 февруарий 1941 година.

С Ъ С Т А В:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Иван Красновски
СЪВЕТНИЦИ: Никола Т. Бойчев
Д-р Христо Иванов
Георги Петков
Ангел Христов
Тодор Петков
СЕКРЕТАР: Стоян Илиев

Общото събрание слуша докладваните от Председателя заявления вх. №№ 49559, 51781, 50495/1940 г., 315 и 1435/1941 г., за секретар и подсекретар на Специалния съд при Върховната сметна палата.

Върховната сметна палата като взе пред вид, че според чл. 77 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, секретарът и подсекретарят на Специалния съд при Върховната сметна палата се назначават от Министър- Председателя, по представление на Общото събрание на Върховната сметна палата, измежду лицата, които отговарят на ценза изискван от ал. II на чл. 116 от Закона за устройството на Съдилищата.

Че според ал. II на чл. 116 от Закона за устройството на Съдилищата, за секретари на Околийски съдилища, подсекретари при Областни съдилища и подсекретари при Околийски съди-

лица се назначават лица, които имат юридическо образование. Ако няма такива се назначават такива, съ[с] средно образование и пет годишна канцеларска практика.

За длъжностите секретар на Специалния съд при Върховната сметна палата и подсекретар при същия съд са подали молби лица с висше юридическо образование и такива съ[с] средно образование и съ[с] съдебно-канцеларска практика. Последните, при това фактическо положение, не биха могли да конкурират за длъжностите секретар и подсекретар.

Молби от лица с юридическо образование са постъпили следните:

1. От Тодорка Тилева - с висше юридическо образование и с 1 г. и 7 месеца служебна канцеларска практика,

2. Недялка Николова Драгулева - от гр. Варна, с висше юридическо образование, сега секретар при Русенският Апелативен съд,

3. Евдокия Таскова Манчева - с висше юридическо образование, владее и стенография и

4. Анна Стефанова Кожухарова - с висше юридическо образование, владее стенография, машинопис, френски и италиански езици.

Общото събрание на Върховната сметна палата, като взе пред вид, образователният ценз на кандидатите, служебната им подготовка и другите им морални качества, въз основа на чл. 77 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати

Р Е Ш И:

Да се представят за назначение:

1. За секретар на Специалния съд при Върховната сметна палата - Тодорка Тилева, родом от гр. Стара-Загора, а сега живуща в София, книговодителка при Върховната сметна палата и

2. За подсекретар при Специалния съд на Върховната сметна палата - Анна Стефанова Кожухарова, родом от гр. Сливен, а сега живуща в София, стажантка при Върховната сметна палата.

НА ПЪРВООБРАЗНОТО ПОДПИСАЛИ:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Иван Красновски
СЪВЕТНИЦИ: Никола Т. Бойчев
Д-р Христо Иванов

Георги Петков
Ангел Христов
Тодор Петков
СЕКРЕТАР: Стоян Илиев

В Я Р Н О, ПРИ ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА,

СЕКРЕТАР: Стоян Илиев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 40, л. 5. Препис. Машинопис.

№ 203

Указ на цар Борис III за утвърждаване назначението на Иван Красновски за председател на Върховната сметна палата.

София, 12 февруари 1941 г.

У К А З

№ 3

НИЕ БОРИС III
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложението на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение, представено Нам с доклада му под № 383 от 8 февруарий 1941 година, на основание чл. 16 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно решението на Министерския съвет от 8 февруарий 1941 година, II постановление, протокол № 18,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

НАЗНАЧАВАМЕ, за Председател на Върховната сметна палата, г. Иван П. Красновски, член на Върховния касационен съд.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение.

Издаден в София на 12 февруарий 1941 г.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 91. Оригинал. Машинопис.

№ 204

Заповед на Богдан Филов, министър-председател и министър на народното просвещение, за назначаването на Тодорка Тилева на длъжност секретар на Специалния съд при Върховната сметна палата и на Анна Кожухарова за подсекретар на същия съд.

София, 18 февруари 1941 г.

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ЗА П О В Е Д

№ 553.

На основание чл. 77 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и по представление на общото събрание на Върховната сметна палата - решение № 25 от 8 февруарий 1941 година,

НАЗНАЧАВАМ:

1. За секретар на специалния съд при Върховната сметна палата Тодорка Тилева³⁵⁶, книговодителка при Върховната сметна палата, с висше юридическо образование и
2. За подсекретар на специалния съд при Върховната сметна палата - Анна Стефанова Кожухарова³⁵⁷, стажантка при Върховната сметна палата, с висше юридическо образование.

гр. София, 18 февруарий 1941 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 40, л. 4. Оригинал. Машинопис.

№ 205

Указ на цар Борис III за повишаване, преместване и назначаване на съветници и контролори при Бургаската, Видинската, Хасковската, Варненската и Русенската областни сметни палати.

София, 18 февруари 1941 г.

У К А З

№ 6

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение, представено Нам с доклада му под № 521 от 17 февруарий 1941 година, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 15 февруарий 1941 година, протокол № 25,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. Повишаваме на места свободни:

1. Стоян Стойчев, председател на Бургаската областна сметна палата, за съветник при Върховната сметна палата.
2. Борис Шивачев, съветник при Видинската областна сметна палата, за председател на същата палата.
3. Константин Ангелов, съветник при Хасковската областна сметна палата, за председател на Бургаската областна сметна палата.
4. Константин Столев³⁵⁸, I ст. контролор-докладчик при Върховната сметна палата, за съветник при Хасковската областна сметна палата.
5. Никола Борисов³⁵⁹, секретар на Софийската областна сметна палата, за съветник при Варненската областна сметна палата.
6. Кирил Липощиев³⁶⁰, I ст. контролор-докладчик при Върховната сметна палата, за съветник при Видинската областна сметна палата.

II. Преместваме на места свободни:

1. Стефан Георгиев Меракчийски, председател на Видинската областна сметна палата, на същата длъжност при Русенската областна сметна палата.
2. Стоян Янев, съветник при Пловдивската областна сметна палата, на същата длъжност при Русенската областна сметна палата.
3. Павел Коларов, съветник при Варненската областна сметна палата, на същата длъжност при Русенската областна сметна палата.

III. Назначаваме на места свободни:

1. Иван Маджаров³⁶¹, III ст. финансов инспектор при Министерството на финансите, за съветник при Русенската областна сметна палата.

2. Никола Ангелов³⁶², бургаски държавен адвокат, за съветник при Пловдивската областна сметна палата.

Повишенията, преместванията и назначенията да бъдат с право на пътни и дневни пари.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение.

Издаден в София на 18 февруарий 1941 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 96. Оригинал. Машинопис.

№ 206

Доклад от Богдан Филов, министър-председател и министър на народното просвещение, до цар Борис III за заличаване на Иван Красновски, председател на Върховната сметна палата, от списъка на служителите поради смъртта му.

София, 11 април 1941 г.

ДО НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

ДОКЛАД

№ 1293

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО!

Най-почтително моля ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО, да благоволите да одобрите чрез подписване тук приложения указ за заличаване от списъка на служителите при Върховната сметна палата, ИВАН П. КРАСНОВСКИ, председател на Върховната сметна палата.

София, 11 април 1941 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов

На документа има резолюция: “Одобрено. Борис III.”

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 99. Оригинал. Машинопис.

№ 207

Указ на цар Борис III за заличаване на Иван Красновски, председател на Върховната сметна палата, от списъка на служителите, поради смъртта му.

София, 11 април 1941 г.

У К А З

№ 8

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на НАШИЯ Председател на Министерския съвет и Министър на народното просвещение, представено НАМ с доклада му от 11 Април 1941 година, под № 1293,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Да заличим от списъка на служителите при Върховната сметна палата, понеже е починал, ИВАН П. КРАСНОВСКИ, председател на Върховната сметна палата.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на НАШИЯ Председател на Министерския съвет и Министър на народното просвещение.

Издаден в София на 11.IV.1941 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 98. Оригинал. Машинопис.

№ 208

Доклад от Богдан Филов, министър-председател и министър на народното просвещение, до цар Борис III за утвърждаване с указ назначението на д-р Христо Абаджиев за председател на Върховната сметна палата.

София, 26 юни 1941 г.

ДО НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

ДОКЛАД

№ 2431

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО!

На основание чл. 16 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно XXIV постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 24 юний

1941 година, протокол № 110, най почитателно моля, ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО, да благоволите и чрез подписването на тук приложения указ да назначите за Председател на Върховната сметна палата, г. Д-р Христо Абаджиев, досегашен съветник при Върховната сметна палата.

София, 26 юний 1941 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов

На доклада има резолюция: “Одобрено. Борис III.”

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 101. Оригинал. Машинопис.

№ 209

Указ на цар Борис III за утвърждаване назначаването на д-р Христо Абаджиев за председател на Върховната сметна палата.

София, 28 юни 1941 г.

У К А З

№ 9

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение, представено Нам с доклада му под № 2431 от 26 юний 1941 година, на основание чл. 16 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно решението на Министерския съвет от 24 юний 1941 година, XXIV постановление, протокол № 110,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Назначаваме за Председател на Върховната сметна палата, г. Д-р Христо Абаджиев, досегашен съветник при Върховната сметна палата.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение.

Издаден в София на 28 юний 1941 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 100. Оригинал. Машинопис.

№ 210

Указ на цар Борис III за назначаване, повишаване и преместване на председатели, съветници и контролъори при Скопската, Варненската, Битолската, Ксантийската и Русенската областни сметни палати.

София, 23 юли 1941 г.

У К А З

№ 12

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председателствуващ Министерския съвет, Министър на вътрешните работи и народното здраве, представен Нам с доклада му от 22 юлий 1941 година, под № 2903, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с XI постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 22 юлий 1941 г., протокол № 123,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. НАЗНАЧАВАМЕ на места свободни:

- 1) За председател на Скопската областна сметна палата МЕТОДИ КАЙДЪМОВ³⁶³, от гр. София, с висше юридическо образование.
- 2) За съветник при Скопската областна сметна палата АНГЕЛ УЗУНОВ³⁶⁴, I ст. финансов инспектор при Министерството на финансите, с висше юридическо образование.
- 3) За съветник при Варненската областна сметна палата ВАСИЛ ДОБРИНОВ³⁶⁵, от гр. София, с висше юридическо образование.

II. ПОВИШАВАМЕ на места свободни:

- 1) За председател на Битолската областна сметна палата ДИМИТЪР ЛУЧАНСКИ, съветник при Бургаската областна сметна палата.
- 2) За председател на Ксантийската областна сметна палата ДИМИТЪР НИКОЛОВ ГАДЖАЛОВ³⁶⁶, съветник при Варненската областна сметна палата.
- 3) За съветник при Скопската областна сметна палата ДИМО ВЪЛЕВ³⁶⁷, I ст. контролъор-докладчик при Върховната сметна палата, с висше юридическо образование.
- 4) За съветник при Скопската областна сметна палата СТЕФАН ВАЧКОВ³⁶⁸, I ст. контролъор-докладчик при В[елико]търновската областна сметна палата, с висше финансово образование.
- 5) За съветник при Битолската областна сметна палата СТОЯН ЧУКУРЛИЕВ³⁶⁹, I ст. контролъор-докладчик при Върховната сметна палата, с висше финансово образование.
- 6) За съветник при Битолската областна сметна палата ДРАГОМИР ТОДОРОВ³⁷⁰, I ст. контролъор-докладчик при В[елико]търновската областна сметна палата, с висше юридическо образование.
- 7) За съветник при Ксантийската областна сметна палата ГЕОРГИ КОНСТАНТИНОВ³⁷¹, II ст. контролъор-докладчик при Върховната сметна палата, с висше финансово образование.
- 8) За съветник при Ксантийската областна сметна палата ИЛИЯ К. КОЕВСКИ³⁷², I ст. контролъор-докладчик при В[елико]търновската областна сметна палата, с висше юридическо образование.

9) За съветник при Русенската областна сметна палата ДИМИТЪР СТ. ДРАГОЕВ³⁷³, I ст. контролор-докладчик при Софийската областна сметна палата, с висше финансово образование.

III. ПРЕМЕСТВАМЕ на място свободно:

ПАВЕЛ КОЛАРОВ, съветник при Русенската областна сметна палата, за такъв при Бургаската областна сметна палата.

Преместванията и повишенията да бъдат с право на пътни и дневни пари.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председателстващ Министерския съвет, Министър на вътрешните работи и народното здраве.

Издаден в София на 23.VII.1941 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И
НАРОДНОТО ЗДРАВЕ: П. Д. Габровски³⁷⁴

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 102, 104. Оригинал. Машинопис.

№ 211

Указ на цар Борис III за назначаване на Никола Бочаров, бивш председател на Велико-търновската областна сметна палата, за съветник при Върховната сметна палата.

София, 13 август 1941 г.

У К А З

№ 14

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение, представено Нам с доклада му под № 3164, от 12 август 1941 година, на основание чл. 17 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно решението на Министерския съвет от 12 август 1941 година, IV постановление, протокол № 132,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

НАЗНАЧАВАМЕ за съветник при Върховната сметна палата, г. НИКОЛА БОЧАРОВ, досегашен председател на областната сметна палата в гр. Велико Търново.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение.

Издаден в София на 13 август 1941 год.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 105. Оригинал. Машинопис.

№ 212

Указ на цар Борис III за назначаване на Никола Бойчев, бивш съветник при Върховната сметна палата, за председател на Великотърновската областна сметна палата.

София, 13 август 1941 г.

У К А З

№ 15

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение, представено Нам с доклада му под № 3165, от 12 август 1941 година, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно решението на Министерския съвет от 12 август 1941 година, V постановление, протокол № 132,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

НАЗНАЧАВАМЕ за председател на областната сметна палата в гр. Велико Търново, г. НИКОЛА БОЙЧЕВ, досегашен съветник при Върховната сметна палата.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение.

Издаден в София на 13 август 1941 год.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 109. Оригинал. Машинопис.

№ 213

Указ на цар Борис III за назначаване и повишаване на съветници при Битолската и Ксантиската областни сметни палати.

София, 13 август 1941 г.

У К А З

№ 16

НИЕ БОРИС III
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение, представено Нам с доклада му от 12 август 1941 година, под № 3166, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с VI постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 12 август 1941 година, протокол № 132,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. НАЗНАЧАВАМЕ, на място свободно, съветник при Битолската областна сметна палата ХРИСТО ВЕЛЕВ³⁷⁵, финансов инспектор при Министерството на финансите, с висше юридическо образование.

II. ПОВИШАВАМЕ, на място свободно, за съветник при Ксантийската областна сметна палата, ДИМИТЪР ЙОРДАНОВ ДРАГАНОВ³⁷⁶, I ст. контролор-докладчик при В[елико]търновската областна сметна палата, с висше математическо образование.

Назначението и повишението да бъдат с право на пътни и дневни пари.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерски съвет, Министър на народното просвещение.

Издаден в София, 13 август 1941 година.

БОРИС III.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 113. Оригинал. Машинопис.

№ 214

Указ на цар Борис III за преместване на съветници при Хасковската и Русенската областни сметни палати.

София, 21 август 1941 г.

У К А З

№ 17

НИЕ БОРИС III
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

По предложение на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение, представено Нам с доклада му от 19 август 1941 година, под № 3403, на основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и съгласно с 18

постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 19 август 1941 година, протокол № 136,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

ПРЕМЕСТВАМЕ, на места свободни, един вместо други, с право на пътни и дневни пари:

1) **КОНСТАНТИН СТОЛЕВ**, съветник при Хасковската областна сметна палата, за такъв при Русенската областна сметна палата.

2) **ДИМИТЪР СТ. ДРАГОЕВ**, съветник при Русенската областна сметна палата, за такъв при Хасковската областна сметна палата.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Председател на Министерския съвет, Министър на народното просвещение.

Издаден в София на 21 август 1941 година.

БОРИС III.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов**

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 41, л. 115. Оригинал. Машинопис.

№ 215

Заповед на Богдан Филов, министър-председател и министър на народното просвещение, за даване право на председателя на Върховната сметна палата да разрешава отпуски на персонала при Върховната и областните сметни палати и да командирова по служба същия персонал.

София, 27 август 1941 г.

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ЗАПОВЕД

№ 3497

ВЪЗЛАГАМ на Председателя на Върховната сметна палата да разрешава, съгласно Закона за държавните служители, отпуски на персонала при Върховната и областните сметни палати, както и да командирова по служба същия персонал.

София, 27 август 1941 година.

**МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов**

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 16, л. 2. Оригинал. Машинопис.

№ 216

Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата за подадена оставка от Анна Кожухарова, подсекретар при Специалния съд при Върховната сметна палата, и с предложение за назначаване на Димитър Староманов на тази длъжност.

София, 12 септември 1941 г.

ВЪРХОВНА СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ

№ 156/о.с.

Гр. София, 12 септември 1941 година.

С Ъ С Т А В:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Д-р Христо Абаджиев
СЪВЕТНИЦИ: Д-р Христо Иванов
Георги Петков
Ангел Христов
Тодор Петков
Стоян Стойчев
СЕКРЕТАР: Стоян Илиев

Председателят докладва заявлението на Анна Кожухарова, подсекретар при Специалния съд при Върховната сметна палата, с което моли да бъде освободена от заеманата от нея длъжност, считано от 8 септември 1941 година.

Общото събрание, след като разгледа молбите на кандидатите за подсекретар на Специалния съд, отговарящи на условията, изискуеми по чл. 77 от Закона за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати въ[в] връзка с ал. II на чл. 116 от Наредбата-закон за устройството на съдилищата

РЕШИ:

Удостоява с представление за назначаване на подсекретар на Специалния съд при Върховната сметна палата, ДИМИТЪР АТ. СТАРОМАНОВ³⁷⁷, от гр. София, с висше юридическо образование.

НА ПЪРВООБРАЗНОТО ПОДПИСАЛИ:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Д-р Христо Абаджиев
СЪВЕТНИЦИ: Д-р Христо Иванов
Георги Петков
Ангел Христов
Тодор Петков
Стоян Стойчев
СЕКРЕТАР: Стоян Илиев

В Я Р Н О, ПРИ ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА

СЕКРЕТАР: Стоян Илиев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 40, л. 45. Препис. Машинопис.

№ 217

Заповед на Богдан Филов, министър-председател и министър на народното просвещение, за уволнение на Анна Кожухарова, подсекретар на Специалния съд при Върховната сметна палата, и назначаването на Димитър Староманов за подсекретар на същия съд.

София, 17 септември 1941 г.

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ЗАПОВЕД

№ 3831

На основание чл. 77 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и по представление на общото събрание на Върховната сметна палата - решение № 156 от 12 септември 1941 година,

УВОЛНЯВАМ:

Подсекретаря на Специалния съд при Върховната сметна палата АННА КОЖУХАРОВА, по подаване оставката, считано от 8 септември 1941 година.

НАЗНАЧАВАМ:

За подсекретар на Специалния съд при Върховната сметна палата ДИМИТЪР АТ. СТАРОМАНОВ, от гр. София, с висше юридическо образование.

Гр. София, 17 септември 1941 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ: Б. Филов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 4, л. 43. Оригинал. Машинопис.

№ 218

Писмо от д-р Христо Иванов, председател на Върховната сметна палата, до председателите на областните сметни палати за изпратен проект-правилник за службите, вътрешния ред и деловодството на областните сметни палати за становище и бележки.

София, 11 януари 1942 г.

В Ъ Р Х О В Н А
С М Е Т Н А П А Л А Т А
№ 01048/11.І.42
С о ф и я

До г.г. Председателите на
Областните сметни палати

Изпраща Ви се, Господине Председателю, един екземпляр от проект-правилника за службите, вътрешния ред и деловодството на областните сметни палати, с предложение да го прегледате и дадете мнение по измененията и допълненията, които, по ваша преценка, трябва да се направят в него, преди той да бъде окончателно приет и одобрен.

Бележките си по евентуалните изменения и допълнения на проект-правилника ще направите върху изпратения екземпляр, който ще върнете в Палатата най-късно до 15.ІІ.т.г.

Окончателното приемане на казания правилник ще стане в специална конференция, за свикването на която ще бъдете уведомени допълнително.

ПРИЛОЖЕНИЕ: 1 проекто-правилник.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Христо Иванов

СЕКРЕТАР: ...*

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 994, л. 1. Оригинал. Машинопис.

№ 219

Правилник за службите, вътрешния ред и деловодството на Областните сметни палати.

София, 1942 г.

П Р А В И Л Н И К

ЗА СЛУЖБИТЕ, ВЪТРЕШНИЯТ РЕД И ДЕЛОВОДСТВОТО НА ОБЛАСТНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ.

ЧАСТ I.

ОБЩИ ПРАВИЛА.

ГЛАВА I.

ЗА СЪВЕТА НА ПАЛАТАТА.

Чл. 1. Областната сметна палата е колегиално контролно учреждение. Колегията се състои от един председател и трима съветници. Те образуват съвета на палатата.

Чл. 2. Председателят и съветниците при палатата са равни помежду си, когато се намират на заседание на съвета. Вън от заседанието, съветниците са йерархически подчинени на председателя.

ГЛАВА II.

ЗА ЗАСЕДАНИЯТА НА СЪВЕТА.

Чл. 3. Съветът на Палатата заседава в пълен състав на членовете му. Той може да заседава в състав от трима души когато председателя или някой от съветниците отсъства поради отпуск, по неотложни служебни причини, или пък се отведе от заседанието.

При липса на законен състав, палатата донася на Върховната сметна палата за надлежно от нейна страна разпореждане.

Чл. 4. Съветът определя дните на заседанията си. При нужда председателят на палатата може да разпорежи за свикване съвета на заседание и в дните, през които не е определено да има заседание.

Чл. 5. Заседанията на съвета се свикват и ръководят от председателя на палатата, а в негово отсъствие - от най-старшия съветник по служба.

Старшинството на съветниците се определя по датата на последния указ за назначението им. Ако с един и същи указ са назначени няколко души съветници, старшинството им се определя по степента на службата, която са заемали непосредствено преди това назначение. Ако едновременно назначените са заемали служби от еднаква степен, старшинството им се определя спо-

ред продължителността на последната служба. Ако продължителността на службата е еднаква, старшинството се определя чрез жребие.

Старшинството се определя в разпоредително заседание на съвета в деня, когато съветникът встъпи в длъжност. В същото заседание новоназначеният съветник се подвежда под установената в закона клетва, ако по-рано не е положил такава.

Решението за определяне на старшинството може да бъде обжалвано от заинтересувания съветник чрез палатата пред Върховната сметна палата - общо събрание, чието решение е окончателно.

Чл. 6. Съветът държи заседанията си в определеното за целта помещение в палатата. В залата за заседанията, над мястото на председателя, се поставя ликът на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ.

Чл. 7. Секретарят на палатата е деловодител на заседанията на съвета и има само съвещателен глас. Ако секретарят отсъства или е възпрепятствуван замества го един от контролор-докладчиците, по нареждане на председателя.

Чл. 8. Въпросите, които се слагат за обсъждане в заседанията, се докладват от председателя и съветниците.

По атестациите, представленията, отпуските и командировките на служителите, по съобщенията съгласно чл. 111 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати, както и по всички други въпроси от вътрешния ред и устройството на службите в палатата, докладчик е председателя, а в негово отсъствие - най-старшият съветник по служба.

Чл. 9. Председателят и съветниците са длъжни да се отстраняват от участие в заседанието на съвета в случаите, предвидени в чл. 427 от Закона за гражданското съдопроизводство.

Чл. 10. За всяко заседание на съвета се държи протокол, в който се записва: деня, месеца и годината на заседанието, имената на участващите в него длъжностни лица, името на докладчика, разгледаните дела и въпроси и взетото решение.

Най-късно до следующето заседание, протоколът се записва в специална протоколна книга обр. № 4 и се подписва най-напред от секретаря на заседанието, а след това от другите участвали в заседанието длъжностни лица.

Секретарят на заседанието е длъжен да следи за правилното съставяне на протокола. Преди да подпише протокола, той е длъжен да го свери съ[с] своите бележки от заседанието, записани в специален бележник. За забелязаните опущения и нередовности секретарят докладва на председателя.

Чл. 11. Протоколът от заседанието трябва да бъде написан внимателно, четливо и без стъргания или надбелявания. Поправките и добавките, които биха се наложили поради грешки при написването на протокола, трябва да се заверяват с подписите на лицата, които са участвали в заседанието.

Чл. 12. Палатата води две протоколни книги - една за юрисдикционните решения и друга за протоколните решения.

Чл. 13. Протоколните книги се водят от секретаря на заседанието, който носи отговорност за правилното им и редовно водене. В тази работа секретарят може да бъде подпомогнат от друг служител по разпореждане на председателя. Те носят отговорност за правилното им и редовно водене.

Чл. 14. Заседанията на съвета биват редовни и разпоредителни. Те не са публични.

Чл. 15. Съветът на палатата постановява юрисдикционни решения:

1) по годишните отчети на всички държавни, фондови и държавно-автономни учреждения, които, по силата на разни законоположения, са задължени да се отчитат пред нея, включително и случаите по § 5 от временната наредба, обнародвана в ДВ, брой 49 от 3 май 1925 година;

2) по годишните отчети на всички градски и селски общини, включително и отчетите на общинско-стопанските предприятия и общинския съд;

3) по годишните отчети на мюфтийствата;

4) по годишните отчети на всички обществени, благотворителни и други учреждения, които, по специалните закони са задължени да се отчитат пред нея;

5) по актовете, съставени от органите по чл. 87 от Закона за б[юджета,] о[тчетността и] п[редприятията], когато с тях има установени неиздължения;

6) по съобщенията за издаване на решения против длъжностни лица или общински учреждения за неоправдани авансови суми (чл. 67, ал.ал. V и VI З.Б.О.П.);

7) по налагане глоба за неизправни отчетници при държавните и общински учреждения (чл. 82, ал. III З.Б.О.П.);

8) по всички други дела и въпроси от нейната компетентност, които имат отчетен или сметководен характер и по които тя се произнася като юрисдикция.

Чл. 16. Съветът на Палатата постановява протоколни решения:

1) по разногласията (чл. 4 буква "и" от З[акона за] В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] П[алати], чл. 214 от Закона за б[юджета,] о[тчетността и] п[редприятията] и чл. 69 [от] З[акона за] с[елските] о[бщини] и чл. 71 [от] З[акона за] гр[адските] о[бщини]);

2) по актовете, съставени от органите по чл. 87 от Закона за б[юджета,] о[тчетността и] п[редприятията], когато с тях не са констатирани никакви неизпълнения или когато неизпълненията са отстранени по време на ревизията;

3) по молбите на отчетниците за продължаване срока за изготвяне и представяне годишните отчети и за даване обяснения по привременни решения (чл.чл. 50 и 66 от закона);

4) по молбите за спиране изпълнението на окончателни решения за неизпълнение, по които отчетника е подал касационна жалба или молба за преглед (чл.чл. 68, ал. II и 71, ал. II от закона);

5) по приемане годишния отчет за дейността на палатата (чл. 4, буква "л" и чл. 28, т. 1 от закона);

6) по даване под съд някой отчетник (чл. 28, т. 2 и чл. 55, п. 3 от закона);

7) по дела и въпроси, отнасящи се до нейната компетентност и вътрешно устройство (чл. 28, т. 4 от закона);

8) по разделяне работата в палатата (чл. 28, т. 5 от закона);

9) по молбите за отпуск на служителите при нея, в случаите и при условията предвидени в чл.чл. 80 и 82 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] П[алати];

10) по съобщенията на председателя и съветниците за констатираните от тях опущения и нередовности при изпълнение на службата от страна на служителите при нея (чл.чл. 94 и 111 от закона);

11) по изложенията на контролор-докладчиците по виза на платежните заповеди;

12) по всички други дела и въпроси от нейната компетентност, които нямат отчетен или сметководен характер и по които тя не действа като юрисдикция.

ЧАСТ II.

ЗА РЕШЕНИЯТА НА ПАЛАТАТА.

ГЛАВА I.

ПОСТАНОВЯВАНЕ НА РЕШЕНИЯТА.

Чл. 17. Решенията, които палатата издава в кръга на нейната компетентност, се отнасят или до сметките и документите на отчетниците, или до въпроси, които нямат отчетен и сметководен характер. В първия случай те се наричат юрисдикционни решения, а във[в] втория - протоколни решения.

Чл. 18. Юрисдикционните решения на палатата се издават в името на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ.

Чл. 19. По сметките и документите на отчетниците палатата издава решения против отчетниците. Когато последните са починали, решението се издава против наследниците им.

Когато починалият отчетник не е оставил наследници или оставените такива са се отрекли от наследството, решението се издава, ако е за издължение - на името на отчетника, а ако е за неиздължение - на името на попечителя му, назначен по искане на палатата (чл. 233 [от] З[акона за] насл[едството]).

Чл. 20. Решенията се постановяват с мнозинство на гласовете. Когато няма мнозинство, това последното се образува чрез обединяване на мненията, които най-малко се различават. При равно число на гласовете решава гласът на председателстващия заседанието.

Чл. 21. Когато председателят или някой съветник не е съгласен с взетото решение и остава на особено мнение, той е длъжен да заяви за това изрично при постановяване на решението и да изложи писмено особеното си мнение в 5 дневен срок от деня на заседанието, в противен случай счита се, че не е имало особено мнение.

Особеното мнение се написва на отделен лист, който, след като се заведе въ[в] входящия дневник, се прилага към делото.

Чл. 22. Диспозитивът на постановеното решение се написва, датира се и се подписва от председателя в същото заседание. Ако на решението се допустне предварително изпълнение, това трябва да се каже изрично.

Чл. 23. Диспозитивът на решението трябва да бъде ясен и да съдържа всички данни, необходими за правилното и бързо изпълнение на решението.

Чл. 24. Решенията се изготвят в окончателна форма от докладчика по делото толкова своевременно, че да могат да се изпратят за връчване в месечен срок от издаването им.

Забележка. Протоколните решения, освен ония по разногласията, може да не бъдат мотивирани, когато това не е необходимо.

Чл. 25. Решенията се написват на пишуща машина в оригинал и толкова преписи, колкото са необходими.

Оригиналите от решенията се подписват от председателя и съветниците, които са участвували в заседанието на съвета и се приподписват от секретаря на заседанието. Преписите от решенията се подписват от председателя на палатата и се приподписват от секретаря. Върху оригиналите и преписите от решенията се поставя винаги номера на отчетното дело, по което са издадени.

ГЛАВА II.

ВРЪЧВАНЕ НА РЕШЕНИЯТА.

Чл. 26. Юрисдикционните решения на палатата се изпращат за връчване в препис на лицата, до които се отнасят, най-късно в месечен срок от издаването им.

Чл. 27. Връчването на решенията става срещу разписка, която се прилага към съответното дело. Върху разписката се означава номера на делото, до което се отнася.

Чл. 28. Привременните и неокончателните решения, както и окончателните решения за издължение, се връчват чрез околийския управител или полицейски комендант по местожителството или местопребиваването на отчетниците.

Същите решения могат да се връчват и от длъжностно лице на палатата, ако заинтересованият отчетник има местожителството си в седалището на палатата, или се яви лично да го получи.

Когато в местожителството, което задълженият отчетник е имал въ[в] време на служенето си, не се намерят никакви близки негови лица и от събраните сведения не може да се узнае сегашното местожителство на отсъстващия отчетник, или пък се установи, че той е заминал в странство, а в страната не е оставил свои близки, в такъв случай привременното и окончателното за неиздължение решение, издадено против него, се съобщава чрез обнародване в държавен вестник.

Чл. 29. Окончателните решения за неиздължение се връчват на начетените лица чрез съответния данъчен началник едновременно с изпращането им за изпълнение.

Чл. 30. При връчването на решенията се спазват правилата, предвидени в чл. 65 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] палати и чл.чл. 122 - 125 от Закона за гражданското съдопроизводство.

Под "близки лица", за които се говори в споменатите текстове, на които може да се връчи решението, следва да се разбира домашните на лицето, до което се отнася решението, които живеят с него, както и лицата, които гледат неговото имущество, но не и роднините му, които не живеят с него в едно общо домакинство.

Чл. 31. Палатата е длъжна да следи за правилното връчване на своите решения.

Чл. 32. Когато от преписката по връчването или по какъвто и да е начин се констатира, че начетеното лице е починало преди да му се връчи решението, палатата е длъжна да изиска сведения от съответната община за имената, възрастта и местожителството на неговите наследници и да връчи решението на тях последните.

Чл. 33. В случаите по предходния член, препис от решението се връчва на всеки пълнолетен наследник. За непълнолетните наследници, препис от решението се връчва на техния законен представител. Ако последният е едновременно и наследник, връчва се само един препис, като в текста на разписката се отбелязва, че решението му се връчва лично и като законен представител на непълнолетните.

Чл. 34. Ако задълженото лице е починало преди да му се връчи решението и се установи, че е оставило имоти, но не е оставило наследници, или оставените такива са се отрекли от наследството, решението се връчва на попечителя му, назначен по искане на палатата (чл. 233 [от З[акона за] насл[едството]).

Чл. 35. Когато с едно окончателно решение се отменят начети, постановени по привременно решение, отнасящи се не до отчетника, чийто отчет се проверява, а до трети лица (чл. 56 З.Б.О.П.), последните се уведомяват за това с обикновено писмо, без да им се връчва препис от решението.

ГЛАВА III.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕШЕНИЯТА.

Чл. 36. Решенията на палатата се изпращат в препис за изпълнение от съответния данъчен началник най-късно след един месец от издаването им.

Чл. 37. Палатата следи за своевременното и правилно изпълнение на своите решения.

Върнатите от данъчните управления преписки по изпълнението се преглеждат от секретаря или нарочен контролор-докладчик, който проверява правилно ли е изпълнено решението и взема бележки за постъпилите по изпълнението суми. Върху преписките, по които решенията са правилно изпълнени, слага щемпел "изпълнено", подписва се и докладва на председателя на палатата за отнасяне същите към съответните дела. Преписките, по които решенията не са правилно изпълнени, се връщат на данъчния началник за по-нататъшно разпореждане.

Чл. 38. Съветът на палатата се произнася по изпълнението на решенията, когато това се поиска от заинтересуваните отчетници, или когато председателят намери това за необходимо.

В случаите по предходната алинея палатата издава протоколни решения. Преписи от тия решения се издават на отчетниците срещу установената такса.

ГЛАВА IV.

СПИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РЕШЕНИЯТА.

Чл. 39. Изпълнението на едно окончателно решение за неиздължение може да бъде спряно само в случаите и при условията, предвидени в чл.чл. 68, ал. II и III и 71, ал. II от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати.

Чл. 40. Искането на отчетника за спиране изпълнението трябва да бъде изрично. То може да бъде направено в отделна писмена молба, или в самата касационна жалба или молба за преглед.

Чл. 41. Молбата за спиране изпълнението се разглежда от палатата в разпоредителното заседание по спешност най-късно в 7 дни от постъпването ѝ. Ако тя бъде уважена, палатата прави незабавно нуждното разпореждане до съответната данъчна власт.

Резултатът от молбата, какъвто и да бъде той, се съобщава на заинтересования отчетник.

Чл. 42. Молбите за спиране изпълнението на решения, издадени от палатата по ревизионни актове, против които в законния срок е подадена въззивна жалба или молба за преглед, се разглеждат от Специалния съд при Върховната сметна палата (чл.чл. 477 и 553 от Закона за гражданското съдопроизводство).

ГЛАВА V.

ОБЖАЛВАНЕ НА РЕШЕНИЯТА.

Чл. 43. Решенията на палатата могат да бъдат отменявани или изменявани само по реда, предвиден в Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати.

A. КАСАЦИОННО ОБЖАЛВАНЕ.

Чл. 44. На касационно обжалване по чл. 68 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати подлежат само окончателните решения за неиздължение, постановени по проверка на отчети и документи, представени съгласно чл. 48 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати.

Чл. 45. Касационната жалба е писмена и се подава чрез палатата, която е постановила решението, в предвидения от закона срок. Този срок е фатален и не може да бъде продължаван.

Срокът се изчислява по правилата за броене на сроковете, предвидени в Закона за гражданското съдопроизводство (чл.чл. 562 - 574).

По молба на заинтересования отчетник, пропуснатият срок за обжалване може да бъде възстановен в случаите и при условията, предвидени в чл. 581 от Закона за гражданското съдопроизводство.

Чл. 46. Касационната жалба трябва да бъде написана на български език и подписана от заинтересования отчетник или упълномощеното от него лице. В последния случай, пълномощното трябва да бъде приложено към жалбата.

Чл. 47. При касационната жалба се представя банковото удостоверение за внесен касационен залог, съгласно чл. 526 от Закона за гражданското съдопроизводство.

Касационният залог се определя:

- 1) по размера на всички начети, когато жалбата се подава срещу цялото решение;
- 2) по размера на обжалваните начети, когато жалбата се подава срещу част от решението;
- 3) при обжалване на решение, с което палатата е отказала да допусне преглед на едно окончателно решение за неиздължение, залогът се определя по размера на начетите, по които е искан прегледа;
- 4) при обжалване на решение, с което палатата е допуснала преглед и е намалила начетите по едно окончателно решение, залогът се определя по размера на начетите, чието отменение се иска.

Чл. 48. От всяко начетено лице, което подава касационна жалба, трябва да се иска касационен залог в размер съответстващ на сумата, с която е начетено, или съответстващ на обжалваната част от решението, ако последното се обжалва само за част от начета, макар с обжалваното решение да са начетети няколко лица солидарно или не и безразлично дали се подават отделни касационни жалби, или се подава една обща такава.

Чл. 49. Касационната жалба, по разпореждане на председателя, се оставя без движение:

- 1) когато тя не е придружена с банково удостоверение за внесен касационен залог или внесеният е в недостатъчен размер;
- 2) когато тя е подадена от пълномощник, който не е приложил към нея нотариалното си пълномощно.

За оставянето на касационната жалба без движение на касатора се изпраща съобщение, в което се посочват допуснатите опущения и му се определя срок за отстранението им, съгласно чл.чл. 526 и 527 от Закона за гражданското съдопроизводство. Разписката, срещу която се връчва това съобщение, се прилага към делото.

Чл. 50. В случаите по предходния член, касаторът може до изтичането на срока по чл. 68 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати да поправи опущението, поради което жалбата му е оставена без движение. Но ако този срок е вече изтекъл или скоро ще изтече, в такъв случай на касатора се определя седмодневен срок, считан от деня на връчване на съобщението, за да се отстрани опущението.

Чл. 51. Касационната жалба се връща на подателя ѝ по разпореждане на председателя:

- 1) когато е подадена след изтичане на законния срок;
- 2) когато не е написана на български език или не е подписана;
- 3) когато в срока, посочен в предходния член, не са отстранени допуснатите в нея опущения.

Върнатата касационна жалба се предава на подателя ѝ срещу разписка, датирана и подписана от него. Тази разписка се прилага към делото.

Разпореждането на председателя на палатата за връщането на касационната жалба може да бъде обжалвано пред Върховната сметна палата от заинтересования в две седмичен срок от деня на съобщението.

Чл. 52. Разпореждането на председателя на палатата за оставяне касационната жалба без движение или връщането ѝ, се изразява винаги в поставяне съответна резолюция върху самата жалба.

Чл. 53. Председателят на палатата, след като се увери, че постъпилата касационна жалба е редовна от формална страна, длъжен е незабавно да разпoredи чрез резолюция върху същата за изпращането ѝ въ[в] Върховната сметна палата, заедно с приложенията ѝ и цялото производство по отчетното дело, без да влиза в преценка на нейното съдържание.

Към касационната жалба палатата прилага служебно препис от обжалваното решение.

Против окончателните решения за неизпълнение, постановени по проверка на отчети и документи, начетените лица могат да подават и допълнителни касационни жалби. При тяхното подаване се спазват правилата, установени в чл.чл. 46, 49, т. 2, 51, т.т. 2 и 3, 52 и 53 от настоящия правилник. Допълнителните касационни жалби могат да се подават и направо въ[в] Върховната сметна палата.

Чл. 54. Когато касационната жалба бъде уважена и делото се върне от Върховната сметна палата, председателят на палатата, преди да препрати производството по касираното решение на другата палата за повторно разглеждане по същество, е длъжен незабавно да разпoredи съответната данъчна власт да не привежда в изпълнение отмененото решение и да върне преписката по изпълнението. Едновременно с това, той разпoredжда да се изпрати препис от решението на заинтересования и да му се върне залога.

Чл. 55. При повторното гледане на делото по същество, втората палата разглежда и се произнася освен по касираните пунктове от отмененото решение, още и по представените с касационната жалба нови документи, макар те да не са послужили като основание за отменяване на решението. В новото окончателно решение, обаче, се излагат и всички други неиздължения, констатирани от първата палата, които не са били обжалвани или, ако са били обжалвани, решението по отношение на тях не е било касирано.

Решенията по предходната алинея се изпращат за връчване и изпълнение от втората палата. След изтичане срока по чл. 68 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати, делото с приложенията му се връща на първата палата, която се грижи за изпълнението му.

Молбите за повторно разглеждане на отчета, в случаите по този член, се разглеждат от първата палата.

Чл. 56. Когато обжалваното решение е касирано, защото при неговото постановяване палатата неправилно е изтъкувала и приложила закона, ако втората палата, на която делото е изпратено за ново разглеждане по същество, при същите фактически данни и обстоятелства, поддържа първото решение, т.е. не възприема тълкуването на закона, дадено от Върховната сметна палата с касационното решение, намирайки, че тълкуването, което първата палата му е дала с отмененото решение, е правилно, в такъв случай тя издава ново окончателно решение за неиздължение, което трябва да има диспозитив, съдържащ всички елементи на едно подлежащо на изпълнение решение. В новото решение, обаче, не се дава срок за обжалване, а се постановява то, заедно с цялото производство по делото, да бъде изпратено на Върховната сметна палата за окончателно произнасяне по касационната жалба, съгласно чл. 70 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати.

Даденото тълкуване на закона от Върховната сметна палата в този случай е задължително за областната сметна палата и тя е длъжна да се подчини.

Чл. 57. Когато касационната жалба е оставена без последствие и делото се върне от Върховната сметна палата, председателят на палатата е длъжен да разпoredи касационният залог да

се внесе в приход на държавното съкровище и да се съобщи на заинтересования препис от решението.

Б. ОТМЯНА РЕШЕНИЯТА ПО РЕДА НА ПРЕГЛЕДА.

Чл. 58. Освен чрез обжалване по касационен ред, всяко окончателно решение издадено по проверка на отчети и документи може да бъде отменено от палатата, чието е делото, по реда на прегледа.

Чл. 59. Повторно разглеждане на отчети и документи, по които е издадено окончателно решение за неизпълнение, се допуска:

1) по писмена молба на заинтересования отчетник, в случаите предвидени в чл. 71 от Закона за Върховната Сметна Палата и Областните Сметни Палати.

2) служебно от палатата, която е постановила решението, в случаите предвидени в чл. 72 от същия закон.

Чл. 60. Повторно разглеждане на отчети и документи се допуска само в продължение на пет години от връчването на първоначално издаденото окончателно решение. Този срок е фатален.

Чл. 61. За всяко повторно преглеждане на отчети и документи, безразлично дали то е поискано от заинтересования отчетник или се е наложило служебно, винаги се дава писмено изложение от контролор-докладчика, който е извършил проверката. Това изложение трябва да бъде мотивирано. От него трябва да се вижда, че са обсъдени всички представени от отчетника писмени доказателства, както и изтъкнатите от него съображения и доводи.

Ако отчетникът, който иска прегледа, се позовава на грешки на сметките си или на други данни и документи, които се намират в палатата, контролор-докладчикът, преди да даде изложението си, е длъжен служебно да направи всички необходими справки по тях и да констатира, дали твърденията на отчетника се оправдават от фактическа страна или не.

Ако отчетникът основава искането си за преглед върху книжа и документи, които посочва в молбата си, но не ги представлява, понеже те се намират в друго учреждение, или са потребни за отчитането на друг отчетник, в такъв случай, палатата, преди да се произнесе по молбата за прегледа, е длъжна или да даде нужното съдействие на отчетника да представи тия книжа и документи, или сама да ги изиска и, след като си послужи с тях, да ги върне обратно на учреждениято, от което ги е получила.

Чл. 62. Изложенията на контролор-докладчиците по повторното преглеждане на отчети и документи, след като се заведат във входящия дневник на палатата, се разглеждат по реда, предвиден в чл.чл. 57 и 60 от Закона за Върховната Сметна Палата и Областните Сметни Палати.

Чл. 63. По всяко искане за повторен преглед на отчети и документи, независимо от основанието му, палатата е длъжна да се произнесе с юрисдикционно решение в името на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ, безразлично дали се отказва или уважава исканият преглед.

Чл. 64. Когато палатата констатира, че представените документи или посочените грешки в сметките на отчетника го отчитат напълно, тогава тя издава решение, с което отменява окончателното решение, чиято отмяна се иска и обявява отчетника за окончателно издължен. Препис от това решение се връчва на заинтересования отчетник по общия ред, а отмененото решение се изисква от данъчната власт незабавно и се прилага към отчетното дело.

Чл. 65. Когато палатата констатира, че представените документи не могат да оправдаят неиздълженията по окончателното решение, чиято отмяна се иска, или че посочените грешки в сметките на отчетника не са имали значение за неговото задължаване, тогава тя издава окончателно решение, с което оставя молбата за преглед без последствие. Това решение се връчва на отчетника по общия ред. То може да бъде обжалвано по касационен ред на общо основание.

Чл. 66. Когато палатата констатира, че представените с молбата за преглед документи, изтъкнатите от отчетника съображения и доводи, или посочените от него грешки в сметките му, оправдават част от неиздълженията по решението, чиято отмяна се иска, тогава тя издава окончателно решение, с което се отменява първото решение, и обявява отчетника за неиздължен с начетите, които са останали неоправдани. Това решение се връчва на отчетника на общо основа-

ние. Преписката по изпълнението на отмененото решение се изисква незабавно от данъчната власт и се прилага към делото.

Чл. 67. Ако при повторен преглед на отчети и документи палатата констатира нови неизпълнения, които не са посочени в решението, по което се иска прегледа, тя е длъжна за тях да издаде ново привременно решение, което следва, на общо основание, процедурата, предвидена в чл.чл. 65 и 66 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати.

Чл. 68. Документи, с които се установява, че окончателното решение за неизпълнение е изпълнено, безразлично дали изпълнението е доброволно или принудително, не могат да служат като основание за отмяна на решението по реда на прегледа. В такъв случай, обаче, палатата е длъжна да констатира това обстоятелство и да изисква преписката по изпълнението от данъчната власт.

Чл. 69. Молбите за преглед на решенията, издадени по ревизионни актове, се подават чрез палатата, която е постановила решението, до Специалния съд при Върховната сметна палата. При подаването на молбите за преглед се спазват правилата, установени за въззивните жалби в чл.чл. 74 - 79 от настоящия правилник.

Към всяка молба за преглед се прилага квитанция за внесено 400 лева съдебно мито, съгласно чл. 591 от закона за гражд[анското] съдопроизводство.

В. ОБЖАЛВАНЕ РЕШЕНИЯТА ПО ОТКАЗ ДА СЕ ВИЗИРАТ ПЛАТЕЖНИ ЗАПОВЕДИ.

Чл. 70. Преди да се произнесе с решение, палатата може да върне административно представената ѝ за визиране платежна заповед и приложените към нея разходооправдателни документи, ако констатираните нередовности могат да бъдат отстранени от съответното учреждение.

Чл. 71. Когато палатата откаже да визира една платежна заповед, било защото разхода по нея е незаконосъобразен, било защото разходооправдателните документи са нередовни, непълни или недостатъчни, надлежното държавно или общинско учреждение, което е останало недоволено от решението, може да отнесе въпроса пред Върховната сметна палата за разрешение.

Чл. 72. Обжалването на решенията по предходния член става съ[с] служебно писмо. Това обжалване не е подчинено на никаква формалност, но може да се извърши до края на бюджетното упражнение.

По повод на направеното обжалване сметната палата може сама да отмени обжалваното решение, ако намери за основателни изтъкнатите в жалбата възражения и обяснения.

Ако, след направената преценка на дадените в жалбата възражения и обяснения, сметната палата не намери законно основание за отменяването на обжалваното решение, в такъв случай тя изпраща жалбата и цялата преписка по визата на платежната заповед на Върховната сметна палата за окончателно разрешение на въпроса.

Г. ВЪЗЗИВНО ОБЖАЛВАНЕ.

Чл. 73. На въззивно обжалване по чл. 74 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати подлежат неокончателните решения, издадени по съставените актове от органите, посочени в чл. 87 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Чл. 74. Въззивната жалба трябва да бъде приподписана саморъчно от адвокат. Тя трябва да бъде облепена с необходимите съдебни и фондови марки.

Чл. 75. Към въззивната жалба се прилага препис от обжалваното решение и по един препис от самата жалба и от приложенията ѝ.

Чл. 76. Въззивната жалба, по разпореждане на председателя на палатата, се оставя без движение, за което на въззивника се изпраща съобщение:

- 1) когато тя не е облепена никак или е облепена недостатъчно съ[с] съдебни и фондови марки;
- 2) когато е подадена от пълномощник, който в деня на подаването ѝ е имал пълномощно, но не го е приложил към нея;
- 3) когато не са приложени нужното число преписи от нея и от приложенията ѝ;

4) когато не е подписана от адвокат.

Въззивникът може, до изтичане на въззивния срок, да поправи опущението, поради което жалбата му е оставена без движение. Но ако от деня на получаването на съобщението за това опущение до изтичането на въззивния срок са останали по-малко от седем дни или пък ако съобщението е получено след изтичане на въззивния срок, в накъв случай въззивникът може да поправи казаното опущение в седмодневен срок, считан от деня на връчването на съобщението.

Чл. 77. Въззивната жалба, по разпореждане на председателя на палатата, се връща на подателя ѝ:

- 1) когато е подадена подир изтичането на законния срок;
- 2) когато не е написана на български език или не е подписана от въззивника;
- 3) когато в срока, посочен въ[в] втората алинея на предходния член, не се внесат съдебните и фондови марки, не се представят нужните преписи от жалбата и от приложенията ѝ или не се приподпише от адвокат.

Разпореждането на председателя на палатата за връщането на въззив[ната] жалба може да бъде обжалвано пред Спе[циалния] съд (вж. чл. 51).

Чл. 78. Председателят на палатата, след като се увери, че постъпилата въззивна жалба е редовна от формална страна, длъжен е незабавно да разпорежи, чрез резолюция върху същата, за изпращането ѝ в Специалния съд при Върховната сметна палата, заедно с приложенията ѝ и цялото производство по делото. Преписът от жалбата и преписите от приложенията ѝ, заедно с един препис от решението, се изпращат на Софийския държавен адвокат.

Чл. 79. При подаване на въззивните жалби се прилагат правилата, установени за касационните жалби в чл.чл. 45, 46 и 52 от настоящия правилник.

ЧАСТ III.

ЗА СЛУЖБИТЕ В ПАЛАТАТА.

Чл. 80. Работата в палатата се групира в следните служби:

- 1) канцелария
- 2) партидно книговодство
- 3) контрол върху държавни и общински разходи (чл. 48 З.Б.О.П., чл. 70 З[акона за] с[елските] о[бщини] и чл. 72 от З[акона за] г[радските] о[бщини])
- 4) проверка на годишните отчети
- 5) ревизии на самото място и разглеждане на ревизионните актове по чл. 4 буква "к" от закона
- 6) разногласия
- 7) държавно сметководство и централен административен контрол

Чл. 81. Общото ръководство на всички служби и общия надзор над всички служители в палатата за бързото и правилно изпълнение на длъжностите им принадлежи на председателя на палатата.

ГЛАВА I.

КАНЦЕЛАРИЯ.

Чл. 82. При всяка палата има секретар, архивар, помощник архивари, регистратори, експедитори, писари, прислужници, чистачки и др., числото на които се определя ежегодно в бюджета. Те извършват писмоводната, деловодната и домакинската служби и образуват канцеларията на палатата.

A. СЕКРЕТАР

Чл. 83. Секретарят на палатата е най-близкия началник на канцеларията. Той е длъжен да се грижи за правилния вървеж на писмоводството, деловодството и въобще на цялата канцеларска и домакинска работа в палатата и носи отговорност за добрия ред в канцеларията.

Секретарят изготвя месечните сведения за дейността на палатата и се грижи за своевременното им представяне.

В изв[естни] случаи, по преценка на предс[едателя] на палатата, на секретаря може да се възлага и контролърска работа.

Чл. 84. Работата между помощния персонал от канцеларията се разпределя от секретаря с одобрение на председателя.

Секретарят е длъжен да преглежда всеки ден работата на помощния персонал от канцеларията. За всяка забелязана от него нередовност в отпращането на службата, той донася на председателя.

Чл. 85. Секретарят е домакин на палатата. Като такъв той е длъжен:

1) да се грижи за изправността и доброто стопанисване на зданието, инсталацията му и инвентаря на палатата. Той следи да се поддържа нуждната чистота в помещението и взема мерки за своевременното извършване на необходимите поправки в него и в инвентарните предмети на палатата.

2) грижи се за доставяне на всички материали за отопление и осветление, както и необходимите за учредението канцеларски и други принадлежности и следи за тяхното най-икономическо използване.

Чл. 86. Всички инвентарни предмети се записват, по реда и датата на доставянето им и с означение на покупната им цена, в специална инвентарна книга обр. № 5.

Инвентарната книга се пази и води от секретаря.

Чл. 87. Въ[в] всяка стая на палатата има окачен на видно място списък на инвентарните предмети.

Разместването на инвентарните предмети от една стая в друга може да става само съ[с] знанието и съгласието на секретаря.

Чл. 88. Всички служители в палатата са длъжни да пазят от повреждане дадените им в разположение инвентарни предмети. Те могат да ги използват само за целта, за която им са поверени. В случай на повреждане или загубване на някой предмет, отговорност за това носи длъжностното лице, което го е повредило или загубило. Когато не може да се установи кой е повредил или загубил предмета, за причинената щета отговарят всички служители, които работят в стаята, където предмета се е намирал.

Чл. 89. Всеки три години председателят на палатата назначава комисия от двама контролър-докладчици и един финансов представител, която в присъствието на секретаря прави обща проверка на целия инвентар и съставя нуждния за това акт, като определя станалите негодни за употреба предмети и по реда, предвиден в чл.чл. 450 и 452 от Правилника за приложение на Закона за б[юджета], о[тчетността и] п[редприятията], ги изписва от инвентарната книга, за което се прави съответна бележка в последната.

Чл. 90. Всяка палата е длъжна да има своя библиотека. Тя се образува от всички налични книги, закони, правилници и др., както и от тях, които в бъдеще ще се купят от палатата или ще ѝ се изпратят от Върховната сметна палата, министерствата и държавната печатница.

Чл. 91. Службата на библиотекар се изпълнява от секретаря на палатата. Той пази книгите и носи отговорност за добрия ред в библиотеката. По искане на секретаря, председателят на палатата може да назначи едно лице от помощния персонал за помощник-библиотекар ако службата налага това. В такъв случай материална отговорност за целостта и добрия ред в библиотеката носят солидарно секретарят и помощник-библиотекарят.

Чл. 92. Книгите в библиотеката се записват по реда и датата на доставянето им и с означение на покупната им цена в библиотечната книга обр. № 6. Библиотечната книга се води и пази от секретаря, а когато има помощник-библиотекар - от този последния.

Чл. 93. На вътрешната корица на всяка книга се поставя библиотечният ѝ номер, печатът на палатата и щемпел с текст "държавна собственост".

Чл. 94. Библиотеката служи за общо ползуване на всички служители при палатата. Всяка книга се предава за служене срещу подпис на получателя. Последният носи отговорност за повреждането или изгубването на книгата.

Чл. 95. Всяка година се прави обща проверка на библиотеката от комисия в състав, предвиден в чл. 81 от настоящия правилник. С негодните за употреба и изгубените библиотечни книги се постъпва по реда предвиден в чл.чл. 450 и 452 от Пр[авилника за приложение на] З[акона за] б[юджета], о[тчетността и] п[редприятията].

Чл. 96. Секретарят е отчетник на палатата, съгласно чл. 73 от Закона за б[юджета], о[тчетността и] п[редприятията]. Като такъв той върши следното:

1) осребрява издадените за нуждите на палатата платежни заповеди и съхранява постъпилите суми и всички други ценности.

2) извършва разходите на палатата и се грижи за тяхното оправдаване.

Никакъв разход не може да се извърши без знанието и съгласието на председателя на палатата. Преди да се поеме какъвто и да е ангажимент за доставка на мебели, материали, извършване работи и др., председателят е длъжен да прецени от своя страна наложителността на разхода и само ако нуждата е неизбежна и е осигурен предварително необходимия кредит за посрещането на разхода, той разрешава извършването му.

3) изготвя платежните заповеди за заплатата на служителите и придружаващите ги оправдателни документи, изплаща самата заплата и води и съхранява раздавателната книга обр. № 7.

В раздавателната книга се вписват всички законоустановени удържки и наложени запори върху заплатите. След требването на заплатите, в същата книга ежесечно се вписват всички данни за контролните номера на вносните листове и номерата на квитанциите, срещу които са нанесени и предадени по принадлежност разните удържки и запори.

4) води партидната книга за платежните заповеди на палатата обр. № 8 и касов бележник.

5) води специален бележник за постъпилите в палатата гербови и други марки за удостоверения, преписи и пр. и следи за тяхното движение и оправдаване.

6) води и съхранява заповедната книга

7) пази присъствената книга обр. № 10.

Чл. 97. Операциите по прихода и разхода на касата се проверяват един път в годината по нареждане на председателя.

Чл. 98. При уволнение или преместване, секретарят на палатата е длъжен да предаде в 10 дневен срок под опис намиращите се в него дела, вещи и суми на заместника си или на посоченото от председателя длъжностно лице. Този опис, подписан от приемателя и здавателя, се съставя в три екземпляра, един за архивата и по един за здалия и приелия секретари.

В случай на смърт, болест или отказ да предаде, приемането става под надзора на комисия, назначена от председателя на палатата.

Чл. 99. По разпореждане на председателя, в помощ на секретаря може да се даде един контролор-докладчик, ако нуждата налага това.

Чл. 100. Когато секретарят отсъства, той се замества от един контролор-докладчик, по нареждане на председателя.

Б. АРХИВА И ДЕЛОВОДСТВО.

Чл. 101. Персоналът на архивата се състои от един архивар и нужното число помощ[ник] архивари. По разпореждане на председателя в тяхна помощ може да се даде и част от другия мощен персонал на палатата.

Чл. 102. За редовното и правилно отправление на службата и добрия ред на архивата отговаря архиварят.

Чл. 103. За архивата се водят следните книги:

1) дневник на постъпилите годишни отчети (обр. № 11).

2) дневник за постъпилите в палатата ревизионни актове (обр. № 12).

3) партидна книга за постъпилите отчети и за извършените по тях действия (обр. № 13).

4) партидна книга на подлежащите на ревизия учреждения и за записване постъпилите ревизионни актове (обр. № 14).

5) описна книга за делата по отчетите и ревизионните актове (обр. № 15).

6) архивна книга (обр. № 16).

7) партидна книга на учрежденията за заверените от палатата квитанционни книги (обр. № 9).

Чл. 104. Получените в палатата годишни отчети се приемат от архиваря и се записват веднага след постъпването им в дневника обр. № 11 и партидната книга обр. № 13. Преди записването им, обаче, трябва да се провери дали не липсват някои от приложенията на отчета, според описа за приложенията. Ако липсват някои от приложенията, палатата прави постъпки за издирването им.

Палатата уведомява съответното учреждение за получаването на отчета.

Чл. 105. При постъпването на всеки отчет архиварят е длъжен да провери по книгата обр. № 9 дали с отчета са представени всички получени от учреждениято квит[анционни] книги. Ако към отчета са представени по-малко квит[анционни] книги, същите се изискват, щом по тях е работено, или се нарежда да се представят за презаверка, ако по тях не е работено.

Чл. 106. Получените в палатата отчети се подреждат в архивното помещение по реда на записването им в дневника. На всеки отчет се поставя етикет с означаване наименованието на учреждениято, времето, за което се отнася отчета и номера, под който той е записан в дневника.

Чл. 107. Непроверените отчети се държат отделно от проверените. Последните се подреждат на рафтове по реда на образуваните по тях дела.

Чл. 108. Отчетните книжа на общините и общинско-стопанските предприятия, делата, които са свършени, както и ония, по които са издадени окончателни решения, но делата по тях не са свършени, а срокът по чл. 73 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати е изтекъл, се перфорират и връщат на тези учреждения за съхранение. Връщането на отчетните книжа става с писмо, което носи архивния номер на делото и датата на връщането, като черновката от писмото се прилага към делото, а в съответната партида се отбелязва датата на писмото.

Чл. 109. Проверените годишни отчети на фондовите, държавните, държавно-автономните и обществени учреждения, делата по които са свършени и описани в архивната книга, се подреждат на рафтове по реда на архивния номер и се пазят до унищожението им. След унищожението, в съответната партида се отбелязва номера и датата на акта за унищожението.

Чл. 110. Длъжностните лица от архивата следят за движението на съхраняваните в архивата отчетни и други книжа.

Исканията на съдебните места и лица, на финансовите инспектори и др. за изпращане отчетни книжа се разрешават от председателя на палатата.

Когато се изпращат отчетни книжа на други учреждения или лица, в съответната партидна книга се отбелязва номера на писмото, с което са изпратени и върнати тия книжа.

Чл. 111. Отчетите и документите, по които палатата е издала решение, ако се искат от отчетниците за справка, се изпращат на съответния данъчен началник.

Чл. 112. Справки по съхраняваните в архивата книжа могат да правят само заинтересованите лица или техните повереници. Справки се дават само в определените за това часове. Те се разрешават от секретаря на палатата и се извършват винаги в присъствието на длъжностно лице от канцеларията. При преглеждането на книгата, лицето, което извършва справката, може да сменя бележки или извлечения от книгата само с молив, но не и да прави подчертавания в тях.

Чл. 113. Квитанционните книги, които се получават в палатата за препращане на общините, държавните и други учреждения, след като се прошнуроват и подпечатат, се вписват в партидната книга обр. № 9.

Квитанционните книги се заверяват от секретаря на палатата.

Чл. 114. По всички отчетни книжа и преписки, по които палатата издава юрисдикционни решения, се образуват отчетни дела.

Отчетните дела се образуват след като на изложението на контролор-докладчика по отчета, преписката или книгата се даде ход и по него се постанови решение.

Отчетните дела по ревизионните актове, по които палатата се произнася в редовно заседание (чл. 15 п. 5), се образуват след постановяване на решението.

По ревизионните актове, по които не са постановени неиздължения от финансовия инспектор, не се образуват отчетни дела. Те се пазят в особени папки.

Чл. 115. Образуваните отчетни дела се вписват в описната книга обр. № 15. Номерацията на делата се води според описната книга и започва от началото на всяка календарна година от № 1 и следва непрекъснато до края на годината.

Чл. 116. Върху предната корица на всяко дело се отбелязва наименованието на Палатата, номера на делото, под който е записано в описната книга, предмета на делото, името на отчетника, по отчета или ревизията на който е образувано делото и номера и вида на издаденото решение.

Чл. 117. Когато решението по някое дело бъде обтържено пред по-горна инстанция, делото, след като се пронумерува, прошнурова и опише, се изпраща по принадлежност. В този случай, на мястото на делото се оставя корица, в която се поставя черновката от препроводителното писмо и всички други книги, които ще постъпят отпосле.

Чл. 118. Отчетните дела се пазят в архивата подредени по номера и по години в отделни връзки или папки. На всяка връзка (папка) се прикачва картон, върху който се означават номерата на делата, съдържащи се въ[в] връзката.

Чл. 119. Отчетните дела се считат за свършени:

- 1) когато по делото е издадено окончателно решение за издължение;
- 2) когато издаденото по делото окончателно решение за неиздължение се приведе в изпълнение или пък начетите по него се заличат по закон.

Чл. 120. Свършените дела се описват в архивната книга обр. № 16 веднага след свършването им.

Номерацията на архивните дела се води според архивната книга и започва в началото на всяка календарна година от № 1 и следва непрекъснато до края на годината. Номерата на делата и архивните номера на същите се нанасят в съответната партида.

Свършените дела се съхраняват по начина предвиден в чл. 118 от този правилник, но се подреждат според архивните им номера.

В. РЕГИСТРАТУРАТА И ЕКСПЕДИЦИЯТА.

Чл. 121. Всички отправени до палатата преписки се получават и разпечатват от секретаря. Пакетите, които носят бележка “поверително” или “лично”, както и тия, които се изпращат от Върховната сметна палата и Специалния съд при нея, се разпечатват от председателя на палатата.

Всички носени на ръка касационни и въззивни жалби се приемат от секретаря на палатата и се завеждат веднага от регистратора.

Чл. 122. Всички постъпили в палатата молби, заявления е др. към които са приложени гербови марки за обгербване на разни удостоверения, преписи от решения и пр., се получават от секретаря на палатата, който записва марките и входящия номер на преписката въ[в] водения за целта бележник, след което връща преписката, а марките задържа в касата.

Ако преписката съдържа гербови и други марки за обгербване на разни книжа, оставени без движение или съставени в нарушение на Закона за гербовия налог, секретарят изисква съответните книжа, облепва върху тях марките и ги унищожава по предвидения в закона начин, а с книгата постъпва съгласно сложената резолюция.

Чл. 123. Книжата, които постъпват в регистратурата, се записват въ[в] входящия дневник обр. № 1 по реда на постъпването им. В дневника се записва поредния номер, датата на приемането, датата и номера на полученото писмо, учреждението или лицето, което го изпраща и вкратце съдържанието на писмото или заявлението. Върху заведеното писмо или заявление се поставя поредния входящ номер на дневника.

Не се вписват въ[в] входящия дневник:

- 1) писмата, с които постъпват в палатата платежни заповеди. Последните се предават на партидното книговодство, където се записват в определен за целта дневник-наръчник;

2) всички други книжа, които се отнасят до отчетните дела и подаването и получаването на които не е в зависимост от срок, с изключение на ония от тях, към които има приложени документи.

Върху книжата, които не се завеждат въ[в] входящия дневник се поставя само датата на получаването им и номера на отчетното дело, към което се прилагат.

Чл. 124. Пликите, с които са постъпили в палатата книжа, за подаването на които законът предвижда срок, винаги се запазват и прилагат към самите книжа. На длъжностните лица е забранено да отлепват и изрязват пощенските марки от тия пликове.

Чл. 125. След завеждането, регистраторът предава входящата кореспонденция на архиваря, който я свързва веднага с образуваните преписки, ако има такива.

Чл. 126. Всички постъпили в палатата книжа се предават своевременно на председателя на палатата за резолюция, която се написва върху самите книжа.

Чл. 127. Всички изходящи от палатата книжа се извеждат в изходящия дневник обр. № 2. В последния се отбелязва поредния номер, датата на извеждането, учреждението или лицето, до което се изпраща писмото и съдържанието на последното вкратце. Датата и поредният номер се поставят върху самото писмо на определеното място, както и върху черновката на писмото. В черновката се написват и имената на лицата, които са подписали писмото.

Върху черновите от изходящите писма, на долния ляв ъгъл, длъжностното лице, което ги е написало, задължително поставя своята сигнатура и датата на написването.

Кореспонденцията по отчетните дела не се извежда в изходящия дневник. Върху тази кореспонденция се поставя само датата на изпращането и номера на съответното дело.

Чл. 128. Изходящите писма на палатата се подписват от председателя, а в негово отсъствие - от съветника, който го замества и от секретаря. Писмата с поверително съдържание се подписват само от председателя.

Чл. 129. Подписаните и изведени изходящи книжа експедиторът изпраща незабавно на учреждението или лицето, до което са адресирани, срещу подпис в разносната книга обр. № 3. Черновките от изходящите книжа се отнасят към съответното дело.

Чл. 130. В съответните графи по входящия и изходящия дневници своевременно се отбелязват номерата на писмата, на които се отговаря, или по повод на които се изпращат писмата на палатата, както и номера на делото, до което се отнасят.

Чл. 131. Въ[в] входящия и изходящия дневници регистраторите винаги отбелязват кому се дават отделните преписки, според резолюцията на председателя.

Чл. 132. Всички входящи и изходящи книжа, освен тия които се отнасят до отчетните дела, се групират в канцеларски дела според предмета, по който се отнасят, като се внимава щото книжата в едно дело да се нареждат по хронологически ред, както са вървели. Пред всяко дело се поставя заглавен лист, според характера на съдържащите се в него книжа, които се залепя върху предната корица на делото.

Всяка палата образува следните канцеларски дела:

- 1) за личния състав;
- 2) парични и домакински преписки;
- 3) преписки с Върховната сметна палата и Специалния съд при нея;
- 4) преписки с Министерството на вътрешните работи и народното здраве и учрежденията по неговото ведомство (без общините);
- 5) преписки с Министерството на правосъдието и учрежденията по неговото ведомство;
- 6) преписки с Министерството на народното просвещение и учрежденията по неговото ведомство;
- 7) преписки с Министерството на външните работи и изповеданията и учрежденията по неговото ведомство;
- 8) преписки с Министерството на финансите и учрежденията по неговото ведомство;
- 9) преписки с Министерството на войната и учрежденията по неговото ведомство;
- 10) преписки с Министерството на земледелието и държавните имоти и учрежденията по неговото ведомство;

11) преписки с Министерството на търговията, промишлеността и труда и учрежденията по неговото ведомство;

12) преписки с Министерството на железниците, пощите и телеграфите и учрежденията по неговото ведомство;

13) преписки с Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството и учрежденията по неговото ведомство;

14) разни окръжни, издавани от палатата;

15) преписки по удостоверения, издавани от палатата;

16) преписки по изпратени отчети и отчетни книжа на съдилищата и други учреждения;

17) преписки с Б.Н.Банка и други банкови учреждения;

18) преписки по съставени актове и издадени постановления по Закона за гербовия налог и по чл. 37 от Закона за финансовата инспекция;

19) преписки с общините;

20) преписки по разногласията;

21) разни преписки.

Чл. 133. Канцеларските дела се считат за свършени с изтичането на календарната година, през която са приключени. Ако някоя преписка не е довършена, тя се оставя за следната година, докато се свърши и след това се пришива към делата на оная година, през която е свършена. След свършването им, всички канцеларски дела, пронумеровани, прошнуровани и подпечатани, заедно с входящите и изходящите дневници за изтеклата година, се внасят в архивата за съхранение. Преди да се внесат в архивата, канцеларските дела се преглеждат от секретаря, за да се види дали поставените резолюции по отделните преписки са приведени в изпълнение.

ГЛАВА II

ПАРТИДНО КНИГОВОДСТВО.

Чл. 134. В партидното книговодство се водят следните книги:

1) дневник-наръчници за постъпилите платежни заповеди по бюджета на държавата и бюджетите на разните фондове (обр. № 18);

2) дневник-партидна книга за постъпилите платежни заповеди по общинските бюджети и по бюджетите на общинско-стопанските предприятия (обр. № 17);

3) партидни книги за делегираните кредити и за визираните платежни заповеди по бюджета на държавата и по бюджетите на разните фондове (обр. № 19);

4) книга за чековете по визираните платежни заповеди по бюджета на държавата и по бюджетите на разните фондове (обр. № 20);

Номерацията в чековата книга започва от началото на бюджетната година от № 1 и следва непрекъснато до края на бюджетното упражнение за всички банкови клонове и агентури в района на палатата.

Чл. 135. Постъпилите в книговодството платежни заповеди се подреждат по министерства, дирекции и пр. и така подредени се предават на съответния книговодител, който извършва по тях последователно следното:

а) записва постъпилите държавни и фондови платежни заповеди в дневник-наръчника по партидата на съответния второстепенен разпоредител, а общинските платежни заповеди - по партидата на съответната община, като върху самите платежни заповеди поставя с щемпел датата на постъпването им и поредния номер и страницата на партидата, по която са записани в дневник-наръчника.

Върнатите платежни заповеди се записват толкова пъти, колкото пъти постъпят.

б) записаните в дневника-наръчник платежни заповеди предава на съответния контролор-докладчик за проверка.

Забележка. За върнатите невизирани платежни заповеди в дневника-наръчник или дневника-партидна книга се отбелязва номера и датата на писмата за връщането им.

Чл. 136. Постъпилите в палатата авансови платежни заповеди по държавния бюджет, по бюджетите на разните фондове и по общинските бюджети, освен в дневник-наръчника и партидната книга, след визирането им, се записват още и в контролната авансова книга обр. № 25.

Чл. 137. Визираните от контролор-докладчиците платежни заповеди се връщат веднага след визирането им в партидното книговодство, където се записват от книговодителите в съответните партидни книги. Всеки книговодител, преди да впише една платежна заповед в партидната книга на съответното министерство или дирекция, е длъжен да се увери:

- а) има ли свободен кредит по параграфа;
- б) вярно ли е показан бюджета и параграфа на разхода;
- в) какъв е разхода по платежната заповед - по редовния бюджет на държавата или по бюджета на някой от фондовете;
- г) подписана ли е платежната заповед от съответния контролор- докладчик.

Чл. 138. Вписването на платежните заповеди в съответната партидна книга се установява с подписа на книговодителя и с означение сигнатурата на вписването, както върху платежната заповед, така и върху придружаващите я документи.

Чл. 139. Вписаните от книговодителите платежни заповеди се предават, заедно с придружаващите ги документи, на съответния съветник за подписване, след което те се връщат на книговодителя, който върши по тях последователно следното:

- а) внимателно проверява подписани ли са платежните заповеди и от съветника;
- б) отделя платежните заповеди от документите им, като платежните заповеди предава на експедитора;
- в) нанася в дневник-наръчника, срещу всяка визирана платежна заповед, датата на визирането ѝ;
- г) номерира чековете и ги вписва в чековата книга.

Чл. 140. Експедиторът поставя печата на палатата върху платежните заповеди и върху чековете, след което изпраща платежните заповеди на кредиторите им, а чековете - на съответния банков клон или агентура.

Забележка. Платежните заповеди могат да се получават и на ръка от кредиторите им, след надлежно легитимиране, а чековете се изпращат само по пощата.

Чл. 141. Постъпилите в палатата платежни заповеди по общинските бюджети се записват в отделен дневник-партидна книга обр. № 17.

Чл. 142. Разходооправдателните документи по визираните платежни заповеди по общинските бюджети, след надлежно перфориране, се връщат, заедно с платежните заповеди, на съответните общини, а тия по държавните и фондовите платежни заповеди се подреждат въ[в] връзки по министерства, дирекции и пр. и по реда на номерата на платежните заповеди и се съхраняват в архивата на палатата.

Чл. 143. Всички действия, за които става реч по-горе в чл.чл. 134-141 трябва да се извършват внимателно и своевременно, с оглед всяка постъпила в палатата платежна заповед да бъде надлежно изпратена обикновено най-късно след 5 дни от постъпването ѝ.

Чл. 144. Книговодителите са длъжни да вписват своевременно сумите, номерата и датите на кредитните писма в партидните книги на съответното министерство или дирекция по глава, параграф и бюджет и следят да не се превишават откритите кредити.

Чл. 145. Всеки книговодител е длъжен да знае въ[в] всеки момент общото положение на кредита за заплати и кредита за лични парични възнаграждения, предвиден в параграфа за заплатата, за всяко министерство, дирекция и фонд по отделно. Това става като се намери по-рано действително разрешен кредит, с оглед на всичките му намаления и увеличения, и се сравни съ[с] сумата на визираните и записаните по партидните книги платежни заповеди по параграфа. Резултатите от тези постоянни справки се нанасят временно с молив, а на края на месеца общият резултат се нанася с цветно мастило.

Чл. 146. Ако при вписване на кредитните писма в партидните книги, книговодителят констатира известни грешки или нередовности в тях, той спира вписването на делегираната сума и докладва за връщане кредитното писмо.

Чл. 147. Получените от банковите клонове и агентури описи с изплатени платежни заповеди книговодителите отмятат в партидните книги своевременно.

Чл. 148. На първо число на всеки месец, книговодителите изготвят по отделно за всяко министерство, дирекция или фонд месечна ведомост за положението на делегираните кредити, визирани и изплатени платежни заповеди и пр., които ведомости се представят на Върховната сметна палата - главно счетоводство най-късно до 10 число на следующия месец.

Чл. 149. Получените от банковите клонове и агентури описи с вносни листове за възстановени суми по визирани от палатата платежни заповеди се сверяват с данните в партидните книги, като това книговодителят удостоверява с подписа си върху вносните листове. Възстановените суми книговодителят отбелязва в съответната графа на партидната книга след получаване месечната ведомост за възстановените суми от Върховната сметна палата.

Чл. 150. Закриването на кредити по платежни заповеди през течение на бюджетното упражнение става въз основа на писмено искане от второстепенния разпоредител, който е издал платежната заповед. В такъв случай, палатата изисква от банковите клонове или агентури чековете на тия платежни заповеди, след което закрива кредитите по книгите си и съобщава на второстепенния разпоредител да направи същото по своите книги.

Чл. 151. Кредитите по неизплатените платежни заповеди след изтичане на бюджетното упражнение се закриват по съответните книги. Едновременно с това, палатата съобщава на съответния второстепенен разпоредител да направи същото по водените от него книги.

Сведение за закритите кредити по неизплатените платежни заповеди се изпраща на Върховната сметна палата.

ГЛАВА III

КОНТРОЛ ВЪРХУ ДЪРЖАВНИ И ОБЩНСКИ РАЗХОДИ.

(чл. 43 З[акона за] б[юджета,] о[тчетността и] п[редприятията], чл. 70 З[акона за] с[елските] о[бщини] и чл. 32 З[акона за] г[радските] о[бщини]).

Чл. 152. Тази служба обхваща проверката и визата на платежните заповеди за заплати и други лични парични възнаграждения, предвидени в параграфа за заплати по бюджета на държавата, по бюджетите на самостоятелните фондове, както и визата на платежните заповеди по общинските бюджети и по бюджетите на общинско-стопанските предприятия. Тази служба се изпълнява от нужното число контролор-докладчици на чело съ[с] съветник. Последният е ръководител на службата и най-близък началник на контролор-докладчиците от нея. Съветникът, заедно с контролор-докладчиците, носи отговорност за правилното и редовно отправяне на тая служба.

В службите по контрола на държ[авните] и общ[инските] разходи се води партидна книга за общинските предприятия обр. № 27.

Чл. 153. Когато при проверката на разходооправдателните документи се констатира, че разходът по платежната заповед е незаконосъобразен или че оправдателните документи съдържат нередовности, които не могат да се отстранят административно, в такъв случай, контролор-докладчикът дава на надлежния съветник писмено изложение, което следва реда, предвиден в чл. 57 и 60 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати.

Чл. 154. Когато съдържащите се в разходооправдателните документи нередовности и непълноти са от такова естество, че могат да се отстранят от съответното учреждение, в такъв случай, платежната заповед, заедно с придружаващите я оправдателни документи, се връща на учреждението с обикновено писмо, за да се отстранят допуснатите нередовности. При повторното връщане на документите в палатата, ако нередовностите не бъдат отстранени и учреждението настоява да се визираща платежната заповед, въпросът за визирането ѝ се решава от съвета на палатата.

С писмото, с което се връща една платежна заповед невизирана, задължително се посочват всички допуснати нередовности, които не позволяват визирането ѝ.

Чл. 155. Оправдателните документи по авансовите платежни заповеди се проверяват от съответния контролор-докладчик най-късно до края на месеца, през който са постъпили.

Чл. 156. При виза на платежни заповеди, с които на разпоредителите и отчетниците по общинските бюджети се връщат обратно внесените от тях суми, съгласно чл. 5, забележка първа, ал. II от Закона за финансовото облекчение и заздравяване на общините, палатата е длъжна да

констатира с решение, че внасянето на сумите е станало от личните им средства. Това решение може да се вземе било отделно, било при визата на платежната заповед.

ГЛАВА IV.

ПРОВЕРКА НА ГОДИШНИТЕ ОТЧЕТИ.

Чл. 157. Тази служба обхваща проверката на годишните отчети на всички държавни, общински, обществени и други учреждения, които по закон са длъжни да се отчитат пред палатата. Тя се изпълнява от нуждното число контролър-докладчици на чело съ[с] съветник. Последният е ръководител на службата и най-близък началник на контролър-докладчиците от нея. Съветникът, заедно с контролър-докладчиците, носи отговорност за правилното и редовно отправление на тази служба.

Чл. 158. Постъпилите годишни отчети се проверват от палатата в срока предвиден в чл. 102, ал. II от Закона за б[юджета], о[тчетността и] п[редприятията].

Чл. 159. Проверените общински, училищни и скотовъдни отчети, безразлично дали се отнасят за време след или преди групирането на общините от 1934 година, заедно с придружаващите ги документи и книжа, се връщат веднага след проверката на съответните общини за съхраняване, ако по тях са издадени окончателни решения (чл. 107).

Чл. 160. Раздаването на годишните отчети за проверка става под контрола на съответния съветник, съгласно предварително направеното от председателя разпределение на непроверените отчети между наличните контролър-докладчици.

Разпределението на отчетите между контролър-докладчиците трябва да става по начин, щото всеки един от тях да проверява разнообразни и от различна големина отчети. При разпределението трябва да се внимава един и същи контролър-докладчик да не провери два последователни отчета на един и същи отчетник.

Чл. 161. Преди да започне проверката на отчета, контролър-докладчикът трябва да провери дали всички изпратени на учрежденията квитанционни книги за отчетния период са надлежно оправдани. За резултата от тази проверка той прави съответна бележка в изложението си по отчета. Ако контролър-докладчикът констатира, че с отчета са върнати по-малко квитанционни кочани, палатата разпорежда веднага за издирването на неоправданите квитанционни книги.

Чл. 162. Когато при проверката на един отчет се констатират непълноти, нередовности или неясноти, които не позволяват да се извърши проверката и не могат да се отстранят чрез кореспонденция, с нередовния и непълен отчет се постъпва по реда, предвиден в чл. 54 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати, като на отчетника се дава срок, в който той трябва да го представи пълен и редовен. Ако не стори това, на същия се налага санкцията, предвидена в чл. 82, ал. III от Закона за б[юджета], о[тчетността и] п[редприятията], без всякакво друго предупреждение.

Ако констатираните нередовности или неясноти са от такова естество, че могат да се отстранят чрез непродължителна кореспонденция, в такъв случай, контролър-докладчикът, който извършва проверката, връща отчета на архивата и написва писмо за изправление на констатираните опущения, за което на отчетника се дава срок. Ако не се изпълни искането на палатата в дадения срок, с отчета и отговорния отчетник се постъпва по реда посочен в предходната алинея.

Срокът, в който отчетникът трябва да отстрани констатираните нередовности и да представи отчета пълен и редовен, се определя от председателя на палатата според характера на нередовностите.

Чл. 163. Проверката на годишните отчети се извършва внимателно и при най-строга спазване изискванията на чл. 52 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати.

При проверката на отчетите, контролър-докладчиците са длъжни да проверяват има ли постъпили в палатата ревизионни актове за отчетния период, за който отчета се отнася. Ако има такива, те са длъжни да се съобразят с издадените по тях решения.

Чл. 164. За всяка проверка на отчет, контролър-докладчиците дават писмено изложение, което, след като се заведе въ[в] входящия дневник на палатата, следва реда предвиден в

чл.чл. 57, 60, 66 и посл. от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати.

Чл. 165. Изложенията на контролор-докладчиците по проверката на отчетите трябва да бъдат мотивирани. В тях, контролор-докладчиците трябва да изложат кратко и ясно какви нередовности е допуснал отчетника при събиране на приходите и при извършване на разходите, да посочат законните основания, поради които намират дейността на отчетника за неправилна и да установят размерът на причинената щета на учреждението.

Чл. 166. При даване изложение по повод обясненията на отчетниците по издадените против тях привременни решения, контролор-докладчиците са длъжни да обсъдят всички представени от отчетниците писмени доказателства, както и да преценят всички изтъкнати от тях съображения и доводи за отчитането им.

Ако в обясненията си задълженият отчетник се позовава на данни и документи, които се намират в палатата, контролор-докладчикът, преди да даде изложението си, е длъжен служебно да направи всички необходими справки по тях и да констатира дали твърдението на отчетника в обясненията му се оправдават от фактическа страна или не.

Ако в обясненията си задълженият отчетник, за да оправдае неиздълженията по привременното решение, се позовава на писмени доказателства, които посочва, но не ги представя с обясненията си, понеже се намират в друго учреждение, тогава контролор-докладчикът, преди да даде изложението си, е длъжен да изиска тия документи и, след като си послужи с тях, същите се връщат на учреждението, от което са получени.

Чл. 167. При даване изложения по повторен преглед на отчети и документи, контролор-докладчиците трябва да спазват правилата, които са установени за отмяна на решенията по реда на прегледа в чл.чл. 71 и 72 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати.

Чл. 168. Не могат да се издават окончателни решения за неиздължения въз основа на издадени привременни решения, преди тия последните да бъдат редовно връчени и преди да изтече двумесечният срок по чл. 66 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати.

Чл. 169. Преди да постанови окончателно решение за неиздължение въз основа на едно редовно връчено привременно решение, по което не са дадени никакви обяснения, нито са представени документи, които са липсвали към отчета, или документи, които установяват неговото изпълнение, палатата е длъжна служебно да прецени доколко неиздълженията по привременното решение са основателни и законосъобразни.

Чл. 170. Ако обясненията на отчетника по привременното решение са постъпили в палатата след изтичането на срока по чл. 66 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати, но преди да е издадено окончателно решение по отчета, тия обяснения се разглеждат на общо основание.

Чл. 171. Ако обясненията на отчетника по привременното решение са постъпили в палатата след изтичането на срока по чл. 66 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати и след като палатата е постановила окончателното решение за неиздължение, тия обяснения се разглеждат и обсъждат като искане за повторен преглед на отчета.

Чл. 172. При разглеждане обясненията на отчетника, последният не може с окончателно решение да бъде задължен за неиздължения, които не са посочени в привременното решение. За новите неиздължения, било за същия отчетник или за друг отчетник, палатата следва да издаде ново привременно решение, без да постановява окончателно решение по първото привременно такова. След като новото привременно решение бъде връчено и след като изтече срока за обяснения по него, палатата издава по двете привременни решения едно окончателно решение.

Чл. 173. Изложенията на контролор-докладчиците по проверка на отчетите, след завеждането им, се дават на съответния съветник. Последният, преди да ги докладва в състава, е длъжен:

1) да проучи изложението и да провери дали констатираните от контролор-докладчика нередовности по отчета се оправдават от фактическа страна и дали те могат да послужат като основание за начитане.

2) да сравни няколко точки от проверения отчет съ[с] съответните документи по отчета, за да се убеди дали контролор-докладчикът е извършил редовно и правилно проверката.

Чл. 174. Ако съветникът не е съгласен с изложението на контролор-докладчика, той е длъжен да изложи писмено съображенията си за това. Своите бележки по изложението, съветникът прави на отделен лист или върху белото поле на самото изложение, но не и върху неговия текст.

Чл. 175. Когато по един отчет има няколко души отчетници за всеки отчетник следва да се издаде отделно решение, макар и всички да се отчитат.

ГЛАВА V.

РЕВИЗИИ НА САМОТО МЯСТО.

Чл. 176. Контролор-докладчиците при палатата, определени да правят ревизии по чл. 4 буква "к" от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати, действуват съгласно Закона за финансовата инспекция и правилника за приложението му. В района на палатата, те се ползват с всички права, които този закон дава на финансовите инспектори.

Чл. 177. Контролорите-ревизори упражняват материален контрол предимно върху общините. Всяка община трябва да бъде ревизирана най-малко един път в годината.

Чл. 178. Контролорите-ревизори произвеждат ревизии само по писмено предписание на председателя на палатата. Те имат право да правят ревизии по свой почин само в случаите, когато получат достоверни сведения за корисни действия, чието констатиране изисква бързо действие. В този случай, обаче, ревизорът е длъжен незабавно да донесе за причините, които са му дали повод да започне ревизията.

Чл. 179. След като получи предписание за ревизия, контролор-ревизорът е длъжен на донесе в палатата писмено за своето занимание, за пристигането си, за започването на ревизия и за нейното свършване.

Чл. 180. Контролорите-ревизори са длъжни да използват служебното си време целесъобразно и да не допускат неоправдана бавност и разтакане при изпълнение на възложената им работа. Всяка ревизия трябва да бъде свършена в най-късо време. Ако ревизорът, натоварен да извърши ревизия в една община, се забави в нея повече от 10 дни, длъжен е да донесе за това писмено и да яви причините за забавянето си, работата която е свършил и до кога предполага да свърши ревизията.

Чл. 181. През време на ревизията контролорите-ревизори не могат да напускат района на общината, гдето се намира учреждението, което им е възложено да ревизират, без да уведомят предварително палатата.

При идването в седалището на палатата контролорите-ревизори са длъжни да се представят.

Чл. 182. Контролорите-ревизори са длъжни да дават тримесечно сведение за констатираните от тях по-съществени и повтарящи се нередовности, допуснати от отчетниците.

Чл. 183. При издаване решения по ревизионните актове, по които има постановени неизпълнения, палатата е длъжна да има предвид решенията по отчета, ако има такива.

Чл. 184. В службата по ревизиите се водят следните книги:

- 1) книга за възложените ревизии (обр. № 26);
- 2) книга за постъпилите в палатата ревизионни актове, съставени от органи на палатата, от финансови инспектори и др. (обр. № 12);
- 3) партидна книга за постъпилите в палатата ревизионни актове (обр. № 14).

Чл. 185. Постъпилите в палатата ревизионни актове се проучват и докладват от съветника, който завежда службата по ревизиите. Същият изготвя решението по акта.

Чл. 186. Когато палатата констатира непълноти или неясноти в некой ревизионен акт, постъпил в нея за разглеждане, тя може да разпорежи да се върне актът на учреждението, от което го е получила, или на съставителя му, за да бъде попълнен.

ГЛАВА VI.

РАЗНОГЛАСИЯ.

Чл. 187. Службата по разногласията се завежда от съветник, който всестранно проучва и докладва преписките.

Чл. 188. Решенията на палатата, издадени по разногласия, могат да се обжалват само от недоволното длъжностно лице - от разпоредителя по бюджета или от отчетника, но не и от трети лица, до които тия решения се отнасят.

Чл. 189. Обжалването на решенията по предходния член става с обикновено служебно писмо. Това обжалване не е свързано с особен срок, нито пък е подчинено на некая формалност.

Чл. 190. По повод на направеното обжалване, областната сметна палата може сама да отмени обжалваното решение, ако намери за основателни изтъкнатите в жалбата възражения и обяснения. В такъв случай разногласието не се отнася за разрешаване въ[в] Върховната сметна палата.

Чл. 191. Ако след направената преценка на дадените в жалбата възражения и обяснения, областната сметна палата не намери законно основание за отменяването на обжалваното решение, в такъв случай тя изпраща жалбата и цялата преписка по разногласието на Върховната сметна палата за окончателно разрешаване на въпроса.

Чл. 192. Областната сметна палата, при разглеждане на повдигнатите пред нея разногласия, е длъжна да обсъди всички основания, имащи значение за правилността или неправилността на отказа, макар някои от тях да не са предмет на спор между разпоредителя по бюджета и отчетника.

ГЛАВА VII.

ДЪРЖАВНО СМЕТКОВОДСТВО И ЦЕНТРАЛЕН АДМИНИСТРАТИВЕН КОНТРОЛ.

Чл. 193. Тази служба се завежда от контрольор-докладчик, подпомогнат от необходимото число книговодители.

Чл. 194. В държавното сметководство се водят следните книги:

- 1) приходен дневник-наръчник на контрольора (обр. № 21);
- 2) разходен дневник-наръчник на контрольора (обр. № 22);
- 3) книга на прихода (обр. № 23);
- 4) книга на разхода (обр. № 24).

Чл. 195. Получените от клоновете и агентурите на Б[ългарска] Н[ародна] Банка описи с приходни и разходни документи, след като се заведат въ[в] входящия дневник на палатата, се предават на контрольор-докладчика, който завежда службата по държавното сметководство. Последният проверява редовността на описите и приходо-разходните документи, като за всички забелязани нередовности и грешки, той завежда преписка съ[с] съответния клон или агентура на Б.Н.Банка.

Копие от писмата, с които се иска изправление на грешките, се изпраща на Върховната сметна палата - държавно сметководство, за сведение.

Всяко искане за направление контрольор-докладчикът записва в специален бележник.

Чл. 196. Въз основа на текста на вносните листове, контрольор-докладчикът определя и означава по кой параграф от бюджета следва да се запише всяка една сума и следи дали приходите са показани правилно по отделните подсметки на държавното съкровище, а така също и разходите правилно ли са отнесени по съответните подсметки.

Чл. 197. Общите суми на постъпилите през деня приходи и изплатените разходи се записват от контрольор-докладчика в нарочните дневници за прихода и разхода.

Чл. 198. Параграфираните вносни листове, заедно с проверените и визирани от контрольор-докладчика приходни описи, се предават на книговодителя по прихода, за да бъдат записани по параграфи и глави в книгата за прихода.

Чл. 199. Преди да запише прихода в книгата за прихода, книговодителят проверява дали общата сума по параграфи е равна на общия дневен приход, а така също, дали сумите по приходните параграфи, които се включват в отделните подсметки, съответствуват на приходите по тези подсметки по описа, като едновременно с това попълва и сведението за постъпилите прихо-

ди по отделните подсметки на държавното съкровище. От параграфираните вносни листове книговодителят по прихода изнася на отделен лист-бележка прихода по параграфи за всеки банков клон и дата. За по-голяма бързина в работата, книговодителят по прихода изработва една бележка за няколко дати на един банков клон, като записването на прихода в приходната книга става наведнаж за няколко дати.

Чл. 200. Вносните листове за внесени суми, теглени срещу разписки, за възстановени суми по платежни заповеди, както и тия по чл. 70 от Закона за б[юджета,] о[тчетността и] п[редприятията], книговодителят изважда от описите на банковите клонове и агентури, подрежда ги и ги описва в специален опис, след което се изпращат на Върховната сметна палата, като сумите по тях се записват в отделна графа.

Чл. 201. Данните по вносните листове за възстановените суми по платежните заповеди, визириани от палатата, се проверяват от книговодителите в партидното книговодство, за което последните се подписват върху всеки вносен лист.

Чл. 202. Книговодителят по прихода изважда от описите и всички вносни листове за постъпилите приходи по бюджета на Б.Д.Ж. и пристанища. Последните, след като се подредят и пришият, се изпращат на Върховната сметна палата. Същият книговодител се грижи, след като тия вносни листове се върнат от Върховната сметна палата, да бъдат отнесени към съответните описи.

Чл. 203. Проверените и визириани разходни описи, заедно с платежните заповеди, след като се запишат сумите за разходите по отделните подсметки в сведението за ежедневните разходи по подсметките на държавното съкровище, контролър-докладчикът предава на книговодителя по разхода, за да се заведе разхода по министерства, глави и параграфи в книгата за разхода. Книговодителят по разхода разпределя платежните заповеди по министерства и по параграфи.

Чл. 204. Разписките обр. № 17/10, срещу които са изплатени суми, книговодителят изважда от описите, подрежда ги и при отделен опис се изпращат на Върховната сметна палата.

Чл. 205. Книговодителят по разхода изготвя описи-ведомости по министерства на всички платежни заповеди, изплатени в района на палатата, визириани от Върховната сметна палата, които описи се изпращат на последната.

Чл. 206. Книговодителят по разхода предава изплатените платежни заповеди на партидното книговодство, за да бъдат отметнати по партидните книги, като следи и сверява данните за разхода по подробната ведомост обр. № 1 да се сходят с данните за разхода по партидните книги и по описите-ведомости на платежните заповеди, изплатени в района на палатата, визириани от Върховната сметна палата.

Чл. 207. Сметките за прихода и разхода на държавното съкровище се приключват след всяко 1 и 5 число на месеца. Сведенията за прихода и разхода се изпращат на Върховната сметна палата най-късно в 10 дневен срок от датата на приключването.

Чл. 208. Преди да започнат изнасянето на прихода и разхода в подробните ведомости за прихода и разхода обр. № 1, книговодителите сверяват прихода и разхода по книгата за прихода и тази за разхода съответствува ли на прихода и разхода по наръчните дневници на контролър-докладчика.

Чл. 209. След приключване на сметките за прихода и разхода на държавното съкровище, към 15-то число на месеца се изпращат на Върховната сметна палата, следните сведения: а) подробна ведомост за прихода; б) подробна ведомост за разхода; в) сведение за постъпилите приходи по отделните подсметки на държавното съкровище; г) сведение за изпратените приходи по отделните подсметки на държавното съкровище; д) опис, заедно с вносните листове, за постъпилите извънбюджетни приходи; е) опис, заедно с разписките, за изплатените от съкровището суми срещу разписки обр. 17/10.

Освен горните сведения, при приключването на края на месеца, на Върховната сметна палата се изпращат и всички вносни листове за постъпилите приходи през месеца по бюджета на Б.Д.Ж. и пристанища и описите-ведомости по министерства на всички изплатени през месеца платежни заповеди в района на палатата, визириани от Върховната сметна палата, а самите платежни заповеди се задържат в палатата.

Чл. 210. Всички ведомости и сведения, които се изпращат въ[в] Върховната сметна палата, се преглеждат, проверяват и подписват от контролър-докладчика по държавното сметководство, който носи отговорност за тяхната достоверност.

Чл. 211. Получените в палатата ведомости обр. № 6 представлявани от събирачите на държавни приходи, се проверяват от контролър-докладчика по държавното сметководство с първите половини от вносните листове, изпратени от банковите клонове и агентури, за което се подписва върху ведомостта. Същият контролър-докладчик следи за редовното изпращане на ведомостите обр. № 6, за която цел той води специален бележник. За всички констатирани нередовности в тия ведомости, контролър-докладчикът завежда преписка за отстранението им.

Чл. 212. Ведомостите обр. № 6, представени от лицата, които се отчитат пред областната сметна палата, се задържат в същата и се прилагат към съответните годишни отчети, а ведомостите, представени от учреждения и лица, които не се отчитат пред палатата, а пред други учреждения, се изпращат на тия последните, както следва: ведомостите на ж.п.гари - в Главната дирекция на железниците и пристанищата, контрола приходи; ведомостите на т.п.станции - в Главната дирекция на пощите - отделение парични преводи; ведомостите от клоновете на Б.Н.банка за продадени ценни материали - в Министерството на финансите, служба държавни ценни книжа и гаранции на чиновниците; ведомостите от клоновете на Б.Н.банка за камбиален данък - в Централното управление на Б.Н.Банка, инспекторат; ведомостите от митниците - в Министерството на финансите, отдел митници; ведомостите от данъчните управления - на съответното данъчно управление.

Чл. 213. Всички книги, посочени в настоящия правилник, преди да се турят в управление, се пропнууроват, пронумероват и заверяват от председателя на палатата.

ЧАСТ IV.

ОБЩИ РАЗПОРЕЖДАНИЯ.

ГЛАВА I.

СЛУЖЕБНА ЙЕРАРХИЯ И ДИСЦИПЛИНА.

Чл. 214. В областните сметни палати редът на постепенната подчиненост на основните длъжности, наречена още служебна йерархия, е следния: прислужник, писар (експедитор, регистратор), помощник архивар, архивар, книговодител, контролър-докладчик, секретар, съветник и председател.

Чл. 215. Всяко длъжностно лице дължи в служебните си отношения съзнателно, доброволно и задължително подчинение към по-горните от него. Всеки служител е длъжен да поддържа всред равните по степен и по-долните от него вяра в началника и да пази неговия авторитет, както при изпълнение на служебните си обязанности, така и вън от службата.

Чл. 216. Всяко длъжностно лице от по-горна степен дължи в служебните си отношения към по-долните от него справедливост, добри обноски и грижи за запазването правата и интересите им в кръга на службата.

Чл. 217. Между служителите от равни или близки степени трябва да има колегиалност, другарска сърдечност и взаимно подпомагане в служебните им задължения. Другарството в службата, обаче, не изключва благородното съревнование и старание на всекиго да бъде поусърден, по-предан на работата и да служи за пример на другите в службата.

Чл. 218. В служебните си отношения, длъжностните лица в палатата са длъжни да се обръщат към по-горните по служебното им звание, а не по име.

Чл. 219. Всеки служител, който при изпълнение на службата си или вън от нея, бъде засегнат от някое неправилно или незаконно действие от страна на друг служител или бъде обиден от него, или не му даде припадащата му се заплата, възнаграждение, облекло и др., или бъдат пренебрегнати някои други негови права, има право да се оплаче направо на председателя на палатата. Оплакването може да бъде устно или писмено. То трябва да се направи въ[в] вежлива форма, съдържано, без нападки и да съдържа само верни данни.

ГЛАВА II.

КЛАСИРАНЕ.

Чл. 220. Служителите при всяка областна сметна палата, при постъпването им на служба, се класират от комисия в състав: един съветник, секретарят на палатата и един контролор-докладчик. Съветникът и контролор-докладчикът се определят ежегодно съ[с] заповед на председателя.

Чл. 221. Недоволните от решенията на комисията по класирането могат да обжалват издадените от нея решения, в едномесечен срок от съобщението, пред централната комисия за класиране при Върховната сметна палата.

ГЛАВА Ш.

КЛЕТВА.

Чл. 222. Всеки служител в областните сметни палати, при встъпването си в длъжност, полага установената в закона клетва, ако по-рано не е положил такава.

Председателите, съветниците, секретарите и контролор-докладчиците полагат клетва пред съвета на палатата, а останалият персонал - пред председателя.

Клетвеният лист, подписан от служителя, се прилага към послужното му дело.

Клетвата се полага чрез свещеник.

ГЛАВА IV.

ПОСЛУЖНИ ДЕЛА.

Чл. 223. За всеки служител в палатата се води послужно дело, в което се прилагат всички книжа, отнасящи се до службата на служителя.

Чл. 224. В послужното дело на всеки служител се прилага послужен лист, който съдържа следните данни:

- 1) трите пълни имена на служителя, дата и място на раждането и каква длъжност заема;
- 2) какво образование, семейно положение и материално състояние има служителя при постъпването си в длъжност, точен адрес в седалището на палатата и промените в тях след назначението;
- 3) какви други длъжности е заемал служителя преди назначението му, с означение точно-то времеслужене в тях;
- 4) резултатът от класирането на служителя и промените в него;
- 5) разрешените отпуски на служителя;
- 6) получените отличия, похвали, награди и наложените дисциплинарни наказания на служителя;
- 7) атестация на служителя.

Чл. 225. Всеки служител, под страх на дисциплинарна отговорност, е длъжен да даде верни и точни сведения, необходими за попълване послужния лист, както и да съобщава незабавно в палатата за всяка настъпила промяна в неговото имотно състояние, семейно положение, адрес и пр.

Чл. 226. На всеки послужен лист се залепва фотографията на служителя.

Чл. 227. Служебните дела се водят и съхраняват от секретаря на палатата. При преместване, послужното дело, заедно съ[с] заверен от председателя послужен лист, се изпраща служебно на учреждението, в което служителя е преместен.

Послужните дела на председателя и съветниците се водят и съхраняват въ[в] Върховната сметна палата.

ГЛАВА V.

АТЕСТАЦИИ.

Чл. 228. Всеки служител в палатата се атестира един път на всеки две години. Атестацията се отнася до личните и служебни качества на служителя.

Чл. 229. Атестацията, след като се впише в послужния лист, се съобщава на атестирания срещу подпис.

Чл. 230. Служителите в палатата се атестират: помощният персонал - от председателя, по доклад на секретаря, а контролър-докладчиците и секретаря - от съвета на палатата в разпоредително заседание.

ГЛАВА VI.

РАБОТНО ВРЕМЕ.

Чл. 231. Работното време в палатата трае осем часа дневно от 9 до 12 и от 14 до 18 часа за понеделник, вторник, сряда, четвъртък и петък и от 8 до 13 часа за събота.

През летните месеци, по разпореждане на председателя на палатата, работните часове могат да се изменят според местните условия, без да се намалява общото работно време.

Един чиновник от архивата и регистратурата, по предварително определен наряд, задължително дежури в палатата събота след обяд, когато този ден е присъствен.

Чл. 232. Председателя на палатата има право, когато намери за необходимо, да приканва съветниците и другите служители на занятия и извънредни работни часове, както и в неприсъствени дни.

Чл. 233. Въ[в] всяка палата се води присъствена книга обр. № 10, в която служителите се разписват при явяването си на работа. Предварителното разписване в присъствената книга е забранено. Присъствената книга се намира при секретаря и се проверява от председателя.

Присъствената книга се вдига пет минути след определеното за явяване на работа време и се занася на председателя или неговия заместник, който отбелязва върху самата книга констативните нередовности.

В присъствената книга не се разписват: секретаря, съветниците и председателя на палатата.

Чл. 234. Работното време трябва да се цени и използва от служителите най-разумно. През определеното за занятие време, всеки служител е длъжен да се занимава само съ[с] служебна работа. Четенето на вестници, воденето на неслужебни разговори или извършването на каквато и да било частна работа в служебно време е строго забранено.

При служебни посещения на външни лица служителят не бива да се записва в излишни приказки и да губи времето си напразно. Дълг е на служителя да внуши на всеки посетител да цени времето му, но и той да цени неговото, като му услужва бързо, без никакво отлагане.

Чл. 235. При прекратяване на работата, всеки служител е длъжен да тури в ред всички книжа, предмети и др., с които е работил, а не да ги оставя в безпорядък върху масата или етажерката си.

Чл. 236. Контролър-докладчиците от отделните служби са длъжни да дават кратки сведения за извършената от тях работа през седмицата.

Чл. 237. Всяка палата е властна да определи времето, през което външни лица могат да правят справки и посещения, според местните условия.

ГЛАВА VII.

ОТПУСКИ.

Чл. 238. Всеки служител в палатата има право, през течение на една календарна година, на отпуск с пълна заплата, най-много до един месец, ако е прослужил поне шест месеца. Служител, който не се е ползвал с отпуск в продължение на три години, има право на отпуск до два месеца с пълна заплата. Ако служителят, който е използвал правото си на отпуск съ[с] заплата, има нужда от повече отпуск по уважителни причини, може да се разреши такъв, без право на заплата най-много до един месец.

Чл. 239. Отпуск за не повече от 10 дни през годината се разрешава: на председателя и съветниците - от съвета на палатата, а за по-дълъг срок от 10 дни - съ[с] заповед от Министър-председателя по ходатайство на председателя.

Чл. 240. Отпуск за срок не повече от десет дни през годината на секретаря и контролор-докладчиците при палатата се разрешава от председателя, а за повече от 10 дни - от съвета на палатата.

Чл. 241. Отпуск на останалите длъжностни лица при палатата се разрешава от председателя.

Чл. 242. В молбата си за отпуск служителят е длъжен да означи, колко отпуск иска, по какви причини, къде ще го прекара и адреса си.

При отиването и след връщането си от отпуск, служителят е длъжен да се представи на председателя на палатата.

Служителят не може да замине в отпуск преди да получи устно или писмено съобщение, че му е разрешен такъв.

Разрешените отпуски се вписват в послужния лист на служителите.

Чл. 243. За кратко отсъствие от работа служителят е длъжен да поиска разрешение за това от председателя на палатата.

ГЛАВА VIII.

КОМАНДИРОВКИ.

Чл. 244. Председателят, съветниците, секретарят и контролор-докладчиците се командировават с решение на съвета при палатата, одобрено от председателя на Върховната сметна палата. Всички други служители при палатата се командировават съ[с] заповед на председателя.

Наредбата на настоящия текст не се отнася за командировките на контролор-докладчиците ревизори. Командировките на тия служители стават по реда, предвиден в чл. 178 от настоящия правилник.

ГЛАВА IX.

УНИЩОЖАВАНЕ АРХИВНИТЕ ДЕЛА И КНИЖА.

Чл. 245. Областните сметни палати запазват за винаги следните книги:

- 1) Протоколни книги обр. № 4;
- 2) Инвентрната книга обр. № 5;
- 3) Библиотечната книга обр. № 6;
- 4) Раздавателната книга обр. № 7;
- 5) Партидната книга за отчетите обр. № 13;
- 6) Партидната книга за ревизионните актове обр. № 14;
- 7) Описната книга за делата обр. № 15;
- 8) Архивната книга за свършените отчетни дела обр. № 16.

Чл. 246. След изтичането на 10 години се унищожават следните книги:

- 1) Входящия регистър обр. № 1;
- 2) Изходящия регистър обр. № 2;
- 3) Партидната книга за заверените квитан[ционни] книги обр. № 9;
- 4) Дневникът за постъпилите отчети обр. № 11;
- 5) Дневникът за постъпилите рев[изионни] актове обр. № 12;
- 6) Дневникът-партидна книга за платежните заповеди на общините обр. № 17;
- 7) Дневник-наръчникът за постъпилите платежни заповеди по държавния бюджет и фондовете обр. № 18;

8) Партидната книга за платежните заповеди по държавния бюджет и фондовете обр. № 19;

9) Чековата книга обр. № 20;

10) Контролната авансова книга обр. № 25;

Чл. 247. След изтичането на пет години се унищожават следните дела, книжа и книги:

1) Свършените отчетни дела;

2) Вносните листове за внесени в държавното съкровище приходи;

3) Изплатените платежни заповеди и документите към тях;

4) Книгата за предприятията обр. № 27;

5) Проверените годишни отчети, по които са издадени окончателни решения за издължение, както и тия, по които са издадени окончателни решения за неиздължение и е изтекъл срока по чл. 73 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] П[алати];

6) Ревизионните актове, по които не са издадени юрисдикционни решения (чл. 113, ал. IV).

Чл. 248. След изтичането на три години се унищожават следните дела, книжа и книги:

1) Свършените канцеларски дела;

2) Заповедната книга;

3) Партидната книга за платежните заповеди на палатата обр. № 8;

4) Разносната книга обр. № 3;

5) Книгата за възложените ревизии обр. № 26.

Чл. 249. След изтичането на една година се унищожават следните книги:

1) Присъствената книга обр. № 10;

2) Наръчникът за прихода обр. № 21;

3) Наръчникът за разхода обр. № 22;

4) Книгата за прихода обр. № 23;

5) Книгата за разхода обр. № 24.

Чл. 250. Сроковете по чл.чл. 246 до 249 от настоящия правилник течат за отчетните дела - от края на годината през която са свършени, а за всички други книжа, документи и книги - от края на бюджетната година, за която се отнасят.

Чл. 251. Унищожените книжа се продават под условие, че ще се употребят за индустриални цели.

Сумите получени от продажбата на унищожените книжа се внасят на приход в държавното съкровище.

Чл. 252. За неизпълнение постановленията на настоящия правилник, виновното длъжностно лице се наказва съгласно чл. 99 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] Палати.

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 994, л. 23 - 63. Копие. Машинопис. Ръкопис.

ЦДА, Ф. 482 К, оп. 3, а.е. 1, л. 1 - 35. Копие. Машинопис. Ръкопис.

№ 220

Доклад от Добри Божилков, министър на финансите, до Богдан Филов, министър-председател, за предложението Законопроект за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.

София, 19 юни 1942 г.

МИНИСТЕРСТВО

ДО ГОСПОДИНА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ

НА
ФИНАНСИТЕ
Дирекция на държавния
бюджет и отчетност

НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
ТУК

№ 5745а/19.VI.[1]942 г.
С о ф и я

ДОКЛАД

от Министра на финансите,
г-н Д. Божилов

Относно: Законопроекта за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

Господине Председателю,

Върховната сметна палата изпраща законопроект за изменение на чл. 75 от Закона за В[ърховната] с[метна] палата и за о[бластните] с[метни] палати, с който се цели за председател на специалния съд при Палатата да се назначава един от членовете на Върховния касационен съд, вместо председател на отделение.

Като Ви докладвам горното, моля Ви, Господине Председателю, да занимаете почитаемия Министерски съвет с въпроса, който, ако одобри, да приеме следното

ПОСТАНОВЛЕНИЕ:

Одобрява се да се внесе за разглеждане и гласуване от Народното събрание Законопроект за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

Засяга: Върховната сметна палата

МИНИСТЪР : (п) Д. Божилов

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 439, л. 6. Оригинал. Машинопис. Печатно.

№ 221

Доклад от Добри Божилов, министър на финансите, до цар Борис III за одобрение и внасяне за разглеждане и приемане от Народното събрание на Законопроект за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

София, 23 юни 1942 г.

ДО НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

ДОКЛАД

№ 5908

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО!

На основание чл. 109 от Конституцията, имам чест да помоля, ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО, да благоволите и одобрите да се внесе за разглеждане и гласуване от Народното събрание тук приложен **ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЧЛ. 75 ОТ ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА И ЗА ОБЛАСТНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ.**

София, 23 юний 1942 година.

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: Д. Божилов

На доклада има надпис: “На първообразния с[ъс] собствената на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ръка написано “Одобрено. БОРИС III”.

ЦДА, Ф.173 К, оп. 6, а.е. 2077, л. 2. Копие. Машинопис.

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 439, л. 10. Копие. Машинопис.

№ 222

Мотиви към законопроекта за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

София, юни 1942 г.

МОТИВИ

към законопроекта за изменение на чл. 75
от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати

Господа народни представители,

Съгласно със Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, Специалния съд при палатата се председателствува от един председател на отделение на Върховния касационен съд, който се командирова от министра на правосъдието. Това съставлява голямо неудобство, понеже по този начин всяка година едно от отделенията на Върховния касационен съд се лишава от председателя си, който пази практиката на отделението.

Ето защо налага се да се измени горния закон, като вместо председател на отделение, за председател на Специалния съд се командирова един от членовете на Върховния касационен съд, както е било и по-рано, без това да е било в ущърб на работата.

Горното като излагам, моля Ви, Господа народни представители, да разгледате и гласувате изготвения за целта законопроект.

София, юний 1942 година

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: Д. Божилов

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 6, а.е.2277, л. 3. Печатно.

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 439, л. 11. Оригинал. Машинопис.

№ 223

Закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, приет от XXV-то Обикновено Народно събрание.

София, 26 юни 1942 г.

ЗАКОН

за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата
и за областните сметни палати

Параграф единствен. В чл. 75 думите “един от председателите на отделение” се заменят с думите “един от членовете”.

Настоящият закон е приет от XXV-то Обикновено Народно събрание, през четвъртата му извънредна сесия, в 5-то заседание, държано на 26 юний 1942 г.

София, 26 юний 1942 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Хр. Калфов
СЕКРЕТАР: Ат. Цвет[ков]
НАЧАЛНИК НА КАНЦЕЛАРИЯТА: ...*

ЦДА, Ф.173 К, оп. 6, а.е. 2277, л. 6. Оригинал. Печатно. Машинопис.
ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 439, л. 16. Оригинал. Печатно. Машинопис.

№ 224

Доклад от Добри Божилов, министър на финансите, до цар Борис III за утвърждаване с указ на приетия от Народното събрание Закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

София, 29 юни 1942 г.

ДО НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ.

ДОКЛАД

№ 6163

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО!

На основание чл. 45 от Конституцията, чест имам най-почтително да помоля, ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО, да благоволите и чрез подписване на тук приложения указ, да утвърдите приетия от XXV-то Обикновено Народно събрание, през четвъртата му извънредна сесия, в 5-то заседание, държано на 26 юний 1942 година, ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЧЛ. 75 ОТ ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА И ЗА ОБЛАСТНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ.

София, 29 юний 1942 година

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: Д. Божилов

ЦДА, Ф. 3 К, оп. 10, а.е. 28, л. 65. Оригинал. Машинопис. Ръкопис.

№ 225

Указ на цар Борис III за утвърждаване на Закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

София, 30 юни 1942 г.

УКАЗ

№ 39

НИЕ БОРИС III

С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

Обявяваме на всички Наши поданици, че XXV-то обикновено Народно събрание, през четвъртата му извънредна сесия, в 5-то заседание, държано на 26 юний 1942 година, гласува и прие

НИЕ УТВЪРДИХМЕ И УТВЪРЖДАВАМЕ следния

ЗАКОН

за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата
и за областните сметни палати

Параграф единствен. В чл. 75 думите “един от председателите на отделение” се заменят с думите “един от членовете”.

Настоящият закон се облече с държавния печат, да се обнародва в “Държавен вестник” и да се тури в действие.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Министър на финансите.

Издаден в София на 30 юний 1942 година.

Министър на финансите: Д[обри] Божилов

№ 7114

София, 1 юлий 1942 г.

Пазител на Държавния печат:

Министър на правосъдието: К. Партов

ЦДА, Ф. 3 К, оп. 10, а.е. 28, л. 63, 64, 66. Оригинал. Машинопис. Печатно.

ЦДА, Ф. 159 К, оп. 2, а.е. 439, л. 20-22. Препис. Машинопис. Печатно.

№ 226

Мотиви към законопроекта за построяване на сгради на Върховната сметна палата и на областните сметни палати.

София, 20 юли 1942 г.

МОТИВИ

към законопроекта за построяване сгради
за Върховната и областните сметни палати

ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Известни са неудобствата и несгодите за държавните учреждения, когато те се помещават в частни здания. Поради това, че тия здания никога не се строят с оглед нуждите на определено обществено учреждение, те често пъти не задоволяват елементарни, присъщи на службите, нужди, нещо, което неблагоприятно се отразява, както върху работата на служителите в тях, тъй и върху посетителите. Типичен пример в това отношение са министерствата и съдилищата в столицата, които до скоро се помещаваха в частни здания.

Независимо от това, обаче, въпросът за снабдяване държавните учреждения с нарочни и собствени сгради има и друга една, от по-съществено значение, страна - финансовата. Не е нуж-

но да се посочат цифрови данни, за да се види, какви грамадни суми са изразходвани от държавата в течение на времето, откакто тя плаща наеми на здания за държавни нужди. Достатъчно е да се вземе за пример един само случай, за да се убедим, че в течение на 10 - 15 години държавата плаща за наем на дадено учреждение толкова, колкото струва собствеността на същото здание. От това гледище, прочее, държавата има голям интерес да снабди всички държавни учреждения с[ъс] собствени сгради, защото по такъв начин ще облекчи значително съответната част от разходния бюджет.

Но понеже за дълго още време нашата сравнително млада държава, поради липса на достатъчни средства, не ще бъде в положение да снабди всички държавни учреждения с нарочни държавни сгради, налага се да се потърси - там, където това е възможно - някакъв особен начин за снабдяване поне на някои по-важни държавни учреждения със собствени сгради. В това отношение за пример могат да ни послужат пак съдилищата, респективно Министерство на правосъдието, което с[ъс] Закона за построяване сгради за съдебни места в Царството, направи и продължава да строи сгради, които могат да служат за показ и гордост на страната. Върховната и областните сметни палати, изпълнявайки една съществена обществена функция, която по естеството си е такава, че ползува твърде много частните лица, може, поради тия обстоятелства, да бъдат поставени между учрежденията, за които подхожда и следва да се прибегне до особен начин за снабдяването им с[ъс] сгради. И ето, само Върховната и Софийската областни сметни палати плащат наем за своите помещения общо годишно 1,058,000 лева; тази цифра ще се увеличи, разбира се, значително, като се прибави и наемът за останалите сметни палати. А тези разходи биха могли да се избегнат, като се построят сгради за сметните палати, и то с[ъс] средства не от държавното съкровище, а събрани от самите палати. Предлаганият законопроект има за цел да осъществи тази именно задача, като набере средства от частните лица, ползващи се от услугите на сметните палати, в[ъв] форма на такси и берии в съвсем незначителен размер, събирани в особени марки (чл. чл. 4 и 5).

Събирането, пазенето и оползотворяването на тия средства е уредено в чл. чл. 5 и 6 на проекта. Както се каза, вече, опитът, направен от Министерството на правосъдието, даде отлични резултати, затова и настоящият проект, що се отнася до създаването на орган за провеждане и изпълнение на поставената задача, е заимствуван от Закона за построяване сгради за съдебни места в Царството (чл. чл. 1 и 2). Особеното в тоя проект се състои в това, че с него се дава възможност за бързо движение на предприятията, съкращавайки формалностите докрай, което се постига чрез текста на чл. 7, а именно, че предприятието се извършва по реда на чл. 120-а от Закона за бюджета, отчетността и предприятията. Това отклонение от общия ред се явява, в случая оправдано, тъй като в изпълнение на предприятията са ангажирани представители на върховното контролно учреждение в страната и то председателят и съветници на Върховната сметна палата.

Считайки, че тоя законопроект е целесъобразен и навременен, моля Ви, Господа Народни представители, да го гласувате и приемете.

МИНИСТЪР: (п) Д[обри] Божилов

ЦДА, Ф. 242 К, оп. 4, а.е. 420, л. 2 - 3. Копие. Машинопис.

№ 227

Закон за построяване на сгради на Върховната сметна палата и на областните сметни палати.

София, юли 1942 г.

ЗАКОН

ЗА ПОСТРОЯВАНЕ СГРАДИ ЗА ВЪРХОВНАТА И ОБЛАСТНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ

Чл. 1. При Върховната сметна палата се създава фонд за построяване сгради за Върховната и областните сметни палати, който е отделна юридическа личност.

Чл. 2. Фондът се управлява от комитет, състоящ се от: Председателя на Върховната сметна палата, за председател на комитета, и членове: двама съветници от същата палата, избрани от общото ѝ събрание, единият от които да е секретар, юриконсулта при Министерството на земеделието и държавните имоти, или негов заместник, посочен от министъра на земеделието и държавните имоти, и един архитект, посочен от министъра на обществените сгради, пътищата и благоустройството.

Управлението на фонда има право да назначава, по бюджета на фонда, при нужда, служители за канцеларска и отчетническа работа, както и технически персонал за ръководство и изпълнение на строежите. Тия лица са държавни служители.

Чл. 3. Комитетът изработва програма за постепенно построяване сгради за сметните палати и се грижи за изпълнението на тази програма, съобразно с нуждите, като започне с построяване една обща сграда за Върховната сметна палата и за Софийската областна сметна палата.

Проекционните планове за сгради на областните сметни палати се изработват с оглед да се построят такива сгради.

Чл. 4. Средствата на фонда се набират от особени такси и бери, а именно:

1) Такса на виза за платежните заповеди, издадени в полза на частни лица, физически и юридически: а) по 1 лв. на платежна заповед за сума от 500 до 1000 лева включително и б) по 2 лв. за всяка хиляда, или част от хиляда, за платежни заповеди на суми по-голями от 1000 лева.

2) Такса по два лева за всяко удостоверение, или препис от документи, издавани от Върховната или областните сметни палати.

3) По 10 лева за всяка апелативна жалба против решения на областните сметни палати и постановления на управителя на Българската земеделска и кооперативна банка, постановени по ревизионни актове.

4) По 10 лева за всяка касационна жалба против решения на областните сметни палати.

5) По 10 лева за всяка жалба за преглед по чл. чл. 71 - 73 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

6) По 10 лева за всяка молба за преглед на влезли в законна сила решения на областните сметни палати по ревизионни актове, както и за молби за преглед на влезли в законна сила решения на съда при Върховната сметна палата.

Чл. 5. Таксите и берите за фонда се събират в особени фондови марки, наречени "Фонд постройка на сметни палати". Тия марки се отпечатват в Държавната печатница, по решение на комитета на фонда (чл. 2).

Отчетника на фондовите марки и постъпилите от тях суми е касиерът на фонда.

Постъпленията във фонда се внасят на текуща лихвена сметка на някое държавно учреждение, по решение на комитета.

Чл. 6. Всички учреждения в Царството, които издават платежни заповеди, сметните палати, когато издават удостоверения, преписи от документи, или приемат апелативни или касационни жалби, или молби за преглед, както и съдят при Върховната сметна палата (в случая чл. 4, т. 6) са длъжни да събират суми за фонда предварително. За тази цел, всички тия учреждения се снабдяват от фонда с фондови марки. Всяко учреждение посочва на фонда по едно или повече длъжностни лица за отчетници на фондовите марки. Тези лица се считат държавни отчетници и се отчитат пред фонда, съгласно правилника на същия.

Чл. 7. Всички предприятия на фонда (по смисъла на чл. 119 от Закона за б[юджета], о[тчетността] и предприятията се извършват по реда на чл. 120-а от Закона за б[юджета], о[тчетността] и предприятията. Комитетът на фонда в случая замества предвидената в казания чл. 120-а комисия.

Чл. 8. Комитетът изработва и гласува всяка година бюджет за разходите на фонда, които се одобряват от Министерския съвет.

Чл. 9. Всички евентуални доходи, които биха носили построените от фонда сгради, както и лихвите от капитали на фонда, съставят приход на последния, а след привършване на постройката за всички сметни палати, тия доходи ще постъпят в приход на държавното съкровище.

Чл. 10. Построените от фонда сгради са държавно имущество.

Чл. 11. Върховната сметна палата, общо събрание, изработва правилник за приложение на този закон, който се утвърждава от министър-председателя.

Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата за реда на връщане на неправилно събрани или внесени суми във фонд "Общински налози".

София, 9 септември 1942 г.

Препис от Препис.

ВЪРХОВНА СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ

№ 142/о.с.

Гр. София, 9 септември 1942 година

С Ъ С Т А В:

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ СЪВЕТНИК: Д-р Христо Иванов

СЪВЕТНИЦИ: Георги Петков

Стоян Стойчев

Никола Бочаров

СЕКРЕТАР: Стоян Илиев

Докладва съветникът Стоян Стойчев.

Министърът на финансите, с писмо № 4185 от 29.VI.1942 г., моли Върховната сметна палата, на основание чл. 38 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, да се произнесе по следния въпрос, а именно: Когато връщането на неправилно събраните или внесени суми във[в] фонда "Общински налози" бъде поискано писмено в шестмесечен срок по чл. 5 от Наредбата-закон за общинския налог, но по една или друга причина сумата не бъде върната навреме, т.е. не бъде издадена платежна заповед за връщането ѝ, вносителят, за да има право да я получи, в какъв срок трябва наново да поднови искането си за връщане на сумата - в срока по чл. 5 от казаната по-горе наредба-закон ли, или в тригодишен срок по чл. 115 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията?

Върховната сметна палата - общо събрание на отделенията ѝ, за да се произнесе по повдигнатия въпрос, взе предвид:

Съгласно чл. 116 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията, всички "суми, произхождащи от неправилно или в повече събрани данъци, такси, берии, мита и др. такива, връщането на които не бъде поискано в продължение на три години от събирането им, остават в полза на държавното съкровище. Тази давност се прилага, ако в специалните закони не е предвидена по-къса давност".

От горното постановление на закона е видно, че предвидената в него тригодишна погасителна давност е приложима само в ония случаи на връщане неправилно или в повече събрани данъци, такси и др., за които в специалните закони не е предвидена друга по-къса давност.

Въпросът за неправилно събраните или неправилно внесени суми във[в] фонда "Общински налози", предмет на запитването, е изрично уреден в Наредбата-закон за общинския налог (ДВ, бр. 237/1936 г.), който закон е специален. Според чл. 5 от същия закон, неправилно събраният общински налог, както и неправилно внесените суми в приход на фонда "Общински налози", се връщат, ако се поискат от вносителите писмено в продължение на шест месеца от датата на събирането или внасянето. От този текст, по аргумент за противното, следва да се заключи, че

всички вземания от фонда "Общински налози", произтичащи от неправилно събрани или неправилно внесени суми, които не са били поискани в предвидения от закона шестмесечен срок, не подлежат на връщане и се погасяват.

Предвидената в чл. 5 от Наредбата-закон за общинския налог кратка погасителна давност е от обществен интерес. Тя е установена в полза на фонда "Общински налози", за да може да се ликвидират по-бързо вземанията срещу него. Това съображение запазва своята сила и значение и при евентуалното прекъсване на казаната давност, тъй като и в този случай вземането си остава пак към фонда "Общински налози" и запазва напълно своя правен характер. Ето защо, няма никакво законно основание, след като течението на шестмесечната давност на казания по-горе чл. 5 е било прекъснато вследствие писмено поискване на вземането, да се допуска каквото и да било изменение в продължителността на новата давност, която започва да тече след прекъсването на първата. И в този случай, следователно, новият давностен срок ще бъде също шестмесечен, а не тригодишен.

Вследствие на всичко долуизложено и на основание чл. 38 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, Върховната сметна палата - общо събрание на отделенията ѝ,

Р Е Ш И:

Всички вземания от фонда "Общински налози", произтичащи от неправилно събрани и неправилно внесени суми, които не бъдат поискани писмено в продължение на шест месеца от датата на събирането им, се погасяват. Новият давностен срок, който почва да тече след евентуалното прекъсване, е също шестмесечен.

Препис от настоящето решение да се изпрати на Министерството на финансите - Дирекция на държавния бюджет и отчетност за сведение, а на областните сметни палати за изпълнение.

ДА - Смолян, Ф. 170 К, оп. 1, а.е. 53, л. 29. Препис. Машинопис.

№ 229

Заповед на Богдан Филов, министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията, за назначаване на Евдокия Манчева на длъжност подсекретар на Специалния съд при Върховната сметна палата.

София, 23 септември 1942 г.

ВЪРХОВНА СМЕТНА ПАЛАТА

ЗА П О В Е Д

№ 83

На основание чл. 77 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и по представление на общото събрание на Върховната сметна палата - решение № 147 от 21 септември 1942 година,

НАЗНАЧАВАМ за подсекретар на Специалния съд при Върховната сметна палата ЕВДОКИЯ ТАСКОВА МАНЧЕВА³⁷⁸, книжоводителка при Върховната сметна палата, с висше юридическо образование.

Гр. София, 23 септември 1942 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА: **Б. Филов**

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 171, л. 72. Оригинал. Машинопис.

№ 230

Заповед на Богдан Филов, министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията, за повишаване на Тодорка Тилева в длъжност секретар I-ва степен при Специалния съд към Върховната сметна палата и на Евдокия Манчева в подсекретар I-ва степен при същия съд.

София, 12 февруари 1943 г.

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ЗА П О В Е Д

№ 13

Въз основа на чл. 13 от Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители и на устния доклад на г. Министра на финансите,

Повишавам:

1. Тодорка Николова Тилева, секретарка на специалния съд при Върховната сметна палата, на същата длъжност в I степен, с основна месечна заплата 4800 лева.

2. Евдокия Таскова Манчева, подсекретарка на специалния съд при Върховната сметна палата, на същата длъжност в I степен, с основна месечна заплата 4600 лева.

Повишението им да се счита от 1 януарий 1943 г.

Протокол № 987 от 25 януарий 1943 г.

Гр. София, 12 февруарий 1943 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА
ИЗПОВЕДАНИЯТА: **Б. Филов**

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 171, л. 45. Оригинал. Машинопис.

№ 231

Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата за приемане на Правилник за стажа и изпита на кандидатите за контролори при областните сметни палати.

София, 28 април 1943 г.

ВЪРХОВНА СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ

№ 72/о.с.

Гр. София, 28 април 1943 година.

СЪСТАВ:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Д-р Христо Абаджиев
СЪВЕТНИЦИ: Д-р Христо Иванов
Георги Петков
Ангел Христов
Тодор Петков
Стоян Стойчев
Никола Бочаров
СЕКРЕТАР: Стоян Илиев

Съветниците Георги Петков и Стоян Стойчев докладват изготвения от тях проекто-правилник за стажа, изпита и програмата на кандидатите за контролори при областните сметни палати.

Общото събрание на Върховната сметна палата, като разгледа тоя проект, намери, че той отговаря на предназначението си, поради което

РЕШИ:

1. Приема в окончателна форма правилника за стажа и изпита на кандидатите за контролори при областните сметни палати.

2. Приетия правилник да се изпрати на г-на Министър-Председателя, с молба да ходатайствува пред почитаемия Министерски съвет за неговото одобрение, съгласно чл. 12 от Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители.

На първообразното подписали:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: (п) Д-р Христо Абаджиев
СЪВЕТНИЦИ: (п) Д-р Христо Иванов
(п) Георги Петков
(п) Ангел Христов
(п) Тодор Петков
(п) Стоян Стойчев
(п) Никола Бочаров
СЕКРЕТАР: (п) Стоян Илиев

В Я Р Н О, ПРИ ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА,

СЕКРЕТАР: *

ЦДА, Ф. 204 К, оп. 1, а.е. 36, л. 42. Копие. Машинопис.

№ 232

Правилник за стажа и изпита на кандидатите за контролори при областните сметни палати.

П Р А В И Л Н И К

за стажа и изпита на кандидатите за контролори
при областните сметни палати.

Чл. 1. Съгласно таблицата към Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители, лицата с висше юридическо, финансово, търговско и математическо образование, които желаят да бъдат назначени за контролори при областните сметни палати, трябва да преминат едногодишен стаж и да издържат изпит по правилата, посочени в настоящия правилник.

I. За стажа.

Чл. 2. Стажът има за цел да даде практическа и теоретическа подготовка на кандидатите за контролори при областните сметни палати.

Чл. 3. За да се приеме едно лице за стажант, трябва да отговаря на всички условия за заемане на държавна служба и да не е по-старо от 35 години.

Чл. 4. Стажантите при областните сметни палати може да бъдат назначени от предвидената по бюджета заплата или без заплата.

Броят на платените стажанти се определя в бюджета, а броят на неплатените такива - от Председателя на Върховната сметна палата.

Чл. 5. Стажантът има правата и задълженията на държавните служители, обаче, той не може самостоятелно да извършва проверка на документи и отчети, а само под прекия надзор на началника си или оня, в службата на когото е изпратен да премине стажа.

През време на стажа стажантите се запознават всестранно с всички служби. Те трябва да проявяват най-голямо усърдие и интерес към работата и да държат примерно поведение, както в учреждението, така и вън от него.

Чл. 6. Времето, прекарано в отпуск по болест повече от два месеца или в домашен отпуск повече от месец, не се счита в срока за стажа. В такъв случай стажът се продължава с използвания в повече отпуск.

Преминалите срока на стажа могат да продължат стажуването си до най-близката изпитна сесия.

Чл. 7. Допущането на стажанта до изпит, след преминаване срока на стажа, става ако съвета на областната сметна палата намери, че той е добил достатъчна подготовка и е показал добро поведение през време на стажа. За тая цел, се издава удостоверение от областната сметна палата, в което се означава времето, прекарано в стаж, в какво се е състояло обучението на стажанта, какво усърдие и интерес към службата е проявил същият и какво поведение е имал в учреждението и обществото.

Неудостоените да се явят на изпит стажанти се уволняват.

II. За изпита.

Чл. 8. Изпитът, за който се говори в чл. 1, се произвежда въ[в] Върховната сметна палата два пъти през годината: през месец май и през месец ноемврий, като датите за това се определят съ[с] заповед от Председателя на Върховната сметна палата.

Заповедта се издава и съобщава на кандидатите най-малко един месец преди датата на изпита.

Чл. 9. Кандидатите, които желаят да положат изпит, подават молба до Председателя на Върховната сметна палата, най-късно една седмица преди определената дата за изпита, придружена с удостоверението, за което е дума в чл. 7.

Чл. 10. Изпитът се произвежда от специална комисия, назначена съ[с] заповед на Председателя на Върховната сметна палата. Тя се състои от трима членове, избрани измежду председателите и съветниците при Върховната сметна палата и областните сметни палати.

Членовете на комисията не получават възнаграждение за произвеждане на изпита.

Чл. 11. Изпитът е писмен и устен и се произвежда по програмата, посочена в глава III на настоящия правилник. До устния изпит се допуска само издържалия писмен изпит.

Чл. 12. Неиздържалите изпита кандидати или неявилите се по уважителни причини на изпита кандидати, могат да служат като стажанти най-много до следващата изпитна сесия, след което, ако не издържат изпита, се уволняват от служба.

Чл. 13. На успешно издържалия писмен и устен изпит се издава свидетелство, подписано от членовете на комисията, в което се означава бележката, която кандидата е получил, като резултат от двата изпита.

Успеха се оценява по шестобалната система.

Чл. 14. Издържалите изпита кандидати се подреждат по успеха им. Назначаването на кандидатите за контролори става по реда на успеха им.

Чл. 15. За явяване на изпит при настоящия правилник не се събира от кандидата изпитна такса.

III. Програма за произвеждане на изпита.

I.

1. Държавни и общински разходи. По-важни деления на разходите. Условия за извършване и изплащане на разходите. Оправдаване на разходите. Видове оправдателни документи. Външна форма и заверка на оправдателните документи. Ред за извършване на общинските разходи.
2. Изплащане на разходите. Платежни заповеди. Издаване, номерация, попълване, подписване, поправка и визиране на платежните заповеди.
3. Изплащане на суми в аванс и срещу временни разписки. На кого и в кои случаи се издават авансови платежни заповеди. Срок за оправдаване на авансите и последствия от неспазването на този срок. Контролни авансови книги.
4. Разходи за заплата и други лични парични възнаграждения на държавните и общински служители. По-важни особености на тия разходи. Извършване и оправдаване на тия разходи. Условия за получаване на заплата. Основни заплати, повишения за прослужени години и добавъчни възнаграждения върху заплатите. Удръжки върху заплатите.
5. Разходи за надничари и временни работници. Оправдаване на тия разходи. Наемане на временни работници и надничари. Максимални надници. Удръжки върху надничните възнаграждения.
6. Разходи за помощи и възнаграждения на държавните и общински служители: а) помощи за закриване на длъжност; б) помощи при уволнение по болест; в) възнаграждение за 25 прослужени години; г) възнаграждение за извънреден труд и д) други помощи и възнаграждения. Оправдаване на разходите за помощи и възнаграждения и удръжки върху тия последните.
7. Разходи за пътни и дневни пари и за пренасяне покъщнината на държавните и общински служители. Условия за получаване, размери и оправдаване на пътните и дневни и багажни пари.
8. Разходи за постройка и други строежи и оправдаването им.
9. Разходи по сключени бюджети.
10. Общински разходи, извършвани направо от кмета и бирника и разходи след предварителна виза.
11. Общински заеми - сключване и изплащане. Прихващане на дългове между държавата и общините.
12. Сключване на бюджетно упражнение. Общински бюджетен излишък. Излишък в пари и излишък в документи.

13. Партидно книговодство при областните сметни палати. Същност и подробни правила по воденето на тази служба (чл. чл. 134 - 151 от Правилника за вътрешния ред и пр. при о[бластните] с[метни] п[алати]).
14. Държавни и общински приходи. Обща характеристика на публично-правните и частно-правните приходи.
15. Данъци и берии. Видове данъци и берии.
16. Данък върху сградите и поземлен данък. Обекти, размери и разпределение на тия данъци.
17. Общински приходи от имоти, капитали и стопанства. Особени качества на тия приходи.
18. Извънредни общински приходи, по чл. чл. 74 и 76 от законите за селските и градски общини.
19. Общински приходи в увеличен размер. Налог върху повишената стойност на недвижимите имоти (чл. 77 от З[акона за] гр[адските] о[бщини] и чл. 75 от З[акона за] с[елските] о[бщини]).
20. Събиране на държавните и общински приходи.
21. Събиране на общинските приходи по обжалван бюджет и по-късно утвърден бюджет.
22. Квитанционни книги - видове, отпечатване, набавяне, заверка и отчитане. Таксови квитанционни книги (билети).
23. Опрощаване на несъбираеми държавни и общински данъци и други вземания. Актове за несъстоятелност и за несъществуващи длъжници.
24. Връщане на неправилно или в повече събрани данъци и други суми.
25. Българската народна банка като касиер на държавата. Държавно сметководство и централен административен контрол върху държавните приходи (чл. чл. 26 - 36 [от] Прав[илника за] прилагане на] З[акона за] б[юджета,] о[тчетността и] п[редприятията] и чл. чл. 193 - 213 Прав[илника за] вътр[ешния] ред и пр. при о[бластните] с[метни] п[алати]).
26. Искове срещу държавата и общините. Погасяване задълженията на държавното съкровище и на общините по давност. Прехвърляне на вземания от държавата и общините.
27. Държавен и общински бюджет. Какво представлява бюджетът от правно и от финансово-стопанско гледище. Видове бюджети.
28. Редовен общински бюджет - съставяне, гласуване и утвърждаване. Какви изменения могат да се правят при неговото утвърждаване. От кога влиза в сила бюджетът. Упражняване на стар бюджет.
29. Допълнителен и извънреден общински бюджет - гласуване, утвърждаване, времетраене и отчитане. Разлика между допълнителния и извънредния бюджет. Приходи и разходи по тия бюджети.
30. Сила и значение на акта по утвърждаването на общинския бюджет. Обжалване на бюджета. Упражняване на обжалван бюджет.
31. Училищен и скотовъден бюджет. По-главни приходи и разходи на тия бюджети. Особености при произвеждането на скотовъдни разходи.
32. Фонд "Постройка общински дом и съд". Приходи и отчетност на този фонд.
33. Бюджетна година и бюджетно упражнение. Издаване на платежни заповеди.
34. Бюджетен кредит. Усилване, закриване, намаление и възстановяване на кредити. Допълнителни и извънредни бюджетни кредити. Делигиране на кредити. Кредитни писма.
35. Бюджетна помощ. Запазен фонд и фонд за непредвидени веществени разходи. Пренасяне на бюджетни суми.
36. Изпълнение на бюджета. Разпоредител и изпълнител на бюджета. Второстепенни разпоредители.
37. Общинският бирник като изпълнител на бюджета и като бюджетоконтролен орган.
38. Разногласия по изпълнението на бюджета.
39. Отчетници. Категории отчетници. Отчетнически гаранции. Отчетническа отговорност. От кого и по какъв ред се констатира отчетническите неиздължения. Лихви върху неиздълженията. Давност за отчетническа отговорност.
40. Годишен отчет. Правна същност на отчета. Съставяне, съдържание и срокове за представяне на отчетите. Санкции за непредставяне на отчетите. Кой годишни отчети се проверяват от

областните сметни палати. По-важни правила, които трябва да се спазват при проверката на отчетите. (чл.чл. 51 - 60 Зак[она за] В[ърховната] с[метна] п[алата] и о[бластните] с[метни] п[алати], чл.чл. 157 - 175 Прав[илника] за вътр[ешния] ред и пр. при о[бластните] с[метни] п[алати]).

41. Общинският отчетник като държавен бирник. Кои държавни и фондови приходи се събират от общинския бирник и пред кого се отчита той за тях.

II.

1. Държавен контрол върху общините: а) йерархически; б) административен; в) съдебен и г) финансов. Същност, значение и органи на този контрол.
2. Видове финансов контрол: а) предварителен; б) окончателен и в) материален. Същност, значение и органи на разните видове финансов контрол.
3. Финансово-контролни учреждения: а) Върховната сметна палата; б) областните сметни палати; в) финансова инспекция и г) бюджетно-контролни отдели, отделения и счетоводства. Вътрешно устройство, състав, функции и компетентност на финансово-контролните учреждения.
4. Специален съд при Върховната сметна палата. Компетенция на този съд.
5. Общи правила за заседанията на Върховната сметна палата и областните сметни палати (чл.чл. 22 - 37 Зак[она за] В[ърховната] с[метна] п[алата] и о[бластните] с[метни] п[алати] и чл.чл. 3 - 14 Прав[илника] за вътр[ешния] ред и пр. при о[бластните] с[метни] п[алати]).
6. Какви решения издават областните сметни палати и Върховната сметна палата в кръга на тяхната компетентност. (чл.чл. 64 - 73 Зак[она за] В[ърховната] с[метна] п[алата] и о[бластните] с[метни] п[алати] и чл.чл. 15 - 79 Прав[илника] за вътр[ешния] ред и пр. на о[бластните] с[метни] п[алати]). Сила и значение на решението на Върховната сметна палата по чл. 38 от Зак[она за] В[ърховната] с[метна] п[алата] и о[бластните] с[метни] п[алати]).
7. В какви служби е групирана работата в областните сметни палати. По-важни правила по воденето на тия служби. (чл.чл. 80 - 213 Прав[илника] за вътр[ешния] ред на о[бластните] с[метни] п[алати]).
8. Общински стопански предприятия - същност, видове, отчетност и контрол.
9. Органи на общинската власт и тяхната компетенция.
10. Какви актове издават органите на общинската власт. Изпълнение и обжалване на тия актове (чл. 52в и чл. 52г З[акона за] с[елските] о[бщини] и чл. 56а и 56б Зак[она за] гр[адските] о[бщини]).
11. Училищно настоятелство и скотовъдна комисия. Състав и функции.
12. Права и длъжности на държавните служители. (чл.чл. 16 - 73 Зак[она за] държавните служители).

III.

1. Предприятия (чл.чл. 119 - 207 З.Б.О.П.).
2. Извършване предприятия за сметка на общините и общинските стопански предприятия (чл.чл. 208 - 214 З.Б.О.П., чл.чл. 57 - 58 З[акона за] гр[адските] о[бщини] и чл. 53 и 54 З[акона за] с[елските] о[бщини]).
3. Продажба на ненуждни, похабени, негодни и други малоченни предмети.
4. Продажба на произведения от държавни и общински стопанства, работилници, кариери и други такива.
5. Продаване, заменяване и подаряване на общински недвижими имоти.

ЦДА, Ф. 204, оп. 1, а.е. 36, л. 45-50. Копие. Машинопис.

ЦДА, Ф. 204, оп. 1, а.е. 35, л. 1-6. Копие. Машинопис.

Заповед на Добри Божилев, министър на финансите, за провеждане на изпит за контролери по отчетността с приложена наредба за начина на провеждане на изпити за контролери по отчетността.

София, 8 юни 1943 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
ДИРЕКЦИЯ НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ И ОТЧЕТНОСТ

ЗАПОВЕД

№ 1024

На основание чл.чл. 8 и 14 от Правилника за стажа и програмите за произвеждане на изпитите за длъжности по ведомството на Министерството на финансите

ЗАПОВЯДВАМ

да се произведе изпит от Дирекцията на държавния бюджет и отчетност за титуляри контролери по отчетността, начинаей от 6 септемврий 1943 година.

На тоя изпит да се подложат всички назначени след влизане в сила на Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители за изпълняващи длъжността контролери по отчетността, както и всички стажанти- контролери по отчетността, завършили предвидения едногодишен стаж.

Изпитът да се произведе от назначена с отделна заповед изпитна комисия по реда на следната

НАРЕДБА

**ЗА НАЧИНА НА ПРОИЗВЕЖДАНЕ ИЗПИТИ ЗА КОНТРОЛБОРИ
ПО ОТЧЕТНОСТТА.**

А. Писмен изпит.

1. Писмен изпит се произвежда по материята на Закона за б[юджета], о[тчетността] и предприятията и правилника за прилагането му, както и по другите финансови и други закони и правилници, посочени в програмата към правилника.

2. Темата е една и се изготвя от Дирекцията на държавния бюджет и отчетност, която се одобрява от Министъра на финансите или от упълномощено от него длъжностно лице. Запечатан, пликът с темата се съхранява в Дирекцията на държавния бюджет и отчетност и се предава на председателя на изпитната комисия в деня на изпита, който отваря тоя плик в присъствието на кандидатите при започването на писмения изпит.

3. Изпитът трае два часа.

4. През време на изпита, освен изпитната комисия и директора на държавния бюджет и отчетност и по-горните служебни лица, никой друг няма право да влиза в залата, където се произвежда изпита.

5. Изпитната работа се написва върху чисто бели листове, предварително подпечатани с печата на Министерството на финансите и приподписани от председателя на комисията. На първата страница кандидатът написва трите си имена и в кое учреждение заема длъжността и [зпълняващ] д[лъжността] контролбор по отчетността или е стажувал.

Не се позволява служене с помощни листове. Всеки кандидат през време на изпита е длъжен да има перо, мастило и попивателна хартия. Забранява се носене в залата на закони, правилници, окръжни или каквито и да е други пособия.

6. През време на изпита кандидатите са длъжни да седят на определените им места, като отбягват всичко, което би могло да опорочи изпита. Същите могат да излизат от залата през това време само по крайно уважителни причини и се придружават от член на изпитната комисия. Преди излизането си те предават написаните листове на дежурния член на комисията, който означава на края на написаното излизането на кандидата.

7. За некоректно държане през време на изпита, като говорене помежду кандидатите, преписване, помагане на други кандидати, служене съ[с] закони, ръкописи или бележки и пр., виновниците се отстраняват веднага от дежурния член на изпитната комисия.

8. Свършените писмени работи задължително се датират и подписват в края от кандидата и се представят на дежурния член на комисията, който означава часа и минутата на предаване на всяка работа.

9. Кандидатите, които не са завършили писмените си работи в определеното време, предават същите датирани и подписани в положението, в което са намерени.

10. Комисията преглежда писмените работи, подписва същите и означава оценка на успеха с думите: “Успешно”, “Удовлетворително” и “Неудовлетворително”.

11. Получилият оценка на писмения изпит “Неудовлетворителен” не се допуска до устен изпит.

Б. Устен изпит.

12. Устен изпит полагат всички кандидати, които са издържали успешно и удовлетворително писмения изпит.

13. Изпитването става по въпросите, определени в програмата, приложена към правилника. Въпросите предварително се написват на листчета и се изтеглят от кандидата след повикването му за изпитване. Допуска се и изтегляне на второ листче, ако кандидатът поиска това, което, обаче, означава, че по първите зададени въпроси той не е дал удовлетворителен отговор. Членовете на комисията могат на свой избор да задават на кандидата допълнителни въпроси, които могат и да не бъдат от програмата към правилника.

В. Резултат от изпита.

14. Изпитната комисия означава в списъка на явилите се на устен изпит оценката за успеха на всеки кандидат също с думите: “Успешно”, “Удовлетворително” и “Неудовлетворително”, като за неиздържал изпита се смята оня, на когото е отбелязан успех “Неудовлетворителен”.

15. След приключване на изпита, изпитната комисия съставя списък на издържалите изпита, като подрежда последователно издържалите по реда на показания успех.

16. След завършването на изпита, изпитната комисия съставя протокол, който заедно с другите книжа, се представя на Министъра на финансите или на упълномощеното от него длъжностно лице за одобрение.

17. Показаният успех се нанася в картотеката и атестацията на явилите се на изпит кандидат.

Настоящата наредба ще служи и при произвеждане изпити при следващи изпитни сесии.

София, 8 юний 1943 година.

МИНИСТЪР: (п) Д. Божилов

Верно,

ЗА ДИРЕКТОР: ...*

ко мобилизиране на служителите при Върховната сметна палата и областните сметни палати.

София, 29 октомври 1943 г.

ВЪРХОВНА
СМЕТНА ПАЛАТА
№ 12960 29.X.43
СОФИЯ

До Господина
Министър-Председателя и
Министър на финансите.
Т у к.

ДОКЛАД

от Председателя на Върховната сметна палата.

Господине Министър-Председателю,

През последните месеци се забелязва често преминаване на длъжностни лица от Върховната и областните сметни палати на служба по други ведомства. Обикновено това са опитни служители, чиито места за дълго време не могат да се заемат с напълно подходящи лица.

В интереса на службата, прочее, това движение на персонала трябва да бъде спряно. Ето защо, аз намирам, че е крайно време, палатите да се възползват от постановленията на Министерския съвет от 12 юний 1942 година, протокол № 81 (Д.В. брой 140) и от 14 юний 1943 година, протокол № 88 (Д.В. брой 134), които дават право на съответните министри да мобилизират граждански държавните служители, когато намерят това за необходимо.

В изпълнение на тия постановления, аз Ви моля, Господине Министър-Председателю, да благоволите и да подпишете приложената към настоящия ми доклад заповед.

София,
29.X.[1]943 год.

П о ч и т а н и е:
Д-р Хр. Абаджиев

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 171, л. 6. Оригинал. Машинопис.

№ 235

Заповед на Добри Божилков, министър-председател и министър на финансите, за гражданско мобилизиране на всички служители при Върховната сметна палата и областните сметни палати.

София, 30 октомври 1943 г.

ЗАПОВЕД

№ 133

Въз основа на 4 постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 12 юний 1942 година, протокол № 81 (Д.В. брой 140)[1]942 год.) и на 20 постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 14 юний 1943 година (Д.В. брой 134)[1]943 год.), мобилизирам граждански всички служители при Върховната сметна палата и при областните сметни палати.

Натоварвам Председателя на Върховната сметна палата да освобождава, в изключителни случаи, граждански мобилизирани служители при палатите.

София, 30 октомври 1943 година.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: Д. Божилов

ЦДА, Ф. 284 К, оп. 3, а.е. 171, л. 5. Оригинал. Машинопис.

№ 236

Доклад от Добри Божилов, министър на финансите, до цар Симеон II за утвърждаване с указ на категориите отчетници пред министрите, пред министъра на финансите и подсъдими на Върховната сметна палата и областните сметни палати.

София, 23 ноември 1943 г.

ДОКЛАД

ДО НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

№ 28585

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО,

На основание чл. 74 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията имам чест да по-
моля, ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО, да благоволите и чрез подписване на тук приложения указ, да оп-
ределите кои длъжностни лица да бъдат отчетници от I-ва категория - отговорни пред надлеж-
ните министри и кои от II-ра категория - отговорни пред министъра на финансите и подсъдими на
Върховната и Областните сметни палати.

Гр. София, 23 ноември 1943 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: Д[обри] Божилов

На титулната страница има надпис: "В името на Н[егово] В[еличество] Царя. ОДОБРЕ-
НО. Кирил, Княз Преславски³⁷⁹, Б[огдан] Филов, ген. Михов³⁸⁰"

ЦДА, Ф. 3 К, оп. 10, а.е. 157, л. 203. Оригинал. Машинопис. Ръкопис.

№ 237

*Указ на цар Симеон II за определяне на категориите отчетници, отговорни пред минис-
трите, пред министъра на финансите и подсъдими на Върховната сметна палата и на облас-
тните сметни палати.*

София, 27 ноември 1943 г.

УКАЗ

№ 3

В името на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО
СИМЕОН П³⁸¹
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНА ВОЛЯ
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ

НИЕ, РЕГЕНТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ

По доклада на председателя на Министерския съвет, министър на финансите, представен с доклада му под № 28585 от 23 ноември 1943 година и на основание чл. 74 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

Определя се кои отчетници да бъдат от първа категория - отговорни пред надлежните министри и кои от втора категория - отговорни пред министъра на финансите и подсъдими на Върховната и областните сметни палати, както следва:

I. ПО МИНИСТЕРСТВОТО НА ФИНАНСИТЕ

I - ва категория отчетници.

Касиер при отделението за общински налози. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от отделението на общинските налози, че е предал длъжността си в изправност.

Началник на охрана, началник бюро ценен печат, началник бюро литоофсет, ръководител бюро, ръководител на коректурите, разпределител на пощата - всички при Държавната печатница. Освобождаване на гаранцията им ще става по удостоверение, издадено от Държавната печатница, от което да е видно от кога до кога е служил отчетника и че е предал длъжността в изправност.

II - категория отчетници

Началник по службата по заемите на общините при отделението за общинските налози и контролорите при същото. Освобождаване на гаранцията им ще става по решение на Областната сметна палата по представен отчет и по удостоверение от отделението, че са предали длъжността в изправност.

Касиер при Министерство на финансите. Освобождаване на гаранцията му ще става по решение на Областната сметна палата по отчета на фонда "Алипи Влайков", считано от 1 януари 1943 година и по удостоверение, издадено от бюджетно-контролния отдел при Министерството, че е предал длъжността в изправност и че е оправдал авансовите платежни заповеди.

Счетоводител, натоварен да завежда касовата служба, магазинер, счетоводител и помощник-счетоводител - всички при Държавната печатница. Освобождаване на гаранцията им ще става по решение на Областната сметна палата по представен отчет и по удостоверение, издадено от Държавната печатница, че са предали длъжността в изправност.

II. ПО МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ
И ИЗПОВЕДАНИЯТА

I-ва категория отчетници

Домакин при Българската болница "Евлоги Георгиев" в гр. Цариград. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, дадено от Дирекция на изповеданията, че е предал длъжността в изправност.

СВ. СИНОД НА БЪЛГАРСКАТА ЦЪРКВА

II-ра категория отчетници

Директорът на синодалното книгоиздателство и началник служба за църковно сметководство. Освобождаване на гаранцията им ще става по решение на Върховната сметна палата по представен отчет и по удостоверение от бюджетно-контролното отделение, че са предали дължността в изправност.

III. ПО МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И НАРОДНОТО ЗДРАВЕ

I-ва категория отчетници

Касиер при Дирекцията за възстановяване на гр. Видин и магазинер при същата дирекция. Освобождаване на гаранцията им ще става по удостоверения от Дирекцията за възстановяване на гр. Видин, че са предали дължността в изправност и от бюджетно-контролния отдел при Министерството, че са оправдани авансовите платежни заповеди.

Магазинер при службата общинско снабдяване при Министерството на вътрешните работи и народното здраве. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от службата, че е предал дължността си в изправност.

II-ра категория отчетници

Домакин при областните полицейски управления. Освобождаване на гаранцията му ще става по решение на областната сметна палата, по представен отчет и по удостоверения издадени от Областното управление, че е прадел дължността в изправност и от бюджетно-контролния отдел при Министерството, че е оправдал авансовите платежни заповеди.

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ НА НАРОДНОТО ЗДРАВЕ.

I-ва категория отчетници

Магазинер при Областен хигиенен институт в гр.Скопие. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение издадено от института, че е предал дължността в изправност.

II-ра категория отчетност

Началници на противомаларични служби. Освобождаване на гаранциите им ще става по решение на Върховната сметна палата и областната сметна палата и по удостоверения издадени от съответната служба, че са предали дължността в изправност и от бюджетно-контролното отделение при Дирекцията на народното здраве, че са определили авансовите платежни заповеди.

Домакин при Областната хигиенна лаборатория и противобясна станция в гр.Враца. Освобождаване на гаранцията им ще става по решение на Върховната сметна палата и Областната сметна палата и по удостоверения издадени от съответната служба, че е предал дължността в изправност и от бюджетно-контролното отделение, че е оправдал авансовите платежни заповеди.

IV. ПО МИНИСТЕРСТВОТО НА О[БЩЕСТВЕНИТЕ] С[ГРАДИ], П[ЪТИЩАТА] И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

I-ва категория отчетници

Магазинер II-ра категория при Дирекцията на пътищата Министерството на О[бществени] С[гради], П[ътищата] и Благоустройството. Освобождаването на гаранцията му ще става по удостоверение издадено от Дирекцията на пътищата, че е предал дължността в изправност.

Домакин при пътно-строителна секция. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение издадено от секцията, че е предал дължността в изправност.

Счетоводител II-ра категория при Дирекцията нови ж.п.линии и на строителните ж.п.секции. Освобождаване на гаранциите им ще става по удостоверения издадени от службата, че са

предали дължността в изправност и от бюджетно-контролния отдел на министерството, че са оправдали авансовите платежни заповеди.

Домакин при държавната каменна кариера “Витоша” при с.Владая. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение издадено от прекия му началник, че е предал дължността в изправност.

Магазинер при строителната секция “Водни строежи”. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверения издадени от секцията, че е предал дължността в изправност, че не дължи никакви суми, ценности и материали от бюджетно-контролния отдел при министерството, че е определил авансовите платежни заповеди.

V. ПО МИНИСТЕРСТВОТО НА ВОЙНАТА

I-ва категория отчетници

Началник на интендантска работилница за облекло и снаряжения в гр. Панагюрище. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от вещевото отделение, че е предал дължността в изправност.

Магазинер II-ра категория в работилницата за боя, за ботуши и кожена смазка. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от вещевото отделение, че е предал дължността в изправност.

Магазинер I-ва категория в макаронната фабрика в гр. Кавала. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от хранителното отделение, че е предал дължността в изправност.

Магазинер II-ра категория в секцията държавен контрол в гр. Габрово. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от снабдителното отделение, че е предал дължността в изправност.

Началник на склад при военно-инженерно свързочна фабрика. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от индустриалното счетоводство при инженерно-свързочната фабрика, че е предал дължността в изправност.

Началник на интендантска работилница и началник на работилница за боя и кожена смазка. Освобождаване на гаранцията им ще става по удостоверение, издадено от вещевото отделение при Главното интендантство, че са предали дължността в изправност.

II-ра категория отчетници

Ковчезник на бреговото артилерийско отделение в гр. Деде-Агач. Освобождаване на гаранцията му ще става по решения на Върховната и Областна сметни палати и по удостоверения, издадени от частта и от съответното счетоводство.

VI. ПО МИНИСТЕРСТВОТО НА ЖЕЛЕЗНИЦИТЕ, ПОЩИТЕ И ТЕЛЕГРАФИТЕ.

Главна дирекция на железниците и пристанищата

I-ва категория отчетници

Касиер на ветеринарното отделение при Главната дирекция на железниците и пристанищата. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверения, издадени от отделението, че е предал дължността в изправност, от бюджетно-контролния отдел при Дирекцията, че е оправдал авансовите платежни заповеди и от Централното сметководство при Главната дирекция на железниците и пристанищата, че е предал в изправност зачисления му инвентар и материал.

II-ра категория отчетници

Касиер на машинна работилница в гр. Русе и Кавала. Освобождаване на гаранцията му ще става по решение на Върховната сметна палата и по удостоверения, издадени от съответното отделение при Главната дирекция на железниците и пристанищата, съдържащо сведения за служ-

бата, от бюджетно-контролния отдел, че са оправдали авансовите платежни заповеди, от прямият им началник, че са предали инвентарното имущество в изправност.

Домакин при беломорския корабен риболов. Освобождаване на гаранцията му ще става по решение на Върховната сметна палата и по удостоверения, издадени от Дирекцията на водните съобщения, отделение за морски корабен риболов, съдържащо сведение за службата му; от бюджетно-контролния отдел, че е оправдал авансовите платежни заповеди и от началника на беломорския корабен риболов, отделение контрола приходи и централно сметководство, че е предал дължността в изправност.

VII. ПО МИНИСТЕРСТВО НА ТЪРГОВИЯТА, ПРОМИШЛЕНОСТТА И ТРУДА

I-ва категория отчетници

Магазiner по ведомството на Главната дирекция по труда. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от бюджетно-контролния отдел при М[инистерст]вото на търговията, промишлеността и труда, че е предал дължността в изправност.

II-ра категория отчетници

Касиер на М[инистерст]вото на търговията, промишлеността и труда, касиер на Главното комисарство на снабдяването, касиер на Дирекцията на външната търговия, началник на проверителите на мерките и тегликите, счетоводител при средните промишлени училища и при промишлените и професионални училища, секретар на търговска гимназия. Освобождаване на гаранцията им ще става по решение на Върховната сметна палата и областната сметна палата по отчет и по удостоверение, издадено от бюджетно-контролния отдел при М[инистерст]вото, че са предали дължността в изправност и че са оправдали авансовите платежни заповеди.

Началник на служба каса и началник на бюро каса при Дирекцията за закупуване и износ на зърнени храни. Освобождаване на гаранцията им ще става по решение на Областната сметна палата по отчет и по удостоверение, издадено от бюджетно-контролния отдел при дирекцията, че са предали дължността в изправност и че са оправдали авансовите платежни заповеди.

VIII. ПО М[ИНИСТЕРСТ]ВОТО НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ

I-ва категория отчетници

Домакин на Държавната девическа гимназия в гр. Ловеч и магазина при същата гимназия. Освобождаване на гаранцията им ще става по удостоверение от гимназията, че са предали дължността в изправност.

Домакин при Народния театър в гр. Скопие. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от театъра, че е предал дължността в изправност.

Ръководител поддржане и снабдяване, распоредител с билети, главен гардеробер, началник техническа служба, главен сценичен уредник, шофьор, уредник музей, помощник главен гардеробер, гардеробер I-ва категория, гардеробер II-ра категория, началник сценично осветление I-ва категория, главен сценичен осветител I-ва категория, сценичен осветител II-ра категория, ръководител на хидр[авлична] центр[ала] и сцен[ична] машинария, главен сценичен техник, сценичен техник, ръководител перуерско ателие, майстор специалист, ръководител мъжки отдел - шивач, ръководител дамски отдел - шивачка, управител дърводелска работилница, ръководител тапицерско ателие, уредник склад и уредник магазин - всички при Народния театър в гр. София. Освобождаване на гаранцията им ще става по удостоверение, издадено от театъра с данни от кога до кога е служил, че е предал всичко в изправност и че не дължи нищо към касата на Народния театър.

Домакин при Държавната смесена гимназия за изучаване на чужди езици - с. Симеоново, магазина и библиотекар при същата гимназия. Освобождаване на гаранцията им ще става по удостоверение, издадено от гимназията, че са предали дължността в изправност.

II-ра категория отчетници

Главен касиер при Народния театър в София и счетоводител I-ва категория при същия театър. Освобождаване на гаранцията им ще става по решение на Областната сметна палата по отчет и по удостоверения, издадени от управлението на театъра, че са предали длъжността в изправност и от бюджетно-контролния отдел при М[инистерст]вото на народното просвещение, че са оправдали авансовите платежни заповеди.

Контрольор-счетоводител при девическата гимназия в гр. Ловеч. Освобождаване на гаранцията му ще става по решения на Върховната и Областната сметни палати и по удостоверения, издадени от гимназията, че е предал длъжността в изправност и от бюджетно-контролния отдел при М[инистерст]вото, че е оправдал авансовите платежни заповеди.

Касиер при Физико-математическия факултет - София. Освобождаване на гаранцията му ще става по решение на Върховната сметна палата, на Областна сметна палата и по удостоверение, издадено от квестурата, че е предал длъжността в изправност.

Секретар при Медико-педагогически институт - София. Освобождаване на гаранцията му ще става по решение на Областната сметна палата по отчет и по удостоверения, издадени от института, че е предал длъжността в изправност и от бюджетно-контролния отдел при м[инистерс]твото, че е оправдал авансовите платежни заповеди.

IX. ПО МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ДЪРЖАВНИТЕ ИМОТИ

I-ва категория отчетници

Касиер при Централния метеорологичен институт. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от института, че е предал длъжността в изправност и от бюджетно-контролния отдел при м[инистерст]вото, че е оправдал авансовите платежни заповеди.

Домакин при Централния метеорологичен институт. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от института, че е предал длъжността в изправност.

Библиотекар при Върховния ветеринарно-хигиенен и контролен институт в гр. София. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от института, че е предал длъжността в изправност.

Домакин при Дирекцията на водите. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от Дирекцията, че е предал длъжността в изправност.

Домакин при Дирекцията за земята. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от Дирекцията за земята, че е предал длъжността в изправност.

Ръководител: на полски работи при Централен земеделско-изследователски институт; земеделски институт; опитна станция; опитно поле; завод за добитък; депо за добитък и районна опитна станция по скотовъдство.

Техник строител: при завод за добитък; електротехник при завод за добитък и централен скотовъден изследователски институт; учител при учителски и стажантски институт, средно практическо, общо и специално земеделско училище. Млекокар: при завод за добитък, централен скотовъдно-изследователски институт, депо за добитък. Освобождаване на гаранцията им ще става по удостоверение, издадено от прямия им началник, че са предали длъжността в изправност.

Началник службата счетоводство при отдела за държавни имоти и счетоводител при същия отдел. Освобождаване на гаранцията им ще става по удостоверение, издадено от прямия им началник, че са предали длъжността в изправност.

Специалист при завода "Клементина" край гр. Плевен. Освобождаване на гаранцията му ще става по удостоверение, издадено от прямия му началник, че е предал длъжността в изправност.

Директор на Централен горско-стопански опитен контролен институт; началник на отдел при Централен горско-стопански опитен и контролен институт; областен началник за горите и лова; помощник областен началник за горите и лова; заведующ областна служба за горите и лова; областен началник на служба за укрепяване пороищата и залесяване; областен началник на служба за определяне предмета на горското стопанство; областен началник на служба за уредба на горите; областен началник на служба за горски строежи; началник на секция; заведующ секция за: горски строежи, уредба за горите, укрепяване пороищата и залесяването, за определяне предмета за горско стопанство и за стопанисване на горите; ръководител на: горско стопанство

(ревирно лесничейство), дъскорезно заведение, терпентинова инсталация, народен парк, секция за укрепяване пороищата и залесяването, секция за измерване и уредба на горите, секция за горски пътища и централно-ловна развъдна станция; лесничей, участъков лесничей, техник лесовъд и таксатор, заведущ; горско стопанство, административно лесничейство, секция за укрепяване пороищата и залесяването, народен парк, секция за измерване и уредба на горите, секция за горски пътища и централна ловно-развъдна станция, ревирно лесничейство за общински и други обществени и частни гори, дъскорезно заведение, терпентинова инсталация. Освобождаване на гаранцията им ще става по удостоверения, издадени от прякия им началник, че са предали дължността в изправност и от бюджетно-контролния отдел при министерството, че са оправдали авансовите платежни заповеди.

II-ра категория отчетници

Домакин при Дирекцията на мелиорациите в гр. Сяр и магазинер при същата дирекция. Освобождаване на гаранцията им ще става по решение на Областната сметна палата по отчет и по удостоверения, издадени от дирекцията, че са предали дължността в изправност и от бюджетно-контролния отдел при министерството, че са оправдали авансовите платежни заповеди.

Контрольор-счетоводител по бюджета на фонд "За мероприятията" по Министерството на земеделието и държавните имоти. Освобождаването на гаранцията му ще става по решение на Областната сметна палата по отчета за фонд "Мероприятия" при Министерството на земеделието и държавните имоти и по удостоверение от бюджетно-контролния отдел.

Домакин при Дирекцията на беломорските солници в гр. Ксанти и магазинер при същата дирекция. Освобождаване на гаранциите им ще става по решение на Областната сметна палата по отчет и по удостоверения, издадени от дирекцията, че са предали дължността в изправност и от бюджетно-контролния отдел при министерството, че са оправдали авансовите платежни заповеди.

Управител на рибовъдните станции. Освобождаване на гаранцията му ще става по решение на Областната сметна палата по отчет и по удостоверение, издадено от станцията, че е предал дължността в изправност и от бюджетно-контролния отдел при министерството, че е оправдал авансовите платежни заповеди.

Касиер при Дирекцията на беломорските солници. Касиер при Дирекцията на мелиорациите - гр. Сяр и касиер при Областните и районни инженерства по водите. Освобождаване на гаранциите им ще става по решение на Областната сметна палата по отчет и по удостоверения, издадени от съответната дирекция, че са предали дължността в изправност и от бюджетно-контролния отдел при министерството, че са оправдали авансовите платежни заповеди.

Магазинер при Централния ветеринарно-бактериологичен институт в гр. София. Освобождаване на гаранцията му ще става по решение на Областната сметна палата по отчет и по удостоверение, издадено от института, че е предал дължността в изправност.

Счетоводител при Дирекцията за водите и магазинер при същата дирекция. Освобождаване на гаранцията им ще става по решение на Областната сметна палата по отчет и по удостоверение, издадено от дирекцията, че са предали дължността в изправност.

Касиер при Дирекцията за земята; касиер при поземлена дирекция и счетоводител. Освобождаване на гаранциите им ще става по решение на Областната сметна палата по отчет и по удостоверения, издадени от прякия им началник, че са предали дължността в изправност и от бюджетно-контролния отдел при министерството и бюджетно-контролното отделение при Дирекцията за земята, че са оправдали авансовите платежни заповеди.

Магазинер при снабдителното отделение при Министерството на земеделието и държавните имоти. Освобождаване на гаранцията му ще става по решение на Областната сметна палата по представен отчет и по удостоверение от прякия му началник, че е предал дължността в изправност.

Директор: на Централния земеделско-изследователски институт; българо-немски институт; земеделски институт; институт по тютюна; институт по градинарството; овощарски изпитателен институт; лозаро-винарски изпитателен институт; земеделско-учителски институт и стажантски институт; централен скотовъден изследователски институт; опитна станция; средно земеделско училище; завод за добитък;

Магазинер: при завод за добитък и централен скотовъден изследователски институт.

Директор: на практическо, специално, допълнително или опитно допълнително земеделско училище; на районна опитна станция по скотовъдството или птицевъдството.

Управител: на разсадник; на депо за добитък.

Ръководител: на опитно поле или участък; на полевъдна развъдна или ветеринарно-лечебна секция при завод за добитък; депо за добитък; централен скотовъден изследователски институт; районна опитна станция по скотовъдството;

Началник: на жребцово депо при завод за добитък или централен скотовъден изследователски институт.

Касиер: при околийско агрономство.

Касиер: при централен земеделски изследователски институт; българо-немски институт; земеделски институт; институт за тютюна; институт по градинарство; овощарски изпитателен институт; лозаро-винарски изпитателен институт; опитна станция; земеделско-учителски и стажантски институт; средно земеделско училище; средно специално училище; завод за добитък; централен скотовъден изследователски институт; депо за добитък; районна опитна станция по скотовъдството или птицевъдна опитна станция.

Касиер: при областната служба по земеделие; при опитно поле; при практическо земеделско училище.

Домакин: при централен земеделски изследователски институт; при завод за добитък.

Магазинер: при земеделски изпитателен институт; земеделско училище и стажантски институт; образцово семепроизводно стопанство; средно земеделско училище или специално; депо за добитък; районна опитна станция по скотовъдството.

Деловодител: при овощен държавен разсадник. Освобождаване на гаранцията им ще става по решение на Областната сметна палата по отчет и по удостоверения, издадени от прямия им началник, че са предали длъжността в изправност и от бюджетно-контролния отдел при министерството, че са оправдали авансовите платежни заповеди.

Началник на служба при инспектората за ревизиите и счетоводството; инспектор при инспектората за ревизиите и счетоводството; счетоводител при инспектората за ревизиите и счетоводството; контролор при инспектората за ревизиите и счетоводството; счетоводител I-ва и II-ра категория; касиер I-ва категория и деловодител I-ва категория, заведующи касовата и отчетна служба при: горско стопанство, реверно лесничейство за общински и други обществени и частни гори, дъскорезно заведение, терпентинова инсталация, административно лесничейство, секция за укрепяване пороищата и залесяването, практическо горско училище, народен парк, областна служба за уреждане на горите, областна служба за определяне предмета на горското стопанство, областна служба за горски строежи, секция за горски пътища, централно-ловна развъдна станция, централен горско-стопански опитен и контролен институт и домакин на практическо горско училище. Освобождаване на гаранцията им ще става по решение на Палатата по отчет и по удостоверения, издадени от прямия им началник, че са предали длъжността в изправност и от бюджетно-контролния отдел при министерството, че са оправдали авансовите платежни заповеди.

Х. Съгласно писмото на бюджетно-контролния отдел при Министерството на земеделието и държавните имоти под № 31603 от 27 август 1943 година изменяме указ № 2-1943 година по отношение начина на отчитането на магазинера при службата за общи доставки и снабдяване при Дирекцията на горите и лова, като се отменява начина на отчитането, като отчетник от I-ва категория, понеже е предвидено да се отчита като отчетник от II-ра категория.

Настоящия указ да се облече с държавния печат, да се публикува в Държавен вестник и да се тури в действие.

Изпълнението на настоящия указ се възлага на председателя на Министерския съвет, министър на финансите и на министрите на Външните работи и изповеданията, на Вътрешните работи и народното здраве, на Обществените сгради, пътищата и благоустройството, на Войната, на Железниците, пощите и телеграфите, на Търговията, промишлеността и труда, на Народното просвещение и на Земеделieto и държавните имоти.

Издаден в гр. София на 27 ноември 1943 година

Кирил Княз Преславски
Б[огдан] Филов
Генерал Михов

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: Д[обри] Божилов

№ 7813

София, 4. XII. 1943 г.

ПАЗИТЕЛ НА ДЪРЖАВНИЯ ПЕЧАТ

Министър на правосъдието: К. Партов³⁸²

ЦДА, Ф. 3 К, оп. 10, а.е. 157, л. 202, 204-208. Оригинал. Машинопис. Ръкопис.

№ 238

Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата за възлагане на областните сметни палати на проверката, до края на войната, наред с разходите за заплати и на всички други лични парични и веществени разходи и с молба към министър-председателя за изменения и допълнения към Закона за бюджета и общинските предприятия и към Закона за Върховната и областните сметни палати.

Кюстендил, 5 февруари 1944 г.

ВЪРХОВНА СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ

№ 6/о.с.

Гр. Кюстендил, 5 февруарий 1944 година.

С Ъ С Т А В:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Д-р Христо Абаджиев

СЪВЕТНИЦИ: Д-р Христо Иванов

Георги Петков

Ангел Христов

Тодор Петков

Стоян Стойчев

Никола Бочаров

СЕКРЕТАР: Стоян Илиев

Докладва съветникът Ангел Христов.

По устното предложение на Председателя на Върховната сметна палата, се сложиха за разглеждане следните въпроси:

1. Възлагане на областните сметни палати да извършват контрола и сметководството, въз основа на чл. 5 от Закона за В[ърховната] С[метна] П[алата] и О[бластните] С[метни] П[алати], и на други разходи, освен посочените в чл. 4 от същия закон;

2. Допълнение на чл. 57 от Закона за б[юджета], о[тчетността] и п[редприятията], което да стане въз основа на чл. 47 от Конституцията и

3. Разширение компетентността на сметните палати да визират платежните заповеди и това, когато при извършването на разходите са допуснати някои формални нередовности, обаче с това не са ошетени интересите на държавното съкровище, касата на изборното или друго учреждение.

СЪОБРАЖЕНИЯТА НА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА.

I. Съгласно чл. 5 от З.В.С.П. и О.С.П., на областните сметни палати, вън от работата, която им е възложена по чл. 4 от същия закон, може да се възлага да извършват и друга такава, като контролни и сметководни институти и то по решение на Върховната сметна палата в съгласие с Министерството на Финансите.

В миналото, за известно време, на областните сметни палати е бил възложен окончателния контрол върху всички разходи, с изключение на разходите по предприятия на сума, по-голяма от 500.000 лева. По-късно тяхната компетентност е била ограничена с чл. 57 от З.Б.О.П.

При днешните условия, до края на войната, се налага да се децентрализира временно контрола върху разходите на държавата и другите учреждения като по тоя начин ще се постигне по-голяма бързина в работата и ще се освободят държавните служители и частните лица от излишни пътувания, правене на големи разходи и губене на време. Тая децентрализация ще се постигне като се разшири компетентността на областните сметни палати и им се възложи проверката на по-голяма част от разходите, извършвани от учрежденията, намиращи се в района на областта.

По отношение на предприятията, по смисъла на чл. 119 от З.Б.О.П., Върховната сметна палата намира, че и на областните сметни палати ще трябва да се възложи окончателния контрол на ония разходи, които ще се направят от държавните и други учреждения по реда, предвиден в чл. 167 на З.Б.О.П. и то ако предприятието е на сума до 1.000.000.000 лева и на предприятията, извършени по членове 172, 173, 174 и 175 от З.Б.О.П. Контролът върху всички останали предприятия и за в бъдеще остава въ[в] Върховната сметна палата, както е било и до сега, защото тия предприятия представляват много голям материален интерес.

С разширение компетентността на областните сметни палати на последните ще се възложи не само проверката на разходите за заплати по § 1 от бюджетите на разните министерства и фондове, но и разходите на всички други лични и веществени разходи, посочени в останалите параграфи от разходната част на бюджета.

II. За да може да се разшири компетентността на областните сметни палати, съгласно чл. 5 от З.В.С.П. и О.С.П., нужно е освен решението на Върховната сметна палата и съгласието на Министерството на финансите. При наличността на чл. 57 от З.Б.О.П., разпореденията на чл. 5 от З.В.С.П. и О.С.П. стават неприложими, тъй като на второстепенните разпоредители се определят кредити само за заплати и други лични парични възнаграждения, които са предвидени по параграфа за заплати. Кредитите за другите лични разходи и веществени разходи са предвидени в § 2 и последующите от бюджетите на разните министерства. При това положение, налага се да се направи едно допълнение на чл. 57 от З.Б.О.П. в смисъл, че до края на войната на второстепенните разпоредители се определят кредити за заплати, други лични разходи и веществени разходи. Това допълнение на чл. 57 от З.Б.О.П. може да стане и по реда, предвиден в чл. 47 от Конституцията.

III. След последното въздушно нападение над София по-голямата част от държавните учреждения се евакуираха в разни населени места, отстоящи едно от друго на големи разстояния, както и от сегашното седалище на Върховната сметна палата. При проверката на оправдателните документи сметните палати, много често, намират, че са допуснати при извършването на разходите нередовности. При нормални условия, съгласно З.В.С.П. и О.С.П. и З.Б.О.П., такива оправдателни документи се връщат на съответните учреждения, за да поправят допуснатите опущения - ако това е възможно, или визата на платежните заповеди се отказва и заинтересува-

ното лице, ако не е получило предварително суми от учреждението, трябва да води против държавата иск на общо основание пред граждански съдилища.

При днешните изключителни условия се налага да се допустне, щото извършването на разходите и тяхното оправдаване да става колкото е възможно по-бързо и да не се води излишна преписка за поправка на някои несъществени нередовности, каквито нередовности сега ще се явяват много по-често. Когато допустнатите нарушения са от формално естество и с тях не е причинена щета на държавата или друго учреждение, отказа на визата на платежната заповед не е оправдан. Така е поставен въпроса и при констатиране на нередовности при проверката на отчети, като в чл. 63, ал. II от З.В.С.П. и О.С.П. се постановява, че сметните палати издават временни решения, когато констатирават, че отчетниците са допустнали нередовности при произвеждането на разходи или при събирането на приходи, с което са оцетили държавното съкровище, касата на изборното или друго учреждение. По аргумент на противното, когато в тия случаи сметните палати намерят, че са причинени щети на горните учреждения, тогава те издават окончателни решения за отчитане на отчетника, въпреки допустнатите от него нередовности. Щом това е така, неоправдано е начитането на отчетниците за същите нередовности при окончателната проверка на оправдателните документи, придружаващи платежните заповеди.

По изложените съображения, Върховната сметна палата намира, че с нищо не ще пострада предварителния и окончателния контрол, ако се даде право на сметните палати да допускат визата на платежните заповеди и тогава, когато те констатираат, че при извършване на разходите са допустнати някои формални нередовности, без с това да е причинена щета на държавата или учреждението. Разширението компетентността на сметните палати в духа на казаното трябва да стане в допълнение на З.В.С.П. и О.С.П. чрез нов чл. 42а.

По изложените съображения и на основание чл. 13 буква "и" от З.В.С.П. и О.С.П., Върховната сметна палата

Р Е Ш И:

I. Възлага на областните сметни палати да проверяват до края на войната освен разходите за заплати още и всички други лични парични разходи, всички веществени разходи, извършвани по реда на чл. 167 от З.Б.О.П. и то за предприятия на сума до един милион лева и веществени разходи, извършвани по чл.чл. 172, 173, 174 и 175 от З.Б.О.П.

Настоящото решение подлежи на одобрение от министъра на финансите.

II. Да се помоли Господин министър-председателя да се направят следните изменения и допълнения:

а) към чл. 57 от З.Б.О.П. да се прибави една забележка съ[с] следното съдържание: "До края на войната на второстепенните разпоредители се определят кредити освен за заплати, още и за всички видове лични и веществени разходи".

б) След чл. 42 от З.В.С.П. и О.С.П. да се предвиди нов чл. 42а съ[с] следното съдържание: "Сметните палати могат да визират платежни заповеди и тогава, когато при проверката на оправдателните документи намерят, че са допустнати формални нарушения, с които, обаче, интересите на държавата и на съответните учреждения не са оцетени".

На първообразното подписали:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Д-р Христо Абаджиев
СЪВЕТНИЦИ: Д-р Христо Иванов
Георги Петков
Ангел Христов
Тодор Петков
Стоян Стойчев
Никола Бочаров
СЕКРЕТАР: Стоян Илиев

Верно,
при Върховната сметна палата,
С Е К Р Е Т А Р: (п) Стоян Илиев

Верно,
при М[инистерст]вото на финансите,
ДИРЕКТОР на
Държав[ния] бюджет и отчетност: *

Съгласен да остане досегашното положение, като се узакони само искането по т. II, п.б.

16.II.1944 г.

(п) д-р Хр. Абаджиев

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 11, л. 2-3. Препис. Машинопис. Ръкопис.
ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 88, л. 1-2. Препис. Машинопис.

№ 239

Писмо от Дирекцията на държавния бюджет и отчетност при Министерство на финансите до Добри Божилков, министър-председател и министър на финансите, с подкрепа на решението на Върховната сметна палата за запазване на реда на контрол от нея върху държавните разходи и за даване право на сметните палати да визират платежни заповеди с документи, в които са допуснати формални нарушения.

София, 16 февруари 1944 г.

Господине Министър-Председателю,

Въ[в] връзка с решение № 6 от 5.II.1944 г. на Общото събрание на Върховната сметна палата, относно възлагане на областните сметни палати да извършват контрола и сметководството на държавните разходи, както и разширяване компетентността на сметните палати да визират пл[атежни] заповеди и тогава, когато при извършване на разходите са допустнати някои формални нередовности, обаче с това не са оцетени интересите на държавното съкровище или на съответното учреждение, след като председателя на Върховната сметна палата г-н д-р Христо Абаджиев прочете дадената до Вас служебна записка и след размяне на мисли за най-целесъобразно и навременно упражняване на контрол върху произведените държавни разходи, същия намира и е съгласен да остане досегашното положение относно предварителния контрол, който да се извършва от органите на г-на министъра на финансите при министерствата, дирекциите и фондовете, а окончателния контрол да остане както е досега да се упражнява от Върховната сметна палата. Г-на председателя на Върховната сметна палата, обаче, иска да узакони само решението на Върховната сметна палата по отношение визирането на пл[атежни] заповеди и тогава, когато при проверката на оправдателните документи са допустнати само формални нарушения.

Дирекцията на държавния бюджет и отчетност като има пред вид горното, намира, че даденото съгласие на г-на председателя на Върховната сметна палата да остане контрола да се упражнява по досегашния ред, следва да се уважи, както и искането по отношение даване право на сметните палати да визират платежни заповеди с документи, в които са допустнати формални нарушения, и моли, ако сте съгласен с горното, да подпишете приложения доклад до г-на Председателя на Министерския съвет, относно предвиждане нов чл. 42а към Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

София, 16.II.1944 г.

ДИРЕКТОР на
държав[ния] бюджет и отчетност: Станишев

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 11, л. 12. Оригинал. Машинопис.

№ 240

Доклад от Добри Божилов, министър-председател и министър на финансите, с постановление на Министерския съвет за предоставяне за разглеждане и приемане от Народното събрание на допълнителен член към Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

София, 16 февруари 1944 г.

МИНИСТЕРСТВО
НА
ФИНАНСИТЕ
ДИРЕКЦИЯ НА ДЪРЖАВНИЯ
БЮДЖЕТ И ОТЧЕТНОСТ

До Господина Председателя
на Министерския съвет

Т У К

№ 263/ 16 ФЕВ.1944

С О Ф И Я

Д О К Л А Д

от Председателя на Министерския
съвет, Министър на финансите,
Г-н ДОБРИ БОЖИЛОВ

Относно: Предвиждане нов член 42а към Закона за
Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

На основание чл.чл. 21 и 32 от Закона за гражданската мобилизация.

Господине Председателю,

С решение № 6, от 5.ІІ.1944 г. Общото събрание при Върховната сметна палата намира, че с нищо не ще пострада предварителния контрол, ако се даде право на сметните палати да допускат визата на пл[атежни] заповеди и тогава, когато те установят, че при извършване на разходите са допустнати някои формални нередовности, без с това да е причинена щета на държавата или учреждението. Министерството на финансите намира, че това искане на Върховната сметна палата би могло да се уважи, понеже се явява навременно.

Като Ви докладвам горното, моля Ви, Господине Председателю, да занимаете почитаемия Министерски съвет с въпроса, който, ако одобри, да приеме следното

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е:

На основание чл.чл. 21 и 32 от Закона за гражданската мобилизация, одобрява се след чл. 42 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати да се предвиди нов чл. 42а съ[с] следното съдържание:

“Чл. 42а. Сметните палати могат да визират платежни заповеди и тогава, когато при проверка на оправдателните документи намерят, че са допустнати формални нарушения, с които, обаче, интересите на държавата или на съответните учреждения, не са ошетени”.

Това постановление подлежи на одобрение от Народното събрание.

Настоящото постановление да се обнародва в Държавен вестник.

Засяга: М[инистерст]вото на финансите и Върховната и областните сметни палати.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: Д. Божилов

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 11, л. 13. Оригинал. Машинопис. Печатно.

№ 241

Служебна бележка от д-р Христо Иванов, председател на Върховната сметна палата, до Добри Божилов, министър-председател и министър на финансите, с препоръка до края на войната платежните заповеди за текущи разходи да се издават от второстепенните разпоредители на ведомствата в административните области.

Кюстендил, 19 февруари 1944 г.

СЛУЖЕБНА БЕЛЕЖКА

Господине Министър-Председателю,

С настаняването на Върховната сметна палата в гр. Кюстендил, започнаха да пристигат, било с държавни моторни превозни средства, било с влака, държавни служители от разни ведомства, за да търсят или донесат купища от платежни заповеди. Нескончаема е и върволицата от частни лица, кредитори на държавата, които, след като с дни са обикаляли съответните държавни служби, евакуирани в най-разпръснати места на Царството, пристигат в Кюстендил, пак за да търсят издадени на тяхно име платежни заповеди.

При това аномално положение, Върховната сметна палата смята, че е длъжна да направи нещо за ускоряване и опростяване начина на изплащането на държавните задължения, поне докато премине опасността от въздушните нападения. Затова аз внесох за разглеждане в Общото събрание на Върховната сметна палата въпросите, предмет на решение № 6 от 5.ІІ. т.г., което имах честта да Ви представя. В това решение изрично е изтъкнато, че се касае за едно временно, до края на войната, децентрализиране контрола на част от държавните разходи между областните сметни палати, с цел да се постигне по-голяма бързина в работата и да се спестят на държавните служители и частните лица излишни разходи и загуба на време по неуместни пътувания.

Като имате предвид горните съображения, Господин Министър-Председателю, ще разберете, колко много съм изненадан и огорчен от служебната бележка на Директора на Държавния бюджет и отчетност от 11.ІІ. т.г., с която той, отричайки навременността и полезността на препоръчаната от Върховната сметна палата мярка, се мотивира с чужди на Върховната сметна палата намерения. Така, Господин Арнаудов, лансира диверсията, че с направеното предложение, Върховната сметна палата целяла премахването на предварителния контрол върху разходите, упражняван от органите на Министъра на финансите, както и “пълното откъсване и изолиране на Министъра на финансите от възможността да упражнява непосредствено, активно и резултатно такъв контрол”. Освен това, той твърди, че предложението проект по-скоро целял да затвърди съществуването на сметните палати, а не да гарантира интересите на съкровището.

Наистина, трябва да се съжалева, че тъкмо в настоящето критическо за страната време, Господин Арнаудов не е запазил нуждната обективност, а се е одързостил да приписва на Върховната сметна палата чужди за нея намерения.

Той не може да не знае, че най-съществената задача, която има да изпълняват бюджетно-контролните отдели и поделенията им при упражняването на така наречения предварителен контрол, е да преценят целесъобразността и необходимостта на даден разход и в зависимост от тази преценка да допустнат, да откажат, или да намалят исканите кредити. Тая най-важна функция на бюджетно-контролните отдели и поделенията им, обаче, съвсем не се засяга от предложеното от Върховната сметна палата изменение, защото второстепенните разпоредители ще могат да издават платежни заповеди само за разрешени от бюджетно-контролните отдели разходи и то в до-

пуснатите от тях размери. Колкото пък се касае до проверката редовността на разходо-оправдателните документи, то и сега тоя контрол принадлежи на сметните палати, тъй като те са органите, които визират платежни заповеди, за да могат последните да бъдат изплатени от Б.Н.Банка.

Новото, което препоръчва Върховната сметна палата да се възприеме, поне докато трае войната, е, щото платежните заповеди за изплащане на обикновените, текущите и типичните разходи на учрежденията да не се издават, както е сега, от б[юджето-]к[онтролните] отдели, а от второстепенните разпоредители на разните ведомства в административните области. С тази мярка ще се облекчат и самите бюджетно-контролни отдели и поделенията им от един неоправдан за времето формализъм, без да пострада упражнявания от тях предварителен контрол върху разходите, а от друга страна няма да се разкарват българските граждани да напушат административните области и да гонят платежните си заповеди по разпръснатите в страната бюджетно-контролните отдели и поделенията им.

Второто обвинение, че предложените от Върховната сметна палата изменения имали за цел да затвърдят съществуването на сметните палати е толкова несериозно, че не заслужава опровержение.

Кюстендил
19.II.1944 година
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА:
Д-р Хр. Иванов

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 11, л. 14. Оригинал. Машинопис.

№ 242

Доклад от Добри Божилов, министър-председател и министър на финансите, с постановление на Министерския съвет за одобрение законопроекта за допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

София, 11 март 1944 г.

МИНИСТЕРСТВО
НА
ФИНАНСИТЕ
ДИРЕКЦИЯ НА ДЪРЖАВНИЯ
БЮДЖЕТ И ОТЧЕТНОСТ
№ 527/ 11 МАРТ 1944

С О Ф И Я

До Господина Председателя
на Министерския съвет

Т У К

ДОКЛАД
от Председателя на Министерския
съвет, Министър на финансите,
Г-н ДОБРИ БОЖИЛОВ

Относно: Законопроекта за допълнение Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

На основание чл. 109 от Конституцията.

Господине Председателю,

Налага се допълнение на закона за сметните палати, за да се даде възможност при допускане на формални нередовности без с това да е причинена щета на държавата или учреждениято, да се визират издадените платежни заповеди. По този начин няма да се засегне предварителния и окончателния контрол при извършване на разходите.

Като Ви докладвам горното, моля Ви, Господине Председателю, да занимаете почитаемия Министерски съвет с въпроса, който, ако одобри, да приеме следното

ПОСТАНОВЛЕНИЕ:

На основание чл. 109 от Конституцията,
Одобрява се законопроекта за допълнение Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

Настоящото постановление не подлежи на обнародване в Държавен вестник.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Мотиви и законопроект.

Засяга: М[инистерст]вото на финансите.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: (п) Д. Божилев

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 11, л. 17. Копие. Машинопис. Печатно.

№ 243

Доклад от Добри Божилев, председател на Министерския съвет и министър на финансите, до цар Симеон II за одобряване и внасяне за разглеждане и приемане от Народното събрание на законопроект за допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

София, 14 март 1944 г.

ДОКЛАД

ДО НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

№ 567

ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО,

На основание чл. 109 от Конституцията, имам чест да помоля, ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО, да благоволите и одобрите да се внесе за разглеждане и гласуване от предстоящата сесия на Народното събрание ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ ЗАКОНА ЗА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА И ЗА ОБЛАСТНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ.

София, 14 март 1944 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: (п) Д. Божилев

На доклада има надпис: “В името на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ, ОДОБРЕНО. КИРИЛ, КНЯЗ ПРЕСЛАВСКИ, Б. ФИЛОВ, ГЕНЕРАЛ МИХОВ”

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 11, л. 22. Оригинал. Машинопис.

ЦДА, Ф. 173 К, оп. 6, а.е. 2837, л. 2. Копие. Машинопис. Печатно.

№ 244

Мотиви към Законопроекта за допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

София, 14 март 1944 г.

МОТИВИ

към законопроекта за допълнение Закона за
Върховната сметна палата и за областните сметни палати

Г[оспо]да народни представители,

С решение № 6 от 5 февруари 1944 год. общото събрание на Върховната сметна палата намира, че с нищо не ще пострада предварителния и окончателния контрол, ако се даде право на сметните палати да допускат визата на пл[атежните] заповеди и тогава, когато те установят, че при извършването на разходите са допуснати някои формални нередовности без с това да е причинена вреда на държавата или учреждението. За целта Върховната сметна палата моли да се допълни устройствения закон на сметните палати.

Като Ви излагам горното, моля, г-да народни представители, да се занимаете с въпроса и да гласувате предложения Ви за целта законопроект за допълнение Закона за Върховната сметна палата и за областните палати.

София, март 1944 год.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: Д. Божилов

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 11, л. 23. Препис. Машинопис.
ЦДА, Ф. 173 К, оп. 6, а.е.2837, л. 3. Печатно.

№ 245

Закон за допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, приет от XXV Обикновено народното събрание през 1944 г.

София, 22 март 1944 г.

ЗАКОН

за допълнение на Закона за Върховната сметна палата
и за областните сметни палати

Параграф единствен. След чл. 42 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати се предвижда нов:

“Чл. 42 а. Сметните палати могат да визират платежни документи и тогава, когато при проверка на оправдателните документи намерят, че са допуснати формални нарушения, с които обаче, интересите на държавата или на съответните учреждения не са оцетени.”

Настоящият закон е приет от XXV-то Обикновено народно събрание, през петата му редовна сесия, в 35-то заседание, държано на 22 март 1944 г.

София, 22 март 1944 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Хр. Калфов

СЕКРЕТАР: [Ат. Цветков]

НАЧАЛНИК НА КАНЦЕЛАРИЯТА: ...*

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 11, л. 28. Оригинал. Машинопис. Печатно.
ЦДА, Ф.173 К, оп. 6, а.е. 2837, л. 10. Оригинал. Машинопис.

№ 246

Указ на княз Кирил Преславски, Богдан Филов и ген. Михов, регенти на България, за утвърждаване на Закон за допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

София, 24 март 1944 г.

У К А З

№ 17

В ИМЕТО НА НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО
С И М Е О Н П
С БОЖИЯ МИЛОСТ И НАРОДНА ВОЛА
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ
НИЕ, РЕГЕНТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ

Обявяваме на всички поданници на Негово Величество, че XXV-то Обикновено народно събрание, през V-та му редовна сесия, в 35-то заседание, държано на 22 март 1944 година, гласува и прие,

А Ние утвърдихме и утвърждаваме следния

Закон

за допълнение Закона за Върховната сметна палата и за
областните сметни палати

...

Настоящият закон да се облече в държавния печат, да се обнародва в Държавен вестник и да се тури в действие.

Изпълнението на настоящия указ се възлага на Председателя на Министерския съвет, Министър на финансите.

Издаден в София на 24 март 1944 година.

На първообразния собственоръчно написано:

“КИРИЛ КНЯЗ ПРЕСЛАВСКИ
Б. ФИЛОВ
ГЕНЕРАЛ МИХОВ”

Приподписал,

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ: Д. Божилов

*Първообразния указ е облечен
С Държавния печат и е регистриран
Под № 7924 на 27.Ш.1944 г.
(подп.) Пазител на Държавния Печат
Министър на правосъдието: Д-р К. Партов*

*Верно,
, Началник на гражд. отдел: Х. Пухлев*

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 11, л. 30 - 32. Препис. Машинопис. Печатно.

№ 247

Доклад от Кимон Георгиев, министър-председател, до Министерски съвет за освобождаване на д-р Христо Абаджиев от поста председател на Върховната сметна палата и назначаването на д-р Христо Иванов за председател на Върховната сметна палата.

София, декември 1944 г.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ

№
декемврий 1944 г.
София

До
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

ДОКЛАД

от МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ

ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Пред вид на това, че председателят на Върховната сметна палата г[осподин] Д-р Хр. Абаджиев е преминал пределната възраст, предлагам да бъде освободен от длъжност въз основа на чл. 15 от Закона за сметните палати.

Затова моля, Министерския съвет да приеме следното

ПОСТАНОВЛЕНИЕ:

Одобрява се, въз основа на чл. 15 от Закона за сметните палати, да бъде освободен от длъжност председателя на Върховната сметна палата г[осподин] Д-р ХР. АБАДЖИЕВ.

За председател на Върховната сметна палата се назначава Д-р Христо Иванов, досегашен член-съветник при Върховната сметна палата.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: К. Георгиев

На доклада има резолюция: “Одобрено. Министър-Председател: К. Георгиев 2.І.1945 г.”
“2 пост[ановление], прот[окол] № 1 от 2.І.1945 г.”

ЦДА, Ф. 136, оп. 1, а.е. 70, л. 4. Оригинал. Машинопис.

№ 248

Предложение от Кимон Георгиев, министър-председател, до Министерски съвет за приемане и одобрение освобождаването на Тодор Петков от поста съветник при Върховната сметна палата.

София, 3 януари 1945 г.

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

КАБИНЕТ

на

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ

№ 8.

София, 3 януарий 1945 г.

ДО МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Пред вид на това, че съветникът при Върховната сметна палата, Тодор Петков, е навършил пределната възраст, следва да бъде освободен от длъжност. Моля Министерския съвет да приеме следното постановление:

“Одобрява се да се освободи от длъжност, по пределна възраст, Тодор Петков, съветник при Върховната сметна палата.”

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: К. Георгиев

На документа има резолюция: “Одобрено. Министър-председател: К. Георгиев. 3.І.1945 г.” “1 пост[ановление], прот[окол] № 2 от 3.І.1945 г.”

ЦДА, Ф. 136, оп. 1, а.е. 71, л. 16. Оригинал. Машинопис.

№ 249

Препис-извлечение от протокол на Министерския съвет с постановление за назначаване на Ангел Христов, съветник при Върховната сметна палата, за представител на Палатата в комисия при Министерството на войната съгласно чл. 120 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията.

София, 1 февруари 1945 г.

[МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ]

[НА №] 2129/30.І.1945 год.

[ДО МИНИСТЕРСТВОТО НА]
ВОЙНАТА

Отдел доставки и поддържане

5-то [постановление на Министерския съвет,
взето в заседанието му от 1.ІІ.1945] г. ,
[протокол №] 21.

ОДОБРЯВА СЕ СЛЕДНОТО:

“В работите на комисията, предвидена по реда на чл. 120 - а от Закона за бюджета, отчетността и предприятията при Министерството на войната назначена с 1-то постановление на Министерския съвет от 13 март 1944 год., протокол № 57 назначава се за представител на Върховната сметна палата съветника Ангел Христов вместо досегашния ѝ представител - председател на същата Д-р Христо Абаджиев и заместника му - съветника Тодор Петков, начиная от датата на излизането на Министерското постановление.”

НАЧАЛНИК НА КАНЦЕЛАРИЯТА: ...*

Настоящото постановление не подлежи на обнародване в Д.В.

ЦДА, Ф. 136, оп. 1, а.е. 90, л. 7. Копие. Машинопис.

№ 250

Доклад от Кимон Георгиев, министър-председател, до Министерски съвет за освобождаване и назначаване на съветници при Върховната сметна палата и председатели и съветници при областните сметни палати.

София, 6 февруари 1945 г.

ДО МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

ДОКЛАД

от Председателя на Министерския
съвет, КИМОН ГЕОРГИЕВ

На основание чл.чл. 7 и 15 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, моля почитаемият Министерски съвет да одобри следното

ПОСТАНОВЛЕНИЕ:

I. ДА СЕ УВОЛНЯТ:

1) Георги Стоянов Петков, съветник при Върховната сметна палата, по пределна възраст; а в интереса на службата; 2) Павел Илиев Кораков, председател на Хасковската областна сметна палата; 3) Йосиф Ст. Петков, съветник при Софийската областна сметна палата; 4) Димитър Ст. Драгоев, съветник при Хасковската областна сметна палата; 5) Никола А. Дойчев³⁸³, съветник при Пловдивската областна сметна палата; 6) Коста Илиев Костадинов³⁸⁴, съветник при Видинската областна сметна палата; 7) Димитър Йорданов Драганов, съветник при Русенската областна сметна палата.

II. ДА СЕ НАЗНАЧАТ:

1) Йордан Василев Золотов, председател на Софийската областна сметна палата, за съветник при Върховната сметна палата; 2) Анатолий Петров Беров, председател на Варненската областна сметна палата, за съветник при Върховната сметна палата; 3) Константин Ангелов Ган-

чев³⁸⁵, председател на Бургаската областна сметна палата, за съветник при Върховната сметна палата; 4) Стефан Георг. Меракчийски, председател на Русенската областна сметна палата, за председател на Софийската областна сметна палата; 5) Димитър Николов Гаджалов, бивш председател на областна сметна палата, от с. Баракли, Демир Хисарско, за председател на Варненската областна сметна палата; 6) Павел Коларов, бивш председател на областна сметна палата, от гр. Русе, за председател на Бургаската областна сметна палата; 7) Владимир Несторов Попов³⁸⁶, бивш председател на областна сметна палата, от гр. Казанлък, за председател на Хасковската областна сметна палата; 8) Никола Станев Надленков³⁸⁷, съветник при Софийската областна сметна палата, за председател на Русенската областна сметна палата; 9) Ангел Д. Узунов, бивш съветник при областна сметна палата, от гр. Охрид, за съветник при Софийската областна сметна палата; 10) Стефан Ст. Вачшов, бивш съветник при областна сметна палата, от с. Присово, Търновско, за съветник при Русенската областна сметна палата; 11) Д-р Христо П. Гюлеметов³⁸⁸, бивш съветник при областна сметна палата, от гр. Стара Загора, за съветник при Хасковската областна сметна палата; 12) Андрей п[оп]Димитров³⁸⁹, контролор при Върховната сметна палата, за съветник при Софийската областна сметна палата; 13) Любен Кл. Станиславов³⁹⁰, контролор при Видинската областна сметна палата, за съветник при същата палата.-

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: К. Георгиев

На документа има резолюция: “Одобрено. Министър-Председател: К. Георгиев. 6.ІІ.1945 г.” “1 пост[ановление], прот[окол] № 24 от 6.ІІ.1945 г.”

ЦДА, Ф. 136, оп. 1, а.е. 93, л. 10. Оригинал. Машинопис.

№ 251

Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата за необходимия ценз на контролорите при областните сметни палати.

София, 2 март 1945 г.

ВЪРХОВНА СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ

№ 23/о.с.

гр. София, 2 март 1945 година.

С Ъ С Т А В:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:	Д-р Христо Иванов
СЪВЕТНИЦИ:	Ангел Христов
	Стоян Стойчев
	Никола Бочаров
	Йордан Золотов
	Анатоли Беров
	Константин Ангелов
СЕКРЕТАР:	Стоян Илиев

Докладва съветникът Ангел Христов.

По устно предложение на Председателя на Върховната сметна палата на общо събрание се постави за разрешение въпроса: могат ли да бъдат назначени на длъжност контролори при сметните палати, кандидати без да са прекарвали едногодишен стаж и изпит, като се имат пред-

вид разпорежданията на Нар[едбата]-закон за временно отменение служебния ценз по Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители?

За да се произнесе по този въпрос, Върховната сметна палата взе предвид следното:

Съгласно таблицата за длъжностите, заплатите и цензовете и възнагражденията на държавните служители, стр. 17, на длъжност контролор при областна сметна палата могат да бъдат назначавани кандидати, които притежават висше юридическо, финансово, търговско и математическо образование и са прекарали едногодишен стаж и издържали изпит, според разпорежданията на специалния правилник. За всички останали по-горни длъжности така също се изисква висше образование и служебен ценз състоящ се в прослужване известно число години в длъжност контролор или произходящите от нея длъжности, при постъпването на които така също се изисква служебен ценз, една година стаж и изпит.

С Наредбата-закон за временно отменение служебния ценз се отмени временно изисквания служебен ценз, предвиден в таблиците, като се запази стажа по тия таблици като в този случай служебния ценз се премахна временно само за първата степен на длъжността; при повишени в следващите по-горни степени служебния ценз се запази напълно, т.е. назначените кандидати без служебен ценз могат да бъдат повишени в по-горна степен за същата длъжност само след като прослужат в тая длъжност толкова години, колкото се изискват за следващата степен, като служебен ценз по таблицата. Обстоятелството, че в Нар[едбата]-закон се запазва служебния ценз за по-горните степени на една длъжност показва, че същият трябва да е на лице и за всички произходящи от нея по-горни длъжности, службата в които се поставя като служебен ценз за заемане на по-горната длъжност.

За длъжността контролор при областна сметна палата са предвидени три степени - III, II и I степен. За да бъде назначен един кандидат на длъжност контролор при областна сметна палата III степен, той трябва да има освен образователния ценз, и едногодишен стаж и изпит. Този служебен ценз се изисква и сега, при действието на Нар[едбата]-закон за временното отменени на служебния ценз, тъй като в него (закона) е изрично казано, че като се отменява служебния ценз, запазват изискванията за стажа по таблиците. Назначения на длъжност контролор при областна сметна палата кандидат, който е прекарал едногодишен стаж и е издържал изпита, може да бъде повишен контролор при областна сметна палата II степен само след като прослужи 4 години контролор III степен. За всички други по-горни длъжности, като контролор при Върховна сметна палата, секретар на областна сметна палата, ръководител на служба при Върховната сметна палата и пр. кандидата трябва да притежава изискванията в таблицата служебен ценз, тъй като този служебен ценз е поставен в зависимост от прослужването известно число години на служба контролор при областна сметна палата или като контролор по отчетността, за която, така също, съгласно таблицата, стр. 37, се изисква висше образование и едногодишен стаж и изпит.

По изложените съображения, Върховната сметна палата

РЕШИ:

На длъжността контролор при областна сметна палата III степен могат да бъдат назначавани сега само кандидати с висше образование, според таблицата, след като са прекарали едногодишен стаж и издържали изпит. За следващата втора и първа степен, както и за всички други по-горни длъжности в областните и Върховната сметни палати, могат да бъдат назначавани само кандидати, които притежават изискванията от таблицата образователен и служебен ценз.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: (п) Д-р Христо Иванов

СЪВЕТНИЦИ: (п) Ангел Христов

(п) Стоян Стойчев

(п) Никола Бочаров

(п) Йордан Золотов

(п) Анатоли Берков

(п) Константин Ангелов

СЕКРЕТАР: (п) Стоян Илиев

В Е Р Н О, ПРИ ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА,

ЦДА, Ф. 204, оп. 1, а.е. 36, л. 19. Препис. Машинопис.

№ 252

Доклад от д-р Христо Иванов, председател на Върховната сметна палата, до Кимон Георгиев, министър-председател, за изготвен проект на Закон за Върховната сметна палата и областните сметни палати.

София, 16 март 1945 г.

ВЪРХОВНА СМЕТНА ПАЛАТА
№ 2910
16 март 1945 г.
С О Ф И Я

ДО ГОСПОДИНА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
Т У К

ДОКЛАД

От председателя на Върховната сметна палата

ГОСПОДИНЕ ПРЕДСЕДАТЕЛЮ,

Законът за Върховната и областните сметни палати, като един от държавно-устройствените наши закони, който урежда материята относно върховния контрол на законодателната власт, респ[ективно] Народното събрание, върху изпълнението на държавния бюджет (чл. 105, т. 6 от Конституцията), е от голямо значение. Въпреки това, обаче, в миналото не всякога се е следяло, дали този закон не се нуждае от известно реформиране, с огледменящите се условия на живота. Поради това, казаният закон отдавна вече е остарял и не задоволява нуждите на времето. Ето защо, ако в миналото още една реформа в тази област е била наложителна, днес, след 9 септември, когато държавното ни управление коренно се обновява, тази реформа е неизбежна. Необходимо е един нов закон за Върховната и областните сметни палати, който да премахне непълнотите и недостатъците на действащия закон, които не само че не са малко, но са и пакостни.

По тия съображения, нека ми бъде позволено, Господине Председателю, да спра Вашето просветено внимание върху горното обстоятелство, на Вас именно, тъй като Вам е поверено ведомството на Върховната и областните сметни палати, в качеството Ви на мандатар в случая на Народното събрание, и едновременно да представя на Ваше усмотрение тук приложен проект за нов закон за Върховната и областните сметни палати, в съответните мотиви на който обстоятелствено са разгледани недъзите на сегашния закон, както и предимствата на предлагания проект. Проектът е одобрен от общото събрание на Върховната сметна палата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Д-р Христо Иванов

ЦДА, Ф. 136, оп. 1, а.е. 236, л. 22. Оригинал. Машинопис.

№ 253

Препис-извлечение от протокол на Министерски съвет с постановление за освобождаване на Кънчо Кънев от длъжност съветник при Пловдивската областна сметна палата.

София, 3 април 1945 г.

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ДО ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА

На № 3237/27.III.1945 г.

17- постановление на Министерския съвет,
взето в заседанието му от 3.IV.1945 година,
протокол № 56.

Въз основа на чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, освобождава се от длъжност съветника при Пловдивската областна сметна палата, Кънчо Г. Кънев.

С Е К Р Е Т А Р: Василев³⁹¹

ЦДА, Ф. 136, оп. 1, а.е. 125, л. 22. Препис. Машинопис.

№ 254

Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата с тълкуване кои неиздължения подлежат на опрощаване по силата на чл. 40 от Наредбата-закон за финансовата амнистия.

София, 14 юли 1945 г.

ВЪРХОВНА СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ

№ 87/о.с.

Гр. София, 14 юлий 1945 година.

С ъ с т а в:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Д-р Христо Иванов
СЪВЕТНИЦИ: Ангел Христов
Стоян Стойчев
Никола Бочаров
Йордан Золотов
Анатолий Беров
Константин Ангелов о.м.
СЕКРЕТАР: Александър Дамев

Докладва съветникът Ангел Христов.

По устното предложение на Председателя на Върховната сметна палата, общото събрание на последната се занима с тълкуванието на чл. 40 от Наредбата-закон за финансовата амнистия (Д.В. брой ...)[1]945 година).

Във връзка с приложението на тоя закон, могат да се породят следните спорни въпроси:

1. - Опрощават ли се неиздълженията, които произхождат от липси?

Тоя въпрос може да се повдигне поради това, че по Закона за опрощаване на глоби, лихви и неиздължения по разни закони (чл. 24) не се опрощаваха неиздълженията, които произхождат

от злоупотребления или липси. В чл. 40 от Закона за финансовата амнистия е казано, че не се опрощават неиздълженията, които произхождат от злоупотребления.

Липса, в обикновения смисъл на тая дума, значи изчезване на известна вещ (субстанция) по такъв начин, че да не може тя да се възвърне на своето място. Липсата, в този смисъл, е едно фактическо положение. В отчетно-правен смисъл, обаче, значението на това понятие е съвършено друго. За него няма определение в никой закон, защото то следва да се извлече по реда на тълкуването на съответните закони, които уреждат публичната отчетност, главно чл.чл. 73, 77 и 78 от Закона за б[юджета], о[тчетността] и предприятията и съответните текстове от Закона за финансовата инспекция и правилника за приложението му.

По силата на публично-правни законни разпоредби, отчетникът става носител на известни права и задължения. В това му качество, нему се поверяват суми, ценности и материали, при условие да ги пази, управлява и разходва винаги съобразно съответните закони, правилници и наредби. От тук следва да се извади определението на понятието “липса”, което може да се формулира така: Всяко количество от суми, ценности и материали, което е излязло от владението на отчетника не въз основа на законно установения за случая ред, е неоправдана липса. С други думи, липсата се обуславя от два елемента: 1) да е налице фактическото положение, т.е. излизането на субстанцията от владението на отчетника и 2) отчетникът да не може да даде сметка, т.е. да представи доказателства за изчезването на вещта. Иначе казано, липсата, в отчетно-правен смисъл, е материално-вреден резултат на незаконосъобразно действие, извършено от длъжностно лице-отчетник, при упражняване на служебни права. Следователно, неиздълженията, които произхождат от липси, се обуславят от превишаване на власт от страна на отчетника, т.е. от едно излизане извън рамките на закона, при упражняване на служебни права. Щом това е така, отчетническата липса следва, по аналогия, да се сравнява със съответните деяния по наказателния закон, а именно с престъпленията и нарушенията по служба. От това следва, че отчетникът ангажира за всяка липса не само своята гражданска отговорност, но в някои случаи - и наказателна отговорност по чл.чл. 319 и 421 от Наказателния закон. Трябва да се изтъкне, че, що се отнася до гражданската отговорност, при установени липси, не е нужно и не се изисква доказването на умисъл, а е достатъчно само установяването на фактическото положение, тъй като умисълът се предполага (аргумент за това се извлича и от чл. 24 от Закона за финансовата инспекция).

Изтъкнато така понятието отчетническа липса, следва да се приеме, че то се включва в понятието злоупотрепление, защото всъщност елементите на това последно понятие са тождествени.

Какво е “злоупотребление”? - И тук първият и характерен белег е, да е извършено деяние, противно на закона, и второ, деянието да е извършено от длъжностно лице на публичната власт, при упражняване на служебни права. В този смисъл е употребен терминът “злоупотребление” в чл. 303 от Наказателния закон.

Съгласно правната теория, “злоупотреблението” е налице всякога, когато длъжностно лице не действа съобразно даденото му от закона право и не съобразява своето поведение с целта, указана от закона. Ако това лице преследва друга цел, то злоупотребява, превишава властта си, при упражняване на служебните си права, т.е. излиза вън от пределите, които законът предварително му е очертал, с намерение да вреди.

В говоримия език, под “злоупотребление” обикновено се разбира престъпление, но това не е съобразно с научния език и правната терминология. Това смесение се прави, защото много често злоупотреблението е съпроводено и се слива с престъпни деяния.

Правното значение на понятието “злоупотребление” е неизпълнение на публично-правни задължения, произтичащи от закона, безразлично дали това неизпълнение влече само гражданска или гражданска и наказателна отговорност. Характерното в случая е, че не се касае до престъпно деяние, а до неизпълнение на задължение от публично-правен характер.

Научно разгледани, понятията “престъпно деяние” и “злоупотребление” се различават едно от друго. Едното е неизпълнение на задължения от публично-правно естество, при изпълнение на службата, от страна на длъжностно лице, а другото - нарушение на публично-правни норми, без да е нужно нарушението да е извършено непременно от длъжностно лице. Така, всеки гражданин подлежи на наказание, ако извърши нарушения на публично-правни норми из властта на наказателното право, а чиновникът ще извърши злоупотрепление, ако не спазва точно изискванията на закона, по силата на който той упражнява функции на орган на публичната власт, дори и тогава, когато не е извършил престъпно деяние. За неизпълнението на такива задължения, отговорността е гражданска или наказателна, според това, дали от неизпълнението е нанесена само щета, или пък е извършено и престъпление.

Предмет на отчетническото право е само гражданската отговорност. Злоупотреблението, също както и липсата, може, по аналогия, да се отнесе към престъпленията или нарушенията по служба по Наказателния закон. То може да бъде с материално-вредни последици, а може и да не бъде; с него могат да бъдат накърнени частни интереси или такива на публичната власт.

От казаното до тук следва да се приеме, че разлика между “злоупотребление” и “липса”, в отчетнически смисъл, не съществува, т.е., че тия две понятия в случая се покриват.

До това заключение се дохожда и при тълкуванието на чл. 78 от Правилника за прилагане Закона за финансовата инспекция.

Констатираните при ревизията щети, загуби и неправилно задържани, употребени или отклонени суми се наричат неиздължения. Неиздълженията могат да произхождат от грешки, опущения, липси (дефицити) и злоупотребления, или от неправилни и незаконни действия. Неиздълженията произхождат от липси (дефицит) и злоупотребление, когато длъжностното лице умишлено е проявило недобросъвестност, или когато самоволно избягва да изпълни задълженията си, възложени му по закона. От това се вижда, че Правилникът за приложение Закона за финансовата инспекция не прави разлика между “липси” (дефицити) и “злоупотребления”, тъй като и на двете тия понятия той дава едно и също определение, т.е. счита ги като деяния умишлени или самоволни, извършени от отчетника.

Ако се правеше разлика между тия две понятия, в правилника или закона би трябвало да бъдат дадени различни елементи за едното и другото понятие. При това положение, трябва да се приеме, че за липси става дума тогава, когато поверените на отчетника материали и ценности не са налице, и тяхното отсъствие от складовете, магазините и прочее не може да се оправдае по предписаните от законите и правилниците начини. За дефицит става дума тогава, когато отчетникът не може да оправдае липсата на известна сума. Най-сетне, за злоупотребление може да става дума тогава, когато отчетникът умишлено е изразходвал известна сума, материали или ценности не по реда, предвиден в съответните закони и правилници. Същественото е, че, както в единия, тъй и във втория и третия случай, отчетникът е действувал умишлено, или самоволно е избегнал да изпълни задълженията си, възложени му по закона. Ясно е, прочее, че и според законната терминология, липсата е равнозначеща на злоупотребление.

От казаното до тук следва да се извади заключението, че, макар в чл. 40 от Закона за финансовата амнистия да е казано, какво не се опрощават неиздълженията, които произхождат от злоупотребления, трябва да се разбира, че не се опрощават, така също, и неиздълженията, които произхождат от липси или дефицити.

2. - Опрощават ли се неиздълженията, произхождащи от раздаването на суми от касите на учрежденията под формата на аванси, във всички случаи, когато въобще има даден аванс?

Съгласно чл. 66 от Закона за б[юджета], о[тчетността] и предприятията, отпускането на суми в аванс става само на длъжностни лица за изплащане на разходи, извършени направо от учрежденията. Аванси могат да бъдат дадени на държавни служители за отиване в командировка, и то по силата на нарочно разпореждане на закона или правилника. Най-после, аванс може да бъде даден и на трети лица - недържавни служители, които са в договорни отношения с държавно учреждение, когато по силата на договора, държавата е задължена, при известни условия, да брой на предприемача аванс в определени срокове и размери. Във всички тия случаи, даването на аванс е едно закономерно действие, и затова отчетникът не може да бъде държан отговорен. Наредбата-закон за финансовата амнистия има предвид не тия аванси, а авансите, които са раздадени неправилно или погрешно. Във всеки случай, неправилно или погрешно дадените аванси трябва да са били получени от длъжностни лица, които са имали право да ги получат, или от частни лица, които са били в договорни отношения с държавата. Неправилността в раздаването на аванса може да се състои в това, че отчетникът го е дал по-рано или преди предприемачът да е бил извършил някои работи и пр. Погрешно даване на аванс има тогава, когато отчетникът е бройл сумата на длъжностно лице, или трето лице - предприемач, в по-голям размер от следущия се. Във всички тия случаи, съгласно чл. 40 от Закона за финансовата амнистия, отчетникът се освобождава от отговорност.

Отчетникът може да е дал аванс на едно длъжностно лице, което не служи в учреждение-то, към което се числи отчетникът, или пък на едно трето лице, което не се намира в договорни отношения с това учреждение и, следователно, и в двата случая отчетникът е знаел, че няма законни или договорни причини да се даде аванс, и, при все това, умишлено или своеволно той го е дал. В такива случаи не може да се говори за неправилно или погрешно даване на аванс, защото имаме едно умишлено действие, извършено при пълно съзнание от страна на отчетника, че

той извършва нещо незаконно. Неиздълженията, които биха произхождали от така дадени аванси, не се опрощават, те се включват в неиздълженията, които произхождат от липси или злоупотребления.

3. - Опрощават ли се неиздълженията и по отношение на третите лица, които са осъдени солидарно с отчетниците, както и третите лица, които са получили незаконно аванси от държавни учреждения?

Съгласно чл. 15 от Закона за финансовата инспекция и чл. 78 от Правилника за приложението му, неиздължение може да има само по отношение на отчетници, т.е. на длъжностни лица, на които са поверени държавни суми, материали и ценности.

Третите лица, - длъжностни или не, - могат да отговарят солидарно с отчетника, по силата на изричните постановления на чл. 17 от Закона за финансовата инспекция, чл. 56 от Закона за б[юджета], о[тчетността] и предприятията и др. Отговорността на тия лица, обаче, е субсидиарна. Те, по едно изключение от общото правило, прокарано в чл. 3 от Закона за гражданското съдопроизводство, се осъждат от сметните палати за сумите, получени от тях недължимо, неправилно или погрешно, или за проявена от тях груба небрежност, с която са станали причина да има неиздължение, или най-сетне, за участие или помагане на отчетника в неговата неправомерна дейност. В случая, макар и тяхната отговорност да е чисто гражданска, тя се установява от контролно учреждение или лице, а именно сметните палати или министърът на финансите.

Понеже опрощаването на неиздължението е един от способите за погасяване на задължението, то опрощаването не може да бъде допустното, освен при наличността на изрично законоположение в тоя смисъл. Такова законоположение в Наредбата-закон за финансовата амнистия няма, поради което трябва да се приеме, че, по силата на чл. 40 от същия закон, не се опрощават неиздълженията на третите лица, които са начетени солидарно с отчетници за получени от тях недължимо, неправилно или погрешно платени им суми, както и за дадените им и получени от тях чрез отчетник аванси, без законно основание.

4. - Кои неиздължения се опрощават, съгласно текста на чл. 40, гдето е казано: “включително по актове на Б.З.К.банка, независимо от техния размер”?

Текстът “включително по актовете на Б.З.К.банка” е поставен в края на изречението, в което се изброяват изчерпателно учрежденията, към които трябва да се дължат неиздълженията, подлежащи на опрощаване. Актовете на Б.З.К.банка не са учреждения, а документи. Учреждение е самата Б.З.К.банка, която се включва в понятието “други обществени учреждения”. Явно е, следователно, че текстът “включително по актовете на Б.З.К.банка” е поставен неудачно в края на чл. 40, вместо след изброяването на документите и актовете, с които могат да бъдат констатирани неиздълженията, подлежащи на опрощаване.

Съгласно чл. 28 от Наредбата-закон за Б.З.К.банка, банковите ревизори и директорите на клоновете, които се ползват с правата на финансови инспектори, съставяват актове за констатиране неиздължения, злоупотребления и други вреди на банката, причинени ѝ от нейните чиновници. Въз основа на тия актове, управителят на банката, или упълномощеното от него длъжностно лице, издава постановления, когато намери, че има неиздължения, злоупотребления и др., които постановления подлежат на обжалване пред Специалния съд при Върховната сметна палата. Освен актовете, за които става дума по-горе, по силата на чл. 51 от Наредбата-закон за Б.З.К.банка, последната, чрез своите инспектори и директори на клоновете, както и други надлежно упълномощени длъжностни лица, може да ревизира винаги, когато намери за добре, всички кооперативни сдружения в страната. В тия случаи, лицата, които извършват ревизиите, се ползват с правата на финансови инспектори. Въз основа на съставените от тях актове, издават се постановления, на общо основание, които постановления така също подлежат на обжалване пред Специалния съд при Върховната сметна палата.

От казаното до тук се вижда, че с актовете на Б.З.К.банка могат да бъдат констатирани от нейните чиновници неиздължения към самата банка, а така също и неиздълженията на служителите при кооперативните сдружения към последните. Щом това е така, пита се, дали по чл. 40 се опрощават и едните, и другите неиздължения, и дали думите “включително по актовете на Б.З.К.банка” не са били правилно поставени в края на текста на чл. 40 и това е направено нарочно, за да се даде възможност да се опростят всички неиздължения, безразлично дали те се дължат към Б.З.К.банка или към кооперативните сдружения.

От текста на чл. 41 се вижда много ясно, а особено от забележката към същия, че опрощаването по тоя закон не се отнася до частно-правните вземания на общините, общинските стопански предприятия, общинските и автономни учреждения и училищните настоятелства. Също-

то важи и по отношение на частно-правните вземания на държавата, което е видно от останалите разпоредения на закона. Въобще, с Народбата-закон за финансовата амнистия се опрощават всички глоби, лихви, неколкократно размери на разни данъци, такси и други публично-правни вземания, и то вземания на учрежденията, изчерпателно изброени в чл. 40. Същият закон няма нито едно постановление, по силата на което да се опрощават неиздължения в полза на частни лица, което изрично е подчертано и в чл. 41 буква "б", а именно, че се опрощават сумите по изпълнителните актове, освен тия, присъдени в полза на частни лица.

Кооперативните сдружения са дружества, съставени от неопределено число членове, които се учредяват с цел, щото чрез задружно извършване на работите, или чрез взаимността, да развие икономическите интереси на членовете си и да даде подтик на кредита, на земеделието, на индустрията и занаятите. От това определение на кооперативните сдружения, дадено в чл. 1 от Закона за кооперативните сдружения, се вижда, че те са частно-правни сдружения, които преследват изключително търговски цели и запазване интересите на своите членове. Тия сдружения не могат да бъдат включени в обществените учреждения, тъй като последните се създават със специален закон, преследват общи цели на всички или част от българските граждани, боравят с обществени средства и, което е по-важно, те са облечени с известна власт, която принадлежи на държавата, тъй като последната им е предоставила една от задачите, които си възлага самата държава.

Като се има предвид казаното по-горе, следва да се дойде до заключение, че опрощаването на неиздълженията, дадено с чл. 40 от Народбата-закон за финансовата амнистия, се отнася само до публично-правните вземания на държавата, общините, обществените учреждения и пр., но не и до вземанията на същите учреждения от частно-правно естество. Следователно, неиздълженията, констатирани с актове на Б.З.К.банка, които неиздължения се дължат от нейните чиновници към самата банка, ако не произхождат от злоупотребления и липси, се опрощават.

По отношение на неиздълженията в полза на кооперативните сдружения, понеже тия неиздължения са винаги от частно-правно естество, разпореденията на чл. 40 от Народбата-закон за финансовата амнистия са неприложими. С вмъкването на думите "включително по актовете на Б.З.К.банка" се е целело да се поясни, че се опрощават не само неиздълженията, за които са издадени или ще бъдат издадени постановления от Министъра на финансите, по присъди и решения на съдилищата, във връзка с ревизионни актове, съставени по Закона за финансовата инспекция, по Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати и Закона за б[юджета], о[тчетността] и предприятията или решения на сметните палати и Специалния съд, но и неиздълженията, които са констатирани с актове на Б.З.К.банка, ако са налице останалите условия, които се изискват от чл. 40.

5. - Могат ли сметните палати да прилагат служебно чл. 40 от Народбата-закон за финансовата амнистия, или това трябва да стане по писменна молба на заинтересования отчетник?

Според чл. 46, предвидените в закона опрощавания и други облекчения не се прилагат по отношение лицата, осъдени или които ще бъдат осъдени по Народбата-закон за съдене от Народния съд³⁹² виновниците за въвличане България в Световната война срещу съюзените народи и за злодеянията, свързани с нея. Следователно, за да може сметната палата да се произнесе, дали едно неиздължение се опрощава или не, трябва да има доказателства, че лицето, което е начетено, не е осъждано по споменатия закон. Понеже палатите не събират сами доказателства, последните трябва да бъдат представени от самия отчетник или от заинтересования. Поради това, налага се, по необходимост, да бъде подадена молба до сметната палата, придружена със свидетелство за съдимост, от оня, който иска да бъде приложен чл. 40 за даден начет.

По тия съображения трябва да се приеме, че сметните палати не могат да се сезират служебно с приложението на чл. 40 от Народбата-закон за финансовата амнистия, а това трябва да направят, само когато има подадена молба от отчетника или заинтересованите лица.

6. - Свързано ли е с някакви фатални срокове искането за прилагане на чл. 40 от Народбата-закон за финансовата амнистия и приложими ли са в случая разпореденията на чл. 73 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати?

Опрощаването на неиздължението е един от способите за погасяване на задълженията. Когато в специалния закон, с който те се опрощават, не са предвидени срокове, в които трябва да бъде направено искане за ползуване от това опрощаване, тогава искането не може да бъде поставено в зависимост от каквито и да било фатални срокове, освен от погасителните давностни срокове, предвидени в Закона за давността, ако той има приложение за случая.

В Наредбата-закон за финансовата амнистия не е предвиден срок за поискване на опрощаването. Поради това, поискването може да стане във всяко време. В случая не са приложими разпорежданията на чл. 73 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, понеже 5-годишният срок, за който става дума в него, се отнася само до поискване преглед на окончателно решение, а в случая не се касае до преглед на решение, а за опрощаване на неиздължения.

7. - С какво решение трябва да се произнасят сметните палати по молбите за прилагане чл. 40 от Наредбата-закон за финансовата амнистия - протоколно или юрисдикционно?

Както се каза и по-горе, опрощаването на неиздълженията е един от способите за погасяване на дълг. В Наредбата-закон за финансовата амнистия не е казано, че окончателните решения, присъди, постановления и пр. ще се обезсилват. Това не е било и необходимо, тъй като тия актове си остават; само че не се привеждат в изпълнение. Щом опрощаването на неиздълженията се отнася до изпълнение на същото, то сметните палати следва да се произнасят по такива искания с обикновени протоколни решения, с каквито обикновено се произнасят при всички спорове по повод изпълнението на окончателните им решения и

8. - Приложими ли са разпорежданията на чл. 40 по отношение на наследниците на починали отчетници и за кого трябва те да представят свидетелство за съдимост?

Опрощаването има за обект неиздълженията на начетени отчетници. Наследниците на починалия начетен отчетник, по силата на Закона за наследството, встъпват във всички права и задължения на своя наследодател. Ето защо, наследниците на един отчетник не са трети лица. Те се ползват от всички права и поемат всички задължения на своя наследодател; те отговарят, поради това, и за начетите на своя наследодател, но, на същото основание, те имат право да се ползват и от опрощаването.

Чл. 46 от Наредбата-закон за финансовата амнистия не допуска опрощаване по отношение на ония лица, които са осъдени или ще бъдат осъдени по Наредбата-закон за съдене от Народния съд и пр. Понеже пряк длъжник по неиздължението е самият отчетник, и понеже неговите наследници не могат да имат повече права, отколкото техния наследодател, то, за да може да се приложи опрощаването на известно неиздължение, трябва да бъде установено, че наследодателят не е бил съден и осъден от Народния съд. След неговата смърт правото на опрощаване следва да бъде поискано от наследниците му, които така също, трябва да отговарят на условията, предвидени в чл. 46, тъй като решението, постановлението и пр. се привеждат в изпълнение спрямо тях.

От казаното се дохожда до заключение, че при поискване приложението на чл. 40 от страна на наследниците на починал отчетник, наследниците трябва да представят свидетелство за съдимост, както за своя наследодател - починалия отчетник, така също и за себе си.

По изложените съображения и на основание чл. 29 т. 4 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, Върховната сметна палата

Р Е Ш И:

По чл. 40 от Наредбата-закон за финансовата амнистия:

1. - Не се опрощават, както неиздълженията, произхождащи от злоупотребления, така и неиздълженията, които произхождат от липси (дефицити);

2. - Опрощават се неиздълженията за суми, раздадени неправилно или погрешно под форма на аванси от касите на учрежденията, за които е реч, ако авансите са били дадени все пак на някое законно основание;

3. - Опрощават се само неиздълженията на отчетниците, но не и неиздълженията на осъдените солидарно с тях трети лица, включая и лицата, които са получили аванса, или когато самият отчетник се е незаконно обогатил с получената сума;

4. - Опрощават се неиздълженията по ревизионни актове на Б.З.К.банка, съставени само въз основа на чл. 28 от Наредбата-закон за Б.З.К.банка, т.е. само неиздълженията на банковите чиновници към самата банка за извършени от тях нарушения по служба, ако тия неиздължения не произхождат от злоупотребления или липси (дефицити), но не и неиздълженията, констатирани съгласно разпорежданията на чл. 51 от Наредбата-закон за Б.З.К.банка, които се дължат на кооперативните сдружения от служителите им, или трети лица;

5. - Приложението на този член става само по писмена молба на отчетниците или на заинтересованите техни наследници;

6. - Искането за опрощаване не е свързано с фатални срокове; за него не са приложими разпоредженията на чл. 73 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати;

7. - По молбите за прилагане на въпросния член, сметните палати се произнасят с протоколни решения; и

8. - Когато опрощаването се иска от наследниците на починал начетен отчетник, те трябва да представят свидетелство за съдимост, че не са осъждани от Народния съд, както за своя наследодател, така също и за себе си.

На първообразното подписали:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: (п) Д-р Христо Иванов
СЪВЕТНИЦИ: (п) Ангел Христов
 Стоян Стойчев
 Никола Бочаров
 Йордан Золотов
 Анатолий Беров
 Константин Ангелов
СЕКРЕТАР: (п) Александър Дамев³⁹³

В е р н о,

При ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА.
СЕКРЕТАР: (п) Александър Дамев

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 242, л. 2 - 7. Препис. Машинопис.

№ 255

Писмо от Съвета по законодателството при Министерство на правосъдието до Министерския съвет с бележки по проекта на Наредбата-закон за Върховната сметна палата и областните сметни палати.

София, 18 септември 1945 г.

МИНИСТЕРСТВО
НА ПРАВОСЪДИЕТО
Съвет по законодателството
№ 305
18. IX. 1945 год.
СОФИЯ

ДО МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
Т У К

На № 610/14.9.[1]1945 г.

По проекто-наредбата-закон за Върховната и областните сметни палати, Съветът по законодателството прави следните бележки:

1) Редакцията на т. 1 на чл. 26 е неясна. Той препраща към чл. 30, обаче, за решенията на областните сметни палати по този член е предвидено обжалване пред Върховната сметна палата (ал. III на чл. 30). Ако се касае за други решения на областните сметни палати, това трябва да се посочи по-конкретно.

2) В чл. 26 т. 5 е погрешно посочен в скоби чл.34.4.

3) Чл. 31 съдържа разпоредби, които се повтарят и в чл. 41.

4) В чл. 63 не са ясни думите в текста “още и по представените от касационната жалба нови документи”. Ще могат ли с касационната жалба да се представят нови доказателства щом ка-

то Върховната сметна палата не разглежда такива жалби по същество, а само поради допуснати нарушения на закона от областните сметни палати (чл. 61)?

5) Би следвало да се обсъди въпроса дали Върховната сметна палата не би могла да разгледа делата по същество, без да ги връща за ново разглеждане в други сметни палати.

6) По чл. 90. Изискването решението на Министерския съвет за уволняване на длъжностните лица, посочени в същия текст, да бъде одобрявано от народното събрание е неоправдано.

7) Приравняването на някои длъжностни лица посочени в чл. 95 с[ъс] съдиите, без да приравняват ценза на последните, е също неоправдано.

8) Ограниченията по чл. 97 ще следва да се ограничат само за длъжностните лица, които са натоварени с[ъс] съдебни функции.

9) По чл. 100-107: Тук ще следва да се предвидят само ония разпоредби, които съдържат някои отклонения от Закона за държавните служители.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЪВЕТА: Н. Христов³⁹⁴

ЦДА, Ф. 136, оп. 1, а.е. 236, л. 76. Оригинал. Машинопис.

№ 256

Мотиви към проекта за Наредба-закон за Върховната сметна палата и областните сметни палати.

[София, 2 ноември 1945 г.]

Мотиви на проекта за Наредба-закон за Върховната и областните сметни палати

Законът за Върховната сметна палата е един от най-старите закони в България, влязъл е в сила на 17 декември 1880 г. Това се дължи на обстоятелството, че той е от държавно-устройствен характер, тъй като с него конституционно се урежда материята за върховния контрол на законодателната власт, респ[ективно] Народното събрание, върху изпълнението на държавния бюджет (чл. 105, т. 6 от Конституцията). Преките изменения и допълнения, които този закон е претърпял, в сравнение с други наши закони от негова възраст, са много малко. Но затова пък, както и в много други наши закони, благодарение на една усвоена в миналото практика, косвено са правени доста изменения и допълнения, било с особени закони по други ведомства, било със закона за бюджета за държавата, без да се е държало сметка, че с това се накърнява целостта на една система. До 1925 г. са останали само две съществени изменения, а именно със законите за Върховната сметна палата от 8 февруарий 1883 година и 30 януарий 1885 година. В последния от тия закони на Върховната сметна палата се възлага контрола и върху отчетите на градските общини; а съгласно едно изменение на Закона за селските общини от 1886 година, Върховната сметна палата става апелативна инстанция за решенията на окръжните постоянни комисии по отчетите на същите общини. По този начин, работата на Върховната сметна палата се увеличава толкова много, че се е стигнало просто до едно затрупване, с което тя не е имала възможност да се справи, въпреки постоянното изменение на личния ѝ състав. Държавата е била принудена да разходва големи суми за наемане на грамадни помещения за архиви и документи, справки по които, впрочем, не е могло лесно да стават, поради което, от тогава още се е създадо убеждението, че Върховната сметна палата е типично бюрократично учреждение. И наистина, при това положение, отчетите са оставали непроверени понякога за 10 и повече години. Това е отнемало възможността да се следи, дали отчетниците своевременно или въобще представят отчетите си. По този начин, загубите за държавното съкровище, както и на изборните учреждения, стават големи, защото в повечето случаи не е било възможно да бъдат възстановявани сумите, които неправилно са били изразходвани или отклонявани: времето е отнемало тая възможност. Самите отчетници са бивали често злепоставяни и тормозени, поради обстоятелството, че те години под ред не са могли да узнаят резултатите от проверката на тяхните отчети; а напусналите длъжността си или тяхните наследници, не са имали законна възможност да освобождават гаранциите си за служба. Това нетърпимо безредие е наложило да се изостави, едва през 1925 година, дотогавашната система за устройството и контрола, упражняван от Върховната сметна палата. С новия за-

кон от 30 април същата година се прокарва началото на една децентрализация в работата на Върховната сметна палата, като голяма част от нея се прехвърля и разпределя между създадените с тоя закон областни сметни палати. Тогава областната сметна палата става инстанция по същество, от Върховната - предимно надзорна (въззивна и касационна) инстанция, която има за задача да уеднаквява практиката на областните сметни палати. Сега, макар и обсегът на контрола на сметните палати да е значително разширен, защото на тях се възлага да контролират сметките и на ред други обществени учреждения, както и да изпълняват функцията на първоинстанционна административна юрисдикция по всички ревизионни актове, работата се оправя несравнимо по-бързо, качеството се подобрява и, от друга страна, създават се големи улеснения за гражданите. Такова едно уреждане компетенцията на сметните палати има и такова предимство, че контролът става непосредствен, в смисъл, че голяма част от учрежденията, произвеждащи разходите, имат седалищата си там, където е и онова на областната сметна палата, или поне са много по-близо до областната, отколкото до Върховната сметна палата. Въпреки тия предимства, безспорно доказани от една десетгодишна практика, в началото на 1934 година, с чл. 35 от Закона за бюджета на държавата за 1933/1934 фин[ансова] година, е бил нанесен първият удар на тази система, като е била ограничена компетенцията на областните сметни палати, за сметка на Върховната сметна палата, в която наново се централизира контрола върху всички веществени разходи по бюджета на държавата и на управляваните от нея фондове. С това се прави един поврат към положението от 1925 година. Наистина, тази грешка скоро е била съзнана и поправена след 19 май 1934 година³⁹⁵, със Закона за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата от 24 ноември същата година. Но това положение не е траяло дълго, защото през месец май на следната година наново се изнемва от компетенцията на областните сметни палати контрола върху всички веществени разходи, и цялата тази работа се прехвърля пак във Върховната сметна палата. Така за втори път прибързано се накърнява системата на върховния контрол у нас. Грешката сега е по-голяма, защото, ако през 1925 година е било непоносимо задръстването на работата, тогава, когато броят на платежните заповеди общо по държавния бюджет е възлизал на 124 000 кръгло, или през 1935 година, когато този брой е достигнал цифрата 140 000, може да си представи човек колко по-лошо е положението днес, когато във Върховната сметна палата през последните години постъпват кръгло 300 до 320 000 платежни заповеди, заедно с техните документи, и какво ще бъде сега при един бюджет от 34 000 000 000 лева кръгло! Тази огромна работа или не ще се свършва своевременно от Върховната сметна палата, или, като ще се свършва със закъснение, качеството ѝ ще бъде под всяка критика. Ето защо, сега повече от всеки друг път се налага едно реформиране на Закона за Върховната и областните сметни палати, като се използва опита на миналото и подсказаните от живота нови нужди в това отношение. Реформата трябва да донесе не само бързина в работата, но контролът да бъде по-ефикасен, за да служи едновременно и като предпазно средство против разхищението на обществените средства. Независимо от това, такава една реформа ще отговори положително и на зова на държавата за икономии, защото тази реформа ще спести на държавното съкровище най-малко 3 000 000 лева (при един бюджет на сметните палати от 42 000 000 лева). Разхвърлена тази огромна работа, която сега от цяла България - от Силистра и Петрич, от Кърджалий и Видин - се стича във Върховната сметна палата, първо, ще подобри качествено работата; второ, ще създаде по-голяма бързина в управлението ѝ; трето, ще повлече съкращения в личния състав на Върховната сметна палата, като едновременно ще отреди на последната естественото ѝ място. Освен това, практиката от приложението на Закона за Върховната и областните сметни палати, както и нуждите на живота под[с]казват, че тоя закон се явява в известни отношения непълен и неотговарящ на духа на времето, особено на ерата след обновата на държавното ни устройство.

Такава една реформа е предмет на настоящия проект. С него се цели, главно: 1) да се осъществи възможно най-голяма бързина в оправяне на работата, преди всичко, във Върховната сметна палата, за която у гражданството (донякъде с право) е заседнало убеждението, че това е едно остарело бюрократично учреждение, незнаейки, разбира се, че причините за това се крият не в личния състав, а в системата за управлението му; 2) да се подобри качествено контрола, защото, при сегашните недъзи, работата в това отношение страда за сметка на количествената дейност; 3) да се установи една рационална система за подбор на служителите при сметните палати, което е от съществено значение, защото от тях доста зависи да пазят обществените средства; 4) да се установят особени устройствени и процесуални законни разпоредби за съда при Върховната сметна палата, тъй като досега това не е било направено, а тоя съд е от голямо значение за фиска и обществените интереси, защото той решава дела, интересите на държавата по които възлизат на много милиони; 5) да се изхвърлят от действащия закон известни разпоредби, които не са нуждни в него, тъй като материята е из областта на други закони, където е и уредена;

б) да се систематизира материята и се подреди закона в една по-стройна архитектура, което ще улесни всички, които боравят с него.

Казаното до тук се изяснява със следващите към всяка глава или отделен член мотиви.

I. Общи разпоредби и доклад на Върховната сметна палата до Народното събрание.

Всъщност в тази глава няма нищо ново, освен едно прегрупиране на материята и едно изясняване с оглед законът да бъде по-прегледен и по-ясен, особено що се отнася до материята, за която в действащия закон няма изрични текстове, и която е била оставена за уреждане от доктрината, или пък се е смятало, че тя се урежда с чл. 105 т. 6 от Конституцията и чл.чл. 126 и 127 от Закона за Върховната и областните сметни палати. Текстовете на чл.чл. 1, 2, 3, 6 и 7 на проекта съответствуват на чл. 3, 2, 126 и 127 от действащия закон. Новите текстове са ония на чл. 4 и 5 от проекта. С първия от тях се подчертава и ясно се определя държавно-правното положение на Върховната и областните сметни палати, а с втория се определя естеството на контрола, който сметните палати упражняват.

Мисълта на чл. 4 е, че Върховната държавна контрола е независима. Този принцип е прокаран във всички страни с демократични управления. В някои страни материята подробно е уредена в самите конституции, а в други - в законите за върховния държавен контрол, т.е. в съответните закони за сметните палати. Така, в чл. 47, т.2, на Полската конституция изрично се подчертава, че сметната палата е независимо учреждение. Подобни текстове има в конституциите на Чехословашката република, на бившата Австрийска република, в Белгийската, Италианската и други конституции. В чл. 1 на Закона за Върховната сметна палата на Румъния също така изрично се казва, че сметната палата е независимо учреждение. Независим е този контрол също така и в [ъв] Франция, Югославия, България и пр. Нещо повече, дори и в държави с неограничено монархическо управление, или с авторитарни режими, принципът за независимостта на този контрол е също така прокаран и спазен. Този контрол е независим, защото е атрибут на една от независимите власти в демократическите управления - на законодателната власт в нейната цялост. Той се упражнява от делегация именно в сила на тази власт. Чл. 105 от нашата Конституция установява атрибутите на Народното събрание, един от които е да преглежда сметките на Върховната сметна палата (т. 6), която е длъжна да му представя подробни изложения за изпълнението на бюджета. Поставайки това право на Народното събрание наред с правата му да обсъжда и гласува законопроектите, да обсъжда и гласува държавните заеми, да гласува данъците, да опрощава такива, да гласува бюджета на държавата и пр., явно е, че Конституцията е запазила за Народното събрание правото, то само да упражнява върховния контрол над приходите и разходите на държавата. До това заключение се идва и от тълкуването на чл. 127 от Закона за Върховната и областните сметни палати, според който, Върховната сметна палата изпраща годишния си доклад НАПРАВО в Народното събрание. До същия извод се идва и косвено, т.е. от разпоредбите относно назначаването, уволняването, несменяемостта и правата на висшия персонал в сметните палати във всички държави с демократични управления. Така, в някои държави председателят на Върховната сметна палата се назначава направо от държавния глава (Полша, Австрия); в други - само по постановление на Министър-председателя, който в случая се явява като мандатар на законодателната власт (Италия); в трети - по представление на Министерския съвет, който също се явява като мандатар на законодателната власт (Чехословакия, Румъния, Югославия). Съветниците се назначават или по представление на Министерския съвет, или по представление на Председателя на Върховната сметна палата, а някъде по решение на Министерския съвет, както е и у нас. А в Белгия председателят и съветниците се назначават направо от Камарата на депутатите. Уволнението във всички тия случаи става по същия ред. И за да се гарантира независимостта на тия органи по законодателната власт, респ[ективно] Народното събрание, същите почти във всички страни са несменяеми и приравнени по ранг и права със съдиите от върховните инстанции. В някои нови конституции се е отишло до там, че отговорността на председателя на Върховната сметна палата се уеднаквява с тази на министрите (Полша и Чехословакия). У нас също, съгласно чл. чл. 7 и 15 от действащия Закон за Върховната и областните сметни палати, председателите и съветниците се уволняват от длъжност от Народното събрание по мотивиран доклад от Министър-Председателя. Независимостта, впрочем, на контролните органи произтича и от самото естество на функциите, които те изпълняват. Контролът, за да бъде ефикасен, трябва да бъде независим. Затова, нито в частното право, нито в държавното има случаи, в които контролният орган да бъде подчинен на управителния.

Изяснението характера на контрола, упражняван от сметните палати, направено в чл. 5 на проекта, е сторено въ[в] връзка с материята по чл. 4, мотивите за които се изложиха по-горе; и второ, за да не става смешение на този контрол с контрола, който се упражнява от б[юджето-]к[онтролните] отдели, отделения и служби. Контролът, на тия последните учреждения е съвършено друг и различен от първия; той се упражнява от органи на Министъра на финансите, подчинени само нему; той следи за правилното приложение и изпълнение на годишния държавен стопански план, изразен в бюджета, като се съобрази с естеството на нуждите и преценява целесъобразността на разходите. Първото нещо, което се проверява от органите на този контрол, това е дали разходите са необходими, нещо, което сметната палата не следи и няма възможност да следи. Този контрол едновременно е и предварителен контрол, за по-голяма сигурност.

Така подредена и допълнена материята на глава I от проекта, тя веднага дава ясно и правилно понятие за устройството и характера на върховния държавен контрол.

II. Устройство и вътрешен ред.

В тази глава са събрани и систематизирани всички действащи законни разпоредби, отнасящи се до устройството и вътрешния ред на Върховната и областните сметни палати, с малки допълнения относно разпределението на работата по служби, което също не е уредено в закона, а става с решение на съответните съвети. Предвидени са така също и длъжностите, създадени в течение на ред години със законите за бюджета и със Закона за длъжностите, цензовете и пр. на държавните служители, които в сегашния закон не фигурират, тъй като той ги предхожда. Също отредено е място и за съда при Върховната сметна палата, устройството на който не е напълно уредено досега в закона. Същото може да се каже и за длъжностите на помощния персонал на този съд. Въпросът за заместване на председателя на съда никъде не е уреден, поради което случвало се е, работата да се спъва. Всичко това се урежда в проекта с чл.чл. 8 до 18 вкл. (а в действащия закон - чл.чл. 6, 14, 21 до 24, 26, 27, 30, 32 до 35, 37, 74 и 75). Изхвърлени са от тази глава и въобще от закона чл.чл. 20 и 25 от действащия закон като излишни. Защото, с първия от тях се урежда материя за правилника, а именно, че председателят ръководи заседанието и пр.; а във втория неудачно и не намясто се говори, че сметните палати издават решения върху сметките на отчетниците, същата материя за решенията на сметните палати е уредена подробно на друго място в закона.

III. Компетентия.

Съществените изменения и допълнения на действащия закон стават именно в тази глава. В чл.чл. 19 и 20 е изяснено какъв контрол упражняват сметните палати. Това е необходимо, за да не стават смешения на компетенции, каквито на практика са ставали. Така, имало е случай, когато контрольор от Върховната сметна палата е искал да върне на едно министерство платежна заповед, защото с нея се изплаща стойността на един портрет, мотивирайки се, че министерството можело и без такъв портрет. В случая, контрольорът е влязъл в ролята на орган на б[юджето-]к[онтролен] отдел, който има задължението да следи, дали разходът е нужен и целесъобразен. Органите на този контрол за целесъобразност тъкмо за това са приведени на служба при самите министерства и другите държавни учреждения, за да могат да преценяват, дали действително дадено учреждение, имайки кредит за известна цел, наистина има и належаща нужда да го използва. Контрольорът при сметната палата няма такова право; той проверява само, дали са спазени законните разпоредби относно произвеждането на разхода и дали документите от формална страна са редовни. Същото се отнася и до проверката на приходите.

По начало, сметните палати не упражняват материален контрол; последният е от компетенцията на Министъра на финансите. По изключение, обаче, допуснато е, палатите да извършват и такъв контрол, първо, когато се породи съмнение относно редовността на някой документ; и второ, за да се облекчат органите на материалния контрол, извършването на който представлява огромна работа, поради което именно те не могат своевременно да направят своите проверки над всички обществени учреждения в страната; но и в този случай контролът на сметните палати се ограничава само до известни учреждения, именно ония, които се отчитат пред палатите.

Чл. 21 урежда изчерпателно материята, която досега се урежда отчасти с особени закони. Проектът, с една обща разпоредба, включва всички тия случаи. Например, актовете на главния инспектор на църковните учреждения при Св. Синод; актовете на бившата ликвидационна коми-

сия за мини Перник и др. Изключени са, обаче, ревизионните актове за извършени ревизии на частни учреждения и лица; като например, ревизионен акт за извършена ревизия на един съсобствен дом, или на едно сдружение за спорт, на едно частно дружество с идеална цел и пр. В тия случаи, ако има констатирани неиздължения, последните могат да бъдат предмет на искове пред общите съдилища.

Чл. 22 възпроизвежда сегашния чл. 5, като го допълня, в смисъл, че Върховната сметна палата има право да иззимва част от работата на някоя или на повече областни сметни палати и да я върши сама, или пък да я възложи на една или повече други областни сметни палата, съобразно условията и естеството на работата. Нуждите на държавата често пъти налагат гласуване на специални кредити, делегирането и изразходването на които чрез всичките осем сметни палати би създавало на практика известни неудобства. Именно за да има законна възможност в такива случаи да прехвърля подобна работа от една на друга сметна палата или пък самата Върховна палата да я извършва, наложително се явява предлаганото с проекта допълнение. Тук ще се отнесат и разходите от поверителен характер. Този текст е от големо значение, защото той прави закона, що се отнася до компетенцията, много гъвкав. В даден момент, ако би се указало нужда от по-бързо ликвидиране на известна контролна работа, или пък с някой особен закон се създаде някаква нова контролна работа от компетенцията на сметните палати, Върховната сметна палата чрез тоя текст ще има възможност да се справи с нея, без да става нужда от изменение и допълнение на закона за сметните палати, в каквито случаи обикновено се накръпява системата на тоя закон.

Чл. 23 създава законна възможност за ускоряване проверката на някои малки отчети, като с решение на Върховната сметна палата се възложи също проверка на друг някой контролен орган от друго ведомство. Така, отчетите, състоящи се само от по няколко операции и свършено прости от гледна точка на проверката, биха могли, по изключение, да бъдат проверявани и от други контролни органи, като отчитането по тях ще става, разбира се, пак от сметните палати, които да издават решенията си въз основа на изложение от органа, който е извършил проверката.

Чл. 24 създава законна възможност за Върховната сметна палата да допуска, по изключение, извършване на разходи, без да се спазват известни законни условия и форми, и то само в случай на неотложни нужди. Например, в случай на обществени бедствия, когато е нужно да се действа бързо, или въобще на форс-мажор; или пък когато ползата от неспазване на известни законни условия и форми е явна и сигурна за държавното съкровище. Често пъти строгите форми на законите стават причина за ощетяване на държавното съкровище при извършване на държавни разходи. Например, когато известна доставка не отговаря точно на поемните условия, по действащите закони, тя не може да се извърши, макар и с известен отбив, компенсиращ това несъответствие. В такива случаи именно, ако ползата е явна, Върховната сметна палата, като най-върховен контролен орган, ще може да разрешава извършването на разхода и без спазване на известни условия; това би било практично и целесъобразно. Чрез този текст едновременно се прокарва и началото за носене отговорност от съответните върховни учреждения или шефове, които сега не биха могли да се скрият зад буквата на закона.

Чл. 25 възпроизвежда текста на сегашния чл. 38, като го допълва, първо, в смисъл, че се дава възможност и на шефовете на държавно-автономни учреждения да сезират Върховната сметна палата с въпроси от нейна компетенция; и второ, със забележката се изяснява в кои случаи може да става пререшаване на окончателно решени от Върховната сметна палата въпроси. Създаването възможност за шефовете на автономните учреждения да сезират направо Върховната сметна палата с въпроси от нейната компетентност е от полза за бързината в движението на преписката. Иначе, същите въпроси пристигат бавно във Върховната сметна палата, защото най-напред, по досегашния закон, следва да минат през съответното министерство. Например, запитванията на Св. Синод - чрез Министерството на външните работи и на изповеданията; ония на управителя на Б.З.К. Банка - чрез Министерството на земеделието и държавните имоти и пр.

Пререшаването на въпросите от Върховната сметна палата не може и не бива да става под натиск или по ходатайства и без ограничение, защото в такъв случай авторитетът на върховното контролно учреждение би пострадал, а независимо от това, създава се и излишна работа. Със забележката се изяснява в кои именно случаи може да се допустне ревизия на окончателно решение на общото събрание на Върховната сметна палата. Тази нужда е подсказана от досегашната практика.

Чл. чл. 26 и 27 разграничават въпросите, които са от компетенцията на общото събрание и на отделенията на Върховната сметна палата, като едновременно систематизират тая материя,

която в действащия закон е много пръсната. Независимо от това, за много от случаите в действащия закон не е строго определено, дали те подлежат на разрешение от отделение или от общото събрание. В такива случаи, Върховната сметна палата конкретно се е произнасяла въз основа на чл. 29 от сегашния закон. Това създава известни неудобства, тъй като не винаги практиката е последователна. (В действащия закон материята се урежда с чл.чл. 2, 5, 13, 29, 38, 43, 96, 97, 68 до 70, 126). По-важното в случая е, че с това систематизиране още един път се подчертава, какво, по начало, всички решения на областните сметни палати подлежат на контрол. Това е необходимо, тъй като в материята по отчетността често стават грешки, които или мъчно, или късно се откриват.

Чл. 28 също систематизира материята и я допълва, имайки пред вид създадената вече дългогодишна практика на съда при Върховната сметна палата и увеличението на компетенцията му, станало със закона за Б.З.К.банка - чл. 28, който предвижда въззивно обжалване на постановленията на тази банка по ревизионните актове за извършени ревизии на кооперативните сдружения. Този текст едновременно дава възможност за въззивно обжалване пред съда на решения и постановления и на други административни юрисдикции, чиито особени закони предвиждат или биха предвидели такова обжалване, и то без да става нужда да се изменя и допълва Закона за Върховната и областните сметни палати.

Чл. 29. Най-съществената реформа на проекта се прави именно с тоя и с чл. 32. Цялата тази огромна работа на Върховната сметна палата, свързана с упражняване контрол върху веществените разходи и така наречените лични парични възнаграждения по държавния бюджет, по бюджета на държавните фондове, на всички учреждения на публичната власт и на Столичната голяма община, се прехвърля в областните сметни палати, които сега проверяват само разходите за заплати по гореизброените бюджети, и то не по всички, тъй като заплатите по бюджета на Б.Д.Ж. и на Столичната голяма община се проверяват от Върховната сметна палата. Тази работа, както се вече каза, донася във Върховната сметна палата всяка година над 300 000 платежни заповеди, които се проверяват от 50 души контрольори, а сега, с увеличение броя на министерствата и кредитите по държавния бюджет, тази цифра вероятно ще се увеличи. По същите бюджети в 8-тях областни сметни палати постъпват всичко около 150 000 платежни заповеди за заплати, а там броят на контрольорите е 146 души. Явно е, че, като се разхвърли тази грамадна работа върху областните сметни палати, същата ще се извършва по-бързо и по-доброкачествено, а независимо от това, ще имаме и предимствата, които се изтъкваха по-горе. Сегашното положение наподобява онова от преди 1925 година. Защото, и сега, до бомбардировките, Върховната сметна палата имаше натрупани толкова документи по платежни заповеди, които тя проверява, че беше принудена да държи под наем за архива цял един бивш кино-театър, освен целия таван и други помещения от зданието, в което се помещаваше палатата; и сега в нея изостават непроверени отчети за повече от 4-5 години. Фактически сега Върховната сметна палата е изгубила значението си на върховна инстанция, както е било предвидено да бъде още в закона от 1925 година, и се е превърнала в най-голямата областна сметна палата в България. Съветниците при нея, задачата на които е да творят практика по тълкуването на законите относно обществената отчетност и да решават делата на съда при Върховната сметна палата, те запълват почти цялото си служебно време с подписване на платежни заповеди, особено в края на бюджетното упражнение, когато в палатата постъпват платежни заповеди и документи едва ли не с вагони.

Всички тия лоши последици и недъзи на една изкривена система се премахват, както се каза, с чл.чл. 29 и 32. Областните сметни палати, на които, като се увеличи малко контрольорския персонал, за сметка на Върховната сметна палата, ще могат да извършват контрола по веществените разходи бързо, ефикасно и с големи улеснения за гражданите, които няма да става нужда да идват от всички краища на България за справки във Върховната сметна палата. Независимо от това, с тази реформа ще се осъществяват и икономии по бюджета от заплати и наеми за тежки архиви. Тук може да се направи едно възражение, в смисъл, че, при констатирани грешки, платежните заповеди ще трябва да се връщат още един път в съответния б[юджето-]к[онтролен] отдел в София, с което ще се забавят значително. Това възражение, обаче, не може сериозно да се поддържа, тъй като платежните, които се връщат за изправяне на някакви грешки по тях, допуснати от органите, които са ги издали, съставят един минимален процент - до 5 на хиляда. Да се спъва работата на цяло едно ведомство за някакви изключения, това нито е разумно, нито практично, нито пък може да бъде оправдано от гледище на частните интереси, защото абсурдно е 995 души да търпят неудобствата за това, че в документите и книгата на 5 души са били допуснати грешки.

По същите съображения следва да бъде отдадена в компетенцията на областните сметни палати и проверката на всички отчети на учрежденията, които сега се отчитат пред Върховната

сметна палата или пред особени комисии. С оглед на тази реформа, са редактирани текстовете на чл.чл. 29 и 32.

Чл. 30 възпроизвежда материя, която сега се урежда с чл. 4, като я допълва, в смисъл, че всички спорове между разпоредители и изпълнители на бюджети се разрешават от областната сметна палата. Това е последица от реформата по предходния член. Освен това, на областните директори се дава възможност да правят запитвания по принципни въпроси във връзка с изпълнение на общинските бюджети. Това има голямо практическо значение, защото чрез областния директор ще се изясняват въпроси, по които няма да става нужда да се правят отделни запитвания от страна на изпълнителите на общинските бюджети, които запитвания често пъти са неуместни. По този начин тия запитвания ще се канализират и ограничат, защото отчетниците ще получават отговори на повдигнатите от тях въпроси от самия областен директор.

Чл. 31. Материята по тоя член се урежда в чл. 46 от действащия закон. С новия текст се прави една реформа също от големо практическо значение. Според действащия закон, за неоправданите в срок аванси, Върховната сметна палата издава решения за неиздължения на длъжностните лица, които са получили суми и не са ги оправдали в законния срок, въз основа на заповед на Министъра на финансите, която последният издава по донесение на контролните органи. Според новия текст, тия решения се издават от съответната областна сметна палата, а не от Върховната. Това е направено с цел да се даде възможност на начетените да обжалват тия решения. При сегашното положение, Върховната сметна палата издава решенията, без да има възможност да разгледа случая по същество, когато във всички други случаи сметните палати издават решения за неиздължения, след като предварително разгледат обясненията на начетения. Следователно, няма защо тук да се прави изключение; толкова повече, че, който издава решението, е властен, а, едновременно, и длъжен да разгледа случая по същество. Освен това, при сегашното положение, създава се, и то без нужда, двойна работа, която би могла да се избегне, като се задължат същите ония контролни органи, които донасят за неоправданите аванси на Министерството на финансите, да направят това до сметните палати, които и без това следва да облекат заповедта на Министъра на финансите в [въ] форма на решение. По тия съображения, проектът прави горната реформа.

Чл. 32. Тоя член урежда материята, която сега е уредена в чл. 4 на действащия закон. Главните мотиви за новото в тоя член се изложиха вече към чл. 29. В допълнение към тях, нуждно е да се изтъкне още: 1) по т.т. 3 и 4. Според Закона за Върховната сметна палата от 1925 година, отчетите на споменатите в тия точки учреждения са се проверявали от областните сметни палати. Отклонението от тоя ред е станало отпосле по силата на особени разпоредби, мотивите за които са, че естеството на работата изисквало да се проверяват на място от особени комисии. Това съображение съвсем не е основателно, особено за някои от тия случаи. Специалните комисии, чрез които, по силата на особени законни разпоредби, известни държавни или автономни учреждения се отчитат, се вербуват измежду висши длъжностни лица, които са, и без това, обременени от пряката си работа. Поради това, недопустимо е да им се възлага и такава контролна работа. И ако в това отношение има смисъл да се правят никакви изключения, те трябва да бъдат за проверка на такива отчети, представянето на документите по които би съставлявало голямо неудобство, било поради голямия им обем, било поради поверителния им характер, било най-после поради опасност да се повредят тия документи. Такива изключения може да се направят за Б[ългарска] Н[ародна] Банка, Б.З.К.банка, Народния театър; 2) По т. 5. Тази материя не е уредена в действащия закон. С проекта се попълва една празнота на закона: фондовете при държавните и общински учебни заведения, образувани от държавни или общински средства или дарения, използват обществени суми и материали. Поради това именно, и те следва да се отчитат пред сметните палати; 3) По т. 7. Отчитането на много отчетници става, съгласно особени действащи закони, от Върховната сметна палата. С проекта, тази компетенция се прехвърля върху областните сметни палати, по съображения на целесъобразност, и поради това, че по тоя начин няма да бъде накърнена устройствената система на тоя закон.

Чл.чл. 33 и 34 възпроизвеждат текстовете на букви “к” и “л” от чл. 4 на действащия закон.

Чл. 35. С т. 1 на тоя член се възпроизвежда текста на чл. 28, т. 2, от действащия закон. А т.т. 2 и 3 са нови. С първата от тях се цели да бъдат избегнати несъобразности при утвърждаване на общинските бюджети. Съгласно законите за градските и селски общини, бюджетите на тия последните се преглеждат, изменяват и утвърждават от областния директор, когато не надминават сумата 10 000 000 лева. От практика се знае, че не всякога областният директор разполага с подготвен персонал, който да владее материята по отчетните закони, така както служителите при сметните палати; вследствие на това, при утвърждаване на бюджетите, допускат се не-

съобразности, които създават затруднение при изпълнението на тия бюджети, а от тук - излишни пререкания между разпоредителите и изпълнителите на същите бюджети. Ето защо, едно предварително преглеждане, извършено от областната сметна палата, на бюджетно-проектите на градските и селски общини, които се утвърждават от областния директор, се явява полезно и целесъобразно. С т. 3 се систематизира материята, отнасяща се до функции на областните сметни палати, която материя сега се урежда с чл. 32 от Закона за б[юджета,] о[тчетността и] п[редприятията] и чл.чл. 89 и 91 от Наредбите-законали за селските и градски общини, които предвиждат проверка на всички квитанции, по които се събират приходи от държавни, общински и обществени учреждения.

IV. Производство.

Голямата част от материята в тази глава представлява едно възпроизвеждане на съответната материя по действащия закон, само че по-добре систематизирана и допълнена. Новото тук е прокарано в следните членове:

Ал. 2 на чл. 39 създава възможност за съкращаване и опростяване на работата, като отстранява излишно връщане на платежни заповеди, за да бъде отстранена от тях някаква явна фактическа грешка относно размера на сумата, и то само когато се плаща в повече. Такива грешки еднакво могат да бъдат изправени и от сметната палата.

Чл. 41 съкращава също една дълга процедура, като предвижда, решенията за неоправдани авансови суми да се издават направо от съответните сметни палати (вж. чл. 31).

Чл. 51. Практиката на палатите е показала, че не по всички ревизионни актове е удобно да се издават решения, защото понякога констатираните в тях нередовности са от формален характер, които се отразяват и в годишния отчет на отчетника, и по които отчетникът ще бъде, и без това, задължен с решение по проверка на годишния му отчет. Такова едно прибързано издаване на решение би имало за резултат едно двойно търсене на отговорност за едни и същи нередовности - един път с решението по ревизионния акт, което подлежи на обжалване пред съда при Върховната сметна палата, и втори път с решението на областната сметна палата по проверка на отчета, което подлежи на касационно обжалване пред Върховната сметна палата. За да се избегне такава една несъобразност, проектът предвижда отнасяне на такива ревизионни актове за съвместно разглеждане с отчета. Тоя въпрос и сега е уреден в горния смисъл, но не със закон, а с решение на Върховната сметна палата.

Чл. чл. 53 до 60 прецизират терминологията относно разните видове решения, които сметните палати издават, като систематизират и разпоредбите относно обжалването на тия решения.

Чл. 57 увеличава размера на сумата за случаите, в които областната сметна палата постановява окончателни решения по ревизионни актове, а именно на 3 000 лева, вместо, както е сега, 2 000 лв. Мотивът за това е, че 3 000 лева не представляват голяма сума.

Чл. 58. С тоя член се прави една съществена реформа, която се състои в това, че се дава възможност на държавата да обжалва, както неокончателните решения за начитане по ревизионни актове, тъй и ония за отчитане. По този начин обществените интереси ще бъдат по-добре обезпечени, защото ще има още една инстанция, която ще корегира евентуално допуснатите грешки на областните сметни палати в ущърб на държавното съкровище или на съответните обществени учреждения.

Чл. [чл.] 61 до 63 уреждат материята по касационното обжалване на решенията на областните сметни палати по проверка на отчети. С новите редакции, преди всичко, изчерпателно се изброяват касационните поводи, като се приспособява и терминологията на Закона за гражданското съдопроизводство, който се прилага по аналогия, въпреки че термините му не подхождат напълно за отчетните дела. Тук се узаконява и една практика на Върховната сметна палата, която, имайки предвид особения характер на отчетническите дела, които по същината си са от публично-правен характер (или поне имат такъв елемент), не се формализира като гражданските съдилища и допуска касиране на тия дела и служебно, в смисъл, че не оставя без последствие касационната жалба на отчетника само за това, защото в нея не са посочени всички касационни поводи. Върховната сметна палата, ако намери такива, макар и непосочени от касатора, може да касира решението. Във всички случаи, обаче, необходимо е да има подадена касационна жалба от начетения.

Чл.чл. 65 до 67 изчерпват и изясняват материята по прегледа на решенията на сметните палати. С новата редакция изяснява се, преди всичко, естеството на този вид преглед, който по действащия закон не е именуван с подходящ термин, а описателно се говори, че отчетникът имал право "да заяви писмено на сметната палата да разгледа отново отчета и документите му"... Освен това, с новите текстове се изяснява, че преглед се допуска не само на решения по проверка на отчети, но и на всички видове решения, които сметните палати постановяват. Изключват се, разбира се, решенията по ревизионни актове, които подлежат на обжалване и на преглед по друг ред - пред съда при Върховната сметна палата. Последният има вече установена практика по въпроса за прегледа на окончателните решения по ревизионни актове. С изяснението на материята, ще се тури край на нееднообразната практика от миналото на областните сметни палати, някои от които са допускали преглед и на решения по ревизионни актове по реда на прегледа за решенията по отчети.

В чл.чл. 68 до 72 са събрани съответните текстове относно процедурата на съда при Върховната сметна палата, които сега са прърснати в специални закони и този за Върховната сметна палата. Така разпоредбите на чл.чл. 68 и 69 се съдържат в чл. 76 от Закона за Върховната и областните сметни палати; ония на чл.чл. 70 и 71 и 72 - в чл.чл. 28, 24 и 29 от Закона за финансовата инспекция.

Чл. 73 прави една съществена реформа, която е последица от особена процедура и изключителната компетенция на съда при Върховната сметна палата. Решенията на областните сметни палати по ревизионни актове подлежат на въззивно обжалване само пред този съд. От друга страна, процедурата пред този съд прави отклонения от процедурата на общите граждански съдилища, главно в това, че не допуска като доказателства свидетелски показания, освен по изключение. Трето, в някои случаи за вещи лица по дела на този съд се допускат само квалифицирани експерти, какъвто е случая по чл. 28 от Закона за Б.З.К.банка, постановленията на която по въззив са подсъдни на съда при Върховната сметна палата, и в които случаи за вещи лица се допускат само служители при Б.Н.банка. Като се има всичко това предвид, следва да се дойде до извода, че гражданските иски по наказателни дела, възбудени по повод и във връзка с ревизионни актове, не следва да се разглеждат от общите съдилища. Първо, защото би се явило неравенство при разрешаване на такива иски, тъй като, както се каза, съдът при Върховната сметна палата не допуска всички видове доказателства, а процедурата на общите съдилища не прави такива ограничения. Поради това, може да се случи, щото по аналогични начети, единият съд да постанови осъдително решение, а другият - оправдателно. Второ, защото материята относно гражданската отговорност по ревизионните актове е от изключителна компетенция на областните сметни палати и съда при Върховната сметна палата, съгласно Закона за Върховната и областните сметни палати. Поради това, този съд за случая се явява като изключителен, извънреден, и онова, което е от негова компетенция, като иззето с особен закон от компетенцията на общите съдилища, не може и не бива да бъде подсъдно на тия съдилища, а само на него.

Чл. 74 узаконява създадената вече константна практика на съда при Върховната сметна палата. Тъй като в системата за устройството на инстанциите, които разглеждат ревизионните актове, няма по-горна инстанция от съда при Върховната сметна палата, по необходимост и целесъобразност в компетенцията на този съд се включва и прегледа на окончателните решения на областните сметни палати, а така също и прегледа на окончателните решения на самия този съд. Последният в случая влиза в ролята на касационен съд. Процедурата за тия случаи е она по Закона за гражданското съдопроизводство, с това отклонение, че срокът по чл. 541, т. 1, от казания закон се удължава от 2 на 6 месеца. Това се прави, предвид особения характер на тия дела, които имат, както се каза, и публично-правен елемент и по които набавянето на доказателства не винаги е във възможността на начетения, а е в зависимост от администрацията на държавните и обществени учреждения.

V. Пенз, назначаване, уволняване и несъвместимост поради родствени отношения за заемане на длъжности по ведомството на сметните палати.

Въпросът за персонала в сметните палати е от голяма важност, защото нему са поверени да пази от разточителство и злоупотреба държавните и обществени средства. С оглед да бъде запазен този върховен интерес, необходимо е, подборът на служителите при сметните палати да става по една подходяща за случая система. Първо, за служители в тия учреждения, преди всичко, трябва да бъдат допускани честни и добросъвестни лица, и второ, добре подготвени по материята, с която ще боравят. С оглед на това, законопроектът предвижда известни изменения и до-

пълнения на действащия закон относно ценза, повишаването и стабилитета на тия служители. Съществени изменения, що се отнася до ценза, се състоят в това, че, по проекта, за образователен ценз се предвижда само висше юридическо образование (в действащия закон се предвижда и висше образование по математика, финанси и търговия). Работата на ръководния персонал, както и на контролорите в сметните палати, се състои, преди всичко, в тълкуване и прилагане на разните фискални и административни закони, а много често и на съдебните. Затова именно, естествено и целесъобразно е, тоя персонал да бъде подбиран измежду лица с юридическо образование. Иначе ще има, както и сега има, отражение върху качеството на работата. Не е лишено от интерес, да се изнесе тук една статистика относно образователния ценз на ръководния и контролорски персонал днес при сметните палати. Общият брой на тия служители възлиза на 262 души. От тях само 87 души имат юридическо образование, 37 финансово, 83 търговско, 13 математика, 4 дипломация, 2 литература, 1 философия, 1 филология, 32 средно образование и 2 военно.

Що се отнася до служебния ценз, той остава почти същият, какъвто е и сега по действащия Закон за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители, с малки корекции относно броя на прослужените години, необходими за преминаване в по-горна длъжност; и второ, изхвърля се служебния ценз, придобит от сродни длъжности. Това е последица от измененията относно образователния ценз, тъй като в сродните длъжности по други ведомства, които дават право на служебен ценз по ведомството на сметните палати, не винаги се изисква юридическо образование, както и не винаги се изисква стаж, какъвто се изисква за служителите при сметните палати. По този начин, ведомството на сметните палати се обособява в това отношение в една йерархия, което е само в интерес на тази важна държавна служба. Не бива, както е било в миналото, в сметните палати да влизат и излизат проходящи хора: това се отразява зле на служебния морал, дисциплината и качеството на работата. Направена е една корекция и по отношение подбора за председател на Върховната сметна палата. На първо място, както е и по Закона за Върховната и областните сметни палати, за председател се назначава някой измежду съветниците при същата палата; на второ място - измежду председателите на областните сметни палати. Това дава възможност за избор между достатъчен брой подготвени хора. Това е направено и с оглед да има приемственост в тая служба, което е само в интереса на работата. Тук е уреден и въпросът за подбор на председател на съда при Върховната сметна палата (чл. 89). Според досегашната система, за председател на тоя съд се командирова по за една година член от Върховния касационен съд. По-рано пък се командироваше председател на отделение от същия съд. Опитът е доказал, че такава една система е съвсем непрактична и нецелесъобразна. Първо, защото се отнема един съдия от състава на В[ърховния] к[асационен] съд, което се отразява зле върху работата на тоя съд; второ, защото той идва неподготвен по тази специална материя, вследствие на което загубва доста време, докато се ориентира; трето, защото той гледа на тази служба като на някаква повинност, тъй като губи от практиката си в своя съд, и, поради това, с нетърпение чака да изтече срокът му, нещо, което се отразява лошо върху службата в съда при Върховната сметна палата. А работата в тоя съд, както се каза, е от голям материален интерес за държавата. Ето защо, по-целесъобразно е, да се назначава постоянен председател на тоя съд, и то измежду съдиите с ранг на председател на отделение при В[ърховния] к[асационен] съд. Той трябва да има такъв ранг, понеже членовете-съветници имат ранг на членове на Касационен съд. При такава една система, назначаването на председателя на съда следва да става по реда за назначаване председателите и съветниците на сметните палати, с тази разлика, че уволнението му не е нужно да става с одобрение на Народното събрание, тъй като председателът на съда на Върховната сметна палата е орган на съдебна власт, а не на законодателна.

Всички висши служители, според проекта, се назначават и уволняват по решение на Министерския съвет и по представление на Председателя на същия съвет, както е и по действащия закон (Вж. мотивите по глава I). Началническият и контролорският персонал се назначават със заповед от Министър-председателя, който и тук действа по делегация на Народното събрание. Назначаването и уволняването на тоя персонал следва да става по представление на Върховната сметна палата, която, имайки надзора над всички служители при сметните палати и атестации за всекиго по отделно от служителите при тия палати, ще може правилно да преценява тяхната подготовка и пр. Изключение е направено само за началник-отделение на държавното сметководство, който се назначава по представление на Министъра на финансите, тъй като същият началник едновременно извършва предварителен контрол върху разходите на сметните палати, поради което, в това отношение той е орган на Министъра на финансите (чл.чл. 92 и 120). Останалият персонал на сметните палати се назначава от съответните председатели на тия палати, както е и сега.

От предпоставката, че върховния контрол се упражнява от независими учреждения, логически и по целесъобразност следва, служителите на тия учреждения да бъдат приравнени по ранг и по права относно несменяемостта им и пр. с други подобни служители, каквито са съдиите. Така е предвидено в чл. 95 на проекта. Това е така и във всички други държави (Полша, Югославия, Румъния, Чехословакия, Франция, Белгия, Италия и пр.). Впрочем, и в действащия закон председателите и съветниците са приравнени със съдиите от Върховния касационен съд и апелативните съдилища (чл.чл. 6 и 14 от Закона за Върховната и областните сметни палати).

VI. Права, длъжности и отпуски на служителите по ведомството на сметните палати.

Материята в тази глава е уредена по същия начин, както и в действащия закон, като въпросът за отпуските прави изключение, в смисъл, че отпуските на председателите и съветниците се разрешават, вместо от Министър-председателя, от Председателя на Върховната сметна палата, който отблизо има възможност да следи положението на личния състав, както, Впрочем, е и сега. Тази практика сега е създадена, въз основа на специална заповед на Председателя на Министерския съвет, с която той е делегирал правата си в това отношение на Председателя на Върховната сметна палата. Председателят на Министерския съвет разрешава отпуски само на Председателя на Върховната сметна палата и на председателя на съда при същата палата, и то за повече от 10 дни, а до 10 дни тия отпуски се разрешават от общото събрание на Върховната сметна палата.

Ново в тази глава е разпоредбата на чл. 102, според която, председателите на сметните палати имат право да посочват свои заместници или заместници на съветниците, когато те или тия съветници се назначават в някаква комисия, по силата на особени някакви законни разпоредби. Системата на комисии, както се каза и по-горе по друг повод, не е за препоръчване, защото държавните служители се отклоняват от тяхната прека работа, която в такива случаи изостава и страда. Особено пакостно се отразява това, когато персоналът на известно учреждение е малък, а работата му е много, и когато за членове на такива комисии се вземат тъкмо от такива учреждения, и то често и не винаги за важни случаи. Такъв е случаят с висшия персонал на сметните палати. Измежду служителите на тия палати често се назначават за членове на разни комисии, без да се държи сметка, че прека им работа изостава. Освен това, много често заседанията на такива комисии се насрочват в работно време, което става причина понякога, сметните палати да нямат нуждния състав за отправяне на текущи работи. Като коректив на това положение се явява текстът на чл. 102 от проекта.

VII. Надзор над сметните палати.

В тази глава са възпроизведени текстовете на чл.чл. 95 до 97 от действащия закон, с известни редакционни поправки и съобразяване с измененията по проекта.

VIII. Дисциплинарна отговорност.

И в тази глава няма нищо повече от онова, което е предвидено в чл.чл. 98 до 125 на действащия закон, с тази разлика, че, вместо да се приповтарят законните разпоредби, които са установени за дисциплинарната отговорност в Закона за държавните служители и Закона за устройството на съдилища, проектът препраща към тия закони.

IX. Ред за сношение на сметните палати.

В тази глава е възпроизведена точно материята на чл.чл. 84 и 85 на действащия закон.

X. Бюджет и отчетност на сметните палати.

Тук е разработена материята, предмет на чл. 128 от действащия закон, като е запълнена една празнота на закона относно предварителния контрол за разходите по бюджета на сметните палати. Понеже държавния бюджет би се обременил, без нужда, ако се предвиди специална б[юджето-]к[онтролна] служба по ведомството на сметните палати, проектът предвижда, тази служба да се възложи на началника отделение за държавното сметководство при Върховната сметна палата, който в това отношение ще бъде представител на Министъра на финансите.

XI. Преходни и заключителни разпоредби.

Преходните и заключителни разпоредби са последица на реформите, прокарани в тоя проект, и са толкова ясни, че не се нуждаят от особени мотиви. Може да се обърне внимание само върху текста на чл. 121, според който, заварените на служба служители запазват правата си, придобити по досегашния закон. Мисълта на този текст е, че заварените от този закон служители по сметните палати ще могат да останат на служба, да бъдат повишавани и пр. наравно с ония, които отговарят на изисквания по тоя закон образователен и служебен ценз. А разпоредбата на ал. I от чл. 128 има за цел да даде възможност за предварително организиране на новите служби, които областните сметни палати ще завеждат във връзка с така наречената служба по авансите и упражняване окончателен контрол върху веществените разходи.

.....

По всички тия съображения, моля, да бъде приета Наредбата-закон за Върховната и областните сметни палати.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ:
Кимон Георгиев

ЦДА, ф. 136, оп. 1, а.е. 236, л. 23 - 43. Копие. Машинопис.

№ 257

Проект за Наредба-закон за Върховната и областните сметни палати.

София, 2 ноември 1945 г.

Проект.

НАРЕДБА-ЗАКОН ЗА ВЪРХОВНАТА И ОБЛАСТНИТЕ СМЕТНИ ПАЛАТИ

I. Общи разпоредби.

и доклад на Върховната сметна палата до Народното събрание.

Чл. 1. За цяла България има само една Върховна сметна палата, съ[с] седалище в София.

Чл. 2. Областни сметни палати има в следните градове: София, Пловдив, Търново, Видин, Русе, Варна, Бургас и Хасково.

Чл. 3. Областните сметни палати действуват в границите на административните области.

Забележка. Промени на тия граници могат да стават по решение на общото събрание на Върховната сметна палата, одобрено от Председателя на Министерския съвет.

Чл. 4. Върховната и областните сметни палати са колегиални и независими учреждения, образувачи самостоятелно ведомство.

Чл. 5. Върховната и областните сметни палати упражняват, от името на Народното събрание, върховен контрол по изпълнение бюджета на държавата и бюджетите на държавно-автомните учреждения, на общините, както и на други учреждения на публичната власт, особени-те закони на които предвиждат такъв контрол.

Чл. 6. Върховната сметна палата представя за всяка бюджетна година доклад до Народно-то събрание (чл. 105, т. 6 от Конституцията).

В доклада до Народното събрание се изнася резултата от операциите по изпълнението на бюджета на държавата, както и резултата от проверката на представените на сметните палати отчети от разните отчетници, заедно с подробни ведомости, както за прихода, така и за разхода по бюджета на държавата. В доклада се обръща особено внимание върху следното: 1) дали и превишен кредита по някой параграф на бюджета, и 2) спазени ли са разпоредбите на Закона за б[юджета], о[тчетността и] п[редприятията].

Въ[в] ведомостите към доклада се излагат отделно резултатите по прихода и по разхода на бюджета, както и нередовностите и неправилностите, които Върховната и областните сметни палати са установили по изпълнението на съответния бюджет, а така също и преобразованията или подобренията, които Върховната сметна палата намира за необходимо да бъдат въведени в държавната или обществена отчетност.

Чл. 7. Върховната сметна палата представлява доклада си по предходния член направо на Народното събрание. Тя е длъжна, обаче, да предаде на Министъра на финансите препис от доклада и ведомостите най-късно до 30 юний на годината, която иде след сключване бюджетното упражнение. Министърът на финансите, след като събере обясненията, които разните министри намират необходими да дадат по повод на изложените в доклада или ведомостите на Върховната сметна палата неправилности или забележки, разпорежда се за отпечатването им и ги представя в най-близката сесия на Народното събрание, заедно съ[с] законопроект за сключване на съответния бюджет.

II. Устройство и вътрешен ред.

а) Върховна сметна палата.

Чл. 8. Върховната сметна палата се състои от един председател, от четири до шест съветници, един началник отделение за държавното сметководство, един началник служба за държавното сметководство, един помощник началник отделение за държавното сметководство, един секретар, началници на служба, ръководители на служба, касиер-домакин и необходимия брой контрольори и помощен персонал. Броят на началниците, ръководителите, контрольорите и на помощния персонал се определя в бюджета.

Чл. 9. Върховната сметна палата има две отделения.

Всеки две години, в началото на месец януарий, общото събрание на Върховната сметна палата разпределя съветниците по отделения така, че един и същи съветник да не заседава последователно повече от две години в едно и също отделение.

Въ[в] всяко отделение заседават по трима съветници под председателството на председателя. Когато последният отсъствува или председателствува едното отделение, ако и двете заседават едновременно, другото отделение се председателствува от най-старшия съветник по служба.

Заседанията на отделенията се считат законни, когато присъствуват поне двама съветници и председателя или трима съветници, от които единият изпълнява председателската длъжност.

Двете отделения на Върховната сметна палата заедно съставят общото събрание на същата палата.

Председателят свиква общото събрание, когато намери за необходимо, или в определени дни и часове, а извънредно - когато стане нужда.

Заседанията на общото събрание се считат законни, когато присъствуват повече от половината членове и председателя.

Чл. 10. Когато председателят или съветниците се намират с лицето, заинтересовано от разрешението на въпроса от тяхната компетентност, в някое от отношенията, посочени в чл. 427 от Закона за гражданското съдопроизводство, те не могат да се произнасят по този въпрос, а са длъжни да се отстранят сами от неговото разрешение.

Чл. 11. Въпросите в заседанията се решават по мнозинство на гласовете. Когато гласовете се разделят по равно, възприема се мнението, към което се присъедини председателят.

Всеки съветник, при гласуване, е длъжен да изложи съображенията си.

Председателят събира гласовете, като почва от най-младия съветник по служба.

Съветник, който не е съгласен с постановеното решение, остава на особено мнение. Той е длъжен да изложи писмено в седмичен срок особеното си мнение, заедно съ[с] съображенията.

Чл. 12. При Върховната сметна палата се обособяват в отделни служби:

а) служба по пререканията и тълкувания на законите из кръга на компетенцията на Върховната сметна палата; 2) касационна служба; 3) служба за държавното сметководство; 4) секретариат и 5) касиер-домакинска служба.

Забележка. Подробностите по разпределението и вътрешния ред на работата въ[в] Върховната сметна палата се уреждат съгласно Правилника за вътрешния ред на сметните палати.

б) Съд при Върховната сметна палата.

Чл. 13. Съдът при Върховната сметна палата се състои от един председател, двама членове, секретар, подсекретар и помощен персонал.

Чл. 14. За членове на съда се избират в началото на всяка съдебна година от общото събрание на Върховната сметна палата двама измежду съветниците при същата палата. Едновременно общото събрание избира и други двама за запасни членове, които влизат в състава на съда, в случай на отсъствие, или когато някой от титулярните членове на съда е възпрепятствуван да вземе участие.

Забележка. Когато председателят на съда отсъства или е възпрепятствуван да изпълнява службата, замества го старшият член на съда.

Чл. 15. За вътрешния ред и деловодството на съда имат приложение разпоредбите, важещи за вътрешния ред и деловодството на общите граждански съдилища.

в) Областни сметни палати.

Чл. 16. Областната сметна палата се състои от един председател, трима съветници, а в София четирима, един секретар, един началник бюро за държавното сметководство, необходимия брой контролори и помощен персонал.

Чл. 17. Разпоредбите на чл.чл. 9 до 11 вкл. имат съответно приложение и за областната сметна палата.

Чл. 18. Работата в областната сметна палата се разпределя по служби както следва: 1) служба за окончателния контрол; 2) авансова служба; 3) служба по проверка на отчетите; 4) служба за ревизионните актове; 5) служба за материален контрол - ревизии; 6) служба за държавното сметководство и 7) секретар-отчетническа и домакинска служба.

Забележка. Подробностите по разпределението и вътрешния ред на работата в областната сметна палата се уреждат съгласно Правилника за вътрешния ред на сметните палати, а, при нужда, и по решение на съвета при палатата.

III. Компетенция.

а) Общи разпоредби.

Чл. 19. Контролт, който Върховната и областните сметни палати упражняват по реда на тоя закон, е формален, окончателен.

Чл. 20. Областните сметни палати упражняват и материален контрол в кръга на дадената им по настоящия закон компетенция.

Чл. 21. Областните сметни палати имат компетенция и на първоинстанционна административна юрисдикция по всички ревизионни актове, съставени от контролните органи, предвидени в чл. 87 от Закона за б[юджета], о[тчетността и] п[редприятията] , от контролните органи при областните сметни палати, както и от други контролни органи на публичната власт, ако това е предвидено в съответните особени закони, с изключение на ревизионните актове за извършени ревизии на учреждения или юридически лица от частен интерес.

Чл. 22. Върховната сметна палата може да възлага по отделно или на всички областни сметни палати контролна работа, в рамките на този закон, или да иземе част от редовната им работа. В последния случай, тя или я възлага на една или повече областни сметни палати, или пък я върши сама.

Чл. 23. Върховната сметна палата може да възлага, когато намери за целесъобразно, проверката и отчитането на някои разходи и на контролни органи от други ведомства с писмено съгласие на финансовия министър. Отчитането в тези случаи става въз основа на изложение от органа, който е извършил проверката.

Чл. 24. В извънредни случаи, Върховната сметна палата, в общо събрание, може да разрешава извършването на известни разходи без да спазва някои условия и форми, предвидени в Закона за бюджета, отчетността и предприятията, или тоя за сметните палати, ако това се налага от важни или неотложни държавни нужди, или е от явна полза за държавното съкровище, след писмено съгласие на финансовия министър.

Чл. 25. Върховната сметна палата, в общо събрание, по предложение на министрите, или по почин на председателя на палатата, или по искане на шефовете на държавните и автономни учреждения, се произнася по всички въпроси от нейна компетентност, които на практика пораждават съмнение или нееднакво се решават от областните сметни палати.

Тълкуванията на Върховната сметна палата в тия случаи са задължителни за всички разпоредители по бюджети, а така също и за отчетниците. Те служат за ръководство на областните сметни палати и се обнародват в държавен вестник, или в отделно издание на Върховната сметна палата.

Забележка. Ревизиране на тези решения може да се допустне по същия ред, само ако се открият обстоятелства, които са били неизвестни, по време на постановяване на решението.

б) Върховна сметна палата

Чл. 26. Общото събрание на Върховната сметна палата разглежда и постановява решения, освен в случаите по чл.чл. 3, 6, 14, 22-25, 34, 65, 66, 93, 109, 110, 116, 127, още и в следните:

1) по жалби против решения на областните сметни палати, с които последните са разрешили спорове между тях и съответните учреждения, възникнали въ[в] връзка с упражнявания от тия палати контрол (чл. 30);

2) по жалби против решения на областните сметни палати, постановени по повод запитвания на областните директори въ[в] връзка с изпълнение на общинските бюджети;

3) по жалби против решения на отделение при Върховната сметна палата, с които се потвърждават решения на областните сметни палати за отказ на виза по платежни заповеди (чл. 40);

4) по касационни жалби против решения на областните сметни палати по отчети, в случая на чл. 64;

5) по доклади на контролните комисии или съвети по проверка бюджетните разходи на Б.Н.банка, Б.З.К.банка и Държавните мини (чл. 32, т. 4);

6) по изложения за даване под съд на отчетници, когато се открие престъпно деяние, извършено въ[в] връзка съ[с] службата им;

Чл. 27. Отделенията на Върховната сметна палата разглеждат и постановяват решения:

1) по касационни жалби против решения на областните сметни палати по отчети;

2) по жалби против решения на областните сметни палати, постановени въ[в] връзка с неоправдави авансови суми (чл. 41);

3) по жалби против решения на областните сметни палати, постановени за неиздължения по чл. 56 от Закона за б[юджета], о[тчетността и] п[редприятията];

4) по жалби против определения на областните сметни палати за наложени глоби на отчетниците по чл. 82 от Закона за б[юджета], о[тчетността и] п[редприятията].

в) Съд при Върховната
сметна палата.

Чл. 28. На съда при Върховната сметна палата са подсъдни:

1) въззивните жалби против неокончателни решения на областните сметни палати, постановени по ревизионни актове;

2) въззивните жалби против постановления на Б.З.К. Банка (чл. 28 от Закона за Б.З.К. Банка);

3) въззивните жалби против всички решения или постановления на други административни юрисдикции, устройствените закони на които предвиждат такова обжалване;

4) молбите за преглед на окончателните решения на областните сметни палати, постановени по ревизионни актове;

5) молбите за преглед на влезли в законна сила окончателни решения на съда при Върховната сметна палата.

г) Областни сметни палати.

Чл. 29. Областните сметни палати упражняват окончателен контрол:

1) върху всички разходи в областта по бюджета на държавата, включително и тия по отделните бюджети на държавни учреждения и на фондовете, управлявани от държавата;

2) върху всички разходи на Столичната и на градските и селски общини, включително и тия на стопанските предприятия, стопанисвани от самите общини;

3) върху всички разходи по бюджетите на всички обществени учреждения на публичната власт, които тук не са изброени, и особените закони за които предвиждат такъв контрол.

Чл. 30. Областните сметни палати разрешават всички спорове, възникнали между разпоредителите и изпълнителите на бюджети, или контролорите в градските общини, въ[в] връзка с изпълнение бюджетите на ония учреждения, които те контролират съгласно предходния член.

Те се произнасят и по въпроси от тяхната компетенция, повдигнати от областните директори въ[в] връзка с изпълнение на общинските бюджети.

Решенията, които областните сметни палати постановяват в горните случаи, подлежат на обжалване пред Върховната сметна палата.

Чл. 31. Областните сметни палати следят за редовното оправдаване на авансовите плащени заповеди. За неоправданите суми постановяват решения, с които отговорните длъжностни лица се начитат както за неоправданата сума, така и с лихва - 1% месечно за цялото време на закъснението, за изтекли пълни месеци. Тия решения подлежат на обжалване пред Върховната сметна палата.

Чл. 32. Областните сметни палати проверяват:

1) отчетите, заедно с всички приходоразходни документи, за държавните приходи и разходи на отчетниците по паричната част в областта;

2) отчетите, заедно с разходооправдателните документи, по веществената част на завеждащите складове за държавни материали в областта;

3) изложенията или протоколите на съответните контролни органи, които проверяват, вместо палатите, отчетните книжа и документи на отчетниците по ведомствата на митниците, Българските държавни железници, телеграфо-пощенските станции, пощенската спестовна каса, пощенската чекова служба и държавния Народен театър, драма и опера, като, ако намерят за необходимо, изискват и проверяват самите документи;

4) отчетите на църковните учреждения, изброени в чл. 85 от Закона за б[юджета], о[тчетността и] п[редприятията], и на всички държавни и обществени учреждения на публичната власт, които, по силата на разни законни разпоредби, са се отчитали пред или чрез особени контролни комисии, съвети и други контролни органи, с изключение на Б.Н.Банка, Б.З.К.Банка и Държавните мини, отчитането на които става от Върховната сметна палата по реда, предвиден в устройствените закони на тия учреждения;

5) отчетите по прихода и разхода на фондовете при държавните и общински учебни заведения, образувани от държавни или общински средства и дарения;

6) отчетите по паричната и веществена части на Столичната и на градските и селски общини в областта, включително и тия по стопанските предприятия, стопанисвани от самите общини;

Забележка. Оправдателните документи за разходи, които предварително са били проверени от сметната палата, не се прилагат към отчета; вместо тях, прилагат се само визираните платежни заповеди.

7) Отчетите на всички обществени учреждения, които, по силата на особени законни разпоредби, са длъжни да се отчитат пред палатите (Върховната или областните сметни палати).

Въ[в] всички тия случаи, областните сметни палати постановяват решения, които подлежат на обжалване по реда на тоя закон.

Чл. 33. Областните сметни палати произвеждат чрез свои контролори ревизии по реда на Закона за финансовата инспекция на всички учреждения в областта, които се отчитат пред тях, поне веднаж в годината.

По актовете за тия ревизии, както и по ревизионните актове, съставени от контролните органи, предвидени в чл. 21, областните сметни палати постановяват решения, които подлежат на обжалване пред съда при Върховната сметна палата.

Чл. 34. Областните сметни палати представляват на Върховната сметна палата отчети за дейността си за всяка бюджетна година, като посочват трудностите и пречките, които са срещнали при прилагане на законите и наредбите, и изказват мнение за преобразованията или подобренията, които намират за необходими да бъдат въведени по отчетността на държавата, на общинските и на обществените учреждения.

Чл. 35. Областните сметни палати вършат и следното: 1) произнасят се за даване под съд на отчетници, когато се установи, че има извършено престъпно деяние въ[в] връзка съ[с] службата им; 2) преглеждат предварително бюджетопроектите на градските и селски общини, които се утвърждават от областния директор, преди утвърждаването им от последния, и дават мнение по тях; 3) заверяват всички квитанционни книги, по които се събират приходи от държавни, общински или обществени учреждения.

IV. Производство.

а) Окончателен контрол.

Чл. 36. Областните сметни палати визират издадените от Б[юджето-] к[онтролните] отделения и контролни служби по бюджета платежни заповеди, само ако има кредит за целта.

Кредитите се делегират от министрите или упълномощените от тях лица на второстепенните разпоредители чрез Върховната сметна палата, с кредитни писма в два екземпляра, единият от които се изпраща на съответната сметна палата, а другият - на второстепенния разпоредител.

Чл. 37. Платежните заповеди, издадени в района на една областна сметна палата и визирани от същата палата, се изплащат само от банковите клонове и агентури на Б.Н.Банка, включващи се в нейния район. След изплащането им, платежните заповеди се връщат на същата палата.

Чл. 38. За намерените нередовности при проверка на разходооправдателните документи, контролърът дава на надлежния съветник писмено изложение, което се разглежда по реда, предвиден в чл. 47 и след[ващите].

Чл. 39. Областните сметни палати могат да визират платежни заповеди и тогава, когато при проверка на разходооправдателните документи намерят, че са допуснати формални нарушения, с които, обаче, не се ощетяват интересите на държавата или на съответните учреждения.

Сметните палати могат да визират платежни заповеди и тогава, когато в тях се укажат фактически грешки относно размера на сумата, и то само в случаи, когато се плаща в повече, отколкото е следвало. В тия случаи, сметната палата извършва поправка, за което съобщава с особен формуляр на надлежното учреждение, което е издало платежната заповед, за да си вземе бележка от поправката.

Чл. 40. Когато областната сметна палата откаже да визираща някоя платежна заповед, второстепенният разпоредител, или лицето, което има право да получи сумата, може да отнесе въпроса чрез същата областна сметна палата, въ[в] Върховната сметна палата, която се произнася в отделение.

В горния случай, въпросът може да бъде отнесен чрез надлежния министър, или упълномощеното от него длъжностно лице, за окончателно разрешение от общото събрание на Върховната сметна палата.

Министерството на финансите може, по искане на надлежния министър, да внесе въпроса за повторно разглеждане в общото събрание на Върховната сметна палата, в който случай решението не подлежи на ревизиране.

Чл. 41. За неоправданите в определения срок аванси, отпуснати на длъжностни лица съгласно Закона за б[юджета], о[тчетността и] п[редприятията], областните сметни палати, по донесение на контролните органи, издават решения, с които задължават длъжностните лица да заплатят авансираните им суми, заедно с лихва в размер на 1% месечно за цялото време на закъснението, за изтекли пълни месеци.

Тия решения биват неокончателни и окончателни. Последните подлежат на обжалване пред Върховната сметна палата (чл. 27, т. 2).

Такива решения се издават за всички неоправдани авансови суми, независимо от начина на отпускането им: с платежна заповед, срещу временна разписка от Б.Н.Банка, или от касата на учреждението.

Областните сметни палати отбелязват в съответната книга номера и датата на окончателното решение, за оправдаване на аванса.

Върховната сметна палата, по донесение на областните сметни палати, съобщава на Министерството на финансите за издадените окончателни решения. Въз основа на тия съобщения, Министерството на финансите нарежда да се закрие сметката по тия аванси в надлежния бюджетно-контролен отдел или служба.

Чл. 42. Когато областните сметни палати установят, че има недължимо платени суми или предадени вещи на лица, които нямат право на тях, издават решения по реда на тоя закон, съгласно чл. 56 от Закона за б[юджета], о[тчетността и] п[редприятията]. Тия решения подлежат на обжалване пред Върховната сметна палата (чл. 27, т. 3).

б) Проверка на отчети.

Чл. 43. За непредставяне или несвоевременно представяне на отчети, които се проверяват от областните сметни палати, последните постановяват определения за глобяване на отчетниците, ако тия отчети не са били представени в сроковете, предвидени по съответните закони на страната. Тия определения подлежат на обжалване пред Върховната сметна палата (чл. 27, т. 4).

Чл. 44. Проверката на отчетите се извършва съгласно Правилника за вътрешния ред на сметните палати.

Чл. 45. Палатата, при нужда, може да иска от отчетниците обяснения за по-пълно изучаване на проверяваните отчети и документи.

Когато контролорът намери нередовности или неясности, които не позволяват да се провери отчета, той съобщава за това на председателя. Последният разпорежда да се повърне отчета, заедно с документите, на отчетника, като му се определя срок, в който трябва да го представи пълен и редовен.

Ако в тоя срок отчетникът не изпълни разпореденията на палатата, той се глобява съгласно чл. 43 от този закон, а отчетните книжа се изземват по административен ред.

Чл. 46. Когато контролорът установи, че има извършено престъпно деяние, или пък откритие дефицит, който надминава гаранцията на отчетника, докладва за случая на съветника, за да

бъде внесен въпросът за разглеждане в съвета на палатата. Ако съветът намери доклада за основателен, донася на Министерството на финансите, за да вземе последното мерки за обезпечаване дължимата от отчетника сума и да разпорежи за възбуждане на наказателно преследване, ако случаят е такъв.

Чл. 47. Когато контрольорът установи нередовности или неправилности, дава за тях изложение на надлежния съветник, което, след като бъде проверено, се докладва от последния в съвета на палатата.

Чл. 48. Ако съветникът намери, че отчетите и документите не са били проверени внимателно, възлага на друг контрольор да провери същия отчет.

Чл. 49. За невнимателно и неправилно проверяване на отчетите и документите, контрольорите подлежат на дисциплинарно наказание, независимо от материалната отговорност.

Чл. 50. Областните сметни палати, след изслушване докладите на съветниците по изложенията на контрольорите за проверка на отчети и документи, постановяват решения по реда на този закон, които подлежат на обжалване съгласно чл. 27, т.1.

в) Разглеждане на ревизионни актове.

Чл. 51. Ревизионните актове се разглеждат по доклад на един от съветниците на областната сметна палата.

Когато съветът намери, че ревизионният акт е непълен или неясен, тя го връща на съставителя му за допълване и разяснение.

Ако при разглеждане на ревизионния акт се установят неиздължения, които биха се отразили в годишния отчет на учреждението, и ако този отчет е вече постъпил в палатата, последната го отнася с определение за съвместно разглеждане с отчета.

Въ[в] всички други случаи, областната сметна палата постановява решения по ревизионните актове.

Чл. 52. За реда на разглеждане ревизионните актове и постановяване решения по тях имат съответно приложение Законът за финансовата инспекция и Правилника за приложението му, доколкото това не е уредено от настоящия закон.

г) Решения на сметните палати и ред за обжалването им.

Чл. 53. Сметните палати постановяват решения и определения. Решения се постановяват, когато делото или преписката се решават по същество, а определения - когато се решават странични въпроси, възникнали при разглеждане на делото или преписката.

Решенията на сметните палати биват юрисдикционни и протоколни.

Юрисдикционни решения се постановяват: 1) по ревизионните актове, 2) по проверка на отчети и освобождаване на гаранции, 3) по неоправдани аванси и недължимо получени суми или материали и 4) по касационните дела по отчети на Върховната сметна палата.

Юрисдикционните решения се издават в името на Държавния глава.

По всички други въпроси се постановяват протоколни решения.

Протоколните решения се вписват в особена книга.

Оригиналите на решенията и определенията се подписват от председателя, или председателстващия съветник, и от съветниците, които са взели участие в заседанието на съвета или отделението, и се приподписват от секретаря.

Преписите се подписват само от секретаря.

Чл. 54. Решенията на сметните палати биват неокончателни и окончателни.

Неокончателни решения се постановяват само за неиздължения. Окончателни решения се постановяват за издължения или за отчитане.

Неокончателни решения се постановяват, когато сметната палата намери, че отчетниците са допустнали нередовности при произвеждане на разходи, или при събиране на приходи. С тях сметните палати мотивирано обявяват отчетниците за неиздължени съ[с] сумите, които неправ-

вилно са били изразходвани, или са били събрани в по-малко, заедно 1% месечно лихва за изтеклите пълни месеци, ако в особените закони не е предвиден друг процент лихва. Лихвата се пресмята от деня на издаване неокончателното решение.

Забележка I. Лихвата за невнесени или несвоевременно внесени излишъци се изчислява от деня, когато е следвало да бъде внесен излишъкът, а за липси и дефицити - от деня на отклонението.

Забележка II. За неиздълженията на сума до 200 лева, по един отчет, отчетниците се освобождават от гражданска отговорност.

Окончателни решения за отчитане се постановяват, когато сметната палата намери, че отчетите и придружаващите ги документи са редовни. С тях палатата обявява отчетниците за отчетени пред държавното съкровище или пред касата на съответното учреждение, като отбелязва и надвнесените суми, ако има такива.

Окончателните решения за отчитане се изпращат на отчетниците, за да могат последните да се освободят от отговорност пред държавното съкровище или касата на съответното учреждение, както и за да могат въз основа на тях да искат сумите, които са надвнесени.

Чл. 55. Неокончателните решения на сметните палати се изпращат най-късно в месечен срок от датата на издаването им до кметовете, за да бъдат връчени на отчетниците. Връчването трябва да стане в срок от седем дни, срещу разписки, които се връщат незабавно на съответната палата.

Връчването на решенията става по реда на чл. 122 от Закона за гражданското съдопроизводство.

Забележка. Разноските за обнародвания в Държавния вестник въ[в] връзка с връчване на решенията, се прибавят към сумата на неиздължението и се събират заедно с нея.

За опущения и нарушения, извършени от съответните длъжностни лица въ[в] връзка с връчването на решението, председателят на палатата има право да налага глоба съ[с] заповед по реда на чл. 128 от Закона за гражданското съдопроизводство.

Чл. 56. Начетените лица са длъжни да изпълняват неокончателните решения в срок от два месеца, считано от датата на получаването, или да изпратят в сметната палата писмени обяснения или документи по констатираните неправилности, дефицити, липси и пр.

След изтичане на срока по предходната алинея, палатата издава окончателно решение:

а) за неиздължение(осъждане) на отчетника, ако той не е внесъл сумите, с които е бил начетен, ако не е представил обяснения, или ако дадените обяснения са неоснователни;

б) за отчитане, ако сумите по начета са внесени в държавното съкровище или в касата на съответното учреждение, ако са били отстранени нередовностите, за които е бил направен начетът, или ако той е неправилен.

Забележка. Отчетникът, по изключение, може да поиска продължение на този срок, ако представи уважителни за това причини. Ако тия причини бъдат уважени от палатата, последната може да му продължи срока, но не повече от месец.

Чл. 57. Решенията на областните сметни палати по ревизионни актове за неиздължения на сума до 3 000 лева, без лихвите за минало време, са окончателни и не подлежат на обжалване, а тия за сума по-голяма от 3 000 лева са неокончателни и подлежат на обжалване, чрез същата областна сметна палата, в срок от 15 дена, считано от деня на връчване препис от тях на задължените лица и на държавния адвокат, пред съда при Върховната сметна палата.

Необжалваните в казания срок решения влизат в законна сила и подлежат на изпълнение.

Чл. 58. Неокончателните решения по ревизионни актове за неиздължения, както и ония за отчитане на сума по-голяма от 3 000 лева, без лихвите за минало време, могат да бъдат обжалвани и от страна на държавата, респ[ективно] съответния държавен адвокат.

Областната сметна палата препраща обжалваното решение на съда при Върховната сметна палата с определение, в което изказва мнение по представените доказателства, ако има такива.

Чл. 59. Окончателните решения на сметните палати подлежат на изпълнение и се изпращат за тая цел на съответните данъчни управления. Последните, след изпълнението, са длъжни да върнат преписката на сметната палата, която следи за правилното изпълнение на решението.

Чл. 60. Изпълнението на решенията на сметните палати и на ония на съда при Върховната сметна палата става по реда на Закона за събиране на преките данъци.

д) Касационно обжалване.

Чл. 61. Окончателните решения на Областните сметни палати по отчети подлежат на обжалване по касационен ред, чрез областната сметна палата, пред Върховната сметна палата в срок от три месеца от получаването им от отчетника, ако последният намери, че областната сметна палата:

1) е нарушила или неправилно тълкувала закона; 2) е нарушила установените от законите формалности, които са толкова съществени, че, без тяхното опазване, решението не може да има сила на редовен контролен акт; 3) е нарушила определените от закона предели на ведомството или на властта си и 4) когато едно и също решение съдържа постановления, които си противоречат.

При касационната жалба се представя залог, съгласно чл. 526 от Закона за гражданското съдопроизводство.

Тия жалби се разглеждат в отделение на Върховната сметна палата.

Върховната сметна палата може да касира решението и служебно, ако тя установи, че има касационни поводи, които не са посочени от отчетника.

Изпълнението на окончателното решение на областната сметна палата, срещу което отчетникът е подал в законния срок касационна жалба, се спира само в такъв случай, когато отчетникът, срещу който се привежда изпълнението, представи надлежно обезпечение (чл. 528 от Закона за гражданското съдопроизводство).

За това обезпечение се представя в областната сметна палата съответен документ. Обезпечението служи изключително за удовлетворение на вземанието.

Чл. 62. Върховната сметна палата, след като разгледа жалбата, и ако я намери за основателна, отменява решението на областната сметна палата и: 1) или решава делото по същество, ако то е в положение да бъде решено и 2) или изпраща отчетното дело за повторно разглеждане по същество от друга сметна палата.

Чл. 63. При повторното гледане на делото по същество, втората палата разглежда и се произнася, освен по касираните пунктове на отмененото решение, още и по представените от отчетника нови документи, макар те да не са послужили като основание за отменяване на решението. В новото окончателно решение, обаче, се излагат и всички други неиздължения, констатирани от първата палата, които не са били обжалвани или, ако са били обжалвани, решението по отношение на тях не е било касирано.

Чл. 64. В случаите на чл. 62, ако втората палата, при същите данни и обстоятелства, намери, че касираното решение е правилно, тя издава ново окончателно решение за неиздължение, което изпраща въ[в] Върховната сметна палата, за да се произнесе, в общо събрание, окончателно по касационната жалба. В този случай, даденото тълкувание на закона от Върховната сметна палата е задължително за областната сметна палата.

В случаите на чл. 63, решението на областната сметна палата се връчва на начетения. Същото подлежи на касационно обжалване, на общо основание.

е) Преглед на окончателните решения -
протоколни и по отчети.

Чл. 65. Начетеният може да поиска от съответната сметна палата преглед на окончателното решение, ако след издаването му той е открил в сметките си грешки, или пък е намерил документи, които са му липсвали при постановяване на решението. В такъв случай, при писменната си молба отчетникът е длъжен да приложи всички документи или книжа, които са му послужили за повод и основание да иска преглед.

И в този случай изпълнението на окончателното решение на сметната палата може да бъде спряно от отчетника, ако представи документ за надлежно обезпечение, съгласно чл. 61.

Чл. 66. Преглед на окончателното решение по отчет или на протоколно решение може да се извърши и служебно, без оглед на това, в чия полза или вреда ще бъде резултатът от него, ако при п[р]оверяването на други отчети или документи се открие, че в по-първия отчет или в документите, по които е било постановено протоколното решение, съществуват грешки, опущения и пр.

Чл. 67. Въ[в] всички случаи, прегледът се допуска само в продължение на 5 години откакто е било връчено първоначалното окончателно решение, или е станало известно на заинтересованата страна протоколното решение, чийто преглед се иска.

ж) Производство на съда
при Върховната сметна палата.

Чл. 68. Производството на съда при Върховната сметна палата става по реда на Закона за гражданското съдопроизводство, доколкото с настоящия закон не се правят отклонения от него.

Чл. 69. Разпит на свидетели по делата, подсъдни на съда при Върховната сметна палата, се допуска само по начети, които са били основани на свидетелски показания.

Ако начетът е бил изграден въз основа на документи и свидетелски показания, разпит на свидетели се допуска само за ония неиздължения, които са основани също на свидетелски показания.

Чл. 70. Писменни доказателства по тия дела могат да бъдат представяни въ[в] всяко положение на делото.

Чл. 71. Констатациите на ревизионните актове имат пълна доказателствена сила, до доказване на противното.

Чл. 72. Наказателното преследване, възбудено по повод и въ[в] връзка с ревизионен акт срещу длъжностно лице, неиздълженията на което по същия ревизионен акт са предмет на дело при съда на Върховната сметна палата, не спира производството в тоя последния съд.

Ако наказателният съд постанови оправдателна присъда и обяви известни обстоятелства за неверни или фалшиви, въз основа на които съдът при Върховната сметна палата е постановил осъждането на длъжностното лице, последното може да поиска преглед на решението на съда при Върховната сметна палата по реда на Закона за гражданското съдопроизводство.

Чл. 73. Граждански иски, предявени по наказателни дела, възбудени по повод и въ[в] връзка с ревизионни актове, не се разглеждат от общите съдилища. А ако бъдат разгледани, решенията по тях нямат силата и значението на присъдено нещо пред съда при Върховната сметна палата.

Чл. 74. Преглед на влезлите в законна сила решения на областните сметни палати по ревизионни актове, както и на решенията на съда при Върховната сметна палата, се допуска и разглежда от тоя съд по реда на чл. 548 и след[ващите] от Закона за гражданското съдопроизводство, доколкото той може да има съответно приложение, и с тая разлика, че молбата за преглед по чл. 549, т. 1 може да бъде подадена в шестмесечен срок.

V. Ценз, назначаване, уволняване и несъвместимост поради родствени отношения за заемане на длъжности по ведомството на сметните палати.

Чл. 75. Всяко лице, което иска да заеме длъжност по ведомството на сметните палати, трябва да отговаря, освен на условията по Закона за държавните служители, и на изискванията по настоящия закон.

Чл. 76. За стажанти-контрольори се назначават лица, които имат завършено висше образование по право, стопанство, или финанси и администрация. Те се назначават със заповед от председателя на Върховната сметна палата.

Чл. 77. За контрольори при сметните палати се назначават лица, които имат ценза по таблиците към Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители (стр. 17, т.т. 3 и 4).

Чл. 78. За секретари или началници на бюра на държавното сметководство при областните сметни палати се назначават контрольори, които имат ценза за контрольор I степен.

Чл. 79. За секретар на Върховната сметна палата или ръководители на служба при същата палата се назначават контрольори, които имат ценза по таблиците към Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители (стр. 17, т.т. 7 и 8).

Чл. 80. За началници на служба се назначават лица, които имат ценза по таблиците към Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители (стр. 17, т. 9).

Чл. 81. За помощник началник отделение за държавното сметководство се назначава контрольор, който има ценза по таблиците към Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители (стр. 17, т. 6).

Чл. 82. За началник служба на държавното сметководство се назначава лице, което има ценза по таблиците към Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители (стр. 17, т.9).

Чл. 83. За началник отделение на държавното сметководство се назначава лице, което има ценза по таблиците към Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители (стр. 17, т. 11).

Чл. 84. За секретар, подсекретар и за всички други длъжности на помощния персонал при съда на Върховната сметна палата и при самата тая палата се назначават лица, които имат съответния ценз по таблиците към Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители.

Чл. 85. За съветници при областните сметни палати се назначават лица, които имат ценза по таблиците към Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители (стр. 17, т. 10).

Чл. 86. За председател на областна сметна палата се назначава лице, което има ценза по таблиците към Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители (стр. 17, т. 12).

Чл. 87. За съветници при Върховната сметна палата се назначават лица, които имат ценза по таблиците към Закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители (стр. 17, т. 13).

Чл. 88. За председател на Върховната сметна палата се назначава един измежду съветниците при същата палата, който е прослужил като такъв поне 5 години, или измежду председателите на областните сметни палати, които са прослужили като такива най-малко 8 години.

Чл. 89. За председател на съда при Върховната сметна палата се назначава лице измежду съдиите с ценз за председател на отделение при В[ърховния] к[асационен] съд.

Чл. 90. Председателят и съветниците при Върховната сметна палата, както и председателят и съветниците при областните сметни палати се назначават с указ, по решение на Министерския съвет и по представление на Председателя на същия съвет, а се уволняват по решение на Министерския съвет, подлежащо на одобрение от Народното събрание.

Чл. 91. Председателят на съда при Върховната сметна палата се назначава и уволнява с указ, по решение на Министерския съвет и по представление на Председателя на същия съвет.

Чл. 92. Началникът отделение за държавното сметководство, началникът служба за държавното сметководство, помощник началник отделение за държавното сметководство, началниците на служба, ръководителите на служба, се назначават и уволняват със заповед от Министъра на финансите, по представление на Председателя на Върховната сметна палата.

Чл. 93. Секретарят при Върховната сметна палата, секретарите при областните сметни палати, началниците на бюро, както и контрольорите при Върховната и областните сметни палати, се назначават, преместват и уволняват със заповед от Председателя на Министерския съвет, по представление на Върховната сметна палата - общото събрание.

Чл. 94. Всички останали длъжностни лица при Върховната и областните сметни палати се назначават и уволняват със заповед от председателя на съответната палата.

Чл. 95. Длъжностните лица по ведомството на сметните палати, които се назначават с указ, както и ония, които се назначават със заповед от Председателя на Министерския съвет или от Министъра на финансите, се приравняват по длъжност по чл. 137 от Закона за устройство на съдилищата, както следва: Председателят на Върховната сметна палата на председателя на В[ърховния] к[асационен] съд, председателят на съда при Върховната сметна палата на председател на отделение при В[ърховния] к[асационен] съд, съветниците при Върховната сметна па-

лата на членове на В[ърховния] к[асационен] съд, председателите на областните сметни палати и началникът отделение за държавното сметководство на подпредседател на апелативен съд, съветниците при областните сметни палати на членове на апелативен съд, началник служба на държавното сметководство и началник служба при Върховната сметна палата на подпредседател на областен съд, секретарят на Върховната сметна палата, ръководителите на служба и помощник-началника за държавното сметководство на член на областен съд, началникът бюро за държавното сметководство, секретарите на областните сметни палати и контрольорите I ст. при сметните палати - на околийски съдия, контрольорите II ст. на зам[естник] околийски съдия, контрольорите III ст. - на допълнителен съдия.

Чл. 96. Всички служители при сметните палати, при постъпването си на служба, полагат съответна клетва, съгласно съ[с] Закона за устройството на съдилищата и Закона за държавните служители.

Чл. 97. При една и съща сметна палата не могат да служат лица, които са: 1) роднини въ[в] възходяща и низходяща линия; 2) роднини по сребърна линия включително до 4 степен; 3) осиновители и осиновени; 4) сватове до 3 степен включително. Това не се отнася до служителите, които се назначават съ[с] заповед от председателите на сметните палати.

Чл. 98. Когато в течение на службата между длъжностните лица се създаде родство по точки 3 и 4 на пре[д]ходния член, пазят се следните правила: а) ако родството, което съставлява препятствие, се открие или възникне през течението на съвместното служене на председател или съветник, трябва да се премести съветникът, ако някой от сродниците доброволно не се съгласи на преместване; б) ако родството, което е пречка за съвместното служене, възникне от една страна между председателя и съветник, а от друга страна между контрольор и равни нему или по-горни длъжностни лица, преместват се последните.

Чл. 99. Когато между назначените при една и съща сметна палата длъжностни лица съществува родство по чл. 97, или се породи такова отпосле, те са длъжни най-късно до 10 дни от назначаването, или от пораждането на родството, да заявят за това обстоятелство на председателя на сметната палата, при която служат. Последният е длъжен незабавно да донесе на Министър-Председателя, за да бъде преместен единият от сродниците.

Измежду роднините се премества онзи, който по-късно е назначен на заеманата длъжност, или чрез оженването на когото е възникнало родството. Преместеният не може да се назначи на по-долна длъжност.

VI. Права, длъжности и отпуски на служителите по ведомството на сметните палати.

Чл. 100. Председателите и съветниците при сметните палати са длъжни, под страх на дисциплинарна отговорност, да следят най-зорко за допустнатите от служителите опущения, бавност или небрежно, или неумело изпълнение на възложената им работа.

За всяка нередовност по предходната алинея, председателите и съветниците са длъжни незабавно да уведомяват писмено непосредственото си началство, като посочват и съществуващите поводи за дисциплинарно преследване на длъжностното лице, което ги е допустнало.

Чл. 101. Председателите на палатите имат право, когато намерят за необходимо, да задържат съветниците и другите служители на работа в извънработно време, а така също и в неприсъствени дни.

Чл. 102. Председателите на сметните палати имат право да посочват свои заместници или заместници на съветниците, когато той или съветниците са назначени в някаква комисия по силата на особена законна разпоредба.

Чл. 103. Служителите при сметните палати са длъжни да пазят тайна по разискванията и изобщо по служба, както и да изпълняват точно служебните си задължения, предвидени в закона и правилника, и ония по Закона за държавните служители.

Чл. 104. На длъжностните лица от сметните палати се забранява да дават мнение и съвети на частни лица или учреждения по въпроси, които засягат материалните интереси на държавата или учрежденията на публичната власт, когато това не се изисква от служебните им задължения.

Чл. 105. Отпуски на председателя на Върховната сметна палата и председателя на съда при същата палата се разрешават до 10 дни от общото събрание на Върховната сметна палата, а за повече от 10 дни от Председателя на Министерския съвет.

Отпуски на съветниците при Върховната сметна палата, както и на председателите и съветниците при областните сметни палати, за повече от 10 дни се разрешават от Председателя на Върховната сметна палата.

Чл. 106. Отпуски на председателите на областните сметни палати до 10 дни се разрешават от съветите на същите палати.

Отпуски на съветниците при областните сметни палати до 10 дни се разрешават от председателите на същите палати.

Чл. 107. Отпуски на всички останали длъжностни лица при Върховната и областните сметни палати се разрешават от съответните председатели на палатите.

VII. Надзор над сметните палати.

Чл. 108. Върховната сметна палата упражнява надзор над всички областни сметни палати.

Чл. 109. Когато Върховната сметна палата, при разглеждане на дела и въпроси, отнесени до нея от областните сметни палати, установи нередовности в разрешаването на тия дела и въпроси, тя прави, с особено определение, за първи път, напомняне, а в случай на повторение или за по-значителна неправилност, тя, ако намери повод за дисциплинарно преследване, внася въпроса въ[в] Висшия дисциплинарен съвет.

Чл. 110. По нареждане на Председателя на Министерския съвет, или по почин на Върховната сметна палата, когато тя намери за нужно, извършват се ревизии на областните сметни палати. Ревизиите се извършват от председателя или от посочен от него съветник при Върховната сметна палата.

В доклада за извършена ревизия на областна сметна палата трябва да се изнесе: дейността на длъжностните лица при ревизираната палата и начина, по който те прилагат законите и изпълняват служебните си задължения; да се посочат мъчнотиите и пречките, които спъват точното прилагане на законите, и дейността на длъжностните лица, както и мерките за подобрене, които ревизията намира за необходими, а така също и нарушенията по служба, допустими по-отделно за всяко от длъжностните лица при ревизираната палата.

Върховната сметна палата, в общо събрание, се произнася по доклада, като, ако намери основание, възбужда дисциплинарно преследване срещу провинените длъжностни лица.

VIII. Дисциплинарна отговорност.

Чл. 111. Дисциплинарната отговорност на длъжностните лица при сметните палати се урежда по реда на Закона за държавните служители, доколкото с настоящия закон не се правят отклонения от него.

За производството по дисциплинарни дела имат съответно приложение и разпоредбите относно дисциплинарната отговорност от Закона за устройството на съдилищата.

Чл. 112. При всяка областна сметна палата и при Върховната сметна палата се учредява по един дисциплинарен съвет, на който са подсъдни дисциплинарни дела, възбудени срещу служителите на тия палати, които се назначават съ[с] заповед.

Чл. 113. Дисциплинарният съвет по предходния член се състои от двама съветници и председателя, в областните сметни палати, и от трима съветници - въ[в] Върховната сметна палата. Съветниците - членове на дисциплинарния съвет при Върховната сметна палата се избират от общото събрание в началото на всяка година с тайно гласуване, а тия в дисциплинарния съвет при областната сметна палата се посочват от Председателя на същата.

Чл. 114. При Върховната сметна палата има и висш дисциплинарен съвет, който се състои от председателя на същата палата и трима съветници, избирани едновременно и по реда, предвиден в предходния член.

Тоя съвет не може да заседава в състав по-малък от трима души, включително и председателя.

Чл. 115. Висшия дисциплинарен съвет разглежда дисциплинарните дела, заведени срещу всички служители по сметните палати, които се назначават с указ, както и всички жалби против решенията на дисциплинарните съвети при Върховната и областните сметни палати.

Решенията на висшия дисциплинарен съвет са окончателни и не подлежат на никакво обжалване.

Чл. 116. Дисциплинарното преследване срещу служители, които се назначават с указ, се възбужда по определение на съвета на съответната палата, или по предложение на Министър-Председателя, а срещу другите длъжностни лица - по предложение на председателя на съответната сметна палата.

IX. Ред за сношение на сметните палати.

Чл. 117. Сметните палати се отнасят, както помежду си, тъй и с местата или лицата от другите ведомства, непосредствено.

Чл. 118. Върховната сметна палата се отнася до областните сметни палати с предписания, а от тях получава представления, а с неподведомствени ней места и лица - чрез отношения.

X. Бюджет и отчетност на сметните палати.

Чл. 119. За разходите на Върховната сметна палата, на съда при същата палата и на областните сметни палати се съставя отделен годишен бюджет, който се включва в общия бюджет на държавата.

Председателят на Върховната сметна палата е разпоредител с кредитите по бюджета на сметните палати.

Чл. 120. Предварителният контрол върху разходите на сметните палати се извършва от Б[юджето-]к[онтролния] отдел при Министерството на финансите, а окончателният - на общо основание от областните сметни палати.

XI. Преходни и заключителни разпоредби.

Чл. 121. Длъжностните лица при сметните палати, заварени от тоя закон по служба, запазват правата си, придобити по досегашния закон.

Чл. 122. Висящите дела на съда при Върховната сметна палата, както и ревизионните дела при областните сметни палати, се разглеждат по досегашния ред.

Непроверените и неокончателно проверените отчети въ[в] Върховната сметна палата по прехраната на хора и добитък се изпращат на съответните областни сметни палати.

Чл. 123. Непроверените и неокончателно проверените отчети за минали години, които до сега се проверяваха от особени контролни комисии, съвети и др. подобни контролни органи, и които по тоя закон подлежат на проверка от сметните палати, се изпращат на съответните палати, надлежно описани.

Чл. 124. Особените контролни комисии, съвети и др. контролни органи, чрез или пред които, по силата на особени законни разпоредби, се отчитаха някои държавни и обществени учреждения на публичната власт, престават да действуват.

Чл. 125. Разпоредбите на закона за унищожаване старите документи и книжа, проверявани от Върховната сметна палата, имат приложение и за областните сметни палати.

Чл. 126. С влизането на тоя закон в сила, председателят на съда при Върховната сметна палата почва да получава заплатата си по бюджета на Върховната сметна палата. Нужният кредит за това се взема от икономии по същия бюджет, които ще се получат вследствие съкращението на известен брой длъжностни лица, което ще се наложи по силата на настоящия закон.

Кредитът по бюджета на Върховния касационен съд за заплата на председателя на съда при Върховната сметна палата остава като икономия на същия бюджет.

Чл. 127. Устройството на службите, вътрешния ред и деловодството в сметните палати се урежда с Правилника за вътрешния ред на сметните палати, одобрен от общото събрание на Върховната сметна палата.

Чл. 128. Този закон влиза в сила от деня на обнародването му в Държавен вестник, с изключение на прехвърлянето на службите по авансите и окончателния контрол от Върховната в областните сметни палати, което ще стане последователно, в зависимост от организирането на тия служби в областните сметни палати.

Съкращенията и прехвърлянето на част от служителите при Върховната сметна палата в областните сметни палати, което законът ще наложи, се извършват съ[с] съответни заповеди на Председателя на Министерския съвет, на Министъра на финансите и Председателя на Върховната сметна палата, според това, дали същите се назначават от Министър-председателя, Министъра на финансите или от председателите на сметните палати.

Броят на служителите, с който съответно се увеличава персонала на всяка областна сметна палата, за сметка на съкращенията въ[в] Върховната сметна палата, се определя от общото събрание на Върховната сметна палата.

Необходимите кредити за заплати на преместените служители от Върховната сметна палата в областните сметни палати се вземат от кредита за заплати по бюджета на Върховната сметна палата и се прехвърлят на общо основание.

Чл. 129. Тоя закон отменява Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, както и всички общи и особени законни разпоредби, които му противоречат.

На титулната страница има резолюция: “Одобрено. Министър-Председател: К. Георгиев, 2. IX. 1945 г.”

ЦДА, Ф. 136, оп. 1, а.е. 236, л. 45-74. Копие. Машинопис.

№ 258

Пояснения на Върховната сметна палата по бележките на Съвета по законодателството при Министерството на правосъдието по проекта за Наредба-закон за Върховната и областните сметни палати

[София, 1945 г.]

ПОЯСНЕНИЯ

на Върховната сметна палата относно бележките на Съвета по законодателството по проекта за Наредба-закон за Върховната и областните сметни палати (писмо изх. № 305, от 18 септемврий 1945 година на същия съвет).

По начало, бележките на Съвета по законодателството са уместни. Затова, проектът се съобрази с тях, с някои изключения, за които се дават настоящите пояснения.

По т. 1 - ал. 3 на чл. 30 от проекта прокарва началото, че решенията на областните сметни палати, за които е реч в тоя член, ПОДЛЕЖАТ на обжалване пред Върховната сметна палата. А чл. 26 определя кои въпроси са от компетенцията на общото събрание на Върховната сметна палата. Между тях в т. 1 са предвидени и жалбите против решенията на областните сметни палати, за които се говори в чл. 30. Тоя последният член е поставен между скоби в края на точка 1 от чл. 26 за по-голяма яснота. Така че, в случая не се касае и не може да се разбира, че става дума за други некакви решения на областните сметни палати. Ето защо, не е нужно да се прередактира нито чл. 26 т.1, нито пък ал. 3 на чл. 30.

По т. 2 - Наистина, в чл. 26 т. 5 погрешно е посочен в скоби чл. 34 т. 4, вместо чл. 32 т. 4. Тази техническа или печатна грешка се поправи.

По т. 3 - Чл. 31, наистина, съдържа разпоредби, които ОТЧАСТИ се повтарят и в чл. 41. Всъщност, обаче, чл. 31 урежда само КОМПЕТЕНЦИЯТА на областните сметни палати относно “неоправданите суми”, а чл. 41, който е в друга глава - “Гл. IV - Производство” - пояснява в подробности, че въпросните решения се издават въз основа на донесения от контролните органи по Закона за б[юджета], о[тчетността и] п[редприятията]. Ето защо, и тук няма нужда от прередактиране.

По т. 4 - При редактиране на чл. 63, в текста са поставени думите “още и по представените с касационната жалба нови документи”. Това е било направено, като се е имало предвид съществуващата практика, според която, почти към по-голямата част от касационните жалби касаторите са прилагали и нови документи, които областната сметна палата не е имала предвид при постановяване на обжалваното ѝ окончателно решение. Върховната сметна палата не е вземала предвид тия документи при обсъждане на касационната жалба. Но, ако тя касира решението, документите се изпращат на областната сметна палата, за да ги има предвид при новото разглеждане на делото по същество. За да няма съмнение за какви документи се говори в чл. 63, текстът на последния се прередактира.

По т. 5 - Във връзка с препоръката на Съвета по законодателството, измени се и чл. 62 от проекта, като се прокара началото, че Върховната сметна палата може да решава въпросните дела и по същество, когато последните са в положение да бъдат решени. С други думи, прокарява се началото на чл. 85 от Закона за административното правосъдие.

По т. 6 - Текстът на чл. 90 не е нов, а представлява само едно видоизменение на чл.чл. 7 и 15 от действащия Закон за Върховната и областните сметни палати. Той е съобразен с основното начало, според което, върховният финансов контрол се упражнява от независими органи. Мотиви за това са изнесени в отдел I-ви на мотивите към законопроекта - стр. 4 и след[ващите]. В чл.чл. 7 и 15 от действащия Закон за Върховната и областните сметни палати е предвидено нещо повече, а именно: председателите и съветниците на Върховната и областните сметни палати се уволняват от длъжност от Народното събрание, по мотивирания доклад на Министър-Председателя. Наистина, в недалечното минало (12 април 1941 година) е било посегнато и върху тая гаранция за независим държавен финансов контрол, с изменението и допълнението на чл. 15 от Закона за държавните служители. Това обстоятелство, обаче, още не е основание, за да се премахне едно положение, създадено и поддържано в[ъв] всички страни с демократически уп-равления. Предлаганият текст на чл. 90 още не възкресява пълната гаранция за независимост на върховния финансов държавен контрол, както това е във всички други държави, където има подобен институт, а урежда материята компромисно. Поради това, целесъобразно е, чл. 90 да се запази в тази му редакция.

По т. 7 - Приравняването в случая също не е нещо съвсем ново. То фигурира и в сега действащия Закон за Върховната и областните сметни палати. Председателите и съветниците са приравнени по длъжност и заплата на председателя и членовете на Върховния касационен съд и на съдиите от апелативните съдилища (чл.чл. 6 и 14 от Закона за Върховната и областните сметни палати). Това приравняване е също така една гаранция на независимост на върховния държавен финансов контрол, като последица на което начало се налага несменяемостта на органите, упражняващи тоя контрол. Уреждането на тая материя е заимствувано от чуждите законодателства, най-новите от които са: Закон о главной контроли - чл. 7 на Югославия; чл. 1 от Румънския закон за Върховната сметна палата и др. Обстоятелството, че приравнените длъжностни лица не притежават точно съответния ценз на съдиите, с които са приравнени, е без значение, тъй като това приравняване не им дава право да заемат съдийски длъжности, а само определя ранга на службата им, която е еднакво важна, и за изпълнението на която се изисква специална подготовка и квалифициран труд, както и голяма практика и опитност, които не всякога е целесъобразно да бъдат в зависимост от пределната възраст. Няма основание да се прави разлика, по отношение правата, между служителите във върховния държавен контролен институт и ония на други подобни държавни учреждения, особено като се има предвид, че законопроектът предвижда еднакъв образователен и по-голям служебен ценз от ония на служителите по съдебното ведомство* и по други ведомства с такава важност и значение, и характера на работата в които не се различава от ония на работата в сметните палати. Няма никакво основание, служителите при Върховната и областните сметни палати да бъдат поставени по-долу и от други държавни служители на върховни учреждения, много по-нови, служителите при които, макар и с по-малък ценз, получават по-голями възнаграждения от служителите при едно от най-старите върховни учреждения в страната. Същите тези права на служителите при Върховната и областните сметни палати следва да бъдат гарантирани и по съображения на целесъобразност, имайки предвид, че тям са поверени да пазят интересите на държавното съкровище.

По т. 8 - Текстът на чл. 97 се прередактира съгласно препоръката.

По т. 9 - Наистина, има известни повторения на разпоредби от Закона за държавните служители, но това не вреди, тъй като текстовете в проекта са приспособени към съответните наименования на служби и на длъжностни лица и пр. И после, по-удобно е да се справят служителите със закона по своето ведомство, отколкото да търсят съответните разпоредби в други закони. Затова, чл.чл. 100 до 107 се запазват в старата им редакция.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Д-р Христо Иванов

ЦДА, Ф. 136, оп. 1, а.е. 236, л. 78-80. Копие. Машинопис.

№ 259

Оплакване от Столична народна община, Дирекция на Трамваите и Осветлението, до Върховната сметна палата за нарушения на наредбите за ограничаване консумацията на електрическа енергия.

София, 27 декември 1945 г.

СТОЛИЧНА НАРОДНА ОБЩИНА	До Върховна сметна
Дирекция на Трамваите и Осветлението	палата
№ 21217-XIV-a	ул. "Кн. Клементина"
София, 27 декември 1945 год.	_____ Т у к

Известно Ви е, че поради сушата през лятото и есента водните количества в реките на Софийските централи спаднаха извънредно много, а това се отрази зле върху производството на електрична енергия. От друга страна, нуждите от електрична енергия за индустрията и за възстановяването на стопанството са нарастнали много. Вследствие на това се яви кризата в производството и доставянето на електричната енергия и се наложиха ограничителни мерки, за да може да се осигури енергия за някои индустрии от първостепенна важност.

Органите на Дирекцията на Трамваите и Осветлението са констатирани, че не само домакинства и магазини нарушават наредбите за ограничаване консумацията, но, за съжаление, има и много граждански и военни учреждения, в които се употребяват електрически отоплителни печки и не се прави никаква икономия в осветлението. В много учреждения вечерно време след 4 или 5 часа се запалват всички лампи и продължават да светят докато бъде почистено цялото учреждение, вместо да се палят лампи само в помещенията, които се почистват и то докато трае почистването. В други учреждения са поставени много силни лампи в клозети, коридори, складове и др. подобни. По този начин, не само че се правят излишни за учреждениято разходи, но се пратосва електрична енергия, която би могло да бъде използвана в текстилните, каучуковите и др. подобни фабрики за увеличаване производството и задоволяване крещящите нужди на населението.

Като Ви излагаме горното, ние апелираме към Вас да дадете следните нареждания:

1. Да не се употребяват електрически печки за отопление;
2. Да се намалят колкото е възможно броя и мощността на електрическите лампи за осветление;
3. Всяка чистачка да пали лампата само в помещението, което чисти и след като го почисти, веднага да угаси лампата.

Вярваме, че Вие разбирате добре необходимостта от бързи мерки за ограничаване консумацията и ще дадете съответните нареждания до подведомствените Ви служби и учреждения, за да можеме ние да доставяме колкото е възможно повече енергия на индустриалните заведения.

ДИРЕКТОР-ИНЖЕНЕР: К. Н. Иванов³⁹⁶
Н-К ОТДЕЛ ИНЖЕНЕР: Ив. Тр. Гатев³⁹⁷

На документа има резолюция: “За изпълнение. 5.I.1946 г.”

ЦДА, Ф. 204, оп. 1, а.е. 3, л. 14. Копие. Машинопис.

№ 260

Препис-извлечение от протокол на Министерския съвет с постановление за одобрение назначаването на Димитър Минков, председател на Великотърновската областна сметна палата, за съветник при Върховната сметна палата.

София, 25 януари 1946 г.

По устен доклад на г. Министър-председателя;

1 пост[ановление], прот[окол] № 11

Изх. № - от 25. I. 1946 г.

Одобрява се да се назначи ДИМИТЪР МИХАЙЛОВ МИНКОВ, председател на Велико-Търновската областна сметна палата, за съветник при Върховната сметна палата.

На документа има резолюция: “Одобрено. Министър-Председател: К. Георгиев. 25. I. 1946 г.”

ЦДА, Ф. 136, оп. 1, а.е. 271, л. 7. Препис. Машинопис.

№ 261

Препис-извлечение от протокол на Министерския съвет с постановление за назначаване и преместване на съветници и контрольори при областни сметни палати.

София, 9 април 1946 г.

1 пост[ановление], прот[окол] № 38

Изх. № - от 9. IV. 1946 г.

ОДОБРЯВА СЕ СЛЕДНОТО:

I. ДА СЕ НАЗНАЧАТ:

БОРИС ГЕОРГИЕВ ДИМОВ³⁹⁸, съветник при В[елико]търновската областна сметна палата, за председател на същата палата.

ДИМИТЪР Н. ЛУЧАНСКИ, съветник при Бургаската областна сметна палата, за председател на Русенската областна сметна палата.

ИВАН ДИМИТРОВ ЗЛАТКОВ³⁹⁹, контрольор при Върховната сметна палата, за съветник при Хасковската областна сметна палата.

ДРАГОМИР П. ТОДОРОВ, контрольор при В[елико]търновската областна сметна палата, за съветник при Русенската областна сметна палата.

II. ДА СЕ ПРЕМЕСТЯТ:

СТЕФАН СТ. ВАЧКОВ, съветник при Русенската областна сметна палата, за съветник при В[елико]търновската областна сметна палата.

Д-Р ХРИСТО ПЕТРОВ ГЮЛЕМЕТОВ, съветник при Хасковската областна сметна палата, за съветник при Бургаската областна сметна палата.

На документа има резолюция: “Одобрено. Министър-Председател: К. Георгиев. 9.IV. 1946 г.”

ЦДА, Ф. 136, оп. 1, а.е. 298, л. 3. Препис. Машинопис.

№ 262

Заповед на д-р Христо Иванов, председател на Върховната сметна палата, за реда за приемането, движението, визирането и експедирането на платежните заповеди и чековете.

София, 9 април 1946 г.

ВЪРХОВНА СМЕТНА ПАЛАТА

З а п о в е д

№ 1

гр. София, 9 април 1946 година.

С оглед да се създадат благоприятни условия за постигане по-голяма бързина в отправяне на работата, от една страна; второ, за да се подобри работата в качествено отношение; и трето, за да се избегват пререждания при разглеждане на преписките и визиране на платежните заповеди, в каквито случаи се създава юридическо неравенство по отношение на заинтересованите граждани, което не може да се оправдае нито от гледище на закона, нито от съзнанието и чувството за справедливост,-

Н А Р Е Ж Д А М:

I. Относно реда за приемането, движението, визирането и експедирането на платежните заповеди и чековете.

- Приемането на платежните заповеди става през всичките часове на работното време от нарочната за това служба.

- Върху всяка платежна заповед, без изключение, се поставя от службата особен печат, отбелязващ датата на постъпването.

- Всички длъжностни лица, без изключение, са длъжни да следят, дали платежните заповеди са подпечатани с тоя печат, и, когато не носят печата, да не им дават по-нататъшен ход, а да ги изпращат на началника, завеждащ службата по книговодството.

В такива случаи, началникът е длъжен да издири кое длъжностно лице е направило опущение или съзнателно е нарушило установения ред и да донесе за това на председателя.

- След като бъдат подпечатани, платежните заповеди се вземат от самите книговодители, водещи дневниците (наръчници), и ги завеждат по установения ред.

По-нататък, разпределени от същите книговодители в папки по министерства и учреждения, платежните заповеди се занасят от определените за целта прислужници (в никакъв случай от външни лица или други длъжностни лица) на съответните контролори.

Същите прислужници прибират визираните от контролърите платежни заповеди и ги занасят за завеждане в партидните книги, а оттам - за подписване от г[оспода] съветниците.

Забележка: Изключение от този ред може да се допусне само за авансовите платежни заповеди, които могат, след като бъдат подпечатани, да бъдат предавани отръка на заинтересованите лица, за да ги занесат сами в службата на ул. "Пирот". Върнати обратно оттам, обаче, тия платежни заповеди трябва да бъдат предадени в службата за приемане на платежните заповеди, от където им се дава по-нататъшен ход по установения ред.

- Подписаните от г[оспода] съветниците платежни заповеди се прибират от определените за целта книговодители, които ги занасят, заедно с документите, в определеното за това помещение, където откъчват документите, а платежните заповеди предават сами и направо на книговодителите, водещи дневниците (наръчниците).

- След съответната отметка по дневниците, платежните заповеди се предават в службата експедиция от определено за целта длъжностно лице.

Безусловно забранено е на книговодителите, които откъчват документите, да допускат външни лица в помещенията си.

- В експедицията чековете се откъсват от платежните заповеди, след което първите се разпращат, винаги по опис и винаги в запечатани пликове, на съответните банкови клонове, а платежните заповеди - на правоимащите, - също в пликове.

- Платежни заповеди могат да бъдат получавани отръка само от правоимащите (разбира се, и пълномощниците), срещу подпис в съответната книга, но винаги и само в определените часове за справки.

- В изключителни и бързи случаи, по предварителна преценка на началника на книговодството, може да се допусне пререждане в движението на платежните заповеди. Във всички случаи, тия платежни заповеди трябва да бъдат представени най-напред на началника на книговодството, който след като ги парафира, изпраща ги в службата по приемане на платежните заповеди, за да бъдат датирани и подпечатани с особен печат - "Б ъ р з о".

- Тия платежни заповеди се предават с ускорение на книговодителите, водещи дневниците, от където пак с ускорение и винаги чрез определените прислужници се изпращат на началника на съответната служба, за да нареди да бъдат визираны не по реда си от определените за целта контролъри.

- Всички искания от вътрешни длъжностни лица за ускоряване движението на платежни заповеди се отправят задължително до началника на книговодството (в никой случай не направо до книговодителите или контролърите).

- Получаването на платежни заповеди отръка става с разрешение от началника на книговодството.

- Чекове отръка не се предават в никакъв случай.

II. Относно службата секретарят (архива, регистратура, експедиция и др.).

- Приемането на всички видове книжа, постъпващи в палатата, става без прекъсване през цялото работно време, когато тия книжа следва да постъпят в регистратурата.

- В случаите, когато книгата следва да се предават не в регистратурата, а в друга некоя служба или на некое длъжностно лице, приемането на въпросните книжа става само през определените приемни часове.

- Справки в архивата могат да се правят от външни лица само с разрешение на секретаря, и то през приемните часове.

- Секретарят е длъжен лично да получава цялата кореспонденция на палатата, с изключение на онази, заведена по повод и във връзка с платежните заповеди, отчетите по прехраната и държавното сметководство. След завеждането на кореспонденцията, същият я докладва на председателя още в деня на постъпването ѝ, а след това я предава на съответните служби или длъжностни лица.

- Регистраторите и експедиторите са длъжни да завеждат, извеждат и експедираат цялата кореспонденция в същия ден, в който кореспонденцията е постъпила или им е била предадена за извеждане и експедиране, като, при нужда, остават на работа и след работното време.

Забележка: Службите на регистратурата и експедицията се поставят под надзора на началника на книговодството.

III. Общи разпоредби.

- Приемни часове за всички служби в палатата са: от 13 до 15 1/2 часа, а в събота - от 12 до 13 1/2 часа.

Забележка: Това не се отнася до председателя на съда при Върховната сметна палата и до службите в същия съд.

- Справките в палатата се правят само през време на приемните часове. В книговодството на дневниците, посетителите се допускат по ред и на групи не по-голями от 5 души.

- В партидното книговодство справки се дават само относно нередовности по платежните заповеди или относно разполагаемия кредит.

Абсолютно забранено е на книговодителите от тая служба да вършат други услуги на посетителите, като: да попълват и написват нови платежни заповеди, вместо анулирани такива и пр.

Забележка: Служебните лица от Б[юджетно]-к[онтролните] отдели и служби могат да правят справки си в партидното книговодство също само през време на приемните часове.

- Забранява се на книговодителите да допускат външни лица да правят вписвания или отметки по книгите на палатата.

- Посещенията за справки при длъжностните лица трябва да бъдат по възможност много кратки.

- За бързи и неотложни частни работи, посетителите могат да си послужат с телефона до стълбището на първия етаж.

- Излизането извън учреждението през работно време става само с разрешение на съветника, завеждащ службата, а в негово отсъствие - от председателя.

- Началниците донасят на съответния съветник за закъснелите да се явят на работа, както и за отсъстващите без разрешение.

- Разговорите по телефона за частни работи трябва да се ограничат до минимум.

Вменява се в дълг на всички служители при Върховната сметна палата да следят за точното и целостно изпълнение на тая заповед, а не само на ония разпоредби, които пряко ги засягат.

П р е д с е д а т е л: Д-р Хр. Иванов

ЦДА, Ф. 204, оп. 1, а.е. 27, л. 25 - 29. Оригинал. Машинопис.

№ 263

Писмо от д-р Иван Стефанов, министър на финансите, до д-р Христо Иванов, председател на Върховната сметна палата, за необходимостта и реда за сверяване на отчетните книги на Бюджетно-контролните отдели и отделения при министерствата и дирекциите с тези на Върховната сметна палата.

София, 5 юни 1946 г.

МИНИСТЕРСТВО
НА
Ф И Н А Н С И Т Е

До Председателя на
Върховната сметна палата

ДИРЕКЦИЯ НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ
И ОТЧЕТНОСТ

№ 4169 - 5 ЮНИ 1946
СОФИЯ

Господин Председателю,

В края на всеки месец б[юджето-]к[онтролните] отдели и отделения при министерствата и дирекциите са задължени да представят на Върховната сметна палата и Дирекцията на държавния бюджет и отчетност ведомости за положението на бюджетните и извънбюджетни кредити - чл. 81 от Закона за б[юджета], о[тчетността] и предприятията.

За да не се допускат грешки и опущения при съставянето на тия ведомости б[юджето-]к[онтролните] отдели и отделения задължително трябва да сверяват книгите си с тия на Върховната сметна палата - чл. 61 от Правилника за прилагане Закона за б[юджета], о[тчетността] и предприятията.

Горните разпоредби налагат на служебни лица от б[юджето-]к[онтролните] отдели и отделения при министерствата и дирекциите да се срещат с такива от Върховната сметна палата, за да сверяват книгите си. Практиката е наложила служебните лица от б[юджето-]к[онтролните] отдели и отделения да се явяват в Палатата и там да извършват сверяването. Напоследък при явяването на тия лица в Палатата за извършване сверяването, същите са били връщани, за да се явят само в часовете, определени за приемане посетители по справки.

Тъй като сверяването на книгите се извършва след 26 число, когато се спира приемането на пл[атежни] заповеди - чл. 87 от Правилника за прилагане Закона за б[юджета], о[тчетността] и предприятията, на месеца и то най-късно до първите числа на следващия месец - до 3 число, то моля, Господин Председателю, да се позволи на служебните лица от б[юджето-]к[онтролните] отдели и отделения да посещават Палатата за сверяване през цялото работно време в дните от 26 до 3 идния месец.

Ако ли това е невъзможно, то ще следва да изпращате лицата, които водят книгите на Палатата, те да посещават б[юджето-]к[онтролните] отдели и отделения, за да извършат в показаното по-горе време исканата сверка.

Министър: (п) Д-р Ив. Стефанов⁴⁰⁰

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 392, л. 22. Препис. Машинопис.

№ 264

Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата за изключване на Златоградска околия от района на Пловдивската окръжна сметна палата и прехвърлянето ѝ към района на Хасковската окръжна сметна палата само относно окончателния контрол, извършван от областните сметни палати при проверката и визирането на държавните платежни заповеди за заплати и относно събирането и предоставянето на сведения за държавните приходи и разходи от държавното сметководство.

София, 24 юли 1947 г.

ВЪРХОВНА СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ

№ 52/о.с.

Гр. София, 24 юлий 1947 година.

С ъ с т а в:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Иван Цанев
СЪВЕТНИЦИ: Стоян Стойчев
Йордан Золотов
Анатолий Беров
Димитър Минков
НАЧАЛНИК НА СЛУЖБА: Крум Зелков⁴⁰¹

Докладва съветникът Анатолий Беров.

По предложение на Председателя на Върховната сметна палата, въз основа на чл. 29 т. 4 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, сложи за разглеждане в общото събрание на отделенията, следния въпрос: Банковия клон Златоград е закрит, считано от 1.VII.1947 г. като работата му е наредено да бъде извършвана от Кърджалийския клон на Б.Н.банка (протокол № 77 на управителния съвет на Б.Н.банка от 13.VI.1947 година).

Златоградската околия по Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати попада в района на Пловдивската областна сметна палата, а Кърджалийската околия - в района на Хасковската областна сметна палата. Би следвало платежните заповеди за заплати на държавните служители да бъдат визириани от Пловдивската областна сметна палата, като изплатените такива се изпращат в същата палата за проверка и съхранение. Това би създадо излишна работа на Кърджалийския клон на Б.Н.банка, който ще трябва да разпределя изплатените платежни заповеди като една част от тях изпраща в Пловдивската, а друга в Хасковската областни сметни палати. При това допустимо е да бъдат извършени грешки, които в последствие ще се наложи да се изправят, нещо което би забавило както самата работа, така и сведенията, които палатите представят във връзка съ[с] събираните приходи и извършените разходи.

При това положение, за да не се усложнява службата както в клона Кърджалий, така и в областните сметни палати по изплащането на платежните заповеди за заплати на държавните служители в Златоградската околия от една страна и за да не се създават условия за забавяне на сведенията във връзка със събираните приходи и извършените разходи, Върховната сметна палата счита, че макар и в нарушение на буквата на закона - чл. 2, ал. III от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати - в духа на същия целесъобразно ще бъде Златоградската околия да бъде прехвърлена само относно казаната дейност - визата на държавните платежни заповеди за заплати и сведенията за събраните държавни приходи и извършените разходи - изплатените платежни заповеди.

Златоградската околия във всяко друго отношение: виза на общински платежни заповеди, ревизии, отчети, разногласия и пр. остава в района на Пловдивската областна сметна палата.

Водима от горното съображение и на основание чл. 29 т. 4 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, Върховната сметна палата

Р Е Ш И:

Изключва се от района на Пловдивската областна сметна палата и се прехвърля към района на Хасковската областна сметна палата Златоградската околия само относно окончателния контрол, провеждан от областните сметни палати при проверката и визирането на държавните платежни заповеди за заплати, както и относно събирането и даването на сведения за държавните приходи и разходи от държавното сметководство.

Във всяко друго отношение: виза на общински платежни заповеди, ревизии, отчети, разногласия и пр. Златоградската околия остава и занаяпред в района на Пловдивската областна сметна палата.

На първообразното подписали:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Иван Цанев

СЪВЕТНИЦИ: Стоян Стойчев
Йордан Золотов
Анатолий Беров
Димитър Минков
НАЧАЛНИК НА СЛУЖБА: Крум Зелков

Верно, ПРИ ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА

НАЧАЛНИК НА СЛУЖБА: К. Зелков

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 574, л. 39. Препис. Машинопис.

№ 265

Препис-извлечение от протокол на Министерския съвет с постановление за освобождаване от длъжност на Димо Мюфтиев, председател на Пловдивската областна сметна палата и назначаване на негово място на Никифор Михайлов.

София, 10 октомври 1947 г.

1 пост[ановление], прот[окол] № 155

Изх. № - от 10.X.1947 г.

На основание чл. 7 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати, одобрява се, да се уволни ДИМО ВЪЛЕВ МЮФТИЕВ⁴⁰², председател на Пловдивската областна сметна палата, по собствено желание, считано от деня на напускане длъжността и на негово място се назначи НИКИФОР ЙОНКОВ МИХАЙЛОВ⁴⁰³ за председател на Пловдивската областна сметна палата.

На документа има резолюция: “Одобрено. Министър-Председател: Тр. Костов⁴⁰⁴. 10.X.1947 г.”

ЦДА, Ф. 136, оп. 1, а.е. 551, л. 15. Оригинал. Машинопис.

№ 266

Препис-извлечение от протокол на Министерския съвет с постановление за одобряване на редовния и извънреден бюджет на държавата за финансовата 1948 година и за прекратяване на дейността на Върховната сметна палата.

София, 17 октомври 1947 г.

СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ДО ВСИЧКИ МИНИСТРИ

На № ...*

4-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 17 ОКТОМВРИ 1947 година, протокол № 159.

ОДОБРЯВА СЕ СЛЕДНОТО:

1. Редовният бюджет на държавата за 1948 г. да се внесе в Народното събрание в началото на декември, с оглед да бъде гласуван преди коледната ваканция.

Извънредният бюджет за строителство и покриване неплатени разходи във връзка с войната да се гласува не по-късно от юни 1948 г.

2. Редовният бюджет на държавата се определя на обща сума 50 милиарда лева, от които най-малко 6 милиарда лева за строителство (включително подържането на шосейните пътища).

3. Да се измени закона за данъка върху общия доход, като се намали прогресията за големите доходи и се въведе необлагаема рента. За 1948 г. данъкът върху общия доход се събира по начало по размерите от 1947 г. като се избегва ново деклариране на доходи, респ[ективно] ново нормативно изчисление.

Данъкът върху наследствата да се отежни прогресивно за по-големите наследства.

4. Да се обединят косвените данъци почти изчерпателно в един данък, заедно с данъка върху оборота (вкл. данък патент, герб и др. подобни), като се постигне максималното възможно при сегашните условия уеднаквяване с данъка върху оборота в Югославия.

5. Да се обезпечи насичането на разменни монети за 3 милиарда лева в Бялград. Новите монети да бъдат от по: 1, 2, 5, 10, 20 и 50 лева от алуминиева сплав. С пускането им в обръщение да се изтеглят старите разменни монети и банкнотите от 20, 50 и 100 лева.

6. Разходният бюджет да бъде съставен въз основа на подробни обяснителни таблици за личния състав на всяко учреждение и на подробни списъци на веществените разходи, като в закона за бюджета се включат по министерства и обособени техни подделения личните и веществените разходи по следната схема:

А. ЛИЧНИ РАЗХОДИ:

1. Заплати
2. Добавки на заплатите
3. Пътни и дневни
4. Формено облекло
5. Помощи за лекуване и погребение.

Б. ВЕЩЕСТВЕНИ РАЗХОДИ:

1. Наеми на помещения
2. Отопление, осветление и подържане доставка на инвентара (обслужващ управлението, но не за производствени и др. стопански цели)
3. Канцеларски разходи
4. Разходи за изобретателства и научни изследвания
5. Учебни разходи и такива за производство на практика на учащите се и книги за библиотеките.

В. КАПИТАЛОВЛОЖЕНИЯ

1. Капиталовложения за стопански цели;
2. Капиталовложения за културни и битови цели;
3. Капиталовложения за административни цели;
4. Други разходи.

Г. ПОМОЩИ И НАСЪРДЧЕНИЯ:

1. Помощи и субсидии на публично-правни тела;
2. Помощи и субсидии на обществени организации;
3. Помощи и субсидии на частни лица.

Д. ПЛАЩАНИЯ ПО ЗАЕМИ:

1. Вътрешни;
2. Външни.

7. Разходите за помощи на организации и частни лица, които не са свързани с производството и строителството, се събират в един параграф в бюджета на Министерството на финансите. В сравнение с действителните разходи за 1947 г., трябва да се осъществят съкращения най-малко 20 %.

Кредитите по запазеня фонд се събират в един параграф в бюджета на Министерството на финансите.

8. Да се намали общия брой на държавните служители с най-малко 5 %, в сравнение с броя им към 5.X.1947 г.

Веществените разходи, с изключение на разходите за строителство и за помощи, да се намалят най-малко с 5 %, в сравнение с действителните разходи през 1947 г.

9. При преустройството на апарата да се проведе:

а) опростяване и рационализация на деловодството, като се направи да обслужва по-големи административни подразделения - от ранга на дирекция;

б) всеотранното използване на контролни и инструкторски кадри;

в) съвместно използване на изпълнителни и контролни органи за целите на две или повече министерства и ведомства, доколкото естеството на работата позволява това.

10. Бюджетното упражнение за 1947 г. се приключва на 31.XII. с.г.

11. Да се облекчи прекалено голямото обременение на бюджета на държавата с[ъс] земеделските пенсии по следния начин:

а) възрастта, даваща право на пенсия за жените-стопанки се определя на 60 години; прекратяват се получаваните досега пенсии при по-ниска възраст, с изключение пенсиите на заварените вдовици, като получени досега суми се приспадат безлихвено от получаваните след навършването на 60 години пенсии;

б) правото на пенсия се получава при наличността на 20-годишно непрекъснато упражняване занаята земеделци;

в) вноските на участниците в[ъв] фонда "Земеделски пенсии", за по-голяма справедливост, се диференцират, както следва:

При въстъпителна възраст:	Годишна вноска:
21-30 г. вкл.	300 лв.
31-40 г. "	500 лв.
41-60 г. "	800 лв.
Заварени пенсионери	1100 лв.

г) тези вноски се внасят най-малко 20 години;

д) за да се вложи социален елемент при набиране средствата за земеделски пенсии, се събира допълнителна вноска в размер на 10 % от данъка върху общия доход заедно със самият данък от всички стопани-земеделци.

12. В бюджета на държавата се включват бюджетите на държавните фондове и автономните учреждения.

13. Задължават се всички министерства и автономни учреждения да спазват предписаните от Министерството на финансите срокове за преработването на бюджетно-проектите им.

14. Да не се гласуват допълнителни бюджети до края на 1948 г.

X

15. Общата сума на извънредния бюджет се определя на 17 милиарда лева, които ще се използват за капиталовложения от всякакъв вид, съгласно стопанския план и за изплащане непокрити разходи във връзка с войната.

16. Извънредният бюджет на държавата се подхранва от следните източници:

а) от еднократния данък върху имуществата	1.5	мрд.	лв.
б) от конфиск[ация] незак[онно] придобити богатства	1.0	"	"
в) от фонда "Индустриализация" и пр.	1.0	"	"
г) печалба от насичане на монети	3.0	"	"
д) вътрешен масов заем	10.5	"	"

17. Задължават се всички министерства, автономни учреждения, институти и предприятия да съблюдают строга бюджетна дисциплина и да провеждат най-строг режим на икономии.

18. Прекратява се отпускането на безлихвени заеми.

Министерствата се задължават да следят най-зорко за редовното плащане на лихвите и погашенията от сключените от тях и от числящите се към тях държавни институти и стопански предприятия заеми.

Министерството на финансите се задължава да удовлетворява потребностите от финансиране, въз основа на стопанския план, на ведомствата и общините, като съобразява лихвения процент с характера на финансирането.

19. Да се проведе обществена кампания за изплащане на всички задължения към държавата от данъци, държавни заеми, към бившата Погасителна каса и други такива, особено в районите, в които реколтата е задоволителна.

20. Да се засили привличането на извънбанкови спестявания за целите на строителството - стопанско и културно и за разширение на съществуващи предприятия от непосредствено значение за местното население, като се използват и труда, превозните средства и др. такива на местното население.

21. Да се използват възможностите за външни заеми предимно като стокови кредити и разсрочване на плащания по доставките на съоръжения, с избягване на всякакви политически условия.

22. Всички пенсии се обединяват и се прехвърлят в Института за обществени осигуровки със своите приходни източници (с изключение на военно-инвалидните и народни пенсии). Пенсиите за изслужено време се премахват, с изключение на пенсиите за някои тежки професии, опасни за живота и здравето.

Застраховката "Болест и майчинство" и фонда "Здравна застраховка" се обединяват.

При обединението на пенсионните и здравни застраховки, всички права на работниците по О[бществено] О[сигуряване] се запазват.

23. Да се създаде правителствена комисия за проверка на състоянието и дейността на държавните предприятия, обособени на самоиздръжка.

24. Върховната сметна палата се закрива до края на 1947 г.

25. Отчетите по общинските бюджети се представят до 31.ІІІ. на следващата година.-

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР: ...*

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 624, л. 166-170. Копие. Машинопис.

№ 267

Бележки за начина на изплащане на бюджетните разходи и отчитане на приходите във връзка със закриването на Върховната сметна палата и възлагането на БНБ воденето на сметките по приходите и разходите на държавното съкровище.

София, 4 ноември 1947 г.

Б Е Л Е Ж К И

Относно начина на изплащане бюджетните разходи и отчитане на приходите, в[ъв] връзка с[ъс] закриването на Върховната сметна палата и възлагане на Б.Н.банка воденето на сметките по приходите и разходите на държавното съкровище

С[ъс] законопроекта за съгласуване дейността на контролните служби по изпълнението на бюджета, и изготвения от Б.Н.банка проект за наредба за водене сметките за приходите и разходите на държавното съкровище, се правят коренни промени в начина, по който до сега се процедираше при проверката и изплащането на бюджетните разходи, и воденето на сметките за приходите и разходите по бюджетите на държавата (редовни и извънредни), както и по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата, включвани в общата сметка при Б.Н.банка - Държавно съкровище. Към тия промени ще трябва да се упомене и въвеждането на касовата служба на държавата, и при Б.З.К.банка, в тия населени места, гдето Б.З.К.банка има свои клонове и агенции, а Б.Н.банка няма такива.

Промените засягат: начина на проверката на разходооправдателните документи, начина на разрешаване изплащането на разходите, поради съкращаване на процедурата по проверката и водене сметките за бюджетните кредити, и начина на водене сметките за държавните приходи и разходи. Те се изразяват главно в следното:

Промени в проверката на разходооправдателните документи. Документите, оправдаващи отпуснати суми в аванс, след постъпването им в б[юджето]-к[онтролния] отдел, проверява се дали отговарят на даденото предварително разрешение за извършване на разхода, дали задължението е поето законосъобразно и дали отговарят на особените изисквания на Правилника за прилагане на Закона за бюджета, отчетността и предприятията. Проверява се също така дали се е действувало с грижата на добър домакин при произвеждане на разхода и пр. Намерените за редовни документи се перфорират или щемпеловат от контролния орган с особен маслен печат, изключващ повторното използване на документа, след което се връщат на отчетника за евентуални ревизии при проверка от финансов инспектор или друг контролен орган, облечен с правата на първия. Сумата на приетите документи се вписва в книгата за авансовите пл[атежни] заповеди, а за нередовните, ако нередовността не е отстранима, се постъпва по реда на чл. 67 от Закона за б[юджета,] о[тчетността и] п[редприятията] (иска се от М[инистерст]вото на финансите начитане на отговорното лице). В случая, съкращава се изпращането на документите във Върх[овната] см[етна] палата за повторна проверка и записване повторно в книгата за авансовите пл[атежни] заповеди, водена при Палатата.

По отношение проверката на разходооправдателните документи, по които още не е извършено плащане, постъпва се по следния начин: Щом като разходооправдателните документи бъдат намерени за редовни, и разхода подлежащ на изплащане, б[юджето]-к[онтролният] отдел или отделение издава пл[атежна] заповед на името на правоимеющия и я изпраща направо на същия за получаване на сумата, като в същото време изпраща на съответния клон на Б.Н.банка или Б.З.К.банка, съответствуващ на пл[атежната] заповед чек (който в случая играе ролята на банково авизо, за избегване на злоупотреба с пл[атежни] заповеди, тъй като изплащането става при съпоставяне на данните по пл[атежната] заповед и чека).

При ведомства с много служби в провинцията, като напр. М[инистерство]то на войната, на Гл[авна] Дирекция на железниците и пристанищата и др., за които се намери в бъдеще за необходимо, проверката на разходооправдателните документи и издаването на авансови и др. пл[атежни] заповеди става направо от съответните районни б[юджето]-к[онтролни] счетоводства, въз основа на делегирани кредити от централния б[юджето]-к[онтролен] отдел, тъй както това се върши и сега, с тази разлика, че пл[атежните] заповеди не се изпращат вече за проверка на Върховната см[етна] палата. С разходооправдателните документи се постъпва пак по същия начин, както и при авансовите пл[атежни] заповеди.

В случая се съкращава втората проверка на разходооправдателните документи от Върх[овната] см[етна] палата, записването на пл[атежната] заповед в партидните книги на Палатата, и освен това финансовите инспектори и приравнени лица при извършване на ревизии на отчетниците, ще могат да разполагат с[ъс] самите разходооправдателни документи, вместо с преписи от тях, както сега се практикува и които стават излишни.

Промени в начина на изплащането на разходите: Промените в начина на изплащането на разходите, до голяма степен се очертах в предишното относно проверката на документите. Те се състоят в избегване изпращането на изготвените пл[атежни] заповеди в[ъв] Върховната см[етна] палата, записването на данните по тях в партидните книги на Палатата, и съответните дневници-наръчници, отбелязващи постъпването на пл[атежната] заповед, кому е дадена за проверка, кога е изпратен чекът на банката и т.н. Съкращава се воденето и на двойни книги за авансовите пл[атежни] заповеди, сверяването на същите и пр. Това обаче от своя страна ще наложи известни промени и в книгите на Б[юджето]-к[онтролните] отдели, отделения и б[юджето]-к[онтролните] счетоводства, които ще трябва да вписват в тях и тия данни, които до сега не са били

вписвани в книгите им, като номер на чека, дата на изпращането му в Банката, дата на изплащането и т.н.

Платежната заповед, когато подлежи на изплащане, ще се изпраща направо на кредитора, а чека на Банката, с което се съкращава чувствително досегашната процедура и се улесняват кредиторите на държавата.

Промени в начина на водене сметките на държавните приходи и разходи. Тук също имаме чувствителни промени, и то най-значителни. Съобразно с изготвения от Б.Н.банка проект на Наредба за водене сметките за приходите и разходите на държавното съкровище, воденето на въпросните сметки, за в бъдеще, ще се извършва от Софийския клон на Б.Н.банка, вместо в областните см[етни] палати и Върховната сметна палата, както това се вършеше до сега, при съществуващата децентрализирана система на една чисто техническа служба.

Самото водене на сметките се предвижда да става в тясна връзка с[ъс] счетоводството на Банката, като по отношение на приходите и на изплатените разходи по отделните бюджети, се водят вътрешни, до голяма степен статистически сметки. Банката според казаната наредба няма да води никакво счетоводство на бюджетните кредити. Това е предоставено изключително върху органите на М[инистерство]то на финансите при министерствата и дирекциите (б[юджетно]-к[онтролните] отдели и отделения), които между впрочем и без това водят, поради естеството на работата си, книги и сметки за поетите ангажменти и изразходването на кредитите.

По този начин Б.Н.банка, приема работата само на една част от тази извършвана от досегашното Държавно сметководство при Върховната см[етна] палата, т.е. само частта по водене сметките за изплатените разходи и постъпили приходи на държавното съкровище, а останалата част се съкращава в повечето, и отчасти се прехвърля към б[юджетно]-к[онтролните] отдели и отделения, което от своя страна ще наложи някои изменения и пригодяване книгите на б[юджетно]-к[онтролните] отделения и счетоводство, за да може да се нанасят в тях тия данни, които до сега се вписваха в партидните книги на Върх[овната] см[етна] палата. Налага се и съгласуване на работата между книговодството при б[юджетно]-к[онтролните] отдели и тази при Софийския клон на Б.Н.банка, особено за разхода. Налага се и уреждане на начина на изпращането на чековете към пл[атежните] заповеди. Тази система обаче, има и известни недостатъци, а именно не разполагайки с данни по визираните пл[атежни] заповеди, Банката ще изнася данните по изплатените пл[атежни] заповеди тъй както същите се получават от клоновете ѝ, като сверяването с данните по визираните от б[юджетно]-к[онтролните] отдели пл[атежни] заповеди, ще става в последствие, като на същите се изпращат и самите изплатени пл[атежни] заповеди за съхраняване. Това, разбира се, ще налага известни поправки по изнесените данни за разходите, което ще става в последствие с изправителни операции. До колко тези недостатъци ще може да бъдат премахнати или намалено влиянието им до крайност върху точността на изнесените предварителни данни по изплатените разходи, ще зависи до голяма степен от организацията на сверяването на данните между Банката и б[юджетно]-к[онтролните] отдели.

Общо взето, с възприетия от Банката начин за отчитане постъпилите приходи и изплатени разходи, се очаква да се постигнат значително по-добри резултати от тия по досегашната система, като освен това се постигат значителни икономии в[ъв] време, хора и материали.

Но от друга страна, нито б[юджетно]-к[онтролните] отдели и отделения, нито Б.Н.банка, ще могат да разполагат с[ъс] собствени данни за изнасянето на едно цялостно положение на бюджета и държавното съкровище, защото докато първите ще разполагат с данните за положението на бюджетните кредити, втората ще има на разположение само данните по прихода и разхода на бюджета, тъй както същият е касово извършен при банковите клонове и отразен в съответните сметки, бюджетни и небюджетни на дър[жавното] съкровище. Това налага създаването на една обединяваща служба, един ключов център, който да събира данните от отделните служби; б[юджетно]-к[онтролните] отдели и отделения, Б.Н.банка и Гл[авна] дирекция на държавните дългове, да ги проверява, преработва и изнася общото положение на бюджета на държавата и на държавното съкровище.

Същевременно тази служба ще изпълнява и чисто контролни функции, посредством непосредствен надзор, до колко съответните служби работят в съгласие по изравняване резултатите, изнасяни от книгите им, тъй като дори самото сравняване между получените сведения ще показва несъгласието на данните, и ще взема съответните мерки пред надлежните институти за издирване на различията и премахването им. Общо взето тази служба ще представлява едно централно сметководство, работящо въз основа на събирани данни от отделни сметководства, подобно на централните сметководства при институтите и учреждения, имащи множество клонове и

поделения, като напр. главното счетоводство при Б.Н.Б. и Б.З.К.Б., при Гл[авна] дирекция на железниците и пристанищата и др. подобни.

Една такава служба с оглед на целите, преследвани от нея, може да бъде само при Министерството на финансите, което съставя и изпълнява бюджетите и разпорежда с[ъс] средствата на държавното съкровище. Такава служба съществува и сега при същото (Дирекция на държ[авния] бюджет и отчетност). Остава същата да бъде съответно разширена и приспособена към новата обстановка, като същата бъде развивана постепенно с оглед за едно бъдещо обхващане на същия принцип не само касовото положение на бюджетните сметки и на съкровището, но и положението на държавните дългове и материалните имущества на държавата, след създаването на едни такива счетоводства при отделните министерства и дирекции, или приспособяването на досегашните - към воденето на имуществени сметки. Последното, разбира се, може да бъде цел на един бъдещ етап от развитието на сметководството на държавата. За сега предстои пълното организиране на паричните сметки.

София, 4.11.1947 г.

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 624, л. 199 - 202. Копие. Машинопис.

№ 268

План за разпределение на работата по ликвидиране на службите на Върховната сметна палата.

София, 6 ноември 1947 г.

П Л А Н

за разпределение на работата по ликвидиране на службите на Върховната сметна палата.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.

Начиная от 1.1.1948 г., Върховната сметна палата престава да функционира и преминава в ликвидация.

Ликвидацията се извършва от Софийската областна сметна палата, за която цел, персонала на същата за 1948 б[юджетна] г[одина], се подсилва с временен такъв, както и с командировани лица от други учреждения.

Помещението на Върховната см[етна] палата се използва за нуждите на областната см[етна] палата, която опразва заеманото от нея помещение на ул. Тито 10, за нуждите на други служби от М[инистерство]то на финансите. По този начин се избегва пренасянето твърде голямата архива на Върх[овната] см[етна] палата и подреждането ѝ отново.

ЛИКВИДАЦИЯ НА ОТДЕЛНИТЕ СЛУЖБИ

1. Ликвидация с бюджета за 1947 б[юджетна] г[одина]. Платежни заповеди по бюджета на държавата, на Гл[авна] дирекция на железниците и пристанищата и фондовете, проверявани от Върх[овната] см[етна] палата, се издават най-късно до 20.XII.1947 година, с оглед същите да бъдат получени и визирани от Върх[овната] см[етна] палата до 31.XII.1947 г. Останалите неизплатени разходи се изплащат по съответните кредити на бюджета за 1948 б[юджетна] година.

Клоновете на Б.Н.банка и Б.З.К.банка връщат веднага след приключването на бюджетното упражнение, всички неизплатени чекове на Върх[овната] см[етна] палата (на 1.11.1948 г.).

Партидните книги на Върховната сметна палата се приключват най-късно до края на м[есец] февруари 1948 г. от Софийската обл[астна] см[етна] палата, след което същите остават на хранение при същата палата.

Книгите за авансовите пл[атежни] заповеди за 1947 б[юджетна] година се приключват и сверяват с[ъс] съответните книги на бюджетно-контролните отдели и отделения, най-късно до 15 февруари 1948 г. След което се предават на Софийската обл[астна] см[етна] палата.

Последната проверява и оправдава изпратените в последствие разходооправдателни документи по издадени авансови пл[атежни] заповеди, не по-късно от 31.ІІІ.1948 г. Всички неоправдани авансови суми по бюджета за 1947 г., останали след 31.ІІІ.1948 г., се връщат в Държавното съкровище с вносни листове, освен ако сумите са употребени и предметите доставени до 31.ХІІ.1947 г., но липсват известни разходооправдателни документи, за доопрощаване на аванса (ръкописна бележка към текста - към днешна дата има 12.200 неопр[авдани] ав[ансови] пл[атежни] запов[еди], за които не са постъпили документи, на сума 9.000.000.000 лв.).

Останалите непроверени описи с документи по авансови пл[атежни] заповеди, издадени по бюджетите за 1946 и предидущи години, на брой около 1240 описи, се предават на Софийската областна см[етна] палата, на 1.І.1948 г., за проверка и оправдаване авансите, заедно с авансовите книги (пояснение: на лице за непроверени 640 описи и неполучени още в Палатата, но се очаква да постъпят, според авансовите книги още 600 описи).

Разписките обр. № 12 за теглене на суми от съкровището, заедно с[ъс] съответните преписки, се предават на 1.І. на Софийския клон на Б.Н.банка - държавно сметководство, което следи за бюджетното оформяване на тия разходи. (Неофор[мени] разходи към сегашна дата за около 17.000.000.000 лева.).

Отчетите по прехраната на болници, интендантски складове, войскове части, пансионни земеделски училища, депа за добитък и др. на брой около 800 учреждения (по останали отчети за минали години около 750 отчета, за текущата година няма непроверени), се предават на Софийската обл[астна] см[етна] палата, която ги разпраща на останалите обл[астни] см[етни] палати за проверка съобразно с това в кой район на палатата спада учреждението.

Непроверените разходооправдателни документи по представени отчети на разни интендантства, интендантски складове и пр. включително и тия на реквизиционните комисии, на брой сега 40, както и тия, които ще постъпят, се разпращат за проверка на 1.І.1948 г., до толкова до колкото са останали непроверени, на съответните обл[астни] см[етни] палати, съобразно с това в района на коя палата влиза съответната дивизия.

2. Ликвидиране делата на Специалния съд при Върх[овната] см[етна] палата. Всички неразгледани дела на съда, след преустановяването на неговата дейност на 1.І.1948 година се предават на новоучредената Ревизионна комисия при М[инистерство]то на финансите, за да бъдат разгледани от последната. Архивата на съда също се предава на казаната комисия, която поема и ликвидира преписките.

3. Преписките от общ характер, останали неликвидирани в[ъв] Върховната сметна палата. До колкото не се отнасят до функции на последната, предадени на други контролни институти, се довършват от Софийската обл[астна] см[етна] палата.

4. Всички архивни книжа се предават на Софийската обл[астна] см[етна] палата, която прави съответни справки и издава необходимите удостоверения.

5. По водене на сметките за държавните приходи и разходи. Начиная от 1.І.1948 г., клоновете и агенциите на Б.Н.банка и Б.З.К.банка, престават на изпращат описите с вносните листове и изпл[атените] пл[атежни] заповеди на областните см[етни] палати, и ги изпращат по установения ред с изработената от Б.Н.банка Наредба за водене сметките за приходите и разходите на Държавното съкровище (в проект) на Софийския клон на Б.Н.банка. Записването на приходите и разходите по бюджета за 1948 б[юджетна] г[одина] става по начина, установен в новата наредба.

Софийския клон на Б.Н.банка ликвидира с[ъс] сметките по прихода и разхода на б[юджета] за 1947 година, според установения начин за водене на сметките до 31.ХІІ.1947 г., като записва изпратените данни от обл[астните] см[етни] палати в съответните книги на бившето държавно сметководство при Върх[овната] см[етна] палата.

В[ъв] връзка с прилагането на горния план, Министерството на финансите издава съответни разпоредби.

6.11.1947 г.

№ 269

Указ за утвърждаване на Закон за контролните служби по изпълнението на бюджетите

София, 29 ноември 1947 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

УКАЗ

№ 19

В ИМЕТО НА НАРОДНАТА РЕПУБЛИКА

Председателството на Народната Република България

Обявяваме, че Великото народно събрание, в 120-то заседание, държано на 21 ноември 1947 година, гласува и прие,

А Ние утвърдихме и утвърждаваме следния

ЗАКОН

за контролните служби по изпълнението на бюджетите

Чл. 1. Контролът върху изпълнението на бюджетите на държавата, държавно-автономните учреждения, общините, държавните, общинските и обществени фондове, принадлежи на министъра на финансите и се извършва под негов надзор от следните контролни институти:

- а) Дирекцията за бюджета и отчетността, включително и органите ѝ при министерствата, дирекциите, фондовете и съответните учреждения;
- б) Дирекцията на финансовата инспекция;
- в) областните сметни палати.

Ревизионната комисия при Министерството на финансите.

Чл. 2. Контролните институти, упоменати в чл. 1 от настоящия закон, упражняват своите функции, съобразно с действащите закони за отчетността и устройствените им закони, доколкото последните не противоречат на разпоредбите на този закон.

Чл. 3. Въпросите, които на практика създават различни схващания и се решават нееднакво от контролните институти, изброени в чл. 1 на закона, се разрешават от Министерството на финансите. Същото се произнася и по въпроси от бюджетен и отчетнически характер, отнесени до него от други министри (чл. 38 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати).

Тълкуванията на законите, които министерството дава, се обнародват за ръководство на контролните институти и отчетниците.

Чл. 4. Предварителният и окончателен контрол по изпълнението на бюджетите (чл. 48 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията), принадлежи на министъра на финансите, и се извършва от Дирекцията за бюджета и отчетността и нейните органи при министерствата, дирекциите, фондовете и отделните учреждения. За проверените и намерени за редовни разходо-оправдателни документи, подлежащи на изплащане, същите издават съответни платежни заповеди.

Документите по така издадените платежни заповеди, се връщат на надлежните учреждения, перфорирани или щемпелувани, по начин изключващ повторното им използване и се съхраняват за ревизии.

Платежните заповеди издадени от съответните бюджетно-контролни отдели, отделения и контролни служби по бюджета, се изплащат от определените кредитни институти в цялата територия на Републиката, с изключение на тия за заплати и други лични разходи платими от кредитите за заплати и визирани от областните сметни палати, които се изплащат от кредитните институти, включени в района на областната сметна палата, която е визирала платежната заповед.

За организиране службата, за водене сметките на държавните приходи и разходи, министърът на финансите издава съответни наредби.

Чл. 5. Органи на министъра на финансите, в смисъл на алинея първа на чл. 50 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията са освен изброените в същия член длъжностни лица, и: домакинските отчетници и касиерите при централните управления на министерството, дирекциите и фондовете и подведомствените им учреждения, при държавните театри, ковчежниците по ведомството на Министерството на войната и при Главната дирекция на трудовата повиност, канцелерите при легациите и консулствата, държавните контролори и подконтролори, съответно бирниците, при градските общини, както и началниците на контролни служби по бюджета при автономните държавни учреждения, включително Българската народна банка, Българската земеделска и кооперативна банка и Института за обществено осигуряване.

Главните счетоводители или началниците на счетоводни служби, съответно счетоводителите при обособените на самоиздръжка държавни, държавно-автономни и общински стопански предприятия се назначават и уволняват от министъра на финансите. От същия се назначават и уволняват и счетоводителите при ония частни стопански предприятия, които той намери за добре.

Чл. 6. За разходите за заплати и възнаграждения на служителите плащани от кредита за заплати (чл. 57 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията) се делегират съответни кредити пред второстепенните разпоредители. Издадените от същите платежни заповеди, включително и тия по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата, се проверяват от областните сметни палати.

Когато областна сметна палата откаже да визираща някоя платежна заповед, понеже намира произвеждането на разхода за незаконосъобразно, второстепенният разпоредител може да отнесе въпроса, чрез същата областна сметна палата, до Министерството на финансите - Дирекция за бюджета и отчетността, която окончателно разрешава въпроса.

Чл. 7. Областните сметни палати, независимо от упражняваните от тях функции, съгласно с чл. 4 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, извършват и следното:

а) проверяват отчетите по прехраната на хората и добитъка на учрежденията в областта, задължени да представят такива отчети;

б) проверяват отчетите за бюджетните разходи на държавните театри и на държавно-автономните учреждения, когато в устройствените закони за същите, е предвидено представянето на такъв отчет, проверката на който да става от междуведомствена комисия;

в) упражняват предварителен и окончателен контрол върху разходите по бюджетите на общините, както и върху всички разходи по бюджета на Столичната народна община (чл.чл. 72 от Закона за градските общини, 70 от Закона за селските общини и 21 от Наредбата-закон за Столичната голяма община);

г) издават решения за неиздължение по неоправдани авансови суми (чл. 67 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията);

д) произнасят се по изложенията за резултата от извършената проверка по отчетите на железниците и пристанищата, пощите, телеграфите и телефоните (чл. 83 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията);

е) представят всяка година на министъра на финансите отчет за дейността си през изтеклата бюджетна година.

Министърът на финансите може да възлага на областните сметни палати и друга контролна работа, или да прехвърля такава върху другите контролни институти, упоменати в чл. 1.

Чл. 8. При Министерството на финансите се учредява ревизионна комисия с председател - член на Върховния касационен съд, командирован от министра на правосъдието и членове, назначени от министра на финансите, измежду лицата имащи повече от 8 годишна служба по отчетността, общо взето като председатели или съветници на Върховната или областна сметна палата, началници на бюджетно-контролни отдели и отделения, главни контрольори и контрольори по бюджета при Дирекцията по бюджета и отчетността или главни финансови инспектори.

Комисията заседава в състав от трима члена, включително и председателя. При нужда може да се образува и втори състав, председателствуван от един от членовете. При отсъствие на председателя, съставът се председателства от най-старшия по служба член на комисията.

Чл. 9. Ревизионната комисия, независимо от разглеждане обжалванията, предмет на чл. 74 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати се произнася като касационна инстанция и по решенията на областните сметни палати, когато последните бъдат също обжалвани (чл. 13, буква "з" и чл.чл. 68, 69 и 70 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати). При изпълнението на своите функции, комисията спазва разпоредбите на чл. 76 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.

Чл. 10. Министърът на финансите, с оглед на правилното и съгласувано извършване на контрола от съответните контролни институти, може с отделни разпоредби да разграничава обсега на контролната дейност на същите институти.

Чл. 11. Министърът на финансите изготвя отчет по изпълнението на бюджета на държавата за всяка изтекла бюджетна година, който се разглежда от Народното събрание едновременно с [ЪС] Закона за бюджета на държавата за втората следваща бюджетна година.

Чл. 12. Във връзка с прилагането на настоящия закон издаването на платежни заповеди по бюджета на държавата, на Главната дирекция на железниците и пристанищата и на държавните фондове, както и тия по бюджета на Столичната народна община, става до 25 декември 1947 година включително, а изплащането им - до 31 декември 1947 година включително.

Разходите за извършени работи и направени доставки след 20 декември 1947 година и неизплатените разходи по издадени платежни заповеди по посочените по-горе бюджети, се изплащат от съответните кредити на бюджета за 1948 бюджетна година.

Чл. 13. Алинея втора на чл. 5 от настоящия закон влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", а всички останали постановления - от 1 януари 1948 година и отменя всички разпоредби на общи и специални закони, които му противоречат.

За прилагането на същия се издават от министра на финансите, съответни разпоредби.

Настоящият указ да се облече с държавния печат, да се обнародва в "Държавен вестник" и да се тури в действие.

Изпълнението на настоящия указ се възлага на министра на финансите.

Издаден в София на 26 ноември 1947 година.

На първообразния собственоръчно написано:
"За Председателството на Народната Република:

В. П. Коларов⁴⁰⁵"

Приподписал,
Временно управляващ Министерството на финансите,
Министър на търговията и продоволствието: **Юрд. Божилов**⁴⁰⁶

Първообразният указ е облечен с държавния печат и регистриран под № 9247 на 27 ноември 1947 година.

Пазител на държавния печат,
Министър на правосъдието: **Р. Найденов**⁴⁰⁷

Доклад от Иван Цанев, председател на Върховната сметна палата, и ръководството на профгрупата при Върховната сметна палата до д-р Иван Стефанов, министър на финансите, за необходимостта от временно запазване на част от персонала на палатата след ликвидирателното ѝ, считано от 1.1.1948 г., с цел приключване на текущата работа по бюджета за 1947 г.

София, 22 декември 1947 г.

ВЪРХОВНА
СМЕТНА ПАЛАТА
№ 8792
22.XII.1947 г.
СОФИЯ

ДО ГОСПОДИНА МИНИСТЪРА
НА ФИНАНСИТЕ
Т У К

ДОКЛАД

от Иван Цанев, председател на Върховната сметна палата
и ръководството на профгрупата при същата палата

ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ,

Въ[в] връзка със закриването на Върховната сметна палата, съгласно Закона за контролните служби по изпълнението на бюджета, председателя на Върховната сметна палата и профкомитета на същата палата в съвместно заседание обсъдихме новосъздаденото положение и констатирахме следното:

Сливане на календарната година с бюджетната година, по силата на цитирания по-горе закон, измени съществено сроковете, така както по-рано се прилагаша, съгласно чл. 2 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията, относно издаването, визирането и изплащането на платежните заповеди. Във Върховната сметна палата понастоящем постъпват и ще продължават да постъпват платежни заповеди до 25 декември 1947 година. Съгласно чл. 12 от Закона за контролните служби, постъпилите до тази дата платежни заповеди ще трябва да бъдат визираны до 31 декември с.г., т.е. за срок от 5 дни Върховната сметна палата трябва да визирира и експедирира всички платежни заповеди, постъпили до тази дата, по всички краища на Републиката.

Независимо от този срок, който Върховната сметна палата ще изпълни по силата на закона, поставя се въпроса извършената огромна работа в Палатата до 31 декември т.г. във всички служби, съобразно техния характер, не може да бъде фактически приключена до тази дата. Необходимо е след 1 януари 1948 година, заедно с обикновеното подреждане на хилядите документи, преписки и пр., още и извършването на съществена счетоводна и друга работа за целостното и завършено приключване на бюджетното упражнение. Така, трябва да бъдат закрити по книгите кредитите на останалите неизплатени платежни заповеди, като за това се чака връщането на чековете от всички банкови клонове в страната; трябва да бъдат уведомени Бюджетно-контролните отдели за закриването на тези платежни заповеди; да бъдат отменени по партидните книги всички изплатени платежни заповеди за времето от 1 декември до 31 с[ъщия] м[есяц] по описите, които ще се чакат да постъпят от областните сметни палати и които пък от тяхна страна ще бъдат съставени след като банковите клонове им съобщат за изплатените платежни заповеди; трябва да бъде извършено балансирането на всеки отделен параграф по бюджетите на министерствата, същите да бъдат сверени и със съответните Бюджетно-контролни отдели; трябва да бъдат описирани възстановените суми и вписани по съответните параграфи на министерствата; трябва да бъде ИЗНЕСЕН ДЕЙСТВИТЕЛНИЯ РАЗХОД; трябва да бъде извършено осчетоводяването на прихода и разхода; трябва да бъдат изготвени всички необходими таблици за прихода и разхода, сметките, баланса и всичко друго по окончателното приключване на бюджета за 1947 година.

Също така се явява въпроса по въвеждането в ред, сверяване, отмятане и пр. на авансовите и полуавансови книги; в записване по книгите постъпилите до 31 декември 1947 година документи, оправдаващи авансови платежни заповеди и в подреждането им, като се има предвид, че само постъпилите и незаведени до 20 декември 1947 година авансови документи възлизат на обща сума 3.600.000.000 лева.

От изложеното до тук е ясно, че е нужно време след 1 януари 1948 година, за да бъде предадена и оставена в завършен вид работата, извършена в Палатата до 31.XII.1947 година. Не-

възможно е тази работа да се остави така, т.е. в положението, заварено на 31.XII т.г. Това значи да не може тя да бъде завършена от учрежденията, които ще поемат ликвидацията на Върховната сметна палата, защото чиновниците им не ще са в течение на извършената текуща работа, а освен това, службите при Върховната сметна палата след 1 януарий 1948 година ще бъдат предадени по различни ведомства, което ще създаде разпокъсаност и липса на единство, каквото безспорно е нужно за успешното и целесъобразно завършване на започнатите работи.

Чувствайки отговорността, която носим, председателя на палатата и ръководството на профгрупата като сътрудник на същия в провеждане на службите на новосъздаденото положение поради закриване на Върховната сметна палата, считаме за свой дълг ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ, да Ви помолим за следното:

1.- Крайно наложително е да бъде задържан персонала на Върховната сметна палата след 1 януарий 1948 година, за да може да бъде завършена и приключена започнатата текуща работа по бюджета за 1947 година. В случая не се касае за продължаване срок и за ликвидация, а за неизбежно и наложително извършване на текуща работа, така както се каза по-горе.

2.- Това няма да се отнася за целия персонал, а само за една част от него, тъй като друга отива в Б.Н.банка и други учреждения.

3.- Оставяне на служителите, след закриване на длъжностите им на служба, намира основание в чл. 9 от Закона за бюджета на държавата за 1936 година. По силата на тоя член съкратените служители по бюджетни причини могат да получават заплати в случай, че бъдат задържани по уважителни причини, най-късно до 15 дни от обнародването на Закона за бюджета на държавата в Държавен вестник. Считаме, че в случая са на лице уважителни причини да бъдат задържани съкратените служители при Върховната сметна палата.

Като изхождаме от интересите на службата, донасяме Ви, ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ, горното за разпореждане от Ваша страна.

С о ф и я, 22 декември 1947 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ВЪРХОВНАТА СМЕТНА ПАЛАТА :
Ив. Цанев

СЕКРЕТАР НА ПРОФГРУПАТА
ПРИ СЪЩАТА ПАЛАТА:
Ив. Илиев⁴⁰⁸

ЦДА, Ф. 163, оп. 10, а.е. 574, л. 31 - 32. Оригинал. Машинопис.

№ 271

Наредба на Министерство на финансите за ликвидиране службите на областните сметни палати.

София, 20 април 1948 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Одобрявам,

Министър на финансите: Проф. д-р Ив. Стефанов

Гр. София, 17.IV.1948 г.

НАРЕДБА

№ 3220

за ликвидиране службите на областните сметни палати

§ 1. Настоящата наредба се издава въз основа на чл. 58, ал. I от Закона за бюджета и отчетността по бюджета и чл. 13, ал. II от Закона за контролните служби по изпълнението на бюджетите. Тя има за задача да установи начините и сроковете за ликвидиране на службите на закритите, съгласно с чл. 67 от Закона за народните съвети, областни сметни палати, както и сроковете и начините за прехвърляне контролните функции на казаните палати върху други контролни институти.

§ 2. Начиная от датата на обнародване настоящата наредба в “Държавен вестник”, областните сметни палати преминават в ликвидация. Последната се извършва постепенно, съобразно с организирането на околийските народни съвети и при спазване на сроковете, посочени в настоящата наредба. Ликвидацията на областните сметни палати приключва в срок от шест месеца, считано от датата на обнародването в “Държавен вестник”, на Закона за народните съвети (чл. 58, ал. V от Закона за бюджета и отчетността по бюджета).

§ 3. През време на ликвидацията им, областните сметни палати продължават да упражняват контролните си функции и издават съответни решения, съгласно със Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, Закона за контролните служби по изпълнението на бюджетите и Правилника за прилагане на Закона за бюджета, отчетността и предприятията, доколкото разпоредбите им не са отменени с други закони, като се имат предвид и нарежданията, дадени с настоящата наредба.

През време на ликвидацията, в заседанията на палатите (чл. 22 от Закона за В[ърховната] с[метна] п[алата] и о[бласти] с[метни] п[алати]), могат да участвуват вместо съветници и контролор-докладчици, като самите заседания се ръководят, освен от председателя на палатата, и от съветници, а при отсъствие на такива, от най-стария по служба контролор-докладчик.

§ 4. Председателите на областните сметни палати или техните заместници освобождават или предлагат за освобождаване от длъжност, поради съкращаване на последната, всички служители, натоварени с проверка на разходооправдателните документи или отчети по бюджетите на общините, или на държавни учреждения веднага след прекратяване контролните функции на палатата, от датата, посочена в настоящата наредба, с изключения на тия, които ще трябва да бъдат задържани във връзка с ликвидационната работа, посочена в наредбата, и които се освобождават от длъжност по същия начин веднага след приключване на тази работа.

През време на ликвидацията на сметните палати, с оглед нуждите на ликвидацията, трябва да бъдат оставени на работа в сметните палати и необходимия брой служители, назначени при местната околийска или градска народни управи, а при нужда и такива от други населени места.

§ 5. Начиная от 1 май 1948 година включително, областните сметни палати преустановяват упражнявания от тях контрол върху бюджетите на градските и селски общински управи. От тази дата контролът върху разходите на бюджетите на казаните управи, предвиден в чл. 7, буква “в”, от Закона за контролните служби по изпълнението на бюджетите, се прехвърля върху финансовите отделни, отделения и служби при общинските народни управи, а контролът упражняван от сметните палати, по силата на чл. 4, букви “д”, “е”, “и” и “к” от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати - върху същите отделни, отделения и служби при околийските народни съвети.

С оглед преустановяването на този контрол, областните сметни палати се задължават да извършат следното:

а) проверяват и изпращат на съответните общини, заедно с разходооправдателните документи, съответно перфорирани или щемпелувани, по съответния ред, всички постъпили в палатата до 30 април т.г. платежни заповеди, издадени по бюджетите на казаните градски и селски общини. Проверката, изпращането на платежните заповеди трябва да стане най-късно до 15 май 1948 година;

б) най-късно до 31 май 1948 година, съставят списъци на визираните от областната сметна палата платежни заповеди по бюджетите на градските и селски общини, включително и за стопанските им предприятия, отнасящи се за м. м. януари - април 1948 година, които списъци се изпращат на финансовите отделни, отделения и служби при казаните общински управи, за сверяване със записванията по книгите им и запазване за послужване от лицата, извършващи ревизии на самото място. Копие от списъците се изпраща и на финансовите отделни, отделения и служби при съответните околийски народни съвети.

Тези списъци ще съдържат следните данни: дата на записването в партидната книга на палатата; № и дата на платежната заповед; на чие име е издадена; сума по платежната заповед и разходен параграф по бюджета.

За платежните заповеди, отнасящи се за бюджетите на градските общини, в седалищата на областните сметни палати няма да се правят такива списъци, тъй като самите книги ще бъдат предадени на финансовия отдел при околийския народен съвет, съгласно с § 10, от където при нужда ще се правят необходимите справки;

в) разпределят по околии и общини и изпращат при опис, всички отчети по паричната и веществена част на селските и градски общини и общински стопански предприятия при спазване на следното:

1. Проверените отчети, по които има издадени окончателни решения за издължение, или такива по които има издадени окончателни решения за неиздължения, съобщени по установения ред на данъчните началници за изпълнение, се изпращат на съхранение в съответния градски и селски общински съвет, а отчетните дела на същите - на респективните околийски народни съвети.

Преди изпращането на отчетите, документите по последните се съответно перфорират или щемпелуват по установения ред.

2. Непроверените отчети и тия които ще постъпят за проверка до края на м. май т. г. се проверяват, като с тия по които има издадени окончателни решения за издължения се постъпва по казания по-горе начин, а тия по които има издадени привременни решения за неиздължение се изпращат заедно с образуванияте отчетни дела на съответните околийски народни съвети, които ги ликвидират, като според случая издават съответни постановления, съгласно с разпоредбата по § 6, буква "г".

г) съставят извлечения от книгите на палатата за дадените и неотчетени квитанционни книги на отчетниците при градските и селски общини, съдържащи точни данни за номерата, сериите и вида на квитанционните книги, на кои отчетници са дадени, които изпращат на финансовите отделения, отделения и служби при съответните околийски народни съвети, като копие от тия списъци се прилагат към ликвидационната архива на областната сметна палата.

Не се изготвят такива извлечения за дадените квитанционни книги на местната градска община, поради обстоятелството, че самите книги, съдържащи тия данни се предават на околийския народен съвет, съгласно с § 10.

д) съставят описи на визираните от палатата авансови платежни заповеди по бюджетите на градските и селски общини, останали неоправдани, отнасящи се както за минали бюджетни години, така и за месеците януари - април 1948 година и ги изпращат на съответните финансови служби при градските и селски общински управи, като копие от последните изпращат и на околийските народни съвети.

§ 6. Начиная от 1 юни 1948 год. включително, областните сметни палати престават да визират платежни заповеди за заплати и лични парични възнаграждения, плащани по параграфите за заплатите по държавния бюджет. Контролът върху тия разходи от горната дата се извършва от бюджетно-контролните отделения и отделения на министерствата и дирекциите за подведомствените им служби или от съответните районни б[юджетно]-к[онтролни] счетоводства за ведомствата при които има такива.

Заплатите и личните парични възнаграждения, плащани по параграфите за заплати на служителите, преминали от държавния бюджет към бюджетите на околийските народни съвети, се изплащат от държавния бюджет, и следователно платежните заповеди за тях се визират от областните сметни палати само до деня на предаване длъжността, от която дата същите получават заплатата и др. възнаграждения по съответните бюджети за околийските народни съвети, по начин установен за изплащане на разходи от тия бюджети.

За избягване на грешки, трябва да се подчертае, че областните сметни палати не извършват никакъв контрол върху разходи по бюджетите на околийските народни съвети, включително и върху тия по бюджетите на градските управи, приравнени с околия (чл. 1 от Закона за народните съвети). Този контрол се извършва от финансовите отделения, отделения и служби при съответните околийски и градски управи, след утвърждаване бюджетите им.

От 1 юни 1948 година областните сметни палати преустановяват и контролът върху: отчетите на завеждащите складовете за държавни материали; отчетите на епархийските духовни съвети и мюфтийствата; отчетите на разните обществени, благотворителни и др. сдружения, които

специалните закони ги задължават да представят отчет на сметната палата, или на които уставите се утвърждават от Министерството на вътрешните работи; периодическият контрол на самото място, по събирането и внасянето на държавните, общинските и обществените приходи и разходите извършвани от длъжностните лица; отчетите по прехраната на хората и добитъка; отчетите на автономните учреждения, в устройствените закони на които е постановено проверката на бюджетните разходи да става от междуведомствени комисии, и да се произнасят по изложенията за резултата от извършената проверка по отчетите на железниците и пристанищата, а също и разрешаване разногласията, възникнали при упражнението на общинските бюджети, между кметовете и контролорите (бирниците) при същите общини (чл. 4, букви "б", "в", "ж", "з", "и", "к" от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати и чл. 7, букви "а", "б", "д" от Закона за контролните служби по изпълнението на бюджетите).

От горната дата този контрол преминава върху бюджетно-контролните отдели и отделения при министерствата и дирекциите, за подведомствените им служби от общодържавно значение, издържани от общодържавния или отделни бюджети, и върху околийските народни съвети - за всички останали учреждения в околията, включително и предприятията от местно значение.

С оглед преустройването на горния контрол, областните сметни палати се задължават да извършват следното:

а) разпределят по министерства и дирекции и изпращат най-късно до 15 юни 1948 година на бюджетно-контролните отдели и отделения, разходооправдателните документи по визираните от палатата платежни заповеди за заплати и лични парични възнаграждения, плащани от параграфите за заплати на учрежденията, органи на централната власт, издържани от общодържавния бюджет, издадени по бюджета за 1948 година, както и всички останали неприключени преписи, отнасящи се до контрола върху тия разходи.

В случаите, когато съответния б[юджетно]-к[онтролен] отдел има подведомствени служби в провинцията, върху които ще се възложи проверката на разходите за заплати, разходооправдателните документи се изпращат на тия провинциални б[юджетно]-к[онтролни] служби.

Бюджетно-контролните отдели следва да влезат своевременно във връзка със сметните палати и да посочат документите на кои учреждения следва да се изпращат на съответните им подведомствени служби.

Разпределят по околии и изпращат на съответните отдели, отделения и служби при околийските народни съвети, също така най-късно до 15 юни 1948 г., разходооправдателните документи по визираните от палатата платежни заповеди за заплати и лични парични възнаграждения, плащани по параграфа за заплати, на учрежденията, преминали към бюджетите на околийските народни съвети, издадени по бюджета за 1948 година, както и всички останали неприключени преписки, отнасящи се до контрола върху тия разходи.

Преди изпращането на описите с разходооправдателните документи, последните се перфорират или щемпелуват, по начина, по който се постъпва с разходооправдателните документи на градските и селски общини, преди връщането им на последните.

Документите, отнасящи се за същите разходи за минали бюджетни години, остават на хранение в архивата на палатата, предадена на околийския народен съвет, в седалището на бившата областна сметна палата, съгласно с § 10, от където при нужда се изпращат на съответния околийски народен съвет или на б[юджетно]-к[онтролните] отдели и отделения, при поискване, след предварително перфориране или щемпелуване на документите, по начина посочен по-горе.

б) най-късно до 31 май 1948 година, съответните бюджетно-контролни отдели, отделения и служби делегирват по установения ред, с писмо за намаление на кредита, всички останали свободни кредити, по параграфите за заплати при областните сметни палати, а областните сметни палати - най-късно до края на месец юни 1948 г. приключват окончателно партидните си книги и ги предават на местния околийски народен съвет, на хранение, съгласно § 10;

в) областните сметни палати се задължават да проверяват останалите в тях непроверени отчети, както и постъпващите такива, по паричната и веществената отчетност, включително и отнасящите се за прехраната на хората и добитъка, включително и тия за 1947 година, като с проверените отчети се постъпва по следния начин:

1. Отчетите, по които са издадени окончателни решения за издължение или окончателни решения за неиздължение, изпратени за изпълнение на съответните данъчни началници, се перфорират или щемпелуват, по начин прилаган за отчетите на бившите градски и селски общини, и се изпращат на хранение направо на съответните учреждения. В случай, че тези учреждения са вече закрити, изпращат се на учрежденията приемници, а ако такива няма - предават се заедно с

останалите архивни книжа на палатата, за пазене на околийския народен съвет в населеното място, където се намира областната сметна палата, съгласно с § 10.

2. Отчетите, по които има издадени привременни решения за неиздължение, се изпращат заедно с образуваните отчетни дела, за окончателно ликвидиране, както следва:

Отчетите на учреждения и служби, включени в общодържавния бюджет, се изпращат на съответните б[юджетно]-к[онтролни] отдели и отделения, а отчетите на учрежденията и службите преминали към бюджета на околийските народни съвети, на местните сдружения и предприятия, също от местно значение - на финансовите отдели, отделения и служби при околийските народни съвети, заедно с образуваните дела.

г) ревизионните актове, съставени от органи на областните сметни палати, във връзка с приложението на чл. 4, буква "к" от Закона за Върх[овната] см[етна] палата и обл[астните] см[етни] палати, актовете на финансовите инспектори и на приравнени, съгласно с чл. 87, от бившия Закон за бюджета, отчетността и предприятията, както и заповедите за неиздължения по чл. 67 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията, респективно по чл. 47 от Закона за бюджета и отчетността по бюджета, по които има издадени окончателни решения за издължение или за неиздължение, изпратени за изпълнение на данъчните началници, заедно с отчетните дела по тях, се оставят на хранение в архивата на палатата, предадена на местния околийски народен съвет, съгласно с § 10.

Същите актове и заповеди, по които няма издадени решения, или са издадени привременни за неиздължение, се постъпва, както следва:

Актовете и заповедите за начети до 100.000 лева, включително, се изпращат заедно с образуваните дела на финансовите отдели, отделения и служби при околийските народни съвети, в районите на които се намират ревизираните учреждения, за издаване на съответни постановления, а тези за начети над 100.000 лева - на финансовата инспекция при Министерството на финансите.

д) съставят извлечения от книгите на палатата за дадените и неотчетени квитанционни книги на отчетниците при учрежденията в района на съответните околийски народни съвети, съдържащи точни данни за номерата, сериите и вида на квитанционните книги, на кои отчетници са дадени, като копие от тях извлечения се прилага към ликвидационната преписка, предадена на пазене при местния околийски народен съвет, съгласно с § 10.

Начиная от 1 юни 1948 година, искания за отпускане на квитанционни книги за нуждите на учрежденията ще се отправят само до съответните финансови отдели, отделения и служби при околийските народни съвети, които ще водят точна сметка за тях, като откриват партиди за всяко учреждение и предприятие, в които ще вписват отпусканите книги.

§ 7. Софийската областна сметна палата се задължава да провери и отчете по авансовите книги на бившата Върховна сметна палата, всички останали открити аванси, като приема и предоставените ѝ разходооправдателни документи, след което книгите и проверените разходооправдателни документи се предават за пазене и справки на Софийския околийски съвет, съгласно с § 10.

§ 8. Проверката на отчетите за бюджетните разходи на държавно-автономните учреждения, в устройствените закони на които е предвидено щото тази проверка да се извършва от междуправителна комисия с представители на Върховната сметна палата (чл. 7, буква "б" от Закона за контролните служби по изпълнението на бюджетите), начиная от 1 юни 1948 година, става съгласно със Закона за финансовата инспекция.

§ 9. Архивата на бившата Върховна сметна палата се предава на Софийския околийски народен съвет. Последният изпраща на останалите околийски народни съвети, поискани от тях разходооправдателни документи, необходими във връзка с упражнявания от тях контрол върху бюджетните разходи на учрежденията, включени в районите им. Изпращането на документите става след като те бъдат предварително перфорирани или прещемпелувани.

§ 10. Всички останали архивни и други книжа, входящи и изходящи регистри, вносни листове и изплатени платежни заповеди за приходите и разходите на държавното съкровище до края на 1947 б[юджетна] година, и всички останали преписки, заедно с ликвидационната архива, се предават на околийския народен съвет, със седалище населеното място, в което се намира областната сметна палата, за съхранение и обслужване.

Наличните квитанционни книги при областните сметни палати се изпращат най-късно до 1 юни 1948 година на финансовите отдели, отделения и служби при околийските народни съве-

ти, включени в бившия район на областната сметна палата, разпределени съразмерно големината и нуждата на учрежденията в околията. За приемането и предаването на книгите се съставят протоколи в три еднообразни екземпляри, отделно за всеки околийски народен съвет, съдържащи подробно означение на предадените книги по вид, бройки, серии и номера. Единият екземпляр от протокола се изпраща на Министерство на финансите - Отдел за държавни ценни книжа, другият остава за финансовия отдел, отделение или служба при околийския народен съвет, а третият се прилага към ликвидационната архива на областната сметна палата.

Изпращането на архивни и други книжа, съгласно с настоящата наредба, става само при опис, копие от който се прилага към ликвидационната архива на областната сметна палата, намираща се при местния околийски народен съвет, съгласно първата алинея на § 10, по които описи се правят справки при нужда за издирване на въпросните документи.

ДВ, бр. 91, 20 април 1948 г. Печатно.

№ 272

Окръжно на Министерство на финансите до областните сметни палати, министерства и ведомства за приключване на ликвидацията на службите при областните сметни палати.

София, юли 1948 г.

ОКРЪЖНО

№ 7697 - 28 - VII 1948 г.

До областните сметни палати. - До началниците на финансовите
отдели и отделения при околийските народни съвети. - До началниците
на б[юджето]-к[онтролните] отдели и отделения при министерствата и дирекциите. -
До всички учреждения и длъжностни лица за сведение и изпълнение

За правилното завършване ликвидацията на службите при областните сметни палати, Министерството на финансите като има предвид резултатите от прилагането на наредбата му № 3220 от 1948 година, обнародвана в "Държавен вестник", брой 91/1948 г., в допълнение на последната, нарежда за следното:

1. Областните сметни палати преустановяват контролните си функции и издаването на решения, съгласно с § 3 от поменатата наредба, на 31 юли 1948 година. След тази дата ликвидационната работа се продължава от местната околийска народна управа.

Окончателното закриване службите на областните сметни палати става в срока предвиден в § 2 от наредбата, а именно 27 август 1948 година, до която дата следва да бъде освободен от длъжност останалия персонал на областните сметни палати, поради закриването на последните.

Най-късно до 10 август т. г., началниците на финансовите отдели при околийските народни съвети, поели ликвидационната работа на бившите областни сметни палати, в съдействие с председателите на последните, да представят на Министерството на финансите, Дирекция за бюджета и отчетността, план за приключване на ликвидацията, съгласно с наредбата № 3220 от 1948 година и настоящите нареждания, като посочат и необходимия им допълнителен персонал и кредита за веществени разходи във връзка с ликвидацията, за пр[о]учване и од[о]бряване.

Ще се има предвид, че ликвидацията по начало ще се извършва с наличния личен състав на съвета и само в краен случай да се иска допълнителен персонал.

За да може да се следи за хода на ликвидацията и навреме да се вземат необходимите мерки за правилното ѝ провеждане и приключване в най-скоро време, начиная от 1 септември 1948 година, началниците на финансовите отдели на околийските народни съвети натоварени с ликвидационните задачи, съгласно с първата алинея на настоящата т. 1 да изпращат в Министерството на финансите - Дирекция за бюджета и отчетността, сведение за извършената ликвидационна работа през месеца.

2. За правилното провеждане на ликвидационната работа, в допълнение на казаната наредба № 3220 от 1948 година, Министерството на финансите нарежда и следното:

а) всички архиви и др. книжа подлежащи на унищожаване, съгласно с нарежданията на Министерството на финансите, предмет на окръжното му предписание № 2042 от 2 март 1948 год., обнародвано в "Държавен вестник", брой 63 от 1948 година, да се унищожат, за да не се създават излишни разходи по пренасянето на книгата и обременяват архивите на учрежденията с излишни такива;

б) проверените отчети, неподлежащи на унищожаване, по които са издадени окончателни решения за издължение, или такива, по които са издадени окончателни решения за неиздължение, съобщени на данъчните началници за изпълнение, да се изпратят по места и по начина указан в § 5, буква "в", т. 1 и § 6, буква "в", т. 1 от казаната наредба;

в) с останалите непроверени отчети, или проверени, по които са издадени привременни решения за неиздължения, да се постъпи по следния начин:

Отчети на градски и селски общини. - Непроверените отчети се връщат, без да се щемпелуват документите на съответните селски и градски народни съвети за съхраняване. При извършване ревизия на място, околийският народен съвет проверява разходите и приходите по приложените към отчета документи.

Проверените отчети по които има издадени привременни решения за неиздължение, се ликвидират от съвета натоварен с ликвидационната работа на областните сметни палати. Последният, по реда предвиден в чл.чл. 65 и 66 от Закона за Върховната и областните сметни палати ("Държавен вестник", бр. 22 от 1925 год.), поканва отчетника в двумесечен срок да представи обяснения по начета и представи доказателства за отменяване на решението, ако намира, че неправилно е начетен.

Когато в този срок не се дадат обяснения, или представените такива и доказателствата не се намерят за даващи основание за отменяване на решението на сметната палата, председателя на съвета, натоварен с ликвидацията делата на сметната палата, издава постановление, което подлежи на обжалване в тримесечен срок пред ревизионната комисия при Министерството на финансите, съгласно с чл. 51, ал. II от Закона за бюджета и отчетността по бюджета.

Отчети на държавните учреждения. - Непроверените отчети на учрежденията от местно значение, подведомствени на околийските народни съвети, се изпращат също така нещемпелувани на самите учреждения, за да се проверят разходооправдателните документи по тях при извършване ревизии на самото място от органите на околийските народни съвети. Отчетите на учрежденията преминали по бюджет към градски народни съвети, се проверяват по същия ред от контролните органи извършващи ревизии на тия съвети.

Непроверените отчети на учреждения, органи на централната власт, се проверяват и ликвидират от околийските народни съвети, натоварени с ликвидационната работа на областните сметни палати. При проверката на отчетите, когато се намерят за редовни, съобщава се с писмо за редовността, подписано от председателя на съвета и началника на финансовия отдел, а при установени неиздължения - издава се привременно постановление за неиздължение (вместо привременното решение издавано от бившите сметни палати като колегиални учреждения), подписано от председателя на съвета. По така издадените привременни постановления, се следва процедурата установена за привременните решения на бившите сметни палати.

По отчети по които има издадени от сметните палати привременни решения за неиздължение, ще се постъпва по начина указан по-горе за издадените подобни решения по общински отчети.

Отчети за прехраната на хората и добитъка. - Непроверените отчети по прехраната на хората и добитъка, се връщат на съответните учреждения, за съхраняване и проверка на самото място при извършване на ревизии. По проверените отчети, по които са издадени постановления за неиздължения, се постъпва по начина указан за привременните постановления по отчета на градски и селски общини и други учреждения.

г) с останалите неуредени на 31 юли 1948 година ревизионни актове, съставени от органи на областните сметни палати, по приложение на чл. 4, буква "к" от Закона за Върховната и областните сметни палати; от финансови инспектори и приравнени, съгласно с чл. 87 от бившия Закон за бюджета, отчетността и предприятията, както и по заповедите издадени по чл. 67 от казания закон, да се постъпи по следния начин:

Ревизионните актове и придружаващите ги отчетни дела, съставени от органи на бившите областни сметни палати, както и на приравнени с финансови инспектори по чл. 87 от казания Закон за б[юджета,] о[тчетността и] п[редприятията], отнасящи се до констатирани неиздълже-

ния на отчетни лица при градски и селски общини и учреждения подведомствени на околийските народни съвети, се изпращат на съответните околийски народни съвети, към които се числят ревизираните учреждения, за издаване постановления по реда предвиден в наредбата VI-5/1948 год. на Министерството на финансите, обнародвана в "Държавен вестник", брой 103 от 1948 год., чл.чл. 110 и 111, с изключение на тия за начети над 100.000 лева, които се изпращат на Дирекцията за финансовата инспекция за издаване постановление от министъра на финансите, по реда на Закона за финансовата инспекция.

Ревизионните актове на финансовите инспектори, независимо за какви начети се отнасят, се изпращат заедно с придружаващите ги книжа в Министерството на финансите - Дирекция на финансовата инспекция, която ги ликвидира.

В Дирекцията на финансовата инспекция се изпращат по същия начин и всички ревизионни актове, съставени от длъжностни лица, облечени с права на финансови инспектори и от контролните органи на бившите областни сметни палати, когато се отнасят до ревизирани учреждения на централната власт или до стопански предприятия от общодържавно значение.

Заповедите за начет по чл. 67 от бившия Закон за бюджета, отчетността и предприятията и по чл. 47 от Закона за бюджета и отчетността по бюджета, както и преписките по издадени привременни решения по тях, да се ликвидират от околийските народни съвети, извършващи ликвидационната служба на сметните палати, като се следва процедурата, установена по-горе за непроверените отчети и привременни решения, отнасящи се до учреждения - органи на централната власт, с тази разлика, че преди да се издаде окончателно постановление, обясненията на отчетника от привременното решение или постановление, ще се изпращат за проверка в Министерството на финансите - Дирекция по бюджета и отчетността.

д) останалите на 31 юли т. г. неоправдани авансови платежни заповеди, да се съобщат при опис на съответните бюджетно-контролни отдели и отделения, включително и на финансовия отдел при Столичния народен съвет, които са ги издали. Последните се задължават да следят за изискването на разходооправдателните документи и оправдаването на авансите в най-кратък срок, както и за начитането на отговорните лица за неоправдаването на авансите в законните срокове, без оправдателна причина.

3. Инвентарните предмети на закритите областни сметни палати се предават при опис на местния околийски народен съвет, който като има предвид исканията на останалите местни учреждения, след преценка на същите, разпределя и предава предметите на нуждаещите се учреждения, като задържа за себе си необходимите му такива. В известни случаи, където Министерството на финансите е направило вече разпределение на инвентарните предмети, ще се има предвид това разпределение.

Разпределянето на предметите става по кратък разпределителен протокол, а предаването им става по реда предвиден в чл. 11 от Закона за извършване на работи и доставки за сметка на държавата, обнародван в "Държавен вестник", брой 13 от 1948 година.

4. Архивите на бившите областни сметни палати се предават на местния околийски народен съвет, извършващ ликвидацията. Архивата на бившата Върховна сметна палата се предава на Софийския околийски народен съвет, който прави необходимите справки по отправените искания и издава съответни удостоверения. Същото се върши и от останалите околийски народни съвети по предадените им архиви от бившите областни сметни палати.

5. В случай че се явят някои по-особени случаи при извършване на ликвидацията, да се искат указания и нареждания от Министерството на финансите - Дирекция за бюджета и отчетността.

Министър: **Проф. д-р Ив. Стефанов**
Директор: **Ив. Андреев**⁴⁰⁹

ДВ, бр. 178, 31 юли 1948 г. Печатно.

БЕЛЕЖКИ

¹ *Никола Сукнаров* (1848, Свищов - 1894, София) - политически и държавен деец. Учи в Свищов и Загреб. Завършва право в Белград (1875). До Освобождението (1878) е учител в Разград и Свищов. По време на Временното руско управление в България е съдия в Свищовския окръжен съд, по-късно - в Русенския и Варненския апелативен съд. Привърженик на Либералната партия (до 1885 г.). Кмет на София (1883). Министър на вътрешните работи (31 януари - 21 март 1885 г.) в кабинета на П. Каравелов. Народен представител (1880-1887); подпредседател и председател на II Обикновено народно събрание; подпредседател на IV Обикновено народно събрание. След 1885 г. се оттегля от активна политическа дейност. Служи в съдебно ведомство; член е на Върховния касационен съд. Редактира в. "Независимост" (1880-1881).

² *Д-р Васил Христов Радославов* (1854, Ловеч - 1929, Берлин). Завършва гимназия в Писек и Прага, Чехия (1874). Следва право във Виена и завършва с докторат в Хайделберг, Германия (1882). Работи в Министерството на правосъдието и като адвокат. Член на Българското книжовно дружество. Член на Либералната партия. Народен представител в III, V Велико народно събрание, във II, IV, VIII, X, XV, XVI, XVIII Обикновено народно събрание. Министър на правосъдието (1884-1886; 1894); министър на вътрешните работи (1886-1887, 1899-1900); министър-председател (1886-1887; 1913-1918); управляващ Министерството на финансите (1886-1887); управляващ Министерството на народното просвещение (1894); министър на народното просвещение (1894); министър на вътрешните работи и народното здраве (1913-1915); управляващ Министерството на вътрешните работи и народното здраве (1916-1918); управляващ Министерството на външните работи и на изповеданията (1913-1915); министър на външните работи и на изповеданията (1915-1918). Осъден от Първия (1903) и Третия държавен съд (1923).

³ *Петко Стойчев Каравелов* (1843, Копривщица - 1903, София). Учи в Копривщица и в гръцко училище в Енос, Гърция. Завършва гимназия в Москва и право в Московския университет (1869). Вицегубернатор на Видин, окръжен управител на Търново. Член на Либералната партия (1879-1883). Председател на Демократическата партия (1896-1903). Народен представител в Учредителното събрание, в I, II, IV, VIII, IX, X, XI Обикновено народно събрание. Председател на I, II, IV Обикновено народно събрание. Кмет на гр. Пловдив (1881-1883). Член на Българското книжовно дружество. Министър на финансите (1880-1881, 1884-1886, 1901); министър-председател (1880-1881, 1884-1886, 1886, 1901); управляващ Министерството на правосъдието (1880-1881); управляващ Министерството на обществените сгради, земеделието и търговията (1884-1885); управляващ Министерството на вътрешните работи (1885-1886). Регент (1886). Управляващ Министерството на народното просвещение (1901).

⁴ *Димитър Петрушов Каранфилович* (1839, Велес - 1906) - главен секретар при Министерство на финансите. Член на Върховната сметна палата, назначен с Указ от 20 май 1881 г., на длъжност до 10 юни 1881 г. Член на Пограничната българо-сръбска комисия, назначен с писмо № 1820/10 юни 1881 г. на Министерство на външните работи и на изповеданията. Деловодител при постройката на двореца, назначен с Указ № 787/7 септември 1881 г.

⁵ *Иван Недялков Бракалов* - началник на Счетното отделение в Министерство на финансите. Член-делопроизводител във Върховната сметна палата, назначен с 4 Постановление на Министерски съвет, протокол № 75/20 декември 1880. Прокурор при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 237/31 март 1883 г. Член на Върховната сметна палата, назначен с Указ № 36/16 февруари 1885 г.

⁶ *Хр. Грънчаров* - секретар на II Обикновено народно събрание. Народен представител от Трънски окръг, Царибродска околия.

⁷ *Дюкмеджиев* - народен представител във II Обикновено народно събрание.

⁸ *Михаил Паничерски* - народен представител във II Обикновено народно събрание от Русенски окръг, Брестенска околия

⁹ *Иван Радев* - свещеник, народен представител във II Обикновено народно събрание от Провадийски окръг, Провадийска околия.

¹⁰ *Сава Илиев* - народен представител във II Обикновено народно събрание от Севлиевски окръг, Батошевска околия.

¹¹ *Петър Станчов* - секретар на II Обикновено народно събрание.

¹² *Стефан Николов Стамболов* (1854, Търново - 1895, София). Учи в Търново и в Духовната семинария в Одеса (1870-1872). Делегат на Търновския революционен комитет на Общото събрание на Българския революционен централен комитет в Букурещ (1874). Апостол на Българския революционен централен комитет за вътрешността на България. Един от ръководителите на Старозагорското въстание (1875). Главен апостол на Първи (Търновски) революционен окръг по време на Априлското въстание (1876). Участва в ръководството на Българското централно благотворително общество. Участва в Руско-турската освободителна война (1877-1878). Един

от основателите на Търновския комитет "Единство". Член на Либералната партия. Народен представител във II, III, IV, V, VI, VII, VIII Обикновено народно събрание. Подпредседател на II и IV Обикновено народно събрание и председател на IV Обикновено народно събрание. Член на Българското книжовно дружество. Участник в Съединението (1885) и в Сръбско-българската война (1885). След детронацията на княз Александър I Батенберг оглавява контрапреврата. Регент на България (1886-1887). Свиква III Велико народно събрание за избирането на български княз. Основател на Народнолибералната партия. Министър-председател и министър на вътрешните работи (1887-1894); управляващ Министерството на външните работи и на изповеданията (1890); управляващ Министерството на народното просвещение (1893-1894). Съсечен на ул. "Раковски" в София от политическите си противници (1895).

¹³ *Трифон Панов* - подпредседател на II Обикновено народно събрание. Народен представител от Ломски окръг, Ломска околия.

¹⁴ *Иван Данев* - книжовник, общественик, редовен член на Българското книжовно дружество. Участва в Руско-турската освободителна война (1877-1878). Народен представител в Учредителното събрание. Секретар на II Обикновено народно събрание. Учи в Табор, Чехия; завършва административни науки в Париж (1881). Учител в Русе, окръжен управител в Търново, служител в Министерство на правосъдието, член на Кодификационната комисия при Министерския съвет (1884), извънреден преподавател във Висшето училище (1888-1889).

¹⁵ *Хр. Баларев* - секретар на II Обикновено народно събрание. Народен представител от Плевенски окръг, Плевенска околия.

¹⁶ *В. П. Золотов* - секретар на II Обикновено народно събрание.

¹⁷ *Хр. Бръснаров* - секретар на II Обикновено народно събрание. Народен представител от Силистренски окръг, Алфатарска околия.

¹⁸ *Райчо Попов* - секретар на II Обикновено народно събрание. Народен представител от Севлиевски окръг, Ломнидолска околия.

¹⁹ *Антон Безеншек* (1853, с. Буковье, Щирия, Австрия - 1915). Съставител на българската стенография. Дългогодишен преподавател по стенография в България. Ръководител на Стенографското бюро в Народното събрание. Автор на книги и учебници по стенография и немски език.

²⁰ *Д-р Стат (Евстати) Антонов* (1844, Търново - 1926, София). Участник в национално-освободителното движение. Завършва медицина в Букурещ (1870). От 1871 г. е лекар в Търново, от 1879 г. - ординатор и от 1888 г. - главен лекар на Търновската първокласна болница. Специализира в Париж (1889). От 1905 г. е управител на Пловдивската държавна болница. Депутат в Учредителното събрание и във II Обикновено народно събрание от Севлиевски окръг, Батошевска околия.

²¹ *Йордан Наумов* - народен представител във II Обикновено народно събрание от Трънски окръг, Брезнишка околия

²² *Лазар Дуков* - народен представител във II Обикновено народно събрание от Провадийски окръг, Провадийска околия

²³ *Филип Стоянов Симидов* (1851 или 1852, Търново - 1925, Русе) - участник в национално-освободителното движение, книжовник. Завършва петокласното училище в Търново, след това учи в земеделско училище в Букурещ. През 1871-1872 г. е учител в Лясковец; член е на местния революционен комитет. Заподозрян от турските власти, напуска града. Става учител в Цариград (1872-1874). Организира театрални представления на пиеси от Васил Друмев и Добри Войников. През 1874 г. е учител във Велес, където основава революционен комитет, заради което е арестуван. След освобождението си е учител в Бяла Слатина (1875). През Сръбско-турската война (1876) е секретар на четата на Филип Тотю. През Руско-турската война (1877-1878) е в помощ на руските войски като разузнавач. След Освобождението (1878) заема административни постове във Видин, Бяла, Плевен, Ловеч. Народен представител във II Обикновено народно събрание. Училищен инспектор (1885-1900). Открива фабрика за мастило и червен восък в Оряхово (1890).

²⁴ *Александър I Батенберг* (1857, Верона, Италия - 1893, Грац, Австрия) - княз на България. Получава военно образование в Потсдам. Като офицер от руската армия участва в Руско-турската освободителна война (1877-1878). Избран за княз на България от I Велико народно събрание на 17 април 1879 г. На 27 април 1881 г. извършва преврат, сваля правителството на Либералната партия, отменя Търновската конституция и установява т. нар. Режим на пълномощията (1881-1883). Оказва подкрепа на Съединението на Княжество България и Източна Румелия (1885). Главнокомандващ българската армия по време на Сръбско-българската война (1885). Детрониран от офицери русофили на 9 август 1886 г., абдикира на 26 август 1886 г.

²⁵ *Никола С. Стойчев* (1845, Шумен - 1899, Битоля). Завършва английския колеж на остров Малта. Работи в английска компания. Председател на Русенския губернский съд. Депутат в Учредителното събрание. Народен представител в I и II Обикновено народно събрание. Министър на външните работи и на изповеданията (1880-1881). Управител на телеграфните съобщения (1880) и началник на пощенското и телеграфно управление (1880). Член на Върховния касационен съд (1881). Търговски агент в Битоля (1897).

²⁶ *Петко Рачов Славейков* (1827, Търново - 1895, София). Учи в килийните училища в Търново, Трявна, Габрово и Свищов (1832-1843). Учител в Търново, Килифарево, Бяла, Севлиево, Ловеч, Плевен, Враца, Трявна, Ески Джумая и Варна. Участник в църковно-националните борби. Член на Българската община, председател на Българското читалище в Цариград, учител в училището при Българската екзархия. Открива българско класно училище в Одрин (1874). Участва в Руско-турската освободителна война (1877-1878). Депутат в Учредителното събрание. Един от лидерите на Либералната партия. Народен представител в I, II, III Велико народно събрание и в I, II, IV Обикновено народно събрание; подпредседател и председател на II Обикновено народно събрание. Министър на народното просвещение (1880); министър на вътрешните работи (1880-1881; 1884-1885). Член на Българското книжовно дружество. Публицист и общественик.

²⁷ *Михаил Константинов Сарафов* (1854, Търново - 1924, София). Завършва гимназия в Загреб (1875). Следва във Философския факултет на Загребския университет (1878). Слуша лекции по математика, физика и химия в Политехниката в Мюнхен и по политическа икономика в Сорбоната, Париж (1880). Началник на Статистическото бюро към Министерството на финансите (1881-1883). Министър на народното просвещение (1880-1881); министър на финансите (1884; 1902-1903); управляващ Министерството на финансите (1901-1902); министър на вътрешните работи (1901-1902). Член на Българското книжовно дружество. Администратор на БНБ (1885). Дипломатически агент в Австро-Унгария (1904-1909). Пълномощен министър в Османската империя (1909-1913). Представител на Министерството на външните работи и на изповеданията в Солун (1913). Член на Прогресивнолибералната партия. Народен представител в IV, X, XI, XII Обикновено народно събрание.

²⁸ *Иван Недев Гюзелев* (1844, Габрово - 1916, София). Завършва Херсонската семинария (1867) и Физико-математическия факултет в Одеса (1871). Учител по математика и физика в Габровската гимназия (1871-1876). Депутат в Учредителното събрание и народен представител в I Обикновено народно събрание. Министър на народното просвещение (1880). Член на Българското книжовно дружество. Председател на Върховната сметна палата (1880-1894), назначен с Постановление на Министерския съвет № 4, протокол № 75/20 декември 1880 г. Основател на Чиновническото застрахователно дружество.

²⁹ *Андон Цанков* - управител на Свищовската митница. Член на Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 4, протокол № 75/20 декември 1880 г. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 238/31 март 1883 г.

³⁰ *Владислав Димитров Золотов (Золотович)* - помощник на контролора в Министерство на финансите. Член на Върховната сметна палата, назначен с 4 Постановление на Министерския съвет, протокол № 75/20 декември 1880 г. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 238/31 март 1883 г. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 15/31 декември 1899 г.

³¹ *Георги Манов* - член на Върховната сметна палата, назначен с 4 Постановление на Министерския съвет, протокол № 75/20 декември 1880 г. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 238/31 март 1883 г.

³² *Георги Константинов Желязкович* (1846, Свищов - 1889, София). Завършва гимназия в Букурещ и финансови науки в Париж (1870). Член и секретар (от 1870 г.) на Българското книжовно дружество в Галац. Постъпва на служба при Временното руско управление (1878). Директор на БНБ (1879-1881). Министър на финансите (1881-1882). Комисар на жп линията Русе-Варна (1881). Главен комисар по юширите (храните) (1884-1885).

³³ *Н. Михайловски* - подпредседател на Държавния съвет.

³⁴ *Н. Даскалов* - председателстващ Държавния съвет.

³⁵ *Янко Ковачев* - печатар.

³⁶ *Теохаров* - надворен съветник при Императорския руски комисар в България.

³⁷ *Александър Михайлович Дондуков-Корсаков* (1820, Псковска губерния, Русия - 1893, Порховски уезд, Русия) - княз, генерал-адютант. Завършва право в Московския университет (1840). Служи в руската армия. Генерал-губернатор на Киевска, Волонска и Подолска губерния (1869-1876). Участва в Руско-турската освободителна война (1877-1878). Руски императорски комисар в България (1878-1879). След 1879 г. е генерал-губернатор на Одеса и Харьков. Главно-

командващ руските войски в Кавказ (от 1882 г.). Назначен за член на Държавния съвет на Русия (1890).

³⁸ *Вайс* - книжар в Цариград.

³⁹ *Васил Априлов* (1789, Габрово - 1847, Галац, Румъния). Учи в Москва. Завършва немска гимназия в Брашов. Следва медицина във Виена. На 2 януари 1835 г. открива Габровското взаимно училище - първото новобългарско светско училище (Априловската гимназия). Книжовник.

⁴⁰ *Марин Дринов* (1838, Панагюрище - 1906, Харков). Завършва Киевската духовна семинария (1861) и Московския университет, доктор на историко-филологическите науки. Събира материали за българската история (1865-1870). Един от основателите и пръв председател на Българското книжовно дружество в Браила (1869). Преподавател в Харковския университет. Съветник в Канцеларията за гражданско управление на княз Владимир Черкаски (1877-1878). Вицегубернатор на София (1878). Единственият българин в Съвета на императорския руски комисар в България, отговаря за народното просвещение и за духовните дела (1878-1879). Взема активно участие при изработването на проекта за Търновската конституция (1879). Участва в създаването на Софийската публична библиотека (1879). Подготвя проекта за създаването на Държавния съвет (1881).

⁴¹ *П. Станчев* - окръжен управител на гр. Варна. Член на Върховната сметна палата, назначен с Указ от 24 декември 1882 г.

⁴² *Симеон, Варненски и Преславски митрополит* (1840, Бургас - 1937, Варна). Завършва Богословското училище в Халки (1863). Учител в Цариград (1864-1866) и Бургас (1866-1868). Участник в църковно-националната борба. Протосингел на Видинската митрополия (1870-1872). От 1872 г. заема длъжността Варненски и Преславски митрополит. Подпредседател на Учредителното събрание, народен представител в I Велико народно събрание. Председател на III Обикновено народно събрание. Член на БАН.

⁴³ *Д. Попов* - главен секретар на Народното събрание (към началото на 1883 г.)

⁴⁴ *Григор Димитров Начович* (1845, Свищов - 1920, София). Завършва Френския католически колеж в Бебек край Цариград (1860). Учи в търговски училища в Париж и Виена. Завършва висши политико-икономически науки в Париж. Председател на Свищовския революционен комитет (1866). Събира и изпраща доброволци за Втората българска легия в Белград (1867-1868). По време на Руско-турската освободителна война (1877-1878) служи в Главното командване като разузнавач. Депутат в Учредителното събрание. Член на Консервативната партия. Народен представител в III Велико народно събрание и в I, II, III, V, VIII, IX, X Обикновено народно събрание. Министър на финансите (1879, 1882-1883, 1887-1888, 1891-1892); министър на външните работи и на изповеданията (1879-1880, 1886-1887, 1894-1896); управляващ Министерството на финансите (1879-1880, 1886); министър на вътрешните работи (1881-1882); управляващ Министерството на обществените сгради, земеделието и търговията (1883, 1894); министър на търговията и земеделието (1896, 1899-1900). Член на Българското книжовно дружество. Помощник-кмет (1880-1881) и кмет на София (1896-1897). Член на Държавния съвет (1881-1883). Дипломатически агент в Румъния (1884-1889), в Австро-Унгария (1889-1891) и в Османската империя (1903-1906).

⁴⁵ *Коста Коев* - архивар в Народното събрание. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 237/31 март 1883 г.

⁴⁶ *Тодор Стоянов Бурмов* (1834, с. Нова махала (Драгановци), Габровско - 1906, София). Учи в килийно и взаимно училище в Габрово. Завършва семинария (1853) и Духовна академия (1857) в Киев. Учител в Габрово (1857-1860). От 1860 г. учител в училището при българската църква в Цариград. Участник в църковно-националните борби. Секретар на българската община в Цариград. Ковчежник на княз Черкаски по време на Руско-турската освободителна война (1877-1878). Вицегубернатор на Пловдив (1878) и губернатор на София (1879). Член на Консервативната и на Прогресивнолибералната партия. Народен представител в I Велико народно събрание и в I и II Обикновено народно събрание. Министър-председател, министър на вътрешните работи и временно управляващ Министерството на народното просвещение (1879). Член на Върховния касационен съд (1880). Член на Държавния съвет (1881-1883). Управляващ Министерството на финансите (1883); министър на финансите (1886). Член на Българското книжовно дружество.

⁴⁷ *Г. Д. Димов* - счетоводител при Отделението на прямите даждия в Министерството на финансите. Деловодител на Върховната сметна палата, назначен с Указ № 237/31 март 1883 г.

⁴⁸ *С. Дацов* - секретар-бухгалтер при Русенската митница. Докладчик I клас във Върховната сметна палата, назначен с Указ № 237/31 март 1883 г.

⁴⁹ *Янко Икономов* - докладчик I клас при Върховната сметна палата.

⁵⁰ *Теодор Тишев* - бухгалтер при Главно телеграфо-пощенско управление. Изпълняващ длъжността докладчик при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 237/31 март 1883 г.

⁵¹ *Хр. Н. Дабовски* - докладчик III степен при Върховната сметна палата. Докладчик II клас при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 237/31 март 1883 г. Докладчик I клас при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 814/3 октомври 1883 г.

⁵² *Александър Златарски* - член на Върховната сметна палата. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 238/31 март 1883 г. Съветник при Върховната сметна палата. Уволнен с Указ № 14/31 декември 1899 г.

⁵³ *Петър Станчов* - член на Върховната сметна палата. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 238/31 март 1883 г.

⁵⁴ *Д. Попов* - временно управляващ Министерството на финансите (към май 1883 г.).

⁵⁵ *Александър Василиевич Каулбарс* (1844, Санкт Петербург - 1922, Франция) - барон, генерал-майор. Завършва школа за гвардейски юнкери (1863) и Николаевската генералшабна академия в Санкт Петербург. Участва в Руско-турската освободителна война (1877-1878). Министър на войната (1882-1883). След напускането на България служи в руската армия.

⁵⁶ *М. Мартинов* - докладчик II клас при Върховната сметна палата. Докладчик I клас при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 814/3 октомври 1883 г.

⁵⁷ *Д. Еленков* - докладчик II клас при Върховната сметна палата. Докладчик I клас при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 814/3 октомври 1883 г.

⁵⁸ *Г. Наков* - контролор при Дупнишкото ковчежничество. Докладчик I клас при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 814/3 октомври 1883 г.

⁵⁹ *Ст. Иванов* - учител в Царибродското третокласно училище. Докладчик II клас при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 814/3 октомври 1883 г.

⁶⁰ *Георги Менкадосиев* - контролор при Кюстендилското окръжно ковчежничество. Докладчик II клас при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 814/3 октомври 1883 г.

⁶¹ *Сп. Тричков* - контролор при Видинското окръжно ковчежничество. Докладчик II клас при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 814/3 октомври 1883 г.

⁶² *Петър Митков* - контролор при Врачанското ковчежничество. Докладчик II клас при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 814/3 октомври 1883 г.

⁶³ *А. В. Даскалов* - оценител при Видинската митница. Докладчик II клас при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 814/3 октомври 1883 г.

⁶⁴ *А. Баргазов* - помощник на ковчежника при БНБ. Докладчик II клас при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 814/3 октомври 1883 г.

⁶⁵ *Хр. Г. Екимов* - регистратор при Върховната сметна палата. Докладчик II клас при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 814/3 октомври 1883 г.

⁶⁶ *К. Гендов* - управител на Дъсчено-Кладенската митница. Докладчик II клас при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 814/3 октомври 1883 г.

⁶⁷ *Н. Юрданович* - контролор при Добричкото околийско ковчежничество. Докладчик II клас при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 814/3 октомври 1883 г.

⁶⁸ *Тома Георгиев* - съветник при Върховната сметна палата. Уволнен с Указ № 22) 21 ноември 1886 г. Съветник при Върховната сметна палата. Уволнен с решение на Народното събрание от 9 ноември 1887 г.

⁶⁹ *Сава Атанасов Муткуров* (1852, Търново - 1891, Неапол, Италия) - подполковник. Учи във Военномедицинското училище в Цариград (1868) и завършва Юнкерското пехотно училище в Одеса (1872). Служи в руската армия (1872-1876). Доброволец в Руско-турската освободителна война (1877-1878). След Освобождението (1878) служи в Генералния щаб на милицията и жандармерията на Източна Румелия. Взема активно участие в Съединението на Княжество България и Източна Румелия (1885). Член на Временното правителство. Участник в Сръбско-българската война (1885). Един от организаторите на контрапреврата след детронацията на княз Александър I Батенберг (1886). Главнокомандващ армията (1886). Регент на България (1886-1887). Министър на войната (1887-1891).

⁷⁰ *Георги Атанасов Живков* (1844, Търново - 1890). Завършва Класното училище в Търново (1860). Учи във Военномедицинското училище в Цариград. Учител в Ески Джумая (дн. Търговище), Варна, Русе (1862-1869). След Освобождението (1878) е кмет на Търново, окръжен управител на София, директор на Варненската девическа гимназия и окръжен училищен инспектор. Член на Либералната и Народнолибералната партия. Народен представител в I, II, IV, V, VII Обикновено народно събрание и в III Велико народно събрание. Председател на IV, VII Обикновено народно събрание и на III Велико народно събрание. Член на Регентския съвет (1886-1887). Министър на народното просвещение (1886, 1887-1893); управляващ Министерството на финансите (1890).

⁷¹ *Б. Горанов* - секретар на Министерския съвет.

⁷² *Тодор Атанасов Иванчов* (1858, Търново - 1905, Париж). Завършва Робърт колеж в Цариград (1875). Следва медицина в Монпелие, Франция. Директор на Педагогическото училище в Кюстендил (1880-1883). Директор на Статистическото бюро в София. Постоянен член на Международния статистически комитет в Санкт Петербург (1897) и член на Парижкото статистическо дружество. Член на Либералната партия. Народен представител в III Велико народно събрание и в V и X Обикновено народно събрание. Министър на народното просвещение (1886-1887, 1899); министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията (1899-1900); министър-председател и министър на финансите (1900-1901). Осъден на затвор от Държавния съд за злоупотреба с държавни средства (1903).

⁷³ *Данаил Цонев Николаев* (1852, Болград, Бесарабия - 1942, Банкя) - генерал. Завършва Болградската гимназия и Пехотното военно училище в Одеса (1875). Участник в Съединението на Княжество България и Източна Румелия (1885). Член на Временното правителство и главнокомандващ Източнорумелийската милиция и жандармерия (1885). Командир на Западния корпус по време на Сръбско-българската война (1885). Министър на войната (1886-1887, 1907-1911). Председател на Върховния македонски комитет (1895-1897). Генерал-адютант на княз Фердинанд (1897-1907).

⁷⁴ *Васил Хр. Дюстабанов* - главен счетоводител при Министерство на финансите. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с протокол № 1 на Министерски съвет от 3 януари 1887 г.

⁷⁵ *Михаил Тенев* (Михаил Тенев Хаджиколев) (1856, Казанлък - 1943). Учи в Пловдив. Завършва Търговския отдел на гимназията в Женева (1874). Следва във Физико-математическия факултет на Женевския университет (1874-1877). Служител в главното управление на княз Александър Дондуков-Корсаков. Инспектор (1880) и началник на отделение (1881) в Министерство на финансите. Управител на митниците. Началник на Счетното отделение при Министерство на финансите (1885). Администратор (1887) и управител на БНБ (1894-1899). Народен представител в X Обикновено народно събрание. Министър на финансите (1899-1900).

⁷⁶ *Иван Евстратиев Гешов* (1849, Пловдив - 1924, София). Учи в гръцко и българско училище в Пловдив. Завършва финансови и политически науки в Манчестър, Англия (1869). Дава сведения на в. "Таймс" за турските жестокости по време на Априлското въстание (1876), осъден на смърт (1877) и помилван. Участва активно в устройството на Източна Румелия. Един от водачите на Народната (Съединителката) партия. Депутат и председател на Областното събрание на Източна Румелия (1879-1880). Директор на финансите на Източна Румелия (1882-1883). Директор на БНБ (1883-1886). Председател на Първия български земеделско-промишлен събор в Пловдив (1892). Председател на Народната партия (от 1901 г.) и на Обединената народнопрогресивна партия (1920). Народен представител в VIII, IX, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, XIX Обикновено народно събрание и в III и V Велико народно събрание. Председател на XI и XV Обикновено народно събрание. Министър на финансите (1886, 1894); управляващ Министерството на търговията и земеделието (1894); министър на финансите (1894-1897); управляващ министерството на търговията и земеделието (1894-1897); министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията (1911-1913); управляващ Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството (1911-1912). Един от инициаторите за създаването на Конституционния блок (1922). Член на Демократическия сговор (1923). Член и ковчезник на Българското книжовно дружество (1884-1898). Председател на Българското книжовно дружество (1898-1911) и на БАН (1911-1924). Председател на Българския червен кръст (1884-1924).

⁷⁷ *Димитър Стоянов Тончев* (1859, Калофер - 1937, София). Завършва гимназия в Николаев, Русия (1880) и право в Новорусийския университет в Одеса (1883). Помощник-прокурор и председател на Пловдивския департаментален съд (1883) и председател на Пловдивското углавно съдилище (1884). Член на Либералната партия, на Младолибералната и Националлибералната партия. Народен представител в III Велико народно събрание и в IV, V, VI, VIII, X, XII, XV, XVI, XVII Обикновено народно събрание. Председател на III Велико народно събрание и на V Обикновено народно събрание. Подпредседател на IV Обикновено народно събрание. Министър на правосъдието (1886, 1888-1891); министър на търговията и земеделието (1894); министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията (1899-1900); министър на външните работи и на изповеданията (1900-1901); министър на финансите (1913-1918). Член на Българското книжовно дружество. Осъден от Третия държавен съд (1923).

⁷⁸ *Д-р Георги Иванов Странски* (1847, Калофер - 1904, София). Завършва Медицинското училище и Факултета по медицина в Букурещ (1864-1874). Работи като окръжен лекар в гр. Бузю и ординатор в букурещката болница "Колентина". Един от основателите на Българското човешколюбиво настоятелство в Букурещ. Член на Българското централно благотворително обществ-

во (1876). Участва като военен лекар в румънската армия по време на Руско-турската освободителна война (1877-1878). След Освобождението през 1878 г. е окръжен лекар в Плевен. Депутат в Учредителното събрание. Член и председател на Областното събрание в Източна Румелия (1883). Директор на финансите (1880-1881) и член на Постоянния комитет (1879-1880, 1882-1883, 1883-1884). Един от водачите на Либералната партия в областта. Участник в Съединението на Княжество България и Източна Румелия през 1885 г. Председател на Временното правителство и назначен за княжески комисар в Южна България. Дипломатически агент в Сърбия (1886-1887). Народен представител в I, V, VI Обикновено народно събрание. Управител и главен лекар на Александровската болница в София (1897-1899). Окръжен лекар и управител на болницата в Русе (1899-1900). Председател на Върховната сметна палата (1900-1904).

⁷⁹ *Д-р Константин Стоилов* (Константин Стоилов Константинов) (1853, Пловдив - 1901, София). Завършва Робърт колеж в Цариград (1871). Доктор по право на Хайделбергския университет. Изучава френско гражданско право в Париж (1877-1878). Член на Пловдивския апелативен съд и председател на Софийския съд (1879). Депутат и секретар на Учредителното събрание. Началник на Политическия кабинет на княз Александър I Батенберг (1880-1883). Член на Консервативната партия. Основател и водач на Народната партия. Народен представител в I, II, III Велико народно събрание и в I, II, IV, V, VI, VIII, IX, X Обикновено народно събрание. Управляващ Министерството на външните работи и на изповеданията (1881, 1896); министър на външните работи и на изповеданията (1883, 1886, 1896-1899); министър на правосъдието (1883, 1886-1888); управляващ Министерството на правосъдието (1895-1896); министър на вътрешните работи (1894-1896). Член на Българското книжовно дружество.

⁸⁰ *Петко Вълнаров* - народен представител в V Обикновено народно събрание от Разградски окръг, Поповска околия. Председател на Финансовата комисия на V Обикновено народно събрание.

⁸¹ *Фердинанд I Сакскобургготски* (1861, Виена - 1948, Кобург). Български княз от 7 юли 1887 г. и цар от 22 септември 1908 г. Поради злополучния за България край на Първата световна война, по настояване на политическите партии в страната, цар Фердинанд абдикира от престола на 3 октомври 1918 г. в полза на престолонаследника княз Борис Търновски. Същия ден напуска България и до смъртта си живее в Германия.

⁸² *Иван Петров Салабашев* (1853, Стара Загора - 1924, София). Учи в Стара Загора и завършва гимназия в Табор, Чехия (1872). Следва математика в Пражката политехника. Учител по математика в Болградската гимназия (1877-1879). Депутат в Областното събрание на Източна Румелия (1879). Главен секретар на Дирекцията на народното просвещение. Член на Върховния съд (1880) и директор на правосъдието (1882-1884). Член на Либералната партия в Източна Румелия. Член на Българското книжовно дружество. Член на Демократическата партия (от 1903 г.). Народен представител в VI, VII, XI, XIII Обикновено народно събрание. Основател и председател на Физико-математическото дружество в София (1898). Пълномощен министър в Австро-Унгария (1910-1914).

⁸³ *Рачо Петров* (Рачо Петров Стоянов) (1861, Шумен - 1942, с. Белово, Пазарджишко) - генерал. Учи в Четирикласното училище в Шумен. Завършва Военното училище в София (1879) и Николаевската военна академия в Санкт Петербург (1883). Началник-щаб на Действащата армия (от 1885 г.). Почетен флигел-адютант на княз Фердинанд. Народен представител в XI и XIII Обикновено народно събрание. Министър на войната (1887, 1894-1896); министър на вътрешните работи (1900-1901); министър-председател (1901, 1903-1906); министър на външните работи и на изповеданията (1901, 1903-1906). Командващ Трета българска армия по време на Междусъюзническата война (1913). Военен губернатор на Македония (1915-1918). Осъден от Държавния съд (1920).

⁸⁴ *Константин Величков* (Константин Величков Петков) (1855, Пазарджик - 1907, Гренобъл, Франция). Завършва Галатасарайския лицей в Цариград (1874). Учител в Пазарджик. Член на революционния комитет (1874) в града и председател на читалище "Виделина". Участва в подготовката на Априлското въстание (1876), арестуван и осъден на смърт, но освободен със застъпничеството на Европейската комисия. Писар в Българската екзархия в Цариград (1876-1877). Преводач на руските войски по време на Руско-турската освободителна война (1877-1878). Председател на Окръжния административен съд в Пазарджик (1879-1880). Народен представител в Областното събрание на Източна Румелия (1879-1885), член на Постоянния комитет на областта. Следва право в Париж (1880-1881). Учи живопис във Флоренция, Италия (1886-1889). Учител в Солунската гимназия (1890-1891). Постъпва на работа в Българската екзархия в Цариград (1890-1894). Член на Народната и Прогресивнолибералната партия. Народен представител в VIII, IX и XI Обикновено народно събрание. Министър на народното просвещение (1886, 1894-1897); министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията (1894); министър

на земеделието и търговията (1897-1898); Член на Българското книжовно дружество. Дипломатически агент в Сърбия (1902-1904).

⁸⁵ *Петър Иванов Пешев* (1858, Севлиево - 1931, София). Учи в Богословското училище в Лясковския манастир. Завършва гимназия в Николаев (1880) и право в Московския университет (1884). Работи в Министерството на правосъдието (1884-1887). Народен представител в VII, VIII, X, XI, XII, XIII Обикновено народно събрание. Министър на правосъдието (1894, 1899-1900, 1913); управляващ Министерството на народното просвещение (1913); министър на народното просвещение (1913-1918). Член на Либералната партия. Председател на Софийския адвокатски съюз (1910-1912). Съден от Третия държавен съд.

⁸⁶ *Теодор Иванов Теодоров* (1859, Елена - 1924, Боровец). Учи в Габровското класно училище. Завършва гимназия в Николаев (1880) и право в Новорусийския университет в Одеса (1883). Помощник-прокурор в Софийския окръжен съд и съдия в Апелативния съд в Русе (1883-1885). Доктор по право в Парижкия университет (1886). Прокурор в Софийския съд, член на Апелативния съд и адвокат. Член на Народната и Обединената народнопрогресивна партия. Народен представител в V Велико народно събрание и в VIII, IX, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, XIX, XX и XXI Обикновено народно събрание. Председател на VIII Обикновено народно събрание. Министър на правосъдието (1896-1897); министър на финансите (1897-1899, 1911-1913); министър на външните работи и на изповеданията (1918-1919); министър-председател (1918-1919). Съден от Третия държавен съд. Член на Демократическия сговор.

⁸⁷ *Михаил Иванов Маджаров* (1854, Копривщица - 1944, София). Завършва Робърт колеж в Цариград (1877). Главен учител в Пазарджик (1877-1879). Член на Народната партия в Източна Румелия. Депутат в Областното събрание (1880-1885), член на Постоянния комитет (1880), Директор на финансите (1882-1885) на Източна Румелия. Член на Българското книжовно дружество. Народен представител във II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XVIII Обикновено народно събрание и в V Велико народно събрание. Подпредседател на V Велико народно събрание и на XV Обикновено народно събрание. Министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията (1894-1899); министър на вътрешните работи и народното здраве (1913); министър на войната (1919); министър на външните работи и на изповеданията (1919-1920). Пълномощен министър във Великобритания (1913-1914) и в Русия (1914-1915). Съден от Държавния съд (1923). Член на Обединената народно-прогресивна партия.

⁸⁸ *Найден Луков Бенев* (1857, Копривщица - 1909, София). Завършва Пловдивското главно училище. Учител в Копривщица. Секретар на Върховния касационен съд (1879-1883). Адвокат (1883-1894, 1899-1907). Главен секретар на Министерския съвет (1894-1896). Народен представител в V, IX, XI, XII Обикновено народно събрание и в III Велико народно събрание. Министър на вътрешните работи и управляващ Министерството на търговията и земеделието (1898-1899).

⁸⁹ *Никола Иванов Иванов* (1861, Калофер - 1940, София) - генерал-лейтенант. Учи в Галатасарайския лицей в Цариград. Завършва Военното училище в София (1879) и Николаевската генералшабна академия в Санкт Петербург (1885). Флигел-адютант на княз Александър I Батенберг (1886). Началник на отделение в Министерството на войната (1887). Началник на Генералния щаб (1894-1896). Министър на войната (1896-1899). Командващ Втора българска армия по време на Балканските войни (1912-1913). Председател на Софийското дружество на запасните офицери.

⁹⁰ *Петко Хр. Тъпчилецов* - Главен секретар на Министерски съвет (към март 1898 г.).

⁹¹ *Димитър Панайотов Греков* (1847, Болград, Бесарабия - 1901, София). Завършва Болградската гимназия (1868). Следва право в Екс ан Прованс, Франция (1868-1875). Адвокат и член на Браилския съд (1875-1877). Председател на Софийския областен съд и на Върховния съд (1879). Народен представител в Учредителното събрание, в I, II, III, V, VI, VII, X Обикновено народно събрание и в III Велико народно събрание. Председател на III Обикновено народно събрание. Подпредседател на Държавния съвет (1881-1882). Член на Консервативната партия. Министър на правосъдието (1879-1880, 1882-1883); управляващ Министерството на вътрешните работи (1879); министър на външните работи и на изповеданията (1890-1894); временно управляващ Министерството на правосъдието (1891-1892); министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията (1899). Член на Българското книжовно дружество. Извънреден пратеник и дипломатически агент при Високата порта (1885).

⁹² *Георги Йорданов Тишев* (1847, Свищов - 1926, София). Учи в Свищов и в Духовната академия в Киев (1863-1872). Секретар на Българската екзархия в Цариград (1872-1877). През 1877 г. е заточен заедно с екзарх Антим I в Ангора (дн. Анкара). Чиновник за особени поръчения при Русенския губернатор (1878). Окръжен управител на Ловеч и губернатор на Търново. Началник на отделение в Министерството на вътрешните работи. Член на Либералната партия. Народен представител в I, II и XIV Обикновено народно събрание. Подпредседател на I Обикно-

вено народно събрание. Министър на вътрешните работи (1880). Член на Държавния съвет (1881-1883). Окръжен управител на Варна (1883-1892), Русе (1892), Пловдив (1893) и София (1894). Член на Българското книжовно дружество. Председател на Върховната сметна палата (1899).

⁹³ *Христо Бакалов* - съветник при Върховната сметна палата, уволнен с Указ № 14/31 декември 1899 г.

⁹⁴ *К. Апостолов* - подсекретар в Министерски съвет (към септември 1899 г.).

⁹⁵ *Георги П. Иванов* - съветник при Върховната сметна палата, уволнен с Указ № 14/31 декември 1899 г.

⁹⁶ *Стоян Н. Тъпчелецов* - съветник при Върховната сметна палата, уволнен с Указ № 14/31 декември 1899 г.

⁹⁷ *Стоян Веженев* - съветник при Върховната сметна палата, уволнен с Указ № 14/31 декември 1899 г.

⁹⁸ *Евстатий Цонаков* - съветник при Върховната сметна палата, уволнен с Указ № 14/31 декември 1899 г.

⁹⁹ *Д-р Димитър К. Вачев (Вачев)* (1855, Ловеч - 1922, София). Учи в Габровската гимназия. Продължава образованието си в Писек, Чехия (1875). Следва химия във Виена и право в Хайделберг. Работи в Апелационния съд в Русе и като адвокат. По време на Сръбско-българската война (1885) организира доброволчески комитет, който изпраща чети към Видин. Член на Либералната партия. Народен представител във II Велико народно събрание и в IV, VIII, X, XVI, XVII Обикновено народно събрание. Подпредседател на III Велико народно събрание и председател на X, XVI и XVII Обикновено народно събрание. Министър на народното просвещение (1899-1900).

¹⁰⁰ *Стефан Георгиев Паприков* (1858, Пирдоп - 1920, София) - генерал. Учител в Панагюрище (1875-1876). Участва в Априлското въстание (1876). Завършва Военното училище в София (1879) и Военната академия в Санкт Петербург (1884). Началник-щаб на Западния корпус по време на Сръбско-българската война (1885). Началник на Военното училище (1887-1891). Началник на Административния отдел в Щаба на войската (1891-1895). Началник-щаб на войската (1896-1899). Министър на войната (1899-1903). Инспектор на пехотата (1904-1905). Дипломатически агент в Русия (1906-1908). Министър на външните работи и на изповеданията (1908-1910). Пълномощен министър в Русия (1910-1912). Член на Демократическата партия. Народен представител в XVII Обикновено народно събрание.

¹⁰¹ *Иван Радойчев* - деловодител в Министерски съвет.

¹⁰² *Т. Момчилов* - архитект. Началник на Отделение "Архитектурно" при Министерството на обществените сгради, пътищата и съобщенията (към декември 1899 г.).

¹⁰³ *Иван Атанасов* - съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 15/31 декември 1899 г.

¹⁰⁴ *Спас Тричков* - съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 15/31 декември 1899 г. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 3, протокол № 47/21 април 1915 г.

¹⁰⁵ *Никола Пиперов* - съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 15/31 декември 1899 г.

¹⁰⁶ *Г. Вирчев* - секретар във Върховната сметна палата.

¹⁰⁷ *Иван Пеев (Иван Пеев Плачков)* (1864, Копривщица - 1942, София). Завършва Робърт колеж в Цариград (1882). Член на Българското книжовно дружество. Секретар на БАН (1911-1939). Член на Висшия учебен съвет при Министерство на народното просвещение. Член на Народната партия. Народен представител в XV, XVI, XVII Обикновено народно събрание и в V Велико народно събрание. Подпредседател на V Велико народно събрание и на XV Обикновено народно събрание. Министър на народното просвещение (1900-1901, 1912-1913).

¹⁰⁸ *Д-р Петър Иванов Данчов (Данчев)* (1857, Сливен - 1913, София). Завършва класическа гимназия в Кенигрец, Чехия (1878). Следва право в Прага и Йена. Член на Върховното съдилище в Източна Румелия (1882-1884). Председател на Касационния съд. Преподавател и декан на Юридическия факултет (1899-1900) на Висшето училище в София. Член на Българското книжовно дружество. Министър на правосъдието (1900-1901); управляващ Министерството на търговията и земеделието (1901). Главен прокурор, председател на Върховния касационен съд (1901-1913).

¹⁰⁹ *Христо М. Бончев* - управляващ Министерството на финансите (1901). Главен секретар на Министерството на финансите (1901). Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 36/22 август 1901 г.

¹¹⁰ *Стефан Арсениев* - народен представител в XI Обикновено народно събрание от Ломска околия

¹¹¹ *Г. Богоев* - началник на канцеларията при XI Обикновено народно събрание.

¹¹² *Д-р Александър Петров Радев* (1864, Битоля - 1911, Виена). Завършва гимназия в Битоля и право в Атинския университет (1888). Съдия в Ловеч, Трън, Търново и София. Адвокат в София (от 1892 г.). Участва в Македоно-одринското освободително движение. Член на Прогресивнолибералната партия. Народен представител в XI и XII Обикновено народно събрание. Министър на правосъдието (1901-1902); министър на народното просвещение (1902-1903). Председател на Юридическото дружество и на Адвокатския съвет. Преподавател в Софийския университет.

¹¹³ *Д-р Стоян Петров Данев* (1858, Шумен - 1949, София). Завършва гимназия в Прага (1878). Следва право в Цюрих, Лайпциг и Хайделберг и политически науки в Париж. Главен инспектор в Министерство на финансите (1883-1884). Член и председател (от 1897 г.) на Либералната партия. Председател на Прогресивнолибералната партия (от 1899 г.). Народен представител в VIII, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII Обикновено народно събрание и в V Велико народно събрание. Председател на V Велико народно събрание и на XV Обикновено народно събрание. Подпредседател на VIII Обикновено народно събрание. Министър на външните работи и на изповеданията (1901); министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията (1901-1902, 1902-1903, 1913); управляващ Министерството на народното просвещение (1902); министър на финансите (1918-1920). Председател на Българския червен кръст (1924-1939) и подпредседател на Международния съюз на Червения кръст в Женева. Член на постоянния Арбитражен съд в Хага.

¹¹⁴ *Иван Иванов Белинов* (1859, Котел - 1902, София). Учи в Робърт колеж в Цариград. Завършва първия випуск на Военното училище в София (1879). Следва във Военната юридическа академия в Санкт Петербург (1884). Участва в Сръбско-българската война (1885). Завършва право в Швейцария. Адвокат в Русе и София. Член на Демократическата партия. Народен представител в X и XI Обикновено народно събрание. Министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията (1901).

¹¹⁵ *Александър Кочов (Николов) Людсканов* (1854, Търново - 1922, Лондон). Завършва Робърт колеж в Цариград (1875). Следва в Новорусийския университет в Одеса. Преводач в щаба на ген. Скобелев по време на Руско-турската освободителна война (1877-1878). Депутат в Учредителното събрание. Втори секретар в Българското дипломатическо агентство в Цариград (1879-1880). Главен секретар в Министерството на външните работи и на изповеданията (1880). Завършва правни и дипломатически науки в Париж (1884). Подпредседател на Централното бюро на Прогресивно-либералната партия. Народен представител в X, XI, XII, XV, XVIII, XIX Обикновено народно събрание и в V Велико народно събрание. Секретар на дружество "Червен кръст" (1884-1885). Министър на търговията и земеделието (1901-1902); управляващ Министерството на обществените сгради, пътищата и съобщенията (1901-1902); министър на вътрешните работи (Министерство на вътрешните работи и народното здраве от 1912 г.) (1902-1903, 1911-1913); министър на земеделието и държавните имоти (1913). Основател и председател на Английската лига в България (1911). Член на Англо-българския арбитражен съд в Лондон (1921-1922).

¹¹⁶ *Христо Тодоров* (1860, Шумен - 1927, Шумен). Завършва Робърт колеж в Цариград. Следва право в Женева и Париж (1884-1886). Съдия и прокурор в Шумен (1887-1890). Народен представител в IX, XV, XVIII Обикновено народно събрание. Министър на народното просвещение (1902); министър на правосъдието (1902-1903); министър на търговията, промишлеността и труда (1912-1913). Съден от Третия държавен съд (1923).

¹¹⁷ *Петър Пенчев Абрашев* (1866, Котел - 1930, София). Завършва класическа гимназия в Николаев, Русия. Следва правни науки в Одеса и Женева (1887-1891). Съдия в Окръжните съдилища в Разград, Варна, Русе, София (1891-1895). Хоноруван доцент и редовен професор в Софийския университет по гражданско съдопроизводство (1901-1930); професор по съдебно и гражданско право в Близкоизточния институт (Свободния университет) (1921-1930). Дописен член на БАН (1922). Член на Прогресивнолибералната партия. Народен представител в XII и XV Обикновено народно събрание и в V Велико народно събрание. Министър на търговията и земеделието (1902-1905); министър на правосъдието (1911-1913). Съден от Третия държавен съд (1923).

¹¹⁸ *Никола Христов Константинов* (1862, Русе - 1953, София). Завършва право в Софийския университет (1893). Народен представител в X, XII Обикновено народно събрание и в V Велико народно събрание. Министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията (1902). Директор на преките данъци (1919, 1923-1932).

¹¹⁹ *К. Атанасов* - секретар в Министерски съвет.

¹²⁰ *Димитър Кръстев Попов* (1855, Калофер - 1908, София). Учи в семинария в Пловдив и Робърт колеж в Цариград. Завършва Галатасарайския лицей в Цариград (1876). След Освобождението (1878) работи в Народна библиотека. Секретар на Върховния касационен съд. Началник на Статистическо бюро. Член на Върховния административен съд на Източна Румелия, прокурор и Началник на канцеларията на Дирекцията на вътрешните работи в областта. Участник в Съединението (1885). Член на Народната, Прогресивнолибералната и Народолибералната партии. Народен представител в VIII, IX, XI, XII и XIII Обикновено народно събрание. Министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията (1902-1905); временно управляващ Министерството на търговията и земеделието (1903).

¹²¹ *Е. Д-р Брадел* - софийска жителка, чиято сграда на ул. "6-ти септември" е наета за нуждите на Върховната сметна палата с Постановление на Министерския съвет № 6, протокол № 66/28 ноември 1902 г.

¹²² *Д-р Йордан Брадел* (1847, Елена - 1899, София). Завършва гимназия в Одеса и медицина в Москва (1875). Участва в Руско-турската освободителна война (1877-1878). Член и председател (1885-1886) на Медицинския съвет. Главен лекар на Гражданското медицинско управление (1884-1886). Преподавател по съдебна медицина във Висшето училище (1896-1898). Работи като медицински администратор и в областта на съдебната медицина. Народен представител във II Велико народно събрание. Член на Българското книжовно дружество.

¹²³ *Спас Константинович* - съветник при Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 23/22 април 1903 г.

¹²⁴ *Димитър Николов Петков* (1858, с. Башкьой, Тулчанско - 1907, София). Учи в Тулча. Опълченец по време на Руско-турската освободителна война (1877-1878). Чиновник в Управлението на императорския руски комисар в отдела за вътрешните работи (1878-1882). Член на Либералната партия. Кмет на София (1888-1893). Член на Народолибералната партия (от 1886 г.). Народен представител в IV, V, VI, VII, X, XI, XIII Обикновено народно събрание и в IV Велико народно събрание. Председател на IV Велико народно събрание и на VI и VII Обикновено народно събрание. Подпредседател на V и VI Обикновено народно събрание. Министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията (1893-1894); министър на вътрешните работи (1903-1907); управляващ Министерството на обществените сгради, пътищата и съобщенията (1905-1907); министър-председател (1906-1907). Убит на бул. "Цар Освободител" в София (1907).

¹²⁵ *Иван Димитров Шишманов* (1862, Свищов - 1928, Осло). Завършва педагогическо училище и учителски курс във Виена (1882). Следва филология и философия в Йена (1884) и в Женева (1885-1886). Защитава докторат по философия в Лайпцигския университет (1889). Един от основателите на Висшето училище в София (1888). Преподавател във Висшето училище (Софийския университет). Член на Българското книжовно дружество. Народен представител в XIII Обикновено народно събрание. Министър на народното просвещение (1903-1907). Пълномощен министър в Украйна (1918). Основател на Дружеството за поддържане на изкуствата в България (1892). Член-основател и председател на Българското археологическо дружество (1901). Председател на Читалищния съюз (1911). Член-основател и почетен член на Съюза на българските писатели (1913). Член-основател и председател на Съюза на българските учени, писатели и художници (1917). Член на Българския археологически институт (1921). Член-основател и председател на българския Пенклуб (1926). Член на чуждестранни научни дружества, академии и университети.

¹²⁶ *Лазар Лазаров Паяков* (1860, Габрово - 1910, София). Учи в Робърт колеж в Цариград и завършва стопански и търговски науки в Париж (1883). Учител в Солунската гимназия (1884-1886). Директор на Търговската гимназия в Свищов (1887-1892). Член и председател на Варненската търговско-индустриална камара (1895-1902). Народен представител в XIII Обикновено народно събрание. Министър на финансите (1903-1907).

¹²⁷ *Д-р Никола Иванов Генадиев* (1868, Битоля - 1923, София). Завършва гимназия в Пловдив (1885). Участник в Съединението на Княжество България и Източна Румелия (1885) и в Сръбско-българската война (1885). Завършва право с докторат в Брюксел (1886-1891). Член и председател (1907) на Народолибералната партия. Народен представител в X, XI, XII, XIII, XV, XVI, XVII, XVIII Обикновено народно събрание. Министър на правосъдието (1903-1904); управляващ Министерството на търговията и земеделието (1903-1908); министър на външните работи и на изповеданията (1913); управляващ Министерството на земеделието и държавните имоти (1913). Един от създателите на Националлибералната партия (1920). Формира политическа партия "Народното единство" (1923). Убит от Вътрешната македонска революционна организация (1923).

¹²⁸ *Михаил Попов Савов* (1857, Стара Загора - 1928, Валие дьо Тией, Франция) - полковник. Учи в Галатасарайския лицей в Цариград (1876). Завършва Военното училище в София

(1879) и Николаевската военна академия в Санкт Петербург. Почетен флигел-адютант на княз Фердинанд (от 1888 г.). Министър на войната (1891-1894, 1903-1907). Помощник-главнокомандващ на Действащата армия по време на Балканската война (1912-1913). Съден от Държавен съд през 1907 и 1914 г. Пълномощен министър във Франция (1920-1923) и Белгия (1922-1923).

¹²⁹ *Димитър Марков Яблански* (1858, с. Ябланица, Ловешко - 1937, София). Завършва Военното училище в София (1879) и офицерска стрелкова школа в Санкт Петербург (1885). Следва държавни и стопански науки в Париж. Главен касиер, подуправител и директор на Земеделските каси (1896-1903). Кмет на София (1897-1899). Член на Народната партия. Народен представител в VIII, IX, XII, XIII, XV, XVII Обикновено народно събрание и в V Велико народно събрание. Директор и член на Управителния съвет на застрахователно дружество "Балкан" (1895-1920). Министър на обществените сгради, пътищата и благоустройството (1912-1913). Член и подуправител на Управителния съвет на Кредитна банка (1908-1917). Член на Обединената Народнопрогресивна партия (1920). Член на Управителния съвет на Българския червен кръст. Съден от Третия държавен съд (1923).

¹³⁰ *Константин Панайодов* - член на Народнолибералната партия. Народен представител в X, XIII, XVI, XVII Обикновено народно събрание. Подпредседател на X Обикновено народно събрание. Министър на правосъдието (1905-1908).

¹³¹ *Петър Тодоров Гудев* (1862, с. Градец, Сливенско - 1932, София). Следва право в Париж и Брюксел. Началник на отделение в Министерство на правосъдието. Юриконсулт в Министерство на обществените сгради, пътищата и съобщенията (от 1893 г.). Член на Народнолибералната партия. Народен представител в IX, X, XI, XII, XIII Обикновено народно събрание. Председател на XIII Обикновено народно събрание. Министър-председател и министър на вътрешните работи (1907-1908). Съден от Втория държавен съд (1910). Публицист.

¹³² *Д-р Димитър Янев Станчов* (1863, Свищов - 1940, София). Завършва Виенската академия "Терезианум" (1886). Личен секретар, а по-късно и началник на Тайния кабинет на княз Фердинанд (1889-1894). Дипломатически агент в Румъния (1894-1895), в Австро-Унгария (1895-1897) и в Русия (1896-1906). Министър на външните работи и на изповеданията (1906-1908); министър-председател (1907); управляващ Министерството на обществените сгради, пътищата и съобщенията (1907). Дипломатически агент във Великобритания (1908) и във Франция (1908-1915). Пълномощен министър в Белгия (1910-1915), Италия (1915-1920), във Великобритания (1920-1924), Белгия (1921-1922) и Холандия (1922-1924).

¹³³ *Никола Настев Апостолов* (1866, с. Пътеле, Битолско - 1952, София). Завършва право в Тулуза, Франция. Адвокат в Пловдив и София. Член на Народнолибералната партия. Народен представител в XIII, XV и XVII Обикновено народно събрание. Министър на народното просвещение (1907-1908); министър на железниците, пощите и телеграфите (1913). Съден от Третия държавен съд (1923).

¹³⁴ *Иван Халачев* (1860, Търново - неизв.). Член на Либералната партия. Председател на Окръжния съд в Търново. Народен представител в III и IV Велико народно събрание и в VI, VII, XIII, XV, XVI Обикновено народно събрание. Подпредседател на VI и XIII Обикновено народно събрание. Министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията (1907-1908). Съден от Държавен съд (1911).

¹³⁵ *Стефан Савов Бобчев* (1853, Елена - 1940, София). Учи във Военномедицинското училище в Цариград. Журналист. Емигрира в Одеса през 1876 г. След Априлското въстание (1876) се установява в Букурещ. По време на Руско-турската освободителна война (1877-1878) е чиновник за особени поръчения при гражданското управление на княз Черкаски. Следва право в Московския университет (1878-1880). Съдия в Пловдив (1880). Народен представител в Областното събрание (1883-1884) и директор на правосъдието в Източна Румелия (1884-1885). Член на Народната партия. Народен представител в I, VIII, IX, XI, XII, XIII, XV, XVI, XVII, XVIII, XIX Обикновено народно събрание и III и V Велико народно събрание. Министър на народното просвещение (1911-1912). Пълномощен министър в Русия (1912-1913). Член на Българското книжовно дружество (по-късно БАН). Преподавател в Софийския университет и в Балканския блискоизточен институт (по-късно Свободния университет) (1902-1937). Подпредседател на Юридическото дружество в София (1900). Основател и председател на Дружеството на българските публицисти и писатели (1901-1921). Председател на Славянското дружество в България (1903-1940). Дописен член на Югославската академия на науките и изкуствата в Загреб (1909), на Чешката академия на науките и изкуствата в Прага (1910), на Полското научно дружество в Лвов (1925), на Славянския институт в Прага, на Славянския семинар при Кралския колеж на Лондонския университет.

¹³⁶ *Никифор Петров Никифоров* (1858, Ловеч - 1935, София) - генерал-майор. Завършва търговско училище в Германия и Австрия, Военното училище в София (1879) и Офицерската

стрелкова школа в гр. Ораниенбаум, Русия (1884). Участва в Сръбско-българската война (1885). Началник на Административния отдел и началник на Канцеларията в Министерството на войната (1895-1904). Дипломатически агент в Германия (1904-1909) и в Саксбургготското херцогство (1906-1909). Пълномощен министър в Германия (1909-1910) и в Саксбургготското херцогство (1909-1910). Министър на войната (1911-1913).

¹³⁷ *Димитър Христов* (1871, с. Градец, Котленско - 1944, София). Следва в Историко-филологическия факултет на Софийския университет и завършва право и икономически науки в Цюрих (1893). Член на Прогресивнолибералната партия. Секретар на Софийската търговско-индустриална камара (1895-1902). Народен представител в V Велико народно събрание и в XI, XII, XIII, XIV, XVIII, XIX, XXI Обикновено народно събрание. Министър на търговията и земеделието (1911); управляващ Министерството на търговията, промишлеността и труда (1911-1912, 1924-1926); министър на земеделието и държавните имоти (1911-1913, 1926-1930); министър на железниците, пощите и телеграфите (1913).

¹³⁸ *Антон Франгя* (1856, Русе - 1917). Учи в Галатасарайския лицей в Цариград. Завършва право в Париж (1871). Адвокат и чиновник в Европейската дунавска комисия (1871-1877). Преводач във Френското консулство в Пловдив (1879) и в Руското консулство в Тулча (1881-1882). Административен инспектор при Министерството на вътрешните работи. Помощник-деловодител и санитар в Червения кръст. Член на Прогресивнолибералната партия. Народен представител в V Велико народно събрание и в XI, XII и XV Обикновено народно събрание. Подпредседател на XII Обикновено народно събрание. Министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията (от юли 1911 г. - Министерство на обществените сгради, пътищата и благоустройството) (1911); министър на железниците, пощите и телеграфите (1911-1913).

¹³⁹ *Коста Стефанов* - жител на гр. Видин. Предоставя под наем своята къща на ул. "Раковски" и ул. "Славянска" в гр. София за нуждите на Върховната сметна палата.

¹⁴⁰ *Георги Минчов Вазов* (1860, Сопот - 1934, София) - генерал-лейтенант. Учи в Априловската гимназия в Габрово (1874). Завършва Одеското пехотно училище (1880). Служи в Източнорумелийската милиция. Учи в Николаевското военно-инженерно училище в Санкт Петербург (1882-1883). Следва в Николаевската военно-инженерна академия. Участва в Сръбско-българската война (1885). Преподавател във Военното училище. Участва в детронирането на княз Александър I Батенберг (1886). По време на Балканската война (1912-1913) е последователно началник на военните съобщения и транспорта, военен губернатор на Лозенград и началник на Източния сектор при Одрин, който осъществява пробив в отбраната на Одринската крепост. Министър на войната (1913). Общински съветник в София (1915-1919). Генерал-майор от 1906 г. и генерал-лейтенант от 1913 г.

¹⁴¹ *Жечо Атанасов Бакалов* (неизв. - 1921, София). Адвокат в София. Член на Младолибералната партия. Народен представител в X, XIII, XVI и XVII Обикновено народно събрание. Председател на X Обикновено народно събрание. Министър на търговията, промишлеността и труда. 1913-1918). Съден от Третия държавен съд.

¹⁴² *Богдан Василев Морфов* (1870, Калофер - 1948). Завършва гимназия в София. Следва строително инженерство в Гатд, Белгия (1890-1894). Главен директор на БДЖ (1907-1920). Министър на железниците, пощите и телеграфите (1913). Управляващ Българската легация в Белгия (1923). Пълномощен министър във Франция (1923-1927) и в Испания (1927).

¹⁴³ *Д-р Ст. Цонев* - началник на Отделение при Министерство на финансите. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 7, протокол № 200/10 август 1913 г. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 3, протокол № 47/21 април 1915 г.

¹⁴⁴ *Начо Д. Начев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Гюмюрджинска околия, Либерална партия.

¹⁴⁵ *Никола Марчев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Старозагорска околия, Либерална партия.

¹⁴⁶ *Георги Занков* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Струмишка околия, Либерална партия.

¹⁴⁷ *Йордан Раишев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Русенска околия, Либерална партия.

¹⁴⁸ *Никола Ц. Калчев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Русенска околия, Либерална партия.

¹⁴⁹ *Христо П. хаджи Димитров* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Пловдивска околия, Либерална партия.

¹⁵⁰ *Стоян Божков* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Варненска околия, Либерална партия.

- ¹⁵¹ *Христо Гендович* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Гюмюрджинска околия, Либерална партия.
- ¹⁵² *Александър Станчов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Търновска околия, Либерална партия.
- ¹⁵³ *Еню Петков* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Старозагорска околия, Либерална партия.
- ¹⁵⁴ *Ив. М. Костов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Русенска околия, Либерална партия.
- ¹⁵⁵ *Д-р Димитър Димитров* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Видинска околия, Либерална партия.
- ¹⁵⁶ *Д-р Иван Момчилов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Търновска околия, Либерална партия.
- ¹⁵⁷ *Михаил Патев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Търновска околия, Либерална партия.
- ¹⁵⁸ *Ангел П. Киров* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Гюмюрджинска околия, Либерална партия.
- ¹⁵⁹ *Христо Марковски* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Плевенска околия, Либерална партия.
- ¹⁶⁰ *Георги П. Анастасов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Гюмюрджинска околия, Либерална партия.
- ¹⁶¹ *Христо Янков* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Кюстендилска околия, Либерална партия.
- ¹⁶² *Йонко Веселинов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Плевенска околия, Либерална партия.
- ¹⁶³ *Ангел Крушков* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Русенска околия, Либерална партия.
- ¹⁶⁴ *Константин Апостолов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Старозагорска околия, Либерална партия.
- ¹⁶⁵ *Иван Т. Попов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Гюмюрджинска околия, Либерална партия.
- ¹⁶⁶ *Михаил К. Аврамов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Търновска околия, Либерална партия.
- ¹⁶⁷ *Атанас Чернев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Варненска околия, Либерална партия.
- ¹⁶⁸ *М. Облаков* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание.
- ¹⁶⁹ *Белизар Каракашев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Плевенска околия, Либерална партия.
- ¹⁷⁰ *Мехмед Джелал* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание.
- ¹⁷¹ *Петър Лисев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Софийска околия, Либерална партия.
- ¹⁷² *Иван Велчев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Врачанска околия, Либерална партия.
- ¹⁷³ *Никола Ненчов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Врачанска околия, Либерална партия.
- ¹⁷⁴ *Панко Вангелов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Русенска околия, Либерална партия.
- ¹⁷⁵ *Младен Златков* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Софийска околия, Либерална партия.
- ¹⁷⁶ *Никола Шишков* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Врачанска околия, Либерална партия.
- ¹⁷⁷ *Иван Ангелов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Старозагорска околия, Либерална партия.
- ¹⁷⁸ *Лазар Лазаров* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Търновска околия, Либерална партия.
- ¹⁷⁹ *Тотю Проданов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Шуменска околия, Либерална партия.
- ¹⁸⁰ *Тома Пенков* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Струмишка околия, Либерална партия.
- ¹⁸¹ *Стоян Чешмеджиев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Пловдивска околия, Либерална партия.

- ¹⁸² *Сабри Бей* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание.
- ¹⁸³ *Т. Токашев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание.
- ¹⁸⁴ *Мехмед Паша Хаджи Сафет Шукриев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Гюмюрджинска околия, Либерална партия.
- ¹⁸⁵ *Аврам Свиначов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Шуменска околия, Либерална партия.
- ¹⁸⁶ *Сотир Календеров* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Софийска околия, Либерална партия.
- ¹⁸⁷ *Миле Каралев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Софийска околия, Либерална партия.
- ¹⁸⁸ *Хюсеин Юсеинов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание.
- ¹⁸⁹ *Йордан Дечев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Шуменска околия, Либерална партия.
- ¹⁹⁰ *Исмаил Хакъ бей* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Гюмюрджинска околия, Либерална партия.
- ¹⁹¹ *Стойко Немски* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Пловдивска околия, Либерална партия.
- ¹⁹² *Панайот Чорбаджиев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Плевенска околия, Либерална партия.
- ¹⁹³ *Д-р Фоти Симеонов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Бургаска околия, Либерална партия.
- ¹⁹⁴ *Константин Николов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Струмишка околия, Либерална партия.
- ¹⁹⁵ *Ненко Хранов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Кюстендилска околия, Либерална партия.
- ¹⁹⁶ *Христо Бояджиев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Плевенска околия, Либерална партия.
- ¹⁹⁷ *Христо Чернопеев* (Черньо Пеев) (1868, с. Дерманци, Ловешко - 1915, Криволак) - деец на македоно-одринското революционно движение. От 1899 г. е активен революционер. Войвода на чета в Кукушко; обучава бъдещи войводи на ВМОРО. Последователно се бори срещу върховизма в четите, изпращани от ген. Ив. Цончев. Участва в аферата "Мис Стоун" и в Илинденско-Преображенското въстание (1903). Делегат на Рилския конгрес на ВМОРО (1905). Ръководител на Струмишки революционен окръг и привърженик на лявото течение в революционното движение. Заедно с Яне Сандански развива значителна дейност по време на Младотурската революция (1908). Подкрепя Махмуд Шевкет паша при предотвратяването на контрареволуционния преврат (април 1909 г.). Един от учредителите на Народната федеративна партия и член на ръководството ѝ (1909). През 1911 г. е избран за член на ЦК на възобновената ВМОРО. По време на Балканската война (1912-1913) е в Македоно-одринското опълчение; получава чин подпоручик, начело е на доброволческа чета в Родопския отряд. Народен представител в XVI и XVII Обикновено събрание. Загива като офицер в Първата световна война.
- ¹⁹⁸ *Пою Табаков* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Плевенска околия, Либерална партия.
- ¹⁹⁹ *Йордан Йонов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Врачанска околия, Либерална партия.
- ²⁰⁰ *Димо Кьорчев* (1884, Търново - 1928, Париж). Учи в Търново. Следва право в Лайпциг (1905-1906) и Загреб (1907) и завършва Юридическия факултет на Софийския университет (1908). Публицист, философ, литературен критик. Народен представител в XVII, XXI, XXII Обикновено народно събрание. Деец на Либералната партия. Политически секретар и един от основателите на Национал-либералната партия.
- ²⁰¹ *Етхем Рухи бей* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Гюмюрджинска околия, Либерална партия.
- ²⁰² *Стефан Петков* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Пловдивска околия, Либерална партия.
- ²⁰³ *Иван Г. Попов* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Струмишка околия, Либерална партия.
- ²⁰⁴ *Д-р Киряк Провадалиев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Кюстендилска околия, Либерална партия.
- ²⁰⁵ *Яков Матакиев* - народен представител в XVII Обикновено народно събрание от Пловдивска околия, Либерална партия.
- ²⁰⁶ *Т. Гълъбов* - началник на Стенографското бюро при Народното събрание.

²⁰⁷ *Георгиев* - секретар на XVII Обикновено народно събрание.

²⁰⁸ *Хр. Михайлов* - началник на канцеларията на XVII Обикновено народно събрание.

²⁰⁹ *Христо Иванов Попов* (1862, с. Стояново, Македония - 1933). Адвокат в Пловдив. Член на Либералната партия. Народен представител в X, XV, XVI, XVII Обикновено народно събрание. Министър на правосъдието (1913-1918). Осъден от Третия държавен съд (1923).

²¹⁰ *Иван Иванов Фичев* (1860, Търново - 1931, София) - генерал-лейтенант. Завършва Габровската гимназия и Робърт колеж в Цариград (1877). Учи във Военното училище в София (1882) и във Военната академия в Торино, Италия (1889-1891). От 1910 г. е началник на Щаба на войската. Министър на войната (1914-1915). Член на Българското книжовно дружество. Пълномошен министър в Румъния (1921-1924).

²¹¹ *Петър (Пеню) Динчев* (1857, с. Любеново, Първомайско - неизв.). Завършва право с докторат в Прага. Министър на обществените сгради, пътищата и благоустройството (1913); министър на земеделието и държавните имоти (1913-1918). Народен представител в XVII Обикновено народно събрание. Осъден от Третия държавен съд (1923). Амнистиран през 1924 г.

²¹² *Никола Настев Апостолов* (1866, с. Пътеле, Македония - 1952, София). Учител в Битоля. Завършва право в Тулуза, Франция. Адвокат в Пловдив и София. Член на Народнолибералната партия. Народен представител в XIII, XV, XVII Обикновено народно събрание. Осъден на 10 години затвор от Третия държавен съд (1923). Амнистиран през 1924 г. Министър на народното просвещение (1907-1908); министър на железниците, пощите и телеграфите (1913-1917).

²¹³ *Йов Титоров* (Иван Иванов Стоянов Титоров) (1854, Болград, Бесарабия - неизв.). Член на Ломския околийски съд (1879). Член и председател на Окръжния съд във Видин (1880-1882). Подпредседател и председател на Окръжния съд в София (1882-1884). Полицмейстер в Пирот по време на Сръбско-българската война (1885). Председател на Върховната сметна палата. Народен представител в IV, VI, IX, X Обикновено народно събрание. Подпредседател на X Обикновено народно събрание. Министър на търговията и земеделието (1900-1901).

²¹⁴ *Георги Харалампиев* - началник на Счетоводното отделение при Министерство на обществените сгради, пътищата и благоустройството. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 3, протокол № 47/21 април 1915 г. Съветник при Върховната сметна палата, преназначен на същата длъжност с Указ от февруари 1926 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 196/23 ноември 1934 г.

²¹⁵ *Хр. Михайлов* - съветник при Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 3, протокол № 47/21 април 1915 г.

²¹⁶ *Бърни Бончев* - юрист, прокурор при Видинския окръжен съд. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 3, протокол № 47/21 април 1915 г.

²¹⁷ *Иван Д. Горанов* - началник-счетоводител при Министерство на финансите. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 3, протокол № 47/21 април 1915 г. Съветник при Върховната сметна палата, преназначен на същата длъжност с Указ от февруари 1926 г. Подал оставка, приета с Указ № 12/23 септември 1928 г.

²¹⁸ *Д-р Стефан Аврамов* - Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 3, протокол № 47/21 април 1915 г.

²¹⁹ *Никола Тодоров Жеков* (1864, Сливен - 1949, Фюсен-Алгой, Бавария) - генерал-майор. Завършва Военната академия в Торино, Италия (1898). Преподавател във Военното училище в София. Началник на Школата за запасни офицери (1903-1910) и на Военното училище (1912). Началник-щаб на Втора българска армия по време на Балканската война (1912-1913). Началник-щаб на окупационните войски в Западна Тракия (1914). Министър на войната (1915). Главномандващ действащата българска армия по време на Първата световна война (1915-1918). Осъден от Третия държавен съд (1923). Член на БЗНС (1928). Член и почетен председател на Съюза на българските национални легиони (1940-1944). Задочно осъден на смърт от Народния съд.

²²⁰ *Христо Георгиев Попов* (1858, Шумен - 1951, София). Учител в Шумен. Завършва Военното училище в София (1879), Николаевската военна академия в Санкт Петербург и право в Женева. Кмет на София (1899-1901). Член на Либералната партия. Народен представител в X, XVI, XVII Обикновено народно събрание. Министър на вътрешните работи и народното здраве (1915-1916). Съден от Третия държавен съд (1918).

²²¹ *Калин Георгиев Найденов* (1865, с. Широка лъка, Смолянско - 1925, София) - генерал-майор. Завършва Военното училище в София (1885). Участва в Сръбско-българската война (1885). Завършва Артилерийско-инженерна академия в Торино, Италия (1891). Специализира в Германия, Франция и Англия. Преподавател във Военното училище (1894). Началник на Софийския артилерийски арсенал (1895-1899). Началник на Техническото отделение в Артилерийската инспекция (1901-1908). Участва в Балканската война (1912-1913). Инспектор на арти-

лерията (1913-1915). Министър на войната (1915-1918). Генерал за особени поръчки при Министерството на войната (1918). Осъден от Третия държавен съд (1923). Амнистиран (1924). Загива при атентата в църквата “Св. Неделя”.

²²² *Марко Иванов Турлаков* (1872, с. Сърнево, Старозагорско - 1941, Стара Загора). Завършва гимназия в Стара Загора. Учител. Член и секретар на БЗНС. Следва право в Софийския университет (1910-1918). Народен представител в V Велико народно събрание и в XV, XVI, XVII, XVIII Обикновено народно събрание. Министър на железниците, пощите и телеграфите (1919-1920); управляващ Министерството на правосъдието (1919-1920); министър на финансите (1920-1923); изпълняващ длъжността министър на войната (1920).

²²³ *Н. С. Русев* - началник отделение при Министерството на финансите.

²²⁴ *Р. Манчев* - народен представител в XIX Обикновено народно събрание.

²²⁵ *Константин Коцев Томов* (1888, с. Кунино - 1935, София) - деец на БЗНС. Завършва право в Софийския университет. Министър на вътрешните работи и народното здраве (1921); министър на войната (1921-1923). Застава начело на БЗНС “Оранжев” (1926). Влиза в Народното социално движение на Александър Цанков (1934). Народен представител в XVIII, XIX и XXII Обикновено народно събрание.

²²⁶ *Борис III* (1894, София - 1943, София) - български цар. Възкачва се на престола на 3 октомври 1918 г. след абдикацията на цар Фердинанд I. Провежда политика на политическо и стопанско стабилизиране на страната. Известен като Цар - Обединител след успешното подписване на Крайовската спогодба през 1940 г. за връщането на Южна Добруджа към България, както и за присъединяването към нея на Македония, Тракия и Западните покрайнини.

²²⁷ *Калю Малев* - председател на XIX Обикновено народно събрание.

²²⁸ *Х. Станчов* - секретар на XIX Обикновено народно събрание.

²²⁹ *Петър Тодоров* (Петър Тодоров Цачев) (1881, Ловеч - 1955, София). Учи във Виена и Берлин. Член на Радикалдемократическата партия. Участник в Деветоюнския преврат от 1923 г. Член на Демократическия сговор и на политическия кръг “Звено”. Народен представител в XIX и XXI Обикновено народно събрание. Подпредседател на XXI Обикновено народно събрание. Министър на финансите (1923-1926, 1934-1935).

²³⁰ *Ив. Шиваров* - председател на Бургаската околийска организация на служителите при изборните учреждения.

²³¹ *Б. Райнов* - секретар на Бургаската околийска организация на служителите при изборните учреждения.

²³² *Борис Т. Ванов* - председател на комисия при Врачанската окръжна постоянна комисия.

²³³ *Цено Ив. Велковски* - член на комисия при Врачанската окръжна постоянна комисия.

²³⁴ *Иван Димитров* - член на комисия при Врачанската окръжна постоянна комисия.

²³⁵ *Цветанов* - секретар-бирник при Врачанската окръжна постоянна комисия.

²³⁶ *Д-р Борис Минчев Вазов* (1873, Сопот - 1957). Завършва право в Софийския университет. Адвокат; обществен деец; публицист и журналист. Народен представител. Подпредседател на XXI Обикновено народно събрание. Пълномощен министър в Чехословакия (1927).

²³⁷ *Д. Цв. Миков* - секретар на XXI Обикновено народно събрание.

²³⁸ *Захари Кръстев* - началник на канцеларията на XXI Обикновено народно събрание; от Демократическия сговор.

²³⁹ *Александър Цолов Цанков* (1879, Оряхово - 1959, Буенос Айрес, Аржентина). Учи в класическата гимназия в Русе. Следва право в Софийския университет (1901-1904). Специализира политическа икономия и държавни науки в Мюнхен, Бреслау и Берлин (1904-1907). Работи в БНБ (1908-1910). Главен инспектор в Министерството на търговията и земеделието (1910-1911). Преподавател и Ректор (1919-1920) на Софийския университет. Член на БРСДП. Председател на Народния сговор. Министър-председател (1923-1926); министър на войната (1923); управляващ Министерството на външните работи и на изповеданията (1923); министър на народното просвещение (1923-1926, 1930-1932). Член на БАН. Председател на Българското икономическо дружество. Народен представител в XXI, XXII, XXIII, XXIV, XXV Обикновено народно събрание. Председател на XXI и XXII Обикновено народно събрание. Застава начело на Народното социално движение. Сформира във Виена национално правителство и става министър-председател (1944). Осъден задочно на смърт от Народния съд.

²⁴⁰ *Христо Димов Калфов* (1883, Калофер - 1945). Завършва Военното училище в София (1903). Следва във Военната академия в Торино, Италия (1907-1911). Военен учител на княз Борис Търновски, а след възцаряването му (1918) е негов флигел-адютант. Един от организаторите на Деветоюнския преврат през 1923 г. Министър на външните работи и на изповеданията (1923-1926). Секретар на Демократическия сговор. Член на Централното бюро на Народното социално движение. Народен представител в XXI, XXII, XXIII, XXV Обикновено народно събрание.

Председател на XXV Обикновено народно събрание. Представител на България в Съвета на Обществото на народите в Женева. Осъден на смърт от Народния съд.

²⁴¹ *Иван Атанасов Русев* (1872, Шумен - 1945). Завършва Военното училище в София (1892) и Николаевската военна академия в Санкт Петербург (1900). Началник на мобилизационната част в Министерство на войната (1908). Началник на Школата за запасни офицери (1910-1912). Главен директор на Трудовата повинност (1920-1921). Член на Военния съюз, Народния сговор и Демократическия сговор. Един от организаторите на Деветоюнския преврат през 1923 г. Министър на вътрешните работи и народното здраве (1923-1926). Народен представител в XXI, XXII, XXIII и XXV Обикновено народно събрание. Осъден на смърт от Народния съд (1945).

²⁴² *Цвятко Петров Бобошевски* (1884, Враца - 1952, София). Завършва гимназия в София и право в Париж (1906). Член на Народната и Обединената народнопрогресивна партия (1920). От ноември 1920 г. секретар на Обединената народнопрогресивна партия. Член на Конституционния блок (1922) и Демократическия сговор (след 9 юни 1923 г.). Народен представител в XXI, XXII и XXIII Обикновено народно събрание. Министър на търговията, промишлеността и труда (1923-1930). Председател на Българската ипотечарна банка (1934-1936). Регент (1944-1946).

²⁴³ *Иван Вълков Вълков* (1875, Казанлък - 1962, Стара Загора) - генерал-лейтенант. Завършва Военното училище в София и Николаевската академия на Генералния щаб - Геодезично отделение в Санкт Петербург (1909). Началник-щаб на Източния сектор при обсадата на Одрин по време на Балканската война (1912-1913). Преподавател във Военното училище (1913-1915). По време на Първата световна война (1915-1918) е последователно началник на оперативното отделение при щаба на Втора армия, командир на 44-ти пехотен полк, началник-щаб на 7-ма пехотна дивизия и на 10-та пехотна дивизия. Директор на Картографския институт (1919-1923). Един от създателите на Военния съюз (1919) и негов председател (1920-1923). Министър на войната (1923-1929). Пълномощен министър в Италия (1929-1934). Генерал-майор от 1923 г., генерал-лейтенант от 1925 г., генерал от пехотата от 1928 г. През 1954 г. е осъден на доживотен затвор за противонародна дейност.

²⁴⁴ *Янаки Стефанов Моллов* (1882, с. Беброво, Еленско - 1948, София). Завършва гимназия в София и Висшето земеделско училище в Москва (1905). Преподавател в Софийския университет. Декан на Агрономо-лесовъдния факултет (1921, 1923, 1927-1929, 1930-1931, 1937-1939) и Ректор на Университета (1939-1940). Член на БАН. Народен представител в XXI, XXII, XXIII Обикновено народно събрание. Министър на земеделието и държавните имоти (1923-1926); управляващ Министерството на народното просвещение (1923, 1934-1935); управляващ Министерството на железниците, пощите и телеграфите (1924). Член на Народното социално движение. Член на Американската асоциация за икономика на селското стопанство. Дописен член на Славянския институт в Прага. Председател на Българското земеделско дружество.

²⁴⁵ *Рашко Проичев Маджаров* (1874, Копривщица - 1943, София). Завършва гимназия в София. Следва право в Санкт Петербург, Париж и Лион (1898). Член на Демократическата партия и на Демократическия сговор. Народен представител в XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, XIX, XX, XXI, XXII, XXIII, XXIV Обикновено народно събрание и в V Велико народно събрание. Общински съветник на Софийската община (1908-1911). Окръжен съветник на Софийския окръжен съвет (1911-1932). Член и председател на Управителния съвет на Общия съвет на Българските земеделски кооперации. Министър на земеделието и държавните имоти (1918); министър на правосъдието (1924); министър на железниците, пощите и телеграфите (1924-1926, 1928-1930).

²⁴⁶ *Падарев* - народен представител в XXI Обикновено народно събрание.

²⁴⁷ *Ванко Георгиев* - народен представител в XXI Обикновено народно събрание от Демократическия сговор.

²⁴⁸ *Панто Драганов* - народен представител в XXI Обикновено народно събрание от Демократическия сговор.

²⁴⁹ *Ангелов* - Видински окръжен управител.

²⁵⁰ *Михаил Иванов Генадиев* (към 1863, Битоля - 1945, София). Учи в Битоля и Пловдив. Завършва право в Монпелие, Франция (1894). Коректор и администратор на първия български вестник всекидневник "Балканска зора", издаван в Пловдив от брат му Харитон Генадиев през 1890. Преводач от франски в сп. "Библиотека", издавано от брат му Павел Генадиев. Съдия в Русе и Търново. Член на Върховния касационен съд. Председател на Върховната сметна палата (1925 - [1934]). Член на Македонския национален комитет.

²⁵¹ *Димитър Матеев* - съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 6/5 юни 1925 г.

²⁵² *Иван Петков* - съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 6/5 юни 1925 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 196/23 ноември 1934 г.

²⁵³ *Йордан Василев Золотов* - председател на Софийската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

²⁵⁴ *Тодор Даракиев* - съветник при Софийската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Уволнен поради закриване на длъжността с Указ № 6/24 юни 1928 г.

²⁵⁵ *Михаил Цонев* - съветник при Софийската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Съветник при Великотърновската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 4/3 юли 1932 г. Уволнен с Указ № 197/23 ноември 1934 г.

²⁵⁶ *Отон Игнатович Барбар* - съветник при Софийската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г.

²⁵⁷ *Никола Ганчев* - председател на Бургаската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г.

²⁵⁸ *Павел Илиев Кораков* - съветник при Бургаската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Съветник при Пловдивската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 4/3 юли 1932 г. Уволнен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Председател на Хасковската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Уволнен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

²⁵⁹ *Димитър Мих. Петев* - съветник при Бургаската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Съветник при Пловдивската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 4/3 юли 1932 г. Уволнен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Секретар-касиер при Хасковската областна сметна палата. Съветник при Хасковската областна сметна палата, назначен с Указ № 181/22 ноември 1939 г.

²⁶⁰ *Стефан Герг. Меракчийски* - съветник при Бургаската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. С Указ № 8/29 юни 1926 г. преместен по собствено желание от поста съветник при Бургаската окръжна сметна палата за член на Врачанската окръжна сметна палата. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г. Председател на Видинската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Председател на Русенската областна сметна палата, назначен с Указ № 6/18 февруари 1941 г. Председател на Софийската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

²⁶¹ *Владимир Цветков* - председател на Плевенската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Уволнен по болест с Указ № 3/3 февруари 1931 г.

²⁶² *Георги Стоянов Петков* - съветник при Плевенската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Председател на Шуменската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 13/20 октомври 1928 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 64/3 март 1935 г. Уволнен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

²⁶³ *Никола Бочаров* - съветник при Плевенската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Съветник при Великотърновската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 6/24 юни 1928 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г. Съветник при Хасковската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Съветник при Варненската областна сметна палата, назначен с Указ № 64/3 март 1935 г. Съветник при Пловдивската областна сметна палата, назначен с Указ № 327/1 септември 1935 г. Председател на Великотърновската областна сметна палата, назначен с Указ № 271/4 ноември 1937 г. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 14/13 август 1941 г.

²⁶⁴ *Иван Железов* - председател на Врачанската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г.

²⁶⁵ *Христо Стефанов* - съветник при Врачанската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г.

²⁶⁶ *Моско Рогев* - съветник при Врачанската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Уволнен поради закриване на длъжността с Указ № 6/24 юни 1928 г.

²⁶⁷ *Методи Гелев* - председател на Пловдивската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Уволнен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Председател на Пловдивската областна сметна палата, назначен с Указ № 419/19 октомври 1935 г.

²⁶⁸ *Димо (Димитър) Тодоров* - съветник при Пловдивската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 6/24 юни 1928 г.

²⁶⁹ *Анани Симеонов* - съветник при Пловдивската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г.

²⁷⁰ *Димитър Пеев* - председател на Старозагорската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г.

²⁷¹ *Иван Хр. Армянов* - съветник при Старозагорската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г.

²⁷² *Иван Дечев* - съветник при Старозагорската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. С Указ № 6/2 септември 1927 г. е преместен по собствено желание от поста съветник при Старозагорската окръжна сметна палата за съветник при Пловдивската окръжна сметна палата. Председател на Великотърновската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 4/3 юли 1932 г. Уволнен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Съветник при Хасковската областна сметна палата, назначен с Указ № 64/3 март 1935 г. Уволнен с Указ № 41/20 февруари 1937 г.

²⁷³ *Ганчо Пеев* - председател на Търновската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г.

²⁷⁴ *Никола Станев* - съветник при Търновската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Съветник при Софийската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 6/24 юни 1928 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г. Съветник при Софийската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г.

²⁷⁵ *Станко В. Лесийски* - съветник при Великотърновската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Съветник при Хасковската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 6/24 юни 1928 г. Съветник при Пловдивската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 4/3 юли 1932 г. Уволнен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Съветник при Бургаската областна сметна палата, назначен с Указ № 271/4 ноември 1937 г.

²⁷⁶ *Александър Дипчиков* - председател на Хасковската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Подал оставка, приета с Указ № 3/15 март 1929 г. Председател на Великотърновската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Уволнен с Указ № 252/7 октомври 1937 г.

²⁷⁷ *Борис Шивачев* - съветник при Хасковската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Подал оставка, приета с Указ № 5/9 май 1929 г. и назначен със същия указ за началник на служба при Върховната сметна палата. Съветник при Видинската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Председател на Видинската областна сметна палата, назначен с Указ № 6/18 февруари 1941 г.

²⁷⁸ *Никола А. Симеонов* - съветник при Хасковската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Уволнен поради закриване на длъжността с Указ № 6/24 юни 1928 г. Съветник при Плевенската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 13/20 октомври 1928 г. Съветник при Шуменската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 6/12 септември 1930 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г.

²⁷⁹ *Енчо Цанев* - съветник при Шуменската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Съветник при Хасковската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 6/12 септември 1930 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г.

²⁸⁰ *Иван Н. Митев* - съветник при Шуменската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Съветник при Старозагорската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 6/24 юни 1928 г. Уволнен по болест с Указ № 5/11 ноември 1931 г.

²⁸¹ *Атанас Савов* - съветник при Шуменската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 7/5 юни 1925 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г.

²⁸² *Б. Иванов* - началник на Отдел за бюджета и отчетността при Министерството на финансите.

²⁸³ Атенат в църквата “Св. Неделя” - 16 април 1925 г. Извършен от представители на военната организация на БКП. Целта е да се ликвидира управляващия в България политически елит. Атенатът е извършен по време на опелото на убития от същата организация на 14 април о.з. генерал Константин Георгиев. В резултат на атентата загиват 150 души граждани и са ранени 500.

²⁸⁴ *Никола Ст. Икономов* - съветник при Плевенската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 4/3 януари 1926 г. Председател на Плевенската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 3/3 февруари 1931 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г.

²⁸⁵ *Димитър Христов* - съветник при Врачанската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 4/3 януари 1926 г. С Указ № 8/29 юни 1926 г. е преместен от поста съветник при Врачанската окръжна сметна палата за съветник при Старозагорската окръжна сметна палата. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 6/24 юни 1928 г.

²⁸⁶ *Панайот Кондев* - съветник при Великотърновската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 4/3 януари 1926 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г.

²⁸⁷ *Спас Д. Тричков* - съветник при Върховната сметна палата, преназначен с Указ от февруари 1926 г. Подал оставка, приета с Указ № 16/7 ноември 1928 г.

²⁸⁸ *Янко Юрданов (Йорданов)* - съветник при Върховната сметна палата, преназначен с Указ от февруари 1926 г. Уволнен с Указ № 196/23 ноември 1934 г.

²⁸⁹ *Владимир Димитров Моллов* (1873, Киев - 1935, София). Завършва класическа гимназия в София (1890) и право в Московския университет (1894). Специализира в Париж, Хале, Лайпциг, Виена и Торонто. Преподавател във Висшето училище (от 1904 г. - Софийски университет). Декан на Юридическия факултет на Софийския университет (1905-1906). Член на Българското книжовно дружество (по-късно БАН). Народен представител в XIV, XVI, XVII, XVIII, XIX, XXI, XXII, XXIII Обикновено народно събрание. Министър на народното просвещение (1910-1911); министър на железниците, пощите и телеграфите (1918); министър на финансите (1926-1931). Член на Демократическата партия. Участва в Деветоюнския преврат през 1923 г. Член на Международната дипломатическа академия в Париж.

²⁹⁰ *Андрей Тасев Ляпчев* (1866, гр. Ресен, Македония - 1933, София). Учи гимназия в Битоля, Солун и Пловдив. Следва финансови и стопански науки в Цюрих, Берлин и Париж. Работи в Министерство на финансите. Член на Демократическата партия. Народен представител в XIV, XVI, XVII, XVIII, XIX, XXI, XXII, XXIII Обикновено народно събрание. Ръководител на българската делегация за подписване на Солунското примирие (1918). Министър на търговията и земеделието (1908-1910); министър на финансите (1910-1911, 1918); управляващ Министерството на земеделието и държавните имоти (1918); министър на войната (1918-1919); министър-председател и министър на вътрешните работи и народното здраве (1926-1928). Съден от Третия държавен съд (1923). Член на Конституционния блок и Демократическия сговор. Един от основателите на Съюза на земеделските кооперации и на Съюза на популярните банки.

²⁹¹ *Ив. Русев* - администратор в БНБ.

²⁹² *Добри Божилов* (Добри Божилов Хаджиянакиев) (1884, Котел - 1945). Завършва търговска гимназия в Свищов (1902). Инспектор, началник на отделение, главен счетоводител в БНБ (1902-1922). Член на Управителния съвет на БНБ (1922-1935). Подуправител (от 1924 г.) и управител на БНБ (1935-1938). Министър на финансите (1938-1943); министър-председател и министър на финансите (1943-1944). Преподавател по финанси в Свободния университет. Член на Белгийското дружество за стопански проучвания в Лиеж. Осъден на смърт от Народния съд.

²⁹³ *Коста Григоров* - член на Врачанската окръжна постоянна комисия. Съветник при Старозагорската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 6/2 септември 1927 г. Уволнен поради закриване на длъжност с Указ № 6/24 юни 1928 г.

²⁹⁴ *Никола Коцев* - Окръжен управител на Кюстендил. Председател на Шуменската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 1/1 февруари 1928 г. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 12/23 септември 1928 г. Уволнен с Указ № 196/23 ноември 1934 г.

²⁹⁵ *Д-р Христо Абаджиев* - началник на Отделението за Митниците при Министерство на финансите. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 16/7 ноември 1928 г. Член-представител на Върховната сметна палата в комисия по проверка на бюджетните разходи на БНБ за 1934 г., съгласно писмо от Иван Красновски до Министерство на финансите от 11 май 1935 г. Член-представител на Върховната сметна палата в комисия по проверка бюджетните разходи на БНБ, съгласно писмо на Иван Красновски до Министерство на финансите от 17 март 1936 г. Председател на Върховната сметна палата (1941-1942, 1944-1945). Представител на Върховната сметна палата в комисия при Министерство на войната съгласно чл. 120 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията, уволнен с 5 постановление на Министерския съвет, протокол № 21/1 февруари 1945 г.

²⁹⁶ *Стефан Шиваров* - подпредседател на Софийския Окръжен съд. Окръжен управител на Велико Търново. Председател на Хасковската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 3/15 март 1929 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г.

²⁹⁷ *Асен Киров* - началник на служба при Върховната сметна палата. Съветник при Хасковската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 5/9 май 1929 г. Съветник при Плевенската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 6/12 септември 1930 г. Съветник при Великотърновската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 4/3 юли 1932 г. Уволнен с Указ № 197/23 ноември 1934 г.

²⁹⁸ *Георги Стайков* - адвокат. Окръжен управител на Плевен. Съветник при Плевенската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 3/3 февруари 1931 г. Уволнен по съкращаване на длъжност с Указ № 4/3 юли 1932 г.

²⁹⁹ *Никола Стойчев Мушанов* (1872, Дряново - 1951). Завършва право в Екс ан Прованс, Франция (1893). Съдия, прокурор в Стара Загора и Варна (1893-1896). Адвокат в Русе (1897-1908). Член на Демократическата партия и неин председател (1938-1947). Народен представител в XII, XIV, XVI, XVII, XVIII, XIX, XXI, XXII, XXIII, XXIV, XXV Обикновено народно събрание. Председател на XXIV Обикновено народно събрание. Министър на народното просвещение

(1908-1910); министър на вътрешните работи (1910-1911); министър на обществените сгради, пътищата и благоустройството (1918); министър на железниците, пощите и телеграфите (1918, 1934); министър на вътрешните работи и народното здраве (1918-1919, 1931); министър-председател (1931-1934); министър на външните работи и на изповеданията (1931-1934); управляващ Министерството на правосъдието (1932-1933); министър без портфейл (1944). Член на Народния блок. Осъден на затвор от Народния съд. Възстановява Демократическата партия (1945).

³⁰⁰ *Добри Изворов* - от гр. Русе. Адвокат. Финансов инспектор. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 4/3 юли 1932 г. Уволнен по незаемане на длъжност с Указ № 8/8 септември 1932 г.

³⁰¹ *Стоян Стойчев* - съветник при Пловдивската окръжна сметна палата. Съветник при Софийската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 4/3 юли 1932 г. Уволнен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Председател на Бургаската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 6/18 февруари 1941 г.

³⁰² *Александър Казаски* - от гр. Враца. Адвокат. Председател на Великотърновския окръжен съд. Съветник при Великотърновската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 4/3 юли 1932 г. Уволнен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Съветник при Великотърновската областна сметна палата, назначен с Указ № 287/14 август 1935 г.

³⁰³ *Анатолий Петров Беров* - от гр. Плевен. Адвокат. Съветник при Софийската окръжна сметна палата, назначен с Указ № 4/3 юли 1932 г. Председател на Варненската областна сметна палата, назначен с Указ № 41/20 февруари 1937 г. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

³⁰⁴ *Н. Б. Неделев* - главен секретар на Министерство на финансите (към 1932 г.).

³⁰⁵ *Б. Арнаудов* - началник на отдел в Министерство на финансите (към 1935 г.).

³⁰⁶ *Хараламби Петев Вълчанов* - юрист, специализира гражданско право в Римския университет. Адвокат. Началник на отделение при Министерство на финансите. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 8/8 септември 1932 г. Уволнен с Указ № 196/23 ноември 1934 г. Съветник при Бургаската областна сметна палата, назначен с Указ № 41/20 февруари 1937 г. Уволнен по болест с Указ № 184/23 декември 1939 г. Съдия в Специалния съд при Върховната сметна палата. Преподавател по бюджетна отчетност при Държавното висше училище за финансови и административни науки.

³⁰⁷ *Кимон Георгиев* (Кимон Георгиев Стоянов) (1882, Пазарджик - 1969, София). Завършва Военното училище в София (1902). Един от основателите на Военния съюз (1919) и член на централното му ръководство. Участва в създаването на Народния сговор (1922). Участва в Деветоюнския преврат през 1923 г. и влиза в ръководството на Демократическия сговор. Народен представител в XXI, XXII Обикновено народно събрание. Министър на железниците, пощите и телеграфите (1926-1928). Един от ръководните дейци на политическия кръг "Звено". Участва в подготовката на Деветнадесетомайския преврат през 1934 г. Министър-председател (1934-1935); министър на външните работи и на изповеданията (1934); министър на правосъдието (1934-1935); управляващ Министерството на войната (1934). Член на Националния комитет на ОФ (от 1943 г.). Участва в подготовката на преврата на 9 септември 1944 г. Председател на Народен съюз "Звено" (1944-1949). Министър-председател и министър без портфейл (1944-1946). Временно управляващ Министерството на войната (1946); подпредседател на Министерския съвет и министър на външните работи (1946-1947); подпредседател на Министерския съвет и министър на електрификацията и мелиорациите (1947-1950); министър на електрификацията и мелиорациите (1950-1951); министър на електрификацията (1951-1957); министър на електрификациите и водното стопанство (1957-1959). Председател на Комитета по строителство и архитектура с ранг на министър (1959). Заместник-председател на Министерския съвет (1959-1962). Народен представител в VI Велико народно събрание и в XXVI, I, II, III, IV Народно събрание. Член на Президиума на Народното събрание (1962-1966, 1966-1969).

³⁰⁸ *Д-р Христо Иванов* - секретар на Кодификационната комисия. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 196/23 ноември 1934 г. Председател на Върховната сметна палата (1942-1943, 1944, 1945-[1947]).

³⁰⁹ *Димитър Григоров* - адвокат. Началник на отделение. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 196/23 ноември 1934 г. Уволнен по незаемане на длъжността с Указ № 64/3 март 1935 г.

³¹⁰ *Никола Т. Бойчев* - инспектор в Българска Земеделска и Кооперативна Банка. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 196/23 ноември 1934 г. Председател на Великотърновската областна сметна палата, назначен с Указ № 15/13 август 1941 г.

³¹¹ *Никола Нелчинов* - началник на бюджетно-контролно отделение. Съветник при Видинската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Уволнен с Указ № 287/14 август 1935 г.

³¹² *Иван Христов* - финансов инспектор. Съветник при Видинската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Съветник при Великотърновската областна сметна палата, назначен с Указ № 287/14 август 1935 г. Уволнен с Указ № 175/2 май 1939 г.

³¹³ *Христо Джуров* - подпредседател на Софийския Апелативен съд. Председател на Варненската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Уволнен с Указ № 41/20 февруари 1937 г.

³¹⁴ *Михаил Даскалов* - контролор при Областна сметна палата. Съветник при Варненската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г.

³¹⁵ *Димитър Николов* - началник на бюджетно-контролна служба. Съветник при Варненската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г.

³¹⁶ *Методи Кайдъмов* - юрист, юрисконсулт при Министерството на вътрешните работи. Съветник при Варненската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Уволнен по незаемане на длъжност с Указ № 64/3 март 1935 г. Председател на Скопската областна сметна палата, назначен с Указ № 12/23 юли 1941 г.

³¹⁷ *Владимир Несторов* - контролор при Областна сметна палата. Съветник при Бургаската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Съветник при Пловдивската областна сметна палата, назначен с Указ № 271/4 ноември 1937 г.

³¹⁸ *Иван Цанев* - контролор при Върховната сметна палата. Съветник при Бургаската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Съветник при Софийската областна сметна палата, назначен с Указ № 41/20 февруари 1937 г. Председател на Върховната сметна палата (към 1947 г.).

³¹⁹ *Димитър Н. Лучански* - адвокат. Съветник при Бургаската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Председател на Бургаската областна сметна палата, назначен с Указ № 12/23 юли 1941 г. Съветник при Бургаската областна сметна палата. Председател на Русенската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 38/9 април 1946 г.

³²⁰ *Константин Ангелов* - прокурор. Съветник при Хасковската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Председател на Бургаската областна сметна палата, назначен с Указ № 6/18 февруари 1941 г.

³²¹ *Ангел Захариев* - финансов инспектор. Съветник при Хасковската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Уволнен с Указ № 80/21 март 1938 г.

³²² *Ангел Христов* - държавен юрисконсулт. Председател на Пловдивската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Уволнен с Указ № 286/14 август 1935 г. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 286/8 юли 1936 г. Представител на Върховната сметна палата в комисия при Министерството на войната съгласно чл. 120 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията, назначен с Постановление на Министерския съвет № 5, протокол № 21/1 февруари 1945 г.

³²³ *Павел Коларов* - началник на служба при Върховната сметна палата. Съветник при Пловдивската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Съветник при Варненската областна сметна палата, назначен с Указ № 327/1 септември 1935 г. Съветник при Русенската областна сметна палата, назначен с Указ № 6/18 февруари 1941 г. Съветник при Бургаската областна сметна палата, назначен с Указ № 12/23 юли 1941 г. Председател на Бургаската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

³²⁴ *Иван П. Андреев* - финансов инспектор. Съветник при Пловдивската областна сметна палата. Главен счетоводител при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 24/19 ноември 1940 г.

³²⁵ *Атанас Христосков* - контролор при Софийската областна сметна палата. Съветник при Пловдивската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г.

³²⁶ *Атанас Анастасов* - началник на служба при Върховната сметна палата. Съветник при Великотърновската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Уволнен с Указ № 287/14 август 1935 г.

³²⁷ *Владимир Стойнов* - началник на бюджетно-контролно отделение. Съветник при Великотърновската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г. Уволнен с Указ № 287/14 август 1935 г.

³²⁸ *Димитър Стойчев* - финансов инспектор. Съветник при Великотърновската областна сметна палата, назначен с Указ № 197/23 ноември 1934 г.

³²⁹ *Иван Петров Красновски* (1882, Пазарджик - 1941, Виена). Завършва Школата за запасни офицери (1910). Следва право в Софийския университет и се дипломира в Загреб. Служи във военно-съдебното ведомство по време на Първата световна война (1915-1918). Съдия (1918-1934). Член на Върховния касационен съд. Председател на Върховната сметна палата (1934-1936, 1938-1941). Министър на външните работи и народното здраве (1936-1938).

³³⁰ *Ст. Царвулков* - главен секретар на Министерство на финансите (към 1935 г.).

³³¹ *Пенчо Иванов Златев* (1883, Елена - 1948, София) - генерал-лейтенант. Завършва Военното училище в София (1903). Един от ръководителите на "Военния съюз" (1919-1935). Участва в Деветнадесетомайския преврат през 1934 г. Министър на войната (1934-1935); министър-председател и министър на войната (1935).

³³² *Д-р Любен Ангелов Диков* (1895, Оряхово - 1973, София). Следва право в Женева и в Софийския университет. Защишава докторат в Гьотингенския университет, Германия (1922). Преподавател и декан (1927-1929) на Юридическия факултет на Софийския университет. Ректор на Университета (1933-1934). Преподавател във Висшата кооперативна школа. Член на БАН. Министър на правосъдието (1935). Член-кореспондент на Академията в Мюнхен. Осъден от Народния съд на затвор.

³³³ *Андрей Славов Тошев* (1867, Стара Загора - 1944, София). Завършва гимназия в Одрин и естествени науки в Женева и Брюксел (1891). Търговски представител на България в Битоля (1903-1905). Дипломатически агент в Черна гора (1905-1906), в Гърция (1906-1908), в Сърбия (1908-1909). Пълномощен министър в Сърбия (1909-1913), в Османската империя (1913-1914), в Швейцария (1915-1916), в Австро-Унгария (1917-1919) и в Австрия (1919-1920). Министър-председател (1935). Член на Българското книжовно дружество.

³³⁴ *Владимир Стойчев* (неизв. - 1935). Съветник при Великотърновската областна сметна палата.

³³⁵ *Годор Ив. Клисуров* - началник на бюро за финансов контрол. Съветник при Видинската областна сметна палата, назначен с Указ № 287/14 август 1935 г. Съветник при Хасковската областна сметна палата, назначен с Указ № 80/21 март 1938 г. Съветник при Пловдивската областна сметна палата, назначен с Указ № 181/22 ноември 1939 г.

³³⁶ *Димитър Михайлов Минков* - контролор-докладчик при Великотърновската областна сметна палата. Съветник при Великотърновската областна сметна палата, назначен с Указ № 287/14 август 1935 г. Съветник при Видинската областна сметна палата, назначен с Указ № 173/29 март 1939 г.; назначението се отменя с Указ № 175/2 май 1939 г. Председател на Великотърновската областна сметна палата. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 11/25 януари 1946 г.

³³⁷ *Борис Георгиев* - контролор-докладчик при Великотърновската областна сметна палата. Съветник при Видинската областна сметна палата, назначен с Указ № 287/14 август 1935 г. Съветник при Великотърновската областна сметна палата, назначен с Указ № 173/29 март 1939 г.

³³⁸ *Георги Иванов Кьосеванов* (1884, Пещера - 1960, Швейцария). Завършва право в Париж. На дипломатическа служба в Рим (1912), Цариград (1913-1915), Берн (1918-1920), Берлин (1920) и Париж (1923-1924). Управляващ Българската легация в Букурещ (1925). Работи в Министерството на външните работи и на изповеданията (1925-1929). Пълномощен министър в Гърция (1926-1931), Румъния (1931-1933) и Югославия (1933-1934). Началник на Канцеларията на цар Борис III (1934-1935). Министър на външните работи и на изповеданията (1935); министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията (1935-1940). Пълномощен министър в Швейцария (1940-1944).

³³⁹ *Стоян Илиев* - секретар във Върховната сметна палата.

³⁴⁰ *Ангел Димитров Карагьозов* (1875, Търново - 1961, София). Завършва гимназия в Търново (1893) и право в Тулуза, Франция (1898). Съдия и адвокат в София. Председател на Върховния касационен съд (1927-1934). Министър на правосъдието (1935, 1936-1937).

³⁴¹ *Тодор Атанасов Стамболов* - контролор по отчетността при Великотърновската областна сметна палата. Съветник при Хасковската областна сметна палата, назначен с Указ № 41/20 февруари 1937 г. Съветник при Великотърновската областна сметна палата, назначен с Указ № 20/21 юли 1940 г.

³⁴² *Тодор Петков* - юрист. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 44/25 февруари 1937 г. Уволнен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 2/3 януари 1945 г. Представител на Върховната сметна палата в комисия при Министерство на войната съгласно чл. 120 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията, уволнен с Постановление на Министерския съвет № 5, протокол № 21/1 февруари 1945 г.

³⁴³ *Стоян Янев* - началник на служба при Върховната сметна палата. Съветник при Пловдивската областна сметна палата, назначен с Указ № 200/17 юли 1937 г. Съветник при Русенската областна сметна палата, назначен с Указ № 6/18 февруари 1941 г.

³⁴⁴ *Кънчо Георгиев Кънев* - контролор-докладчик при Върховната сметна палата. Началник на служба при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 1861/12 септември 1937 г. Съветник при Бургаската областна сметна палата, назначен с Указ № 184/23 декември 1939 г.

³⁴⁵ *Александър Първанов* - контролор-докладчик при Върховната сметна палата. Съветник при Видинската областна сметна палата, назначен с Указ № 80/21 март 1938 г.

³⁴⁶ *Коста Илиев* - финансов инспектор III степен. Съветник при Видинската областна сметна палата, назначен с Указ № 175/2 май 1939 г.

³⁴⁷ *Георги Драндаров Савов* - главен счетоводител при Върховната сметна палата. Съветник при Софийската областна сметна палата, назначен с Указ № 181/22 ноември 1939 г.

³⁴⁸ *Стоян Янев Плашенков* - съветник при Пловдивската областна сметна палата. Главен счетоводител при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 181/22 ноември 1939 г. Съветник при Пловдивската областна сметна палата, назначен с Указ № 24/18 ноември 1940 г.

³⁴⁹ *Илия Начев Мечков* - контролор-докладчик I степен при Върховната сметна палата. Началник на служба при Върховната сметна палата, назначен с Указ № 205/7 февруари 1940 г.

³⁵⁰ *Васил Николов Митак* (1891, с. Долно Камарци, Софийско - 1945). Завършва гимназия и Школа за запасни офицери в София. Завършва право в Софийския университет. По време на Първата световна война (1915-1918) е военен съдия в Софийския военнополови съд и прокурор при военнополовия съд в Седма пехотна дивизия. Член и председател на отделение на Върховния касационен съд. Началник на Гражданското отделение при Министерство на правосъдието (1923-1925). Член на Третия държавен съд (1921-1922). Председател на Кодификационната комисия при Министерство на правосъдието (1931-1935). Министър на правосъдието (1939-1942). Осъден на смърт от Народния съд.

³⁵¹ *Йосиф Стефанов Петков* - секретар-касиер при Хасковската областна сметна палата. Съветник при Хасковската областна сметна палата, назначен с Указ № 20/21 юли 1940 г. Съветник при Софийската областна сметна палата. Уволнен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

³⁵² *Богдан Димитров Филов* (1883, Стара Загора - 1945) - професор. Завършва класическия отдел на Първа мъжка гимназия в София (1900). Учи класическа филология и стара история във Вюрцбург (1901), класическа филология и сравнително езиковедие в Лайпцигския университет (1902-1903). Защитава докторат във Фрайбургския университет (1906). Директор на Народния музей (1911-1920). По време на Балканската война (1912-1913) е натоварен от Министерството на просвещението да открива, описва и събира археологическите и етнографските старини в Одринско. Археолог при щаба на Първа отделна армия по време на Първата световна война (1915-1918). Професор по археология (1920-1944). Декан на Историко-филологическия факултет (1924-1925) и Ректор на Софийския университет (1931-1932). Създател и директор на Българския археологически институт (1921-1929). Член и председател (1937-1944) на БАН. Председател на Българския Пенклуб (1928). Министър на народното просвещение (1938-1942); министър-председател (1940-1943); управляващ Министерството на земеделието и държавните имоти (1941); министър на външните работи и на изповеданията (1942-1943). Регент на България (1943-1944). Осъден на смърт от Народния съд.

³⁵³ Южна Добруджа се присъединява отново към България съгласно Крайовската спогодба, подписана между България и Румъния на 7 септември 1940 г.

³⁵⁴ *Никола Петров Логофетов* (1880, с. Ново село, Видинско - 1945). Завършва Видинската гимназия и право в Софийския университет (1909). Участва в Балканската (1912-1913) и в I Световна война (1915-1918). Общински съветник в Лом и окръжен съветник във Видин. Адвокат в Лом (1909-1943). Народен представител в XXIV и XXV Обикновено народно събрание. Председател на XXV Обикновено народно събрание. Осъден на смърт от Народния съд.

³⁵⁵ *Атанас Цветков Цветков* (1903, с. Батак, Свищовско - неизв.). Учи в Търновската гимназия. Следва фармация във Виена (1923-1926). Завършва право в Софийския университет (1934). Стажант в Софийския и Плевенския областен съд (1934-1936). Кмет на с. Караисен, Свищовска околия (1937-1939). Секретар на XXV Обикновено народно събрание.

³⁵⁶ *Тодорка Николова Тилева* - юрист. Книгководителка при Върховната сметна палата. Секретар на Специалния съд при Върховната сметна палата, назначена със заповед № 553/18 февруари 1941 г. на Богдан Филов, министър-председател и министър на народното просвещение. Секретар I степен на Специалния съд при Върховната сметна палата., назначена със заповед № 13/12 февруари 1943 г. на Богдан Филов, министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията.

³⁵⁷ *Анна Стефанова Кожухарова* - юрист. Стажант при Върховната сметна палата. Подсекретар на Специалния съд при Върховната сметна палата, назначена със заповед № 553/18 февруари 1941 г. на Богдан Филов, министър-председател и министър на народното просвещение. Уволнена със заповед № 3831/17 септември 1941 г. на Богдан Филов, министър-председател и министър на народното просвещение.

³⁵⁸ *Константин Столев* - контролор-докладчик I степен при Върховната сметна палата. Съветник при Хасковската областна сметна палата, назначен с Указ № 6/18 февруари 1941 г. Съветник при Русенската областна сметна палата, назначен с Указ № 17/21 август 1941 г.

³⁵⁹ *Никола Борисов* - секретар на Софийската областна сметна палата. Съветник при Варненската областна сметна палата, назначен с Указ № 6/18 февруари 1941 г.

³⁶⁰ *Кирил Липоцилев* - контролор-докладчик I степен при Върховната сметна палата. Съветник при Видинската областна сметна палата, назначен с Указ № 6/18 февруари 1941 г.

³⁶¹ *Иван Маджаров* - финансов инспектор III степен при Министерство на финансите. Съветник при Русенската областна сметна палата, назначен с Указ № 6/18 февруари 1941 г.

³⁶² *Никола Ангелов* - държавен адвокат в Бургас. Съветник при Пловдивската областна сметна палата, назначен с Указ № 6/18 февруари 1941 г.

³⁶³ *Методи Кайдъмов* - юрист. Председател на Скопската областна сметна палата, назначен с Указ № 12/23 юли 1941 г.

³⁶⁴ *Ангел Узунов* - юрист. Финансов инспектор I степен при Министерство на финансите. Съветник при Скопската областна сметна палата, назначен с Указ № 12/23 юли 1941 г. Съветник при Софийската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

³⁶⁵ *Васил Добринов* - юрист. Съветник при Варненската областна сметна палата, назначен с Указ № 12/23 юли 1941 г.

³⁶⁶ *Димитър Николов Гаджалов* - съветник при Варненската областна сметна палата. Председател на Ксантийската областна сметна палата, назначен с Указ № 12/23 юли 1941 г. Председател на Варненската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

³⁶⁷ *Димо Вълев* - юрист. Контролор-докладчик при Върховната сметна палата. Съветник при Скопската областна сметна палата, назначен с Указ № 12/23 юли 1941 г.

³⁶⁸ *Стефан Ст. Вачков* (Вачцов) - финансист. Контролор-докладчик I степен при Великотърновската областна сметна палата. Съветник при Скопската областна сметна палата, назначен с Указ № 12/23 юли 1941 г. Съветник при Русенската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г. Съветник при Великотърновската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 38/9 април 1946 г.

³⁶⁹ *Стоян Чукурлиев* - финансист. Съветник при Битолската областна сметна палата, назначен с Указ № 12/23 юли 1941 г.

³⁷⁰ *Драгомир П. Тодоров* - юрист. Контролор-докладчик I степен при Великотърновската областна сметна палата. Съветник при Битолската областна сметна палата, назначен с Указ № 12/23 юли 1941 г. Съветник при Великотърновската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 38/9 април 1946 г.

³⁷¹ *Георги Константинов* - финансист. Контролор-докладчик II степен при Върховната сметна палата. Съветник при Ксантийската областна сметна палата, назначен с Указ № 12/23 юли 1941 г.

³⁷² *Илия К. Коевски* - юрист. I старши контролор-докладчик при Великотърновската областна сметна палата. Съветник при Ксантийската областна сметна палата, назначен с Указ № 12/23 юли 1941 г.

³⁷³ *Димитър Ст. Драгоев* - финансист. I старши контролор-докладчик при Софийската областна сметна палата. Съветник при Русенската областна сметна палата, назначен с Указ № 12/23 юли 1941 г. Съветник при Хасковската областна сметна палата, назначен с Указ № 17/21 август 1941 г. Уволнен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

³⁷⁴ *Петър Димитров Габровски* (1898, Разград - 1945). Завършва гимназия в Търново (1916) и Школата за запасни офицери (1917). Взведен командир по време на Първата световна война (1915-1918). Завършва право в Софийския университет (1923) и специализира във Виенския университет (1924). Адвокат, член на Висшия адвокатски съвет и член на Управителния съвет на Съюза на българските адвокати. Министър на железниците, пощите и телеграфите (1939-1940); министър на вътрешните работи и народното здраве (1940-1943); и.д. министър-председател (1943).

³⁷⁵ *Христо Велев* - юрист. Финансов инспектор при Министерство на финансите. Съветник при Битолската областна сметна палата, назначен с Указ № 16/13 август 1941 г.

³⁷⁶ *Димитър Йорданов Драганов* - математик. I старши контролър-докладчик при Велико-търновската областна сметна палата. Съветник при Ксантийската областна сметна палата, назначен с Указ № 16/13 август 1941 г. Съветник при Русенската областна сметна палата. Уволнен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

³⁷⁷ *Димитър Ат. Староманов* - юрист. Подсекретар на Специалния съд при Върховната сметна палата, назначен със заповед № 3831/17 септември 1941 г. на Богдан Филов, министър-председател и министър на народното просвещение.

³⁷⁸ *Евдокия Таскова Манчева* - юрист. Книгководителка при Върховната сметна палата. Подсекретар I степен на Специалния съд при Върховната сметна палата, назначена със заповед № 13/12 февруари 1943 г. на Богдан Филов, министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията.

³⁷⁹ *Кирил Преславски* (1895, София - 1945) - български княз. Брат на цар Борис III. След Първата световна война напуска заедно с цар Фердинанд I България и живее в Германия. Завръща се отново в страната след преврата на 9 юни 1923 г. От септември 1943 г. до септември 1944 г. е член на Регентския съвет. Осъден на смърт от Народния съд.

³⁸⁰ *Никола Михайлов Михов* (1891, Търново - 1945) - генерал. Завършва Военното училище в София (1911). Участва в Балканската (1912-1913) и в Първата световна война (1915-1918). Началник на Военното училище (1938-1941). Министър на войната (1942-1943). Регент на България (1943-1944). Осъден на смърт от Народния съд.

³⁸¹ *Симеон II* (1937, София) - български цар след смъртта на цар Борис III на 28 август 1943 г. Поради непълнолетие управлява с регенти в състав: княз Кирил Преславски, проф. Богдан Филов и ген. Никола Михов. След обявяването на България за народна република (15 септември 1946 г.) е изгонен заедно със семейството от страната си и живее в изгнание в Египет и в Испания.

³⁸² *Константин Йоцов Партов* (1894, Враца - 1945). Следва право в Софийския университет и завършва с докторат в Германия (1923). Прокурор при Софийския областен съд. Член на Държавния административен съд и на Съюза на съдиите. Министър на правосъдието (1942-1944). Осъден на смърт от Народния съд.

³⁸³ *Никола А. Дойчев* - съветник при Пловдивската областна сметна палата. Уволнен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

³⁸⁴ *Коста Илиев Костадинов* - съветник при Видинската областна сметна палата. Уволнен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

³⁸⁵ *Константин Ангелов Ганчев* - председател на Бургаската областна сметна палата. Съветник при Върховната сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

³⁸⁶ *Владимир Несторов Попов* - от гр. Казанлък. Председател на Областна сметна палата. Председател на Хасковската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

³⁸⁷ *Никола Станев Надленков* - съветник при Софийската областна сметна палата. Председател на Русенската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

³⁸⁸ *Д-р Христо П. Гюлеметов* - от гр. Стара Загора. Съветник при Областна сметна палата. Съветник при Хасковската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г. Съветник при Бургаската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 38/9 април 1946 г.

³⁸⁹ *Андрей Димитров* - контролър при Върховната сметна палата. Съветник при Софийската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

³⁹⁰ *Любен Кл. Станиславов* - контролър при Видинската областна сметна палата. Съветник при Видинската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 24/6 февруари 1945 г.

³⁹¹ *Василев* - секретар на Министерския съвет (1945).

³⁹² *Народен съд* - временно действащ съд, създаден от правителството на Отечествения фронт въз основа на Наредбата-закон за съдене от Народния съд на виновниците за въвлечането на България в Световната война (октомври 1944 г.). Народният съд има 13 състава в София и около 80 състава в 63 селища в страната. Присъдите на Народния съд са окончателни, не подлежат на обжалване и влизат в сила веднага след обявяването им. Работата на Народния съд започва на 20 декември 1944 г. с два процеса в София: I състав на Народния съд - срещу регентите,

министрите от петте правителства (1940-1944) и дворцовите съветници и II състав - срещу народните представители от XXV Обикновено народно събрание. Народният съд завършва процесите през април 1945 г. През 1996 г. с решение на Върховния съд на Република България присъдите на Народния съд се отменят.

³⁹³ *Александър Дамев* - секретар на Върховната сметна палата (към 1945 г.).

³⁹⁴ *Н. Христов* - председател на Съвета по законодателство при Министерството на правосъдието (септември 1945 г.).

³⁹⁵ 19 май 1934 г., преврат, извършен от Политическия кръг "Звено" и Военния съюз с помощта на армията. Отменя се конституцията, разпускат се парламентът и политическите партии. Въвежда се нова система в държавния и политическия живот - кметовете се назначават от централната власт, образуват се държавни професионални организации и др. Въвеждат се държавни монополи.

³⁹⁶ *К. Н. Иванов* - инженер, директор на Дирекция на трамваите и осветлението при Столична народна община (декември 1945 г.).

³⁹⁷ *Ив. Тр. Гатев* - инженер, началник-отдел в Дирекция на трамваите и осветлението при Столична народна община (декември 1945 г.).

³⁹⁸ *Борис Георгиев Димов* - съветник при Великотърновската областна сметна палата. Председател на Великотърновската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 38/9 април 1946 г.

³⁹⁹ *Иван Димитров Златков* - контролор при Върховната сметна палата. Съветник при Хасковската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 38/9 април 1946 г.

⁴⁰⁰ *Проф. д-р Иван Матеев Стефанов* (1899, Варна - 1980, София). Член на БКП (1919). Завършва държавни науки и специализира в Берлинския университет (1920-1924). Работи в съветското търговско представителство в Берлин (1924). Член на Германската комунистическа партия (1920-1925). Началник на Статистическия отдел на търговското представителство на СССР в Париж (1925-1927). Член на Френската комунистическа партия. Специализира статистика в Сорбоната, Париж. Работи в Главната дирекция на статистиката в София. Един от основателите на Научното социологическо дружество (1932). Преподавател във Висшето търговско училище в Свищов (Управител на БНБ (1944-1946). Министър на финансите (1946-1949). Народен представител в V Велико народно събрание.

⁴⁰¹ *Крум Зелков* - началник на служба при Върховната сметна палата. След закриването на Върховната сметна палата (1948) постъпва на работа в Министерство на финансите.

⁴⁰² *Димо Вълев Мюфтиев* - председател на Пловдивската областна сметна палата. Уволнен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 155/10 октомври 1947 г.

⁴⁰³ *Никифор Йонков Михайлов* - председател на Пловдивската областна сметна палата, назначен с Постановление на Министерския съвет № 1, протокол № 155/10 октомври 1947 г.

⁴⁰⁴ *Трайчо Костов* (Трайчо Костов Джунев) (1897, София - 1949, София). Завършва гимназия в София и Школата за запасни офицери в София (1916). Участва в Първата световна война (1915-1918). Следва право в Софийския университет. Стенограф в Народното събрание (1918-1921). Член на БКМС и БКП. Участва в подготовката на Септемврийското въстание (1923). Член на Всерусийската комунистическа партия (болшевики). Работи в Задграничното бюро на ЦК на БКП и в Изпълнителния комитет на Коминтерна. Член на ЦК на БКП (от 1931 г.). След 9 септември 1944 г. е секретар на ЦК на БКП и член на Политбюро. Член на българската делегация, подписала Парижкия мирен договор (1947). Народен представител в XXVI Обикновено народно събрание и в VI Велико народно събрание. Подпредседател на Министерския съвет (1946-1949); министър на електрификацията, водите и природните богатства (1946); министър без портфейл (1946-1947). Председател на Правителствения комитет за стопански и финансови въпроси при Министерския съвет (1947-1949). Директор на Народна библиотека (1949). Необосновано обвинен в антипартийна и антидържавна дейност, изключен от партията и осъден на смърт (1949). На септемврийския пленум на ЦК на БКП (1956) е частично реабилитиран. Посмъртно е удостоен с почетно звание "Герой на социалистическия труд" (1963). Декемврийският пленум на ЦК на БКП (1989) взема решение за пълна политическа реабилитация.

⁴⁰⁵ *Васил Петров Коларов* (1877, Шумен - 1950, София). Завършва гимназия във Варна (1895). Учител в Никопол (1895-1897). Член на БРСДП. Завършва право в Женева (1900) и Школата за запасни офицери (1901). Народен представител в XVI, XVII, XVIII, XIX и XX Обикновено народно събрание. Секретар на Централния комитет на Българската работническа партия (тесни социалисти) (1919). Член на Изпълнителния комитет на Коминтерна (1921-1943) и негов секретар (1922-1923). Един от ръководителите на Септемврийското въстание (1923). Член на Задграничното бюро на ЦК на БКП (1928-1944). Председател на XXVI Обикновено народно

събрание и на VI Велико народно събрание. Председател на Временното председателство на републиката (1946-1947). Член на БАН (1946). Ръководител на българската делегация на Парижката мирна конференция (1946). Подпредседател на Министерския съвет и министър на външните работи (1947-1949); министър-председател (1949-1950).

⁴⁰⁶ *Йордан (Йордан) Димитров Божил* (1883, с. Извор, Пловдивско - 1955, София). Завършва Земеделското училище в Садово (1901). Член на БРСДП (т.с.). Завършва Школата за запасни офицери в София. Активен деец на БКП. Областен директор на Пловдив (1944-1946). Пълномощен министър в Австрия (1948-1949). Министър на търговията, промишлеността и труда (1946-1947).

⁴⁰⁷ *Ради Найденов* (Ради Найденов Драгнев) (1895, с. Бъркач, Плевенско - 1985, София). Следва право в Софийския университет. Завършва Школата за запасни офицери. Член на Управителния съвет на БЗНС (1932-1985). Народен представител в XXIV Обикновено народно събрание, в VI Велико народно събрание, в I, II, III, IV, V, VI, VII Народно събрание. Член на Президиума на Народното събрание (1962-1971). Министър на правосъдието (1946-1962).

⁴⁰⁸ *Ив. Илиев* - секретар на профгрупата при Върховната сметна палата (към 1947 г.).

⁴⁰⁹ *Ив. Андреев* - директор на Дирекция при Министерството на финансите [към 1948 г.].

А

Абаджиев, Христо, *д-р* - 321, 348, 365, 367, 368, 402, 403, 411, 461, 462, 470, 482, 485, 486, 495, 496, 497

Абрашев, Петър - 177, 187, 188, 189, 190

Аврамов, М. К. - 192

Аврамов, Стефан, *д-р* - 196

Александър I Батенберг, *княз* - 15, 17, 53, 66, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 82, 83, 84, 87, 88, 89, 90, 91, 107, 108, 109

Анастасов, Атанас - 338, 362

Анастасов, Г. П. - 192

Ангелов - 257

Ангелов, Ив. - 192

Ангелов, Константин - 337, 399, 499, 501, 503, 510

Ангелов, Никола - 400

Андреев, Ив. - 583

Андреев, Иван П. - 337, 391

Антонов, д-р - 5, 6

Апостолов, К. - 152, 160, 165, 170, 179, 180, 187, 188, 190

Апостолов, К. - 192

Апостолов, Н. - 186, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203

Априлов, Васил - 51

Армянов, Иван Хр. - 288, 327

Арнаулов, Б. - 330, 342, 344

Арсениев, Ст. - 171

Атанасов, Ив. - 165, 167

Атанасов, К. - 177, 181

Атанасов, Недялко - 210

Б

Бакалов, Жечо - 191, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 205

Бакалов, Христо - 152, 159, 166

Баларев, Хр. - 5, 13

Барбар, Отон Игнатович - 288, 293, 380

Баргазов, А. - 91

Безеншек, А. - 5, 13

Белинов, Ив. - 176

Бенев, Найденов - 150, 151

Беров, Анатолий Петров - 328, 372, 498, 499, 501, 503, 510, 556, 557

Бобошевски, Цвятко - 256, 257

Бобчев, Стефан С. - 187, 188, 189, 190

Богоев, Г. - 171

Божил, **Добри** - 300, 383, 384, 385, 386, 388, 390, 393, 449, 450, 451, 452, 453, 455, 467, 469, 470, 471, 472, 481, 486, 487, 488, 490, 491, 492, 495

Божилов, Юрд. - 571
Божков, Ст. - 192
Бойчев, Никола Т. - 335, 339, 367, 368, 395, 396, 407
Бончев, Бърни - 196
Бончев, Христо М. - 168, 170, 172, 173, 174, 175, 176
Борис III, цар - 205, 206, 208, 237, 280, 282, 285, 286, 287, 289, 294, 297, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 330, 331, 332, 334, 335, 336, 339, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 383, 385, 386, 387, 388, 390, 391, 392, 393, 394, 397, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 450, 452, 453
Борисов, Никола - 399
Бочаров, Никола - 288, 318, 327, 337, 347, 364, 376, 406, 457, 461, 462, 482, 485, 499, 501, 503, 510
Бояджиев, Хр. - 192
Брадел, Е. - 178, 183, 184, 186
Брадел, Юр., д-р - 178
Бракалов, Иван Н. - 3, 16, 22, 76, 77, 108
Бракалов, Н. - 52
Бръснаров, Хр. - 5, 13
Бурмов, Тодор - 76, 77, 78, 84, 88, 89

В

Вазов, Борис, д-р - 255
Вазов, Георги - 190, 191
Вайс - 47
Вангелов, П. - 192
Ванов, Борис Т. - 245
Василев - 502
Вачков (Вачшов), Стефан Ст. - 404, 499, 551
Вачов (Вачев), Димитър К., д-р - 153, 160, 165, 193
Веженев (Вежанов), Стоян Д. - 159, 166, 174, 175
Велев, Христо - 408
Величков, Константин - 148, 150, 151
Велковски, Цено Ив. - 245
Велчев, Ив. - 192
Веселинов, И. - 192
Вирчев, Г. - 169
Вълев, Димо - 404
Вълков, Иван, генерал-майор - 256, 257
Вълнаров, Петко - 124
Вълчанов, Хараламби Петев - 331, 335, 339, 372, 381

Г

Габровски, П. Д. - 405
Гаджалов, Димитър Николов - 404, 498
Ганчев, Константин Ангелов - 498
Ганчев, Никола - 288, 327
Гатев, Ив. Тр. - 549
Гелев, Методи - 288, 338, 364
Генадиев, Михаил - 286, 287, 306, 317, 328
Генадиев, Никола, д-р - 182, 185, 190, 191
Гендов, К. - 91
Гендович, Хр. - 192
Георгиев - 193
Георгиев, Борис - 363, 378
Георгиев, Ванко - 257
Георгиев, Кимон - 331, 332, 334, 336, 339, 340, 495, 496, 498, 499, 501, 526, 546, 550, 551
Георгиев, Тома - 109, 119
Гешов, Иван Ев. - 110, 146, 147, 148, 171, 187, 188, 189, 190
Горанов, Б. - 109

Горанов, Иван Д. - 196, 295, 296, 297, 319
Греков, Д. - 152
Григоров, Димитър - 152, 335, 347
Григоров, Коста - 303, 318
Грънчаров, Хр. - 4, 5, 9, 13
Гудев, Петър - 186
Гълъбов, Т. - 193
Гюзелев, Иван Н. - 16, 22, 52
Гюлеметов, Христо Петров, *д-р* - 499, 551

Д

Дабовски, Хр. Н. - 77, 91
Дамев, Александър - 503, 510
Данев, Ив. - 5, 13
Данев, Стоян, *д-р* - 176, 177, 178, 179, 180, 181
Данчов, *д-р* - 170
Даракиев, Годор - 288, 318
Даскалов, А. В. - 91
Даскалов, Михаил - 337
Даскалов, Н. - 22
Дацов, С. - 77
Дечев, Иван - 288, 303, 328, 338, 347, 371
Дечев, Юр. - 192
Джелал, Мехмед - 192
Джуров, Христо - 337, 371
Диков, Л., *д-р* - 346
Димитров, Андрей п. - 499
Димитров, Д., *д-р* - 192
Димитров, Иван - 245
Димитров, Хр. П. - 192
Димов, Борис Георгиев - 550
Димов, Г. Д. - 77
Динчев, Петър, *д-р* - 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203
Дипчиков, Александър - 289, 322, 338, 375
Добринов, Васил - 404
Дойчев, Никола А. - 498
Дондуков-Корсаков, Александър, *княз* - 46
Драганов, Димитър Йорданов - 408, 498
Драганов, Панто - 257
Драгоев, Димитър Ст. - 405, 409, 498
Драгулева, Недялка Николова - 396
Дуков, Лазар - 7, 8, 9, 13
Дюкмеджиев - 4, 5
Дюстабанов, Васил Хр. - 110

Е

Екимов, Хр. Г. - 91
Еленков, Д. - 91

Ж

Жеков, Никола, *генерал-майор* - 198, 199, 200
Железов, Иван - 288, 327
Желязкович, Георги К. - 17
Живков, Георги - 109, 110, 115, 117, 118, 119, 123

З

Занков, Г. - 192
Захариев, Ангел - 337, 377
Зелков, Крум - 556, 557
Златарски, Александър - 78, 159, 166, 174, 175, 177

Златев, Пенчо, *генерал-лейтенант* - 344, 346, 347
Златков, Иван Димитров - 550
Златков, М. - 192
Золотов (Золотович), Владислав П. - 5, 13, 16, 78, 165, 167
Золотов, Йордан Василев - 288, 293, 498, 499, 501, 503, 510, 556, 557

И

Иванов, Б. - 292
Иванов, Георги П. - 159, 166, 174, 175
Иванов, К. Н. - 549
Иванов, Никола - 150, 151
Иванов, Ст. - 91
Иванов, Христо, *д-р* - 335, 339, 395, 396, 411, 413, 457, 461, 462, 482, 485, 488, 489, 495, 496, 499, 501, 502, 503, 510, 548, 551, 554, 555
Иванчов, Тодор - 110, 116, 152, 160, 165, 166, 167
Изворов, Добри - 327, 331
Икономов, Никола Ст. - 294, 325, 327
Икономов, Янко - 77
Илиев, Ив. - 573
Илиев, Коста - 379
Илиев, Сава - 5
Илиев, Стоян - 367, 368, 395, 396, 411, 457, 461, 462, 482, 485, 499, 501

Й

Йонов, Йор. - 192

К

Казаски, Александър - 328, 338, 362, 363
Кайдъмов, Методи - 337, 347, 404
Календеров, С. - 192
Калфов, Христо - 256, 452, 493
Калчев, Н. Ц. - 192
Каравелов, Петко - 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 92, 98, 107, 109, 172, 176
Карагъзов, Ангел - 371
Каракашев, Б. - 192
Каралев, М. - 192
Каранфилович, Д. - 3, 17, 25
Каулбарс - 83
Кирил Преславски, *княз* - 472, 481, 491, 494
Киров, А. П. - 192
Киров, Асен - 323, 324, 328, 338
Клисуров, Тодор Ив. - 362, 363, 377, 380
Ковачев, Янко - 44, 45
Коев, Коста - 77
Коевски, Илия К. - 405
Кожухарова, Анна Стефанова - 395, 396, 398, 411, 412
Коларов, Васил П. - 571
Коларов, Павел - 337, 364, 399, 405, 498
Кондев, Панайот - 294, 327
Константинов, Георги - 405
Константинов, Никола - 177
Константинович, Спас - 180, 181
Коракон, Павел Илиев - 288, 328, 337, 338, 498
Костадинов, Коста Илиев - 498
Костов, Ив. М. - 192
Костов, Трайчо - 558
Коцев, Никола - 304, 305, 319, 335, 339
Красновски, Иван П. - 339, 340, 348, 352, 357, 360, 365, 394, 395, 396, 397, 400, 401
Крушков, А. - 192
Кръстев - 255
Кънев, Кънчо Георгиев - 374, 502

Кьорчев, Димо - 192
Кьосеванов, Георги - 366, 369, 370, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382

Л

Лазаров, Л. - 192
Лесийски, Станко В. - 289, 318, 338, 376
Лесийски, Стойко - 328
Липощлиев, Кирил - 399
Лисев, П. - 192
Логофетов, Н. - 392
Лучански, Димитър Н. - 337, 404, 550
Людсканов, Александър - 177, 178, 179, 181, 187, 188, 189, 190
Ляпчев, Андрей - 295, 301, 303, 304, 305, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 352

М

Маджаров, Михаил Ив. - 150, 151
Маджаров, Иван - 400
Маджаров, Р. - 256
Малев, Калю - 211
Манов, Георги - 16, 78
Манчев, Р. - 207
Манчева, Евдокия Таскова - 396, 459, 460
Марковски, Хр. - 192
Мартинов, М. - 91
Марчев, Н. - 192
Матакиев, Я. - 192
Матеев, Димитър - 287
Менкадосиев, Георги - 91
Меракчийски, Стефан Георгиев - 288, 301, 327, 337, 399, 498
Мечков, Илия Начев - 382
Миков, Д. Цв. - 255
Минков, Димитър Михайлов - 363, 378, 379, 550, 556, 557
Митаков, В. - 386, 393
Митев, Иван Н. - 289, 318, 326
Митков, Петър - 91
Михайлов - 193
Михайлов, Никифор Йонков - 558
Михайлов, Хр. - 196
Михайловски, Н. - 22
Михов, Никола, генерал - 472, 481, 491, 494
Моллов, Владимир - 295, 302
Моллов, Янаки - 256, 257
Момчилов, Ив., д-р - 192
Момчилов, Т. - 162
Морфов, Богдан - 191
Муткуров, Сава - 109, 110, 115, 117, 118, 119
Мушанов, Никола - 326, 328, 331
Мюфтиев, Димо Вълев - 558

Н

Надленков, Никола Станев - 498
Найденев, К., генерал-майор - 201, 202, 203
Найденев, Р. - 571
Наков, Г. - 91
Наумов - 7
Начев (Начов), Начо Д. - 192, 193, 194, 195
Начович, Григор Д. - 53, 54, 75, 79, 90, 91, 110, 116, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 146, 147, 148, 152, 160, 165
Неделев, Н. Б. - 330
Недялкович - 5

Нелчинов, Никола - 337, 362
Немски, Ст. - 192
Ненчов, Н. - 192
Несторов, Владимир - 337, 376
Никифоров, Никифор - 187, 188, 189, 190
Николаев, Данаил - 110, 116, 186
Николов, Димитър - 337
Николов, К. - 192

О

Облаков, М. - 192

П

Падарев - 257
Панайодов, К. - 183, 185, 186
Паничерски - 5
Панов, Т. - 5, 13
Паприков, Стефан - 160, 165, 170, 178, 179, 180
Партов, К., *д-р* - 453, 481, 495
Патев, М. - 192
Паяков, Лазар - 182, 183, 185, 186
Пеев, Ганчо - 289, 327
Пеев, Димитър - 288
Пеев, Иван - 170
Пенков, Т. - 192
Петев, Димитър Мих. - 288, 328, 338, 380
Петков, Георги Стоянов - 288, 320, 327, 347, 367, 368, 395, 396, 411, 457, 461, 462, 482, 485, 498
Петков, Димитър - 182, 183, 184, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203
Петков, Е. - 192
Петков, Иван - 287, 335, 339
Петков, Йосиф Стефанов - 387, 498
Петков, Ст. - 192
Петков, Тодор - 372, 373, 395, 396, 411, 461, 462, 482, 485, 496, 497
Петров, Рачо - 146, 147, 148, 169, 170, 182, 183, 184
Пешев, Н. - 386
Пешев, Петър - 148, 152, 160, 165, 190, 191, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203
Пиперов, Никола - 165, 167
Плашенков, Стоян Янев - 380, 390
Попов, Владимир Несторов - 498
Попов, Д. - 74, 82, 83
Попов, Д. К. - 178, 179, 180, 181
Попов, Ив. Г. - 192
Попов, Ив. Т. - 192
Попов, Райчо - 5, 13
Попов, Хр. Г. - 201
Попов, Хр. Ив. - 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203
Провадалиев, К., *д-р* - 192
Проданов, Т. - 192
Пухлев, Х. - 495
Първанов, Александър - 377

Р

Радев, Александър П., *д-р* - 173, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181
Радев, *свещ.* - 5, 8, 9
Радойчев, Ив. - 161
Радославов, Васил, *д-р* - 3, 5, 13, 107, 109, 110, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 146, 147, 148, 160, 165, 190, 191, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 205
Райнов, Б. - 240
Рашев, Ю. - 192
Рогев, Моско - 288, 318

Русев, Ив. - 256, 257, 300
Русев, Н. С. - 206
Рухи, Етхем - 192

С

Сабри Бей - 192
Савов, Атанас - 289, 327
Савов, Георги Драндаров - 380
Савов, М. - 181, 182, 183, 185
Салабашев, Ив. - 145
Сарафов, Михаил К. - 16, 176, 177, 178, 179, 180, 181
Свинаров, А. - 192
Симеон II, цар - 471, 472, 491, 494
Симеон, митрополит - 54
Симеонов, Анани - 288, 327
Симеонов, Никола А. - 289, 318, 320, 324, 327
Симеонов, Ф., *д-р* - 192
Симидов - 8
Славейков, Петко Р. - 16
Стайков, Георги - 325, 327
Стамболов, Стефан - 5, 8, 13, 109, 110, 115, 117, 118, 119, 123
Стамболов, Тодор Атанасов - 372, 387
Станев, Никола - 289, 318, 327, 338
Станиславов, Любен Кл. - 499
Станишев - 486
Станчев, Г. П. - 53
Станчов, А. - 192
Станчов, Димитър, *д-р* - 186
Станчов, П. - 5, 13
Станчов, Петър - 78
Станчов, Х. - 211
Староманов, Димитър Ат. - 411, 412
Стефанов, Иван, *проф. д-р* - 555, 572, 574, 583
Стефанов, Коста - 189
Стефанов, Хр. - 288
Стефанов, Христо п. - 327
Стоилов, Константин, *д-р* - 123, 146, 147, 148, 149
Стойнов, Владимир - 338, 362
Стойчев, Владимир - 362
Стойчев, Димитър - 338
Стойчев, Никола С. - 16
Стойчев, Стоян - 328, 337, 338, 399, 411, 457, 461, 462, 482, 485, 499, 501, 503, 510, 556, 557
Столев, Константин - 399, 409
Странски, Георги, *д-р* - 123, 164, 165, 167, 168, 169, 182
Сукнаров, Н. - 3, 5, 6, 13

Т

Табачков, П. - 192
Тенев, Михаил - 110, 111, 152, 153, 159, 160, 165
Теодоров, Теодор - 149, 150, 151, 187, 188, 189, 190
Теохаров - 45, 46, 48, 49
Тилева, Тодорка Николова - 395, 396, 398, 460
Тигоров, Йов - 196, 256
Тишев, Георги - 22, 152, 166
Тишев, Теодор - 77
Тодоров, Димитър - 318
Тодоров, Димо - 288
Тодоров, Драгомир П. - 405, 551
Тодоров, Петър - 215, 237, 241, 248, 249, 256, 257, 280, 281, 282, 285, 290, 291, 292
Тодоров, Христо - 177, 179, 180, 187, 188, 189, 190

Токалиев, Т. - 192
Томов, К. - 208
Тончев, Димитър - 119, 120, 122, 124, 125, 128, 146, 147, 152, 160, 161, 162, 163, 165, 190, 191, 193, 196, 197, 198, 199, 200, 201
Тошев, Андрей - 348, 349, 350, 357, 361, 363, 364, 365
Тричков, Сп. - 91
Тричков, Спас - 165, 167, 196, 295, 296, 297
Тричков, Спас Д. - 321
Турлаков, Марко - 205, 206, 207, 208, 209, 210
Тъпчилешов, Стоян Н. - 159, 166, 174, 175
Тъпчилешов, Петко Хр. - 151

У

Узунов, Ангел Д. - 404, 498

Ф

Фердинанд I, княз, цар (*след 22 септември 1908 г.*) - 126, 127, 128, 129, 145, 149, 161, 166, 167, 172, 173, 174, 175, 194, 195, 204
Филов, Богдан - 387, 391, 393, 394, 397, 398, 400, 401, 402, 403, 406, 407, 408, 409, 410, 412, 449, 459, 460, 472, 481, 491, 494
Фичев, Иван, генерал-лейтенант - 196, 197
Флореско - 49
Франгя, А. - 188

Х

Хакъ, Исмаил Бей - 192
Халачев, Ив. - 186
Харалампиев, Георги - 196, 295, 296, 297, 335, 339
Хранов, Н. - 192
Христов, Ангел - 337, 361, 366, 367, 368, 395, 396, 411, 461, 462, 482, 485, 497, 499, 501, 503, 510
Христов, Димитър - 188, 189, 190, 256, 257, 285, 294, 301, 318
Христов, Иван - 337, 362, 379
Христов, Н. - 511
Христосков, Атанас - 337, 374

Ц

Цанев, Енчо - 289, 324, 327
Цанев, Иван - 337, 372, 556, 557, 572, 573
Цанков, Александър - 256, 257, 287, 289, 294
Цанков, Андон - 16, 78
Царвулков, Ст. - 342, 344
Цветанов - 248
Цветков, Ат. - 392, 452, 493
Цветков, Владимир - 288, 325
Цонаков, Евстатий - 159, 166, 174, 175
Цонев, Михаил - 288, 328, 338
Цонев, Ст., *д-р* - 190, 191, 196

Ч

Чернев, Ат. - 192
Чернопеев, Христо - 192
Чешмеджиев, С. - 192
Чорбаджиев, П. - 192
Чукурлиев, Стоян - 404

Ш

Шиваров, Ив. - 240
Шиваров, Стефан - 322, 327
Шивачев, Борис - 289, 323, 337, 399
Шишков, Н. - 192

Шишманов, Иван, *д-р* - 182, 183, 184
Шукриев, Мехмед Паша Хаджи Сафет - 192

Ю

Юрданов, Янко - 295, 296, 297, 335, 339

Юрданович, Н. - 91

Юсеинов, Хюсеин - 192

Я

Яблански, Димитър М. - 183, 188, 202

Янев, Стоян - 374, 399

Янков, Хр. - 192

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

а.е.	архивна единица
ал.	алинея
БАН	Българска академия на науките
БДЖ	Български държавни железници
БЗКБ	Българска земеделска и кооперативна банка
БЗНС	Български земеделски народен съюз
БКМС	Български комунистически младежки съюз
БКП	Българска комунистическа партия
БНБ	Българска народна банка
БРСДП (т.с.)	Българска работническа социалдемократическа партия (тесни социалисти)
бр.	брой
бул.	булевард
в.	вестник
вж.	виж
вкл.	включително
ВМОРО	Върховна македоно-одринска революционна организация
ВСП	Върховна сметна палата
г.	година
г.	господин
г.г.	господата
г-да	господа
ген.	генерал
г-жа	госпожа
г-н	господин
год.	година
гр.	град
ДА	Държавен архив
Д.В.	Държавен вестник
др.	други
д-р	доктор
ж.п.	железопътен
З.Б.О.П.	Закон за бюджета, отчетността и предприятията
З.В.С.П. и О.С.П.	Закон за Върховната сметна палата и Окръжните (Областните) сметни палати
и.д.	изпълняващ длъжността
изх.	изходящ
Кн.	Княгиня
л.	лист

л.; лв.	лев
мин.	минути
м.м.	месеци
м-р	министър
Н.В.	Негово Височество
Н.В.	Негово Величество (след 22 септември 1908 г.)
обр.	образец
о.з.	офицер от запаса
о.м.	особено мнение
оп.	опис
о.с.	общо събрание
ОСП	Окръжна (Областна) сметна палата
(п.)	подпис
п.	параграф
полк.	полковник
пр.	прочие
с.	село
с.	сантим
Св.	Света
свещ.	свещеник
с.г.	същата година
см.	сантиметър
ср.	сравни
СССР	Съюз на съветските социалистически републики
ст.	стотинки
ст.	статия
ст.	степен
стр.	страница
т.	точка
т.г.	тази година
т.е.	тоест
т.м.	този месец
т.н.	така нататък
т.нар.	така наречено
т.п.	телеграфо-пощенски
т.т.	точки
ул.	улица
ф.	фонд
ЦДА	Централен държавен архив
ЦК	Централен комитет
ч.	час
чл.	член
чл.чл.	членове

БИБЛИОГРАФИЯ

Анастасов, П. Решения на Върховната сметна палата по общинско и училищно сметководство. Шумен, [1925].

Антонов, А. Указател-бележник на законите, правилниците, окръжните и решенията на Върховния касационен и административен съд и Върховната сметна палата. Необходимо помагало за всеки отчетник при изборните и др. учреждения, а изобщо за всеки, който борави със законите на страната. Бургас, 1930.

Арnaudов, Б., Б. Шалваджиев. Ръководство по Закона за Върховната сметна палата и за Окръжните сметни палати със сборник от решения на общото събрание на Върховната сметна палата. София, 1928.

Атанасов, Ив. Върховната сметна палата и “Безредието в държавните финанси”. София, 1910.

Борисов, Н. Правна същност и характер на решенията на Областните сметни палати. Ч. 1. За юрисдикционните решения. Варна, 1942.

Бъчваров, К., Ив. Маркович. Сборник от решения на Върховната сметна палата: Общо събрание от 1934 до 1.VII.1938 г. София, 1938.

Врачев, Т. Кратки упътвания с образци от молби за обжалване от общинските отчетници решенията на областните сметни палати. Пловдив, 1942.

Вълчанов, Х. Върховна сметна палата. История и същност. - Годишник на Държавното висше училище за финансови и административни науки, 1945.

Вълчанов, Х. Публична отчетност. Приложно административно-чиновническо и финансово-бюджетно право. Ч. 1. Закон за държавните служители. Севлиево, 1940; Ч. 2. Закон за Върховната сметна палата и за Областните сметни палати; Закон за бюджета, отчетността и предприятията; Закон за финансовата инспекция. Севлиево, 1942.

Гашиаров, Н. Сборник от решения на Окръжните сметни палати по пререкания в изборните учредения и отговори на запитвания по отчетността. Пловдив, 1928.

Гешов, Ив. Евстр. Доклад от министъра на финансите Иван Евстратиев Гешов до VIII-то Обикновено народно събрание за отчисление от длъжност председателя и съветниците на Върховната сметна палата. [София], 1894.

Гулабчев, Сп. Особено мнение от Спирос Константинов Гулабчев, докладчик при Върховната сметна палата. [б.м.], [1914].

Гюлеметов, Хр. Тълкуване на законите от Върховната сметна палата: 1939 - юни 1942. София, 1942.

Дамев, Ал., Ив. Йорданов. Сборник от решения на Върховната сметна палата. Общо събрание: 1938-1942. София, 1943.

Добринов, В. Каква сила имат решенията на Окръжните сметни палати и на Върховната сметна палата по общинските отчети и ревизионните актове и как става отменяването им. Ръководство по обжалване на всички видове решения, които Окръжните сметни палати издават. С всички образци за обяснителни заявления, апелативни и касационни жалби, молби за преглед и искови молби. София, [1933].

Добринов, В. Ключ на съдебната практика на Специалния съд при Върховната сметна палата: 1925-1937. 600 въпроси и отговори, основани на решения на съда, на закона и на теорията. С азбучен справочник и образци. София, 1937.

Добринов, В. Новата касационна практика на Върховната сметна палата. София, 1938.

Добринов, В. Ръководство по обжалване на привременните и окончателните решения на Окръжните сметни палати по отчети. Нагодено за ползуване от отчетниците. София, 1931.

Добринов, В. Теория и практика на предварителния контрол. Със съответните по материята решения и окръжни на Върховната сметна палата и на Министерството на финансите. София, 1939.

Добринов, В. Устройство, подсъдност и практика на Специалния съд при Върховната сметна палата. Ръководство за кметове и секретар-бирници, председатели и касиери на училищни настоятелства, за началници, домакини и касиери на държавни и общински стопанства и служби. София, 1930.

Добринов, В. Разходи и пререкания. Систематично ръководство-коментар по пререканията по общински и държавни разходи и предприятия. С подробен азбучен указател на материята и всички решения на Върховната сметна палата за времето от влизане в сила Наредбите-закони за общините и бюджета, отчетността и предприятията до 1.XII.1935 г. София, 1936.

Добринов, В., Ст. Меракчийски. Служебно-практически сборник с 66 обяснения молби-образци за обжалване решенията по годишни отчети и ревизионни актове на Областните сметни палати и на Специалния съд при Върховната сметна палата. Ръководство за отчетници. София, 1934.

Илюстрация на сойкаджийския режим. Две постановления на Върховната сметна палата за повече от 10 000 лева по сметките на бирника в Севлиевската община. Габрово, 1905.

Истината по бюджетните излишеци за 1904, 1905, 1906, 1907 и 1908 г. Основана на докладите на Върховната сметна палата и на Държавното счетоводство при Министерство на финансите. [София], [1909].

Кожаклиев, К. Произнесени речи от анхиялския народен представител Колю Ст. Кожаклиев през III и IV редовна сесия на XXII Обикновено народно събрание (по бюджетопроекта за разходите на Върховната сметна палата за 1930/1931 финансова година. София, 1931.

Мешков, Г., Кл. Мешков. Наръчен сборник по Закона за бюджета, отчетността и предприятията. С всичките му изменения до днес. Нови и стари текстове. Под текстовете са поместени излезлите решения на Върховната сметна палата, Върховния касационен съд и Върховния административен съд. София, 1938.

Пеев, Г. Организиране на финансовата система на Българското Княжество до 1894 г. Изборът на модели. - Исторически преглед, 1994-1995, кн. 1.

Петков, Ив. Върховната сметна палата - касационна инстанция и Специалният съд при същата - апелативна инстанция. Т. 1. Върховната сметна палата - касационна инстанция. София, 1931; Т. 2. Специалният съд - апелативна инстанция. София, 1931.

Петров, Хр., П. Недев. Финансови ревизии на общинските каси. Теоретико-практическо ръководство и съдебна практика на Специалния съд при Върховната сметна палата. Варна, 1944.

Петров, Цв. Подсъдност и практика на Върховната и Окръжните сметни палати. София, 1931.

Петров, Цв. Финансов наръчник: Практическо помагало, необходимо за всички разпоредители по бюджетите, за всички контролни органи като финансови инспектори, ревизори, контролори-докладчици при сметните палати, контролори по отчетността и др., както и за всички отчетници, които боравят с обществени следства и материали, включително и за полагане изискуемия изпит за контролори и отчетници. София, 1943.

Пиперов, Н. Върховната сметна палата като сътрудница на законодателното тяло в контрола на бюджета. - Списание на Българското икономическо дружество, 1911, кн. 5-6.

Решения на Специалния съд при Върховната сметна палата и на Областните сметни палати по Закона за финансовата инспекция и Закона за бюджета, отчетността и предприятията. София, 1939.

Сборник на действащите закони по отчетността, Върховната сметна палата и Българската народна банка 1880-1906. София, 1906.

Тричленните общински комисии. Назначението на тричленните комисии. Правата и задълженията им. Някои по-важни решения по въпроса от Върховния касационен съд, Върховната сметна палата и Върховния административен съд: Наръчник за секретар-бирниците. София, 1932.

Угаров, Гр., Г. Николов. Закон за държавните служители; Наредба за користните престъпления по служба и Наказателния закон Гл. 33; Престъпления по служба и адвокатско звание. Разяснени с практиката на Върховния касационен съд, Върховния административен съд и Върховната сметна палата, бюджетните постановления, текст и литература. София, 1941.

Шалварджиев, Б. Сборник от решения на Върховната сметна палата: 1928-1931. София, 1932.

СЪДЪРЖАНИЕ

№ 1	Стенографски дневник на II Обикновено народно събрание, II редовна сесия, ХСVI заседание, за обсъждане на законопроекта за Върховната сметна палата. 3
№ 2	Стенографски дневник на II Обикновено народно събрание, II редовна сесия, CI заседание, за окончателното обсъждане и гласуване на Закона за Върховната сметна палата. 6
№ 3	Закон за Върховната сметна палата, приет от II Обикновено

	народно събрание, II редовна сесия през 1880 г.	14
№ 4	Указ на княз Александър I Батенберг за утвърждаване на Закон за Върховната сметна палата.	15
№ 5	Протокол от заседание на Министерски съвет с постановление за назначаване на първите председател и членове на Върховната сметна палата.	16
№ 6	Указ на княз Александър I Батенберг за назначаването на Д. Каранфилович, главен секретар при Министерство на финансите, за член на Върховната сметна палата.	17
№ 7	Устав за делопроизводството и реда на контрола във Върховната сметна палата.	18
№ 8	Писмо от Върховната сметна палата до Държавния съвет за изпратен Доклад по изпълнението на държавния бюджет за финансовата 1879-1880 г.	22
№ 9	Доклад от Върховната сметна палата до Народното събрание за привременната сметка по изпълнението на държавния бюджет за финансовата 1879-1880 година.	23
№ 10	Указ на княз Александър I Батенберг за назначаване на Г. П. Станчев, Варненски окръжен управител, за член при Върховната сметна палата.	53
№ 11	Писмо от Варненски и Преславски митрополит Симеон, председател на III Обикновено народно събрание, до Григор Начович, министър на финансите, за изпратен приетия от Народното събрание Законопроект за отчетността по бюджета.	54
№ 12	Закон за отчетността по бюджета, приет от III Обикновено народно събрание.	54
№ 13	Доклад на Финансовата комисия при Народното събрание по законопроекта за Сметната палата.	66
№ 14	Закон за устройството и общото управление на Сметната палата, приет от III Обикновено народно събрание, I редовна сесия през 1883 г.	67
№ 15	Доклад от Григор Д. Начович, министър на финансите, до княз Александър I Батенберг за утвърждаване с указ на Закон за устройството и общото управление на Сметната палата.	74
№ 16	Указ на княз Александър I Батенберг за утвърждаване на Закон за устройството и общото управление на Сметната палата.	75
№ 17	Доклад от Тодор Бурмов, управляващ Министерството на финансите, до княз Александър I Батенберг за утвърждаване с указ на назначенията, предвидени със Закона за устройството и общото управление на Сметната палата.	76
№ 18	Указ на княз Александър I Батенберг за назначаване на служители в Сметната палата.	76
№ 19	Доклад от Тодор Бурмов, управляващ Министерството на финансите, до княз Александър I Батенберг за утвърждаване с указ преименуването на членовете на Сметната палата в съветници.	77
№ 20	Указ на княз Александър I Батенберг за назначаване на съветници при Сметната палата.	78
№ 21	Доклад от Григор Начович, министър на финансите, до княз Александър I Батенберг за утвърждаване с указ заплати на служители при Сметната палата.	79
№ 22	Правилник за вътрешния ред на Сметната палата.	80
№ 23	Доклад от Д. [Попов], временно управляващ Министерството на финансите, до княз Александър I Батенберг за утвърждаване с указ на Правилник за вътрешния ред на Сметната палата.	82
№ 24	Указ на княз Александър I Батенберг за утвърждаване на Правилник за вътрешния ред на Сметната палата.	83
№ 25	Доклад от [Тодор Бурмов], управляващ Министерството на финансите, до княз Александър I Батенберг за необходимостта от увеличаване на състава на Сметната палата.	84
№ 26	Указ на княз Александър I Батенберг за разрешаване внасянето в Държавния съвет на предложение за увеличаване броя на докладчиците при Върховната сметна палата.	87
№ 27	Доклад от Тодор Бурмов, управляващ Министерството на финансите, до княз Александър I Батенберг за разрешаване използването на суми от текущия бюджет на Министерството на финансите за работна заплата на новоназначените дванадесет докладчици при Сметната палата.	88
№ 28	Указ на княз Александър I Батенберг за разрешаване прехвърлянето на суми от текущия бюджет на Министерството на финансите за работни заплати на новоназначените дванадесет докладчици при Сметната палата.	89
№ 29	Доклад от Григор Начович, министър на финансите, до княз Александър I Батенберг за утвърждаване с указ	

	увеличаването на броя на докладчиците при Сметната палата	90
№ 30	Указ на княз Александър I Батенберг за назначаване на първокласни и второкласни докладчици при Сметната палата.....	91
№ 31	Доклад от Петко Каравелов, министър на финансите, до Народното събрание по законопроекта за Върховната сметна палата.....	92
№ 32	Закон за Върховната сметна палата, приет от IV Обикновено народно събрание, I редовна сесия през 1885 г.	99
№ 33	Указ на княз Александър I Батенберг за утвърждаване на Закон за Върховната сметна палата.....	108
№ 34	Указ на княз Александър I Батенберг за назначаване на Иван Бракалов за член на Върховната сметна палата.....	108
№ 35	Указ на Стефан Стамболов, подполковник Сава Муткуров и Георги Живков, регенти на България, за отчисляване от длъжност на Тома Георгиев, съветник при Върховната сметна палата.	109
№ 36	Протокол от заседание на Министерски съвет с постановление за назначаване на Васил Дюстабанов за съветник при Върховната сметна палата.....	110
№ 37	Доклад от д-р Васил Радославов, управляващ Министерството на финансите, Министър-председател и Министър на вътрешните дела, до Стефан Стамболов, подполковник Сава Муткуров и Георги Живков, регенти на България, за необходими промени в реда за упражняване на контрол от Върховната сметна палата.....	110
№ 38	Указ на Стефан Стамболов, подполковник Сава Муткуров и Георги Живков, регенти на България, за промени в реда за упражняване на контрол от Върховната сметна палата.	115
№ 39	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за снемане отговорността от Върховната сметна палата за платежни заповеди за проверени разходи, които са одобрени с постановление на Министерски съвет.	116
№ 40	Указ на Стефан Стамболов, подполковник Сава Муткуров, Георги Живков, регенти на България, за отпускане на допълнителна сума за мебелировка на Върховната сметна палата	117
№ 41	Указ на Стефан Стамболов, подполковник Сава Муткуров, Георги Живков, регенти на България, за разрешаване отпускането от запасния фонд по бюджета за 1887 г. на сума за доизплащане наема на новонаетото помещение на Върховната сметна палата.....	118
№ 42	Доклад от Стефан Стамболов, министър-председател, до Димитър Тончев, председател на V Обикновено народно събрание, за отчисляване от длъжност на Тома Георгиев, съветник при Върховната сметна палата.	119
№ 43	Мотиви към законопроекта за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 30 януари 1885 г.	120
№ 44	Писмо от Григор Начович, министър на финансите, до Димитър Тончев, председател на V Обикновено народно събрание, за внасяне за одобрение в Народното събрание на указа за предварителния контрол във Върховната сметна палата и визата на платежните заповеди.	122
№ 45	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за внасяне в Народното събрание на законопроекта за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 1885 г.	123
№ 46	Писмо от Петко Вълнаров, председател на финансовата комисия на Народното събрание, до Димитър Тончев, председател на V Обикновено народно събрание, към преписката и доклада за предварителния контрол във Върховната сметна палата и визата на платежните заповеди.	124
№ 47	Писмо от Григор Начович, министър на финансите, до Димитър Тончев, председател на V Обикновено народно събрание, за законопроекта за допълнение на Закона за Върховната сметна палата от 30 януари 1885 г.	124
№ 48	Закон за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 30 януари 1885 г., приет от V Обикновено народно събрание, II редовна сесия през 1888 г.....	125
№ 49	Доклад от Григор Начович, министър на финансите, до княз Фердинанд I за утвърждаване с указ на Закон за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 30 януари 1888 г.....	126
№ 50	Указ на княз Фердинанд I за утвърждаване на Закон за допълнение към Закона за Върховната сметна палата	127
№ 51	Указ на княз Фердинанд I за утвърждаване на Правилник за вътрешния ред на Върховната сметна палата, приет от VII Обикновено народното събрание през 1893 г.	129
№ 52	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление	

	за даване право на министъра на финансите да извършва административни реорганизации във Върховната сметна палата.	146
№ 53	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за упълномощаване на министъра на финансите да поиска от Народното събрание уволнението на председателя и съветниците при Върховната сметна палата.	147
№ 54	Указ на княз Фердинанд I за оправдаване пред Сметната палата в края на годината на отпуснатите суми на българските дипломатически агентства в чужбина.....	149
№ 55	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за уреждане на споровете за платежните заповеди между Върховната сметна палата и отделните министерства	150
№ 56	Протокол от заседание на Министерския Съвет с постановление за отмяна на глобата, наложена на Георги Тишев, председател на Върховната сметна палата, и на Христо Бакалов, съветник при Палатата.	152
№ 57	Писмо от Михаил Тенев, министър на финансите, до Димитър Вачов, председател на X Обикновено народно събрание, за внасяне в Народното събрание за разглеждане и одобрение на доклад за уволнението на съветниците при Върховната сметна палата.	153
№ 58	Доклад от Михаил Тенев, министър на финансите, до X Обикновено народно събрание за уволнение от длъжност на съветниците при Върховната сметна палата.	153
№ 59	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за внасяне за разглеждане и приемане от Народното събрание на законопроект за построяване в столицата, чрез концесия, сгради на седем министерства, на Върховната сметна палата и на Съдебната палата.....	160
№ 60	Доклад от Димитър Тончев, министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията, до княз Фердинанд I за разрешаване внасянето в Народното събрание на Законопроект за построяване здания за седем министерства, Върховната сметна палата и Съдебната палата.	161
№ 61	Писмо от Димитър Тончев, министър на обществените сгради, пътищата и съобщенията, до председателя на X Обикновено народно събрание с предложение за разглеждане на законопроекта и мотиви към него за построяване на здания за седем министерства, Върховната сметна палата и Съдебната палата.....	162
№ 62	Мотиви към законопроекта за построяване на сгради за седем министерства, Върховната сметна палата и Съдебната палата.....	163
№ 63	Закон за построяване сгради за седем министерства, Върховната сметна палата и Съдебната палата.....	164
№ 64	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на д-р Георги Странски за председател на Върховната сметна палата и на съветници при Върховната сметна палата.	164
№ 65	Указ на княз Фердинанд I за уволнение на председателя на Върховната сметна палата и съветници при същата.	166
№ 66	Указ на княз Фердинанд I за назначаване на д-р Георги Странски за председател на Върховната сметна палата и на съветници при Палатата.	167
№ 67	Писмо от д-р Георги Странски, председател на Върховната сметна палата, до Христо Бончев, министър на финансите, с мнение извършваните разходи през текущата година, до приемането на бюджета, да стават с 1/12 част от предвидения по бюджета постоянен кредит.	168
№ 68	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за неприемане на доклада на Върховната сметна палата за прилагане в действие на бюджета за 1900 г., до приемането на бюджета за текущата 1901 г.....	169
№ 69	Законопроект, внесен от Ст. Арсениев, народен представител, за отмяна на Закона за допълнение към Закона за Върховната сметна палата.....	171
№ 70	Решение на XI Обикновено народно събрание за обявяване за недействителен Закона за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 1888 г.	171
№ 71	Доклад от Петко Каравелов, министър-председател, министър на финансите и министър на народното просвещение, до княз Фердинанд I за утвърждаване с указ обявяването на Закон за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 1888 г. за недействителен.	172
№ 72	Указ на княз Фердинанд I за утвърждаване отмяната на Закона за допълнение към Закона за Върховната сметна палата от 1888 г.	173
№ 73	Доклад от Министерство на финансите до княз Фердинанд I за утвърждаване с указ връщането на незаконосъобразно задържани суми от заплатите на съветници във Върховната сметна палата.	174

№ 74	Указ на княз Фердинанд I за разрешаване изплащането на незаконосъобразно задържани суми от заплатите на съветници при Върховната сметна палата.....	175
№ 75	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на Хр. Бончев за съветник във Върховната сметна палата.....	176
№ 76	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на Александър Златарски за съветник при Върховната сметна палата.....	177
№ 77	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за даване на разрешение на председателя на Върховната сметна палата да сключи договор с г-жа Е. Д-р Брадел за наем на сграда на ул. "6-ти септември" в гр. София за нуждите на Върховната сметна палата за срок от три години.....	178
№ 78	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за внасяне в Народното събрание на законопроект за унищожаване на стари документи, проверени от Върховната сметна палата.....	179
№ 79	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на Спас Константинович за съветник при Върховната сметна палата.....	180
№ 80	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за извършване на държавни разnosки на погребението на д-р Георги Странски, председател на Върховната сметна палата.....	182
№ 81	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за одобрение на договорите за пренаемане сградите на Димитър Яблански и Е. Д-р Брадел в София за нуждите на Върховната сметна палата.....	183
№ 82	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на комисия за провеждане на търг за построяване на жп линията Левски - Свищов начело с председателя на Върховната сметна палата.....	184
№ 83	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за разрешаване наемаването на горния етаж на сградата на Е. Д-р Брадел на ул. "Вълкович" № 16 в гр. София за допълнително помещение на Върховната сметна палата.....	186
№ 84	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за одобряване на състава на Главната реквизиционна комисия, чийто член е и председателят на Върховната сметна палата.....	187
№ 85	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за наемане на долния етаж и част от свободните помещения в сградата на Коста Стефанов на улиците "Раковски" и "Славянска" в гр. София за нуждите на Върховната сметна палата.....	189
№ 86	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на д-р Ст. Цонев за съветник при Върховната сметна палата.....	190
№ 87	Предложение от Начо Д. Начев, народен представител, с решение на XVII Обикновено народно събрание за изказване на недоверие и освобождаване от длъжност на председателя и съветниците при Върховната сметна палата.....	192
№ 88	Писмо от Д. К. Вачев, председател на Народното събрание, до Димитър Тончев, министър на финансите, за решението на Народното събрание за освобождаване от длъжност на председателя и съветниците при Върховната сметна палата.....	193
№ 89	Доклад от д-р Васил Радославов, министър-председател, до цар Фердинанд I за утвърждаване с указ уволнението на председателя и съветниците при Върховната сметна палата.....	194
№ 90	Указ на цар Фердинанд I за уволнение на председателя и съветниците при Върховната сметна палата.....	195
№ 91	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на Йов Титоров за председател и на съветници при Върховната сметна палата.....	196
№ 92	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за назначаване на комисия за провеждане на търг за отдаване на концесия на жп линията Радомир - Дупница - Горна Джумая с председател председателят на Върховната сметна палата.....	197
№ 93	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за приемане на списък на длъжностните лица, подлежащи на освобождаване при мобилизация, между които и членове на Върховната сметна палата.....	199
№ 94	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за участие на служители при Върховната сметна палата в контрола върху	

	дейността на Комитетите за обществена предвидливост и на Реквизиционните комисии при Министерството на финансите.	200
№ 95	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за подновяване на договора за наем на сградите на Димитър Яблански..... на улиците “6-ти септември” и “Вълкович” в гр. София за нуждите на Върховната сметна палата.	202
№ 96	Указ на цар Фердинанд I за утвърждаване на допълнение към Правилника за вътрешния ред на Върховната сметна палата.	204
№ 97	Доклад от Марко Турлаков, министър на финансите, до цар Борис III за одобрение и внасяне за разглеждане в Народното събрание на Законопроект за унищожаване на повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.	205
№ 98	Мотиви към законопроекта за унищожаване на повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.....	206
№ 99	Закон за унищожаване повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.	207
№ 100	Доклад от Марко Турлаков, министър на финансите, до цар Борис III за одобряване и внасяне за разглеждане и приемане от Народното събрание на Законопроект за допълнение на закона за унищожаване на повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.....	208
№ 101	Мотиви към законопроекта за допълнение на Закона за повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване на отчетниците по тях за издължени.....	209
№ 102	Писмо от Марко Турлаков, министър на финансите, до Недялко Атанасов, председател на XIX Обикновено народно събрание, за внасяне за разглеждане и приемане от Народното събрание на законопроект за допълнение на Закона за унищожаване на повредените отчетни книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.....	210
№ 103	Закон за допълнение на Закона за унищожаване на повредените книжа във Върховната сметна палата и признаване отчетниците по тях за издължени.....	211
№ 104	Мотиви към законопроекта за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.	211
№ 105	Законопроект за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.	215
№ 106	Доклад от Петър Тодоров, министър на финансите, до цар Борис III за одобрение и внасяне за разглеждане и приемане от Народното събрание на законопроект за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.....	237
№ 107	Писмо от Бургаската околийска организация на служителите при изборните учреждения до председателя на Народното събрание, министъра на финансите, министъра на вътрешните работи и народното здраве и народните представители с бележки по внесения в Народното събрание Законопроект за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.	238
№ 108	Наредба за реда за контрола на Върховната сметна палата в бюджетно-контролните отделения и счетоводствата.	241
№ 109	Извлечение от протокол на Врачанската окръжна постоянна комисия за предимствата на гр. Враца като седалище на Окръжна сметна палата.....	245
№ 110	Доклад от Петър Тодоров, министър на финансите, до XXI Обикновено народно събрание за даване на мандат на министъра на финансите да направи промени в състава на Върховната сметна палата.....	248
№ 111	Доклад от Парламентарната комисия при Министерството на финансите до XXI Обикновено народно събрание за направени изменения в законопроекта за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.....	249
№ 112	Решение на XXI Обикновено народно събрание за даване мандат на министъра на финансите да направи промени в състава на Върховната сметна палата.	255
№ 113	Протокол от заседание на Министерския съвет с постановление за извършване на държавни разноски на погребението на Йов Титоров, дългогодишен председател на Върховната сметна палата.	256
№ 114	Телеграма от Ангелов, видински окръжен управител, до председателя на Народното събрание и с копие до депутати, с протест срещу предложението за преместването на седалището на окръжната сметна палата от Видин във Враца.....	257

№ 115	Закон за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати, приет от XXI Обикновено народно събрание, II редовна сесия през 1925 г.	258
№ 116	Окръжно на Министерство на финансите до финансовите учреждения за реда на представяне на отчетите по изпълнение на бюджета във Върховната сметна палата.	279
№ 117	Доклад от Петър Тодоров, министър на финансите, до цар Борис III за одобрение за внасяне в Народното събрание за разглеждане и приемане на законопроекта за отлагане влизането в сила на Закона за Върховната сметна палата и окръжните сметни палати от 1925 г.	280
№ 118	Мотиви към законопроекта за отлагане влизането в действие на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.	280
№ 119	Закон за отлагане влизането в действие на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.	281
№ 120	Доклад от Петър Тодоров, министър на финансите, до цар Борис III за одобряване Временната наредба по прилагане на членове 39 и 40, във връзка с член 4, буква "а" и член 13, букви "а" и "в" от Закона за Върховната сметна палата и окръжните сметни палати.	282
№ 121	Указ на цар Борис III за утвърждаване на Временната наредба по прилагане на членове 39 и 40, във връзка с член 4 буква "а" и чл. 13, букви "а" и "в" от Закона за Върховната сметна палата и окръжните сметни палати.	282
№ 122	Указ на цар Борис III за назначаване на Михаил Генадиев за председател на Върховната сметна палата и на съветници при същата Палата.	286
№ 123	Указ на цар Борис III за назначаване на председатели и съветници при Окръжните сметни палати.	287
№ 124	Заповед на Петър Тодоров, министър на финансите, за назначаване на второстепенни разпоредители по Министерство на финансите, сред които председателят на Върховната сметна палата и председателите на окръжните сметни палати.	290
№ 125	Окръжно на министъра на финансите до председателите на окръжните сметни палати за прилагане на чл. 4 от Закона за бюджета на държавата за 1920/1921 финансова година и на чл. 21 от същия закон за 1921/1922 финансова година.	292
№ 126	Заявление от Йордан В. Золотов, председател на Софийската окръжна сметна палата, до председателя на Върховната сметна палата, с молба за отпуск за лечение след раняването му при атентата в църквата "Св. Неделя".....	293
№ 127	Указ на цар Борис III за назначаване на съветници в Плевенската, Врачанската и Търновската окръжни сметни палати.	294
№ 128	Доклад от Владимир Моллов, министър на финансите, до Андрей Ляпчев, министър-председател и министър на вътрешните работи и народното здраве, за преназначаване на същите длъжности на четирима съветници при Върховната сметна палата.	295
№ 129	Постановление на Министерския съвет за преназначаване на същите длъжности на съветници при Върховната сметна палата.	296
№ 130	Указ на цар Борис III за преназначаване на същите длъжности на съветници при Върховната сметна палата.	297
№ 131	Окръжно на БНБ за възлагане на окръжните сметни палати проверката на приходните и разходните документи по първите две подсметки на държавното съкровище, като Върховната сметна палата следва да бъде само централизатор на тези сметки.	298
№ 132	Указ на цар Борис III за назначаване на съветник при Старозагорската окръжна сметна палата и на съветник при Бургаската окръжна сметна палата.	300
№ 133	Указ на цар Борис III за утвърждаване на Наредба за контрола, упражняван от окръжните сметни палати върху разходите по предприятия на стойност до 500.000 лева едното.	301
№ 134	Указ на цар Борис III за преместване на съветник от Старозагорската в Пловдивската окръжна сметна палата и за назначаване на съветник в Старозагорската окръжна сметна палата.	303
№ 135	Доклад от Андрей Ляпчев, министър-председател и министър на вътрешните работи и народното здраве, до цар Борис III за назначаване на Никола Коцев за председател на Шуменската окръжна сметна палата.	304
№ 136	Указ на цар Борис III за назначаване на Никола Коцев за председател на Шуменската окръжна сметна палата.	305
№ 137	Доклад от съветник и главния счетоводител при Върховната сметна палата	

	до Михаил Геннадиев, председател на Върховната сметна палата, за бюджетопоекта за разходите на Върховната сметна палата и окръжните сметни палати за финансовата 1928/1929 г., съгласно закона от 1925 г., според който се предвиждат една Върховна сметна палата и девет окръжни сметни палати.....	306
№ 139	Указ на цар Борис III за уволняване на съветници при окръжни сметни палати поради закриване на длъжности и свързаните с това размествания.....	318
№ 140	Указ на цар Борис III за приемане оставката на съветника при Върховната сметна палата Иван Д. Горанов и назначаването на негово място на Никола Коцев.	319
№ 141	Указ на цар Борис III за назначаване на Георги Петков за председател на Шуменската окръжна сметна палата.	320
№ 142	Указ на цар Борис III за приемане оставката на Спас Д. Тричков, съветник при Върховната сметна палата и назначаването на негово място на д-р Христо Абаджиев.	321
№ 143	Указ на цар Борис III за приемане оставката на Александър Дипчиков, председател на Хасковската окръжна сметна палата и назначаване на негово място на Стефан Шиваров.	322
№ 144	Указ на цар Борис III за приемане оставката на Борис Шивачев, съветник при Хасковската окръжна сметна палата, назначаването му за началник на служба при Върховната сметна палата и за назначаване на Асен Киров за съветник при Хасковската окръжна сметна палата.	323
№ 145	Указ на цар Борис III за премествания на съветници при Плевенската, Шуменската и Хасковската окръжни сметни палати.	324
№ 146	Указ на цар Борис III за уволняване, поради болест, на председателя на Плевенската окръжна сметна палата и за назначаване на председател и съветник при същата палата.	325
№ 147	Указ на цар Борис III за уволняване по болест на Иван Н. Митев, съветник при Старозагорската окръжна сметна палата.	326
№ 148	Указ на цар Борис III за уволняване, назначаване и преместване поради съкращение на длъжност на председатели и съветници при окръжни сметни палати.	327
№ 149	Окръжно на Министерство на финансите до учрежденията и длъжностните лица, подведомствени на Министерството на финансите, за разрешаване на разногласията между разпоредителите и отчетниците по изпълнение на бюджетите на изборните учреждения от окръжните сметни палати, като Върховната сметна палата следва да отговаря на запитвания по въпроси от бюджетен характер.	329
№ 150	Указ на цар Борис III за уволняване и назначаване на съветници при Върховната сметна палата.	330
№ 151	Доклад от Кимон Георгиев, министър-председател и министър на правосъдието, до цар Борис III за утвърждаване с указ на Наредбата-закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.	331
№ 152	Указ на цар Борис III за утвърждаване на Наредба-закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.	332
№ 153	Указ на цар Борис III за назначаване и уволняване на съветници при Върховната сметна палата.	335
№ 154	Указ на цар Борис III за назначаване и уволняване на съветници при Видинската, Варненската, Бургаската, Хасковската, Пловдивската, Великотърновската и Софийската областни сметни палати.	336
№ 155	Доклад от Иван Красновски до Кимон Георгиев, министър-председател, че е встъпил в изпълнение на длъжността председател на Върховната сметна палата.	339
№ 156	Писмо от Иван Красновски, председател на Върховната сметна палата, до Кимон Георгиев, министър-председател, с молба да му се разреши да командирова по служба персонала на областните сметни палати на работа във Върховната сметна палата.	340
№ 157	Окръжно на Министерство на финансите до всички министерства, дирекции и подведомствените им учреждения за уведомяването им за решението на Общото събрание на Върховната сметна палата всички запитвания по изпълнението на бюджетите от държавни или изборни учреждения да се отправят към съответното по-горно учреждение за изясняване.	341
№ 158	Окръжно на Министерство на финансите до счетоводствата и сметководствата при министерствата и дирекциите за уведомяването им за решението на	

	Общото събрание на Върховната сметна палата за визиране и за напред от Върховната сметна палата на платежните заповеди, издадени по извънбюджетните кредити и извънредни бюджети, предвидени и разрешени за повече от една година или до изчерпването им.....	342
№ 159	Доклад от генерал-лейтенант Пенчо Златев, министър-председател и министър на войната, до цар Борис III за утвърждаване с указ на Наредба-закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.....	344
№ 160	Указ на цар Борис III за утвърждаване на Наредба-закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.....	345
№ 161	Указ на цар Борис III за уволняване и назначаване на съветници при Върховната сметна палата.....	346
№ 162	Писмо от Иван Красновски, председател на Върховната сметна палата, до Отдела за държавния бюджет и отчетност при Министерство на финансите за включването на д-р Христо Абаджиев, съветник при Палатата, в комисията по проверка на бюджетните разходи на БНБ за 1934 г.....	348
№ 163	Доклад от Андрей Тошев, министър-председател, до цар Борис III за утвърждаване с указ на Наредба-закон за изменение и допълнение на Наредба-закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати.....	348
№ 164	Указ на цар Борис III за утвърждаване на Наредба-закон за изменение и допълнение на Наредба-закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за окръжните сметни палати с приложена таблица.....	349
№ 165	Доклад от Иван Красновски, председател на Върховната сметна палата, до Андрей Ляпчев, министър-председател, с молба да се уреди по-лесното визиране на платежните заповеди чрез по-цялостно включване на областните сметни палати в този процес.....	352
№ 166	Доклад от Иван Красновски, председател на Върховната сметна палата, до Андрей Тошев, министър-председател, за необходимостта областните сметни палати да разглеждат и утвърждават бюджетите на градските и селските общини.....	357
№ 167	Указ на цар Борис III за освобождаване на Ангел Христов от поста председател на Пловдивската областна сметна палата.....	361
№ 168	Указ на цар Борис III за уволняване, преместване и повишаване на съветници при Видинската и Великотърновската областни сметни палати.....	362
№ 169	Указ на цар Борис III за преместване на съветници във Варненската и Пловдивската областни сметни палати.....	363
№ 170	Указ на цар Борис III за назначаване на Методи Гелев за Председател на Пловдивската областна сметна палата.....	364
№ 171	Писмо от Иван Красновски, председател на Върховната сметна палата, до Отдела за държавния бюджет и отчетност при Министерство на финансите за включването на д-р Христо Абаджиев, съветник при Палатата, в комисията по проверка на бюджетните разходи на БНБ за 1935 г.....	365
№ 172	Указ на цар Борис III за назначаване на Ангел Христов, бивш председател на Пловдивската областна сметна палата, за съветник при Върховната сметна палата.....	366
№ 173	Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата за унищожаване на стари архивни книжа и документи.....	367
№ 174	Препис-извлечение от протокол на Министерския съвет с постановление за приемане на Наредба-закон за тълкуване на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.....	368
№ 175	Доклад от Георги Кьосеиванов, министър-председател и министър на външните работи и изповеданията, до цар Борис III за утвърждаване с указ на Наредба-закон за тълкуване на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.....	369
№ 176	Указ на цар Борис III за утвърждаване Наредба-закон за тълкуване на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.....	370
№ 177	Указ на цар Борис III за смяна на председателя на Варненската областна сметна палата и за назначаване, повишаване и преместване на съветници и контролбори при Хасковската, Софийската и Бургаската областни сметни палати.....	371
№ 178	Указ на цар Борис III за назначаване на Тодор Петков за съветник при Върховната сметна палата.....	372
№ 179	Указ на цар Борис III за уволнение и назначаване на съветници при Пловдивската областна сметна палата.....	373
№ 180	Заповед на Георги Кьосеиванов, министър-председател и министър на външните	

	работи и на изповеданията, за повишение на Кънчо Кънев на длъжност началник на служба при Върховната сметна палата.....	374
№ 181	Указ на цар Борис III за освобождаване на Александър Дипчиков от поста председател на Великотърновската областна сметна палата.....	375
№ 182	Указ на цар Борис III за повишаване и преместване на съветници при Великотърновската, Пловдивската и Бургаската областни сметни палати.....	376
№ 183	Указ на цар Борис III за уволняване, преместване и повишаване на съветници при Хасковската и Видинската областни сметни палати.....	377
№ 184	Указ на цар Борис III за преместване на съветници при Видинската и Великотърновската областни сметни палати.....	378
№ 185	Указ на цар Борис III за уволняване и назначаване на съветници при Великотърновската и Видинската областни сметни палати.....	379
№ 186	Указ на цар Борис III за уволняване, преместване, назначаване и повишаване на съветници при Софийската, Хасковската и Пловдивската областни сметни палати.....	380
№ 187	Указ на цар Борис III за уволняване и назначаване на съветници при Бургаската областна сметна палата.....	381
№ 188	Заповед на Георги Къосеиванов, министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията, за повишение на Илия Мечков на длъжност началник на служба при Върховната сметна палата.....	382
№ 189	Доклад от Добри Божилов, министър на финансите, до цар Борис III за одобрение внасянето в Народното събрание на Законопроект за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.....	383
№ 190	Мотиви към Законопроекта за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.....	383
№ 191	Закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.....	384
№ 192	Доклад от Добри Божилов, министър на финансите, до цар Борис III за утвърждаване с указ на Закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.....	385
№ 193	Указ на цар Борис III за утвърждаване на Закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.....	385
№ 194	Указ на цар Борис III за преместване и повишаване на съветници при Великотърновската и Хасковската областни сметни палати.....	387
№ 195	Доклад от Добри Божилов, министър на финансите, до цар Борис III за одобрение внасянето за разглеждане и приемане от Народното събрание на законопроект за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.....	388
№ 196	Мотиви към Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за Областните сметни палати.....	388
№ 197	Указ на цар Борис III за преместване на главен счетоводител при Върховната сметна палата и на съветник при Пловдивската областна сметна палата.....	390
№ 198	Закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, приет от XXV Обикновено народно събрание.....	391
№ 199	Указ на цар Борис III за утвърждаване на Закон за изменение и допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.....	392
№ 200	Заповед на Богдан Филев, министър-председател и министър на народното просвещение, за третиране на контролор-докладчиците и книговодителите като мобилизационно назначени във войсковите сметни палати.....	393
№ 201	Доклад от Богдан Филев, министър-председател и министър на народното просвещение, до цар Борис III за утвърждаване с указ назначението на Иван Красновски за председател на Върховната сметна палата.....	394
№ 202	Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата с предложение за назначаване на Тодорка Тилева на длъжност секретар на Специалния съд при Върховната сметна палата и на Анна Кожухарова като подсекретар на същия съд.....	395
№ 203	Указ на цар Борис III за утвърждаване назначението на Иван Красновски за председател на Върховната сметна палата.....	397
№ 204	Заповед на Богдан Филев, министър-председател и министър на народното просвещение, за назначаването на Тодорка Тилева на длъжност секретар на Специалния съд при Върховната сметна палата и на Анна Кожухарова за подсекретар на същия съд.....	398
№ 205	Указ на цар Борис III за повишаване, преместване и назначаване на съветници и контролори при Бургаската, Видинската, Хасковската, Варненската и Русенската областни сметни палати.....	399
№ 206	Доклад от Богдан Филев, министър-председател и министър на народното просвещение, до цар Борис III за заличаване	

	на Иван Красновски, председател на Върховната сметна палата, от списъка на служителите поради смъртта му.....	400
№ 207	Указ на цар Борис III за заличаване на Иван Красновски, председател на Върховната сметна палата, от списъка на служителите, поради смъртта му.	401
№ 208	Доклад от Богдан Филов, министър-председател и министър на народното просвещение, до цар Борис III за утвърждаване с указ назначението на д-р Христо Абаджиев за председател на Върховната сметна палата.	402
№ 209	Указ на цар Борис III за утвърждаване назначаването на д-р Христо Абаджиев за председател на Върховната сметна палата.	403
№ 210	Указ на цар Борис III за назначаване, повишаване и преместване на председатели, съветници и контролори при Скопската, Варненската, Битолската, Ксантийската и Русенската областни сметни палати.	404
№ 211	Указ на цар Борис III за назначаване на Никола Бочаров, бивш председател на Великотърновската областна сметна палата, за съветник при Върховната сметна палата.	406
№ 212	Указ на цар Борис III за назначаване на Никола Бойчев, бивш съветник при Върховната сметна палата, за председател на Великотърновската областна сметна палата.	407
№ 213	Указ на цар Борис III за назначаване и повишаване на съветници при Битолската и Ксантийската областни сметни палати.	408
№ 214	Указ на цар Борис III за преместване на съветници при Хасковската и Русенската областни сметни палати.	409
№ 215	Заповед на Богдан Филов, министър-председател и министър на народното просвещение, за даване право на председателя на Върховната сметна палата да разрешава отпуски на персонала при Върховната и областните сметни палати и да командирова по служба същия персонал.....	410
№ 216	Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата за подадена оставка от Анна Кожухарова, подсекретар при Специалния съд при Върховната сметна палата, и с предложение за назначаване на Димитър Староманов на тази длъжност.....	411
№ 217	Заповед на Богдан Филов, министър-председател и министър на народното просвещение, за уволнение на Анна Кожухарова, подсекретар на Специалния съд при Върховната сметна палата, и назначаването на Димитър Староманов за подсекретар на същия съд.	412
№ 218	Писмо от д-р Христо Иванов, председател на Върховната сметна палата, до председателите на областните сметни палати за изпратен проекто-правилник за службите, вътрешния ред и деловодството на областните сметни палати за становище и бележки.	413
№ 219	Правилник за службите, вътрешния ред и деловодството на Областните сметни палати.	414
№ 220	Доклад от Добри Божилов, министър на финансите, до Богдан Филов, министър-председател, за предложени Законопроект за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и областните сметни палати.	449
№ 221	Доклад от Добри Божилов, министър на финансите, до цар Борис III за одобрение и внасяне за разглеждане и приемане от Народното събрание на Законопроект за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.	450
№ 222	Мотиви към законопроекта за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.....	451
№ 223	Закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, приет от XXV-то Обикновено Народно събрание.....	451
№ 224	Доклад от Добри Божилов, министър на финансите, до цар Борис III за утвърждаване с указ на приетия от Народното събрание Закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.	452
№ 225	Указ на цар Борис III за утвърждаване на Закон за изменение на чл. 75 от Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.	453
№ 226	Мотиви към законопроекта за построяване на сгради на Върховната сметна палата и на областните сметни палати.....	454
№ 227	Закон за построяване на сгради на Върховната сметна палата и на областните сметни палати.....	455
№ 228	Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата за реда на връщане на неправилно събрани или внесени суми във фонд "Общински налози".	457
№ 229	Заповед на Богдан Филов, министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията, за назначаване на Евдокия Манчева на длъжност	

	подсекретар на Специалния съд при Върховната сметна палата.....	459
№ 230	Заповед на Богдан Филов, министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията, за повишаване на Тодорка Тилева в длъжност секретар I-ва степен при Специалния съд към Върховната сметна палата и на Евдокия Манчева в подсекретар I-ва степен при същия съд.....	460
№ 231	Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата за приемане на Правилник за стажа и изпита на кандидатите за контрольори при областните сметни палати.....	461
№ 232	Правилник за стажа и изпита на кандидатите за контрольори при областните сметни палати.....	462
№ 233	Заповед на Добри Божилов, министър на финансите, за провеждане на изпит за контрольори по отчетността с приложена наредба за начина на провеждане на изпити за контрольори по отчетността.....	467
№ 234	Доклад от д-р Христо Абаджиев, председател на Върховната сметна палата, до Добри Божилов, министър-председател и министър на финансите, за необходимостта от гражданско мобилизиране на служителите при Върховната сметна палата и областните сметни палати.....	470
№ 235	Заповед на Добри Божилов, министър-председател и министър на финансите, за гражданско мобилизиране на всички служители при Върховната сметна палата и областните сметни палати.....	471
№ 236	Доклад от Добри Божилов, министър на финансите, до цар Симеон II за утвърждаване с указ на категориите отчетници пред министрите, пред министъра на финансите и подсъдими на Върховната сметна палата и областните сметни палати.....	471
№ 237	Указ на цар Симеон II за определяне на категориите отчетници, отговорни пред министрите, пред министъра на финансите и подсъдими на Върховната сметна палата и на областните сметни палати.....	472
№ 238	Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата за възлагане на областните сметни палати на проверката, до края на войната, наред с разходите за заплати и на всички други лични парични и веществени разходи и с молба към министър-председателя за изменения и допълнения към Закона за бюджета и общинските предприятия и към Закона за Върховната и областните сметни палати.....	482
№ 239	Писмо от Дирекцията на държавния бюджет и отчетност при Министерството на финансите до Добри Божилов, министър-председател и министър на финансите, с подкрепа на решението на Върховната сметна палата за запазване на реда на контрол от нея върху държавните разходи и за даване право на сметните палати да визират платежни заповеди с документи, в които са допуснати формални нарушения.....	486
№ 240	Доклад от Добри Божилов, министър-председател и министър на финансите, с постановление на Министерския съвет за предоставяне за разглеждане и приемане от Народното събрание на допълнителен член към Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.....	487
№ 241	Служебна бележка от д-р Христо Иванов, председател на Върховната сметна палата, до Добри Божилов, министър-председател и министър на финансите, с препоръка до края на войната платежните заповеди за текущи разходи да се издават от второстепенните разпоредители на ведомствата в административните области.....	488
№ 242	Доклад от Добри Божилов, министър-председател и министър на финансите, с постановление на Министерския съвет за одобрение законопроекта за допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.....	490
№ 243	Доклад от Добри Божилов, председател на Министерския съвет и министър на финансите, до цар Симеон II за одобряване и внасяне за разглеждане и приемане от Народното събрание на законопроект за допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.....	491
№ 244	Мотиви към Законопроекта за допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.....	492
№ 245	Закон за допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати, приет от XXV Обикновено народното събрание през 1944 г.....	493
№ 246	Указ на княз Кирил Преславски, Богдан Филов и ген. Михов, регенти на България, за утвърждаване на Закон за допълнение на Закона за Върховната сметна палата и за областните сметни палати.....	494
№ 247	Доклад от Кимон Георгиев, министър-председател, до Министерски съвет за освобождаване на д-р Христо Абаджиев от поста председател на Върховната	

	сметна палата и назначаването на д-р Христо Иванов за председател на Върховната сметна палата.....	495
№ 248	Предложение от Кимон Георгиев, министър-председател, до Министерски съвет за приемане и одобрение освобождаването на Тодор Петков от поста съветник при Върховната сметна палата.	496
№ 249	Препис-извлечение от протокол на Министерския съвет с постановление за назначаване на Ангел Христов, съветник при Върховната сметна палата, за представител на Палатата в комисия при Министерството на войната съгласно чл. 120 от Закона за бюджета, отчетността и предприятията.	497
№ 250	Доклад от Кимон Георгиев, министър-председател, до Министерски съвет за освобождаване и назначаване на съветници при Върховната сметна палата и председатели и съветници при областните сметни палати.	498
№ 251	Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата за необходимия ценз на контролорите при областните сметни палати.	499
№ 252	Доклад от д-р Христо Иванов, председател на Върховната сметна палата, до Кимон Георгиев, министър-председател, за изготвен проект на Закон за Върховната сметна палата и областните сметни палати.	501
№ 253	Препис-извлечение от протокол на Министерски съвет с постановление за освобождаване на Кънчо Кънев от длъжност съветник при Пловдивската областна сметна палата.	502
№ 254	Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата с тълкуване кои неиздължения подлежат на опрощаване по силата на чл. 40 от Наредбата-закон за финансовата амнистия.....	503
№ 255	Писмо от Съвета по законодателството при Министерство на правосъдието до Министерския съвет с бележки по проекта на Наредбата-закон за Върховната сметна палата и областните сметни палати.....	511
№ 256	Мотиви към проекта за Наредба-закон за Върховната сметна палата и областните сметни палати.	512
№ 257	Проект за Наредба-закон за Върховната и областните сметни палати.	527
№ 258	Пояснения на Върховната сметна палата по бележките на Съвета по законодателството при Министерството на правосъдието по проекта за Наредба-закон за Върховната и областните сметни палати	546
№ 259	Оплакване от Столична народна община, Дирекция на Трамваите и Осветлението, до Върховната сметна палата за нарушения на наредбите за ограничаване консумацията на електрическа енергия.....	549
№ 260	Препис-извлечение от протокол на Министерския съвет с постановление за одобрение назначаването на Димитър Минков, председател на Великотърновската областна сметна палата, за съветник при Върховната сметна палата.	550
№ 261	Препис-извлечение от протокол на Министерския съвет с постановление за назначаване и преместване на съветници и контролори при областни сметни палати.	550
№ 262	Заповед на д-р Христо Иванов, председател на Върховната сметна палата, за реда за приемането, движението, визирането и експедирането на платежните заповеди и чековете.	551
№ 263	Писмо от д-р Иван Стефанов, министър на финансите, до д-р Христо Иванов, председател на Върховната сметна палата, за необходимостта и реда за сверяване на отчетните книги на Бюджетно-контролните отдели и отделения при министерствата и дирекциите с тези на Върховната сметна палата.	555
№ 264	Решение на Общото събрание на Върховната сметна палата за изключване на Златоградска околия от района на Пловдивската окръжна сметна палата и прехвърлянето ѝ към района на Хасковската окръжна сметна палата само относно окончателния контрол, извършван от областните сметни палати при проверката и визирането на държавните платежни заповеди за заплати и относно събирането и предоставянето на сведения за държавните приходи и разходи от държавното сметководство.....	556
№ 265	Препис-извлечение от протокол на Министерския съвет с постановление за освобождаване от длъжност на Димо Мюфтиев, председател на Пловдивската областна сметна палата и назначаване на негово място на Никифор Михайлов.	558
№ 266	Препис-извлечение от протокол на Министерския съвет с постановление за одобряване на редовния и извънреден	

	бюджет на държавата за финансовата 1948 година и за прекратяване на дейността на Върховната сметна палата.	558
№ 267	Бележки за начина на изплащане на бюджетните разходи и отчитане на приходите във връзка със закриването на Върховната сметна палата и възлагането на БНБ воденето на сметките по приходите и разходите на държавното съкровище.....	562
№ 268	План за разпределение на работата по ликвидиране на службите на Върховната сметна палата.....	566
№ 269	Указ за утвърждаване на Закон за контролните служби по изпълнението на бюджетите.....	568
№ 270	Доклад от Иван Цанев, председател на Върховната сметна палата, и ръководството на профгрупата при Върховната сметна палата до д-р Иван Стефанов, министър на финансите, за необходимостта от временно запазване на част от персонала на палатата след ликвидирането ѝ, считано от 1.1.1948 г., с цел приключване на текущата работа по бюджета за 1947 г.....	572
№ 271	Наредба на Министерство на финансите за ликвидиране службите на областните сметни палати.....	574
№ 272	Окръжно на Министерство на финансите до областните сметни палати, министерства и ведомства за приключване на ликвидацията на службите при областните сметни палати.....	580
	БЕЛЕЖКИ	584
	ИМЕНЕН УКАЗАТЕЛ.....	619
	СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	625
	БИБЛИОГРАФИЯ	627

(ЗАБЕЛЕЖКА: Разминаването в номерацията на страниците с действителните се дължи на различния формат на документа от сборника)